

Tuva: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Colossians, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Mark, Matthew, Philemon, Philippians, Revelation, Titus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

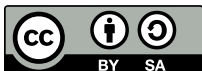
Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹Авраамдан база Давидтен укталган Иисус Христостун ада-өгбе даңзызы бо-дур. ²Авраам Исаактын ачазы турган. Исаак – Иаковтун, Иаков – Иуда биле ооң акы-дуңмаларының ачазы турган. ³Иуда – Фарес биле Зерахтын (а оларның авазы – Фамар), Фарес – Хецроннун, а Хецрон Арамның ачазы турган. ⁴Арам – Аминадавтын, Аминадав – Наассоннун, а Наассон Салмоннун ачазы турган. ⁵Салмон – Воозтун ачазы (а Воозтун авазы – Раав) турган. Вооз – Овидтин ачазы (а Овидтин авазы – Руф) турган. Овид – Иессейниң, ⁶а Иессей Давид хаанның ачазы турган. Давид – Соломоннун ачазы (а Соломоннун авазы – Урияның кадайы) турган. ⁷Соломон – Ровоамның, Ровоам – Авияның, а Авия Асафтын ачазы турган. ⁸Асаф – Иосафаттын, Иосафат – Иорамның, а Иорам Озияның ачазы турган. ⁹Озия – Иофамның, Иофам – Ахазтын, а Ахаз Эзекияның ачазы турган. ¹⁰Эзекия – Манассияның, Манассия – Амостун, а Амос Иосияның ачазы турган. ¹¹Иосия – Иехонияның болгаш ооң дуңмаларының өгбези турган. (Оларның чурттап турган үезинде израиль чонну Вавилонче көжүрүп үндүргөн чүве-дир.) ¹²Израиль чонну Вавилонче көжүргөн соонда, Иехония Салафиилдин ачазы апарган, а Салафиил Зоровавелдин ачазы турган. ¹³Зоровавел – Авиудтун, Авиуд – Элиакимниң, а Элиаким Азорнун ачазы турган. ¹⁴Азор – Садоктун, Садок – Ахимниң, а Ахим Элиудтун ачазы турган. ¹⁵Элиуд – Элеазарның, Элеазар – Маттанның, а Маттан Иаковтун ачазы турган. ¹⁶А Иаков Иосифтин ачазы турган. Ол Иосиф болза Христос деп адаткан Иисусту божаан Марияның ашаа боор. ¹⁷Ынчангаш Авраамдан Давидке чедир шупту он дөрт салгал, Давидтен израиль чонну Вавилонче көжүрүп үндүргенинге чедир база он дөрт салгал болгаш израиль чонну Вавилонче көжүргенинден Христостун төрүттүнгенинге чедир база-ла он дөрт салгал солүшкан. ¹⁸Иисус Христос мынчаар төрүттүнгөн. Ооң авазы Марияны Иосиф-биле дүгдөп каан чүве-дир. Ынчалза-даа олар өгленчир бетинде, Марияның Ыдыктыг Сүлдеден иштелгени билдине берген. ¹⁹Ооң душтуу боор Иосиф чөптүг-шынныг кижиге турган болгаш, Марияны улус мурнунга бак атка киирбес дээш, кымга-даа дыңнатпайн, дүгдээшкинни бүдүү соксадыр деп шийтпирлээн. ²⁰Ынчалзаяк ол ынчаар бодап алган турда, Дээрги-Чаяакчының төлээзи ооң дүжүнге көзүлгөш, мынча дээн: «Давидтин огу, Иосиф, Марияны кадай кылып аарындан кортпа. Чүте дээрге ооң иштинде Чаш төл Ыдыктыг Сүлдеден боттанган-дыр. ²¹Мария оол уруг божуп алып, а сен Ону Иисус деп адап аар сен, чүте дээрге Ол Бодунун чонун бачыттарындан камгалаар-дыр». ²²⁻²³(Дээрги-Чаяакчының Бодунун медээчизин дамчыштыр: «Көрүңер даан, арыг кыс иштели бергеш, оол уруг божуп алып, Ону Эммануил деп ат-биле адаарлар» – деп чутаалаан чүүлү ынчаар боттанган-дыр. А Эммануил деп ат «Бурган бистиң-биле» дээн уткалыг.) ²⁴Иосиф оттуп келгеш, Дээрги-Чаяакчының төлээзиниң дужааганын ёзугаар, Марияны кадай кылып алган. Ынчалза-даа Иосиф, кадайы оглун божуваан шаанда, ооң-биле эр, херээжен харылзаа кылып көрбээн. Иосиф оолду Иисус деп адап алган.

Chapter 2

¹Иисус Ирод хаанның чагырган үезинде Иудеяның Вифлеем хоорайга төрүттүнгөн. Элээн болгаш, Иерусалимче чөөн чүктен мерген угаанның чурагачылар келген. ²Олар: «Иудейлерниң чаа төрүттүнгөн Хааны кайыл? Бис Ооң сылдызы үнгенин чөөн чүккө көргөш, Аңаа мөгейип келдивис» – дээннер. ³Ону дыңнааш, Ирод хаан болгаш Иерусалимде хамык улус катый-хаара дүвүрөп үнгөн. ⁴Ирод Бурганның дээди бараалгакчыларын болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчыларын дөгerezин чыып алгаш: «Христос каяа төрүттүнер ужурлугул?» – деп айтырган. ⁵Олар аңаа: «Иудеяның Вифлеемге – деп харыылаан. – Чүгө дээрге Бурганның медээчизиниң номунда мынчаар бижээн-дир: ⁶„Иудея черинде турар Вифлеем, сен Иудеяның чагырга турар хоорайларындан чүнүң-биле-даа дора эвес сен, чүгө дээрге Мээң израиль чонумну кадарар Чагырыкчы сенден үнер-дир“». ⁷Ирод ынчан мерген угаанныгларны бүдүү келдирткеш, сылдыстың чырып үнгөн үезин ылавылап алган. ⁸Ол оон мерген угаанныгларны Вифлеемче чорудупкаш: «Ынаар баргаш, Чаш төл дугайында бирден бирээ чокка билип алыңар. А тып алгаш, менче дыңнадыштар силер, мен база Аңаа мөгейип чедер мен» – деп чагып каан. ⁹Хаанны дыңнап алгаш, олар чорупкан. Мерген угаанныгларның чөөн чүккө көргөн сылдызы, Чаш төлдүң турган чериниң кырынга доктаай бергиге чедир, оларның мурнунга чырып бар чораан. ¹⁰Сылдысты көргөш, оларның өөрээнин чүгө деңнээр!¹¹Олар бажыңче киргеш, Чаш төл биле Ооң авазы Марияны көрүп кааш, доңгая кээп дүжүп, Аңаа мөгейгеннер. Оон боттарының эртинсугар аптаражыын ажыткаш, белектерин: алдынны база ладан, мирра деп чаагай чыттыг чүүлдерни Олче сунуп бараалгааннар. ¹²Оон мерген угаанныглар дүжүндө Бургандан «Иродче барбаңар» деп кичээндириг алгаш, боттарының чуртунче өске оруктап чана бергеннер. ¹³Мерген угаанныглар чоруй барганда, Иосифтиң дүжүнге Дээрги-Чаяакчының төлээзи кирип, мынча дээн: «Тур, Чаш төлдү болгаш Ооң авазын алгаш, Египетче дезивит. Сеңээ сагындырбаан шаамда, аңаа артар сен, чүгө дээрге Ирод Чаш төлдү дилеп тыпкаш, узуткаар деп турар-дыр». ¹⁴Иосиф туруп келгеш, Чаш төлдү Ооң авазы-биле кады алгаш, дүне Египетче чорупкан. ¹⁵Ол аңаа Ирод өлгүжеге дээр чурттап турган. Дээрги-Чаяакчының Бодунуң медээчизин дамчыштыр: «Бодумнуң Оглумну Египеттен үндүр кыйгырып алган мен» – дээн сөстери ынчаар боттанган чүве-дир. ¹⁶Мерген угаанныгларга мегеледип алганын билгеш, Ирод аажок килеңнеп үнгөн. Хаан оларның чугаазындан билип алганы үени барымдаалап, Вифлеемде база ооң чоок-кавызында ийи харлыг болгаш оон бичии эр хиндиктиг чаштарны дөгerezин өлүрерин шериглеринге дужааган. ¹⁷Иеремия медээчини дамчыштыр Бурганның мынча дээн чүвези ынчалдыр боттанган:

¹⁸ «Рамада алгы-кышкы, ажыг-шүжүгнүң ыы-сыызы дыңналып тур. Рахил ажы-төлүнүң ажыын ажып ыглап, хөңнү чазалбайн тур, чүгө дээрге оларны ышкынган-дыр!»

¹⁹Ирод өлүп каарга, Дээрги-Чаяакчының төлээзи Египетте Иосифтиң дүжүнге кирген. ²⁰Ол мынча дээн: «Тур, Чаш төлдү Ооң авазы-биле кады алгаш, израиль черже ээп чанывыт. Чаш төлдүң өлүмүн күзээннер ам чок апарган-дыр». ²¹Иосиф тургаш, Чаш төлдү Ооң авазы-биле кады алгаш, израиль черже чорупкан.

²²Ынчалза-даа Иудеяда Иродтуң орнунда ооң оглу Архелай хааннай берген деп дыңнааш, ынаар баарындан сезинген. Дүжүндө сагындырыг алгаш, Иосиф Галилея черинче чорупкан. ²³Ол ынаар баргаш, Назарет деп хоорайга чурттай берген. Дээрги-Чаяакчының медээчилерин дамчыштыр Христос дугайында: «Ону назорей деп адаар» – дээн сөстери ынчалдыр боттанган чүве-дир.

Chapter 3

¹Ол хүннерде Иудеяның ээн кургаг ховузунга Иоанн Медеглекчи чедип келгеш, суртаалдап эгелээн. ²Ол: «Бачыдыңар миннип, Бурганче эглиңер! Дээрнийң Чагыргазы чоокшулап келген-дир» – деп чугаалап турган. ³Иоанның дугайында Исая медээчи мынча деп чугаалаан турган: «Ээн кургаг ховуда алгырган кижиниң үнү дыңналган: „Дээрги-Чаяакчыга оруктан белеткеңер! Ооң эртер кокпаларын дорттап бериңер“». ⁴Иоанн теве дүгүнден кылган хептиг болгаш белинде хөм курлуг турган, а чиир чеми шартылаа болгаш ховунуң ары чигири болган. ⁵Улус аңаа ынчан Иерусалимден, бүгү Иудеядан болгаш Иордан хемниң чоок-кавызында суурлардан кээп турган. ⁶Боттарының бачыттарын ажыы-биле билинген улусту Иоанн Иорданның суунга суп турган. ⁷Аңаа сугга суктурары -биле хөй фарисейлер болгаш саддукейлер кээп турарын көргөш, Иоанн оларга мынча дээн: «Силер, чылан сыскындылары! „Бурганның кел чыдар килеңинден чайлай бээр бис“ деп, силерни кым сагыш алындырды? ⁸Бурганче ээлгениңерниң херек кырында үре-түңнелин көргүзүңер! ⁹Чүглө: „Бистиң адавыс – Авраам “ – деп сөстөр-биле боттарыңарны аргалаарын семевеңер! Бурган бо чыдар даштардан-даа Авраамга ажы-төл чаяап шыдаар дээрзин силерге чугаалап тур мен. ¹⁰Балды ыяштарның дөзүн кезеринге белен-дир. Эки чимис бербестээн ыяштарны одура шапкаш, отче киир октаптар. ¹¹Бачыдыңар миннип, Бурганче ээлгениңерниң демдээ кылдыр, силерни сугже суп тур мен. Ынчалза-даа менден күчү-күштүг Кижин мээң соомдан чоруп олурар. Мен Ооң идиин-даа тудуп алгаш чоруурунга төлөп чок мен. Ол силерни Ыдыктыг Сүлдеже, отче сугар-дыр. ¹²Тараа үрезинин савандан арыглаар айыыр шагда-ла Ооң холунда-дыр, Ол тараа үрезинин үүжелей урар уургайынга чыып алып, а саванны өшпөс отка өрттедиптер». ¹³Иисус ол үедө Галилеядан Иордан хемче, Иоаннга сугга суктуруп аар дээш, чедип келген. ¹⁴Иоанн баштай Ону соксадып: «Мен харын Силерге сугга суктурар ужурлуг мен. Силер чоп меңээ келдиңер?» – деп турган. ¹⁵Ынчалза-даа Иисус: «Бо удаада ындыг болгай аан. Бурганның бисти кылзын деп күзээн бүгү чүвезин ынчалдыр күүседир бис» – деп харыылаан. Ынчаар орта, Иоанн чөпшээрешкен. ¹⁶Сугга суктуруп алгаш, Иисус хемден үнүп кээри билек, дээр аңгайтыр ажыттына берген. Оон Иисус Бодунуң кырынче көгө-буга дег бадып орар Бурганның Сүлдезин көрүп каан. ¹⁷Ооң соонда дээрден үн дыңналган: «Бо дээрге Мээң ханы ынак оглум-дур, Ол Мээң сеткилимге кирер-дир!»

Chapter 4

¹Ыдыктыг Сүлде ынчан Иисусту эрликке күткүттүрери-биле ээн кургаг ховуже аппаратан. ²Дөртөн хүн база дөртөн дүн дургузунда шээрленгеш, Иисус аажок аштай берген. ³Ынчан Аңаа күткүчү эрлик чедип келгеш: «Сен шынап-ла Бурганның Оглу болзуңза, бо даштарга хлеб болу бээрин дужаавыт» – дээн. ⁴Иисус мынча деп харыылаан: «Бижилгеде: „Кижиге амытан чүгле хлеб-биле эвес, а Бурганның чугаалаан бүгү чүвезиниң ачызында амыдыраар болгай“ – деп бижээн-дир». ⁵Эрлик ынчан Ону ыдыктыг хоорай Иерусалимче аппараташ, Бурганның өргээзиниң кырының эриинге тургускаш, мынча дээн: ⁶«Сен Бурганның Оглу болзуңза, черже шурай бер. Чүге дээрге Бижилгеде: „Ол Бодунуң төлээлеринге Сени чагып каарга, олар Сени, будун дашка тептикпезин дээш, холдары-биле көдүрүп аарлар“ – деп бижээн-дир». ⁷Иисус аңаа: «Бижилгеде оон ыңай: „Дээрги-Чаяакчы Бурганыңны шеневе!“ – деп база чарлык болган болгай» – деп харыылаан. ⁸Эрлик оон соонда Ону дыка бедик дагже үндүрө бергеш, бо делегейниң хамык күрүнелерин бүгү өндүр-чаагайы-биле көргүскеш: ⁹«Доңгая кээп дүжүп, меңээ мөгөөр болзуңза, бо бүгүнү Сеңээ бээр мен» – дээн. ¹⁰Иисус аңаа: «Ырап чор, эрлик! Бижилгеде: „Чүгле Дээрги-Чаяакчы Бурганыңга мөгөйчү чор, чүгле Аңаа бараан бол“ – деп бижээн-дир» – деп харыылаан. ¹¹Эрлик ынчан Ону каапкаш барган. Оон Иисуска дээрниң төлээлери чедип келгеш, Аңаа бараан болуп турганнар. ¹²Иоанны кара-бажыңче кири октапканын дыңнааш, Иисус Галилеяже ээп келген. ¹³Ол Назаретти каапкаш, Галилея хөлүнүң эриинде, Завулон биле Неффаалимниң черинде турар Капернаум хоорайга чурттап берген. ¹⁴Бурганның Исаяя медээчини дамчыштыр чугаалаан сестери ынчалдыр боттанган: ¹⁵«Завулоннуң база Неффаалимниң чери, Иордан хемниң ындында, далайже баар орукта өске чоннар чурттаан Галилея!» ¹⁶Караңгыга чурттап орган чон өндүр улут чырык көрүп кагды, өлүмнүң хөлегези бүргээн черге чурттаан улуска чырык чайыннап келди». ¹⁷Ол үеден бээр Иисус мынча деп суртаалдап эгелээн: «Бачыдыңар миннип, Бурганче эглиңер! Чүге дээрге Дээрниң Чагыргазы чоокшулап келген-дир». ¹⁸Бир-ле катап Галилея хөлүнүң эри-биле эртип бар чытказ, Иисус ийи алышкыны: Пётр деп адаткан Симонну база оон дуңмазы Андрейни көрүп каан. Олар балыкчылар турган болгаш, четкилерин хөлче салып турганнар. ¹⁹Иисус оларга: «Мени эдериңер. Силерни кижилер тывыкчылары кылып каар мен» – дээн. ²⁰Алышкылар четкилерин каапкаш, ол дораан Ону эдерип чорупканнар. ²¹Улаштыр бар чытказ, Ол өске ийи алышкыны: Зеведейниң оглу Иаков биле оон дуңмазы Иоанны көрүп каан. Олар ачазы Зеведей-биле кады хемеде четкилерин септеп органнар. Иисус оларны кый депкен. ²²Алышкылар ол дораан хемезин-даа, ачазын-даа каапкаш, Ону эдерип чорупканнар. ²³Иисус бүгү Галилеяны эргий кезип, синагогаларга улусту өөредип, Дээрниң Чагыргазының дугайында Буянның Медээни суртаалдап база кандыг-даа аарыг-аржыктан улусту экиртип чораан. ²⁴Оон дугайында дамчыр чугаа бүгү Сирияга тарай берген. Янзы-бүрү аарыг-човалаңга алыскан, күштүг аарышкыдан хинчектеткен, букшуураан, тыртар болгаш чартыктаан кижилерин улус Аңаа эккеп туруп берген. Иисус оларның шуптузун экиртип турган. ²⁵Галилеядан, Он-хоорайдан, Иерусалимден, Иудеядан болгаш Иорданның ол чарыындан келген мөөң чон Ону эдерип чораан.

Chapter 5

¹Мөөң чонну көрүп кааш, Иисус дагже үне берген. Ол орта олуруп аарга, өөреникчилери Ооң чанынга чедип келгеннер. ²Иисус оларны өөредип, мынча дээн:

³«Сагыш-хөңнү ядарааннар амыр-чыргалдыг, чүгө дээрге Дээрнийң Чагыргазы оларныы боор.

⁴Муңгарап ыглааннар амыр-чыргалдыг, чүгө дээрге Бурган оларны аргалап каар.

⁵Биче сеткилдиглер амыр-чыргалдыг, чүгө дээрге чер-чуртту салгап алырлар.

⁶Чөптүг-шынныг чорук кылыксааш, аштап-суксаан чүве дег, кызып чүткээннер амыр-чыргалдыг, чүгө дээрге Бурган оларның ыңдыг күзелин бүрүнү-биле хандыраар.

⁷Өскелерге өршээлдиглер амыр-чыргалдыг, чүгө дээрге Бурган оларга өршээлдиг боор.

⁸Арыг чүректиглер амыр-чыргалдыг, чүгө дээрге Бурганны көөрлер.

⁹Амыр-тайбың негтередикчилери амыр-чыргалдыг, чүгө дээрге Бурган оларны ажы-төлүм деп адаар.

¹⁰Чөптүг-шынныг чоруу дээш, истедип-сүрдүргеннер амыр-чыргалдыг, чүгө дээрге Дээрнийң Чагыргазы оларныы боор.

¹¹Мени эдергениңер дээш, улус силерни бак сөглээр, истеп-сүрер болгаш канчаар-даа нүгүлдээр болза, амыр-чыргалдыг силер.

¹²Ол дээш өөрүп-байырлаңар! Чүгө дээрге аажок улуг шаңнал силерни дээрге манаар. Силернийң мурнуңарда чурттап чораан Бурганның медээчилерин база ынчалдыр истеп-сүрүп турганнар». ¹³«Силер – кижиге төрөлгөтөннийң дузу силер. Дус ажыг эвес апарза, ооң амданын чүнүң-биле дедир эгидерил? Ол ам чүгө-даа херек чок апаар база ону чүгө улус таптай бассын дээш, үндүр октаары артар. ¹⁴Силер – бүгү делегейнийң чырыы силер. Даг кырында турар хоорай ажытталып шыдавас. ¹⁵Кым-даа болза чырыткыны кывыскаш, сава-биле дуй базырбас, харын бажыңда хамык улуска чырызын дээш, ону колдуга салып каар. ¹⁶Ачылыг ажыл-херээңер көзүлзүн база улус Дээрде Адаңарны алдаржытсын дээш, силернийң чырыыңар улус мурнунга база ынчалдыр чырызын». ¹⁷«Мени ыдыктыг хоойлуну азы Бурганның медээчилеринийң өөредийн күш чок болдураар дээш келген деп бодаваңар. Мен оларның өөредийн күш чок болдураар эвес, а боттандыраар дээш келген мен! ¹⁸Алыс шынны чугаалап тур мен: дээр биле чер-ле хевээр турар болза, ол бүгү боттанмаан шаанда, ыдыктыг хоойлудан чаңгыс-даа эң хензиг үжүк, чаңгыс-даа шыйыг читпес. ¹⁹Ынчангаш айтышкыннарның эң бичиизин-даа үрээр болгаш өскелерни база ынчаар кылырынга өөредир кижиге Дээрнийң Чагыргазынга адактың адаа боор. А айтышкыннарны күүседир база өскелерни ынчаар өөредир кижиге Дээрнийң Чагыргазынга өндүр улуг боор. ²⁰Силерге чугаалап тур мен: фарисейлер болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчыларындан артык чөптүг-шынныг чурттаваар болзуңарза, Дээрнийң Чагыргазынче кирбес силер». ²¹«Бурунгу өгбелеривиске: „Кижиге өлүрбө! А өлүрүкчүнү шииткелге онаар-дыр“ – деп чугаалаанын дыңнаан силер. ²²А Мен ам силерге: „Өске кижиге килеңнээн кижиге безин шииткелге төлөптиг“ – деп тур мен. Кым өске кижиге: „Чөгөнчиг хей!“ – дээрил, ону дээди иудей Чөвүлелге шиидип болур. Кым: „Мелегей!“ – дээрил, ону тамының оду-биле кезедип болур. ²³Сен өргүл салыр бедигээшче Бурганга өргүлүң аппаргаш, өске кижинийң сеңээ бир-ле хомудалын сактып келзиңе, ²⁴өргүлүңнү бедигээш мурнунга каапкаш, баштай ол кижиге барып эптежип ал. Оон дедир келгеш, ам-на Бурганга өргүлүң кыл. ²⁵Сени буруудаткаш, шииткел черинче ашпар чыдар кандыг-бир кижиге бар болза, ооң-биле орук ара эрте дээр эптежип ал. Оон башка адаанчың сени шииткекчиге эккээр, а шииткекчи сени таңныылга хүлээдиптерге, ол сени кара-бажыңче киир октаптар. ²⁶Алыс шынны сеңээ чугаалап тур мен: өреңни сөөлгү көпеекке чедир төлөп бербээн шаанда, оон үнүп шыдавас сен». ²⁷«„Кады чурттаан эжиңге өскерилбе“ – деп чугаалаанын дыңнаан силер. ²⁸А Мен силерге херээженче туралап кайтапкан кижиге ооң-биле сагыжында өскерлипкени ол деп чугаалап тур мен. ²⁹Оң карааң сени бачыгче чыгаар болза, ону ушта казып, октавыт! Бүгү мага-бодуңну тамыже киир октадырының орнунга, ооң бир кезээнден адырлыры сеңээ дээр. ³⁰Оң холуң сени бачыгче чыгаар болза, ону одура шаап, октавыт! Бүгү мага-бодуңну тамыже киир октадырының орнунга, ооң бир кезээнден адырлыры сеңээ дээр. ³¹«„Кадайы-биле чарлып турар кижиге чарлышкын херечилелин аңаа бээр ужурлуг“ – деп чугаалаан-дыр. ³²А Мен болза кадайының самыраанындан өске кандыг-бир чылдагаан-биле оон чарлып турар кижиге ону ашаанга өскерлиринче албадапкан боор деп чугаалап тур мен. А ол ышкаш бодуңу ашаандан чарылган херээженни кадайланып алган кижиге база ашак-кадайның аразында шынчы чорукту үрээни ол». ³³«Бурунгу өгбелеривиске: „Аксы-даңгырааңны сагып чор. Дээрги-Чаяакчының мурнунга аашкынган чүвеңни күүсет“ – деп чугаалаанын дыңнаан силер. ³⁴А Мен силерге шуут-ла даңгыраглаваңар деп чугаалап тур мен: дээр-биле-даа, чүгө дээрге ол Бурганның дүжүлгези-дир; ³⁵чер-биле-даа, чүгө дээрге ол болза Бурганның бут салыр ширтээ-дир; Иерусалим-биле-даа, чүгө дээрге ол

өндүр улуг Хаанның хоорайы-дыр;³⁶бодунуң бажың-биле-даа, чүгө дээрге чаңгыс-даа дүтүңнү ак азы кара кылып шыдаар эвес сен.³⁷Чүтлө ылап „ийе“ болза, „ийе“ деп, ылап „чок“ болза, „чок“ деп чоруңар. А аңаа немей чугаалаан бүгү чүвө – эрликтен келген боор». ³⁸«„Карак дээш карак, диш дээш диш“ – дээнин дыңнаан силер. ³⁹А Мен силерге мынча деп тур мен: бузуттут кижиге удурланма. Оң талакы чаагыңче дажыпкан кижиге солагай талазын база дөгөп бер. ⁴⁰Хөйлөңиң хунаап алыр дээш, чаргы-чаалы үндүргөн кижиге тонуну база уштуп бер. ⁴¹Сени ооң-биле кады муң базым эртип, аңаа дузалаарынче албадапкан кижиге-биле кады немей база бир муң базымны эрт. ⁴²Сенден диленген кижиге бер, сенден чегдинген кижиге бербес мен диве. ⁴³„Чаныңда кижиге ынак бол, а дайзыныңны көөр хөңнүң чок бол“ – деп чугаалаанын дыңнаан силер. ⁴⁴А Мен ам силерге мынча деп тур мен: дайзыннарыңарга ынак болуңар, силерни истеп-сүргеннер дээш, мөргүңөр. ⁴⁵Ынчангаш Дээрде Адаңарның ажы-төлү боор силер. Ол Бодунуң хүнүңгө бузуттут-даа, буянның-даа улустуң кырынга деңге хүннээрин чарлык бооп, эки-даа, бак-даа улусче чаъзын деңге чагдырып турар болгай. ⁴⁶Чүтлө силерге ынак улуска ынак болзуңарза, чүү дээш шаңнал алыр силер? Үндүрүт хавырыкчылары база ынчалдыр кылып турар эвес бе? ⁴⁷Чүтлө боттарыңарның чоок улузуңар-биле мендилежип чоруур болзуңарза, онзагай чүнү кылып чорууруңар ол? Өске чоннар улузу база ынчалдыр кылып турар эвес бе? ⁴⁸Ынчангаш Дээрде Адаңарның болбаазыраңгайы дег, ыңдыг болбаазыраңгай бооп көрүңер».

Chapter 6

¹«Көрдүңөр бе, улус-ла силерни көрзүн дээш, чөптүт-шыннынг херектерни улус мурнунга кыла бербөңөр: ынчалзыңарза, Дээрде Адаңарнын шаңналын албас силер. ²Ынчангаш ядыыларга хайырлал берип тура, ийи арынныгларнын, улус оларны мактазын дээш, синагогалар болгаш кудумчуларга кыла бээри дег, хөйге чарлаттынмаңар. Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: олар бодунуң шаңналын пөктүр ап алганнар-дыр. ³А сен чединмес кижиге дузалап туруңда, оң холуң чүнү кылып турарын солагай холуң билбезин. ⁴Сээң ол хайырлалың чажыт болзун. Ынчан бүгү чажыт чүвени көрүп турар Адаң сени шаңнаар». ⁵«Мөргүп тура, синагогалар болгаш кудумчу белдирлеринге туруп алгаш, кижиге бүрүзү оларны көрзүн дээш, мөргүүрүңге ынак ийи арынныглар дег болбаңар. Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: олар бодунуң шаңналын пөктүр ап алганнар-дыр. ⁶А сен мөргүп тура, өрээлиңче кире бергеш, эжиң хаап алгаш, көзүлбес Адаңга мөргү. Ынчан бүгү чажыт чүвени көрүп турар Адаң сени шаңнаар*. ⁷А мөргүп тура, өске чоннар улузу дег, артык сөстөр этпеңер. Олар хөй шуугаарывыска, Бурган бисти дыңнап каар деп кордаарлар. ⁸Оларга дөмөй болбаңар, чүге дээрге Адаңардан дилеп четтикпейн чыдырыңарда-ла, Ол силерге чүү херегин билир. ⁹Мынчаар мөргүп чоруңар: „Дээрде Адавыс! Сээң адың алдаржызын!»

¹⁰ Сээң Чагырған чедип келзин. Дээрде дег, черге база Сээң күзел-сорууң чогул бүтсүн.

¹¹ Амыдыраар хлеб-тараавысты биске бөгүн хайырла.

¹² Биске өрелиг улусту өршээгенивис дег, өре-ширевисти база биске өршээ.

¹³ Бисти күткүлгеге алыспас кылып көр, ол ышкаш бузуттудан бисти адырып көр. ¹

¹⁴«Улустуң үүлгедиглерин өршээр болзуңарза, Дээрде Адаңар база силерниң үүлгедиглериңерни өршээр.

¹⁵А улустуң үүлгеткен багын өршээвес болзуңарза, Дээрде Адаңар база силерниң үүлгедиглериңерни өршээвес». ¹⁶«Шээрленип тургаш, ийи арынныглар дег, хөлүе берген чорбаңар. Олар боттарынын шээрленип турарын улус көрзүн дээш, арын-шырайын ажаавастар. Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: олар бодунуң шаңналын пөктүр ап алганнар-дыр. ¹⁷А сен шээрленип тура, бажың дүгүн эдип, арнын чуп ал. ¹⁸Шээрленип турарыңны чажыт бүгү чүвени көрүп турар Адаңдан өске кым-даа билбезин. Ынчан чажыт бүгү чүвени көрүп каар Адаң сени шаңнаар». ¹⁹«Бодуңарга эртин-байлакты черге чыгбаңар, аңаа ону үзүт-ховаган үтдередин кааптар, дат тудуп чиптер база оорлар бажыңче шургул киргеш, оорлап аппаар. ²⁰Эртин-байлааңарны дээрде чыып алыңар, аңаа ону үзүт-ховаган-даа, дат-даа чивес база оорлар-даа шургул киргеш, алгаш барбас. ²¹Чүге дээрде эртин-байлааңар кайда болдур, чүрээңер база ында боор. ²²Мага-боттуң чырыткызы – карак ол-дур. Ынчангаш карактар-ла кадык болза, бүгү мага-бодуңу чырык дола бээр. ²³А караң четпестээн болза, бүгү мага-бодуңу караңгы бүргээр. Ынчаарга, сенде бар чырык караңгы апарган болза, ол караңгы кайы хире дүмбей деп! ²⁴Кым-даа ийи дээргиге хары угда бараан бооп шыдавас: чок-ла болза бирээзин көрбес, а өскезинге ынак боор азы бирээзинге кызып бараан болгаш, өскезин тоовас боор. Силер база Бурганга болгаш акша-мөңгүңе хары угда бараан болуп шыдавас силер. ²⁵Ынчангаш силерге чугаалап тур мен: амыдыраар дизе – чүнү ижер-чириил деп; мага-бодуңарга – чүнү кедерил деп сагыш човаваңар. Амыдырал чүгле аъш-чемден хамаарышпас, а мага-боттуң чаагай чоруу чүгле хептен хамаарышпас. ²⁶Дээрниң куштарын көрүңер даан: олар тараа тарывас, дүжүдүн ажаавас, аңмаарже шыгжавас-тыр, ыңдыг-даа болза, Дээрде Адаңар оларны ашкарып-чемгерип турар-дыр. А силер куштардан оранчок үнелиг болгай силер! ²⁷Силерниң араңардан кайыңар ол бүгү дээш сагыш човааш, назынын оода-ла бир шак хире узадып шыдааныл? ²⁸Хеп-даа дээш чүге сагыш човаар силер? Шөлде лилия чечектерниң канчаар өзерин көрүңер даан: ажылдавас, аргыттынмас болгайлар. ²⁹Ынчалза-даа Соломон хаан безин бодунуң бүгү өндүр-чаагайы-биле ол чечектерниң оода кайы-бирээзи дег кеттиниң көрбээнин силерге чугаалап тур мен. ³⁰Шөлде бөгүн бар, а даарта суугу же кири октаптар оът-сигенни безин Бурган ынчалдыр хепкерер болганда, силерни кайы хире хепкерер деп бодаар силер, биче бүзүрелдиглер! ³¹Ынчангаш сагыш човаваңар база: „Чүнү чиир бис?“, „Чүнү ижер бис?“ азы „Чүнү кедер бис?“ – деп туруп бербөңер. ³²Өске чоннар улузу ол бүгү дээш хөлзеп чоруур. А Дээрде Адаңар силерге ол бүгү херек дээрзин билир. ³³Чүнү-даа мурнай Бурганның Чагыргазыңга башкартырын кызыңар, Бурганның чөптүт-шыннынг деп санаан чүвезинче чүткүңер. А Ол силерге арткан бүгү чүвени бээр. ³⁴Ынчангаш даартагы хүн дээш сагыш човаваңар. Даартагы хүн боду дээш боду сагыш човаар: хүн бүрүзүңде бодунуң ажаанзыралы баш ажыг боор».

¹Чүге дээрде чагырга, күчү-күш база алдар Сеңээ кезээ мөңгөде хамааржыр-дыр. Аминь.

Chapter 7

¹«Кымны-даа шиитпеңер, Бурган ынчан силерни база шиитпес. ²Чүге дээрге өскелерни канчаар шиидер-дир силер, Бурган силерни база ынчаар шиидер, а кандыг хемчээл-биле хемчээп бээр силер, Бурган силерге база ынчаар хемчээп бээр. ³Бодунуң караанда чудукту эскербейн чыткаш, эжиңниң караанда чартыны чүге эскерип каар сен? ⁴Бодунуң караанда чудук бар хиреңде, эжиңге канчап: „Караанда чартыны ап кааптайн“ – дээр сен? ⁵Ийи арынның ол-дур! Баштай бодунуң караанда чудукту уштуп каавыт, эжиңниң караандан чартыны канчаар уштурун ынчан көрүп каар сен. ⁶Ыттарга ыдыктыг чүүлдер каап бербөңер, хаваннар мурнунга ак шуру эртин чашпаңар. Оон башка ыттар эглип келгеш, силерге халдап кээр, а хаваннар эртиненерни таптай басып кааптар». ⁷«Дилениңер, Бурган силерге бээр; дилеңер, тып аар силер; эжикти соктаңар, Бурган силерге ажыдып бээр. ⁸Диленген кижги бүрүзү алып, дилээн кижги бүрүзү тып алып, соктаан кижги бүрүзүңге ажыдып бээр. ⁹Оглу хлеб айтырарга, силерниң араңардан кым олче даш сунарыл? ¹⁰А балык айтырарга, кым чылан сунуп чыдарыл? ¹¹Бузуттут-бак-даа тургаш, ажы-төлүңерге буянның белек берип билир болзуңарза, дээрде Адаңар Оон диленген улуска кайы хире эки чүүлдерни бербес деп! ¹²Ынчангаш силерге улус кандыг хамаарылгалыг боорун күзээр-дир силер, боттарыңар база улуска шак ындыг хамаарылгалыг болуңар. Моисейниң хоойлузунуң база медээчилерниң өөредииниң алыс утказы мында болдур ийин». ¹³«Тар эжик дамчыштыр кириңер, чүге дээрге өлүм эжи алгыт, а ынаар чедире бээр орук делгем, хөй улус ол орук-биле бар чыдар. ¹⁴Ынчалза-даа мөңгө амыдыралдың эжи тар, а ынаар чедире бээр орук кызаа, ону тып чедип кээр улус эвээш». ¹⁵«Меге медээчилерден кичээниңер. Олар силерге хой кежи эштип алган чедип кээр, а херек кырында араатан бөрүлөр боор. ¹⁶Оларны кылган ажылының үре-түңнелинден танып аар силер. Харагандан виноград чимизи азы тенниг оотпактан фи́га чимизи чыыр ийикпе? ¹⁷Шак ынчаар эки ыяш чаагай чимис бээр, а багай ыяш багай чимис бээр. ¹⁸Эки ыяш багай чимис берип шыдавас, а багай ыяш эки чимис берип шыдавас. ¹⁹Эки чимис бербестээн ыяштарны кескеш, отче киир октаптар. ²⁰Ынчангаш ындыг улусту кылган ажылының үре-түңнелинден танып аар силер. ²¹Мени: „Дээрги! Дээрги!“ – деп турар кижги болган-на Дээрниң Чагыргазынче кирип шыдавас, а чүгле Мээң Дээрде Адамның күзел-соруун күүседип чоруур кижги кирер. ²²Шииткел хүнүңде Меңээ хөй улус: „Дээрги! Дээрги! Силерниң адыңардан суртаалдавайн келдивис бе? Силерниң адыңар-биле буктарны үндүр сывыртавайн турдувус бе? Силерниң адыңар-биле дыка хөй кайгамчык чүүлдерни кылбадывыс бе?“ – дижи бээр. ²³Мен ынчан оларга үзе сөглээр мен: „Мен силерни кажан-даа билбес чордум. Бачыг үүлгедикчилери, Менден ыраңар!“» ²⁴«Ынчангаш Мээң бо сөстөримни дыңнап турар база херек кырында сагып чоруур кижги бүрүзү бодунуң бажыңын даш кырынга тудуп алган угаанныг кижиге дөмей. ²⁵Чаъс кудуп, хемнер дажып, хат-шуурган киткээш, бажыңны хөме тавараан. А ол бузулбаан, чүге дээрге ооң таваан дашта салган-дыр. ²⁶Ынчаарга Мээң сөстөримни дыңнап турар, ынчалза-даа херек кырында сагывас кижги бүрүзү бодунуң бажыңын элезин кырынга туткан сээдең кижиге дөмей. ²⁷Чаъс кудуп, хемнер дажып, хат-шуурган киткээш, бажыңны хөме тавараан. А бажың коргунчут дааш-биле буступ кээп дүшкен». ²⁸Иисус ол чугаазын доозуптарга, чыылган чон Ооң берген өөредиин кайгап ханмаан. ²⁹Чүге дээрге Ол улусту ном-хоойлу тайылбырлакчызы ышкаш эвес, а эрге-чагырга ээлээн кижги ышкаш өөредип турган.

Chapter 8

¹Иисус дагдан бадып кээрге, эндерик хөй чон Ону эдерип чорупкан. ²Аңаа кежи аарыг кижичедип келгеш, Ооң мурнунга дис кырынга олура дүшкеш: «Дээрги! Күзээр-ле болзуңарза, мени арыглап каап шыдаар силер» – дээн. ³Иисус холун сунуп, ол кижиге дээскеш, мынча дээн: «Күзеп тур мен, арыгланы бер!» Кеш аарыы дораан-на ол кижиден сойлу берген. ⁴Иисус ынчан аңаа мынча дээн: «Дыңна, бо дугайында кымга-даа чугаалава. Бурганның бараалгакчызынга барып көстүп каг. Ооң соонда Моисейниң хоойлузунда айытканын ёзугаар Бурганга өргүлден кыл. Сен ол өргүлүң-биле экирээниңни улуска херечилеп көргүскен боор сен». ⁵Иисус Капернаумга чедип кээрге, чүс шериг баштыңы Аңаа чоокшулап келгеш, дуза дилээн. ⁶Ол мынча дээн: «Дээрги, мээң бир чалчам бажыңымда чартыктааш, аажок хинчектенип чыдыр». ⁷Иисус аңаа: «Мен ам баргаш, ону экиртип каар мен» – деп харыылаан. ⁸Чүс шериг баштыңы мынча дээн: «Дээрги, бажыңымның эргинин Силерге артадырынга төлөп чок кижичер мен. Чүглө дужаап көрүңер: мээң чалчам ынчан экирий бээр. ⁹Мен бодум чагырга адаанда кижичер мен, бодумнуң чагырган шериглерим база бар. Оларның бирээзинге „Бар“ дээримге, бар чыдар; өскезинге „Бээр кел“ дээримге, чедип кээр; чалчамга „Мону кыл“ дээримге, кылып каар болгай». ¹⁰Иисус ындыг чугаа дыңнааш, кайгай берип, Ону эдерип чораан улуска мынча дээн: «Израиль чондан кымда-даа мындыг улуг бүзүрел барын көрбээнимни чугаалавас аргам чок-тур!» ¹¹Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: чөөн база барыын чүкте чурттардан келген хөй улус Дээрниң Чагыргазынга Авраам, Исаак болгаш Иаков олар-биле кады дойлаар олуттарны ээлептер. ¹²А Дээрниң Чагыргазын салгаар ужурлуг турган улус дүмбей караңгыже үндүр сывыртадып аар. Аңаа чүглө ыг-сыг болгаш диштер кыжыраажы дыңналыр». ¹³Иисус оон чүс шериг баштыңыга: «Чана бер. Бүгү чүве сээң бүзүрелиң ёзугаар болур» – дээн. Чүс шериг баштыңының чалчазы ол дораан экирий берген. ¹⁴Иисус Пётрнуң бажыңыга келгеш, ооң кат-иези халыын аарыгдан изип-хып чыдарын көрүп каан. ¹⁵Ол чыткан херээженниң холунга дээптерге, эъдиниң изии дораан чавырлы берген. Экирээр кижичер туруп келгеш, Иисуска бараан болуп эгелээн. ¹⁶Кежээ дүшкенде, Аңаа хөй букшуураан улус эккелгеннер. Ол Бодунуң сөзү-биле буктарны үндүр сывыртааш, хамык аарыг улусту экиртип каан. ¹⁷Исайя медээчини дамчыштыр: «Ол бистиң човалаңывысты Боду чүктеп, бистиң аарыгларывысты ап алды» – деп медеглеттинген сөстөр ынчаар боттанганы ол. ¹⁸Ону долгандыр турар мөөң чонну көрүп кааш, Иисус өөреникчилеринге хөлдүң ол чарыынче эжиндирип кеже бээрин дужааган. ¹⁹Аңаа бир ном-хоойлу тайылбырлакчызы чедип келгеш: «Башкы, кайнаар-даа баар болзуңарза, Силерни эдерер мен» – дээн. ²⁰Иисус: «Дилгилер үңгүрлүг болур, дээрниң куштары уялыг болур, а Кижичер амытан Оглунга кум кыннып аар чер безин тывылбас-тыр» – деп харыылаан. ²¹Ооң өске өөреникчизи Аңаа: «Дээрги! Баштай ачамны барып хөөржүдүп каарын чөпшээрер» – дээн. ²²А Иисус аңаа мынча деп харыылаан: «Мени эдер! Өлүглер боттарының өлүг кижилерин хөөржүдүп тургай аан». ²³Иисус хемеже олуруптарга, өөреникчилери Ону эдерип олурупкан. ²⁴Хенертен хөлге күштүг шуурган эгелеп, чалгытлар хемени хөмө шаап эгелээн. А Иисус удуп чыткан. ²⁵Өөреникчилери Ооң чанынга келгеш, Ону оттурупкаш: «Дээрги! Бисти камгалаңар, дүжүп өлдүвүс-ле!» – деп алгыржы бергеннер. ²⁶Иисус оларга мынча дээн: «Биче бүзүрелдиглер, чүге ындыг кортук силер?» Ол оон туруп келгеш, хат биле сугну томаарыыр кылдыр чагырарга, шуут-ла ыржым-шыпшың апарган. ²⁷Улус кайгаанындан аайын тышпайн турган: «Хат биле суг безин Аңаа чагыртып турар, бо чүү адам Кижичер?» ²⁸Иисус хөлдүң ол чарыында Гадара черинче кежи кээрге, чевег-куйлардан Аңаа уткуй букшуураан ийи кижичер үнүп келген. Олар аажок айыылдыг боорга, кым-даа ол оруктап чоруурундан сестир турган. ²⁹«Бурганның Оглу, Силерге бистен чүү херегил? – деп, олар алгыржып үнген. – Силер бисти доктааткан хуусаа бетинде хинчектээр дээш бээр келдиңер бе?» ³⁰Олардан ыракта бир кодан хаван одарлап чораан. ³¹Буктар Иисустан дилеп, ээрежи эгелээннер: «Бисти бо улустан үндүр сывырар болзуңарза, кодан хаванче чорудуп көрүңер!» ³²Иисус оларга: «Барыңар!» – дээн. Буктар улустан үнгеш, хаваннарже кире бергеннер. Ол дораан кодан хаван чүмү-биле кадыр элден хөлче шурай бергеш, дүжүп өлүп калган. ³³Хаван кадарчылары дезип ыңай болган. Олар хоорайга баргаш, болган бүгү чүүлү, букшуурааннар-биле чүү болганын база, чугаалап четкеннер. ³⁴Хоорайжылар ынчан дөгережи Иисуска уткуй үнүп келгеннер. Ону көрүп кааш, оларның чурттаан черинден чоруй баарын Оон дилеп эгелээннер.

Chapter 9

¹Иисус хөлдүүн ол чарыынче хемелиг эжиндирип кеже бергеш, Бодунуң чурттаан хоорайынче ээп келген.

²Ынчан элээн каш кижиге Аңаа боттарының чартыктаан эжин дөжээниң кырынга көдүрүп эккелген.

Иисус оларның бүзүрелин көргөш, чартыктаан кижиге: «Дидим бол, оглум! Бачыттарың өршээттинген-дир» – дээн. ³Ынчан ном-хоойлу тайылбырлакчыларының чамдыызы иштинде мынча деп бодаан: «Бо кижиге Бурганны дорамчылааны ол!» ⁴Иисус оларның бодалдарын билир болгаш, мынча дээн: «Силерниң чүректериңерде чүгө ындыг бак сагыш барыл? ⁵Чүү беленил? „Бачыттарың өршээттинген-дир“ – дээри бе азы: „Туруп келгеш, чорувут“ – дээри бе? ⁶Ынчаарга Кижиге амытан Оглу чер кырынга бачыттарны өршээр эргелиг дээрзин билип алыңар...» – Иисус ынчан чартыктаан кижиге мынча дээн: «Туруп келгеш, дөжээни алгаш, бажыңыңче чорувут».⁷Ол кижиге туруп келгеш, бажыңыңче чорупкан. ⁸Чыылган чон ону көргөш, коргуп-сүртеп, ындыг эрге-чагырганы кижиге амытанга хайырлаан Бурганны алдаржыдып турган.

⁹Иисус ол черден ыңай чорупкаш, Матфей дээр кижини көрүп каан. Ол кижиге үндүрүт хавырап черинге бодунуң ажылын кылып олурган. Иисус аңаа: «Мени эдериң чорувут» – деп чугаалаан. Матфей туруп келгеш, ону эдериң чорупкан. ¹⁰Ооң соонда Иисус бир-ле катап Матфейниң бажыңыңа чемненип олурда, аңаа хөй үндүрүт хавырыкчылары база өске-даа бачыттыг кижилер чыгып келген. Олар Иисус болгаш Ооң өөреникчилери-биле кады чемненгеннер. ¹¹Фарисейлер ону көргөш, Иисустуң өөреникчилеринден: «Силерниң Башкыңар чүгө үндүрүт хавырыкчылары-биле база бачыттыг улус-биле кады чемненип олурарыл?» – деп айтырганнар.

¹²Ону дыңнап кааш, Иисус мынча дээн: «Эмчи кадык эвес, а аарыг улуска херек болгай. ¹³Баргаш: „Өргүлдү эвес, эңерелдиг бооруңарны күзеп тур мен“ – дээн сөстөрниң утказын билип алыңар. Мен бо делегейге „Актыг, бачыт чок бис“ дээр улусту эвес, а бачыттыг улусту кый дээр дээш келген мен!» ¹⁴Ооң соонда Иисуска Иоанның өөреникчилери келгеш: «Чүгө бис база фарисейлер үргүлчү шээрленир улус бис, а Силерниң өөреникчилериңер чүгө шуут ынчанмазыл?» – деп айтырыг салганнар. ¹⁵Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Күдээ оол олар-биле кады турар шагда, куда доюнга ооң эштери оолдар кудараар деп бе? Ынчалза-даа күдээ оолду олардан чарып аппаар хүннер чедип кээр, чогуу-на ынчан олар шээрлени бээр. ¹⁶Кым-даа эрги хепке чаа пөстен чамашкы салбас, ынчаар болза, чамашкы эрги пөстү чыырылдыр тыртыптар, а ойбак оон-даа улут аппаар. ¹⁷Кым-даа чаа дүшкен араганы эрги көгээржикче кутпас. Ынчаар болза, чаа арага көгээржикти деже тептер, ынчан арага-даа төктүп каар, көгээржик-даа сандан үнер. Чаа араганы чаа көгээржикче кудар херек, ынчан арага-даа, көгээржик-даа бүдүн-бүрүн артар».

¹⁸Иисус олар-биле чугаалажып турда, Аңаа бир дарга кижиге чедип келгеш, дис кырынга олуруп, мөгейгеш: «Мээң уруум өлүрүнүң кырында тур, ынчалза-даа Силер чедип келгеш, холуңарны аңаа дегзип көрүңер – ол дириг артар» – дээн. ¹⁹Иисус өөреникчилери-биле кады ону эдериң чорупкан. ²⁰Хенертен он ийи чыл дургузунда ханы төктүп аараан херээжен кижиге Иисустуң артындан чедип келгеш, Ооң хевиниң ужунга дээй каапкан. ²¹Ол иштинде: «Ооң оода-ла хевинге дээпсимзе, экирий бээр боор мен» – деп бодаан. ²²Иисус эргилгеш, ону көрүп кааш: «Кызым, дидим бол! Бүзүрелиң сени экиртип-камгалап кагды» – дээн. Шак ол өйдөн бээр демги херээжен кадык апарган.

²³Иисус дарганың бажыңыңче кирип келгеш, шоор ойнакчыларын база аймап-хөлзээн чонну көрүп каан. ²⁴Ол: «Үнүп чоруңар! Бо уруг өлбээн, а удуп чыдар кижиге ышкакжыл» – дээн. Ынчаарга улус ону кочулап эгелээн. ²⁵Хамык улусту албадап үндүрүптерге, Иисус уругнуң өрээлинче киргеш, ооң холундан тудуп аарга, ол туруп келген. ²⁶Болган чүүл дугайында дамчыыр чугаа ук черни бир кылдыр тарай берген. ²⁷Иисус оортан чоруптарга, ийи согур кижиге ону эдериң: «Давидтиң Оглу, бисти кээргеп көрүңер!» – деп кыйгырып чораан. ²⁸Иисус бажыңче кире бээрге, согурлар Аңаа чоокшулап келген. Ол: «Силерге Мээң дузалап шыдаарымга бүзүрөп тур силер бе?» – деп айтырган. Согурлар: «Ийе, Дээрги!» – деп харыылааннар.

²⁹Иисус ынчан оларның карактарына деггеш: «Бүзүрелиңер аайы-биле ынчалдыр болгай аан» – дээн. ³⁰Ол-ла дораан оларның карактары көрө берген. А Иисус оларга: «Кым-даа Мени кымыл дээрзин билбес болзун» – деп аажок шыңгыг чагып каан. ³¹Ынчалза-даа ол ийи кижиге чоруй баргаш, Ооң дугайында чугааны чоок-кавыга тарадыпкан. ³²Олар оон чаа-ла чоруп турда, кезек улус Иисуска букшуураан, үнү чок кижиге эккелген. ³³Букту үндүр сывырыптары билек, үнү чок кижиге чугааланып эгелээн. Улус кайгап-харап: «Израильге ындыг чүвени улус кажан-даа көрбээн!» – дижиң турган. ³⁴А фарисейлер: «Иисус буктарны оларның ноянының күжү-биле үндүр сывырып турар-дыр» – деп турганнар.

³⁵Иисус бүтү хоорайларны, суурларны эргий кезип, синагогаларга улусту өөредип, Дээрниң Чагыргазының дугайында Буянның Медээни суртаалдап база кандыг-даа аарыг-аржыктан экиртип чораан. ³⁶Чыылган мөөң чонну көргөш, Иисус улусту кээргей берген, чүгө дээрге олар, кадарчызы чок хойлар дег, канчаар-даа харык чок база могап-турупкан болганнар. ³⁷Ол өөреникчилеринге мынча дээн:

«Ажаар дүжүт хөй, а ажылдаар улус эвээш-тир. ³⁸Ынчангаш дүжүт ажаалдазының Ээзинден дилеңер: Ол шөлдөрже ажылдаар улустан ам-даа чорутсун».

Chapter 10

¹Иисус Бодунуң эң чоок он ийи өөреникчизин чыып алгаш, оларга буктарны үндүр сывырар база кандыг-даа аарыг-аржыктан экиртир эрге-күштү берген.²Он ийи элчинниң аттары бо-дур: оларның баштайгызы боор Пётр деп адаткан Симон биле ооң дуңмазы Андрей, Зеведейниң оглу Иаков биле ооң дуңмазы Иоанн,³ Филипп биле Варфоломей, Фома биле үндүрүт хавырыкчызы Матфей, Алфейниң оглу Иаков биле Фаддей,⁴ Симон Кананит биле сөөлүндө барып Христосту садышкан Иуда Искарот.⁵Иисус он ийи элчинин чорудуп тура, мындыг айтышкын берген: «Өске чоннар улузунче -даа, Самарияның хоорайларынче-даа барбаңар. ⁶Хамыктың мурнунда израиль чоннуң азып читкен хойлар дег улузунче барыңар. ⁷Баргаш: „Дээрниң Чагыргазы чоокшулап келген-дир!“ – деп суртаалдаңар. ⁸Аарыг улусту экиртиңер, өлүглерни катап диргизиңер, кеш аарыглыг улусту арыглаңар, буктарны үндүр сывыртаңар. Халаска алган силер – халаска бериңер. ⁹Орукче үнерде, бодуңарга алдын, мөңгүн, чес чоостар албаңар. ¹⁰Орукче үнерде, диленир хап-сава-даа, солуттуңар хеп-даа, кедер идик-даа, даянгыш-даа албаңар, чүгө дээрге ажылдаан кижиге амыдыраар аъш-чеминге төлөптиг боор. ¹¹Кандыг-бир хоорайга азы суурга чедип келгеш, ында төлөптиг кым барын билип алгаш, чоргужеге чедир ооң бажыңыңа туруңар. ¹²Ол бажыңче кирип келгеш, ээлериң мендиленер. ¹³Олар силерниң мендиңерге төлөптиг болза, күзээн амыр-тайбыңыңар орта артып калзын, а төлөптиг эвес болза, аңаа күзээн амыр-тайбыңыңар чогуу бүтпезин. ¹⁴А кандыг-бир кижиге силерни хүлээп албас база сөзүңерни дыңнабас болза, ол бажыңдан азы хоорайдан чоруп тура, будуңарда довуракты-даа кактап кааптыңар. ¹⁵Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: ол хоорайга көөрдө, Содом биле Гоморрага безин шийткел хүнүндө өршээл улуг боор». ¹⁶«Дыңнаңар, Мен силерни кокайлар аразынче хураганнарны дег чорудуп тур мен. Ынчангаш чыланнар дег кажар, көгө-бугалар дег кем чок болуңар. ¹⁷Улустан кичээниңер. Олар силерни шийдери-биле дээди Чөвүлелдерге хүлээди, синагогаларга эриидей бээр. ¹⁸Мен дээш силерни чагырыкчылар болгаш хааннар мурнунга эккеп тургузуптар, ынчан оларга база өске чоннар улузунга Мээң дугайымда херечилээр силер. ¹⁹Олар силерни эккээрге, чүнү база канчаар чугаалаарыл деп сагыш човаваңар. Чүнү чугаалаарыңар силерге ол шакта илерей бээр. ²⁰Чүгө дээрге силер эвес, а Адаңарның Сүлдеси силерни дамчыштыр чугаалай бээр. ²¹Акызы дуңмазын, ачазы ажы-төлүн өлүрери-биле бериптер. Ажы-төлү база ада-иезинге удур тура халааш, оларны өлүрери-биле бериптер. ²²Хамык улус Мен дээш силерни көрбестей бээр. Ынчалза-даа эчизинге чедир шыдашкан кижиге камгалалды алыр. ²³Силерни бир хоорайга истеп-сүре берзе, өскезинче дезиптиңер. Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: Израильдиң хамык хоорайларын эргий кезип четтикпээниңерде-ле, Кижиге амытан Оглу чедип кээр. ²⁴Өөреникчи башкызыңдан бедивес, а чалча дээргизинден бедивес. ²⁵Өөреникчи башкызыңа деңнешсе, сеткили ханар, а чалча дээргизинге деңнешсе, сеткили ханар. Бажың ээзин Веелзевул деп адаар болза, ооң өг-бүлезиниң улузун оон-даа дора кылдыр адабас бе? ²⁶Ынчангаш олардан кортпаңар. Көстү бербес хире чажыт чүү-даа чок база илерей бербес хире бүдүү чүү-даа чок. ²⁷Мээң силерге караңгыда чугаалаан чүвемни хүннүң чырыында чугаалаңар, силерниң кулааңарга сымыранган чүвемни шупту улуска дыңналдыр медеглеңер. ²⁸Кижилерден кортпаңар: олар мага-ботту өлүрзе-даа, сеткилиңерни өлүрүп шыдабас. Сеткилиңерни-даа, мага-бодуңарны-даа тамыже кирип октааш, узуткап шыдаар Бургандан коргуңар. ²⁹Ийи бора-хөкпешти бир чес чоос-биле садып албас ийикпе? Ындыг-даа болза, Адаңарның күзел-соруу чокта, оларның чаңгызы-даа черже кээп дүшпес. ³⁰А силерниң бажыңар дүгүн безин санап каан болдур ийин! ³¹Ынчангаш кортпаңар: силер эңдерик хөй бора-хөкпештен үнелиг силер! ³²Мени улус мурнунга ажыгы-биле хүлээп көөр кижиге бүрүзүн Мен база Дээрде Адамның мурнунга хүлээп көөр мен. ³³А Менден улус мурнунга ойталаар кижиден Мен база Дээрде Адамның мурнунга ойталаар мен». ³⁴«Мени бо делегейге амыр-тайбың эккээр дээш келген деп бодаваңар. Амыр-тайбың эвес, а аңгылажыг хылыжы эккээр дээш келген мен. ³⁵Мен оглун ачазыңдан, уруун авазыңдан, кеннин кунчуундан аңгылаар дээш келген мен. ³⁶Кижиге өг-бүлезиниң улузундан өжээниң дайзыннар турбас апаар. ³⁷Ава-ачазыңа Менден артык ынак кижиге Меңээ таарышпас. Оглу-кызыңа Менден артык ынак кижиге Меңээ таарышпас. ³⁸Бодунуң шаажылал ыжын чүктөвес база Мени эдерип чорбас кижиге Меңээ таарышпас. ³⁹Бодунуң амы-тынын камгалап алыксаан кижиге амы-тынын ышкынып алыр. Ынчаарга амы-тынын Мен дээш ышкынар кижиге амы-тынын тып алыр. ⁴⁰Силерни хүлээп аар кижиге Мени хүлээп ап турары ол, а Мени хүлээп аар кижиге Мени айбылап чоруткан Адамны хүлээп ап турары ол. ⁴¹Бурганның медээчизин, медээчи-дир сен дээш, хүлээп аар кижиге медээчи кижини дег шаңнал алыр. ⁴²Чөптүг-шынныг кижини, чөптүг-шынныг-дыр сен дээш, хүлээп аар кижиге ооң алыры дег шаңнал алыр. ⁴³Бо ынай, кошкак улустуң бирээзинге, Мээң

өөреникчим болганы дээш, аяк ишти-даа соок суг кудуп бээр кижиг бар болза, ол бодунуң шаңналын канчап-даа чидирбес дээрзин силерге чугаалап тур мен».

Chapter 11

¹Бодунуң он ийи өөреникчизинге суртаалдап дооскаш, Иисус Галилеяның хоорайларынга улусту өөредир-биле база суртаалдаары-биле улаштыр чорупкан. ²⁻³Кара-бажыңга чыткан Иоанн Христостуң кандыг ажыл-үүле кылып турарын дыңнааш, Олче бодунуң өөреникчилерин: «Чедип кээр ужурлуг Кижиги Силер силер бе азы өскезин манаар бис бе?» – деп айтырары-биле чорудупкан. ⁴Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Көрүп база дыңнап турар чүвеңерни Иоаннга дамчыдып чедиңер: ⁵согурлар каракталып, аскактар кылаштап, кеш аарыглыглар арыгланып, дүлейлер дыңнап, өлгеннер катап дирлип, ядыыларга Буянын Медээни дыңнадып турарын чугаалаар силер. ⁶Меңээ бүзүрелин чидирбес кижиги амыр-чыргалдыг боор». ⁷Иоанның өөреникчилери чоруй баарга, Иисус чонга ооң дугайында чугаалап эгелээн: «Ээн кургаг ховуже чүнү көөр дээш барып чордуңар? Хатка чайгаткан кулузунну бе? ⁸Ындыг эвес болза, чүнү көрүп чордуңар? Каас-коя хептиг кижини бе? Ынчалза-даа каас-коя хептиг улус хааннар ордуларынга чурттаар болгай. ⁹Чүнү көөр бис деп бодадыңар? Бурганның медээчизин бе? Ийе, медээчини. Харын силерге чугаалап тур мен: ол – медээчиден-даа артык кижиги-дир. ¹⁰Бижилгеде ол дугайында Бурганның: „Көр даан, Мээң төлээм Сээң мурнунда орукту белеткеп берзин дээш, ону Сени мурнай чорудуп тур мен“ – дээн кижизи ол-дур. ¹¹Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: чер кырынга чурттап чораан бүгү улустуң аразында Иоанн Медеглекчиден артык бедик кижиги чок. Ынчалза-даа Дээрнийң Чагыргазында эң чөгенчиг кижиги оон улуг боор. ¹²Иоанн Медеглекчинийң суртаалдап эгелээн хүннеринден эгелээш, амдыгаа чедир Дээрнийң Чагыргазынга удур халдаашкын чоруп келген база хөй улус Чагырганы күш-биле эжелеп алыксап турар. ¹³Бурганның хамык медээчилери болгаш ыдыктыг хоойлу Иоанның кээр мурнунда ол бүгүнүң дугайында өттүр билип медеглек турганнар. ¹⁴А хүлээп аар деп бодаар болзуңарза, Иоанн дээрге чедип кээр ужурлуг Илия ол-дур. ¹⁵Дыңнаар кулаа бар кижиги дыңназын! ¹⁶Бо салгалдың улузун Мен кымның-биле деңнэйн? Олар базаар шөлүңге олуруп алгаш, бир чамдыызы өскелеринге мынча деп алгырышкан бичии уруглар олчаан-дырлар: ¹⁷„Бис силерге лимбилеп бердивис, а силер самнавадыңар. Бис силерге кажыыдал ыры ырлап бердивис, а силер ыглашпадыңар“. ¹⁸Иоанн чедип келгеш, аыш-чем чивес, арага ишпес боорга, олар: „Букшуураан“ – дижир-дир. ¹⁹Кижиги амытан Оглу чедип келгеш, чемненир, ижер боорга, олар: „Көрүңер, чазый, арагачы хей-дир, үндүрүт хавырыкчылары болгаш бачытка борашканнарның өңнүү-дүр“ – дижир-дир. А мерген угаан бодунуң ажыл-херээ-биле шынзыттынар». ²⁰Оларның аразынга дыка хөй кайгамчык чүүлдерни кылырга-даа, бачыттар үүлгедиринден ойталаваан хоорайларның чурттакчыларын Иисус ынчан буруудадып эгелээн: ²¹«Хоразин, ат болур сен! Вифсаида, ат болур сен! Силерге көргүскеним дег кайгамчык чүүлдер Тир, Сидон хоорайларга болгулаан болза, олар шагда-ла бачыттарын миннип, качыгдалдың самдар хевин кедип, баштарын хүл-биле бызаарлар ийик. ²²Ынчангаш шииткел хүнү кээрге, силерге көөрдө, Тир биле Сидонга безин өршээл улуг боорун чугаалап тур мен. ²³Капернаум, сен база-ла дээрге чедир көдүрлүрүн кордадың бе? Чок, тамыже дүндерлип дүжер сен! Чүге дээрге сеңээ көргүскеним дег кайгамчык чүүлдерни Содомга база кылган болза, ол хоорай бөгүңге чедир турар ийик. ²⁴Ынчангаш шииткел хүнү кээрге, сеңээ көөрдө, Содомга безин өршээл улуг боорун силерге чугаалап тур мен!» ²⁵Иисус ол өйдө мынча дээн: «Ачай, дээр биле чернийң Дээрғизи! Бо чүүлдерни мерген угаанныглар болгаш эртем-билигиглерден чажыргаш, чаштарга көргүскениң дээш, Сени алдаржыдып тур мен! ²⁶Ийе, Ачай, Сээң күзел-сорууң ыңдыг болган. ²⁷Бүгү чүүлдү Адам Меңээ хүлээди берген. Адазындан аңгы кым-даа Оглун билбес, Оглу болгаш Оглунуң ону айтып бээрин күзээн улузундан өске кым-даа Адазын база билбес». ²⁸«Могоп турупкан, аар чүък чүктээн улус дөгере Меңээ келиңер! Мен силерге тамчык-дышты хайырлаар мен. ²⁹Мээң чагыгларымны бодуңарга хомут дег кеткеш, Менден өөренип алыңар, Мен биче сеткилдиг болгаш чөпшүл чүректиг мен, ынчангаш чуртталгаңарны тамчык-дыш бүргей бээр. ³⁰Чүге дээрге Мээң чагыгларым хомуду чиик база Мээң чүдүртүр чүгүм аар эвес.

Chapter 12

¹Ол үеде, амыр-дыш хүнүндө, Иисус тарып каан шөлдү таварты бар чыткан. Ооң өөреникчилери аштааш, сыпта тараа баштарын үзе соккаш, ууштап чий бергеннер. ²Фарисейлер ону көргөш, Аңаа мынча дээннер: «Көрүңер! Силерниң өөреникчилериңер амыр-дыш хүнүндө ыдыктыг хоойлунуң хораан чүвезин кылып турлар». ³Иисус ынчан олардан айтырган: «Боду-даа, кады чораан өөрү-даа аштай бээрге, Давид хаанның чүнү кылганын номчуваан силер бе? ⁴Ол Бурганның өргээзинче киргеш, ооң боду-даа, кады чораан улузу-даа чип болбас, а чүгле Бурганның бараалгакчылары чиир ужурлут ыдыктаан хлебти чипкен болгай. ⁵Амыр-дыш хүнүндө Бурганның бараалгакчылары Бурганның өргээзинге ажылдап, оозу-биле ол хүннү сагыбайн турарын, ынчалза-даа буруулут диртпезин Моисейниң хоойлузундан номчуваан силер бе? ⁶А мында Бурганның өргээзинден-даа артык чугула Кижиге барын чугаалап тур мен. ⁷Бижилгеде: „Өргүлдү эвес, энерелдиг бооруңарны күзеп тур мен“ – дээн сөстөрниң утказын билген болзуңарза, буруу чок улусту буруу шаппас ийик силер. ⁸Ийе, Кижиге амытан Оглу – амыр-дыш хүнүнүң-даа Дээргизидир!» ⁹Ол черден чорупкаш, Иисус демги фарисейлерниң синагогазынга кирип келген. ¹⁰Аңаа када берген холдуг кижиге турган. Фарисейлер Иисустан: «Амыр-дыш хүнүндө улус экиртирин ыдыктыг хоойлу чөпшээрээр бе?» – деп айтырганнар. (Херек кырында олар Ону буруудадыр эвин бодап турганнар.) ¹¹Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Силерниң кайы-бирээр хойлуг турган, а оозу амыр-дыш хүнүндө оңгарже кире берген дижит. Ол баргаш, хоюн ушта тыртып албас чүве бе? ¹²А кижиге хойдан оранчок үнелиг! Ындыг болганда, амыр-дыш хүнүндө буян кылырын чөпшээрээн-дир». ¹³Иисус оон када берген холдуг кижиге: «Холуң бээр сун» – дээн. Ол холун сунуп бээрге, оозу ол дораан, өскези дег, кадык апарган. ¹⁴А фарисейлер үнгөш, Иисусту канчап чок кылырын сүмележи бергеннер. ¹⁵Иисус ону билип кааш, оортан чоруй барган. Эндерик хөй чон Ону эдерип чорупкан, а Ол хамык улусту экиртип каан. ¹⁶Ынчалза-даа Иисус экирээрнерге Ооң дугайында улуска чугаалаарын хоруп каан. ¹⁷Бурганның Исая медээчини дамчыштыр мынча дээн сөстөрү ынчаар боттанган чүве-дир:

¹⁸ «Мээң шилип алган Чалчам бо-дур. Мээң ханы ынак Кижим, Мээң сеткилимге кирер Кижиге – Ол-дур. Мен Ону Бодумнуң Сүлдем -биле бүргээр мен. Ол өске чоннар улусунга чөптүг шииткелди медеглээр!

¹⁹ Ол алгырбас база кырышпас, улус Ооң үнүн кудумчуларга дыңнаас.

²⁰ Чөптүг шииткелди тиилелгеже эккелбээн шаанда, Ол шала сынган хыргышты сыйбас, имистелген чырыткыны өжүрбөс.

²¹ Хамык чоннар Ооң адынга идегээр».

²²Ооң соонда Иисуска артында согур, артында үнү чок букшуураан кижиге эккелгеннер. Иисус ону экиртип каарга, ол чугааланып база көрүп эгелээн. ²³Улус аажок кайгап: «Бо Иисус Давидтиң Оглу бооп болур бе?» – деп айтырып турган. ²⁴Фарисейлер ону дыңнааш: «Буктарны Ол чүгле оларның чагырыкчызы Веелзевулдун күжү-биле үндүр сывырып турар-дыр» – дээннер. ²⁵Иисус оларның бодалдарын билип болгаш, мынча дээн: «Иштинден аңгыланып эгелээн күрүне бүрүзү үр болбайн буураар, аңгыланчып, кырышкан хоорай азы өг-бүлө бүрүзү бүдүн турбас. ²⁶Эрлик боду эрликти үндүр сывырар болза, ол боду бодунга удур месилдешкени ол-дур. Ооң күрүнези бүдүн туруп шыдаар бе? ²⁷Мен Веелзевулдун күжү-биле буктарны үндүр сывырып турар болзумза, силерниң өөреникчилериңерге буктарны үндүр сывырар күштү кым бериш турарыл? Ынчангаш өөреникчилериңер боттары силерни шииткей аан. ²⁸Ынчалза-даа Мен буктарны Бурганның Сүлдези-биле үндүр сывырып турар болзумза, Бурганның Чагыргазы силерге ылап-ла келгени ол-дур. ²⁹Мөге-шыырак кижини баштай хүлүп албас болза, кым ооң бажыңынче кирип, эт-хөреңгизин оорлап шыдаарыл? Чүгле хүлүп алгаш, ол ооң бажыңын үптөп шыдаар. ³⁰Мээң-биле кады эвес кижиге Меңээ удур база ол ышкаш Мээң-биле кады чыгбас кижиге төтчөглөп турар. ³¹Ынчангаш силерге чугаалап тур мен: улустуң кандыг-даа бачыды база бак сөгленири өршээттинер, ынчалза-даа Ыдыктыг Сүлдени бак сөглээри өршээттинмес. ³²Кижиге амытан Оглунга удур сөс сөглээн кижиге бар болза, ону өршээп болур, ынчалза-даа Ыдыктыг Сүлдени бак сөглээр кижиге ам-даа, кажан-бир шагда-даа өршээл албас. ³³Ыяшты эки деп санаар болзуңарза, ооң чимизи база чаагай боор, а ыяшты ирик деп санаар болзуңарза, ооң чимизи база багай боор. Ыяшты чимизинден танып аар. ³⁴Чылан сыскындылары! Бузуттут-бак хиреңерде, канчап буянның чүве чугаалаар силер? Кижиниң чүрээнде чүү бар болдур, ол ооң аксындан үнер болгай. ³⁵Буянның кижиге буян шыгжаан черинден буянын уштуп кээр, а бузуттут кижиге бузут шыгжаан черинден бузудун уштуп эккээр. ³⁶Шииткел хүнү кээрге, шупту улус эдипкен хоозун сөзү дээш харыы тударын силерге чугаалап тур мен. ³⁷Сөзүңнү барымдаалап, сени агартыр азы шиидер».

³⁸Ынчан чамдык ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер Иисуска: «Башкы, Силерниң биске кандыг-бир кайгамчык демдектен көргүзериңерни күзеп тур бис» – дээннер. ³⁹Иисус мынча деп

харыылаан: «Бузуттуг болгаш бачыттыг салгал! Бадыткал демдээн негезиңерзе-даа, Иона медээчини дамчыштыр бергенинден өске демдек көрбөс силер. ⁴⁰Ионаның далай амытанының хырнынга үш дүн-хүннү эрттиргени дег, Кижиге амытан Оглу база черниң ханы дүвүңгө үш дүн-хүн дургузунда турар.

⁴¹Ниневияның чурттакчылары шииткел хүнүндө бо салгалдың улузу-биле кады турупкаш, оларны буруудады бээрлер, чүгө дээрге ниневийжилер Ионаның суртаалын дыңнааш, бачыдын билингеннер-дир. А ам мында Ионадан-даа артык улуг Кижиге бар-дыр!⁴²Мурнуу чүктүң кадыны Шииткел хүнүндө бо салгалдың улузу-биле кады турупкаш, оларны буруудады бээр, чүгө дээрге ол кадын Соломон хаанның мерген угаанның өөредиин дыңнаар дээш, черниң өске кыдыындан кээп чораан-дыр. А ам мында Соломондан-даа артык улуг Кижиге бар-дыр!»⁴³ «Бук кижиден үнө бергенде, амыр-дыш дилеп, суг чок черлерге тояап-тояап, дилээн чүвезин тышпайн баар. ⁴⁴Ол ынчан мынча дээр: „Каапканым эрги бажыңымче дедир чана берейн“. Оон демги кижиге эеп келгеш, чурттап турган черин аштап-ширбип, эдип-чазап каанын база ооң ээн турарын эскерип каар. ⁴⁵Бук ынчан чоруткаш, бодундан-даа каржы өске чеди букту эдертип эккелгеш, ол кижиге кирип, аңаа чурттай бээрлер. Ынчан ол кижиниң сөөлгү байдалы мурнунда турганындан-даа дора апаар. Бо салгалдың бузуттуг улузу-биле база ындыг болур».

⁴⁶Иисус чон-биле чугаалажып турда, Ооң авазы биле дуңмалары бажың даштынга чедип келгеннер: олар Ооң-биле чугаалажыр бодаан чүве-дир. ⁴⁷Бир кижиге Аңаа: «Аваңар биле дуңмаларыңар даштын Силер-биле чугаалажыр бодап келген-дир» – дээн. ⁴⁸А Иисус ол кижиге: «Мээң авам база ха-дуңмам кымнар болур чүвөл?» – дээн. ⁴⁹Оон Бодунуң өөреникчилеринче холу-биле айыткаш, мынча дээн: «Мээң авам база ха-дуңмам бо-дур. ⁵⁰Дээрде Ачамның күзел-соруун күүседип чоруур кижиге бүрүзү Мээң ха-дуңмам база авам боор болгай».

Chapter 13

¹Ол хүн Иисус бажындан үнгөш, хөл эриинге барып олуруп алган. ²Ону эндерик хөй чон үглөп кээрге, Ол хемеже олуруп аар ужурга таварышкан, а хамык улус эрикке турган. ⁵Чамдыызы сай-даштыг, хөрзүнү чуга черже кээп дүшкен. Ол үрезиннер удатпайн өзүп үнүп келген, чүге дээрге хөрзүн кылын эвес болган. ⁶Ынчалза-даа хүн хүннеп келгеш, өзүмнерни өрттөндир шонуптарга, ханы дазыл тыртпаанындан, олар кадып калган. ³⁻⁴Иисус угаадыглыг чугаалар дузазы-биле оларга хөй чүве чугаалап берген. «Тараа чажыкчызы тараа үрезини чажып үнүп келген – деп, Ол эгелөп алган. – Чажыкчы үрезинин чажып турда, ооң чамдыызы орук кыдынга кээп дүшкен – куштар ужуп келгеш, ол үрезинни соктап чипкен. ⁷Чамдыызы тенниг хонакче кээп дүжөргө, ол тенниг хонак сырый өскөш, оларны боой базырышкан. ⁸А бир чамдыызы үнүш-дүжүткүр хөрзүннүг черже кээп дүшкөш, чашканындан чүс, алдан база үжен дакпыр хөй дүжүт берген. ⁹Дыңнаар кулаа бар кижидыңназын!» ¹⁰Иисустун өөреникчилери чоокшулап келгеш, Аңаа айтырыг салганнар: «Силер улусту чүге угаадыглыг чугаалар дузазы-биле ойзуп өредир силер?» ¹¹Иисус мынча деп харыылаан: «Силерге Дээрнийң Чагыргазының чажыттарын билип алырын хайырлаан-дыр, а оларга ону хайырлаваан-дыр. ¹²Кымда чүве барыл, аңаа оон-даа хөйүнү эгээртинмес кылдыр бээр. А кымда чүве чогул, ооң бар чүвезин безин хунаай бээр. ¹³Олар көрзе-даа, эскербес, дыңназа-даа, дыңнаваз база угаап билбес боорга, оларга угаадыглыг чугаалар чугаалап турар мен. ¹⁴Исайяның дараазында өттүр билген медеглели олар-биле ынчалдыр боттанганы ол-дур: „Дыңнааш-даа, угаап билбес-тир силер, көргөш-даа, эскербес-тир силер. ¹⁵Бо дээрге чүректери дашталып калган, кулаан кумнап, караан хаптап алган чон-дур – оон башка караа-биле көрүп, кулаа-биле дыңнап, чүрээ-биле угаап билиптер турган ийик; оон башка олар Менче чедип кээр ийик, а Мен оларны экиртир ийик мен“. ¹⁶А силернийң карааңар көрүп, кулааңар дыңнап турар – амыр-чыргалдыг-дыр силер. ¹⁷Силерге алыс шынын чугаалап тур мен: Бурганның хөй медээчилери болгаш чөптүг-шынның улус силернийң көрүп турар чүвеңерни көрүксээн-даа болза, көрбээннер база силернийң дыңнап турар чүвеңерни дыңнаксаан-даа болза, дыңнавааннар». ¹⁸«Ынчангаш тараа чажыкчызы дугайында угаадыглыг чугааның тайылбырын дыңнаңар. ¹⁹Дээрнийң Чагыргазының дугайында медээни дыңнап олура, ону угаай албас кижиде турар болза, эрлик чедип келгеш, ооң чүрээнде чашкан медээни оорлап аппаар. Орук кыдыынче чашкан үрезин ол-дур. ²⁰А сай-даштыг черже чашкан үрезин дээрге медээни дыңнаан дораан-на, ону өөрүшкү-биле хүлээп алыр кижидир. ²¹Ынчалза-даа ол кижиде бодунда дазыл чок болгаш, турум эвес боор. Ооң соонда медээ ужун бергелерге азы истеп-сүрүүшкүнге таваржы бээр болза, ол-ла дораан күткүттүрүп, өскээр чайгыла бээр. ²²Тенниг хонакка чашкан үрезин дээрге медээни дыңнап турар, ынчалза-даа амгы амыдыралының ажаанзырал-човаа база байлакшыл дуурайы медээни боой базырыштарга, ооң үрезини дүжүт бербес кижидир. ²³А үнүш-дүжүткүр хөрзүннүг черге чашкан үрезин дээрге медээни дыңнааш, угаап шыдаар кижидир. Ындыг кижиде чашканындан чүс, алдан база үжен дакпыр хөй дүжүт бээр». ²⁴Оон Иисус оларга база бир угаадыглыг чугаа чугаалап берген: «Дээрнийң Чагыргазы бо үлегерге дөмей болуп турар. Бодунун шөлүнге эки үрезин тарып алган кижиде турган. ²⁵Дүне, хамык улус удуп чыдырда, ооң дайзыны келгеш, кызыл-тас аразынга бок үнүш тарып каапкаш, арлы берген. ²⁶Оон кызыл-тас сыптары өзүп үнгөш, кулакталы бээрге, бок үнүштер база үнүп келген. ²⁷Шөлдүн ээзинге чалчалары келгеш: „Дээрги! Силер шөлге эки үрезин тарыдыңар чоп. Ында бок үнүш кайыын келген чоор?“ – дээннер. ²⁸Ээзи оларга: „Бир дайзынымның үүлгөткен херээ-дир ол“ – дээн. Чалчалары аңаа: „Бис баргаш, бок үнүштү чулуп кааптаалы бе?“ – дээннер. ²⁹Ол ээ кижиде: „Хей боор, бокту чулуп тура, кызыл-тасты база чулуп кааптар силер, хоржок. ³⁰Кады өскейлер аан. Дүжүт ажаар үе кээрге, тараа кезикчилеринге мынча дээр мен: „Баштай бок үнүштү кезип, чыгташ, моожалай баглааш, өрттедиптиңер, а кызыл-тасты аңмаарымче ажаап калыңар“ – деп харыылаан. ³¹Иисус оларга улаштыр өске угаадыглыг чугаа чугаалаан: «Дээрнийң Чагыргазы бир кижинийң шөлүнге тарып алганы горчица үрезининге дөмей. ³²Ол хамык үрезиннернийң эң бичиизи-даа болза, өзүп үнгөш, бүгү-ле чемниг үнүштернийң эң улуу апаар. Ол ыяш дег улгады бээр, дээрнийң куштары безин аңаа ужуп кээп, ооң будуктарынга уя тудар». ³³Иисус оларга база бир угаадыглыг чугаа чугаалаан: «Дээрнийң Чагыргазы херээжен кижинийң дыка хөй далганга холааш, бүгү далган хөөй бергиге чедир булгап турары ажыткыга дөмей-дир». ³⁴Иисус ол бүгүнү чонга угаадыглыг чугаалар дузазы-биле чугаалаан. Ол чүнү-даа тайылбырларда, угаадыглыг чугаалар чокка чугаалап көрбээн. ³⁵Бурганның бир медээчизинийң: «Аксымны угаадыглыг чугаа-биле ажыдайн, өртемчейни чаяганындан бээр чажыт чүвени медээлэйн» – дээн сөстери ынчалдыр боттанганы ол-дур. ³⁶Иисус оон чонну тарадыпкаш, бажыңче кире берген. Ооң өөреникчилери Аңаа чоокшулап келгеш: «Шөлде бок үнүш дугайында угаадыглыг чугааны тайылбырлап берип көрүңерем» – дээннер. ³⁷Ол мынча деп харыылаан:

«Эки үрезин тараан кижиге Кижиге амытан Оглу -дур. ³⁸Шөл – бо делегей-дир, эки үрезин – Дээрнийң Чагыргазынга хамааржыр улус-тур, а бок үнүш – эрликтинг улузу-дур. ³⁹Оларны тараан дайзын – эрликтир. Дүжүт ажаалдазы – бо делегейниң төнчүзү-дүр, тараа кезикчилери – дээрнийң төлээлери-дир. ⁴⁰Бо делегейниң төнчүзүндө база бок үнүштү бөлгөш, отка өрттедири дег болур. ⁴¹Кижиге амытан Оглу Бодунуң төлээлерин чорудуптарга, олар Ооң Чагыргазындан улусту бачытче чыгап база бузут үүлгедип турганнарның дөгөрезин аңгылай үскөш, ⁴²оттут суугу же кири октаптарлар. Ол улус аңаа ыглап-сыктап, диштерин кыжырадыр. ⁴³А чөптүг-шынның улус Адазының Чагыргазынга хүн дег чырыыр. Дыңнаар кулаа бар кижиге дыңназын!» ⁴⁴«Дээрнийң Чагыргазы шөлде хөөп каан эртинеге дөмөй. Ону тып алган кижиге база катап чажыра хөөп кааш, аажок өөрүп чоруткаш, бодунда бар шупту чүвени садыпкаш, эртинеге хөмгөн шөлдү садып алган. ⁴⁵Дээрнийң Чагыргазы оон ыңай бо үлегерге дөмөй бооп турар. Чараш ак шуру эртинеге дилээн садыгжы турган. ⁴⁶Ол үнелиг борбак ак шуру көрүп кагза, ону холга кирип алыр дээш, бодунда бар шупту чүвени барып садыптар. ⁴⁷Дээрнийң Чагыргазы оон ыңай бо үлегерге дөмөй бооп турар. Хөлчө кири кааптарга, эңмежок хөй янзы-бүрү балык туттунган четки турган. ⁴⁸Четки дола бээр, балыкчылар ону эрикче ушта тырткаш, олургулапкаш, эки балыкты аргаан хааржакче чыып алган, а багайын үндүр октапкан. ⁴⁹Бо делегейниң төнчүзү кээр, база ыңдыг боор. Дээрнийң төлээлери келгөш, бузуттугларны чөптүг-шынның улустан аңгылай үскөш, ⁵⁰оларны оттут суугу же кири октаптарлар. Аңаа ыы-сыы, диштер кыжыраажы дыңналыр». ⁵¹Иисус өөреникчилеринден: «Бо бүгүнү билдиңер бе?» – деп айтырган. Олар: «Ийе» – деп харыылааннар. ⁵²А Иисус оларга мынча дээн: «Ынчангаш Дээрнийң Чагыргазының дугайында медээге бүзүрөөн кандыг-даа бижээчи чүү-хөө шыгжаар өрөөлүндөн эрги-даа, чаа-даа эт-сеп ужулган бажың ээзинге дөмөй-дир». ⁵³Угадыглыг чугааларын чугаалап дооскаш, Иисус оортан чоруй барган. ⁵⁴Ол Бодунуң төрөөн хоорайынга чедип келгөш, улусту синагогага өөредип эгелээн. Дыңнааннар шуптузу кайгап-харап: «Ооң ыңдыг мерген угааны база күжү кайыын келгенил? – дишип турганнар. – ⁵⁵Ол дээр, бижээчи кижиге оглу эвес ийикпе? Ооң авазын Мария дээр, а дуңмаларын Иаков, Иосий, Симон болгаш Иуда дивес чүве бе? ⁵⁶Ооң кыс дуңмалары база мында, бистиң аравыста эвес чүве бе? Ол бүгү Аңаа кайыын келгенил?» ⁵⁷Ынчангаш Ону хүлээп көрбөөннөр. Ынчан Иисус оларга: «Бурганның медээчиси каяа-даа алдар-хүндүлүг боор, ону чүгө бодунуң хоорайынга база бажыңыңа үнөлөп көрбөс чүве» – дээн. ⁵⁸Улуста бүзүрөл чогуңдан Ол аңаа хөй кайгамчык чүүлдер кылбайн барган.

Chapter 14

¹Галилеяның ынчангы чагырыкчызы Ирод Исустун дугайында дыңнап кааш, ²дүжүметтеринге мынча дээн: «Иоанн Медеглекчи ылап ол-дур. Ол өлүглер аразындан катап дирилген-дир! Ынчангаш ындыг кайгамчык чүүлдер кылып шыдаар-дыр!» ³Ооң мурнуу чарыында Ирод Иоанны тудуп хоругдааш, бодунуң акызы Филипптин кадайы Иродиаданың ужун кара-бажыңче октаптарын дужааган. ⁴Чүте дээрге Иоанн аңаа: «Ол херээженни кадайланыр эргең чок» – деп чугаалап шаг болган чүве-дир. ⁵Ирод ону өлүрер бодаан, ынчалза-даа Иоанны Бурганның медээчизи деп хүлээп көөр чондан корткан. ⁶Ирод төрүттүнгөн хүнүн байырлап турда, Иродиаданың уруу аалчылар мурнунга самнааш, Иродтун сеткилинге аажок таарышкан. ⁷Ынчангаш ол уругга: «Чүнү-даа дилээр болзуңза, дөгerezин бээр мен» – деп даңгыраглаан. ⁸Авазынга хөөктүрткен уруг мынча деп дүжүргөн: «Меңээ ам дораан Иоанн Медеглекчиниң бажын калбак тавакка салгаш, эккелиңер». ⁹Хаан муңгарай берген. Ынчалза-даа аалчылар мурнунга аазаан аксы-сөзүн ээлээр дээш, уругнуң күзелин хандыраарын дужаагаш, ¹⁰Иоанның бажын кезип эккээри-биле кара-бажыңче улус чорудупкан. ¹¹Тавакта салган башты эккелгеш, уругга хүлээдирге, ол ону авазынга ашпарып берген. ¹²Иоанның өөреникчилери чедип келгеш, ооң мага-бодун ап алгаш, ажаап кааннар. Оон баргаш, Исуска ол дугайында дыңнатканнар. ¹³Иисус ону дыңнап кааш, чааскаан турары-биле, оортан ээн черже хемелиг эжиндирип чорупкан. Ынчалза-даа улус ону билип кааш, хоорай-суурларындан үнгеш, Ону эдерип чорупкан. ¹⁴Иисус хемеден дүжүп кээрге, Ону хөй чон манап турар болган. Ол улусту кээргей бергеш, аарааннарны экиртип каан. ¹⁵Кежээ дүшкенде, өөреникчилери Аңаа чедип келгеш: «Бо чер ээн-дир, шак база орайтаан-дыр. Улусту тарадыптыңар, чоок-кавы суурларже баргаш, аыш-чемден садып алзыннар» – дээннер. ¹⁶Иисус оларга: «Улусту тараткан херээ чок. Силер оларны чемгериңер» – деп харыылаан. ¹⁷Өөреникчилери Аңаа: «Бисте мында чүгле беш хлеб биле ийи балыктан өске чүү-даа чок-тур» – дээр болганнар. ¹⁸Ол: «Ооңарны бээр эккелиңер» – дээн. ¹⁹Иисус оон чонга оът кырынче олураарын айыткаш, беш хлеб биле ийи балыкты алгаш, дээрже көрүнгеш, аыш-чем дээш, Бурганга өөрүп четтирген. Ол ооң соонда хлебти кезектей үзе тырткаш, өөреникчилеринче дамчыткан, а олар чонга үлөп берген. ²⁰Шупту улус ону чигеш, тода берген. Өөреникчилер чем артыы-биле он ийи аргаан хааржакты долдуруп алганнар. ²¹Херээженнер болгаш бичии уругларны санавакка, 5000 эр кижиче мененген чүве-дир. ²²Иисус оон дораан-на Бодунуң өөреникчилеринге: «Хемеге олурупкаш, хөлдүң ол чарыынче эжиндирип кеже бериңер» – деп дужааган. А Боду чонну чандыраар дээш артып калган. ²³Чонну тарадыпкаш, Исус чааскаан мөргүүрү -биле дагже үнө берген. Кежээ дүшкен, Ол аңаа чааскаан турган. ²⁴А өөреникчилериниң хемези ол өйдө эриктен ыракка чораан. Ынчан хат көдүрлүп келгеш, чалгыптар хемени часкап турган. ²⁵Даң аткалакта, Исус оларже хөлдүң суун кырлап чорупкан. ²⁶Ооң суг кырлап чоруурун көргөш, өөреникчилери медээжок кортканындан: «Хей-сүнезин-дир!» – деп алгыржы бергеннер. ²⁷Иисус ол-ла дораан олар-биле чугаалажы берген: «Орталаныңар, Мен-дир мен, кортпаңар!» ²⁸Харыызынга Пётр мынча дээн: «Дээрги, бо Силер болзуңарза, меңээ база Силерже суг кырлап чеде бээрин дужаап көрүңерем». ²⁹Иисус: «Бээр кел!» – дээн. Пётр хемеден дүшкөш, Исусче углай суг кырлап базыпкан. ³⁰Ынчалза-даа хаттың күштелгенин көргөш, ол коргуксап, сугже дүжүп эгелээш: «Дээрги, мени камгалаңар!» – деп алгырышкан. ³¹Иисус ол дораан холун сунгаш, Пётрну тудуп алгаш: «Бүзүрелиң бичезин. Чүте чигзинериң ол?» – деп чугаалаан. ³²Олар хемеге олуруптарга, хат соксай берген. ³³Хемеге орган улус дөгере Аңаа мөгейгеш: «Силер ылап-ла Бурганның Оглу-дур силер!» – дээн. ³⁴Олар хөлдү кежир эжиндиргеш, Геннисаретке эрикче үнүп келгеннер. ³⁵Тус чер улузу ол дораан Исусту танып кааш, Ооң келгениниң дугайында медээни чоок-кавыны бир кылдыр тарадышкан. Исуска хамык аарыг улусту эккелгеш, ³⁶оода-ла Ооң хевиниң эдээнге дээрин оларга чөпшээрээрин дилеп турганнар. Аңаа депген кижиче бүрүзү экирий бээр болган.

Chapter 15

¹Иисуска ынчан Иерусалимден фарисейлер болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчылары чедип келген.

²«Силерниң өөреникчилериңер чүгө ада-өгбениң ёзу-чаңчылын тоовазыл? – деп, олар айтырган. – Чүгө чемненир бетинде холун чугбазыл?» ³Иисус мынча деп харыылаан: «А силер чүгө ёзу-чаңчылыңар сагыыр дээш, Бурганның айтышкынын тоовайн турар силер?»⁴Ол чугаалаан ийик чоп: „Ачаң биле аваңны хүндүлөп чор“ база „Ава-ачазын бак сөглээр кижини өлүмгө онаар херек“. ⁵А силерниң чугааңар ёзугаар ава-ачазынга: „Менден алыр ужурлуг чүвеңерни Бурганга өргүүрүм ол-дур“ – дээр кижини турар болза, ⁶ооң ада-иезин хүндүлээр албан эвес бооп турар-дыр. Ынчаар кылгаш, боттарыңарның ёзу-чаңчылыңар дээш, Бурганның сөзүн хажыдып турар-дыр силер.⁷Ийи арынныглар! Силерниң дугайыңарда Исаяя медээчи Бурганның өмүнээзинден шын-на чугаалаан-дыр: ⁸„Бо чон Мени сөс кырында хүндүлээр, а сеткил-чүрээ-биле Менден ырак. ⁹Оларның Меңээ мөгейишкени хей чүве-дир, чүгө дээрге оларның өөредии – чүглө кижилер чогааткан сагылга-дүрүмнөр-дир“. ¹⁰Чонну кыйгырып алгаш, Иисус мынча дээн: «Дыңнааш, билип аарын кызыңар. ¹¹Кижини аас дамчып кирип кээр чүве бужартатпас, харын аксындан үнер чүве бужартадыр». ¹²Өөреникчилери ынчан Аңаа чедип келгеш: «Силерниң сөстериңер фарисейлерни хорададышканын билир силер бе?» – деп айтырганнар. ¹³Иисус оларга: «Кандыг-даа тарымал үнүштү, ону Дээрде Адам тарып олуртпаан-на болза, дазылы-биле тура соп кааптар. ¹⁴Оларже сагыш салбаңар. Олар дээрге согурларны чедип чоруур согурлар ышкажыл. А согурну согур кижини чедер болза, олар ийилээ оңгарже кээп дүжер» – деп харыылаан. ¹⁵Пётр Аңаа харыылап: «Биске бо угаадылгыч чугааны тайылбырлап берип көрүңерем» – дээн. ¹⁶«Таанда-ла силер ам-даа билип шыдавааныңар ол бе? – деп, Иисус айтырган. – ¹⁷Силерниң аксыңар дамчып кирер чүве хырныңарга баргаш, оон мага-боттан үнө бээр деп билбезиңер ол бе?»¹⁸А аксыңардан үнер чүве чүрээңерден кээр. Ол харын кижини бужартадыр. ¹⁹Чүрөктөн бузуттут бодалдар, өлүрүкчү чорук, кады чурттаан эжинге шынчы эвес чорук, самыраар чорук, оор чорук, нүгүл, бак сөглөттинер чорук үнер. ²⁰Кижини бужартадыр чүүлдер ол-дур. А холун чугбайн, аыш-чем чири кижини бужартатпас». ²¹Иисус оортан Тир биле Сидоннуң чоок-кавызында черлерже чорупкан. ²²Аңаа ол черлерниң чурттакчызы бир хананей херээжен ыткыр мынча дээн: «Дээрги, Давидтиң Оглу! Мени кээргеп көрүңер! Уруум букшуурааш, ат болду». ²³А Иисус аңаа харыылап аксындан сөс үндүрбээн. Ооң өөреникчилери Аңаа чоокшулап келгеш, дилеп эгелээннер: «Бо херээженни ыңай чорудуп көрүңер. Ол үргүлчү бистен чыда калбайн, кулаавысты коңгалап-ла чор!»²⁴Иисус оларга: «Мени чүглө израиль чоннуң азып читкен хойларынче чоруткан чүве» – деп харыылаан. ²⁵Херээжен кижини чоокшулап келгеш, Иисустуң мурнунга дис кырынга олура дүшкеш: «Дээрги, меңээ дузалаңар!» – дээн. ²⁶Ол: «Уругларның аыш-чемин хунаап алгаш, ыттарга каап бээрге, кайын боор» – деп харыылаан. ²⁷«Ийе, Дээрги, ынчалза-даа ыттар безин ээлериңиз столундан кээп дүшкен тогланчылар чиир болгай» – деп, херээжен чугаалаан. ²⁸Иисус ынчан аңаа мынча дээн: «Херээжен, сээң бүзүрелиң улуг-ла-дыр. Дилээң боттаныр-дыр». Таптыг-ла ол өйде ооң уруу экирий берген. ²⁹Иисус оруун уламчылап, Галилея хөлүнүң эрийн дургаар чорупкан. Ол дагже үнгеш, орта олуруп алган. ³⁰Аскак-бүскөк, согур, бертик-бежел, үнү чок база өске-даа аарыгдан аараан улузун эккеп, мөөң чон Аңаа кээп туруп берген. Олар аарыг улузун Иисустуң буттарының баарынче эккеп салырга, Ол аарааннарны экиртип турган. ³¹Үнү чоктарның чугаалап, бертиктөрнүн экирип, аскактарның кылаштап база согурларның каракталып турарын көргөш, хамык чон кайгап-харап, Израильдиң Бурганын алдаржыдып турган. ³²Бодунуң өөреникчилерин кый деп алгаш, Иисус оларга мынча дээн: «Бо улусту кээргээр-дир мен: олар Мээң чанымга үш хонук турду, а ам чиир аыш-чеми артпаан-дыр. Мен оларны аш хевээрзин моон чорудар хөңнүм чогул, олар орукка харыксырап каар». ³³А өөреникчилер мынча дээннер: «Бис моон, ээн черден, ынча хөй чонну тоттуруптар хлебти канчап тывар бис?»³⁴Иисус: «Силерде чеже хлеб барыл?» – деп айтырган. Олар: «Чеди хлеб болгаш элээн каш бичии балык бар» – деп харыылааннар. ³⁵Иисус хамык улуска черже олуруптарын дужааган. ³⁶Ол чеди хлеб биле балыктарны алгаш, Бурганга өөрүп четтирген соонда, хлебти кезектей үзе тырткылааш, өөреникчилеринге үлөп эгелээн. А олар чонга үлөп турган. ³⁷Улус ону шупту тоткуже чиген болгаш арткан кескиндилерни чыгаш, чеди аргаан хааржакты долдуруп алган. ³⁸Херээженнер биле бичии уругларны санаваaska, 4000 эр кижини чемненген чүве-дир. ³⁹Чонну тарадыпкаш, Иисус хемеже олурупкаш, Магадаан деп черже эжиндирип чорупкан.

Chapter 16

¹Ол черге Иисусту фарисейлер болгаш саддукейлер үглөп келгеш, Ону шенээр сагыштыг, дээрден кайгамчык демдектен көргүссүн деп туруп бергеннер. ²Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Хүн ажар шакта: „Кызыл хаяа бар, даарта аяс боор-дур аа“, ³а даң бажында: „Дээр хүрең-кызыл, агаар чүдөрээр-дир“ – дижир силер. Дээрже көргөш, агаарның кандызын билип каар хиреңерде, бо үениң демдектерин ылгап шыдавас-тыр силер. ⁴Бузуттуг болгаш бачыттыг салгал бадыткал демдээ манап турар де. Ынчалза-даа оларга Иона медээчини дамчыштыр бергенинден өске демдек турбас». Иисус ынча дээш, оларны кагаш, чоруй барган. ⁵Иисустуң өөреникчилери ол чарыкче эжиндирип кеже бергеннер, а аъш-чем алырын утгупкан болганнар. ⁶Иисус оларга: «Дыңнаңар, фарисейлер биле саддукейлерниң ажыткызындан кичээниңер» – дээн. ⁷Олар аразында ону сайгарып: «Бис хлеб албаан боорувуска, ынча дээн эвеспе» – дишкен. ⁸Иисус оларның чүнү чугаалашканын билир болгаш, мынча дээн: «Биче бүзүрелдиглер, хлеб албаан бис дижип чоондуңар?» Амдыгаа дээр билип чадааныңар ол бе? 5000 кижини беш хлеб тоттуруптарга, чем артыы-биле чеже аргаан хааржак долдуруп алчык силер? ¹⁰А 4000 кижини чеди хлеб тоттуруптарга, чем артыы-биле чеже аргаан хааржак долдуруп алчык силер?» ¹¹Мээң чугаам хлеб дугайында эвес деп канчап билбес улус силер? Фарисейжи болгаш саддукейжи ажыткыдан кичээниңер!» ¹²Ол хлеб хөөдөр ажыткыдан эвес, а фарисейлер болгаш саддукейлерниң өөредиинден оларны кичээндирген-дир деп өөреникчилери ынчан билип каан. ¹³Филипптиң Кесариязының чоок-кавызынга чедип келгеш, Иисус өөреникчилеринден айтырган: «Улус Кижин амытан Оглун кым деп билип турар-дыр?» ¹⁴Олар: «Чамдык улус Силерни Иоанн Медеглекчи, өскелери – Илия, а бир чамдызы – Иеремия азы Бурганның өске-бир медээчизи дээр-дир» – деп харыылааннар. ¹⁵Иисус олардан: «А силер Мени кым деп бодаар силер?» – деп айтырган. ¹⁶Симон Пётр: «Силер – Христос, дириг Бурганның Оглу-дур силер» – деп харыылаан. ¹⁷Иисус аңаа мынча дээн: «Иоанның оглу Симон, амыр-чыргалдыг-дыр сен, чүге дээрге ону сеңээ улус эвес, а Дээрде Адам илереткен-дир. ¹⁸Ынчангаш Мен сеңээ мынча деп тур мен: сээң адың – Пётр, даш болур. Оон ол даш үндезинге Меңээ бүзүрөөн улустуң ниитилелин тудуп үндүрер мен, тамының күштери ону басып шыдавас. ¹⁹Мен сеңээ Дээрниң Чагыргазындан дүлгүүрнү бээр мен, черге хүлөөн чүвөөни дээрге база хүлүп каан боор, а черге хостап салган чүвөөни дээрге база хостап салыпкан турар». ²⁰Иисус оон өөреникчилеринге Ону Христос-тур деп кымга-даа чугаалавазын шыңгыы чагып каан. ²¹Иисус ол үеден эгелээш, Бодунуң өөреникчилеринге Ол Иерусалимче баар, баштыңнарның, Бурганның дээди бараалгакчыларының болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчыларының холундан хөй хилинчекти көрүп эртер ужурлуун база Ол аңаа өлүртүп каар, ынчалза-даа үшкү хүнде катап дирлип кээр дээрзин ажыы-биле чугаалап эгелээн. ²²Пётр Ону кыдыынче кый депкеш, Аңаа чөрүжө берген: «Дээрги! Канчап ындыг боорул! Ындыг чүвө Силер-биле болбас ужурлуг!» ²³А Ол Пётрже көрнүп келгеш, мынча дээн: «Менден ырап чор, эрлик! Сен Мени оруумдан астыктырып тур сен, чүге дээрге бодалдарың Бурганны эвес, улустуу-дур». ²⁴Иисус оон Бодунуң өөреникчилеринге мынча дээн: «Мени эдерер дээн кижин бар болза, ол бодунуң күзел-бодалындан ойталазын база бодунуң белдир-ыяжын чүктеп алгаш, Мени эдерзин. ²⁵Бодунуң амы-тынын камгалап алыр дээн кижин амы-тынын ышкынып алыр, а амы-тынын Мен дээш ышкынган кижин амы-тынын тып алыр. ²⁶Бүгү делегейни холунга кирип-даа алгаш, амы-тынын оскунар болза, ооң ол кижиге ажыы чүл? Амы-тынын дедир эгидер дээш, ол кижин чүнүң-биле төлээрил?» ²⁷Кижин амытан Оглу Бодунуң Адазының өндүр чырынга бүргеткен, Бурганның төлээлери-биле кады чедип келгеш, кижин бүрүзүн ооң кылган ажыл-херээниң аайы-биле шаңнаар азы шиидер. ²⁸Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: мында турар улустуң аразында, өлбейн чыткаш-ла, Бодунуң Чагыргазын хүлөөп алгаш чедип келген Кижин амытан Оглун көрүп каар улус бар-дыр».

Chapter 17

¹Алды хүн эрткенде, Иисус Пётрну, Иаковту болгаш ооң дуңмазы Иоанны эдерткеш, чүгле ол үш кижиле кады бедик дагже үне берген. ²Аңаа, олар көрүп турда, Ооң хевир-шырайы өскерли берген: арны хүн дег чырып, а хеви чырыктан өңгүр апарган. ³Хенертен оларга Моисей биле Илия көстүп келгеш, Иисус биле чугаалажып эгелээн. ⁴Пётр Аңаа мынча дээн: «Дээрги, мында турарывыс эки-дир! Күзээр болзуңарза, үш чадырдан тип берээли: бирээзин – Силерге, өскезин – Моисейге, база бирээзин – Илияга». ⁵Ол ынча деп турар аразында, чырык булут көжүп келгеш, оларны шыва апкан. Булут аразындан үн дыңналган: «Бо дээрге Мээң ханы ынак Оглум-дур! Ол Мээң сеткилимге кирер-дир! Ону дыңнап чоруңар!» ⁶Үннү дыңнааш, олар аажок сүртеп, черже доңгая кээп дүшкеннер. ⁷Иисус оларже чоокшулай бергеш, холун дегзип: «Кортпаңар, тургулаңар!» – дээн. ⁸Олар долгандыр көргеш, Иисустан өске кымны-даа көрбээннер. ⁹Олар дагдан бадып олурда, Иисус оларга шыңгыы чагып каан: «Кижиле амытан Оглу өлүглер аразындан катап дирилбээн шаанда, маңаа көргөн чүвөңөр дугайында кымга-даа чугаалаваңар!» ¹⁰Өөреникчилери ынчан Оон: «Чүгө ном-хоойлу тайылбырлакчылары Илия Христосту мурнай кээр ужурлуг деп турарыл?» – деп айтырып салганнар. ¹¹«Хамык чүвени чурумчудуп, аайлаар дээш, Илияның мурнай кээр ужурлугу чөп болгай – деп, Иисус харыылаан. – ¹²Илияның шагда-ла чедип келгенин силерге чугаалап тур мен. Ынчалза-даа улус ону таныбайн баргаш, кара туразында аажылап, бак көргөн. Кижиле амытан Оглу база шак ынчалдыр олардан хилинчек көөр». ¹³Ооң Иоанн Медеглекчинин дугайында чугаалаанын өөреникчилери ынчан билип каан. ¹⁴Олар чонче эеп кээрге, бир кижиле Иисусче чоокшулап келгеш, Ооң мурнунга дис кырынга олура дүжүп: ¹⁵«Дээрги, мээң оглумну кээрге көрүңер! – дээн. – Ол тыртып аарааш, хинчектени берди: үргүлчү отче, сугже шураар-дыр. ¹⁶Мен ону Силерниң өөреникчилериңерге апардым, ынчалза-даа олар ону экиртип чадашты». ¹⁷Иисус харыы кылдыр: «О, бо салгалдың бүзүрел чок, будалган улузу! Силер-биле чеже мынчап чоруур мен?! Силерни чежеге дээр шыдажып кээр мен?! Оолду Менче эккелиңер!» – дээн. ¹⁸Иисус букту хоруптарга, ол оолдан үне берген, а демгизи ол-ла дораан каң-кадык апарган. ¹⁹Иисус чааскаан турар өйдө, өөреникчилери Аңаа чедип келгеш: «Бис чүгө ол букту үндүр сывырып шыдавадывыс?» – деп айтырганнар. ²⁰⁻²¹Ол мынча деп харыылаан: «Силерниң бүзүрелиңер биче болган-дыр. Алыс шынны чугаалап тур мен: силерде оода-ла горчица үрезини хире бүзүрел бар болза, бо дагга: „Туружундан көже бер“ – дээр болзуңарза, ол көже бээр ийик, силерге кылып болбас хире чүү-даа турбас ийик». ²²Олар шупту Галилеяга кады турар өйдө, Иисус өөреникчилеринге мынча дээн: «Кижиле амытан Оглун удавас улус холунга тудуп бээр-дир. ²³Ол улус Ону өлүрүп каар, ынчалза-даа үшкү хүнде Ол катап дирлип кээр». Өөреникчилери аажок муңгарай берген. ²⁴Олар шупту Капернаумга чедип келгенде, Пётрга Бурганның өргээзинин үндүрүүн хавырар улус чедип келгеш: «Башкыңар үндүрүт төлээр бе?» – деп айтырган. ²⁵Пётр: «Төлээр!» – деп харыылааш, бажыңче кире берген. Ол чүнү-даа чугаалап четтикпээнде, Иисус баштай айтырып салган: «Сен чүү деп бодаар сен, Симон? Бо делегейниң хааннары кымдан албан-үндүт хавырар ийик? Бодунуң ажы-төлүндөн бе азы өске улустан бе?» ²⁶Пётр: «Өске улустан» – деп харыылаан. Иисус: «Ынчаарга бодунуң ажы-төлүн үндүрүгден хостааны ол-дур – деп түңнөп каан. – ²⁷Ынчалза-даа эрге-чагырга улузун хомудатпаалыңар. Хөлче баргаш, сыырткыкың шывадааш, бир дугаар туттунган балыкты ушта шелгеш, аксын ажыдывыт. Оон бодуң дээш-даа, Мен дээш-даа үндүрүт төлээринге четчир чоосту тып алгаш, ийилдиривистиң үндүрүүвүстү төлөп каг».

Chapter 18

¹Ол өйде Иисуска өөреникчилери чедип келгеш: «Дээрний Чагыргазында кым эң чугулал?» – деп айтырыг салганнар. ²Иисус бир чаш уруг кый деп алгаш, ону оларның аразынга тургускаш, ³мынча дээн: «Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: амгы байдалыңардан өскерли бербес болзуңарза база бичии уруглар дег апарбас болзуңарза, Дээрний Чагыргазынче кирбес силер. ⁴Ынчангаш бодун томаарткаш, чаш уруг дег апарган кижии Дээрний Чагыргазынга эң чугула кижии боор. ⁵Мындыг чаш уругну Мээң адымны бодааш, хүлээп ап турар кижии Мени база хүлээп ап турар. ⁶А Меңээ бүзүрэн ындыг бичии улустуң кайы-бирээзин бачытче чыгапкан кижии турар болза, ооң мойнунга дээрбе дажы баглааш, далай дүвүнче киир октаптары безин ол кижиге эки салым боор ийик. ⁷Күткүлгелери дээш, бо делегей ат болур! Ол бүгү күткүлгелерниң кээри албан, ынчалза-даа оларның кээриниң чылдагааны болган кижии ат болур! ⁸Холуң азы будуң сени бачытче чыгай берзе, ону одура шаап, октавыт! Ийи холдуг азы ийи буттут чорааш, мөңгө отче киир октадыр орнунга, мөңгө амыдыралче чаңгыс холдуг азы чаңгыс буттут киргени дээр. ⁹Карааң сени бачытче чыгай берзе, ону ушта каскаш, октавыт! Ийи карактыг чорааш, тамының одунче киир октадыр орнунга, мөңгө амыдыралче чаңгыс карактыг киргени дээр». ¹⁰⁻¹¹«Көрдүңер бе, бо бичии уругларның чаңгызын-даа дора көрбөңер. Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: оларны карактаан дээрний төлээлери Мээң дээрде Адамның чанында доктаамал турар. ¹²Чүү деп бодаар силер? Чүс хойлут кижии оларның бирээзин чидирипсе, арткан тозан тозун дагларга каапкаш, читкен хоюн дилеп чорупшас бе? ¹³А тып алганда, читпээн тозан тозунга бодаарга, демги хою дээш өөрүшкүзү улут боор деп силерге алыс шынны чугаалап тур мен. ¹⁴Дээрде Адаңар база шак ындыг: бо бичии уругларның чаңгызы-даа чиде бээрин Ол күзевейн турар». ¹⁵«Эжиң сеңээ удур бачыт үүлгеткен болза, өске улус дыңнавайн турда, хомудалың барып сөгле. Ол сени дыңнаар болза, ону бодуңче ээлдирип алганың ол. ¹⁶А ол сени дыңнаас болза, бир азы ийи кижиден эдертип ал, чүге дээрге кандыг-даа херекти бадыткаар дизе, ийи азы үш херечиниң өчүү херек. ¹⁷Оларны база дыңнаас болза, Бурганга бүзүрэннер ниитилелинге чугаала. Бүзүрэннер ниитилелин-даа дыңнаас болза, аңаа өске чон кижизинге азы үндүрүг хавырыкчызынга дег хамаарылгалыг бол. ¹⁸Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: черге чүнү хүлүүр-дүр силер, ону дээрге база хүлүп каан болур; а черге чүнү хостап салыр-дыр силер, ону дээрге база хостап салыпкан болур. ¹⁹База катап чугаалап тур мен: силерниң ийиңер черге кандыг-бир чүвени эп-сеткилдиг дилеп, мөргүүр болза, олар чүнү-даа дилезе, Дээрде Адам шуптузун бээр. ²⁰Чүге дээрге Мээң адымны хүндүлээр дээш ийи азы үш кижии каяа чыгырыл, Мен база аңаа турар мен». ²¹Пётр ынчан Иисуска чедип келгеш, айтырыг салган: «Дээрги, меңээ удур бачыт үүлгедир эжим бар болза, мен ону чеже удаа өршээр ужурлуг мен? Чеди бе?» ²²Иисус аңаа мынча деп харыылаан: «Чок, чеди эвес, а чеден катап чеди удаа. ²³Дээрний Чагыргазы дараазында үлегерге дөмей. Бодунуң чалчаларындан өре-шире негеп, санажыр дээн хаан турган. ²⁴Хаан санажып эгелээрге, 10 000 шоодай мөңгүн акша өрелиг бир кижини эккелген. ²⁵Өрелиг кижиниң төлээр харык-шинээ чок боорга, хаан ооң бодун, кадайын, уруг-дарыын база бар-ла эт-хөреңгизин өрезин дуглай садыпсын деп дужааган. ²⁶Чалча хаанның буттарынче доңгая кээп дүшкеш: „Хензиг-ле манап көрүңерем! Төндүр төлөп бериптер мен!“ – дээн. ²⁷Хаан чалчазын кээргей бергеш, ооң хамык өрезин өршээгеш, салып чорудупкан. ²⁸А ол чалча оон үнгеш, аңаа чүс мөңгүн чоос өрелиг бодунуң бир чалча эжинге таваржы берген. Ол эжин боой тудуп: „Өрөң төлө!“ – деп негеп эгелээн. ²⁹Өрелиг эжи дис кырынга олурупкаш, аңаа сөгүрүп: „Хензиг-ле манап көрөм! Төлөп бериптер мен!“ – деп чаннып эгелээн. ³⁰Ынчалза-даа демгизи манаксавайн, өрелиг эжин ашпаргаш, өрезин эгиткиже, кара-бажыңче суктуртуп каан. ³¹Ол бүгүнү көргөн өске чалчалар аажок хөңнү баксырааш, чүү болганын хаанынга дамчыдып четкеннер. ³²Хаан ынчан демги чалчазын кыйгырткаш, мынча дээн: „Өөдежок чалча! Мен хамык өреңни дилээң ёзугаар өршээвежик мен бе?!“ ³³Сени өршээп кааным дег, эжиңни база өршээр ужурлуг эвес сен бе?“ ³⁴Килеңнээн дээрги ол чалчаны аңаа хамык өрезин эгитпээже эриидээри-биле кара-бажыңче суктуртуп каан. ³⁵Шуптуңар эш-өөрүңерни сеткилиңер ханызындан өршээвес болзуңарза, Дээрде Адам силерни база ынчалдыр аажылаар».

Chapter 19

¹Чугаалап дооскаш, Иисус Галилеяны кагташ, Иордан хемниң ол чарыында Иудеяның черлеринче чорупкан. ²Мөөң чон Ону эдерип чораан, а Ол аңаа улусту экиртип турган. ³Чамдык фарисейлер Иисуска чедип келгеш, Ону шенээр сагыштыг, айтырыг салган: «Эр кижикандыг-даа чылдагаан-биле кадайындан чарлып болур бе?» ⁴Харызынга Ол мынча дээн: «А силер Чаяакчы эң эгезинде эр биле кыс кижини чаяаган дээнин номчувааныңар ол бе?» ⁵Оон мынча дээн болгай: „Эр кижиканда-иезин каапкаш, кадайы-биле катчы бээр, олар ам ийи эвес, а чаңгыс мага-бот апаар“. ⁶Ынчангаш олар ам ийи эвес, а чаңгыс мага-бот боор-дур. Бурганның каттыштырган чүвезин кижикандыг чарып болбас ужурлуг». ⁷А олар Оон айтырыг салган: «Ынчаарга Моисей чүгө эр кижиканда кадайынга чарлыр дугайында бижик бергеш, ону чандырыптар деп чарлык болганыл?» ⁸«Чүректериңер доң дош боорга, Моисей силерге кадайларыңардан чарлырын чөпшээрээн-дир – деп, Иисус харыылаан. – Ынчалза-даа эгезинде ындыг эвес турган. ⁹Кадайының самыраанындан өске, кандыг-бир чылдагаан-биле оон чарылгаш, өске кадай алган кижиканда ашак-кадайың шынчы чоруун үрээни ол болур деп тур мен». ¹⁰А өөреникчилери Аңаа мынча дээн: «Кадайының мурнунга эр кижиниң хүлээлгелери ындыг боор болза, шуут өгленмээни дээр-дир оң!» ¹¹Иисус: «Мээң чугаалаан чүвемни шупту улус эвес, а чүгле Бурганның ындыг арга бергени улус хүлээп ап шыдаар – деп харыылаан. – ¹²Эр улустуң өг-бүлө тудуп шыдавазында элээн каш чылдагаан бар: чамдык улус төрүмелинден эр чаяаны чок боор, чамдыктарын өске улус акталап каан боор, а чамдыгы Дээрниң Чагыргазы дээш өг-бүлө тударындан ойталаар. Ону хүлээп ап шыдаар кижиканда хүлээп алгай аан!» ¹³Ол үеде Иисус оларга холун дегзип, мөргүзүн дээш, бир улус Аңаа бичии уруглар эккелген. А Ооң өөреникчилери оларны эккелген улусту эрттирбейн турганнар. ¹⁴Иисус ынчан мынча дээн: «Бичии уруглар Меңээ кээп турзун, оларга шаптыктап, эртерин хоруваңар! Дээрниң Чагыргазы олар ышкаш улустуу боор». ¹⁵Иисус оларга холун дээскеш, ол черден чоруй барган. ¹⁶Бир кижиканда Иисуска чедип келгеш, айтырыг салган: «Башкы! Меңге амыдырал чедип аар дизимзе, мен кандыг буян кылайын?» ¹⁷«Чүгө буян дугайында Менден айтырдың? – деп, Иисус харыылаан. – Чүгле чаңгыс Бурган буянның. А меңге амыдыралды алыр дизиңзе, Бурганның айтышкыннарын сагып чор». ¹⁸«А кандыгларын?» – деп, демгизи айтырган. Иисус мынча дээн: «Кижиканда өлүрбө, кады чурттаан эжиңге өскерилбө, оорлава, мегелеп херечиле, ¹⁹ада-иеңни хүндүлөп чор, чаныңда кижиканда бодуңга бодуң дег ынак бол». ²⁰Аныяк эр Аңаа: «Мен ол бүгүнү сагып келдим. Меңээ ам чүү четпейн турары ол?» – дээн. ²¹Иисус аңаа мынча деп харыылаан: «Болбаазыраңгай кижиканда болуксазыңза, хамык эт-хөреңгиңни барып садыпкаш, акшазын ядыыларга үлөп беривит, ынчан дээрлерге эртине-байлактыг боор сен. А ооң соонда келгеш, Мени эдерип чорувут». ²²Ол сөстөрни дыңнааш, аныяк эр муңгаргай чорупкан, чүгө дээрге ол аажок бай кижиканда турган. ²³Иисус ынчан Бодунуң өөреникчилеринге мынча дээн: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: бай кижиканда Дээрниң Чагыргазынче кирери дыка-ла берге! ²⁴База катап чугаалаайн: бай кижиниң Бурганның Чагыргазынче киреринден тевениң тевене үдүн өттүр өдө бээри белең». ²⁵Өөреникчилери ону дыңнааш, аажок кайгап: «Ынчаарга кым камгалалды ап шыдаарыл?» – деп айтырганнар. ²⁶Иисус оларже топтап көргеш, мынча дээн: «Кижиканда ону шыдапас, ынчалза-даа Бурганның шыдапас чүвези чок». ²⁷Пётр ынчан Аңаа: «Көрүңер даан, бис хамык бар чүвевисти каапкаш, Силерни эдерип чоруптувус. Ынчаарга биске ол дээш, чүү боорул?» – дээн. ²⁸А Иисус оларга мынча дээн: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: ам кээр чаа делегейге Кижиканда амытан Оглу Бодунуң чайынналган дүжүлгезинге саадаптарга, силер – мени эдерген улус – Израильдиң он ийи аймаан шийдери-биле он ийи дүжүлгеге олургулаптар силер. ²⁹Мен дээш, бажыңнарын, ха-дуңмазын, ада-иезин, ажы-төлүн азы черин кааптар кижиканда бүрүзү оон чүс катап хөйүнү алыр база меңге амыдыралды салгап алыр. ³⁰Ынчалза-даа хөй ам баштайгылар бооп турарлар – сөөлгүлөр апаар, а ам сөөлгүлөр бооп турарлар – баштайгылар апаар».

Chapter 20

¹«Дээрнийн Чагыргаазы дараазында үлегерге дөмөй болуп турар. Бир-ле кижиге Бодунуң шөлүнгө ажылдаар улус хөлезилээр дээш, эртен эрте үнүпкөн. ²Шөл ээзи ажылчыннарга хүнде бир мөңгүн чоос төлээр бооп дугуржуп алгаш, оларны виноград шөлүнчө чорудупкан. ³Хүн үнгенден бээр үш шак болганда, ол базаарже баргаш, чүнү-даа кылбайн турар өске улусту көрүп каан. ⁴„Силер база мээң виноград шөлүмгө барып ажылдаңар. Чогууру-биле төлээр мен“ – деп, ол чугаалаан. Демги улус чорупкан. ⁵А ээ кижиге үш шак болгаш, оон база үш шак болгаш, базаарже барып, база-ла ынчаар кылгылаан. ⁶Ажыл шагының төнеринге чедир бир шак артканда, ол ынаар база катап чеде бергеш, ында турар улусту көрүп кааш: „Чүгө хүннү бадыр чүнү-даа кылбайн тур силер?“ – деп айтырган. ⁷Олар аңаа: „Бисти кым-даа хөлезилеп албады“ – деп харыы бергеннер. Ээ кижиге ол улуска: „Силер база виноград шөлүнчө барыңар“ – дээн. ⁸Кежээ дүшкенде, шөл ээзи бодунуң ажыл башкарыкчызынга мынча дээн: „Ажылдааннарны чыгташ, оларның-биле сөөлүндө хөлезилээним улустан эгелээш, баштайгыларынга чедир санааш“. ⁹Ээ кижиниң сөөлүндө хөлезилеп алган улузу келгеш, кижиге бүрүзү бир мөңгүн чоосту ап үнген. ¹⁰Баштай хөлезилеттинген улус ынчан оон-даа хөйүнү алыр бис деп бодаан, ынчалза-даа олар база бир-бир мөңгүн чоос алган. ¹¹Төлевирин алгаш, олар виноград шөлүнүң ээзинге ажынып: ¹²„Бо сөөлгү улус бир шак ажылдады, бис изиг хүн адаанга хүнзедир ажылдап келдивис, а силер оларны биске деңнээр-дир силер“ – деп турганнар. ¹³Ынчаарга ээ кижиге оларның бирээзинге мынча деп харыылаан: „Мен сени хомудатпадым, өңнүк. Сен мээң-биле бир мөңгүн чооска дугуржуп алдың чоп. ¹⁴Төлевирин алгаш, чорувут. А мен бо сөөлгү кижиге сеңээ бергеним хирени бериксеп тур мен. ¹⁵Акшамны бодум баш билир эргем чок кижиге мен бе? Азы мээң экииргээм дээш, адааргаарың ол бе?“ ¹⁶Шак ынчаар сөөлгүлөр – баштайгылар, а баштайгылар – сөөлгүлөр апаар. ¹⁷Иерусалимче бар чыткаш, Иисус он ийи элчинин улустан өскээр апаргаш, оларга мынча дээн: ¹⁸«Дыңнаңар, Иерусалимче чоокшулап кел чор бис. Аңаа Кижиге амытан Оглун Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчыларынга тудуп бериптер. Олар Ону өлүрер кылдыр шииткеш, ¹⁹Ону дорамчылазын, эттеп-эриидезин база хере шапсын дээш, өске чоннар улузунга тудуп бериптер. Ынчалза-даа үшкү хүнде Ол катап дирлип кээр». ²⁰Иисуска ооң соонда Зеведейниң кадайы оолдары-биле кады келгеш, мөгейип бараалгааш, Оон бир чүве дилээн. ²¹Иисус оон: «Чүнү күзеп турарыңар ол?» – деп айтырган. Демги кадай мынча дээн: «Силерниң Чагыргаңарга ийи оглум: бирээзи – оң талаңарга, а өскези – солагай талаңарга оруп аарын аазап көрүңер». ²²Иисус: «Чүнү дилеп турарыңарны билбес-тир силер. Мээң ам ижерим дашканы ижиш шыдаар силер бе?» – деп харыылаан. Олар: «Шыдаар бис» – дээннер. ²³Иисус оларга мынча дээн: «Мээң хилинчээмниң дашказын ижер силер, а кымның Мээң оң азы солагай таламга олурун хайырлаары Менден хамаарышпас: аңаа Адамның айтып кааны улус оорар». ²⁴Ону дыңнааш, арткан он элчин демги ийизинге хорадап үнген. ²⁵Ынчалза-даа Иисус оларны кый деп алгаш, мынча дээн: «Өске чоннарның чагырыкчылары боттарының улузун дарлап турарын, а даргалары оларны бастып турарын билир болгай силер. ²⁶А силерниң араңарга ындыг чүве турбазын! Силерниң араңарда алдар-хүндүлүг болуксаар кижиге бар болза, чалчаңар болзун. ²⁷Силерниң араңарга бир дугаар болуксаан кижиге бар болза, кулуңар болзун. ²⁸Чүгө дээрге Кижиге амытан Оглу база-ла улус Аңаа бараан болзун дээш эвес, харын Боду бараан боору-биле база Бодунуң амы-тынының өртээ-биле хөй улусту хостап аар дээш келген болгай». ²⁹Иисус өөреникчилери-биле кады Иерихондан чоруп турда, оларны мөөң чон эдерип чораан. ³⁰Орук кыдыынга орган ийи согур кижиге оларның чаны-биле Иисустуң эртип бар чыдарын дыңнааш: «Дээрги! Давидтиң Оглу, бисти кээрге көрүңер!» – деп алгыржып үнген. ³¹Улус согурларны кончуп: «Ыгыттаваңар!» – деп соксадырга, олар оон-даа ыткыр алгыржыр болган: «Дээрги! Давидтиң Оглу, бисти кээрге көрүңер!» ³²Иисус доктаай дүшкеш, оларны кый депкен. Ол: «Менден чүнү кылып берзин деп күзеп тур силер?» – дээн. ³³Олар Аңаа: «Дээрги, бистиң карактарывыс көстүп келзин» – деп харыылааннар. ³⁴Иисус кээрге бергеш, оларның карактарынга холун дээскен. Согурлар ол-ла дораан көре бергеш, Ону эдерип чорупканнар.

Chapter 21

¹Олар Иерусалимге чоокшулап келгеш, Елеон дааның чанында Виффагия суурга чедип келгенде, Иисус ийи өөреникчизин бурунгаар айбылапкаш, ²оларга чагып каан: «Мурнуңарда суурже барыңар. Аңаа баргаш, ол дораан кыс элчигенни болгаш ооң чанында аныяк элчигенчигешти баглап каан турарын көрүп каар силер. Оларны чешкеш, Меңээ эккелиңер. ³А кандыг-бир кижилерден бир чүве айтырза: „Олар Дээржиге херек апарды“ – деп харыылаңар. Оларны ээзи доп-дораан салыптар». ⁴⁻⁵Медээчинин аксы-биле: «Сион-кыска мынча деңер: „Көр даан, Хааның сенче кел чыдыр. Биче сеткилдиг Хааның элчиген, ажылчын элчиген оглу мунуп алган кел чыдыр“» – дээн сөстөр ынчаар боттанганы ол. ⁶Өөреникчилер чоруткаш, бүгү чүвени Иисустуң чугаалаан аайы-биле кылганнар. ⁷Олар элчигенчигешти иези-биле кады эккелгеш, хевин оларга чоңай салгаш, Иисусту олуртупканнар. ⁸Эндерик хөй чон хевин Ооң мурнунда орукка дөжей сала берген, а өскөлери ыяш будуктарын сыккаш, орукка чада салып чораан. ⁹Ооң мурнунга база соонга бар чыткан эңдерик хөй чон ыттыкыр алгыржып турган: «Осанна! Давидтин Оглунга алдар-мактал! Дээржи-Чаяакчының өмүнээзинден кел чыдар Кижилер алгадыш-йөрээтсин! Осанна! Өрү дээрде Бурганга алдар-мактал!» ¹⁰Иисус Иерусалимче кирип кээрге, бүгү хоорай хөлзеп үнген. Улус: «Бо Кымыл?» – деп айтыржып турган. ¹¹А мөөң чон: «Бо дээрде Бурганның медээчизи Галилеяның Назарет чурттут Иисус-тур» – деп харыылаар болган. ¹²Оон Иисус Бурганның өргээзинин иштинче киргеш, ында садыг-наймаа кылып турган хамык улусту үндүр сывыртапкаш, акша солукчуларының столдарын болгаш көгө-буга сатканнарның баартактарын аңдара октагылапкан. ¹³Иисус оларга мынча дээн: «Бижилгеде: „Мээң өргээм мөргүл өргээзи деп адаттырар“ деп бижиттинген болгай, а силер ону дээрбечилер уязы кылып алган-дыр силер!» ¹⁴Согур болгаш аскак-бүскөк улус Бурганның өргээзинге Аңаа чедип кээрге, Ол аарыг улусту экиртип каан. ¹⁵Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш ном-хоойлу тайылбырлапчылары Ооң кылып турган кайгамчык чүүлдерин көргөш база Бурганның өргээзинде бичии уругларның: «Осанна! Давидтин Оглунга алдар-мактал!» – деп алгыржып турарын дыңнааш, килеңней берип, ¹⁶Аңаа: «Оларның чүү деп турарын дыңнап тур сен бе?!» – дээннер. Иисус оларга: «Ийе – деп харыылаан. – Силер Бижилгеде: „Бичии уруглар болгаш эмер чаштарның аксындан алдар-макталды үндүрүп аар сен“ дээнин кажан-даа номчувааныңар ол бе?» ¹⁷Иисус оон оларны каапкаш, хоорайдан Вифания суурже чоруй баргаш, аңаа хонуп алган. ¹⁸Эртенинде, хоорайже чанып ора, Иисус аштай берген. ¹⁹Орук кыдыында фиға ыяжын көрүп кааш, Ол аңаа чеде берген, ынчалза-даа бүрүлдерден өске чүнү-даа тыппаан. Ол ынчан ыяшка: «Моон соңгаар сеңээ кажан-даа чимис үнмөс болзун!» – дээн. Фиға ыяжы дораан-на кургап калган. ²⁰Өөреникчилер ону көргөш, кайгап: «Фиға ыяжы канчап ындыг дүрген кадып калды?» – деп айтырганнар. ²¹Иисус мынча деп харыылаан: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: бүзүрээр-ле, чигзинмес-ле болзуңарза, фиға ыяжы-биле болган чүүлдү кылыр хамаанчок, бо дагга безин: „Турулга, далайже дүже бер!“ – дээр болзуңарза, шак ынчаар бүдө бээр. ²²Бүзүрээр-ле болзуңарза, мөргүп тура, дилээн чүвөңерниң дөгөрезин алыр силер». ²³Иисус Бурганның өргээзинче кирип келгеш, улусту өөреди бээрге, Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш чоннуң баштыңнары Аңаа чедип келгеш, айтырыг салганнар: «Сен бо бүгүнү кандыг эрге-чагырга-биле кылып тур сен? Сеңээ ол эрге-чагырганы кым берди?» ²⁴А Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Мен база силерге бир айтырыг салыйн. Меңээ харыылаптар болзуңарза, силерниң айтырыгыңарга база харыылаар мен. ²⁵Иоанның сугже сугар эргези Бургандан келген бе азы кижилерден бе?» Олар аразында сүмележи берген: «Бис: „Бургандан“ – дизивиссе, Ол: „Ынчаарга силер чүгө Иоаннга бүзүрөөзүңер ол?“ – дээр болгай. ²⁶А: „Кижилерден“ – дээр дээш, чондан коргар-дыр бис, чүгө дээрге хамык улус Иоанны Бурганның медээчизи деп санаар болгай». ²⁷Олар Иисуска: «Билбес-тир бис» – деп харыылааннар. Ол ынчан мынча дээн: «Мен база бо бүгүнү кандыг эрге-чагырга-биле кылып турарымны силерге чугаалавас мен». ²⁸«А ам мындыг чүүл дугайында чүү деп бодаар силер че? Ийи оолдуг бир кижилер турган-дыр. Бирги оглунга баргаш, ол мынча дээн: „Оглум, бөгүн баргаш, виноград шөлүңгө ажылдап көр“. ²⁹Оозу баштай: „Барбас мен“ – дээн, а ооң соонда өскээр боданыпкаш, чорупкан. ³⁰Ачазы өске оглунга баргаш, база-ла ынча дээн. Демгизи: „Баар мен, дээржи“ – деп харыылаза-даа, барбайн барган. ³¹Оларның кайызы ачазының аайындан эртпээн-дир?» Олар: «Биргизи» – деп харыылааннар. Иисус ооң соонда оларга мынча дээн: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: үндүрүт хавырыкчылары болгаш самыын-садар херээженнер Бурганның Чагыргазынче силерни мурнай кирер. ³²Чүгө дээрге Иоанн силерге шын орук айтып, баштай чедип кээрге, силер аңаа бүзүрөөзүң-дир силер. А олар Иоаннга бүзүрөөн болгай. Ол бүгүнү көргөш безин, дөмей-ле бачыдыңар миннип, Бурганче ээлбээн база аңаа бүзүрөөзүң-дир силер». ³³«Ам өске угаадыглыг чугаадан дыңнаңар. Бир кижилер бодунуң ээлээн черинге виноград тарып алган. Ол ону долгандыр кажаалааш, чимизин сы бастырап уургай

каскаш, таңныылдаар суурга тудуп каан. Ооң соонда ол виноград шөлүн ажаакчыларга ачылалга берипкеш, боду өске чуртче чоруй барган. ³⁴Дүжүт ажаар үе кээрге, ол бодунуң үлүүн алыр дээш, виноград ажаакчыларынче чалчаларын чорудупкан. ³⁵Ынчалза-даа олар ооң чалчаларын тудуп алгаш, бирээзин эттеп, өскезин өлүрүп кааннар, а үшкүзүн даш-биле соп каапканнар. ³⁶Шөл ээзи ынчан оон-даа хөй өске чалчаларын ыткан, ынчалза-даа виноград ажаакчылары оларны база шак ынчаар аажылааннар. ³⁷Адак соонда ээ кижилер оларже бодунуң оглун чорудупкаш: „Мээң оглумну албан хүндүлөп көөрлөр“ – деп бодаан. ³⁸Ынчалза-даа виноград ажаакчылары ооң оглун көргөш: „Бо-даа салтакчызы-дыр! Ону өлүрүп каапкаш, өнчүзүн олчалап аалы“ – дээннер. ³⁹Олар ону сегирип алгаш, виноград шөлүндөн үндүрө бергеш, өлүрүп кааннар. ⁴⁰Чүл че, шөлдүң ээзи чедип келгеш, виноград ажаакчыларын канчап кааптарыл?» ⁴¹Олар Аңаа: «Ол хортаннарны каржызы-биле узуткааш, шөлүн дүжүт ажаар өйдө ооң үлүүн бээр өске ажаакчыларга ачыладып каар» – деп харыылааннар. ⁴²Иисус оларга мынча дээн: «Силер Бижилгеден номчувааныңар ол бе кай: „Тудугжуларның херекчок дээш октапкан дажы эң чугула даш апарган. Дээрги-Чаяакчы ынчалдыр кылган, ону көөрү биске кайгамчык-тыр!“» ⁴³Ынчангаш Бурганның Чагыргазын силерден хунаап аарын база „дүжүдүн“ бээр чонга бериптерин силерге чугаалап тур мен. ⁴⁴Кым ол дашче кээп ужарыл, чуурулдур ужуп аар, а кымче ол даш кээп дүжерил ону чылча базып каар». ⁴⁵Иисустуң угаадыглыг чугааларын дыңнааш, Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш фарисейлер Ооң оларның дугайында чугаалап турарын билип кааннар. ⁴⁶Олар Иисусту тудуп хорутдаар деп барганнар, ынчалза-даа Ону Бурганның медээчизи деп хүлээп турар чондан кортканнар.

Chapter 22

¹Иисус оларны угаадыглыг чугаалар дузазы-биле өөредирин уламчылап, мынча дээн: ²«Дээрниц Чагыргазы дараазында үлегерге дөмей. Бодунуң оглунуң куда доюн кылган бир хаан турган. ³Ол чалаан аалчыларынче чалчаларын ыткан, ынчалза-даа чалатканнар келиксевейн барган. ⁴Хаан өске чалчаларын ыдып, оларга чагып каан: „Чалаан улузумга чугаалаңар: ‘Дойга белеткелим доозулду, семиртир азыраан молдургаларым, шарыларым соп алдым, бүгү чүве белең. Куда доюнче моорлаңар’“. ⁵Ынчалза-даа чалаттырганнар тоовайн, боттарының ажыл-херектерин кылып, тарай бергеннер. Бирээзи шөлче үнүпкен, өскези садыглаар черинче чорупкан, ⁶а чамдыктары ооң чалчаларын сегирип алгаш, дорамчылап өлүрүп каапканнар. ⁷Хаанның килеңи хайынгаш, шериглерин ыдарга, олар өлүрүкчүлерни шаажылааш, ол улустуң хоорайын өрттедипкеннер. ⁸А ооң соонда хаан чалчаларынга мынча дээн: „Куда доюнга хамык чүве белең-дир, ынчалза-даа чалаан улузум алдар-хүндүге төлөп чок болган-дыр. ⁹Ам орук белдирлеринче баргаш, таварышкан улустуң шуптузун дойже чалаңар“. ¹⁰Чалчалар ынчан кудумчулар кезип үнгеш, таварышкан-на чонну: эки-даа, бак-даа улусту чыып эккелгеннер. Аалчылар дойлаар черни долдур ээлеппен. ¹¹Хаан аалчыларын көөрү-биле үнүп келгеш, байырлалда кедер хеви чок кижиге көрүп каан. ¹²Ол аңаа мынча дээн: „Өңнүк, сен бээр канчап байырлал хеви чок кирип келдиң?“ Оозу ыгыттаваан. ¹³Хаан ынчан чалчаларынга: „Ооң хол, будун хүлээш, дашкаар, улус ыглажып, диштерин кыжырадып турар караңгыдыва, үндүр октаптыңар “ – деп дужааган. ¹⁴Чалаттырганнар хөй, а шилииттингеннер эвээш болдур ийин». ¹⁵Фарисейлер ынчан үнө бергеш, Иисусту, сөзүңге сылдаглап, канчап тудуп алырын дугуржуп эгелээннер. ¹⁶Олар Иисусче боттарының өөреникчилерин иродианнар-биле катый чорудупканнар. «Башкы! – деп, айбылаткан улус чугаалаан. – Силерни шынчы база Бурганның алыс шын оруунга өөредип чоруур кижиге деп билер бис. Кижилерни ылгай көрбөс болгаш, оларның эрге-ажыынга бараан болбас-тыр силер. ¹⁷Ынчаарга Силерниц бодалыңар чүл, биске чугаалап көрүңерем: императорга үндүрүт төлээр ужурлуг бис бе азы чок бе?» ¹⁸Иисус оларның кара сагыштын билгеш, мынча дээн: «Ийи арынныглар, Мени чүге шенеп тур силер? ¹⁹Үндүрүт төлээр чоозуңарны Меңээ көргүзүңер». Аңаа мөңгүн чоос эккеп бээрге, ²⁰Иисус олардан: «Мында кымның чурук-дүрзүзү база ады бар-дыр?» – деп айтырган. ²¹Олар: «Императорнуң» – деп харыылааннар. Иисус ынчан: «Ынчаарга императорга – императорнуун, а Бурганга – Бурганнын бериңер» – дээн. ²²Ындыг сөстөр дыңнааш, оларның аксы хак деп, Иисустан ырап чоруй барганнар. ²³Ол-ла хүн «Өлгөн улус катап дирилбес» дижир саддукейлер Иисуска чедип келгеш, айтырыг салган: ²⁴«Башкы, Моисей биске: „Кандыг-бир эр кижиге ажы-төл чок тургаш, өлү бээр болза, ооң дуңмазы дулгуяк чаавазы-биле өгленгеш, бодунуң өлгөн акызының үре-салгалын уламчылаар ужурлуг“ – деп чугаалаан-дыр. ²⁵Бистиң аравыска чеди алышкы чораан дижик. Улуу кадайлангаш, ажы-төл арттырбайн, өлүп калган. Ооң кадайы улуг чуржусунга кадай бооп арткан. ²⁶Ийиги, үшкү дуңмазы болгаш шупту чеди алышкы-биле база ыңдыг болган. ²⁷Адак соонда ол кадай база мөчээн. ²⁸Хамык өлгөн улус катап дирлип кээрге, херээжен кымның кадайы боорул? Алышкылар ону чеделээн кадайланып чорааннар болгай». ²⁹Харызынга Иисус мынча дээн: «Соора барган-дыр силер, чүге дээрге Бижилгелерни-даа, Бурганның күчү-күжүн-даа билбес-тир силер. ³⁰Катап дирилген улус кадай-даа албас, ашакка-даа барбас, харын Бурганның дээрде төлээлеринге дөмей болур. ³¹А өлүглер аразындан катап дирлишкениге хамаарыштыр Бурганның силерге: ³²„Мен – Авраамның Бурганы, Исаактың Бурганы болгаш Иаковтуң Бурганы-дыр мен“ – дээнин номчуваан силер бе? Ол – өлүглерниц эвес, а дириглерниц Бурганы-дыр». ³³Улус Иисусту дыңнааш, Ооң берген өөредийн магадап ханмааннар. ³⁴Фарисейлер Иисус Бодунуң харызы-биле саддукейлерниц аксын дуй шаапкан деп дыңнааш, чаңгыс черге чыгып келгеннер. ³⁵Ынчан оларның бирээзи, ном-хоойлу тайылбырлакчызы, Иисусту шенеп, айтырыг салган: ³⁶«Башкы, ыдыктыг хоойлуда эң чутула айтышкын кайызыл?» ³⁷Ол мынча дээн: « „Бодунуң Бурганың Дээрги-Чаяакчыга бүгү-ле чүлдү-чүрээнден, бүгү-ле сеткил-сагыжыңдан, бүгү-ле угаан-сарылыңдан ынак бол“. ³⁸Бо дээрге бирги болгаш эң чутула айтышкын-дыр. ³⁹А ийиги айтышкын аңаа дөмейлешкек: „Чаныңда кижиге бодунга бодун дег ынак бол“. ⁴⁰Бо ийи айтышкында бүгү ыдыктыг хоойлу болгаш медээчилерниц өөредийи туттунуп турар». ⁴¹Ону долгандыр чыгып келген фарисейлерден Иисус айтырыг салган: ⁴²«Бурганның шилип алган Христозун чүү деп бодаар силер: Ол кымның Оглул?» Олар Аңаа: «Давидтиң Оглул-дур» – деп харыылааннар. ⁴³Иисус оларга мынча дээн: «Ынчаарга Давид Бурганның Сүлдезинге башкарткаш, чүге Ону Дээргим деп адааныл: ⁴⁴„Дээрги-Чаяакчы мээң Дээргимге мынча дээн: ‘Дайзыннарыңны буттарың адаанга эккеп салбаан шаамда, Мээң оң таламга олур’“. ⁴⁵Бир-тээ Давид Ону Дээргим деп турар болганда, Христос канчап Давидтиң Оглу боорул?» ⁴⁶Кым-даа Аңаа удур чаңгыс сөс-даа эдип шыдаваан. Ол хүнден эгелээш, кым-даа Аңаа кандыг-бир айтырыг салып дидинмээн.

Chapter 23

¹Иисус ынчан чон-биле база Бодунуң өөреникчилери-биле чугаалажы берген. ²Ол мынча дээн: «Ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер Моисейниң салгакчылары-дыр. ³Силер бүгү чүвени оларның айыткан аайы-биле кылыңар, ынчалза-даа оларның ажил-херээн өттүнмеңер, чүте дээрге олар өөредип турар чүвезин боттары сагывас-тыр. ⁴Олар угдунмас аар чүьктү улустуң эгиннеринге чүктедип турарлар, а боттары чаңгыс салаазын безин шимчедип, улуска дузалажыр хөңнү чок-тур. ⁵А кандыг-бир чүве кылза, чүгле ат чолуп кылырлар, оларның хаваанда болгаш холунда Бижилге шыгжаан хапчыгаштары калбарып, а шыва тонунуң салбакталчак хаажылары узап бар-ла чыдар. ⁶Олар найыр-дойларга база синагогаларга хүндүткелдиг дөрге оарарыңа ынак. ⁷Олар улус чыгыр шөлдерге амырменди дыңнаарыңа база улуска: „Башкы!“ – деп адаттырарыңа ынак. ⁸А силерни „башкылар“ деп адавазын, чүте дээрге силерде чүгле чаңгыс Башкы бар, а силер шупту акы-дуңмашкы силер. ⁹Черге кымны-даа „ачай“ деп адаваңар, чүте дээрге силерде чүгле чаңгыс Дээрде саадаан Ада бар. ¹⁰Силерни „башкарыкчы“ деп адавазын, чүте дээрге силерде чаңгыс Башкарыкчы – Христос бар. ¹¹Силерниң араңарда эң чугулаңар чалчаңар болзун. ¹²Бодун өрү көрдүнер кижии дора көрдүрер, а бодун боду дора көргөн кижии өрү көдүртүр. ¹³⁻¹⁴Ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер, ат болур силер! Ийи арынныглар! Чаңгыс-даа бол кижини иудей шажынче ээлдирип аар дээш, далайны кежиң, черни эртип турар-дыр силер, а ээлдирип алгаш, ону бодуңардан ийи катап дора бужар амытанче хуулдуруптар-дыр силер. ¹⁵⁻¹⁶Ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер, ат болур силер! Ийи арынныглар! Силер улустан Дээрниң Чагыргазын дуглап, боттарыңар-даа ынаар кирбес, ынаар кириксээннерни-даа киирбес-тир силер. ¹⁷Согур баштакчылар, ат болур силер! Мынча деп турар-дыр силер: „Кандыг-бир кижии Бурганның өргээзи -биле даңгыраглаар болза, ол чүү-даа дивээн-дир, а Бурганның өргээзинде алдын-биле даңгыраглаар болза, ол аазаашкынын күүседир ужурлуг“. ¹⁸О, согур сээдеңнер! Чүү чугулал: алдын бе азы ол алдынны ыдыктаан Бурганның өргээзи бе?! ¹⁹Оон ыңай мынча деп турар-дыр силер: „Кандыг-бир кижии өргүл салыр бедигээш -биле даңгыраглаар болза, ол чүү-даа дивээн-дир, а аңаа салган өргүл-биле даңгыраглаар болза, ол аазаашкынын күүседир ужурлуг“. ²⁰Согурлар! Чүү чугулал: өргүл бе азы ол өргүлдү ыдыктаан бедигээш бе?! ²¹Өргүл салыр бедигээш-биле даңгыраглаар кижии ында салган өргүл-биле база даңгыраглап турары ол-дур. ²²Бурганның өргээзи-биле даңгыраглаан кижии ында чурттаан Бурган-биле база даңгыраглап турары ол. ²³Дээр-биле даңгыраглаан кижии Бурганның дүжүлгези болгаш ында саадаан Бурган-биле база даңгыраглап турары ол-дур. ²⁴Ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер, ат болур силер! Ийи арынныглар! Мята, койнут болгаш тмин деп оъттарның дүжүдүнүң оннуң бир кезиин берип-даа турзуңарза, ыдыктыг хоойлуда эң чугула чүүлдерни: шын шииткелди, энерелди болгаш шынчы чорукту херекке албас-тыр силер. Баштайгызын кылыр ужурлуу шын, а сөөлгүзүн кылырын база утпаза эки. ²⁵Согур баштакчылар! Ымырааны шүүп кааптар, а тевени ажырыптар-дыр силер! ²⁶Ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер, ат болур силер! Ийи арынныглар! Аяк-тавааңарның даштын аштап-арыглап-даа турзуңарза, ишти-хөңнүңерни чазый-хараң чорук база бузут долган-дыр. ²⁷Согур фарисей! Баштай аяңның иштин аштап-арыглап ал, ынчан ооң дашты база арыг боор. ²⁸Ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер, ат болур силер! Ийи арынныглар! Агарты чугайлаан чевеглерге дөмей-дир силер: оларның дашты чараш ышкаш, а иштин өлүг сөөктер база янзы-бүрү бужар чүүлдер долган! ²⁹Силер база ыңдыг силер: даштыңардан көөрге, Бурганга шынчы улус ышкаш көстүр силер, а ишти-хөңнүңерни ийи арынныг база кем-буруулут чорук долган. ³⁰Ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер, ат болур силер! Ийи арынныглар! Бурганның медээчилеринге чевег тураскаалдары тудуп, чөптүг-шынныг улустуң чевеглеринде тураскаалдар каастап: ³¹„Ада-өгбевистиң үезинде чурттап чораан болзувусса, медээчилерниң ханын төгеринге олар-биле кады киришпес ийик бис“ – деп турар-дыр силер. ³²Силер ооң-биле, „Медээчилерни өлүрүп чораан улустуң салгакчылары бис“ деп, боттарыңарга удур херечилээниңер ол-дур. ³³Ындыг болганда, уламчылаңар-ла, ада-өгбөңерниң эгелээн чүвезин эчизинге чедириңер-ле! ³⁴Чыланнар база чылан сыскындылары! Тамыже дүжүрер шииткелден канчап ойлаар силер! ³⁵Мен силерже медээчилерни, мерген угаанныгларны, башкыларны чорудуп тур мен, а силер оларның чамдызын өлүрүп база хере шава бээр силер, өскелерин синагогаларыңарга эриидеп база хоорайдан хоорайже сывыргай бээр силер. ³⁶Кем-буруу чок Авелдин ханындан эгелээш, өргүл салыр бедигээш биле Бурганның өргээзиниң аразыңа өлүрүп кааныңар Берехияның оглу Захарияның ханынга чедир, чер кырынга төгүлгөн бүгү чөптүг-шынныг улустуң ханы дээш, шииткелди чүктээр силер. ³⁷Алыс шынны чугаалап тур мен: ол бүгү кеземче бо салгалга дүжер!» ³⁸«О, Иерусалим, Иерусалим! Бурганның медээчилерин өлүрүп

турар база сенче чорутканнарны даш-биле соккулап каар хоорай! Куштун бодунуң чаш төлдерин чалгынының адаанга чыып аары дег, Мен чеже катап Иерусалимниң чурттакчыларын чыып аарын күзедим, ынчалза-даа силер ону күзеведиңер! ³⁸Ол-дур, силерниң өргээңер ээн кагдынар-дыр. ³⁹„Дээрги-Чаяакчының өмүнээзинден кел чыдар Кижин алгадып-йөрээтсин!“ – дей бээриңер шаг-үе келбээн шаанда, Мени ам черле көрбезиңерни чугаалап тур мен».

Chapter 24

¹Иисус оон Бурганның өргээзинден үнгеш, бар чыдырда, өөреникчилери Аңаа чоокшулап келгеш: «Бурганның өргээзиниң тудугларының чаражын!» – деп барганнар. ²Иисус оларга мынча дээн: «Бо бүгүнү көрүп тур силер бе? Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: маңаа туружундан шимчевээн даш безин артпас, шупту тудуглар үрегдеттирип-буступ каар». ³Иисус Елеон даанга чааскаан олурда, өөреникчилери Аңаа чедип келгеш, айтырыг салганнар: «Ол айыыл-халап кажан боорун биске чугаалаңарам. Силерниң чедип кээриңерни болгаш бо делегейниң төнчүзүн кандыг демдек бадыткаарыл?» ⁴Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Кандыг-даа улуска дуурайладып аарындан кичээниңер. ⁵Чүгө дээрге хөй-ле кижиге Мээң адым тудуп: „Мен – Христос -тур мен“ – деп келгеш, эңдерик улусту мегелеп кааптар. ⁶Чоокта дайын-чааның шимээнин болгаш ыракта дайын-чаалар дугайында чугааларны дыңнап каар силер. Ындыг-даа болза, кортпаңар. Ол бүгү болур ужурлуг, ынчалза-даа бүгү чүвениң ылаптыг төнчүзү ол эвес-тир. ⁷Ийе, бир чонче өске чон, бир күрүнеже өске күрүне халдай бээр. Чер болганга аш-чут база чер шимчээшкиннери болур: ⁸ол бүгү, божаан херээженниң эъдиниң аарыы дег, хилинчектиң чүглө эгезидир. ⁹Силерни ынчан хилинчектээр дээш, улуска тудуп берип, өлүрүп эгелээр. Мээң адым ужун бүгү кижиге төрөлгөтөн силерни көөр хөңнү чок апаар. ¹⁰Эндерик улус бо моондакты ажып шыдавастап, бот-боттарын сатчып база көрүшпестеп эгелээр. ¹¹Хөй меге медээчилер ынчан тыптып келгеш, эңмежок улусту мегелеп кааптар. ¹²Бузут ынчалдыр неперээр, эңдерик улустуң ынакшылы соой бээр. ¹³Ынчалза-даа ол бүгүнү эчизинге чедир шыдашкан кижиге камгалалды алыр. ¹⁴Дээрниң Чагыргазының дугайында бо Буянын Медээни бүгү делегейге, хамык чоннарга медеглээн турар, бүгү чүвениң төнчүзү чүглө ооң соонда кээр». ¹⁵«Ол дугайында Даниил медээчиниң чугаалааны, ыдыктыг черде турар хоозуралдың бужар чудун көрүп кагзыңарза (номчуп олар кижиге шын угаазын!), ¹⁶Иудеяда чурттаан улус дагларже дезипсин. ¹⁷Бажыңының кырынга турган кижиге, эт-севин алыр дээш, бажыңынче дүжүп кирбезин. ¹⁸Шөлге ажылдап чораан кижиге, идик-хевин алыр дээш, бажыңынче ээп келбезин. ¹⁹Ол хүннерде иштиг-сааттыг болгаш эмер чаш уруг-дарыглыг улус ат болур! ²⁰Кыжын азы амыр-дыш хүнүнде деспес дээш мөргүңер. ²¹Бо делегейни чаяганындан бээр, амдыгаа чедир кажан-даа болбаан база моон соңгаар кажан-даа болбас коргунчуг хилинчек ол үеде болур. ²²Бурган ол хүннерниң санын кызырбаан болза, амылыг кижиге бүрүзү менди үнмес ийик. Ынчалза-даа Бодунуң шилип алганы улус дээш, Бурган ол хүннерниң санын кызырар. ²³Силерге ынчан кандыг-бир кижиге: „Көр, Христос бо-дур!“ азы „Ол бо-дур!“ – дээр болза, аңаа бүзүреңер! ²⁴Чүгө дээрге боттарын „Христос мен“ дээр азы „Медээчи мен“ дээр улус тыптып келгеш, болдунар-ла болза, Бурганның шилип алган улусун безин мегелээр дээш, өндүр улут бадыткал демдектери болгаш кайгамчык чүүлдер көргүзөр. ²⁵Дыңнаңар, Мен силерни баш бурунгаар сагындырдым. ²⁶Ынчангаш силерге: „Көрүңер, Христос ээн кургаг ховуда-дыр!“ – дээр болза, ынаар барбаңар азы: „Көрүңер, Ол мында, дуу бажыңда чаштынып турар-дыр“ – дээр болза, бүзүреңер. ²⁷Чөөн чүктен кызаш дээш, барыын чүкке чедир кызаңаан чаңнык дег, Кижиге амытан Оглу ынчалдыр ээп кээр. ²⁸Кайда сек чыдарыл, аңаа сек чиир куштар чыгып кээр». ²⁹«Ол хүннерниң айыыл-халавы болуп эрткен дораан-на, хүн караа өжер, ай чырытпастай бээр, сылдыстар дээрден кээп дүжер база дээрниң күчү-күштери сириңейнип, божаңнай бээр. ³⁰Кижиге амытан Оглуңуң кээриниң демдээ ол үеде дээрге көстүп кээр. Күчү-күжү биле өндүр чырыыңга бүргөткен, дээрниң булуттарын кырлап кел чыдар Кижиге амытан Оглуң көрүп кааш, чер кырында хамык аймак-чон кажыдап база ыглажып эгелээр. ³¹Ол, трубаны ыткыр этсип, Бодунуң шилип алган улусун чырык черниң дөрт чүгүндөн, өртемчейиниң бир кыдыындан өске кыдыыңга чедир чыып эккелзин дээш, Бодунуң төлээлерин чорудуптар». ³²«Фига ыяжыңдан үлегер-чижектен алыңар: ооң будуктары хөөп, бүрүлери чаштып кээрге, чай удавас дүжер дээрзин эндевес болгай силер. ³³Шак ынчалдыр, ол бүгүнү көргөш, Кижиге амытан Оглу мырыңай бо, эжик аксында келген дээрзин билип алыңар. ³⁴Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: ол бүгү чүве боттанмаан шаанда, бо салгалдың улузу өлүп читпес. ³⁵Дээр биле чер эстип-хайлы бээр, а Мээң сөстөрүм эстип-хайылбас». ³⁶«А ол хүннүң база шактың кажан кээрин кым-даа: дээрниң төлээлери-даа, Оглу-даа билбес – чүглө Бурган Ада Боду билер. ³⁷Нойнуң үезинде болуп турганы дег, Кижиге амытан Оглуңуң чедип кээр хүнүнде база ындыг боор. ³⁸Ол хүннерде, суг халавының мурнуу чарыында, Нойнуң бажың-хемезинге олурупканы хүнге чедир, улус-чон ижип-чип, кадай ап база ашакка барып келген болгай. ³⁹Суг халап келгеш, оларның шуптузун узуткап кагыжеге чедир, олар чүнү-даа угаап бодавааннар. Кижиге амытан Оглу чедип кээрге, база шак ындыг боор. ⁴⁰Ийи кижиге ынчан шөлде ажылдап турар болза, бирээзин алгаш баар, а өскезин арттырып каар. ⁴¹Ийи херээжен дээрбеге тараа дээрбелеп турар болза, бирээзин алгаш баар, а өскезин арттырып каар. ⁴²Ынчангаш одут-сергек болуңар, чүгө дээрге

Дээргинерниң кандыг хүнде чедип кээрин билир эвес силер.⁴³ Мону база билип алыңар: бажың ээзи дүнекиниң каш шакта оор кээрин билир турган болза, ол удувас ийик база бодунуң бажыңын оорлаттырбас ийик.⁴⁴ Ынчангаш силер база белен болуңар, чүгө дээрге Кижиге амытан Оглу силерниң манаваан шагыңарда чедип кээр».⁴⁵ «Шынчы болгаш сарыылдыг чалча кандыг болурул? Бажың ээзи бир чалчазын өскелериниң бажыңа салгаш, оларга аъш-чемни чогуур үезинде бээр кылдыр томуйлап каан дижик.⁴⁶ Ээзи чедип келгеш, ооң ынчалдыр ажылдап турарын көрүп каар болза, ол чалча амыр-чыргалдыг.⁴⁷ Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: ээзи ону бүтү ээлээн чүвезиниң бажыңа олуртуп каар.⁴⁸ А ол чалча ойлук чок болуп, бүдүү иштинде: „Мээң дээргим ам дораан келбес-ле болгай“ – дээш,⁴⁹ өске чалчаларны эттеп-соп, а боду чилбиленип, арагачылар-биле пактай берген дижик.⁵⁰ Ындыг чалчаның ээзи ооң манавааны хүнде база бодавааны шакта чедип келгеш,⁵¹ ону чула кезеткеш, ийи арынның улус-биле дөмей кылдыр аажылаар. Аңаа ыы-сыы үнер база диштер кыжыраажы дыңналыр».

Chapter 25

¹«Ол хүнде Дээрний Чагыргазы мындыг үлегерге дөмей. Үс куткан деңнерин туткаш, күдээже уткуштур үнүпкен он кыс турган. ²Оларның бежи угаанныг, а бежи мелегей чүве-дир. ³Мелегей кыстар деңнерин ап алза-даа, немей кудар үзү чок болганнар. ⁴А угаанныг кыстар деңнери-биле катый саваларда үзүн база ап алганнар. ⁵Күдээ оол саадай бээрге, бүгү кыстарның бажы согаш кыннып, удуй бергеннер. ⁶Дүн ортузунда: „Көрүнер, күдээ кел чор! Ону уткуп үнүңер!“ – деп кыйгы дыңналган. ⁷Ол дораан хамык кыстар тура халышкаш, деңнерин кыпсып эгелээннер. ⁸Мелегей кыстар угаанныгларынга: „Үзүңерден бичииден бериңерем, деңнеривис өжүп тур“ – дээннер. ⁹А угаанныг кыстар: „Чок, бербес бис, оон башка үс силерге-даа, биске-даа четпейн баар. Ооң орнунга садыгжыларже баргаш, садып алыңар“ – деп харыылааннар. ¹⁰Олар үс садып ап чоруур аразында, күдээ чедип келген. Белен турган беш кыс ооң-биле кады куда доюнче кире бээри билек, оларның соондан эжикти хаапкан. ¹¹Ооң соонда арткан кыстар чедип келгеш: „Дээрги! Дээрги! Эжиң ажыдып көр!“ – дээннер. ¹²А ол: „Чок, силерни билбезим ылап шын“ – деп харыылаан. ¹³Ынчангаш серемчилелдиг болуңар, чүге дээрге Кижиге амытан Огунуң чедип кээр хүнүң-даа, шагын-даа билбес болгай силер. ¹⁴„Ынчан ырак чуртче чоруп тура, бодунуң чалчаларын кый деп алгаш, эт-хөрөңгизин оларга карактадып каан кижиге-биле болганы дег болур. ¹⁵Ол бир чалчазыңа – беш, өскезинге – ийи, а үшкүзүңге – бир шоодай мөңгүн акша берип каан. Кижиге бүрүзүңге ооң шыдаар шаг-шинээн барымдаалап бергеш, боду чорупкан. ¹⁶Беш шоодай мөңгүн алган кижиге ол акшаны дораан саарылгаже киригеш, немей бешти ажылдап алган. ¹⁷Ийи шоодай мөңгүн алган кижиге база ийини немей ажылдап алган. ¹⁸А бир шоодай мөңгүн алган кижиге баргаш, оңгар каскаш, дээргизиниң акшазын ынаар хөөп каан. ¹⁹Үр үе эрткен соонда, чалчаларның дээргизи эеп келгеш, оларга карактадып каан акшазы дээш, харыы тударын негээн. ²⁰Беш шоодай акша алган кижиге келгеш, немей база бешти эккелген. Ол мынча дээн: „Дээрги, силер меңээ беш шоодай акша берген силер, а бо мээң немей ажылдап алганым беш шоодай акша-дыр“. ²¹Дээргизи аңаа: „Кончуг эки-дир, сен эки болгаш шынчы чалча-дыр сен! Сен бичии херек башкарарыңа шынчың көргүстүң, ам сеңээ улуг ажыл-херек дагзыр мен. Мээң өөрүшкүм үлежип көр“ – дээн. ²²Ийи шоодай акша алган кижиге база чедип келгеш: „Дээрги, силер меңээ ийи шоодай акша бээриңерге, немей база ийини ажылдап алдым“ – дээн. ²³Дээргизи аңаа: „Кончуг эки-дир, сен эки болгаш шынчы чалча-дыр сен! Сен бичии херек башкарарыңа шынчың көргүстүң, ам сеңээ улуг ажыл-херек дагзыр мен. Мээң өөрүшкүм үлежип көр“ – дээн. ²⁴Ооң соонда бир шоодай акша алган кижиге чедип келгеш, мынча дээн: „Дээрги, мен силерни каржы-хажагай кижиге деп билер мен: тарываан-даа чериңерден ажаап аар, чашпаан-даа чериңерден чыып аар болгай силер. ²⁵Мен силерден сезиндим, ынчангаш акшаңарны черге хөөп кагдым. Акшаңар бо-дур, ап ап көрүңер“. ²⁶Дээргизи аңаа: „Сөлгүжок бак, чалгаа чалча! Тарываан-даа черимден ажаап аарымны, чашпаан-даа черимден чыып аарымны билер ышкажыл сен. ²⁷Ындыг болганда, мээң акшамны саарылгаже кириер турган-дыр сен, мен ынчан эеп келгеш, акшамны орулгазы-биле катый алгай эртик мен. ²⁸Ооң бир шоодай акшазын хунаап алгаш, он шоодай акшалыг кижиге бериптиңер. ²⁹Чүвези бар кижиге оон-даа немей бээр, ол ынчан артыкшылдыг боор, а чүвези чок кижиниң бар бичии-даа чүвезин хунаап алыр. ³⁰Бо сөлгүжок бак чалчаны дашкаар, улус ылап-сыктап, диштерин кыжыраткан караңгыже үндүр октаптыңар“ – дээн. ³¹„Бодунуң өндүр чырыыңа бүргеткен Кижиге амытан Оглу хамык төлээлеринге үдеткен чедип келгеш, Бодунуң чайынналган дүжүлгезинге саадаптар. ³²Ооң мурнунга бүгү чоннар чыгып кээр. Ол улусту, кадарчының хоюн өшкүзүңден үзери дег, ийи кезекке үзүп аар. ³³Ол хоюн – оң талазыңа, а өшкүзүн – солагай талазыңа бөлүп аар. ³⁴Хаан ынчан оң талазында турарларга мынча дээр: „Мээң Адамга алгадып-йөрээткеннер, бээр келиңер! Өртемчейни чаяганыңдан бээр силерге белеткээн Дээрний Чагыргазын салтап алыңар. ³⁵Чүге дээрге Мен аштап турумда, силер Мени чемгерип кагдыңар; суксап турумда, силер Мээң суксунум хандырдыңар; чер кезип чорумда, силер Мени хоргададып алдыңар; ³⁶чанагаш турумда, силер Мени хепкерип кагдыңар; аарып чыдырымда, силер Мени ажаап-карактап келдиңер; кара-бажыңга чыдырымда, силер Меңээ ужуражып турдуңар“. ³⁷Чөптүт-шынның улус ынчан Аңаа мынча деп харыылаар: „Дээрги, кажан бис аштап туруңарда көргөш, Силерни чемгерген улус боор бис, суксап туруңарда көргөш, суксунуңар хандырган улус боор бис? ³⁸Чер кезип чоруңарда көргөш, хоргадал берген улус боор бис; чанагаш туруңарда көргөш, хепкерген улус боор бис? ³⁹Кажан бис аарып туруңарда көргөш, Силерни ажаап-карактаан улус боор бис; кара-бажыңга чыдырыңарда көргөш, ужурашкан улус боор бис? Кажан ынчалган улус боор бис?“ ⁴⁰Хаан оларга мынча деп харыылаар: „Алыс шынны чугаалап тур мен: Мээң бо эң бичии дуңмаларымның бирээзинге ол бүгүнү кылганыңар дээрге-ле ону Меңээ база кылганыңар ол-дур“. ⁴¹А ооң соонда Хаан солагай талазында турарларга мынча дээр: „Менден ырап

чоруңар, каргыштыг хейлер! Эрликке болгаш ооң төлээлеринге белеткээн мөңгө отче барыңар.⁴² Мен аштап турдум, а силер Мени чемгербедиңер; Мен суксап турдум, а силер Мээң суксунум хандырбадыңар;⁴³ Мен чер кезип чордум, а силер Мени хоргадатпайн бардыңар; чанагаш турдум, а силер Мени хепкербедиңер, аарып турдум база кара-бажыңга чыттым, а силер Менче сагыш салбадыңар“.⁴⁴ Олар ынчан мынча дээр: „Дээрги, кажан бис Силерниң аштап, суксап азы чер кезип турганыңарны, чанагаш чорааныңарны, аарып азы кара-бажыңга чытканыңарны көргөш, Силерге дузалаваан улус боор бис? Кажан ынчалган улус боор бис?“⁴⁵ Хаан оларга: „Алыс шынны чугаалап тур мен: Мээң эң бичии бо улузумнуң бирээзинге ол бүгүнү кылбааныңар дээрге-ле ону Меңээ база кылбааныңар ол-дур“ – деп харыылаар.⁴⁶ Олар ынчан мөңгө кеземчеже чоруптар, а чөптүт-шынныг улус мөңгө амыдыралды алыр».

Chapter 26

¹Иисус ол чугаазын төндүргөш, Бодунуң өөреникчилеринге мынча дээн: ²«Хосталышкын байырлалынга чедир ийи хүн арткан-дыр, Кижиг амытан Оглун садыпкаш, белдир-ыяшка хере шаварын билип алыңар».

³Ол өйдө Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш чоннуң баштыңнары Бурганның дээди бараалгакчызы Каиафаның ордузунга чыгып келгеш, ⁴Иисусту дуюкаа тудуп аарын болгаш өлүрүп каарын дугуржуп алганнар. ⁵Олар: «Чүглө байырлал үезинде ынчап болбас. Оон башка чон хөлзээзин үндүрүп болур» – деп дугурушканнар. ⁶Иисус Вифанияга, кежи аарыг чораан Симоннуң бажыңыга турган. ⁷Ол чемненип чыдырда, үнелиг чаагай чыттыг үс куткан алебастр доңгалыг херээжен Аңаа чоокшулап келгеш, үзүн Ооң бажынче кудуп, чаап берген. ⁸Ооң өөреникчилери ону көргөш, хорадап үнгеннер: «Ындыг чарыгдалдың ажыы чүл? ⁹Ол үстү хөй акшага садыпкаш, ядылырга үлөп берип болур турган болгай!» ¹⁰Иисус ону билгеш, оларга мынча дээн: «Ол херээженни дүвүретпейн көрүңер, Меңээ эки херек кылган кижиг-дир!» ¹¹Ядылыр силер-биле үргүлчү кады турар, а Мен силер-биле үргүлчү кады турбас мен. ¹²Мээң мага-бодумче чаагай чыттыг үзүн кудуп бергеш, ол Мени орнукшударынга белеткеп кагды. ¹³Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: бүгү делегейге, Буянныг Медээни суртаалдаан чер бүрүзүңге, улус бо херээженниң кылган херээниң дугайында чугаалажып, ону сактып чоруур». ¹⁴Он ийи элчинниң бирээзи боор Иуда Искарот ынчан Бурганның дээди бараалгакчыларынга четкеш, чугаа кылган: ¹⁵«Иисусту силерге садыпсымза, меңээ чүнү бээр силер?» Олар аңаа үжен мөңгүн чоос санап бергеннер. ¹⁶Оон бээр-ле Иуда, Иисусту садыптар дээш, эптиг таварылга дилеп эгелээн. ¹⁷Хаарган далганнар байырлалының бирги хүнүндө өөреникчилери Иисуска чоокшулап келгеш, айтырыг салганнар: «Хосталышкын байырлалының кежээки чемин Силерге каяа белеткеп бээр бис?» ¹⁸Ол мынча дээн: «Хоорайда айтып бээрим кижиге баргаш: „Башкы: ‘Мээң үм чоокшулап келди. Мен Хосталышкын байырлалын өөреникчилерим-биле кады сээң бажыңыңга байырлаар мен’ – дээр чүведир“ – деп чугаалаңар». ¹⁹Өөреникчилери Иисустуң оларга чугаалаан аайы-биле кылгаш, байырлалдың кежээки чемин белеткеп кааннар. ²⁰Кежээ дүшкенде, Ол он ийи элчини-биле кады чемненири-биле олурупкан. ²¹Кежээки чемни чип ора, Иисус: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: силерниң бирээңер Мени садыптар-дыр» – дээн. ²²Аажок муңгараан өөреникчилер удаа-дараа айтырып эгелээн: «Ол мен эвес-ле боор мен аа, Дээрги?» ²³Харызынга Ол мынча дээн: «Мээң-биле кады чаңгыс тавактан чем чип турар кижиг Мени садыптар-дыр!» ²⁴Бижилгеде ол дугайында бижээни дег, Кижиг амытан Оглу оруун эртер ужурлуг, ынчалза-даа Ону садыптар кижиг ат болур! Ол кижиниң шуут төрүттүнмээн боору эки ийик!» ²⁵Ону садыптар дээн Иуда ынчан: «Мен канчап ол боор мен, Башкы?» – деп айтырган. Иисус аңаа: «Бодуң ынча деп тур сен» – деп харыылаан. ²⁶Олар чемненип олурда, Иисус хлебти алгаш, Бурганга өөрүп четтиргеш, ону үзе тыртып, өөреникчилеринге бербишаан, мынча дээн: «Алгаш, чиңер, бо дээрге Мээң мага-бодум-дур». ²⁷А ооң соонда Ол дашканы көдүргөш, Бурганга өөрүп четтиргеш, ону өөреникчилеринге сунгаш, мынча дээн: «Дөгереңер ижиңер, ²⁸бо дээрге хөй улустуң бачыттарын өршээри-биле төгөрим, чагыг-керээ чарар Мээң ханым-дыр. ²⁹Силерге чугаалап тур мен: Адамның Чагыргазынга силер-биле кады чаа арага ижер хүнүм келбээн шаанда, Мен ам моон соңгаар виноград арагазы ишпес мен». ³⁰Олар ыдыктыг ырны ырлашкаш, Елеон даанче чорупканнар. ³¹Иисус ынчан оларга мынча дээн: «Бижилгеде: „Кадарчызын соп каарымга, кодан хөй тарай маңажы бээр“ – деп бижээни дег, силер шупту бо дүне Менден ойталаар-дыр силер. ³²Ынчалза-даа катап дирилгеним соонда, Мен Галилеяга мурнай чедип келгеш, силерни аңаа манаар мен». ³³А Пётр Аңаа: «Улус Силерден шупту-даа ойталаар болза, мен кажан-даа ынчанмас мен!» – деп харыылаан. ³⁴Иисус аңаа: «Алыс шынны сөңээ чугаалап тур мен: бо дүне-ле, аскыр-дагаа алгырар бетинде, Менден үш катап ойталаар-дыр сен» – дээн. ³⁵Пётр: «Силер-биле кады өлүр-даа апаар болзумза, Силерден черле ойталавас мен!» – дээн. Өске өөреникчилер база ынча деп аашкынар болганнар. ³⁶Иисус оон өөреникчилери-биле кады Гефсимания дээр черге чедип келгеш, оларга мынча дээн: «Маңаа олуруңар, Мен ол аразында дөө ынаар барып, мөргүп алыын». ³⁷Ол Пётрну база Зеведейниң ийи оглун эдертип алгаш, качыгдап, ундарап эгелээн. ³⁸Иисус ынчан оларга мынча дээн: «Качыгдал мээң сеткилимни өлүмнүү-биле карартыр базып тур. Маңаа туруңар, Мээң-биле кады сергелеңнеп, удуваңар». ³⁹Иисус олардан элээн ырай бергеш, черге доңгайып чыдыпкаш, мөргүп эгелээн: «Ачай! Болдунар-ла болза, хилинчектиң бо дашказы Менден чайлай берзин! Ындыг-даа болза, бүгү чүве Мээң эвес, а Сээң күзел-сорууң ёзугаар болзун». ⁴⁰Иисус өөреникчилеринче ээп келгеш, оларның удуп чыдарын көргөш, Пётрга мынча дээн: «Силер Мээң-биле кады оода чаңгыс шак иштинде сергек болуп шыдавааныңар ол бе? ⁴¹Күткүлгеге алыспас дээш, серемчилелдиг болуп, мөргүңер. Сеткил-сагыш – сергек, а мага-бот – суларгай болгай». ⁴²База катап ырадыр кылаштай бергеш, Иисус мынчаар мөргүй берген: «Ачай!

Хилинчектиң бо дашказы Менден чайлаттынмай, ону Мен албан ижер ужурлут болзумза, Сээң күзел-сорууң чогуу бүтсүн!»⁴³ Ол ээп кээрге, өөреникчилери ам база удуп чыткан: оларның карактары шимдинип турган.⁴⁴ Оларны каапкаш, катап ырадыр кылаштай бергеш, Иисус биеэги-ле сөстери-биле үшкү удаа мөргүй берген.⁴⁵ Иисус оон өөреникчилеринче ээп келгеш, оларга мынча дээн: «Силер ам-даа удуп дыштанмышаан силер бе? Дыңнаңар, шак-үе келген-дир, Кижиге амытан Оглун бачыттыглар холунга тудуп берип турар-дыр.⁴⁶ Тургулаңар, чоруулуңар! Саттыныкчы мырыңай бо келди, көрүңер!»⁴⁷ Иисус ынча дээри билек, он ийи элчинниң бирээзи боор Иуда чедип келген. Иуда Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш чоннуң баштыңнарының чорудупканы, хылыштар, моңнар-биле чепсегленген хөй улус эдертип эккелген.⁴⁸ Саттыныкчы оларга: «Ошкап каарым кижиге Иисус ол боор – деп демдек айтып, – Ону тудуп алыр силер» – деп дугуржуп алган турган.⁴⁹ Иуда ол-ла дораан Иисуска чеде бергеш: «Амыр-менди-ле, Башкы!» – дээш, Ону ошкап каан.⁵⁰ А Иисус аңаа мынча дээн: «Өңнүк, чүнү кылыр дээш келген ийик сен, ону кыл». Чепсектиг улус ынчан чедип келгеш, Иисусту тудуп алганнар.⁵¹ Иисустуң чанынга турганнарның бирээзи хылыжын ушта тырткаш, Бурганның дээди бараалгакчызының чалчазының кулаан одура шаапкан.⁵² Иисус аңаа мынча дээн: «Хылыжың хыннап ал! Хылыш көдүрген кижиге боду хылыштан өлүр чүве.⁵³ Азы сен Мени Адамдан дилег кылып шыдавас деп бодадың бе? Ол Меңээ он ийи түмөн ажыг дээрниң төлээлерин чорудуп бээр турган ийик!»⁵⁴ А ындыг таварылгада Бижилгелер канчап боттанырыл? Ол бүгү шак ынчаар боттаныр ужурлуун бижээн-не болгай!»⁵⁵ Иисус ынчан чыылган чонга мынча дээн: «Силер чүге Мени тудуп аарда, хылыштарлыг, моңнарлыг чедип келдиңер? Кай, Мен дээрбечи-дир мен бе? Мен хуннуң-не Бурганның өргээзинге улус өөредип турдум, а силер Меңээ хол дегбедиңер чоп.⁵⁶ Медээчилерниң бижилгелери боттанзын дээш, бо бүгү болуп турар-дыр». Өөреникчилери ынчан Ону каапкаш, десе бергеннер.⁵⁷ Иисусту тудуп алган улус Ону Бурганның дээди бараалгакчызы Каиафага эккелген. Ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш чоннуң баштыңнары ында шагда-ла чыгып келген болган.⁵⁸ (А Пётр Бурганның дээди бараалгакчызының бажыңының хериминге чедир Иисусту бүдүү эдерип чедип келген. Ол ынаар киргеш, хамык херектиң төнчүзүн көөрү-биле таңныылдар аразыңа олуруп алган.)⁵⁹ Иисусту өлүрүп шиидер дээш, Бурганның дээди бараалгакчылары база бүгү дээди иудей Чөвүлел Иисуска удур меге херечилелдер тыварын оралдашкан.⁶⁰ Меге херечилел кылган улус хөй-даа турган болза, олар Ону буруудадыр чылдак тышпаан. Адак сөөлүнде ийи меге херечи келгеш:⁶¹ «„Бурганның өргээзин үрегдеп-бускаш, ону үш хүн дургузунда катап тудуп тургузуп шыдаар мен“ – деп турган кижиге бо-дур» – дээннер.⁶² Бурганның дээди бараалгакчызы ынчан туруп келгеш: «Чүге харыылавайн тур сен? Бо улус сеңээ удур чүнү херечилеп турары ол?» – дээн.⁶³ Ынчалза-даа Иисус ыгыттаваан. Бурганның дээди бараалгакчызы Оон айтырган: «Дириг Бурганның мурнунга биске чугаалап көр, Сен – Христос, Бурганның Оглу сен бе?»⁶⁴ Иисус аңаа: «Силер бодуңар ынча дидиңер – дээн. – А Мен силерниң шуптуңарга чугаалап тур мен: моон соңгаар Кижиге амытан Оглун Күчүлүг Бурганның оң талазында олурар база дээрниң булуттарын кырлап чоруур кылдыр көөр силер».⁶⁵ Бурганның дээди бараалгакчызы ынчан кеткен хевин ора соп каапкаш, мынча дээн: «Ол Бурганны дорамчылап тур! Биске ам херечилерниң херээ чүл? Силер шупту Ооң Бурганны дорамчылаанын дыңнадыңар!»⁶⁶ Кандыг шийткел үндүрер силер че?» Харызыңа олар: «Ол буруулуг-дур, өлүр ужурлуг-дур!» – дээннер.⁶⁷ Ооң соонда олар Ооң арнынче дүкпүрүп, эттеп эгелээннер. Өскелери Ооң артындан чаактарыңче дажып: «Христос, Сени кым дажыпты? Өттүр билип медегле!» – деп турганнар.⁶⁸ А Пётр бажың даштыңа херим иштинге олурган. Бир чалча херээжен аңаа чоокшулап келгеш: «Сен база Галилея чурттуг Иисус-биле кады турдуң чоп» – дээн.⁷⁰ Ынчалза-даа Пётр хамык улус мурнунга оон ойталап: «Чүнү соора эдип турарың ол?» – дээн.⁷¹ Ол үнер эжикче чоруптарга, ону көрүп каан өске чалча херээжен ында турган улуска мынча дээн: «Бо кижиге база Иисус-биле кады чораан чүве».⁷² Пётр база катап ойталап: «Ол Кижини билбес мен» – деп даңгыраглаан.⁷³ Элээн үе эрткенде, орта турган улус Пётрга чоокшулап келгеш: «Сен ылап-ла оларның бирээзи-дир сен, чугаалаар аяңыңдан-на илдең-дир» – дээннер.⁷⁴ Пётр ынчан база катап аашкынып, чыгаанга кирип эгелээн: «Мен ол Кижини шуут билбес мен!» Ол өйдө аскыр-дагаа алгыра берген.⁷⁵ Пётр Иисустуң: «Аскыр-дагаа алгырар бетинде, Менден үш удаа ойталаар-дыр сен» – дээн сөстөрүн сактып келген. Ол ооң соонда үнгеш, ишкирнип ыглай берген.

Chapter 27

¹Эртен эрте Бурганның дээди бараалгакчылары, чоннуң баштыңнары дөгере чөвүлежиپ чугаалашкаш, Иисусту өлүрөр деп шиитпир үндүргөннөр. ²Олар Ону хүлээш, чагырыкчы Пилатка ашпарып хүлээди бергеннөр. ³Иисусту садыпкан Иуда Ооң шииттирип алганын көргөш, кем-буруузун миннип, Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш баштыңнарга үжөн мөңгүн чоозун эгидип бергеш: ⁴«Буруу чок кижини садып, бачыт үүлгеттим» – деп турган. А демгилери: «Биске ол кандыг хамаанның чүвөл? Ол сээң херээң-дир» – деп харыылааннар. ⁵Иуда чоостарын Бурганның өргээзинге тө чажыпкаш, чоруй баргаш, моңну берген. ⁶Бурганның дээди бараалгакчылары чоостарны чыып алгаш: «Бо акша хан өртээ болган төлээде, ону Бурганның өргээзиниң акша-мөңгүн чыыр хааржаанга суп болбас» – дээннөр. ⁷Олар сүмелешкеш, ол акша-биле «Дой сава кылыкчызының шөлү» дээр, даштыкы улусту хөөржүдөр черни садып аарын шиитпирлээннөр. ⁸Ынчангаш бөгүнгө дээр ол шөлдү «Ханның шөл» деп адап турар. ⁹Иеремия медээчини дамчыштыр баш бурунгаар чугаалаан медеглел ынчаар боттанган: «Олар израиль чоннуң Ол дээш доктааткан өртээ – үжөн мөңгүн чоосту ап алгаш, ¹⁰Дээрги-Чаяакчының меңээ дужааганы дег, „Дой сава кылыкчызының шөлү“ дээш берипкеннөр». ¹¹Иисусту чагырыкчының мурнунга тургузуп каан. «Сен – иудей хаан сен бе?» – деп, Пилат Оон айтырган. Иисус: «Силер бодуңар ынча дидиңер» – деп харыылаан. ¹²А Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш баштыңнар Ону буруудады бээрге, Иисус оларга кандыг-даа харыы бербээн. ¹³Пилат ынчан Аңаа мынча дээн: «Дыңнавайн тур сен бе? Сеңээ удур буруудадышкыннарның хөйүн көрбөс бе?!» ¹⁴Ынчалза-даа Иисус чагырыкчыга харыылабайн барып, ону аажок кайгаткан. ¹⁵Чагырыкчы Хосталышкын байырлалында чоннуң шилээни бир херектенни хостап бээр чаңчылдыг турган. ¹⁶Ол үеде Варавва дээр билдингир херектен кара-бажыңга чыткан чүведир. ¹⁷Улус чыгып кээрге, Пилат олардан айтырган: «Мен силерге кымны хостап берейн? Кайызын хостап алыксап тур силер: Варавваны бе азы Христос деп адаар Иисусту бе?» ¹⁸(Иисусту адааргаан сагыш-биле аңаа тудуп эккелгенин Пилат билип турган.) ¹⁹Пилат шииткел үндүрер бедик черге олурда, ооң кадайы аңаа сөс дамчыттырыпкан: «Ол кем-буруу чок кижини-биле үрелдешпе! Мен бо дүне дүжүмдө Ол дээш аажок човаг-хинчек көрдүм». ²⁰Ынчалза-даа Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш баштыңнар чонну Иисусту өлүрүп шиидерин, а Варавваны хостаарын дилээр кылдыр көгүдүп каапканнар. ²¹Чагырыкчы олардан: «Бо ийи кижиниң кайызын хостап берейн, кымны дээр силер?» – деп айтырган. Улус шупту: «Варавваны!» – деп алгырган. ²²Пилат оларга мынча дээн: «А Христос деп адаар Иисусту канчаайн?» Шуптузу аңаа: «Ону хере шаап шаажылаңар!» – дээр болган. ²³Чагырыкчы: «Чогум чүү дээш? Ол кандыг кемниг херек кылганын?» – деп айтырган. Ынчалза-даа олар улам ыыткыр алгыржып-ла турган: «Ону хере шавыңар!» ²⁴Пилат чүнү-даа кылып шыдавазын база үймээн-даа үнер чыгыы апарганын көргөш, суг алдыртып алгаш, чон мурнунга холдарын чугташ: «Мен бо кижиниң өлүмү дээш буруу чок мен, бодуңар харыылаңар» – дээн. ²⁵Ынчаарга чон: «Ооң өлүмү дээш кеземче бистинь база ажы-төлүвүстүң кырынга дүшсүн» – деп харыылаан. ²⁶Пилат ынчан улуска Варавваны хостап берген, а Иисусту кымчылааш, хере шавары-биле аппаарын дужааган. ²⁷Пилаттың шериглери ынчан Иисусту чагырыкчының ордусунче ашпарганнар. Ону долгандыр бүдүн батальон хире шериг чыгып келген. ²⁸Олар Ооң хевин ужулгаш, Аңаа хааннар кедер хүрең-кызыл тон кедирип кааннар. ²⁹Оон тенниг харагандан оваадай өрээш, Ооң бажыңга кедиргеш, оң холунга даянгыыш тудускаш, Иисусту дорамчылап, Ооң мурнунга дискетенип ора дүшкеш: «Иудей хаан алдаржызын!» – деп кочулап пат болганнар. ³⁰Олар Олче дүкпүрүп, даянгыыш-биле бажыңче соп пат болганнар. ³¹Иисусту дорамчылап мага хангаш, хүрең-кызыл тонну ужулгаш, Ооң Бодунуң хевин кедиргеш, хере шавары-биле алгаш чорупканнар. ³²Орук ара оларга Кирияея чурттуг Симон деп кижини таваржы бээрге, шериглер ону Иисустуң белдир-ыяжын көдүрер кылдыр албадапканнар. ³³Голгофа азы «Баш сөөгү» деп адаар черге чедип келгеш, ³⁴олар Иисуска бир-ле ажыг чүүл холаан арага бергеннөр. Ол шенеп көргөш, ишпейн барган. ³⁵Иисусту белдир-ыяшка хере шаап кааш, шериглер Ооң хевин алыр дээш үлүг тыртып, аразында үлежип алганнар. ³⁶А ооң соонда олар Ону кадарып олуруп алганнар. ³⁷Иисустуң кем-буруузун айтып: «Иудей хаан Иисус бо-дур» деп бижээн самбыражыгашты Ооң бажының кырынга кадап каан турган. ³⁸Ооң-биле кады өске ийи дээрбечини база: бирээзин Ооң оң талазынга, а өскезин солагай талазынга хере шаап каан. ³⁹Эрткен-дүшкен улус Ооң талазынче баштары-биле дорамчыладыг айтып, кочулап турган: ⁴⁰«„Бурганның өргээзин үреп-бускаш, үш хүн дургузунда тудуп тургузуптар мен“ – деп турдуң чоп! Бодуңу Бодуң камгала! Бурганның Оглу шын болзуңза, белдир-ыяштан дүжүп кел!» ⁴¹Бурганның дээди бараалгакчылары, ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш баштыңнар демнежип алгаш, база-ла Ону кочулап турганнар: ⁴²«Өскелерни камгалап турган, а Бодун камгалап шыдавас де! Израильдинь хааны де!

Ол белдир-ыяштан дүжүп келзин, бис ынчан Аңаа бүзүрөй бээр бис!⁴³ Ол Бурганга ынанып турду. Ынчангаш Ол Бурганга эргим болза, Бурган ам Ону камгалап алзын! Ол Бодун Бурганның Оглу мен деп турду чоп!»⁴⁴ Ооң-биле кады хере шаптырган дээрбечилер база Ону бак сөглөп турган.⁴⁵ Хүн үнгөндөн бээр алдыгы шактан тоску шакка чедир бүгү чер кырын дүмбөй караңгы шыва апкан.⁴⁶ А тоску шак үезинде Иисус: «Эли, Эли, лема савахфани?» («Мээң Бурганым, Мээң Бурганым, чүү дээш Мени кааптың?» – дээни ол.) – деп ыыткыр алгырыпкан.⁴⁷ Чоогунга турган улустуң чамдыызы ону дыңнааш: «Ол Илияны кый деп тур» – деп турган.⁴⁸ Оларның бирээзи дораан маңнап чеде бергеш, сут сиңирер губка ап алгаш, ону ажыг виноград арагазынга өттүрүп алгаш, өргөн бажынга кедиргеш, ижиртири-биле Иисусче сунган.⁴⁹ Арткан өөрү: «Адыр! Ону камгалаары-биле Илияның кээр-келбезин көөр-дүр» – деп турганнар.⁵⁰ Иисус база катап ыыткыр алгырган соонда, Ооң амы-тыны үстү берген.⁵¹ Ол өйдө Бурганның өргээзинде аскан көжеге үстүндөн адаанга чедир ийи чара орлу берген. Чер сириңейнип, хая-даштар буступ калган.⁵² Чевеглер ажыттынып, Бурганның хөй-ле улузунуң өлүг мага-боттары катап дирли берген.⁵³ Олар чевеглеринден үнгеш, Иисустуң катап дирилгениниң соонда ыдыктыг хоорайга чедип келгеннер. Оларны хөй улус суглут караа-биле көргөн.⁵⁴ Чүс шериг баштыңчызы база Иисусту таңныылдап турган шериглер чер шимчээшкенин болгаш өске-даа бүгү болган чүүлдерни көргеш, аажок сестип: «Ол ылап-ла Бурганның Оглу-дур!» – деп турганнар.⁵⁵ Орта хөй херэеженнер база ол бүгүнү ырактан хайгаарап турганнар. Олар Иисуска бараан бооп, Ону Галилеядан үдөп келген улус чүве-дир.⁵⁶ Херэеженнерниң аразынга Мария Магдалина, Иаков биле Иосийниң авазы Мария база Зеведейниң оолдарының авазы турган.⁵⁷ Жежээ дүшкенде, Аримафея чурттуг Иосиф деп бай кижиге чедип келген. Ол база Иисустуң өөреникчизи турган.⁵⁸ Ол Пилатка келгеш, Иисустуң мага-бодун дилеп алган. А Пилат мага-ботту аңаа бээрин дужааган.⁵⁹ Мага-ботту дүжүрүп алгаш, Иосиф ону арыг пөс шывыг-биле ораагаш,⁶⁰ хаяда оя шаап алганы бодунуң чаа чевег-куйунга орнукшудуп каан. Чевег-куйунуң аксын, улут даш чууп эккеп, дутлап кааш, Иосиф чоруй барган.⁶¹ А Мария Магдалина болгаш база бир Мария чевег-куйунуң дужунга олуруп калганнар.⁶² Пятницаны солуп кээр даартазында хүндүс Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш фарисейлер Пилатка келгеш,⁶³ мынча дээннер: «Хайырааты! Ол мегечи дириг тургаш: „Үш хүн эртерге, катап дирлир мен“ – деп чугаалаанын сактып келдивис.⁶⁴ Ынчангаш үшкү хүнге чедир чевегни кадарар айтышкындан бериңер. Оон башка Ооң өөреникчилери чедип келгеш, мага-ботту оорлап аппаарлар, а оон чонга: „Ол өлүглер аразындан катап дирилди“ – деп чарлай бээрлер. Ол сөөлгү меге баштайгызындан-даа дора болур».⁶⁵ Пилат оларга: «Таңныылдардан берейн. Баргаш, бодуңар баш билип кадарыңар» – деп харыылаан.⁶⁶ Олар чоруткаш, таңныылдар тургузуп, дашка таңма баскаш, чевег-куйну кадарып эгелээннер.

Chapter 28

¹Амыр-дыш хүнү эрткенде, улуг-хүннүң даң бажында, Мария Магдалина болгаш база бир Мария чевег-куйну көөрү-биле чедип келгеннер. ²Хенертен күштүг чер шимчээшкини болган: Дээрги-Чаяакчының төлээзи дээрден дүжүп келгеш, чевег-куйга кээп, дашты чууй идипкеш, ооң кырынга олутуп алган. ³Ооң хевир-шырайы чаннькка дөмей, а хеви хар дег ак болган. ⁴Оон корткаш, таңныылдар сириңейнип, өлүг-даа дег кээп дүшкеннер. ⁵Дээрниң төлээзи херээженнерге мынча дээн: «Силер кортпаңар. Хере шаптырткан Иисусту дилеп чедип келгениңерни билир мен. ⁶Ол мында чок. Силерге Ооң чугаалап турганы дег, Ол катап дирли берген. Бээр келгеш, Ооң чыткан черинче көрүңер даан. ⁷А ооң соонда дүрген чоруткаш, Ооң өөреникчилеринге барып: „Ол өлүглер аразындан катап дирилгеш, силерни мурнай Галилеяга чеде бээр. Ону аңаа көрүп каар силер“ – деп дыңнадыңар. Силерге Мээң чугаалаар дээн чүвем бо-дур». ⁸Олар чевегден дүрген-не үнө халышкаш, коргут-иргип-даа, аажок өөрүп-даа, ол бүгүнү Иисустуң өөреникчилеринге чугаалаар дээш чүгүржүпкеннер. ⁹Хенертен Иисус Боду оларга уткуй бо келген. Ол: «Амыр-менди-ле!» – деп мендилээн. Херээженнер чоокшулай бергеш, доңгая кээп дүшкүлээш, Ооң бугтарындан ку jacketап, Аңаа мөгөйип турганнар. ¹⁰Иисус ынчан оларга мынча дээн: «Кортпаңар! Баргаш, „Галилеяже чоруптуңар“ деп Мээң ха-дуңмамга чугаалаңар. Олар Мени аңаа көрүп каар». ¹¹Херээженнер орукка бар чыдырда, таңныыл шеринден элээн каш кижилер ол бүгү болган чүүлдү Бурганның дээди бараалгакчыларынга дыңнадып, хоорайга чедип келген. ¹²А демгилери баштыңнар - биле кады сүмелешкеш, шериглерге хөй акша бергеш, ¹³оларга мынча дээннер: «„Ооң өөреникчилери дүне када келгеш, бис удуп чыдырывыста, мага-ботту оорлап ашпаңар-дыр“ – деп хамык улуска чугаалаңар. ¹⁴А ол херектиң сураа чагырыкчының кулаанга чеде берзе, сагыш човаваңар: силерге багай чүү-даа болбас кылдыр бис ооң-биле дугуржуп каар бис». ¹⁵Шериглер акшаны ап алгаш, айыткан аайы-биле кылганнар. Ол чугаа иудейлер аразынга калбаа-биле нептерээш, бөгүнгө дээр артып калган. ¹⁶А он бир өөреникчи Галилеяже, Иисустуң чеде бериңер дээн даанче чорупканнар. ¹⁷Орта Ону көрүп кааш, олар Аңаа мөгөйгеннер, ыңдыг-даа болза, чамдыктары чигзиниге алзыпкан. ¹⁸Иисус чоокшулап келгеш, олар-биле чугаалажып, мынча дээн: «Дээрге база черге бүгү эрге-чагырганы Меңээ берген-дир. ¹⁹Ынчангаш барыңар, Аданың, Оглунуң болгаш Ыдыктыг Сүлдениң ады-биле бүгү чоннарны сугже суп, оларны Мээң өөреникчилерим боор кылдыр ээлдириңер. ²⁰Силерге Мээң бүгү айтышкыннарымны сагыыр кылдыр оларны өөредиңер. Мен кажан кезээде, бо делегейниң төнчүзүңге чедир силер-биле кады мен».

Mark

Chapter 1

¹²³¹ Бурганның Оглу Иисус Христос дугайында Өөрүнчүг Медээ мынчаар эгелээн: 2 "Көр даан, Сээң орууңу белеткезин дээш, Мен Бодумнуң төлээмини Сени мурнай чоруттум"- деп, Исаия Медээчиниң бижээни ышкаш, 3 "Эн кургаг ховуда: "Дээргиге оруктан белеткеңер, Ооң оруун дорттап бериңер" - дээн Үн кыйгырып турган. ⁴⁵⁶ 4 Иоанн ынчаар чедип келген. Ол улуска бачыттарын миннип, өршээл алганының демдээ кылдыр сугга суктурарын өөредип чораан. 5 Бүгү Иудей черниң болгаш Иерусалимниң чурттакчылары аңаа кээп турганнар. Олар бачыттарын миннирге, Иоанн оларны Иордан хемге сугга суп турган. 6 Иоанн теве дүгүнден кылган хептиг болгаш хөм курлуг чораан, чиир чеми шартылаа база ховунуң ары чигири болган. ⁷⁸ 7 Иоанн ол улуска: "Менден улуг күчү-күштүг Кижилер мээң соомдан чоруп олулар. Мен доңгайгаш, Ооң идииниң шидишшинин безин чежеринге төлөп чок кижилер-дир мен. 8 Мен силерни сугже суп тур мен, а Ол силерни Ыдыктыг Сүлдеже сугар" - деп чугаалап турган. ⁹¹⁰¹¹ 9 Ол хүннерде Галилеяның Назарет хоорайдан Иисус чедип келген. Иоанн Ону база Иордан хемге сугга суккан. 10 Иисус сугдан үнүп ора, дээрниң ажыттына бергенин база Ооң кырынче көгө-буга дег бадып орап Сүлдени көрүп каан. 11 Ол үеде дээрден: "Сен Мээң ханы ынак Оглум-дур сен, Мээң Өөрүшкүм Сенде-дир" - дээн Үн дыңналган. ¹²¹³ 12 Ол-ла дораан, Сүлде Ону ээн, кургаг хову же эдертип ашпаңар. 13 Иисус эрлик-буктуң шенеп турганы, ээн, кургаг ховуга дөргөн дүн-хүннүң дургузунда, аң-мең аразынга чурттап турда, дээрниң төлээлери Аңаа бараан болуп турганнар. ¹⁴¹⁵ 14 Ооң соонда Иисус Галилеяга келгеш, Бурганның Чагыргазының дугайында Өөрүнчүг Медээни суртаалдап турган. Ол үеде Иоанн хоругдаттырган. 15 Иисус: "Доктааткан үе келген-дир, Бурганның Чагыргазы чоокшулаан-дыр: бачыдыңар миннип, Бурганче

эглиңер, Өөрүнчүг Медээге бүзүрөңер! - деп чугаалап турган.¹⁶¹⁷¹⁸16 Иисус Галилея далайның эрии-биле эртип бар чыткаш, Симон-биле ооң дуңмазы Андрейни көрүп каан. Олар четкилерин далайже салып, балыктап турганнар.17 Иисус оларга: "Мени эдерип чоруптуңар, Мен силерни кижилер тывыкчылары кылып каар мен"- деп чугаалаан.18 Олар ол-ла дораан четкилерин каапкаш, Иисусту эдерип чорупканнар.¹⁹²⁰19 Иисус элээн ырап чоруй, хемеде четкилерин септеп олурган Зеведейниң оглу Иаковту база ооң дуңмазы Иоанны көрүп каан.20 Иисус оларны кыйгырыпкан. Олар ачазы Зеведейни ажылчыннары-биле хемеге каапкаш, Ооң соондан чорупканнар.²¹²²21 Олар Капернаумга чедип келгеннер. Чүгле суббота хүнү дүжүп кээри билек, Иисус синагогаже кирип, улусту өөредип эгелээн.22 Улус Ооң өөредиин магадаан. Чүгө дээрге Ол ном-хоойлу тайылбырлакчылары ышкаш эвес, а эрге-чагырга ээлээн кижилер ышкаш өөредип турган.²³²⁴²⁵²⁶23 Ол синагогага буква алыскан кижилер турган.24 Ол кижилер: "Че, Сеңээ бистен чүү херегил, Назарет чурттуг Иисус? Сен бисти узуткаар дээш келдиң бе? Сени билир мен. Сени кымыл дээрзин база билир мен. Сен Бурганның Ыдыктап алган Кижизи сен!"- деп алгырган.25 Ынчалза-даа Иисус: "Ыгыттава! Ол кижиден үнө бер!"- деп дужааган.26 Ынчан, бук ол кижини силгипкеш, ыгыткыр алгырып үнө берген.²⁷²⁸27 Аңаа турган улус коргуушкунга алзып, бот-боттарындан: "Бо чүү деп чүвөл? Кандыг-бир чаа өөредиг бе? Ол буктарны дужаап каарга, олар Аңаа чагыртып турар"- деп айтыржып турганнар.28 Иисустуң дугайында дамчыыр чугаа бүгү Галилеяга дораан тарай берген.²⁹³⁰³¹29 Удаваанда Иисус, Иаков, Иоанн синагогадан кады үнгеш, Симон биле Андрейниң бажыңыга чедип келгеннер.30 Симоннуң кат-иезиниң халыыдап аарып чытканын Иисуска дораан чугаалаан турган.31 Ол аңаа чедип келгеш, ооң холундан туткаш, тургуза чедерге, туруп келген. Халыын аарыг ол дораан чиде берген. Симоннуң кат-иези оларга бараан болуп эгелээн.³²³³³⁴32 Аарыг-аржык, букшуураан кижилерни Иисуска эккеп эгелээн. Хүн ажып, кежээ дүшкенде,33 хоорайның бүгү чурттакчылары ол бажың эжиинге чыгып келген.34 Иисус улустуң янзы-бүрү аарыгларын экиртип, эвээш эвес буктарны кижилерден үндүр сывыртаан. Иисус буктарга Ооң дугайын чугаалаарын хоруп каан. Чүгө дээрге олар Ол кымыл дээрзин билир турган.³⁵³⁶³⁷35 А Иисус даңгаар эртен тургаш, мөргүүрү-биле ээн черже чоруй барган.36 Симон болгаш ооң-биле кады турган улус Иисусту дилеп чорупканнар.37 Кажан олар Ону тып алгаш: "Улус шупту сени дилеп тур"- деп чугаалааннар.³⁸³⁹38 Ол: "Өске суурларже база бараалыңар, ында улусту база өөредип көрейн. Мен ол дээш келген болгай мен"- дээн.39 Ол бүгү Галилеяны эргип-кезип, синагогаларга өөредип, буктарны үндүр сывыртап чораан.⁴⁰⁴¹⁴²40 Иисуска кеш аарыг кижилер чедип келген. Ол Иисустуң мурнунга, дискек кырынга олура дүшкеш: "Бир эвес, күзээр болзуңза, мени арыглап көрөм"- деп аажок дилээн.41 Иисус ону кээргеп, холун сунуп, аңаа дегеш: "Күзеп тур мен, арыгланы бер!"- деп чугаалаан.42 Ол ынча дээниниң соонда, кеш аарыгы чиде берген, ол кижилер арыгланган.⁴³⁴⁴43 Иисус ол кижини чорударда дораан-на шыңгыы кичээндирген:44 "Көрдүң бе, кымга чүнү-даа чугаалава. Бурганның бараалгакчызынга баргаш, Моисей чүү дээн ийик, ону апарып бер. Ол оларга өөредиг болзун!"⁴⁵45 Ынчалза-даа демги кижилер үнген дораан чүү болганын улуска чугаалап эгелээн. Ынчангаш Иисус хоорайже хостуг кирип шыдапас апарган. Ол улус чок черлерге чораан-даа болза, Аңаа чон кайыын-даа кээп турган.

Chapter 2

¹²1 Каш хонук эрткенде Иисус катап база Капернаумга келген. Ону улус бажыңында деп билип каан.2 Ынчан эжик чоогунда безин кижиге турар чер чок кылдыр хөй улус чыгып келген. Иисус оларга Өөрүнчүг Медээни чугаалап турган.³⁴3 Ол үеде аңаа чартыктаан кижини дөрт кижиге көдүржүп эккелген.4 Кижиниң хөйүндөн эртер арга чок боорга, Иисустуң турган бажыңының дээвиирин адыргаш, чартыктаан кижизин чыткан дөжээ-биле катый Ооң мурнунче бадырып эккелген.⁵⁶⁷5 Иисус оларның бүзүрелин көргөш: "Оглум, сээң бачыттарың өршээттинген-дир"- деп чартыктаан кижиге чугаалаан.6 Аңаа олурган ном-хоойлу тайылбырлакчыларының чамдызы мынча деп бодааннар:7 "Чүгө Ол Бурганны дорамчылап турарыл? Бургандан өске, кым бачыттарны өршээр эргелигил?"⁸⁹8 Иисус оларның бодамдарын Сүлдеси-биле билип кааш: "Чүгө чүректеринерде ынчаар бодап олурар силер?"9 Чартыктаан кижиге чүү дизе экил?: "Бачыттарың өршээттинген-дир" -- дээри бе? Азы: "Тургаш, дөжээңни көдүрүп алгаш, кылашта" -- дээри бе?¹⁰¹¹¹²10 Ынчалза-даа Кижиге амытан Оглу бо черге бачыттарны өршээр эргелиг деп билип алыңар" -- дээш, чартыктаан кижиге:11 "Тургаш, дөжээңни көдүрүп алгаш, чана бер деп чугаалап тур мен"- дээн.12 Ол кижиге хамык улус көрүп турда, ол-ла дораан тургаш, дөжөөн алгаш, үнө берген. Шупту улус кайгап ханмайн, магадап: "Мындыг чүвени кажан-даа көрбөөн бис"- дижи, Бурганны алдаржыдып турганнар.¹³¹⁴13 Иисус катап база далай эриинге барган. Ооң соондан чеде берген хөй чонну Ол аңаа өөредип турган.14 Иисус орук ара үндүрүг хавырап черде олурар Алфейиниң оглу Левийни көрүп кааш: "Мени эдерип чорувут!"- дээн. Левий тургаш, Ооң соондан чорупкан.¹⁵¹⁶15 Левийниң бажыңыга Иисус өөреникчилери-биле чемненип, дыштанып турда, Ону эдерген хөй улустуң аразына үндүрүг хавырыкчылары болгаш бачыттыг улус база бар турган.16 Иисустуң үндүрүг хавырыкчылары база бачыттыг улус-биле кады чемненип турарын ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер көрүп кааш, Ооң өөреникчилеринден: "Ол чүгө үндүрүг хавырыкчылары-биле база бачыттыглар-биле чемненип турарыл?"- деп айтырганнар.¹⁷17 Иисус ону дыңнап кааш: "Эмчи кадык эвес, аарыг улуска херек. Мен "бачыг чок мен" дээр улусту эвес, а бачыттыг улусту өршээл алыры-биле кыйгырап дээш келген мен"- деп оларга чугаалаан.¹⁸¹⁹18 Иоанның өөреникчилери болгаш фарисейлер шээрленип турар үеде, чамдык улус: "Иоанның өөреникчилери болгаш фарисейлер шээрленип турда, Сээң өөреникчилериң чүгө шээрленмейн турарыл"- деп, Иисустан айтырганнар.19 Иисус оларга: "Кажан душтук оол чанында турда, Ооң өңүктери канчап шээрленирил? Амдызында душтук оол кады турда, олар шээрленмес."²⁰²¹20 Кажан душтук оолду олардан чарып алгаш баарга, ынчан оларның шээрленир хүннери база келир.21 Кым-даа эрги хепке чаа пөстен чамашкы салбас, чүгө дээрге чаа чамашкы эрги хепти чыыра тыртыптар, а ойбак оон-даа улут апаар.²²22 Кым-даа чаа дүшкен араганы, эрги көгээржикче кутпас. Чүгө дээрге чаа арага көгээржикти деже тептер, ынчан арага-даа төктүп каар, көгээржик-даа сандан үнер.²³²⁴23 Бир-ле катап Иисус амыр-дыш хүнүндө тараа тараан шөлдү таварып эртип бар чыткан. Өөреникчилери тараа бажын ууштап чий бергеннер.24 Ынчан фарисейлер: "Көрүңер, амыр-дыш хүнүндө кылбас ужурулуг чүүлдү олар чүгө кылып турарларыл?"- деп, Иисустан айтырганнар.²⁵²⁶25 Иисус оларга: "Боду база кады чораан өөрлери аштай бергеш, Давид хаанның чүнү кылганын кажан-даа номчувааныңар ол бе?26 Бурганның дээди бараалгакчызы Авиафар турган үеде, Давид хаан Бурганның өргээзинче киргеш, Бурганның бараалгакчыларындан өске кым-даа чивес ужурулуг ыдыктаан хлебти чигеш, кады чораан улугунга база берген болгай"- деп чугаалап берген.²⁷²⁸27 Оон ыңай: "Бурган кижини амыр-дыш хүнү дээш эвес, а амыр-дыш хүнүн кижиге дээш чаяп каан.28 Ынчангаш Кижиге амытан Оглу - амыр-дыш хүнүнүң база Дээргизи-дир"- деп, Иисус немеп каан.

Chapter 3

¹²1 Иисус катап база синагогага чедип келген. Аңаа холу кургап калган кижиге турган.2 Бир эвес, Иисус ол кижини амыр-дыш хүнүндө экиртиптер болза, буруудадыр дээш, чамдык улус хайгаарап турган.³⁴3 Иисус холу кургай берген кижиге: "Бээр, ортузунче үнүп кел"- дээш,4 хайгааракчылардан: "Амыр-дыш хүнүндө чүнү кылырын чөпшээрээнил? Экини бе азы багайны бе? Амы-тынны камгалаарын бе? Азы узуткаарын бе?"- деп айтырган. Олар ыгыт чок.⁵⁶5 Иисус улусче килең-биле эргий көргөш, оларның чүректериниң каржызы дээш аажок муңгарап, демги кижиге: "Холуң бээр сун"- дээн. Ол кижиге холун сунуп берген. Холу ол-ла дораан кадык апарган.6 Фарисейлер үнгөш, Иродтуң талалакчылары-биле Иисусту канчаар өлүрерин дугуржуп эгелээннер.⁷⁸7 Иисус Бодунуң өөреникчилери-биле далайже чорупкан. Оларның соондан Галилеядан, Иудеядан,8 Иерусалимден, Идумеядан, Иорданның ол чарыындан болгаш Тир, Сидон девискээрлеринден келген хөй улус база эдерип бар чыткан.⁹¹⁰9 Сыңмарлашкан хөй чон аразынга кыстырбас дээш, Ол Бодунга хеме белеткеп бээрин өөреникчилеринге чагып каан.10 Иисус дыка хөй кижини экиртип каан. Ынчангаш аарыг-аржык улус Аңаа дээптерин бодап, Олче чүткүп-ле турган.¹¹¹²11 Ону көрүп каан санында-ла, букшуураан кижилер Ооң мурнунга доңгая кээп дүшкүлээш: "Сен - Бурганның Оглу-дур сен"- деп алгыржы бээр болган.12 Ынчалза-даа Иисус оларга Ону кымыл дээрзин чугаалаарын шыңгыы хоруп турган.¹³¹⁴¹⁵¹⁶13 Ооң соонда Иисус дагже үне бергеш, күзээн-не улусун кыйгырарга, олар Аңаа чедип кээп турганнар.14 Иисус оларның аразындан, улусту өөредип шыдаар, Боду-биле кады чоруп болур он ийи өөреникчини шилип алгаш,15 эрлик-букту үндүр сывырар эрге-күштү берген.16 Иисустуң шилип алганы он ийи өөреникчизи бо-дур: Пётр деп адап алганы Симон,¹⁷¹⁸¹⁹17 "Диңмирээшкин оолдары" деп адап алганы Зеведейниң оолдары Иаков биле Иоанн.18 Андрей, Филипп, Варфоломей, Матфей, Фома, Алфейниң оглу Иаков, Фаддей, Симон Кананит болгаш19 сөөлүндө барып Иисусту садыптар Иуда Искарот.²⁰²¹²²20 Олар чанып кээрге, чон катап база хөйү-биле чыгып кээрге, Иисус болгаш Ооң өөреникчилери чемненер безин чай албайн барганнар.21 Ол дугайын Иисустуң чоок төрелдери дыңнап кааш, Ону алып дээш чедип кээрге, чамдык улус: "Ооң угааны сээдеңнээн боор" дижип турган.22 А Иерусалимден келген ном-хоойлу тайылбырлакчылары: "Иисуста буктарның чагырыкчызы Веелзевул бар-дыр. Ол ооң күжү-биле буктарны үндүр сывыртап турар-дыр"- деп чугаалап турганнар.²³²⁴²⁵23 Иисус оларны кыйгырып алгаш, угаадыглыг чугаалар ажыглап, тайылбырлап эгелээн: "Эрлик канчап боду бодун үндүр сывыртаарыл?24 Бир эвес, күрүне аңгылажып эгелээр болза, ындыг күрүне быжыг туруп шыдапас.25 Бир эвес, өг-бүлө аңгылажып эгелээр болза, ол өг-бүлө буступ дүжер.²⁶²⁷26 Эрлик боду бодунче тура халып, аңгыланы берген болза, быжыг туруп шыдапас, ооң төнчүзү келгени ол.27 Мөге-шыырак кижини баштай хүлүп албас чүве болза, ооң бажыңын канчап үптээрил? Баштай ол кижини хүлүп алгаш, ооң соонда бажыңын үптөп болур.²⁸²⁹³⁰28 Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: улустуң шупту бачыттары база канчаар-даа бак сөгленип, карганыры өршээттинер.29 Ынчалза-даа Ыдыктыг Сүлдени бак сөглээр кижиге бар болза, ол кижиге өршээл албас, а кезээ мөңгедө шииттирер.30 Олар: "Иисуста бук бар-дыр"- деп турган боорга, Ол ону өжегерээн чугаалаан.³¹³²31 Иисустуң авазы база дуңмалары чедип келгеш, бажыңче кирбейн, Ону кыйгырыптарын дилээн.32 Иисустуң чанынга эвээш эвес улус олурган. Аңаа келгеш: "Сээң аваң болгаш оол, кыс дуңмаларың даштын Сени кыйгырып тур"- деп чугаалаан.³³³⁴³⁵33 Иисус оларга: "Мээң авам болгаш дуңмаларым дээрге кымнарыл ол?"- деп удур айтыргаш,34 Ону долгандыр олурган улусту эргий көргөш: "Бо-дур, Мээң авам болгаш дуңмаларым.35 Кым Бурганның күзел-соруун күүседип чоруурул, ол улус Меңээ: авам болгаш дуңмаларым болур"- деп чугаалаан.

Chapter 4

¹²1 Иисус катап база далай эриинге чонну өөредип эгелээн. Ону долгандыр дыка хөй улус тырлып келгенинден, Ол хемеже олурупкан. Хеме далайга, а бүгү чон далай эриинге турган.2 Иисус угаадыглыг чугааларны ажыглавышаан, Бодунуң өөредиин тайылбырлап турган:³⁴⁵3 "Дыңнап көрүңерем. Бир катап үрезин чажыкчызы үрезинин чажып үнүпкен.4 Кажан ол үрезиннерин чажып турда, чамдык үрезиннер орук кыдыынче кээп дүшкүлээн. Кушкаштар ужуп келгеш, чыып чип турганнар.5 Бир чамдыызы чуга хөрзүннүг, даштыг черге дүшкүлээн. Удавайн олар өзүп үнгүлөп келген. Чүгө дээрге хөрзүн ханы эвес болган.⁶⁷6 Кажан хүн изиде бергенде, дазылы ханы эвес болгаш үнүп орган өзүмнер кадып калган.7 Чамдык үрезиннер тенниг чашпан аразынче дүжерже, чашпан сырый үнгөш, оларны кызып каапкан, ынчангаш эки дүжүт бербээн.⁸⁸8 А өскелери байлак хөрзүннүг черже дүшкүлээн. Олар мандып өскөш, эки дүжүттүг болган. Бир чамдыызы үжен катап, өскелери алдан катап, оон өскелери чүс катап хөйнү берген.9 Иисус оларга: "Дыңнаар кулаа бар кижидыңнап алзын"- дээн.¹⁰¹¹¹²10 Хөй чон тарап, Иисус чааскаан артканда, Ону долганып келген улус-биле он ийи өөреникчи ол угаадыглыг чугааның утказын айтырганнар.11 Ол: "Силерге Бурганның Чагыргазының чажыттары билдингир-дир, а өскелерге ону угаадыглыг чугаалар дузазы-биле дамчыдар.12 Ынчангаш олар караа-биле көргөш-даа эскербес-тир, кулаа-биле дыңнааш-даа угаап билбестер-дир. Угаап билиптер турган болза, олар Бурганче чүткүп, Ооң өршээлин алыр ийик"- деп харыылааш,¹³¹⁴¹⁵13 Иисус олардан: "Бо угаадыглыг чугааны билбейн тур силер бе? Өскелерин канчап билип алыр силер? - деп айтыргаш:14 "Үрезин чажыкчызы дээрге Бурган Сөзүн чугаалап турар кижидир.15 Орук кыдыында кээп дүшкен үрезиннер дээрге Сөстү дыңнап турар улус-тур. Кажан олар Сөстү дыңнап алганда, эрлик ол-ла дораан чүрекче кирип чыткан Сөстү оорлап ашпаар.¹⁶¹⁷16 Чуга хөрзүннүг, даштыг черге кээп дүшкүлээн үрезиннер дээрге Бурганның Сөзүн дыңнааш, өөрүшкү-биле хүлээп алыр улус-тур.17 Ындыг-даа болза оларның дазылы ханы эвес болганындан үр туруп шыдавас. А кажан Бурганның Сөзү дээш истеп-сүрүүшкүннер, бергелер келирге, олар дораан Оон ойталай бээрлер.¹⁸¹⁹²⁰18 Тенниг чашпаннның черге тараан үрезиннер дээрге база Бурганның Сөзүн дыңнап турар улус-тур.19 Оларны амгы амыдыралының ажаанзыралы, байлакшылының дуурайы болгаш өске-даа күзелдери чардыктырып кааптар. Ынчангаш дүжүт чок артар улус-тур.20 А байлак хөрзүннүг черге дүшкүлээн үрезиннер дээрге Бурганның Сөзүн дыңнааш, ынчаар күүседип, амыдыралын чаартып турар улус-тур. Оларның чамдыызы үжен катап, бир чамдыызы алдан катап, өскелери чүс катап дүжүдүн эккээр.²¹²²²³21 Чырыткыны сава-биле дуй базырар дээш азы орун адаанга салыр дээш эккээр ийикпе? Ол дээш эвес, а бедик черге салыр дээш эккээр эвес бе?22 Көстүп келбес хире кандыг-даа чажыт чүве чок, база билдинип келбес хире бүдүү чүве чок.23 Кымның дыңнаар кулаа барыл, дыңнап алзын!²⁴²⁵24 Иисус оларга мынча дээн: "Дыңнап турар чүвеңерге кичээнгейлиг болуңар. Кайы хирени хемчээп бээр силер, силерге ол хирени хемчээп бээр, база оон-даа хөйнү немей бээр.25 Кымда чүве барыл, аңаа оон-даа хөйнү немей бээр, а кымда чүве чогул, ооң бар чүвезин безин хунаай бээр" дээн эвес ийикпе.²⁶²⁷²⁸²⁹26 Оон Иисус мынча дээн: "Бурганның Чагыргазы черже үрезин чашкан кижиге дөмей-дир.27 Дүне кижиде удур, хүндүс одуг-сергек болур. Ынчалза-даа үрезинниң канчаар өзүп үнүп оарын билбес,28 чүгө дээрге хөрзүн боду-ла үрезинден: баштай көк өзүмнү, оон тараа бажын, дараазында баш долдур арбын тарааны чайгаар өстүрүп чыдар.29 Кажан тараа быжа бээрге, демги кижиде кадырлыг чедип кээр. Чүгө дээрге тарааның дүжүдүн ажаар үениң келгени ол".³⁰³¹³²30.Иисус оон ыңай мынча дээн: "Бурганның Чагыргазын чүнүң-биле дөмейлээрил? Азы кандыг угаадыглыг чугаа-биле чуруп көргүзерил?31 Черже тарып турда, бүгү-ле үрезиннерниң эң-не бичиизи горчица үрезининге ол дөмей-дир.32 А кажан өзүп үнүп келгенде, бүгү чемиштиг үнүштерниң эң-не улуу апаар. Ооң будуктарынга дээрниң куштары уя тудуп алыр болгай".³³³⁴33 Иисус шак ыңдыг хөй угаадыглыг чугаалар-биле улуска Бурганның Сөзүн, оларның дыңнап шыдаар шаа-биле чугаалап турган.34 Угаадыглыг чугаа чокка оларга чүнү-даа чугаалаваан. Кажан өөреникчилери-биле чүгле боттары артканда, оларга тайылбырлап берип турган.³⁵³⁶³⁷35 Ол хүннүң кежээзинде Иисус оларга: "Далайның өске талазынче кеже берээлиңер"- деп чугаалаан.36 Олар чонну чорудупкаш, Иисустуң хемезинге олурупканнар. Оларның соондан өске хемелер база эжиндирип кел чыткан.37 Күштүг шуурган эгелей берген. Чалгытлар часкаарга, суг хемени долуп келген.³⁸³⁹38 А Иисус хемениң артыгы талазында бичии шөлге, сыртыкка бажын салгаш, удуй берген. Өөреникчилери Аңаа баргаш: "Башкы! Бистиң далайже дүжер деп барганывыс Сени дүвүретпейн турары ол бе? - деп оттура бергеннер.39 Иисус тургаш, хатты хоруп кааш, далайга: "Быттава! Сокса!"- деп чугаалаан. Хат оожургаан. Шыпшың дүшкен.⁴⁰⁴¹40 Иисус: "Чүгө кортуңар? Азы силерниң бүзүрелиңер чогу ол бе?"- деп айтырган.41

Өөреникчилери аажок корткан, девидээн: "Кымыл Ол, хат-даа, далай-даа Аңаа чагыртып турар"- деп бот-
боттарындан айтыржып турганнар.

Chapter 5

¹²1 Олар далайның ол чарыгында Гадара чуртче эжиндирип кеже бергеннер.2 Кажан Иисус хемеден дүжүп кээрге, Аңаа уткуй, чевеглиг куйдан бир кижиге үнүп келген. Ол аза-букка алыскан кижиге болган. ³⁴3 Ол кижиге хөөржүдүлгө куйларынга чурттап турган. Ону илчирбе-биле безин кым-даа хулүп шыдаваан.4 Чүгө дээрге каш-даа катап хулүп, кинчилеп каарга, илчирбени үзе соп кааптар, кинчини буза шааптар болган. Ону кым-даа томаартып чадашкан. ⁵⁶5 Ол кижиге дүн-хүн-даа чок чевеглер, тейлер аразынга алгырып-кышкырып, ыяш-дашка бажын моңнап чоруур турган.6 Ырактан Иисусту көрүп кааш, ол Аңаа маңнап чеде бергеш, Ооң мурнунга олура дүжүп мөгөйгеш: ⁷⁸7 "Силерге менден чүү херегил, Иисус, Дээди Өрүкү Бурганның Оглу? Сенден дилеп тур мен, мени хилинчектеве!"- деп алгырган.8 Чүгө дээрге, Иисус аңаа: "Аза-бук, ол кижиден үне бер"- деп чугаалапкан турган чүве-дир. ⁹¹⁰9 Иисус оон: "Сээң адың кымыл?" дээрге ол кижиге: "Мээң адым дүк-түмен, чүгө дээрге бис дыка хөй бис"- деп харыылаан.10 Аза-буктар оларны ол чер-чурттан үндүр сывырбазын Иисустан ээрежип дилээн. ¹¹¹²¹³11 Даг эдээнге бир кодан хаван оъттап чораан.12 Аза-буктар: "Бисти бо хаваннарже чорудувут, оларже кире берээли"- деп, Иисустан дилээн.13 Иисус чөпшээрежиптерге аза-буктар ол кижиден үнгеш, хаваннарже кире бергеннер. Ийи муң хире бир кодан хаван шупту кадыр элден далайже шурай бергеш, дүжүп өлгүлөй берген. ¹⁴¹⁵14 Хаван кадарчылары оон чоруткаш, болган таварылганың дугайында чоок-кавы хоорай-суурларга чарлап турганнар. Чүү болганын көөр дээш, чурттапчы чон чыгып кээп турганнар.15 Олар Иисустуң чанынга чедип келгеш, хөй аза-буктарга алыскан кижиге хевин кедип алган, угааны орталаны берген олураарын көргеш, улус коргуп турган. ¹⁶¹⁷16 Аза-букка алыскан кижиге болгаш хаваннар-биле чүү болганын көргөн улус ол дугайын чугаалап берип турганнар.17 Ынчан чурттапчы чон, оларның чурттундан чоруптарын Иисустан дилээннер. ¹⁸¹⁹²⁰18 Кажан Иисус хемезинге олуруп турда, аза-буктардан адырылган кижиге Ооң-биле кады чоруурун Иисустан дилээн.19. Ол аңаа: "Чана бергеш, Дээрги-Чаяакчының чүнү кылганын, кандыг өршээл хайырлаанын шупту улуска чугаалап бээр сен"- дээш чөпшээревээн.20 Ол кижиге чана бергеш, Он деп хоорай девискээринге Иисустуң ооң бодунга чүнү кылганын улуска чугаалап-ла турган. Бүгү чон кайгап, магадаан. ²¹²²²³²⁴21 Иисус катап база ол чарыкче хемелиг кежи кээрге, хөй чон чыгып келген. Ол далай эрийнге турда,22 Синагога даргаларының бирээзи Иаир Аңаа чедип келгеш, Иисусту көрүп кааш, Ооң мурнунга кээп дүшкеш:23 "Мээң уруум өлүп чыдыр. Бажыңымга баргаш, уруум өлбөс кылдыр, аңаа холуң дегзип, экиртип каап көрөм"- деп аажок ээрежип дилээн.24 Иисус ооң-биле кады чорупкан. Хөй чон Иисусту бүгү талазындан кызып, Ооң-биле кады чоруп олурган. ²⁵²⁶²⁷25 Ол черге он ийи чыл дургузунда ханы төктүп аараан херээжен кижиге турган.26 Эвээш эвес акша-хөреңгини чарыгдап тургаш, хөй-ле эмчилерге чеже-даа эмнеткен. Кадыкшылы экиживээн, улам дорайтаан.27 Иисустуң дугайында дыңнап кааш, улус аразы-биле чүткүп эрткеш, Ооң хевинге дээй каапкан. ²⁸²⁹28 "Бир эвес мен, оода-ла Ооң хевинге дээпсимзе, экирий бээр мен"- деп ол боду бодунга чугааланып боданган.29 Ооң ханы ол-ла дораан төгүлбейн барган. Аарыының эттине бергенин билип каан. ³⁰³¹³²30 Ол аразында Иисус Бодундан күш үне бергенин эскерип кааш, хөй чонче эргий көргеш: "Мээң хевимге кым дээпти?"- деп айтырган.31 Өөреникчилери Аңаа: "Сени долгандыр тырылган чоннуң кызып турарын көрүп тура-ла, "Меңээ кым дээпти"- деп, ол чүнүл?32 Ынчалза-даа Иисус кымның дээпкенин билип алыр дээш долгандыр көрүп туруп берген. ³³³⁴33 Бодунуң кадык апарганын билип каан, демги херээжен кортканындан сириңейнип, Ооң чанынга чеде бергеш, доңгая дүжүп, шынын Иисуска чугаалап берген.34 Иисус аңаа: "Кызым! Сээң бүзүрелиң сени аарыыңдан экиртип каан-дыр. Амыр-тайбың чорувут, кадык бол!"- деп чугаалаан. ³⁵35 Иисус ооң-биле чугаалажып турда, синагога даргазынга, ооң бажыңындан келген улус: "Сээң урууң өлүп калды. Башкыны хей черге дүвүретпе"- дээннер. ³⁶³⁷³⁸36 Ынчалза-даа Иисус оларның медээзин дыңнааш, ол-ла дораан синагога даргазынга: "Кортпа, чүгө бүзүрө!"- дээн.37 Пётр, Иаков болгаш Иаковтуң дуңмазы Иоанндан өске кымның-даа Ооң-биле кады чоруурун Иисус чөпшээревээн.38 Иисус синагога даргазының бажыңынга чедип келгеш, ында улустуң дүвүрөп, качыгдап, ыткыр ыглажып турарын көргөн. ³⁹⁴⁰39 Иисус бажыңче кирип келгеш: "Чүгө качыгдап ыглажып турар силер? Бо уруг өлбөөн, анаа удуп чыдар кижиге-дир" дээрге40 аңаа турган улус Ону кочулап, катыржы бергеннер. Иисус оларның шуптузун үндүр ойладыпкаш, уругнуң ада-иезин болгаш Ооң-биле кады келген үш өөреникчизин артырып алгаш, уругнуң чыткан өрээлинче кире берген. ⁴¹⁴²⁴³41 Ол уругнуң холундан тудуп алгаш: "Кызым, сеңээ чугаалап тур мен, туруп кел!"- деп чугаалаан.42 Уруг ол-ла дораан туруп келгеш, кылаштап эгелээн (Ооң хары он ийи чедип турган). Ону көргөн улус аажок кайгап, магадаан.43 Болган чүүл дугайында кымга-даа чугаалавазын Иисус оларга шыңгы дужаагаш, а уругну чөмгөрин айыткан.

Chapter 6

¹²³1 Иисус оон Бодунуң төрөөн хоорайынга келген. Ооң соондан өөреникчилери чедип келген. 2 Амыр-дыш хүнүндө Иисус синагогага өөредип эгелээн. Ону дыңнаан хөй улус кайгап-харап: "Аңаа ындыг чаялга кайыын келгени ол? Аңаа ындыг мерген угаанны кым бергенил? Ооң холу-биле кайгамчык чүүлдер канчап болуп турарыл? 3 Ол Марияның Оглу Иаковтуң, Иосийниң, Иуданың болгаш Симоннуң акызы, бызаңчы кижиги эвеспе? Бистиң аравыста Ооң кыс дуңмалары база бар эвес ийикпе?"- дижи, Аңаа бүзүревейн турганнар. ⁴⁵⁶4 Иисус оларга: "Алдар ат чок медээчи турбас, ону чүгле бодунуң чону, төрөлдери база бажыңында улузу үнелеп көрбөс боор чүве"- деп чугаалаан. 5 Иисус аңаа кандыг-даа кайгамчык чүүл кылып шыдаваан. Чүгле элээн каш улуска холун дээскеш, экиртип каан. 6 Ол оларның бүзүрел чогуң кайгаан. Оон Иисус чоогунда суурларже барып, улусту өөредип турган. ⁷⁸⁹7 Иисус он ийи өөреникчизин кыйгырып алгаш, оларга буктарны чагырап эргени бергеш, ийилеп-ийилеп чорудуп турган. 8 Иисус оларга: "Орукче үнерде, даянгыыштан өске чүнү-даа албаңар: хап-савага аъш-чем-даа, куруңарга акша-даа сукпаңар. 9 Бөдүүн идиктериңер кедип алыңар, солуп кедер хеп база албаңар. ¹⁰¹¹10 Кандыг бажыңче кирип келген-дир силер, ол черден чорбаан шааңарда, аңаа чурттап турар силер. 11 А кандыг-бир черге силерни хүлээвес азы тооп дыңнавас болза, ол черден чорууруңарда, идииниң довураан кактап кааптыңар. Ынчаар кылыры, оларга удур херечи болур"- деп чагып каан. ¹²¹³12 Олар чоруткаш, улуска бачыдын миннириниң дугайын өөредип, 13 хөй буктарны үндүр сывырып, хөй аарыг кижилерни олива үзү-биле чаап, экиртип чорааннар. ¹⁴¹⁵14 Иисустуң ат-сураа үнүп келгенде, Ооң дугайын Ирод хаан база дыңнап каан. Улустуң чамдыызы Иоанн медээчи дирлип келген-дир, ынчангаш Ол кижиде кайгамчык чүүлдер кылып күш бар-дыр дижи, турганнар. 15 Чамдык улус Ону: "Илия-дыр"- деп, а өскөлери эрте буруңу медээчилер дег, кончуг медээчи-дир - дижи, турганнар. ¹⁶¹⁷16 Кажан Ирод улус чугаазын дыңнааш: "Ол дээрме мээң бажын кестиртип каапканым Иоанн болган-дыр. Ол өлүглерден дирлип келген-дир"- деп турган. 17 Ооң мурнунда, Ирод кады төрөөн акызы Филипптиң кадайы чораан, ам бодунуң кадайы апарган Иродида дээш, Иоанны туткаш, кара бажыңче кирип октапкан чүве-дир. ¹⁸¹⁹²⁰18 Чүте дээрме Иоанн аңаа: "Сен акыңның кадайы-биле чурттавас уjurлуг сен"- дээн турган. 19 Иродида Иоаннга хорадааш, өлүрер арга дилээш, тыппаан. 20 Чүте дээрме Ирод Иоанны ыдыктыг, шынчы кижиги деп билер болгаш, оон коргар, ынчангаш камгалап турган. Ирод ону күзелдиги-биле дыңнаар, ооң аайы-биле дыка хөй чүвени кылган. ²¹²²21 Бир катап Иродидага таарымчалыг байдал тургустунган. Ирод төрүттүнгөн хүнүндө, кежээки байырлалынче бодунуң чагыргазында турар баштыңнарны, муң шериг баштыңнарын, галилей баштыңчыларны база чалап алган. 22 Иродидааның уруу чедип келгеш, танцы-сам көргүскеш, Ирод-биле кады дойлап-хөглээн улустуң сеткилинге кирген. Ынчан хаан ол уругта: "Күзөөн-не чүвеңни менден диле, сеңээ ону бээр мен. ²³²⁴²⁵23 Чүнү-даа дилээр болзуңза, шуптузун бээр мен. Бодумнуң күрүнемниң чартыын безин сеңээ бээр мен"- деп улус мурнунга азап каан. 24 Ол уруг авазыңга келгеш: "Чүнү дилээр мен?"- деп айтырган. Авазы аңаа: " Иоанн медээчиниң бажын диле"- деп харыы берген. 25 Уруг дораан хаанга келгеш: "Ам дораан калбак тавакка Иоанн медээчиниң бажын каап эккелзин!"- деп негелде кылган. ²⁶²⁷²⁸²⁹26 Хаан дыка муңгараан, ынчалза-даа азаан сөзү дээш, ооң-биле кады дойлаан улустуң мурнунга уругнуң негелдизинден ойталаваан. 27 Хаан ол дораан бодунуң шеригинге Иоанның бажын эккээрин дужааган. 28 Шериг кижиги кара-бажыңга баргаш, Иоанның бажын одура шапкаш, калбак тавакка салгаш, уругта эккелген. А уруг авазыңга аппарып берген. 29 Иоанның өөреникчилери ону дыңнап кааш, ооң мага-бодун алгаш, хөөржүдүп кааннар. Беш муң кижини тоттурганы ³⁰³¹³²30 Өөреникчилер шупту Иисуска эеп келгеш, чүнү кылып, чонну канчаар өөредип турганын Аңаа чүнү-даа артырбайн чугаалап бергеннер. 31 Иисус оларга: "Чүгле боттарывыс шөлээн черже чорупкаш, бичии дыштанып алылыңарам"- деп чугаалаан. Чүте дээрме барып-кээп турар чоннуң хөйүндө оларның чемненир безин чайы чок турган. 32 Олар чүгле боттары хемеге олурупкаш, шөлээн черже чорупканнар. ³³³⁴33 Оларның эжиндирип бар чыдарын чон көргөн. Элээн каш кижиги оларны танып каан. Аңаа чоогунда хоорайларның улузу турган болгаш эрик кыры-биле халышкаш, оларны мурнай ол чарыкка чеде бергеннер. 34 Иисус хемеден дүжүп келгеш, ында чыылган хөй чонну көргөш кээргей берген. Чүте дээрме олар кадарчызы чок хойлар ышкаш болган. Оон оларга хөй-ле чүүлдерни айтып берип, өөредип эгелээн. ³⁵³⁶35 Элээн үе эрте бергенде, Иисустуң өөреникчилери Аңаа чоокшулап келгеш: "Бо ээн чер-дир. Шак база орайтаан. 36 Хамык улусту тарадывыт, олар чоруткаш бо чоокта суурлардан аъш-чемден садып алзыннар"- дээннер. ³⁷³⁸37 Иисус оларга: "Силер оларга чемден бериңер"- деп харыылаан. Оон олар: "Бис баргаш, ийи чүс динарийге чем садып эккеп, оларны чемгерер уjurлуг бис бе?"- деп удур айтырганнар. 38 Ол: "Барып көрүңерем, силерде каш хлеб бар-дыр? Олар барып көргөш:

"Беш хлеб болгаш ийи балык бар-дыр"- деп харыылаан.³⁹⁴⁰⁴¹39 Бо улустуң шуптузун ногаан шык кырынга бөлүктөй олурткулаптыңар"- деп, Иисус чугаалаан.40 Хөй чон бир бөлүккө-ле бежен азы чүс кылдыр олургулапканнар.41 Иисус беш хлеб биле ийи балыкты тудуп алгаш, карактарын өрү дээрже углай көргөш, аъш-чем дээш Бурганны алгап-йөрээгөш, хлебти буза тырткылааш, улуска үлезин дээш, Бодунуң өөреникчилеринге тутсугулап берген. Ийи балыкты база шак-ла ынчаар улуска үлээн.⁴²⁴³⁴⁴42 Шупту улус тоттур чемненген.43 Хлеб болгаш балык артынчылары-биле он ийи аргаан хааржакты долдуруп алганнар.44 Хлеб чиген улустуң аразындан беш муң хирези эр улус болган.⁴⁵⁴⁶⁴⁷45 Ооң соонда дораан, Иисус Бодунуң өөреникчилеринге хемеге олурупкаш, өске талада Вифсаидаже кеже бээрин дужаап кааш, чонну Боду тарадып, чорудуп турган.46 Чонну чорудупкаш, мөргүүрү-биле Иисус дагже үнүп келген.47 Кежээ дүшкенде хемеге өөреникчилери далай ортузунга бар чыткан. Ол Боду далай эринге чааскаан артып калгаш,⁴⁸⁴⁹⁵⁰48 өөреникчилериниң хатка удур, сөөлгү күжү-биле эжиндирип чоруурун Иисус көрүп каан. Даң аткалакта, Ол далай кырынга кылаштап бар чораан. Өөреникчилериниң хемезинге чоокшулап келгөш, чаны-биле эрте бээр деп бодаан.49 Далай кырында кылаштап чоруур Иисусту өөреникчилер шупту көрүп кааш, хей-сүнезин деп бодааш, кортканындан алгыржы бергеннер.50 Иисус: "Оожургаңар, Мен-дир мен. Кортпаңар!"- деп оларның-биле дораан чугаалажы берген.⁵¹⁵²51 Иисус хемеге олуруптарга, хат оожургай берген. Олар аажок кайгааннар.52 Ооң хлеб-биле кылганы кайгамчык чүүлдү билбээни дег, бо удаада база билбейн барганнар. Чүте дээрге оларның чүректери ажык эвес болган.⁵³⁵⁴⁵⁵53 Олар ол чарыкче кежиң, Генисареттиң черинге чедип келгеннер.54 Хемеден дүжүп кээрге-ле улус Иисусту дораан-на танып каан.55 Ол улус чоок кавы девискээрни эргий халчып, Иисустуң кайда турарын дыңнажып алгаш, аарыг улузун чыткан дөжээ-биле катай Аңаа эккеп туруп бергеннер.⁵⁶56 Иисус каяа-даа кээрге: хоорай, суурга-даа -- кудумчуларга Ооң мурнунга аарыг кижилерин эккеп салып, Ооң хевиниң эдээнге дээптерин чөпшээрээрин дилеп турганнар. Ооң хевинге дээпкен кижилер бүрүзү экирип турган.

Chapter 7

¹1 Иисустуң чанынга Иерусалимден келген кезек ном-хоойлу тайылбырлакчылары биле фарисейлер чыгып келген.²³⁴2 Олар Иисустуң өөреникчилериниң чамдызының холун чугбайн чемненип, хлеб чий бергенин эскерип кааш, чемелей бергеннер.3 Чүге дээрге фарисейлер болгаш иудейлер шупту ада-өгбезиниң чаңчылдарын шыңгы сагып, холун эки чугбаан шаанда, чем чивес турган.4 Садыг-саарылга черинден келгеш, холун чугбаан шаанда, чем чивес турганнар. Оларның шыңгы сагып, күүседир ужурлут дүрүмнери дыка хөй турган: аяктарны, дөмбүңнерни болгаш хүлер саваларны чууру бир янзы.⁵5 Ынчангаш фарисейлер болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчылары: "Чүге Сээң өөреникчилериң ада-өгбезиниң ёзу-чаңчылын сагывайн турарларыл? Олар чүге холдарын чугбайн чемненип, хлеб чип турарларыл? - деп, Иисустан айтырганнар.⁶⁷6 Ол тургаш: "Ийи арынныглар, силерниң дугайыңарда Исаия медээчи Бурганның өмүнээзинден: "Бо улус Мени аксы-биле хүндүлээр, а чүректери Менден ыракта-дыр"- деп шын-на бижээн-дир ийин.7 "Мени ынчаар хүндүлээри хей чүве-дир. Чүге дээрге оларның оозу кижилер чогааткан сагылга-дүрүмнер-дир.⁸⁹¹⁰8 Аяк-саваны канчаар чуурун айыткан база оон-даа өске кижилер чогааткан дүрүмнерни сагыыр дээш Бурганның айтышкыннарын сагывайн, шуут каапкан эвес ийик силер бе? 9 Силер боттарыңарның чогаадып алган өөредииңерни улуска өөредир дээш Бурганның чагыг керээзин тоовайн баарыңарга эки-дир бе?" - деп чугаалаан.10 "Моисей: "Бодуңуң ада-иеңни хүндүлөп чор. Ада-иезин бак сөглээр кижини өлүмге онаар.¹¹¹²¹³11 Кым-бир кижиде адазынга азы иезинге: "Сеңгэ чүнү бээр мен, берги дег чүвемни Бурганга бериптим" - дээр болза, ол кижиниң билип турары-биле,12 ада-иезинге чүнү-даа бербес, дузалашпас боор-дур.13 Шак ынчаар Бурганның Сөзүн, чагыгларын хажыдып, бодуңарның чогаадып алган дүрүмнериңер-биле солуп турар-дыр силер. Ындыг чүүлдерни хөйүнү кылып турар силер"- деп чугаалааш,¹⁴¹⁵¹⁶14 Иисус шупту улусту кыйгыргаш: "Мени шупту дыңнаңар база билип алыңар!15 Кижиге кирип турар чүү-даа чүве ону бужартапмас, харын оон үнген чүве ону бужартадыр.16 Кымда дыңнаар кулак барыл, дыңнаар кижиде дыңнап алзын!"¹⁷¹⁸¹⁹17 Иисус чонну каапкаш, бажыңче кирип кээрге, өөреникчилери демги угаадыглыг чугааның утказын Оон айтырганнар.18 Ол: "Таанда, силер ам база чүнү-даа билбээниңер ол бе? Канчап билбес силер? Кижиге кирип турар чүве ону бужартапмас,19 чүге дээрге ооң чүрээнге эвес, ишти-хырнынче киргеш, үне бээр.Чем бүрүзү арыг болур"- деп, Иисус тайылбырлаан.²⁰²¹²²²³20 Ол оон ыңай: "Кижиниң бодундан үнүп турар чүве харын, ону бужартадып турар.21 чүге дээрге, кижиниң иштинден, ооң чүрээнден үнер чүүлдер: багай бодалдар, самыыраар чорук, ооржу база өлүрүкчү чорук,22 кады чурттаан эжинге өскерлири, хоптактаныры, каржыланыры, кажарлаары, сула салдынары, адааргаары, бодун өрү көрдүнери, мугулай чорук база Бурганга удурланыры.23 Бо бүгү кижиден үнүп турар чүүлдер кижини бужартадып, арыг эвес кылып каар.²⁴²⁵²⁶24 Иисус оон чоруткаш, Тир хоорайның чоогунга келген. Ооң ында келгенин улустуң билип кааптарын Ол күзевээн. Ынчалза-даа аңаа, Ооң билдинмейн артып каары болдунмаан.25 Чүге дээрге букка таварткан уруглут ие кижиде Ооң кайдазын сураглап тургаш дыңнап алган.Ол херээжен келгеш, Ооң мурнунга дискек кырынга олура дүшкен.26 Ол херээжен Сирияның Финикия чурттуг өске чүдүлгелиг кижиде турган. Ооң уруунче кире берген букту үндүрүп бээрин Иисустан аажок дилээн.²⁷²⁸27 Иисус аңаа мынча дээн: "Баштай ажы-төл тоттур чемнензин, чүге дээрге ажы-төлдүң хлевин алгаш эниктерже октап болбас!"28 Херээжен Аңаа: "Ийе, Дээргим, ол шын. Ынчалза-даа эниктер ажы-төлдүң чиген хлевиниң тогланчыларын стол адаандан чыып чиир болгай"- деп харыылаан.²⁹³⁰29 Иисус аңаа: "Сен ынчаар чугаалаптарыңга бук сээң уруундан үне берди. Чоруп болур сен"- деп чугаалаан.30 Ол бодунуң бажыңыңа чедип келгеш, орунда чыдар уруундан буктуң үне бергенин билип каан.³¹³²31 Иисус Тирниң чоок-кавызындан чоруткаш, Сидоннуң девискээрин таварты эрткеш, катап-ла Галилея далайга Он хоорай талазындан чедип келген.32 Аңаа үнү чок кижиде эккелгеш, Иисустуң ол кижиге холун дегзип, экиртип каарын дилээннер.³³³⁴³⁵33 Иисус ол үнү чок кижини улустан ырадыр аппаргаш, Бодунуң салааларын ооң кулактарынче суккаш, дүкпүрүпкеш, ооң дылынга дээй каапкаш,34 дээрже көргеш, улут тынгаш: "Еффафа" азы "Ажытгына бер"- деп чугаалаан.35 Ол-ла дораан, үнү чок кижиде дыңнап база тода чугаалап эгелээн.³⁶³⁷36 Иисус аңаа турган улуска ол дугайын чугаалаарын хоруп каан. Чеже-даа хоруп каан турган болза, олар болган чүүлдү улуска чугаалап, чарлап, тарадып турганнар.37 Улус шуут-ла кайгап-харап: "Ооң кылып турары шупту чүвези -- эки-дир: дүлей улус дыңнай берген, үнү чок улус чугаалап турар апарган"- деп чугаалажып турганнар.

Chapter 8

¹²³⁴1 Ол хүннерде Иисустуң чанынга чыгып турган дыка хөй улустуң чиир чеми артпайн барган. Иисус өөреникчилерин кыйгырып алгаш, оларга мынча дээн: 2 "Меңээ бо улус кээргенчиг-дир, Мээң-биле үш хүн туруп келдилер. Оларда ам чиир чем артпаан-дыр. 3 Бир эвес оларны чандырыптар болзумза, олар орукка суларап каар, чүге дээрге оларның чамдыызы ырактан келген". 4 Ооң өөреникчилери: "Мындыг ээн черге бо улустуң шуптузун чемгериштер хире хлебти кайыын тывар бис?" - деп кайгай бергеннер.⁵⁶ 5 Иисус олардан: "Силерде каш хлеб барыл? - деп айтырган. Олар: "Чеди" - деп харыылааннар. 6 Иисус хамык улуска черже олуруптарын чарлаан. Оон чеди хлебти алгаш аъш чем дээш, Бурганга өөрүп четтиргеш, оларны кезектей үзе тырткылааш, өөреникчилеринге дамчыдып берген. Олар хлебти чонга үлээн.⁷⁸⁹¹⁰ 7 Оон ыңай элээн каш улуг эвес балыктар турган. Оларны база алгап-йөрээгеш, үлептерин чугаалаан. 8 Олар шупту тоттур чемненип алгаш, чеминиң артынчылары-биле чеди аргаан хааржакты долдуруп алганнар. 9 Чемненген улустуң саны дөрт муң хире кижиге болган. Иисус оларны чорудупкаш, 10 Бодунуң өөреникчилери-биле хемеге олурупкаш, Далмануф девискээринге эжиндирип келген.¹¹¹²¹³ 11 Фарисейлер Иисуска келгеш, Ооң-биле маргыжып эгелээннер. Ону шенеп, дээрден кайгамчык демдектер көргүзерин негеп турганнар. 12 А Ол хандыр улуг тынгаш: "Бо үениң улузу чүге бадыткал демдектери негээрил? Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: бо салгалдың улузунга бадыткал демдээ бердинмээн" - дээн. 13 Иисус оларны каапкаш, хемезинге олурупкаш, өске талаже эжиндирип кеже берген.¹⁴¹⁵ 14 Ооң өөреникчилери хлеб алырын уттуп алган. Хемедө чүгле чаңгыс хаарган далган бар болган. 15 Иисус оларга: "Фарисейлерниң болгаш Иродтуң ажыткызындан кичээнип көрүңер" - деп айыткан.¹⁶¹⁷ 16 Өөреникчилери: "Ол чүү дээри ол? Бисте хлеб чок боорга ынча дээри ол ирги бе?" - деп боттарының аразында сайгарып эгелээн. 17 Ону билип кааш: "Силер чүге араңарда хлеб чогуң сайгарып турарыңар ол? Ам-даа билбээниңер ол бе? Ам-даа угаап шыдаваан силер бе? Таанда чүректериңер ам-даа ажык эвес чүве бе?"¹⁸¹⁹ 18 Карактарыңар бар-дыр, көрбейн тур силер бе? Кулактарыңар бар-дыр, дыңнавайн тур силер бе? Сагынмайн турарыңар ол бе? 19 Кажан Мен беш хлебти беш муң кижиге үлептеримге, чем артынчызы-биле каш аргаан хааржакты долдуруп алчык силер? - деп айтырган. Олар Аңаа: "Он ийи" - деп харыылааннар.²⁰²¹ 20 А кажан Мен чеди хлебти дөрт муң кижиге үлеп бергенимде, чем артынчызын каш аргаан хааржакка чыып алчык силер? - деп айтырарга, олар: "Чеди" - деп харыылааннар. 21 Таанда-ла ам-даа билип шыдавааныңар ол бе? - деп база катап айтырган.²²²³ 22 Олар Вифсаидага чедип кээрге, Иисуска согур кижиге эккелгеш, аңаа холун дегзип экиртип каарын дилээннер. 23 Согур кижини Ол холундан чедип алгаш, суурдан үндүрө берген. Оон ооң карактарыңче дүкпүрүпкеш, Иисус холдарын аңаа дегзип алгаш, чүнү көрүп турарын оон айтырган.²⁴²⁵²⁶ 24 Ол кижиге көрүп туруп-туруп: "Эрткен-дүшкен улусту көрүп тур мен. Олар ыяштарга дөмей-дир" - деп чугаалаан. 25 Иисус катап база холдарын ооң карактарыңа дээскеш, экиртип каан. Ооң соонда согур кижиге шупту чүвени тода көрүп эгелээн. 26 Иисус ол кижини чандырып тура: "Суурже кирбе, кымга-даа чугаалава" - деп чагып каан.²⁷²⁸ 27 Иисус Бодунуң өөреникчилери-биле Филипп облазының суурларынче чорупкан. Ол орук ара чоруп орташ: "Мени улус "Кым" - деп билип турарларыңар? - деп өөреникчилеринден айтырган. 28 Олар: "Чамдык улус Иоанн медээчи деп билип турар, а чамдыызы - Илия дээр. Өскелери эрте буруңгу медээчилерниң бирээзи деп бодап турарлар" - дээн.²⁹³⁰ 29 Иисус олардан: "А силер Мени Кым деп бодап тур силер?" - деп айтырган. "Сен – Христос-тур сен" - деп, Пётр харыылаан. 30 Иисус оларга Ооң дугайын кым-бир кижиге чугаалаарын хоруп каан.³¹³² 31 Ооң соонда Иисус оларга: "Кижиге амытан Оглу хөй хилинчекти көрүп эртер дээрзин: Ону баштыңнар, дээди бараалгакчылар, ном-хоойлу тайылбырлакчылары хүлээп көрбөс, оларга өлүртүп каар болгаш үш дугаар хүнде катап дирлип кээр" - деп өөредип эгелээн. 32 Иисус ол дугайын ажыы-биле чугаалаарга, Пётр Ону кыйгырып алгаш, оон ойталаарын сүмелеп эгелээн.³³³⁴ 33 Иисус көрнүп келгеш, Петрну хорувушаан: "Менден ырап чор эрлик, сен Бурганнын бодавайн, а кижиниин бодадың" - дээн. 34 Иисус оон, Бодунуң өөреникчилерин болгаш улусту кыйгырарга: "Бир эвес Мээң-биле кады чоруур күзелдиг кижиге бар болза, бодундан ойталазын, бодунуң белдир ыяжын чүктеп алгаш, Мени эдерип чорупсун."³⁵³⁶³⁷ 35 Чүге дээрге амы-тынын камгалап алыр дээн кижиге, ону чидирип алыр, а кым Мени дээш база Өөрүнчүг Медээ дээш амы-тынын чидирип алырыл, ол ону камгалап алыр. 36 Бир эвес бир кижиге бүгү делегейни холга киирип алза-даа, бодунуң амы-тынын чок кылып алыр болза, ооң ол кижиге ажыы чүл? 37 А амы-тынын эгидер дээш, ол чүнүң-биле төлээрил?³⁸ 38 Бо шынчы эвес, бачыттыг салгалдың аразыңа чурттап чорааш, кым Менден болгаш Мээң Сөстөрүмден ыядырыл, Кижиге амытан Оглу Бодунуң Адазының өндүр чырыыңа бүргедип алган, дээрниң төлээлери-биле кады келгеш, ол кижиден база ыяды бээр.

Chapter 9

¹²³1 Иисус оларга: "Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: мында турар улустуң чамдыызы өлүрүнүң мурнунда Бурганның чагыргагы күчү-күжү-биле келгенин билип каар"- деп немей чугаалаан.2 Алды хүн эрткенде, Иисус Пётрну, Иаковту база Иоанны эдерткеш, бедик дагже үнүп келген. Олар аңаа көрүп турда-ла, Иисустуң хевир-шырайы өскерли берген.3 Ооң хеви чайынналчак ак боорда, черге кандыг-даа чурукчунуң будуп шыдавазы, карак чылчырыктаар маңган ак, хар дег апарган.⁴⁵⁶4 Оларның мурнунга Илия биле Моисей көстүп келгеш, Иисус-биле чугаалажы бергеннер.5 Пётр Иисуска: "Башкы! Биске маңаа эки-дир. Үш чадырдан кылып берээли: бирээзин Сеңээ, бирээзин Моисейге, үшкүзүн Илияга"- деп чугаалаан.6 Пётр аажок корга бергеш, чүнү-даа чугаалаар аайын тыппайн, ынча депкен.⁷⁸7 Хенертен булут көстүп келгеш, оларны дуй апкан. "Бо Мээң ханы ынак Оглум-дур. Ону дыңнап чоруңар!"-дээн үн булут аразындан дыңналган.8 Олар дораан-на, долгандыр көрзүнгеш, Иисустан өске кым-даа чогуң билип кааннар.⁹¹⁰9 Дагдан бадып ора, Иисус оларга: "Кижиге амыгган Оглу өлүглерден дирилбээн шаанда, ам чаа көргөн чүвеңерни улуска чугаалавас силер!"- деп чагып каан.10 Олар бот-боттарындан: "Өлүглерден дирлип деп чүл ол?"- деп айтыржып чораан-даа болза, ол чагыч-чарлыкты күүсеткеннер.¹¹¹²¹³11 Олар оон: "Ном-хоойлу тайылбырлакчылары чүге баштай Илия келир ужурлуг деп турарларыл?"- деп айтырганнар.12 Иисус оларга: "Шупту чүвени белеткеп аайлаар дээш, Илияның мурнай келири шын, ынчаарда Кижиге амыгган Оглу хөй хилинчекти көрүп эртер, улуска дора көрдүрер"- деп, Ооң дугайында бижилге чугаалап турар.13 Ынчангаш Илия шагда чедип келген, ооң-биле чүнү күзээнил, ынчаар кылганнар деп бижилгеде ооң дугайында бижээни дег болган"- деп харыылаан.¹⁴¹⁵¹⁶14 Иисус чедип келгеш, өөреникчилериниң чанында хөй улусту болгаш оларның-биле маргыжып турар ном-хоойлу тайылбырлакчыларын көрүп каан.15 Хөй улус Иисусту көрүп кааш, шуут кайгап-харап, амыр-менди солчуп чеде бергеннер.16 Ол: "Оларның-биле чүнү маргыжып турдуңар?"- деп өөреникчилеринден айтырган.¹⁷¹⁸¹⁹17 Чон аразындан бир кижиге: "Башкы, мен Сеңээ букка алыскан, үнү чок оглумну эккелдим.18 Кажан бук ону туткаш, черже октаптарга, диштери кыжырткайнып, аксындан көвүк төктүп эгелээрге, көжүп каар-дыр. Сээң өөреникчилеринден ол букту үндүр сывырыштарын дилээримге, олар шыдавас-тыр"- деп харыылаан.19 Иисус: "О, бүзүрел чок салгал! Чежеге чедир силерниң-биле мынчап чоруур мен? Чежеге чедир силерни шыдажып кээр мен? Ол кижини Менче эккелиңер! -деп чугаалаан.²⁰²¹²²20 Иисуска ол кижини эккелгеннер. Бук Иисусту көрүп кааш-ла оолду силгипкен. Ол оол черже кээп дүшкеш, тыртып эгелээрге, аксындан көвүк төктүп чыткан.21 Иисус ооң ачазындан: "Кажандан бээр ынчап барганы ол?"- деп айтырган. "Чажындан-на"- деп ол харыылааш,22 "Бук ону өлүрер дээш, хөй катап отче, сугже кирип октап шаг болган. Бир эвес сен шыдаар болзуңза, бисти кээргеп, дузалап көр"- деп дилээн.²³²⁴²⁵23 Иисус аңаа: "Бир эвес шыдаар болзуңза, бүзүр! Бүзүрээр кижиниң кылып шыдавас чүвези чок"- деп чугаалаан.24 Оолдуң ачазы: "Бүзүрөп тур мен, Дээргим! Мээң бүзүрелимниң өзериңге дузалап көрөм"-деп ыткыр чугаалаан.25 Ынчан Иисус кел чыдар хөй улусту көргеш, аарыгның ээзи аза-букту хоруп, аңаа: "Үнү чоктуң болгаш дүлейниң ээзи, Мен сеңээ дужаап тур мен: "Бо кижиден үне бер, ооң соонда ол кижиге катап кирбес сен"- деп дужааган.²⁶²⁷26 Аарыгның ээзи аза-бук кыпсынчыдыр кыпшырыпкаш, оолду курулдуу силгипкеш, оон үне берген. Оол өлүг кижиге дег чыдар боорга, улустуң хөй кезии: "Бо-даа өлгөн-дир"- деп турган.27 Ынчалза-даа Иисус оолдуң холундан туткаш, тургуза тыртарга, ол туруп келген.²⁸²⁹28 Иисус бажыңче кирип келгенде, өөреникчилери Ооң-биле чүгле боттары арткаш: "Ол аза-букту бис чүге үндүр сывырып шыдаваанывыс ол?"- деп айтырганнар.29 Иисус оларга: "Ындыг хевирлиг аза-буктарны чүгле мөргүп тургаш, үндүр сывырып болур"- деп харыылаан.³⁰³¹³²30 Олар оон чоруткаш, Галилеяны таварып эрткен. Кым-бир кижиниң Ону танып кааптарын Иисус күзевээн,31 чүге дээрге Кижиге амыгган Оглун улус холунга бериптерге, Ону өлүрүп каар болгаш өлгениниң соонда, үш дугаар хүнде Ооң дирлип келирин өөреникчилеринге угаадып, чугаалап чораан.32 Ынчалза-даа олар Ооң чугаазының утказын билбээннер, а айтырарындан дидинмээннер.³³³⁴³⁵33 Иисус Капернаумга келген. Ол бажыңга кирип келгеш: "Орук ара чүнү сайгаржып чордуңар?"- деп өөреникчилеринден айтырган.34 Олар ытташпааннар, чүге дээрге орук ара оларның кайызы эң кол болурун сайгаржып чорааннар.35 Иисус он ийи өөреникчизин кыйгырып алгаш: "Кым кол кижиге болуксаарыл, ол кижиге шуптуңарның бичиизиге дег, чалчаңар болзун.³⁶³⁷36 Иисус бичии кижини эккелгеш, оларның ортузунга тургузуп каан.Оон ону кужактап алгаш: 37 "Кым бо дег, ажы-төлдүң бирээзин Мээң адым-биле хүлээп көөрүл, ол Мени база хүлээп ап турар. Кым мени хүлээп алганыл, ол чүгле Мени эвес, а харын Мени айбылап чоруткан Адамны база хүлээп ап турары ол-дур"- деп чугаалаан.³⁸³⁹38 Иоанн Иисуска мынча дээн: "Башкы! Силерниң адыңар-биле буктарны үндүр сывырып турар кижиге

көргөш, ону кылырын хоруп калдывыс, чүгө дээрге ол кижини бистиң-биле кады эвес-ле болгай".³⁹ Иисус аңаа: "Ону хоруваңар, чүгө дээрге кым Мээң адым-биле кайгамчык чүүлдер кылып турарыл, ол ооң соонда Меңээ удур, багай чүве чугаалай бербес-ле болгай."⁴⁰ 40 Кым биске удур эвезил, ол кижини бистиң-биле кады болур.⁴¹ Христос деп Мээң адымны эдилеп чорууруңар дээш, силерге кым бир аяк суг бээрил, ол кижини шаңналын чидирбес деп алыс-шынны чугаалап тур мен."⁴² 42 Меңээ бүзүрөй берген-даа болза, бүзүрөли бичии кижини бачытче чыгапкан кижини турар болза, ооң мойнунга дээрбе дажы баглааш, далайже кири октаптары безин аңаа эки салым болур ийик.⁴³ Бир эвес холуң сени бачытче чыгай бээр болза, ону одура шаавыт. Ийи холдуг чорааш, тамының өшпес одунга өртенириниң орнунга, мөңгө амыдыралче чаңгыс холдуг киргени дээр,⁴⁴ а тамының курттары өлүп төнмөс, чалбыыштыг оду кезээде өшпес."⁴⁵ 45 Бир эвес будуң сени бачытче чыгай берзе, ону одура шаавыт. Ийи буттут чорааш, тамының өшпес одунга өртенириниң орнунга мөңгө амыдыралче чаңгыс буттут киргени дээр,⁴⁶ а тамының курттары өлүп төнмөс, чалбыыштыг оду кезээде өшпес."⁴⁷ 47 Бир эвес караң сени бачытче чыгай бээр болза, ону казып каавыт. Ийи карактыг чорааш, тамының өшпес одунга өртенириниң орнунга Бурганның чагыргазынче чаңгыс карактыг киргени дээр,⁴⁸ а тамының курттары өлүп төнмөс, чалбыыштыг оду кезээде өшпес."⁴⁹ 49 Чүгө дээрге кижини бүрүзүн от-биле "дузаар".⁵⁰ Дус - эки бүдүмөл, ынчалза-даа ол ажыг эвес апаар болза, ооң амданын чүнүң-биле дедир эгидерил? Силерде дус бар болзун, араңарда эптиг-найыралдыг амыдыраңар".

Chapter 10

¹²³⁴1 Оон Иисус Иорданның ол чарыында Иудеяның черлеринче чорупкан. Аңаа чон катап база чыгып келген. Оларны чаңчыккан аайы-биле Иисус өөредип эгелээн.2 Фарисейлер Ооң чанынга чоокшулап келгеш: "Ашаа кадайындан чарлып болур бе?" - деп, Ону шенеп айтырганнар.3 Иисус олардан: "Моисей силерге чүү деп айыткан ийик?" - деп удур айтырган.4 Олар: "Чарлыышкынның чагаазын бижип бергеш, чарлып болурун Моисей чөпшээрээн"- деп харыылааннар.⁵⁶5 Иисус оларга: "Чүректериңер каржызы кончут боорга, Моисей силерге ындыг айтыышкынны бергени ол-дур.6 Ынчалза-даа чаяалганың эгезинде, Бурган эр биле кыс кижини чаяаган.⁷⁸⁹7 Ынчангаш эр кижии ада-иезин каапкаш,8 кадайы-биле катчы бээр, олар ам ийи эвес, чаңгыс мага-бот болу бээр.9 Ынчаарга Бурганның катыштырып каан чүвезин кым-даа чарбас ужурлуг"- деп чугаалаан.¹⁰¹¹¹²10 Иисустуң өөреникчилери бажыңга кирип келгеш катап база ол дугайын айтырган.11 Иисус оларга: "Бодунуң кадайы-биле чарлып алгаш, өске херээжен-биле өгленип алган кижии ашак-кадайның шынчы чоруун бузуп алган кижии-дир.12 Бир эвес, кадайы ашаандан чарылгаш, өске ашакка барып алыр болза, ол база ашак-кадайның шынчы чоруун бускан болур"- деп чугаалаан.¹³¹⁴13 Иисус оларга холун дегзип кагзын дээш, Аңаа бичии уругларны эккээрге, Ооң өөреникчилери оларны эрттирбейн турган.14 Иисус ону көрүп кааш, хорадаксап: "Бичии уруглар Меңээ кээп турзун. Оларга шаптыктаваңар, чүге дээрге Дээрниң Чагыргазы олар ышкаш улустуу боор.¹⁵¹⁶15 Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: "Бурганның чагыргазын чаш уруг ышкаш хүлээп албас кижии ынаар кирбес"- деп чугаалаан.16 Иисус бичии уругларны кужактап алгаш, оларга холун дегзип, алгап-йөрээп каан.¹⁷¹⁸¹⁹17 Иисус оон улаштыр чоруурунга белеткени бергенде, Ооң чанынга бир кижии халып келгеш, дискек кырынга олура дүшкеш: "Буянын Башкы! Мөңгө амыдыралды алыр дизимзе, чүнү кылыйн?" - деп айтырган.18 Иисус аңаа: "Мени чүге буянын деп турарың ол? Бургандан өске кым-даа буянын эвес"- деп харыылааш,19 мынча дээн: "Ыдыктыг чагыгларны билир болгай сен: "ашак-кадайның шынчы чоруун буспа", "өлүрбө", "оорлава", "мөгелеп херечиле", "хомудатпа", "ачаң, аваңны ханы хүндүлө".²⁰²¹²²20 Ол Аңаа: "Башкы! Бо бүгүнү бичимден-не сагып келдим".21 Иисус ол кижииге ынакшыл-биле көргөш: "Сеңээ чаңгыс чүүл четпес-тир: баргаш, сенде чүүл-ле бар-дыр, шуптузун садыпкаш, ооң өртээн ядыыларга үлөп беривит -- ынчан дээрлерге эртин байлактыг болур сен. Оон Мени эдерип чорувут.22 Ооң чугаазындан, ол кижиниң хөңнү баксырап, муңгаргай чорупкан. Чүге дээрге ол аажок бай кижии турган-дыр.²³²⁴²⁵23 Иисус аңаа турган улусту эргий көргөш: "Байларның Бурганның чагыргазынче кирериниң бергезин"- деп, өөреникчилеринге чугаалаан.24 Ооң ол сөстери өөреникчилерин аажок коргудупкан. Ынчалза-даа Иисус: "Ажы-төл! Бодунуң байлакшылыңа идгээр кижилерниң Бурганның Чагыргазынче кирери дыка-ла берге!25 Бай кижиниң Бурганның Чагыргазынче киреринге көөрдө, тевениң тевене үдүндөн эрте бээри белен"- деп өөреникчилеринге катап база чугаалаан.²⁶²⁷²⁸26 Олар шуут-ла кайгап-харап: "Ынчаарга камгалалды кым ап болурул?"- дижи, бот-боттарындан айтыржып турганнар.27 Иисус оларже көргөш: "Улуска ол болдунмас, а Бурганга берге эвес, чүге дээрге Бурганның шыдавас чүвези чок"- дээн.28 Ынчан Пётр Аңаа: "Бо бис шупту чүвевисти каапкаш, Сени эдерип чоруптувус"- деп чугаалап эгелээрге,²⁹³⁰³¹29 Иисус: "Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: Мени дээш, Өөрүнчүг Медээни дээш бодунуң бажыңын, ада-иезин, дуңмаларын азы ажы-төлүн, азы черин каапкан кижии бүрүзү30 истедип, сүрдүрер-даа болза, амгы бо амыдыралыңа-ла, оон чүс катап хөй бажыңны, ха-дуңманы, аваларны, ажы-төлдү база черлерни алыр, а келир үеде -- мөңгө амыдыралды алыр.31 Дыка хөй баштайгылар бооп турарлар -- сөөлгүлөр апаар, а сөөлгүлөр бооп турарлар -- баштайгылар апаар.³²³³³⁴32 Кажан олар Иерусалимче чоктап орда, Иисус өөреникчилериниң мурнунга чораан. Оларның соондан чоруп орган улус аажок коргуп-сүртеп чораан. Иисус он ийи өөреникчизин кыйгырып алгаш, Боду-биле чүү болурун катап база чугаалап эгелээн: 33 "Иерусалимче чоктап олурарывыс бо-дур, Кижии амытан Оглун Бурганның бараалгакчыларыңа болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчыларыңа бериптер. Ону шииткеш, өлүмгө онаагаш, дүрзү-бурганнарга чүдүүр улус холунга бериптер.34 Олар Кижии амытан Оглунче дүкпүрүп-каккырып дорамчылаар, эттеп-эриидээш, өлүрүп каар.Ынчалза-даа Ол үшкү хүнде дирлип кээр "- дээн.³⁵³⁶³⁷35 Ынчан Зеведейниң оолдары Иаков биле Иоанн Аңаа чедип келгеш: "Башкы! Бистиң дилээвисти күүседип бээриңерни күзеп тур бис"- дээн.36 Иисус: "Мээң чүнү кылып бээримни күзеп тур силер?"- деп айтырган.37 Олар Аңаа: "Алдарлыг Чагыргаңга, бирээвис Сээң оң талаңга, бирээвис солагай талаңга олурар арганы биске берип көрөм"- деп дилээннер.³⁸³⁹⁴⁰38 Ынчалза-даа Иисус оларга: "Мээң ам ижерим дашканы ижиш шыдаар деп силер бе? Мээң ам шыдажып эртерим хилинчекти эртип шыдаар деп силер бе? Чүнү дилеп турарыңарны билбес-тир силер"- деп чугаалаан.39 Олар: "Шыдаар бис"- деп харыылааннар. Иисус оларга: "Мээң ам ижерим хилинчектиң дашказындан, силер база ижер

силер. Мээң ам көрүп эртерим дег хилинчекти силер база көөр силер.⁴⁰ Ынчалза-даа Мээң оң, солагай таламга кымнарның олурары Менден хамаарышпас. Аңаа Бурганның олурзун деп айтып кааны улус олурар.⁴¹⁴² 41 Ону дыңнааш, арткан он өөреникчи Иаков биле Иоаннга хорадай бергеннер.⁴² Иисус оларны кыйгырып алгаш: "Силер, билир силер, чоннуң чагырыкчылары оларны чагырып турар, а даргалар база оларның кырында эрге-чагыргалыг."⁴³⁴⁴⁴⁵ 43 Ынчалза-даа силерниң араңарга ындыг болбазын: силерниң араңарга "Кол кижиге" болуксаан кижиге, шуптуңарга чалча болзун.⁴⁴ Силерниң араңарга бир дугаары болуксаан кижиге, шуптуңарның кулу болзун.⁴⁵ Чүте дээрге Кижиге амытан Оглу Аңаа бараан болзун дээш эвес, харын хөй улуска бараан болур дээш база оларны Бодунуң амы-тыны-биле садып ап, хостап алыр дээш келген"- деп чугаалаан.⁴⁶⁴⁷⁴⁸ 46 Оон олар Иерихонга келгеннер. Кажан Иисус Бодунуң өөреникчилери болгаш хөй чон-биле Иерихондан кел чыдырда, орук кыдынгга Тимейниң оглу, согур, ядыы Вартимей олурган.⁴⁷ Назарет чурттуг Иисус кел чыдарын дыңнап кааш: "Иисус Давидтиң Оглу! Мени кээргеп көр!"- деп алгырып эгелээн.⁴⁸ Хөй улус ону ыыттакас кылдыр албадарга-даа, Вартимей улам ыткыр: "Давидтиң Оглу! Мени кээргеп көр!"- деп алгырган.⁴⁹⁵⁰ 49 Иисус тура дүшкеш: "Ону кыйгырыптыңар!" - дээрге, "Иисус сени кыйгырып тур. Кортпа туруп кел"- деп согур кижини кыйгыра бергеннер.⁵⁰ Вартимей тура халааш, даштыкы хевин уштуп октапкаш, Иисуска чеде берген.⁵¹⁵² 51 Иисус оон: "Сеңээ чүнү кылып бээримни күзей-дир сен?"- деп айтырган. Согур кижиге Аңаа: "Башкы! Мен көрүксеп тур мен"- деп харыылаан.⁵² Иисус аңаа: "Бар че, сээң бүзүрелиң сени экиртип калды"-деп чугаалаан. Вартимейниң карактары ол-ла дораан көре бергеш, Иисусту эдериپ чорупкан. Он бирги эге

Chapter 11

¹²³1 Иисус өөреникчилери-биле кады Иерусалимге Елеон дааның чанында Виффагия биле Вифания дээр суурларга чоокшулап келгеш, ийи өөреникчизинге мынча дээн:2 "Мурнуңарда суурга баргаш, баглап каан турар, кижилер муну көрбээн, аныяк элчигенге таваржы бээр силер. Ону чежип эккелиңер.3 Бир эвес кым-бир кижилер: "Ону чүгө чеже бердиңер деп айтырар болза, "Элчиген Дээртивиске херек апарды, Ол ону дораан эгидип бээр"- деп харыылаар силер.⁴⁵⁶ 4 Олар баргаш кудумчуда, херим аксында баглап каан, аныяк элчигенни көрүп кааш, чеже бергеннер.5 Аңаа турган улус: "Аныяк элчигенни чүгө чеже бердиңер? Ону канчаарыңар ол?- деп айтыра бергеннер.6 Өөреникчилер Иисустуң ынча дээнин чугаалаарга, оларны чорудупкан.⁷⁸⁹¹⁰ 7 Олар аныяк элчигенни Иисуска эккелгеш, боттарының хевин чонак кылдыр салып бээрге, Иисус элчигенни муну алган.8 Хөй-ле кижилер боттарының хевин, чамдыктары ыяштарның будуктарын сыга тырткылааш, Ооң оруунга чада салып чорааннар.9 Иисустуң артынга, мурнунга кылашташкан улус: "Осанна! Дээргиниң ады-биле чоруп оорар Кижилер алга-йөрээшкениң!10 Дээрниң эң-не бедиинде, Осанна! Дээргиниң ады-биле кээп турар, бистин адавыс Давидтин Чыгыргазы алгаттырып-йөрээттирзин!"- деп алгыржып чорааннар.¹¹¹² 11 Кажан Иисус Иерусалимге келгеш, Бурганның өргээзинде бүтү чүвени ылавылап көргүлээш, үе орайтаан боорга, Ол Бодунуң он ийи өөреникчизин эдерткеш, Вифанияже чорупкан.12 Дараазында хүнде олар Вифаниядан үнүп турда, Иисус аажок аштай берген.¹³¹⁴ 13 Ол ырактан чөкпүр бүрүлүг ыяш көрүп кааш, аңаа чимис бар болур ужурулуг деп бодаан. Иисус аңаа чеде бергеш, бүрүлүгден өске чүнү-даа тыппаан. Чүгө дээрге чимис ажаар үе ам-даа келбээн.14 Ынчан Иисус ыяшка: "Сээң чемижиңни моон соңгаар кым-даа, кажан-даа чивезин"- деп чугаалаан. Ооң ынча дээнин өөреникчилери дыңнаан.¹⁵¹⁶ 15 Оон олар Иерусалимге келгенде, Иисус Бурганның өргээзинче киргеш, ында садыгжыларны болгаш садып алыкчыларны үндүр сывыртап, акша солукчуларының столдарын, көгө-буга садыгжыларының сандайларын аңдара октагылапкан.16 Бурганның өргээзин таварты бараан-сараан дажыглаарын хоруп каан.¹⁷¹⁸¹⁹ 17 Иисус оларга: "Мээң өргээмни бүтү чоннарның мөргүүр өргээзи болур"- деп бижип каан эвес ийикпе? А силер ону дээрбечилер уязы кылып алган силер"-деп турган.18 Ону дыңнааш, Бурганның бараалгакчылары болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчылары Иисусту канчап өлүрерин боданып эгелзэннер. Бүтү чон Ооң өөредиин магадап, хүлээп ап турар боорга, олар Оон коргуп турар болган.19 Кежээ дүшкенде, Иисус хоорайдан үнүп чоруй барган.²⁰²¹ 20 Эртенинде олар чимизи чок ыяштың чаны-биле эртип бар чыткаш, дазылынга чедир кургай бергенин көрүп кааннар.21 Пётр ол ыяштың дугайын сактып келгеш: "Башкы! Көрем, Сээң каргапканың ыяш кургай берип-тир"- деп, Иисуска чугаалаан.²²²³ 22 Оон Иисус мынча дээн:23 "Бурганга бүзүрөңер! Алыс шынны силерге чугаалап тур мен, бир эвес, бир кижилер бо дага: "Көдүрүлгөш, далайже кире бер!"- дээш, бодунуң чүрээнге бичии-даа чигзинмес болза, ол ынчаар бүдө бээр деп бүзүрөп турда, шынап-ла ынчаар бүдө бээр.²⁴²⁵²⁶ 24 Ынчангаш, силерге чугаалап тур мен: мөргүлүңерге чүнү дилээр-дир силер -- бүзүрөңер, алыр силер -- ол силерни болур.25 Кажан мөргүп тура, өршээңер. Дээрде Алаңар силерни өршээзин дээш, силерге буруулуг кижини өршээңер.26 А бир эвес, өршээвес болзуңарза, Дээрде Адаңар, силерниң бачыдыңарны база өршээвес.²⁷²⁸ 27 Олар катап база Иерусалимге келгеннер. Иисус Бурганның өргээзинге турда, дээди бараалгакчылар, ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш баштыңнар Аңаа чоокшулап келгеш:28 "Кандыг эрге-биле Сен ону кылып тур сен? Кым Сеңээ ындыг эргени берди? - деп, Оон айтырганнар.²⁹³⁰ 29 Иисус оларга: "Мен силерге бир айтырыг салыйн. Бир эвес, харыылаптар болзуңарза, Мен ону кандыг эрге-биле кылып турарымны силерге чугаалап бээр мен"- дээш,30 "Иоанның сугта суп турган эргези дээрлерден келген бе, азы кижилерден келген бе? Харыылап көрүңерем" - дээн.³¹³²³³ 31 Олар боттарының аразында сүмелешкеш: "Бир эвес, "дээрлерден" деп чугаалаар болзувусса, Ол бистен: "Ынчаарга, силер аңаа чүгө бүзүрөвээн силер?" - дээр.32 "Кижилерден келген"- деп чугаалаар дээш улустан кортканнар, чүгө дээрге шупту улус Иоанны "ёзулуг Медээчи"- деп санаар турган. 33 Ынчангаш олар Иисуска: "Билбес бис"- деп харыылааннар. Ынчан Иисус оларга: "Мен база кандыг эрге-биле ону кылып турарымны силерге чугаалавас мен"- деп харыылап берген

Chapter 12

¹²³1 Иисус оларга угаадыглыг чугаа чугаалап эгелээн: "Бир кижиге виноград тарып алгаш, долгандыр херимнээш, виноградты сы базар оңгарын каскаш, суурга тудуп каан. Ол оозун виноград ажаакчыларынга хүлээди бергеш, боду чоруй барган.2 Виноградты чыыр үези келирге, дүжүдүн эккээри-биле ол бодунуң чалчазын виноград ажаакчыларынге чорудупкан.3 Ынчалза-даа олар чалчаны тудуп алгаш, эттеп-эттеп чүнү-даа бербейн чорудупкан.⁴⁵4 Ынчан виноградтың ээзи катап база оларже өске чалчазын чорудупкан. Олар ол чалчаны дора көрүп, базынчактааш, бажын чара шапкаш, чорудупкан.5 Ынчаарга ол оон өске чалчазын чорудуптарга, ону өлүрүп кааннар. Виноград ээзи оон-даа өске чалчаларын чорудуп турган. Чамдызын эттеп-эриидеп кааптарлар, бир чамдызын өлүргүлөп кааптар болган.⁶⁷6 Виноград ээзиниң дың чаңгыс, ынак оглу турган, адак сөөлүндө: "Мээң оглумдан ыядып човай бээрлер боор"- дээш, оларже оглун чорудупкан.7 Ынчалза-даа виноград ажаакчылары бот-боттарынга: "Бо дээрже ооң салгакчызы-дыр. Ону барып өлүрүп кааптаалыңар, ынчан ооң салгал дамчыыр өнчү-хөреңгизи бистиң болур"- дигеннер.⁸⁹8 Олар ону туткаш, өлүргеш, виноград шөлүндө үндүр октапканнар.9 Виноград ээзи ынчан чүнү канчаарыл? Ол келгеш, виноград ажаакчыларын өлүргеш, а виноградының шөлүн өске улуска бериптер.¹⁰¹¹¹²10 Бижилгеден номчувааныңар ол бе? "Тудугжуларның херекчок дээш октапкан дажы эң чугула даш апарган.11 Дээрги-Чаяакчы ынчаар кылган, ону билип алыры кайгамчык-тыр".12 Иисустуң угаадыглыг чугаазы оларның дугайында деп билгеннер. Олар Ону тудуп алыксааш-даа, улустан корткаш, Ону каапкаш чоруй барган.¹³¹⁴¹⁵13 Ооң ол чугаазы дээш чамдык фарисейлерни болгаш Иродтуң талалакчыларын Иисусче чорудупканнар.14 Олар Иисуска чедип келгеш: "Башкы! Бис Сээң чөптүг болгаш кижилерни ылгап, кым-бир кижиге таарымчалыг болур дээш кызып туруп бербезиңни билир-дир бис. Чүге дизе кандыг-даа байдалда улусту Бурганның алыс шын оруунче углаарын өөредип турар-дыр Сен.Императорга үндүрүг төлөп болур бе азы чок бе? Бис төлээр бис бе азы чок бе?"- деп айтырганнар.15 Иисус оларның ийи арынның билир болгаш: "Чүге Мени шенеп турарыңар ол? Меңээ мөңгүн чоостан эккелиңерем "- дээн.¹⁶¹⁷16 Олар мөңгүн чоосту эккелген. Иисус ынчан: "Бо мында кымның чуруу, дүрзүзү бар-дыр, база кым адын салган-дыр?"- деп олардан айтырган. Олар Аңаа: "Императорнуң"- деп харыылааннар.17 Иисус оларга: "Ынчаарга императорга -- императорнуун, а Бурганга -- Бурганнын бериңер"- деп чугаалаан. Олар Ооң харызын дыңнааш, кайгап, магадааннар.¹⁸¹⁹18 Ооң соонда Иисуска "өлүглерден дирилбес"- деп бадыйткап турар садукейлер чедип келгеш, Иисустан:19 "Башкы! Моисей биске мынча деп бижээн болгай: "Бир эвес акызы өлү бээрже, ооң кадайы төл чок артар болза, ооң дуңмазы акызының кадайын алгаш, салгалын уламчылаар ужурул"- дээн.²⁰²¹²²²³20 Чеди алышкы чораан. Бир дугаары өглөп алгаш, өлүп каарга, төлү чок болган.21 Акызының кадайыга ийи дугаары өглөп алгаш, база өлгөн, ажы-төлү чок болган. Үш дугаары-биле база ындыг болган.22 Ону кадайы кылдыр чеди алышкы шупту алгаш, чаңгызы-даа төл артырбаан. Алышкыларның соонда кадайы база өлгөн.23 Кажан олар шупту дирлип келирге, ол кайызының кадайы болурул? Чүге дээрже алышкылар чеделээн аңаа өглөнгөннер болгай"- деп айтырганнар.²⁴²⁵24 Иисус оларга: "Силер бижилгени-даа, Бурганның күжүн-даа билбес болгаш будалып турарыңар ол-дур.25 Өлүглерден дирилгеш, олар кадай-даа албас, ашакка-даа барбас, дээрниң төлээлери ышкыш болур.²⁶²⁷26 Өлүглерден дирлип келириниң дугайында, Бурганның тенниг чадаң ыяш иштинден: "Мен Авраамның, Исаактың, Иаковтуң Бурганы-дыр Мен"- дэнин номчувааныңар ол бе?27 Ол өлүглерниң эвес, дирилгелерниң Бурганы-дыр. Ынчангаш силер, көңгүс шын эвес билип турар-дыр силер, саддукейлер!"- деп чугаалаан.²⁸²⁹³⁰³¹28 Оларның маргыжын дыңнап турган ном-хоойлу тайылбырлакчыларының бирээзи, Иисустуң оларга берген харызының экизин дыңнааш, Ооң чанынга келгеш: "Айтышкыларның эң чугулазы кайызыл"- деп айтырган.29 Иисус аңаа: "Эң чугула бир дугаар чагыг бо-дур: "Дыңна Израиль! Бистиң Бурганывыс -- дың чаңгыс Дээрги-Чаяакчы-дыр.30 Бодунуң Дээрги-Чаяакчы Бурганыңа чүрээниң ханызындан, сагыш-сеткилиңниң арыындан, угаан-бодалыңның шынчызындан болгаш бар-ла күжүң-биле ынак бол!"- ол-дур, бир дугаар ыдыктыг чагыг.31 Ийиги чагыг: "Чанында кижиге бодунга бодун дег ынак бол! Олардан чугула чагыг чок"- деп чугаалаан.³²³³³⁴32 Ном-хоойлу тайылбырлакчызы Аңаа: "Эки чугааладың, Башкы! Бурган чаңгыс, Оон өске кандыг-даа Бурган чок"- деп шынын сөглөдиң.33 Оон ыңай Бурганга чүрээниң ханызындан, сагыш-сеткилиниң арыындан, угаан-бодалының шынчызындан бар-ла күжү-биле ынак болуру база чанында кижиге бодунга боду дег ынак болуру -- өргүлдерниң бүгү хевирлеринден улуг болур"- деп чугаалаан.34 Иисус ооң угаангыр чугаазын дыңнааш: "Бурганның Чагыргазындан ырак эвес-тир сен"- деп, аңаа чугаалаан. Ооң соонда Аңаа кым-даа айтырыг салып дидинмээн.³⁵³⁶³⁷35 Иисус Бурганның өргээзинге өөредирин уламчылап тура:

"Ном-хоойлу тайылбырлакчылары чүге "Христосту Давидтиң Оглу"- деп турарларыл?³⁶ Давид боду Ыдыктыг Сүлдеге бүргеткеш: "Дээрги-Чаяакчы мээң Дээргимге: "Дайзыннарыңны Сээң буттарың адаанга эккеп салбаан шаамда, Мээң оң таламга олур"- дээн болгай.³⁷ Ынчаарга Давид боду Ону Дээргим деп адап турар болза, Христос канчап Давидтиң Оглу болурул?"- дээн. Хөй чон Иисусту күзел ханыышкынныг дыңнап турганнар.³⁸³⁹⁴⁰ ³⁸ Иисус чонну улаштыр өөредип, мынча дээн: "Ном-хоойлу тайылбырлакчыларындан кичээниңер, олар узун хептиг кылаштаарыңга болгаш чон чыылган черлерге, улустуң оларны мендилээринге ынак болгайлар.³⁹ Олар синагогаларга мурнунга олурарыңга, байырлалдарда мурнуку одуругга чыдарыңга ынактар.⁴⁰ Олар дулгуяк херээженнерни когараткаш, оон карак чаап, үр мөргүүр улус-тур. Оларны эң-не шыңгыы кеземче манап турар."⁴¹⁴² ⁴¹ Иисус улустуң өргүлге салып турар акша-мөңгүнүн көөр дээш, өргүл салыр хааржактың дужунга барып олуруп алган. Дыка хөй байлар, хөйнү салып турган.⁴² Оон яды дулгуяк херээжен келгеш, бир акша хире үнелиг ийи мөңгүн чоос салган.⁴³⁴⁴ ⁴³ Иисус өөреникчилерин кыйгырып алгаш: "Силерге алыс шынны чугаалап тур мен, бо дулгуяк, яды херээжен эң-не хөй өргүлдү салды.⁴⁴ Чүге дээрге шупту улус боттарының артыкшылындан салып турду, а ол яды хирезинде, бодунуң амыдыраар ужурлуг акшазындан салды.

Chapter 13

¹²1 Иисус Бурганның өргээзинден үнүп орда, Ооң бир өөреникчизи Аңаа: "Башкы! Көрүңер даан, кандыг бажыңнар-дыр, кандыг даштар-дыр!"- дээн.² Иисус аңаа: "Бо улут бажыңнарны көрүп тур сен бе? Маңаа даштан дашче чүү-даа артпас. Шупту буступ каар"- деп харыылаан.³⁴3 Иисус Елеон даанга Бурганның өргээзиниң дужунга олурда Пётр, Иаков, Иоанн база Андрей чедип келгеш, Оон мынча деп айтырганнар: 4 "Ол бүгү кажан болурул? Кандыг бадыткал демдектеринден билип алыр бис? Биске чугаалап бериңерем"- дээн.⁵⁶5 Иисус оларга мынча дээн: "Кымга-даа мегелетпес дээш, боданыңар!6 Чүгө дээрге "Христос Мен-дир мен"- деп, Мээң адым тудуп, хөй-ле кижичедип келгеш, улусту мегелээр."⁷⁸7 Кажан силер дайынчылар болгаш дайын дугайында чугаалар дыңназыңарза, кортпаңар.8 Бир чонче өске чон база бир күрүнеже өске күрүне халдай бээр. Чер болганга чер шимчээшкиннери болгаш аш-чут болур. Ынчалза-даа ол бүгү, божан херээженниң эъдиниң аарыы дег, хилинчектиң чүглө эгези-дир.⁹¹⁰9 Кичээнгейлиг болуңар! Силерни шиидери-биле дээди Чөвүлелдерге хүлээдир база синагогаларга эттеп-эриидээр. Мээң дугайымда херечилеп, чагырыкчылар болгаш хааннар мурнунга турар силер.10 Баштай бүгү чонга Өөрүнчүг Медээни чугаалаар уjurлут силер.¹¹¹²¹³11 Кажан силерни шиидери-биле тудуп апарза, чүнү чугаалаарын баш удур боданмаңар. Чүнү чугаалаары ол үеде билдине бээр, чүгө дээрге бодуңар эвес, а Ыдыктыг Сүлдө чугаалай бээр.12 Акызы дуңмазын, ачазы ажы-төлүн өлүмчө бериптер. Ажы-төлү ада-иезинче халдап, оларны өлүрүп каарлар.13 Мээң адым дээш бүгү улус силерни көөр хөңнү чок болу бээр. Ол бүгүнү шыдашкан кижиче камгалалды алып.¹⁴¹⁵¹⁶14 Кажан хоозуралдың бужар чудун көрүп кагыңарза, ооң турбас уjurлут черинге келириниң дугайында Даниил медээчиниң бодунуң номунда бижээнин номчаан кижиче билип каар. Ынчан Иудеяга турган улус дагларже дезипсин.15 Бажыңының кырынга турган кижиче эт-севин алып дээш оон дүжүп, бажыңынче кирбезин.16 Шөлгө ажылдап турган кижиче идик-хевин алып дээш бажыңынче барбазын.¹⁷¹⁸¹⁹²⁰17 Ол хүннерде иштиг-сааттыг болгаш эмер чаш төлдүг улус ат болур.18 Ол бүгү болуушкун кыжын болбазын дээш мөргүңер.19 Чүгө дээрге Бурганның делегейни чаяаган үезинден бээр бо хүнге чедир болуп көрбээн база моон соңгаар кажан-даа болбас, ындыг коргунчуг айыыл-халап ол хүннерде болур.20 Бир эвес Дээрги-Чаяакчы ол хүннерниң санын кызырбаан болза, амылыг кижиче бүрүзү оон менди үнмөс ийик. Ынчалза-даа Бодунуң шилип алган улузун бодааш Дээрги ол хүннерниң санын кызырып берген.²¹²²²³21 Ынчан, кым-бир кижиче силерге: "Христос мында" азы "Ол дүгдө" дээр болза, бүзүрөвөңер!22 Чүгө дээрге Бурганның шилип алган улузун мегелээр дээш, оларга янзы-бүрү бадыткал демдектер болгаш кайгамчык чүүлдер көргүзөр, "Христос-тур мен", "Бурганның медээчизи мен" дээр улус тыптып кээр.23 Силер кичээнгейлиг болуңар! Силерни сагындырып кааным ол.²⁴²⁵²⁶²⁷24 Ол хүннерниң бүгү айыыл-халавы болуп каапкан соонда, хүн караа өжер, ай чырытпастай бээр,25 сылдыстар дээрден кээп дүжер база дээрниң күчү-күштери сириңейнип божанай бээр.26 Ынчан өндүр улут күчү-күжү-биле алдарга бүргеткен Кижиче амытан Оглуңуң булут кырында кел чыдарын улус көрүп каар.27 Ол Бодунуң шилип алган улузун өртемчейиниң бир кыдыындан өске кыдыынга чедир дөрт чүктен чыып эккелзин дээш, Бодунуң төлээлерин чорудуптар.²⁸²⁹28 Чимис үнөр ыяш силерге үлегер болзун: кажан ооң будуктары чымчап, бүрүлери бүүректелип частып эгелээрге, удавас чай дүжер деп билип каар силер.29 Шак-ла ынчалдыр ол бүгүнүң боттанып эгелээнин билип кагыңарза, кижиче амытан Оглуңуң келири удавас деп сактып алыңар.³⁰³¹³²30 Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: ол бүгү бүтпээн шаанда, бо салгалдың улузу өлүп читпес.31 Дээр биле чер чиде бээр, а Мээң сөстөрүм читпес.32 Ол хүннүң, ол шактың кажан кээрин кым-даа билбес, дээрниң төлээлери-даа, Бурганның Оглу-даа, чүглө Бурган Ада Боду билир.³³³⁴33 Серемчилелдиг болуңар, белен туруңар. Чүгө дээрге ол хүннүң кажан кээрин билбес силер.34 Ол дээрге бажыңын чалчаларынга ээледиң кааш, кижиче бүрүзүңгө кылыр ажылын айтып бергеш, хаалгачыга: "Одуг-сергек таңныылдап олур"- деп айтышкын бергеш чоруй барган ээзин манаан чалчаларга дөмөй-дир.³⁵³⁶³⁷35 Ынчангаш силер база одуг-сергек болуңар! Чүгө дээрге бажың ээзиниң кажан келирин билбес-ле болгай силер: та кежээ, та дүн ортузунда, та аскыр дагаа алгырар үеде, та хүн үнүп олурда чедип келир.36 Ол хенертен эеп келгеш, удуп чыдарыңарны көрүп кагбазын.37 Ынчангаш силерге чагаан чагымыны шупту улуска база чугаалап тур мен: "Одуг-сергек болуңар!"

Chapter 14

¹²1 Хосталыышкын болгаш хаарган далганнар байырлалынга чедир ийи хонук арткан турган. Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш ном-хоойлу тайылбырлакчылары Иисусту кажарлап тудуп алгаш өлүрүп каарын бодап турганнар.2 Чон аразынга хөлээзин үндүрбези-биле байырлал үезинде эвес деп чугаалашканнар.³⁴⁵3 Ол үеде Иисус Вифанияга, кеш аарыглыг Симоннуң бажыңынга турган. Иисус дыштанып, чемненип олурда, арыг, улуг үнелиг нард үнүштен кылган, чаагай чыттыг үс куткан алебастр сава тудуп алган херээжен кижини ол бажыңга чедип келген. Ол савазын ажыткаш, үстү Иисустуң бажынче кудуп эгелээн.4 Чамдык улус: "Чаагай чыттыг, үнелиг үстү ынчаар чарыгдаан ажыы чүл?"- деп аразында чугаалажы бергеннер.5 "Үш чүс динарийден-даа улуг өртөккө садыпкаш, акшазын ядыыларга үлөп берип болур турган"- деп чугаалажып, ол херээженге таарзынмайн турганнар.⁶⁷⁸⁹6 Иисус оларга: "Соксаңар, ону чүгө хоруп турарыңар ол? Ол меңээ эки чүве кылды.7 Чүгө дээрге силерниң чаныңарга ядыылар кезээде бар болур. Кажан күзээр силер, ынчан оларга дузалап болур силер. А Мен силерниң-биле кады турбас мен.8 Мээң мага-бодумну үс-биле чаап, Мени орнукшударыңа ол белеткеп берди.9 Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: бүдүн делегейге, Өөрүнчүг Медээни каяа суртаалдаан болдур, ооң Меңээ кылган ажыл-херээн улус, чон сактып чугаалажыр.¹⁰¹¹10 Он ийи өөреникчиниң бирээзи Иуда Искарот Иисусту садыптар дээш Бурганның дээди бараалгакчыларынче чорупкан.11 Ону дыңнааш, олар амырап, акша бээрин аазаан. Ол Иисусту тудуп бээр, эптиг байдалды дилеп эгелээн.¹²¹³¹⁴12 Хаарган далганнар байырлалының бирги хүнүндө, хосталыышкын байырлалында чиир хураганны дөгөрөр мурнунда, өөреникчилер: "Байырлалдың кежээки чемин каяа белеткээрин күзээр сен"- деп, Иисустан айтырган.13 Ынчан Ол Бодунуң ийи өөреникчизинге: "Хоорайга баргаш, суглуг кувшин туткан кижиге ужуражы бээр силер. Оон ол кижини эдерип чоруптар силер"-деп чагааш чорудупкан.14 Ол кижиниң кирген бажыңының ээзинге: "Өөреникчилерим-биле кады хосталыышкын байырлалының кежээки чемин чиир өрээливис кайдал? - деп, Башкывыс айтырып тур"- деп чугаалаңар.¹⁵¹⁶15 Ол силерге кырында каътта, аайлап белеткеп каан улуг өрээлди көргүзөр. Аңаа хосталыышкын байырлалының кежээки чемин белеткээр силер".16 Өөреникчилер хоорайга баргаш, Ооң чугаалаанын ёзугаар ол бажыңны тыпкаш, айыткан өрээлинге кежээки чемни белеткеп каан.¹⁷¹⁸¹⁹17 Кежээликтей Иисус аңаа, он ийи өөреникчизи-биле чедип келген.18 Кежээки чем үезинде Иисус өөреникчилеринге: "Силерге алыс шынны чугаалап тур мен: Силерниң бирээңер, Мээң-биле кады чемненип олурар кижини, Мени садыптардыр"- деп чугаалаан.19 Өөреникчилер муңгарап: "Мен эвес ирги мен бе?"- деп соңуг-мурнуг Иисустан айтырып эгелээн.²⁰²¹20 Иисус оларга: "Он ийи кижиниң бирээзи, Мээң-биле чаңгыс тавактан чемненип олурар кижини ол-дур"- деп чугаалаан.21 Бижилгеде Ооң дугайында бижээни дег, Кижини амытан Оглу ынчаар чоруп олурар, а Ону садыптар кижиге хилинчек, ооң орнунга, ол кижинин төрүттүнмээни дээре.²²²³²⁴²⁵22 Олар чемненип олурда Иисус хлебти алгаш, алгап-йөрээгеш, үзе тырткылааш, үлөп тура: "Тудуңар чиңер. Бо дээрге Мээң мага-бодум-дур"- деп чугаалаан.23 Ооң соонда ол дашканы көдүргеш, алгап-йөрээгеш, оларга эргий сунган. Шупту өөреникчилери ишкилепкен.24 Иисус оларга: "Бо дээрге хой улус дээш төгөрүм, чагыг-керээ чарар, Мээң ханым-дыр деп чугаалаан.25 Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: Бурганның Чагыргазыңа чаа арага ижер хүнүм келбээн шаанда, Мен ам моон соңгаар виноград арагазы ишпес-тир мен"-дээн.²⁶²⁷26 Олар ыдыктыг ырларны ырлашкаш, Елеон даанче чорупканнар.27 Иисус оларга: "Кадарчызын өлүрүп каарымга, хойлары тарай халчы бээр"- деп бижээни дег, силерниң бүзүрелиңер чиде бээр-дир.²⁸²⁹28 Ынчалза-даа ол бүтүнүң соонда, Мен чүгле дирлип келгеш-ле, Галилеяга силерни мурнай чеде бээр мен.29 "Бир эвес шупту улус бүзүрелин чидириптер-даа болза, мен бүзүрелим чидирбес мен"- деп, Пётр чугаалаан.³⁰³¹30 Иисус аңаа: "Алыс шынны сеңээ чугаалап тур мен: бо дүне аскыр дагаа ийи катап алгыргалакта, сен Менден үш катап ойталаар-дыр сен"- деп харыылаан.31 Ынчалза-даа Пётр улам шынзыдып: "Бир эвес мен Сээң-биле өлүр-даа апарзымза, Сенден ойталавас мен"- деп турган. Өске өөреникчилер база шупту ынчаар чугаалап турганнар.³²³³³⁴32 Кажан олар Гефсимания деп адаар черге чедип келгенде, Иисус Бодунуң өөреникчилеринге: " Амдызыңда Мен мөргүп турумда, силер маңаа олуруңар"- деп чугаалаан.33 Пётр, Иаков болгаш Иоанны Ол эдертип алган. Ону ундарал, хөлээзин хөмө ап чораан.34 Ол: "Мээң сагыш-сеткилим өлүмнүү-биле муңгагдаан. Силер маңаа олуруңар, удуваңар!"- деп, өөреникчилеринге чагып кааш,³⁵³⁶35 Ол кезек бурунгаар кылаштааш, черже кээп дүшкеш, " Бир эвес болдунар болза, хилинчектиң ол үе-шагы Оон чайлай берзин дээш, мөргүп чыткан.36 Иисус мынчаар мөргээн: "Ачай! Мээң Адам! Сээң шыдавас чүвең чок. Хилинчектиң бо дашказын Менден чайлады берем. Ынчалза-даа Мээң күзелим-биле эвес, Сээң күзел-сорууң чогул бүтсүн!³⁷³⁸³⁹37 Иисус өөреникчилеринге чедип кээрге, олар удуп чытканнар. Ол Пётрга: "Симон! Сен удуп калдың

бе? Сен бир шак иштинде удувайн барып шыдава с сен бе?- деп айтыргаш,³⁸ "Шенелде үезинде туруштут боор кылдыр, удувайн мөргүлдөңөр. Мага-бот кошкак-даа болза, Сүлде күштүг болгай".³⁹ Иисус база катап ырай бергеш, ол-ла мөргүлүн катаптап мөргөөн.⁴⁰⁴⁰¹⁴² Иисус эглип келгеш, ам база оларның карактары шимдинип, удуй берген чытканын көрүп каан. Олар Аңаа чүнү чугаалаар аайын тыппаан.⁴¹ Иисус үш дугаар чедип келгеш: "Силер, ам-даа удувушаан силер бе? Дыштанмышаан силер бе? Болзун! Киж и амытан Оглун бачыттыгларның холунга хүлээдиштер үе-шагы келген-дир.⁴² Туруңар, чоруулуңар, Мени садыптар киж и мырыңай чоокшулап келген-дир. Иисусту тудуп хоругдааны.⁴³⁴³⁴⁴⁴⁵⁴⁶ Иисус ону чугаалап турда, он ийи өөреникчинин бирээзи Иуда чедип келген. Ооң-биле кады селеме, ча-согун туткулап алган улус келген. Оларны дээди бараалгакчылар, ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш баштыңнар чорудупкан.⁴⁴ Иуда: "Баргаш, Кымны ошкаптар-дыр мен, Ол кижини туткаш, таңныыл хайгааралы-биле аппаар силер"- деп, ол улус-биле дугуржупкаш,⁴⁵ Иуда келген дораан, Иисуска баргаш: "Башкы, Башкы"- депкеш, Ону ошкапкан.⁴⁶ Ынчан олар Иисусту хоругдаар дээш, тудуп алганнар.⁴⁷⁴⁷⁴⁸⁴⁹⁵⁰ Аңаа турган бир киж и хылыжын ушта тырткаш, дээди бараалгакчының чалчазының кулаан үзе шаапкан.⁴⁸ Ынчан Иисус: "Силер Мени тудуп алырда дээрбечи дег, чүге хылыш-селемелиг чедип келдиңер?"⁴⁹ Хүннүң-не Бурганның өргээзинге силерни өөредип, кады турдум чоп? Силер Мени тутпайн турдуңар. Ындыг-даа болза, Бижилге ёзугаар ынчаар болгай аан"- деп чугаалаан.⁵⁰ Ынчан Иисустуң өөреникчилери Ону каапкаш, тарай маңнажы берген.⁵¹⁵¹⁵² Чанагаш мага-бодун шывыг-биле ораанып алган аныяк оол чааскаан Иисустуң соондан бар чыткан. Дайынчылар ону тудуп алган.⁵² Ол оол шывыын октапкаш, чанагаш хевээр дезе берген.⁵³⁵³⁵⁴ Иисусту дээди бараалгакчыга эккелген. Ында шупту дээди бараалгакчылар, баштыңнар, ном-хоойлу тайылбырлакчылары чыгып келген болган.⁵⁴ Пётр Иисустуң соондан бичии ыракка эдерип чорааш, дээди бараалгакчының иштики хериминиң иштинче кирип келген. Ол чалчалар чанынга, одагга чыннып олуруп алган.⁵⁵⁵⁵⁵⁶ Дээди бараалгакчылар болгаш бүгү синедрион Иисусту өлүрүп шиидип болур барымдаалыг херечилел дилээш, тыппааннар.⁵⁶ Аңаа удур хөй улус херечилеп турза-даа, оларның херечилээн барымдаалары дүүшпейн турган.⁵⁷⁵⁷⁵⁸⁵⁹ Чамдык улус Аңаа удур меге барымдаалар берип:⁵⁸ "Бис Ооң: "Мен бо киж и холу-биле тудуп каан өргээни бузуп каапкаш, киж и холу-биле тутпаан өске өргээни үш хонук иштинде тудуптар мен"- деп турганын дыңнадывы"- дижиш турган.⁵⁹ Ол херечилел барымдаа чок болганындан база дүүшпес болган.⁶⁰⁶⁰⁶¹⁶² Ынчан дээди бараалгакчы улус мурнунче үнүп келгеш, Иисустан: "Чүге Сен харыы бербес Сен? Бо улус чүге Сеңээ удур херечилеп турарларыл?"- деп айтырган.⁶¹ Иисус ыыттаваан, харыы бербээн. Дээди бараалгакчы катап база Оон: "Сен Христос Сен бе? Бурганның йөрээп каан Оглу Сен Сен бе?"- деп айтырган.⁶² Иисус мынча деп харыылаан: "Ийе, Мен-дир Мен. Киж и амытан Оглунуң Күчүлүг Бурганның оң талазында олурарын база дээрниң булуттарынга бүргеткен кел чыдарын көөр силер".⁶³⁶³⁶⁴⁶⁵ Ынчан дээди бараалгакчы кеткен хевин ора соп октапкаш, мынча дээн: "Биске ам херечилерниң херээ чүл?"⁶⁴ Ооң Бурганны дорамчылаанын силер шупту дыңнадыңар. Кандыг шииткел үндүрер силер? ӨОлар шупту Ону буруулут деп санааш, өлүмге төлептиг деп чугаалаан.⁶⁵ Чамдык улус Олче каккырып-дүкпүрүп эгелээн. Иисустуң карактарын дуй шарып алгаш: "Өттүр көрүп медегле"- дээш, Ооң арны-бажынче шашкылап турганнар. Чалчалар безин Ону эттеп турган.⁶⁶⁶⁶⁶⁷⁶⁸ Пётр артыккы херим иштинге турда, аңаа дээди бараалгакчының чалчазы херээжен чедип келгеш,⁶⁷ Одаг кыдыынга чыннып турган Пётрну көрүп кааш, ону топтавышаан: "Назареттен келген Иисус-биле сен база кады турган сен"- деп чугаалай берген.⁶⁸ Пётр: "Ону билбес мен, чүнү чугаалап турарыңарны билбейн тур мен"- деп удурланып, мурнуку херим иштинче чугааланмышаан үнүп орда, аскыр дагаа алгырыпкан.⁶⁹⁶⁹⁷⁰ Демги чалча ону катап база көрүп кааш, чанынга турган улуска: "Бо киж и оларның бирээзи-дир"-деп чугаалаан.⁷⁰ Пётр база катап удурланган. Бичии болганда аңаа турган бир киж и Пётрга: "Сен, шынап-ла, оларның бирээзи-дир сен, чүге дээрге сен база Галилеядан болгай сен"- деп чугаалай берген.⁷¹⁷¹⁷² Пётр оларны бүзүредир дээш: "Мен Ол Кижини силерниң чугаалап турар Киж иңерни билбес мен"- деп даңгырак берип эгелээн.⁷² Ынчан аскыр дагаа ийиги удаа алгыра бээрге, Иисустуң: "Аскыр дагаа ийи дугаар алгыраының бертинде, сен Менден үш удаа ойталаар-дыр сен"- дээнин дораан сактып келгеш, ыглап бадырыпкан.

Chapter 15

¹²³1 Эртен эрте дээди бараалгакчылар, баштыңнар, ном-хоойлу тайылбырлакчылары база нийти чөвүлел шийтпир үндүргөн. Олар Иисусту хүлүп алгаш Пилатка чедире берген.2 Пилат Оон: "Сен иудей Хаан Сен бе?"- деп айтырган.Иисус Аңаа: "Сен бодуң чугааладың"- деп харыылаан.3 Иисуска удур хөй буруудадыышкынны дээди бараалгакчылар деткип үндүрүп турган.⁴⁵4 Ынчангаш Пилат Оон: "Сен, чүге харыылавайн турарың ол? Сеңээ удур буруудадыышкын кайы хире хөй-дүр көрзүңзе?5 Иисустуң ам база чүнү-даа харыылавааны Пилатты аажок кайгаткан."⁶⁷⁸6 Ол байырлалда Пилат чоннуң дилээ-биле бир херектээнни хостаар уjurлуг турган.7 Үймээн үезинде бодунуң талалакчылары-биле өлүрүүшкүн кылган Варавва ол үеде хоругдалга чыткан.8 Пилаттан бир херектээнни хостаар кылдыр дилеп турган хөй улус чыгып келген.⁹¹⁰¹¹9 Пилат олардан: "Иудей Хаанны хостап бээримни күзээр силер бе?"- деп айтырган.10 Дээди бараалгакчыларның Иисуска адааргааш, Ону садыпканын Пилат билип турган.11 Ынчалза-даа Варавваны хостап бээрин Пилаттан дилээр кылдыр дээди бараалгакчылар улус-биле бүдүү дугуржуп алган турган.¹²¹³12 Пилат олардан: "Силерниң иудей Хаан деп адап турарыңар демги Кижини канчаар шийдеримни күзеп тур силер?"- деп айтырган.13 Олар: "Ону хере шаавыт! "- деп алгырышкан.¹⁴¹⁵14 Пилат: "Ол кандыг багай чүве кылганыл?"- деп айтырарга, чыылган чон улам күштүү-биле: "Ону хере шавыңар!"- деп алгырышкан.15 Пилат чыылган чоннуң күзелин хандыраар дээш, оларга Варавваны хостап берген, а Иисусту кымчылааш, хере шавары-биле алгаш баарын дужааган.¹⁶¹⁷¹⁸16 Шериглер Иисусту Пилаттың ордузунда улус хүлээп алыр өрээлге эккелген, аңаа бир полк шериг база чыгып келген.17 Олар Иисуска хүрең-кызыл шыва тон кедиргеш, тенниг оотпактан оваадай өрээш, Ооң бажынга кедиргеш: 18 "Иудей Хаан, өөрүп-хөгөл!"- деп алгыржып, Аңаа байыр чедирген улус өттүнүп, кочулап эгелээннер.¹⁹²⁰²¹19 Олар ыяштар тудуп алгаш, Иисустуң бажынче хаккылап-соккулап, Олче каккырып-дүкпүрүп, Ооң мурнунга дискек кырынга олура дүжүп, Аңаа тейлээн улус өттүнүп, кыжырып-каттыржып, дорамчылап турган.20 Иисусту дорамчылап хыы-хангаш, Ооң хүрең-кызыл тонун ужулгап, Бодунуң хевин кедиргеш, хере-шавары-биле алгаш чорупканнар.21Ол үеде Александр биле Руфтуң ачазы, Кириянея чурттуг Симон шөлден кел чыткан. Кажан ол Ооң чаны-биле эртип бар чыдырда, ону Иисустуң белдир ыяжын чүктээр кылдыр албадапканнар.²²²³²⁴22 Иисусту Голгофа азы "Баш сөөгү"- деп адаар черге эккелгеннер.23 Аңаа смирна холаан арага бээрге, Ол ону ишпээн.24 Шериглер Иисусту белдир-ыяшка хере шаап кааш, Ооң хевин төлге октааш, үлежип алганнар.²⁵²⁶²⁷²⁸25 Кажан Ону белдир-ыяшка хере шаап каанда, үшкү шак турган.26 Ооң буруузун бижиир уjurлуг самбыражыгашка: "Иудей Хаан"- деп бижип кааннар.27 Иисустуң оң-солагай талазында ийи дээрбечини база хере шаап каан турган.28 "Кемниг-херек үүлгедикчизи"- деп санаттырган (Ис.53:12) Бижилгениң сөзү чогул бүткен.²⁹³⁰29 Эрткен-дүшкен улус Иисусту бак сөглөп, дорамчылап-биле баштарын чайып, кочулап: "Ээй! Сен Бурганның өргээзин үрегдеп-бускаш, үш хүннүң дургузунда тудуп үндүрүптер Мен"- деп турдуң чоп!30 Бодуңу Бодуң камгала! Белдир ыяштан Бодуң дүжүп кел!"- деп турганнар.³¹³²31 Дээди бараалгакчылар, ном-хоойлу тайылбырлакчылары база Иисусту кыжырып-каттыржып, боттарының аразында: "Өске улусту камгалап турган, а Бодун камгалап шыдапас бе?32 Израильдиң Хааны Христос белдир-ыяштан ам дүжүп кээр болза, ону көргөш, бүзүрей бээр бис"- деп чугаалажып турганнар. Иисус-биле кады хере шаптырган ийи дээрбечи безин Ону бак сөглөп турган.³³³⁴³⁵33 Хүн үнгенден бээр, алдыгы шактан тоску шакка чедир бүгү чер кырын дүмбей караңгы шыва апкан.34 А тоску шак үезинде Иисус ыткыр алгырып: "Мээң Бурганым! Мээң Бурганым! Чүге Сен Мени кааптың!?"- дээн.35 Чоогунга турган, ону дыңнаан улустуң чамдыызы: "Дыңнаңарам, Ол Илияны кыйгырып тур"- дишкен.³⁶³⁷³⁸36 Оларның бирээзи маңнап чеде бергеш, губканы уксуска өттүргөш, чиңгежек ыяш бажынга кедиргеш, Иисуска ижиртири-биле сунуп тура: "Адыр! Ону белдир-ыяштан дүжүрүп алыр дээш, Илияның келир-келбезин көөр бис"- деп, ол кижиге чугаалаан.37 Ыткыр алгырыпкан соонда, Иисустуң амы-тыны үстү берген.38 Ол өйдө Бурганның өргээзиниң иштинде азып каан көжеге үстүндө адаанга чедир, ийи чара орлу берген.³⁹⁴⁰⁴¹39 Иисустуң чиге мурнунга турган чүс шериг баштыңчызы Ооң канчаар өлгенин көргөш: "Бо Кижиге ылап-ла Бурганның Оглу турган-дыр!"-дээн.40 Болган чүүлдү ырактан хайгаарап турган херээженнер аразынга Мария Магдалина, бичии Иаков биле Иосийниң авазы Мария база Саломия турганнар.41 Иисус Галилеяга чоруп турда, олар база Ону эдерип чорааннар. Иерусалимче Ооң-биле кады чедип келген өске-даа херээженнер база турган.⁴²⁴³⁴⁴42 Суббота хүнүнүң мурнунда кежээ43 Дээди иудей чөвүлелдиң алдар-хүндүлүг кижигүнү боор, Бурганның Чагыргазының келирин манап чоруур, Аримафея чурттуг Иосиф дээр кижиге чедип келгеш, Пилатче дидим басып кире берген. Ол Пилаттан Иисустуң мага-бодун аңаа бээрин дилээн.44 Иисустуң ындыг дүргөн өлү бергенин дыңнааш кайгап-харап, демги чүс шериг

баштыңчызын кыйгыртып алгаш, Ооң кажан өлгенин айтырган.⁴⁵⁴⁶⁴⁷45 Чүс шериг баштыңчызындан, Иисустуң шынап өлгенин билип алгаш, Пилат мага-ботту Иосифке бээрин чөпшээрээн.46 Иосиф чуга пөс садып алгаш, Иисустуң мага-бодун дүжүргөш, ол пөзү-биле ораап алгаш, хаяда оя хаккан чевег-куйга орнукушудуп каан. Чевег-куйнуң аксын улут даш чууп эккелгеш, дуглап каан.47 Мария Магдалина, бичии Иаков биле Иосийниң авазы Мария Иисусту кайда орнукушудуп каанын көрүп алганнар.

Chapter 16

¹²1 Амыр-дыш хүнү эрткенде, Мария Магдалина бичии Иаков биле Иосийниң авазы Мария база Саломия Иисустуң мага-бодун чаап каар дээш чаагай чыттыг үстер садып алганнар.2 Олар неделяның бирги хүнүндө, эртен эрте, даң хаяазы чырып орда, чевег-куйже чорупкан.³⁴3 Орук ара: "Чевег-куйнуң аксын дуглаан дашты кым биске чайладыр чууктап бээрил?- деп аразында чугаалажып чорааннар.4 Чедип келгеш олар аажок улут дашты кыдыынче чууктап каанын көрүп каан.⁵⁶⁷5 Чевег куйнуң иштинче кире бергеш, ооң оң талазында ак хеп кеткен аныяк оолдуң олурарын көрүп кааш, аажок кортканнар.6 Ол оол: "Кортпаңар. Силер Назарет чурттуг, хере шаптырган Иисусту дилеп тур силер бе? Ол мында чок. Ол дирлип келген! Ооң чыткан чери бо-дур.7 Ам баргаш Пётрга болгаш өске-даа өөреникчилерге: "Ооң силерге чугаалааны дег, Ол силерни мурнай Галилеяга чеде бээр. Ону аңаа көрүп каар силер"- деп дамчыдыңар"- дээн.⁸8 Олар шуут кайгап, чевег-куйдан үнгеш, кортканындан маңнажып чорупкан. Орук ара кымга-даа, чүнү-даа чугаалавааннар.⁹¹⁰¹¹9 Неделяның бирги хүнүнүң даң бажында, Иисус катап дирлип келгеш, бир дугаарында, ынчан бир-ле чеди бугун үндүр сывырып бергени Мария Магдалинага көзүлгөн.10 Ол оон чоруткаш, качыгдап ыглашкан, Иисус-биле кады чоруп турган улуска:11 "Иисустуң дирлип келгенин көрдүм"- деп, Мария чугаалаарга, олар аңаа бүзүрөвээн.¹²¹³12 Оон Иисус суур кирип бар чыткан ийи өөреникчизинге, өске хевир-биле ужурашкан.13 Олар дедир эглип келгеш, арткан өөреникчилерге чугаалаарга, олар база бүзүрөвээн.¹⁴¹⁵¹⁶14 Ооң соонда Иисус он бир өөреникчизи чемненип олурда көстүп келгеш, Ооң дирлип келгенин көргөн улуска бүзүрөвээннери дээш база ажык эвес чүрөктери дээш оларны чемелээн.15 Оон оларга: "Бүгү делегейни эргий кезип, бүгү кижилер төрөлгөтөнгө Өөрүнчүт Медээни суртаалдаңар.16 Бүзүрөй бергеш, сугга суктурар кижилер камгалалды алып, бүзүрөвес кижилер -- шииттирип алып."¹⁷¹⁸17 Бурган бүзүрөэн улусту дамчыштыр кайгамчык демдектерни көргүзөр: Мээң адым-биле буктарны үндүр сывырар, өске дылдарга чугаалаар,"18 чыланнарны тудуп алырга, оларны шакпас, хораннап каан чемни чиртиптерге, олар өлбөс, аарыг кижиге холун дээртип алгаш мөргүүрге, ол сегип туруп кээр"- деп чугаалап берген.¹⁹²⁰19 Ооң соонда Дээрги Иисус дээрже көдүрлүп үнгеш, Ада Бурганның оң талазында саадап олуруп алган.20 Иисустуң өөреникчилери тарай бергеш, барган черлеринге-ле Өөрүнчүт Медээни суртаалдап чораан. Каяа-даа, кайызы-даа суртаалдап чорда, Дээрги-Чаяакчы оларны деткип, бадыткал демдектерин көргүзүп берип турган.

John

Chapter 1

¹²³1 Эң эгезинде Сөс турган. Сөс Бурган-биле кады турган болгаш Сөс Бурган болуп турган. 2 Ол эгезинде-ле Бурган-биле кады турган. 3 Бүгү-ле бар чүве ол Сөстү дамчып чаяаттырган, чүү-даа чүве Ол чокка чаяаттынмаан.⁴⁵4 Чаяаттырган бүгү чүвеге ол Сөс амыдыралдың үнер дөзү турган, а ол амыдырал кижилер төрөлгөтөнгө чырык апарган. 5 Чырык караңгыны чырыдып турар, а караңгы Чырыкты хөмө ап шыдаваан.⁶⁷⁸6 Бурганның айбылап чорутканы Иоанн деп аттыг кижилер турган. 7 Ол кижилер Чырыктын херечизи болур дээш база шупту улус ону дамчыштыр бүзүрөзүн дээш чедип келген. 8 Иоанн боду Чырык эвес турган, а Чырыктын херечизи болур дээш келген кижилер турган.⁹9 Ол Сөс бо делегейге чедип келгеш, кижилер бүрүзүн чырыдып турар ёзулуг Чырык болган.¹⁰¹¹10 Ол Чырык Ооң Бодун дамчыштыр чаяаттырган делегейде бар турда-ла, делегей Ону танываан. 11 Ол Бодунуң албаты чонунга чедип келген, а олар Ону хүлээп албаан.¹²¹³12 А Ону хүлээп алган база Ооң адынга бүзүрөэн бүгү улуска Ол Бурганның ажы-төлү болур эргени хайырлаан. 13 Ол ажы-төл бойдустан-даа, кижилерниң хандыкшылындан-даа, эр кижиниң күзээшкининден-даа төрүттүнмээн, а Бургандан төрүттүнгөн болур.¹⁴¹⁵14 Демги Сөс Кижилер апаргаш, авырал болгаш алыс шынны көргүзүп, бистиң аравыска чурттап турган. Бис, Адазының эр чаңгыс Оглуңуң ышкаш, Ооң алдарын көргөн бис. 15 Иоанн Ооң дугайында херечилеп, бүгү чонга мынчаар чарлап турган: «Мээң соомдан чедип кээр Кижилер менден арта бээр, чүге дээрже Ол мээң мурнумда-ла турган-дыр деп чугаалап турганым Кижилер ол-дур.¹⁶¹⁷¹⁸16 Биске херек бүгү чүве Ында бар, шуптувус Ооң авыралын бажывыс ажыр четтирип келдивис. 17 Бурган Бодунуң хоойлузун биске Моисейни дамчыштыр берген, а авырал биле алыс шын Иисус Христосту дамчыштыр келген. 18 Бурганны кым-даа, кажан-даа көрбээн. Чүгле Адазының чүрээнде, эр чаңгыс Оглу биске Адазын

көргүскөн болгай».¹⁹²⁰²¹ 19 Иерусалим чурттут иудейлер, Бурганның бараалгакчыларын болгаш левиттерни «Кым сен?» - деп Иоанндан айтырзын дээш чорудупканнар. Иоанның мынчаар херечилээн: 20 Иоанн дорт харыы бээринден ойталавайн, ажыы-биле мынча дээн: «Мен Бурганның шилээн Христозу эвес мен». 21 Олар оон: «Кым сен? Илия сен бе?» – деп айтырганнар. Ол: «Чок» – дээн. «Медээчи сен бе?» - дээрге, «Чок» – деп, Иоанн харыылаан.²²²³ 22 Олар ынчан: «Чогум кым сен? Бисти айбылап чорудупкан улуска чүү дээр бис? Бодуну кым мен дээр сен?» - деп айтырганнар. 23 «Исайя медээчинин чугаалааны: „Дээрги-Чаяакчыга оруктан белеткеңер!“ – деп, ээн кургаг ховуга алгырган үн мен» - деп, ол харыылаан.²⁴²⁵ 24 Айбылаттырган улус фарисейлер турган. 25 Олар Иоанндан: «Сен Бурганның шилээн Христозу-даа, Илия-даа, Бурганның аазааны медээчи-даа эвес болзунза, улусту чүге сугже суп турарың ол?» - деп айтырганнар.²⁶²⁷²⁸ 26 Иоанн оларга: «Мен улусту сугже сугар мен, ынчалза-даа силерниң араңарда билбезиңер бир Кижиге бар-дыр, 27 Ол мээң соомдан чедип кээр. Мен Ооң идиинин шидишкенин безин чежеринге төлөп чок амытан-дыр мен» – деп харыылаан. 28 Бо чугаа Иоанның улусту сугже сугар черинге – Иордан хемниң чанында Вифанияга болган.²⁹³⁰³¹ 29 Өске хүнде, Иоанн олче кел чыдар Иисусту көрүп кааш мынча дээн: «Бо дээрге Бурганның Хураганы-дыр! Ол делегейниң улузунуң бачыдын чайладып аппаар. 30 Ооң дугайында: „Мээң соомдан чедип кээр Кижиге менден арта бээр, чүге дээрге Ол мээң мурнумда-ла бар турган-дыр“ – дээним демги Кижиге ол-дур. 31 Мен Ол ылап кымыл дээрзин билбес турдум, ынчалза-даа израильчилер Ону танып алзын дээш, улус-чонну сугже сугары-биле келген мен». ³²³³³⁴ 32 Иоанн мынчаар херечилээн: «Дээрден көгө-буга дег бадып келгеш, ол Кижиниң кырынга артып каар Ыдыктыг Сүлдени көрдүм. 33 Мен Ол кымыл дээрзин билбес турдум, ынчалза-даа улус-чонну сугже суксун дээш, мени айбылаан Бурган: „Сүлде Олче бадып келгеш, Ооң кырынга артып каар кижиге көрзүңзе, улусту Ыдыктыг Сүлдеже сугар Кижиге ол болур эвеспе“ – дээн. 34 Мен ону көргөн болгаш, „Ол Кижиге – Бурганның Оглу-дур“ дээрзин херечилеп тур мен». ³⁵³⁶ 35 Даартазында хүндүс Иоанн катап база бодунуң өөреникчилериниң ийизи-биле кады турган. 36 Эртип бар чыдар Иисусту көрүп кааш, Иоанн: «Бурганның Хураганы бо-дур!» – дээн. ³⁷³⁸³⁹ 37 Иоанның ол сөстөрүн дыңнааш, ооң өөреникчилериниң ийизи Иисусту эдерип чорупкан. 38 Иисус хая көрнүп келгеш, оларның Бодунуң соомдан чоруп олуарын көрүп кааш: «Силерге чүү херегил?» – деп айтырган. А олар: «Башкы, Сен кайда чурттап турар Сен?» – деп айтырганнар. 39 «Бараалыңар че, көрүп аар силер» – деп, Ол харыылаан. Олар эдерип баргаш, Иисустуң кайда чурттап турарын көрүп алгаш, кежээ дүшкүжө Ооң чанынга турганнар. Ынчан он шак үези турган. ⁴⁰⁴¹⁴² 40 Иисустуң дугайын Иоанндан дыңнааш, Ону эдерип чорупкан ийи кижиниң бирээзи Симон Пётрнуң дуңмазы Андрей болган. 41 Андрей бодунуң акызы Симонну тыпкаш: «Бис, Бурганның шилээни Христосту тып алдывыс» - дээн. 42 Андрей Симонну Иисуска эккелген. Иисус Симонче көргөш: «Сен - Иоанның оглу Симон. Ам Кифа деп адаттырар сен» – дээн. (Ол дээрге «Даш» азы грек дылда «Пётр» дээни ол.) ⁴³⁴⁴⁴⁵ 43 Дараазында хүн Иисус Галилеяже баарын күзей берген. Ол Филиппти тып алгаш: «Мени эдерип чорувут» дээн. 44 Филипп база Андрей биле Пётрнуң хоорайы – Вифсаидадан келген. 45 Филипп Нафанаилди тып алгаш: «Медээчилерниң болгаш Моисейниң хоойлузунда бижээн Кижини тып алдывыс. Ол дээрге Назарет чурттут Иисус, Иосифтиң оглу болду» -деп чугаалаан. ⁴⁶⁴⁷⁴⁸ 46 А Нафанаил: «Назареттен өөделиг чүве тыптыр деп бе?» – деп айтырарга, Филипп аңаа: «Баргаш, бодуң көрүвүт» – деп харыылаан. 47 Олче кел чыдар Нафанаилди көрүп кааш, Иисус ооң дугайында: «Ынай-даа оп-меге чок, ёзулуг израильчи бо-дур» -дээн. 48 Нафанаил: «Сен мени канчап билир сен?» – деп, Оон айтырган. ⁴⁹⁵⁰⁵¹ 49 Нафанаил аңаа мынча дээн: «Башкы! Сен – Бурганның Оглу-дур Сен, Сен - Израильдин Хааны-дыр Сен!». 50 Иисус аңаа: «Мен сеңээ: „Мен сээң инжир ыяжының адаанга турганыңны көрдүм“ дээримге, Меңээ бүзүрөп турарың ол бе? Оон-даа артык, өндүр улуг херектерни көрө бээр сен» - дээн. 51 Оон улаштыр: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: дээрниң аңгайтыр ажыттына бээрин база Бурганның төлээлериниң өрү үнүп турарын-даа, Кижиге амытан Оглунче дүжүп бадып турарын-даа көрүп каар силер»- деп чугаалаан.

Chapter 2

¹²1 Үшкү хүнде, Галилеяның Кана хоорайга куда болган, Иисустуң авазы база келген. 2 Иисус биле Ооң өөреникчилерин база кудаже чалаан турган.³⁴⁵ 3 Арага төне бээрге, авазы Иисуска: «Оларның арагазы чок-тур»-дээн. 4 Иисус аңаа: «Ол Меңээ кандыг хамаан чүвөл? Мээң үем ам-даа келбээн» - деп харыылаан. 5 Авазы арага кудукчуларынга: «Ооң айыткан аайы-биле кылыңар» – дээн.⁶⁷⁸ 6 Иудейлерниң арыгланып чунар ёзулалын сагырынга ажыглаар саваның ийи-үш ишти хире ишкир, алды даш доскаар аңаа турган. 7 Иисус арага кудукчуларынга мынча дээн: «Доскаарларга сугдан долдур кудуңар». Олар доскаарларның эриинге чедир, сугну кудуптарга, 8 Иисус: «Ам ускулааш, куда доюнун башкарыкчызынга аппарып бериңер» – дээн. Олар аппарып бергеннер.⁹¹⁰ 9 Ол араганың кайыын келгенин башкарыкчы билбес, ону чүгле суг ускан чалчалар билир. Башкарыкчы араганы амзап көргөш, күдээни кый деп алгаш: 10 «Шупту улус баштай эки арагазын кудар, улус эзирий бээрге, оон багайын кудар болгай. А сен эки араганы мынчага дээр шыгжап турган-дыр сен» - деп чугаалаан.¹¹ 11 Иисус Галилеяның Кана хоорайга кайгамчык чүүлдериниң баштайгызын ынчаар кылгаш, Бодунуң алдарын көргүскен. Ынчангаш Ооң өөреникчилери Аңаа бүзүрөй берген.¹² 12 Ооң соонда Ол, Ооң авазы, дуңмалары болгаш өөреникчилери Капернаумга келгеш, элээн каш хонук турганнар.¹³¹⁴ 13 Иудейлерниң Хосталышкын байырлалы чоокшулап орган. Иисус Иерусалимге келгеш, 14 акша солукчуларының болгаш көгө-бугалар, хойлар, бода мал саткан улустуң Бурганның өргээзинде олуарын көрүп каан.¹⁵¹⁶ 15 Иисус хендирден кымчы өрүп алгаш, садыг-саарылга кылган хамык улусту болгаш хойларны, бода малды Бурганның өргээзинден үндүр ойладыпкан. Акша солукчуларының столдарын андара октап, акшазын тө чапканнап каапкан. 16 Көгө-буга саткан улуска: «Ооңарны моон ырадыңар! Мээң Адамның өргээзин садыг-саарылга чери кылбаңар!» – деп, Иисус чугаалаан.¹⁷¹⁸¹⁹ 17 Ооң өөреникчилери Бижилгеде: «Сээң өргээңни хүннээн сеткилим, Мени чиир» - дээнин сактып келгеннер. 18 Ону көргөн иудейлер: «Ынчаар кылыр эргөң барын кандыг демдек-биле биске шынзыдар Сен?»-деп айтыра бергеннер. 19 Иисус оларга: «Бурганның бо өргээзин бузуп кааптыңар, Мен ону үш хүн дургузунда катап тургузуптар Мен» – деп харыылаан.²⁰²¹²² 20 Иудейлер Оон: «Бурганның бо өргээзин дөртөн алды чыл иштинде туткан-дыр, а Сен ону үш-ле хүн дургузунда катап тургузуптар Сен бе?!»-деп айтырганнар. 21 А Ол Бурганның өргээзи деп тура, Бодунуң мага-бодунуң дугайында чугаалаан. 22 Иисус өлүглер аразындан катап дирлип келгенде, өөреникчилери Ооң бо сөстөрүн сактып келгеш, Ооң чугаалаан чүвезинге база Бижилгеге бүзүрөй бергеннер.²³²⁴²⁵ 23 Иерусалимге Хосталышкын байырлалынга тургаш, Иисустуң кылып турары кайгамчык чүүлдерин көргөш, хөй улус Ооң адынга бүзүрөй берген. 24 Ынчалза-даа Иисус Боду улуска бүзүревейн барган, чүте дээрге кымның кандыызын билир. 25 Кым-бир кижиге дугайында, Аңаа чугаалап бээрин хереглес, ол кандыг кижил дээрзин Боду билир.

Chapter 3

¹²1 Фарисейлер аразынга иудей даргаларның бирээзи , Никодим деп аттыг кижиге турган. 2 Ол кижиге дүне Иисуска келгеш: «Башкы! Сени Бургандан келген Башкы-дыр деп билир бис. Бир эвес, Бурган чок болза, Сээң кылып турарың кайгамчык чүүлдерни кым-даа кылып шыдавас»-деп, Аңаа чугаалаан.³⁴3 Иисус аңаа: «Алыс шынны сеңээ чугаалап тур мен: катап төрүттүнмээн кижиге, Бурганның Чагыргазын көрүп шыдавас» – деп харыылаан.4 Никодим: «Кырый берген кижиге канчап катап төрүттүнүрүл? Таанда-ла иезиниң иштинче киргеш, катап төрүттүнүп кээр бе?» - деп, Оон айтырган.⁵⁶5 Иисус мынча деп харыылаан: «Алыс шынны сеңээ чугаалап тур мен: Ыдыктыг Сүлдеден болгаш сугдан төрүттүнмээн кижиге Бурганның Чагыргазынче кирип шыдавас! 6 Кижиге мага-боттуң амыдыралын ада-иезинден алыр, а Сүлдеге башкарткан амыдыралды , Бурганның Сүлдезинден алыр.⁷⁸7 Мээң сеңээ: „Силер катап төрүттүнүр ужурулу силер“ – дээнимни элдепсинип кайгава. 8 Ыдыктыг Сүлде күзээн черинге тынып чоруур, Ооң үнүн дыннаар сен, ынчалза-даа кайыын келгенин, кайнаар барганын билбес сен. Ыдыктыг Сүлдеден төрүттүнген кижиге бүрүзү-биле база шак-ла ындыг болур».⁹¹⁰¹¹9 Никодим: «Ол канчап ындыг болурул?» – деп, Оон айтырган.10 Иисус аңаа мынча дээн: «Сен - Израильдин башкызы , ону канчап билбезиң ол? 11 Алыс шынны сеңээ чугаалап тур мен: бис билир чүевести чугаалап, көргөн чүевести херечилеп турар бис, а силер бистиң херечилээнивести хүлээвес-тир силер.¹²¹³12 Мен бо делегейге хамааржыр чүүлдүң дугайында чугаалаарымга, бүзүревейн тургаш, дээрге хамааржыр чүүлдүң дугайын чугаалаарымга, канчап бүзүрээр силер? 13 Дээрге турган, оон дүжүп келген, Кижиге амытан Оглундан өске, кым-даа дээрже көдүрлүп үнмээн.¹⁴¹⁵14 Ээн кургаг ховуга Моисейниң чыланни өрү көдүргени дег, Кижиге амытан Оглу база шак ынчаар өрү көдүртүр ужурулу. 15 Чүгө дээрге Аңаа бүзүрээн кижиге бүрүзү өлбөс, мөңгө амыдыралдыг болур.¹⁶¹⁷¹⁸16 Аңаа бүзүрээн кижиге бүрүзү өлбөзүн, харын мөңгө амыдыралдыг болзун дээш, Бурган Бодунуң эр чаңгыс Оглун берипкен. Ол бо делегейниң улузунга ол хире ынак болган-дыр. 17 Бурган Бодунуң Оглун бо делегейге айбылап чорударда, бо делегейни шиидер дээш эвес, харын Ону дамчыштыр бо делегейни камгалаар дээш чоруткан. 18Аңаа бүзүрээн кижиге шииттирбес, а бүзүрөвээн кижиге – шииттирер. Чүгө дээрге Бурганның дың чаңгыс Оглунуң адынга бүзүрөвээн-дир.¹⁹²⁰²¹19 Бо делегейге чырык чедип кээрге, кижилер ол чырыкка көөрдө, караңгыга ынак болган. Чүгө дээрге оларның кылган херектери каржы. 20Каржы херек кылып турар кижиге бүрүзү чырыкты көөр хөңнү чок. Кылган херектери билдинмезин дээш, чырыкче келбес. 21 Алыс шынның аайы-биле кылып чоруур кижиге, кылган херектери чырыкка көзүлзүн дээш, чырыкче кел чыдар, чүгө дээрге оларны Бурганның аайы-биле кылган».²²²³²⁴22 Ооң соонда Иисус Бодунуң өөреникчилери-биле кады чурттап, улусту сугже суп турганы Иудеяның черинче чедип келген. 23 Иоанн база ол өйдө Салимниң чоогунда суу элбек Енон деп черге улусту сугже суп турда, улус аңаа хөйү-биле кээп, сугже суктуруп ап турган. 24 Ол үеде Иоанны кара-бажыңче сукпаан турган.²⁵²⁶25 Ынчан Иоанның өөреникчилери-биле иудейлер аразынга арыглаашкын ёзулалының дугайында маргыш үнүп келген. 26 Олар Иоаннга чедип келгеш: «Башкы, Иорданның ол чарыынга кады турганыңар база Ооң дугайында херечилеп чугаалааныңар Ол Кижиге база улусту сугже суп тур, а хамык улус Олче кээп туруп берди» - дээннер.²⁷²⁸27 Иоанн мынча деп харыылаан: «Бир эвес аңаа дээрден бербээн чүве болза, кижиге бодунга чуну-даа ап шыдавас. 28 «Мен Христос эвес-тир мен, ынчалза-даа мени, Ону мурнай чоруткан» – дээнимни боттарыңар бадыткап болур силер.²⁹³⁰29 Күдээ дээрге душтуктуг кижиге-дир, а ооң өңнүү дээрге күдээниң үнүн кичээнгейлиг дыңнап турар, эриин ашкан өөрүшкүлүг кижиге ол-дур. Ол өөрүшкү ам бо менде долуп келди. 30 Ол ам өзер ужурулу, а мээң – бичиилеп чидерим-дир».³¹³²³³31 Кым өрүтен келгенил, ол кымдан-даа улуг, а кым черге хамааржырыл – ол черни болур, черни дег чугаалаар. Кым дээрден кээрил, Ол, бүгү улустан өндүр улуг. 32 Ол көргөн, дыңнаан чүвезин херечилеп турар, ынчалза-даа кым-даа Ооң херечилээнин хүлээвес-тир. 33А кым Ооң херечилээнин хүлээп алганыл, ол кижиге, алыс шын Бурганны бадыткап турары ол.³⁴³⁵³⁶34Бурганның айбылап чоруткан Кижизиге Бурганның Сөзүн чугаалаар, чүгө дээрге Ыдыктыг Сүлдени Бурган хемчээл чокка берип турар. 35Адазы Оглунга ынак болгаш бүгү чүвени Ооң холунга берген. 36 Оглунга бүзүрээн кижиге мөңгө амыдыралды алыр, а Оглунга бүзүрөвес кижиге амыдырал көрбөс, харын Бурганның килеңи ол кижиге артып каар.

Chapter 4

¹²³1 Кажан Иисустуң Иоаннга бодаарга, хөй өөреникчилер хаара тудуп, улусту сугже суп турары фарисейлерге дыңналы берген. 2 Иисус Боду эвес, чүгле Ооң өөреникчилери улусту сугже суп турган. 3 Ынчангаш, Ол Иудеяны кагташ, катап Галилеяже чорупкан.⁴⁵ 4 Самарияны таварып эртери Иисуска чугула турган. 5 Ол Самарияның Сихарь деп хоорайынга чедип келген. Ол хоорай Иаковтуң бодунуң оглу Иосифке берген черинден ырак эвесе турар.⁶⁷⁸ 6 Ында Иаковтуң кудуу бар. Орукка могап-шылай берген Иисус кудук чанынга дыштанып олуруп алган. Кажан алды шак чедип турда, 7 Самария чурттут херэежен сут узуп алыр дээш чедип келген. Иисус аңаа мынча дээн: «Суундан Меңээ берем», 8 чүге дээрге ооң өөреникчилери чем садып алыр дээш, хоорайже чорупкан турган.⁹¹⁰ 9 Самарий херэежен Оон мынча деп айтырган: «Сен иудей кижиге, канчап самарий херэежен менден ижер сут дилээриң ол? Иудейлер самарийжилер-биле чугаалашпас болгай». 10 Иисус: «Сен Бурганның бээр белээн болгаш Кым сеңээ: „Суундан Меңээ берем“ – деп турарын билген болзунза, бодуң-на Оон дилей бээр ийик сен, а Ол Сеңээ дириг сугну бээр» – деп харыылаан.¹¹¹² 11 Херэежен Аңаа мынча дээн: «Дээрги! Сенде дириг сут кайыын келди? Сээң сут узар чүң-даа чок-тур, а кудук ханы. 12 Бо кудуктуң суун, биске ону артырып берген өгбевис боду, ажы-төлү болгаш мал-маганы ижип чораан. Таанда, Сен канчап Иаковтан арта берген болдуң?»¹³¹⁴ 13 Иисус мынча деп харыылаан: «Бо сугну ижер кижиге дагын суксай бээр. 14 А Мээң аңаа бээрим сугну ижер кижиге кажан-даа суксавас. Мээң аңаа бээр суум ооң чүрээнге мөңгө амыдыралче агып баткан суг бажы болу бээр».¹⁵¹⁶ 15 Херэежен Аңаа: «Дээрги, моон соңгаар кажан-даа суксавас база бээр суглап келбес кылдыр, меңээ ол сууңардан берип көрөм» - дээн. 16 Иисус аңаа: «Ашааңны барып кый деп алгаш, бээр чедип кел» – дээн.¹⁷¹⁸ 17 Херэежен Аңаа: «Ашак чок мен» – деп харыылаан. Иисус аңаа мынча дээн: «Ашаам чок деп, сен шынын чугааладың. 18 Беш катап ашакка барган-дыр сен. А ам олуртуп алган кижиге сээң ашааң эвес-тир. Сээң ол чугааң ылап шын болду».¹⁹²⁰ 19 Херэежен Аңаа мынча дээн: «Дээрги! Сени Медээчи дээрзин көрүп тур мен. 20 Бистиң ада-өгбевис бо дагга мөгейип чораан, а силер мөгеер чер чүгле Иерусалимде дээр-дир силер».²¹²² 21 Иисус аңаа мынча дээн: «Меңээ бүзүрө, бо дагга-даа, Иерусалимге-даа мөгейбейн, Бурган Адага мөгеер үе кел чыдар-дыр. 22 Силер, самарийжилер, чүү чүвеге мөгейип чорууруңарны билбес-тир силер, а бис иудейлер чүү чүвеге мөгейип чоруурувусту билир бис, Бурганның камгалалы - иудейлерден кээр».²³²⁴ 23 Ынчалза-даа ёзулуг мөгейикчилерниң Бурган Адага алыс шындан болгаш Сүлдеден мөгеер үези кел чыдар, харын-даа келгени бо-дур. Чүге дээрге ыңдыг мөгейикчилерни Ада Бодунга дилеп чоруур. 24 Бурган дээрге Ыдыктыг Сүлде-дир, Аңаа мөгеер улус, алыс шындан болгаш Ыдыктыг Сүлдеден мөгеер ужурлуг».²⁵²⁶ 25 Херэежен Аңаа: «Христос деп аттыг Камгалакчы (Мессия) бо делегейге кээр ужурлуг деп билир мен. Ол чедип келгеш, биске шупту чүвени тайылбырлап бээр» - деп Аңаа чугаалаан. 26 Иисус: «Ол – Мен-дир мен, сээң-биле чугаалажып турар аан» – деп, харыылаан.²⁷ 27 Ол үеде Иисустуң өөреникчилери чедип келгеш, Ооң херэежен кижиге-биле чугаалажып турарын көргөш, кайгай бергеннер. Ынчалза-даа кым-даа: «Сеңээ чүү херегил?» азы «Ол херэежен-биле чүнү чугаалажып турдуң?» - деп айтырбаан.²⁸²⁹³⁰ 28 Ынчан самарий херэежен суглаар савазын каапкаш, хоорайже чорупкан. Ол улуска мынча дээн: 29 «Кылган бүгү чүүлүмнү меңээ чугаалап берген, Кижини барып көрүңерем: Ол Христос эвес ирги бе?» 30 Улус хоорайдан үнгөш, Иисусче чорупкан.³¹³²³³ 31 Ол өйдө Иисусту: «Башкы, чемнениңер!» - деп өөреникчилери дилээн. 32 А Ол: «Мээң аш-чемим бар, силер ооң дугайын билбес силер» – деп харыылаан. 33 Ынчаарга өөреникчилери: «Кым-бир кижиге Аңаа чем эккеп берген ирги бе?» – деп бот-боттарындан айтырышкан.³⁴³⁵³⁶ 34 Иисус оларга мынча дээн: «Мээң аш-чемим дээрге Мени айбылап чоруткан Адамның күзел-соруун күүседир болгаш Ооң ажыл-херээн төндүр кылыры. 35 „Ам дөрт ай эртерге, дүжүт ажаар“ – деп чугаалажыр эвес ийик силер бе? А Мен силерге чугаалап тур мен: карактарыңар хере көргөш, тараа шөлдөрүнче көрүңерем, олар кайы хире алдын-сарыг апарып, тараазы бышкан-дыр. 36 Тараа ажаакчызы бодунуң шаңналын алырда, мөңгө амыдыралга херек дүжүттү база ап турар, ынчангаш тараа чажыкчызы-даа, дүжүт ажаакчызы-даа деңге өөрүүр».³⁷³⁸ 37 Чүге дээрге бо таварылгада: „Бирээзи тарыыр, өскези ажаар“ дээни шын. 38 Мен силерни боттарыңарның тарываан шөлүңерниң дүжүдүн ажаап алзын дээш чоруттум. Аңаа өске улус ажылдап каан, а силер оларның ажылының дүжүдүн үлежип турарыңар ол-дур».³⁹⁴⁰ 39 «Кылган бүгү чүүлүмнү Ол меңээ чугаалап берди» – деп херечилээн самарийжи херэеженниң чугаазы-биле ол хоорайдан элээн хөй самарийжилер Иисуска бүзүрөй берген. 40 Ынчангаш самарийжилер Иисуска келгеш, Ооң аңаа турарын дилээннер. Иисус аңаа ийи хүн турган.⁴¹⁴² 41 Иисустуң чугаазын дыңнааш, оон-даа хөй улус Аңаа бүзүрөй берген. 42 А демги херэеженге олар мынча дээн: «Бистиң бүзүрөй бергенивис ам чүгле сээң херечилээниңден эвес, Иисусту боттарывыс дыңнааш, Ол езулуг бо делегейниң Камгалакчызы – Христос

тур деп билдивис».⁴³⁴⁴⁴⁵ 43 Ийи хүн эрткенде, Ол оон чоруткаш, Галилеяга келген. 44 Бодунуң төрөөн чуртунга Бурганның медээчизин хүндүлевес дээрзин Ол Боду чугаалап турган. 45 Иисус Галилеяга чедип кээрге, ол черниң улузу Ону хүлээп алган, чүгө дээрге олар Иерусалимге болган байырлалга Ооң кылганы кайгамчык чүүлдерин шуптузун көргөн болган.⁴⁶⁴⁷ 46 Сугну арагаже хуулдурупканы Галилеяның Кана хоорайга Иисус катап база чедип келген. Ол үеде Капернаум хоорайга хаанның бир дүжүмединиң оглу аарый берген турган. 47 Иисустуң Иудеядан Галилеяже чедип келгенин ол дыңнааш, өлүп чыдар оглун экиртип бээрин Оон дилээн.⁴⁸⁴⁹⁵⁰ 48 Иисус аңаа мынча дээн: «Кайгамчык демдектерни көрбөөн шааңарда, силерниң чаңгызыңар-даа бүзүревес ийик бе!» 49 Хаанның дүжүмеди: «Дээрги! Оглум өлбейн чыдырда, барып көрээли!» – дээн. 50 Иисус: «Чана бер, сээң оглуң кадык-тыр» – деп харыылаан.⁵¹⁵² 51 Орук ара ону чалчалары уткуп алгаш: «Оглуң кадык апарды!» – дээннер. 52 «Каш шак үезинде оглум чүгээртеп эгеледи?» – деп, ол чалчаларындан айтырган. Олар аңаа: «Дүүн, чеди шак үезинде, ооң эъдиниң изии сериидей берди» – деп харыылаан.⁵³⁵⁴ 53 Иисустуң аңаа: «Сээң оглуң кадык-тыр» – дээн шагында оглунуң экирий бергенин адазы билип каан. Ынчан ол боду, өг-бүлөзи шупту бүзүрей бергеннер. 54 Иудеядан Галилеяже чанып келгеш, Иисустуң кылганы ийиги кайгамчык чүүл ол болган.

Chapter 5

¹²³⁴1 Ооң соонда Иисус Иерусалимге келген. Аңаа иудей байырлал болган. 2 Иерусалимде Хой хаалгазының чанында, серилеп каан, беш кирер черлиг, еврей дылда Вифезда дээр эштир чер турган. 3 Ында согур, аскактаан, чартыктаан хой аарыг улус чыткылаан. Олар сугнуң хөлзеп дойлу бээрин манап чыдар, 4 чүге дээрге ангел чедип келгеш, сугну хөлзедип, доюлдуруптар. Ооң соонда баштай кирген кижикандыг-даа аарыг болза, ол аарыындан эттинип сегий бээр.⁵⁶5 Оларның аразынга үжен сес чыл аараан бир кижикан чыткан. 6 Кажан Иисус ол кижини көрүп кааш, ооң ынча үр үеде аарып келгенин билир болгаш: «Кадык болурун күзеп тур сен бе?» – деп оон айтырган.⁷⁸7 Аарыг кижикан: «Дээргим, суг чалгып дойлу бээрге, мени сугже суптар кижим чок кижикан-дир мен. Сугга чедип чадап турумда, өске бир кижикан мени мурнай кире берген боор-дур» - деп, Аңаа харыылаан.8 Иисус аңаа: «Тургаш, дөжээңни алгаш, кылаштап чорувут!» – дээн.⁹9 Аарыг кижикан ол дораан кадык апаргаш, дөжөөн алгаш, кылаштап чорупкан. Ол хүн амыр-дыш хүнү - суббота турган,¹⁰¹¹10 ынчангаш иудейлер кадык апарган кижикан: «Бөгүн – суббота, амыр-дыш хүнү-дүр. Сен дөжөөң көдүрбес ужурлуг сен!» - дээннер.11 Ол кижикан: «Мени экиртип каан Кижикан меңээ: „Дөжөөңни алгаш, кылаштап чорувут“ – дээн болгай» – деп оларга харыылаан.¹²¹³12 Ол кижикан: «Сеңээ: „Дөжөөң алгаш, кылаштап чорувут“ – дээн кижикан чогуу Кым чүвөл?» – деп айтырганнар. 13 Кадык апарган кижикан Ол чогуу Кымыл дээрзин билбес болган, чүге дээрге Иисус ол дораан аңаа турган чон аразынче ажытталы берген.¹⁴¹⁵14 Ооң соонда Иисус Бурганның өргээзинге демги кижикане ужуражы бергеш: «Сен ам кадык апардың. Сээң-биле оон-даа дора чүве болу бербезин дээш, моон соңгаар бачыт кылба» - деп чагып каан. 15 Оон ол кижикан иудей чагырыкчыларга баргаш, ону экиртип каан кижикан Иисустур деп чугаалаан.¹⁶¹⁷¹⁸16 Ынчангаш иудейлер субботада - амыр-дыш хүнүнде ындыг чүүлдер кылганы дээш, Иисусту истеп сүрүп эгелээннер.17 Ынчаарга Иисус оларга: «Ону Мээң Адам кылып турар, Мен база кылдым» – дээн. 18 Иудейлерниң Ону өлүрер күзели улам куштели берген. Чүге дээрге Ол чүгле амыр-дыш хүнүн хажыткан эвес, Бодун Бурганга деңнеп, Бурганны «Мээң Адам» деп адаан.¹⁹²⁰19 Ынчаарга Иисус оларга мынча дээн: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: Бир эвес, Адазының кылып турарын көрбес болза, Оглу Боду Бодунуң адындан чүнү-даа кылып шыдапас. Адазы чүнү кылырыл, Оглу база ону кылып турар. 20 Адазы Оглунга ынак болгаш, Бодунуң кылып турар бүгү чүвезин Аңаа көргүзөр болгай. Оон артык, улуг херектерни Оглунга көргүзөргө, улам-на кайгап магадаар силер.²¹²²²³21 Адазының өлүглерни диргизип, амы-тынны берип турары дег, Оглу база күзөөн улузунга амы-тынны бээр болгай. 22 Адазы кымны-даа шиитпес, ынчалза-даа бүгү шииткелди Оглунга берген болгай. 23 Бүгү улустуң Адазын хүндүлээри дег, Оглун база хүндүлээр. Оглун хүндүлевес кижикан Ону айбылап чоруткан Адазын база хүндүлевейн турар-дыр.²⁴24 Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: Мээң сөзүмнү дыңнап турар болгаш Мени айбылап чоруткан Адамга бүзүрээр кижикан бүрүзү мөңгө амыдыралды алыр база шииткелге онаашпас, өлүмден амыдыралче шилчий берген болур.²⁵25 Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: өлүглерниң Бурганның Оглунуң үнүн дыңнап каар үе-шагы кел чыдар, харын-даа ол хүннүң келгени бо-дур, кымнар Бурганның Оглунуң үнүн дыңнап каарыл - дирлип кээр.²⁶²⁷26 Адазы Боду канчап амыдыралдың үнер дөзү болган-дыр, Оглу Боду амыдыралдың үнер дөзү болур арганы Оглунга берип каан. 27 Оон ыңай шиидер эргени база Оглунга берген, чүге дээрге Ол – Кижикан амытан Оглу.²⁸²⁹28 Ону элдепсинмеңер, чүге дээрге кажан хөөрлерде чыдар бүгү улус Бурганның Оглунуң үнүн дыңнап кааш, тура халчып кээр үениң келгени бо-дур. 29 Ынчан буян кылып чораан улус катап дирлип келгеш, амыдыраар, а бачыт кылып чораан улус катап дирлип келгеш, шииттирер.³⁰³¹³²30 Мен чүнү-даа Бодум кылып шыдапас Мен. Канчаар дыңнап турар Мен, ынчаар шиидер Мен. Мээң шииткелим чөптүт болур, чүге дээрге Мен Бодумнуң күзел-соруум-биле эвес, а Мени айбылап чоруткан Адамның күзел-соруун күүседир Мен.Иисустуң дугайында херечилел31 Бир эвес Мен Бодумнуң дугайымда Бодум херечилээр болзумза, Мээң херечилээним шынныг эвес. 32 Мээң дугайымда, Мени херечилеп турар өске кижикан бар. Ооң Мени херечилеп турары алыс шынныг дээрзин билир Мен.³³³⁴³⁵33 Силер Иоаннче улус чорударыңарга, ол алыс шынның дугайында херечилээн болгай. 34 Ынчаарга кижилерниң херечилели Меңээ херекчок-даа болза, силерни камгалалды алзыннар дээш чугааладым. 35 Ол чырып кыпкан чырыткы-дыр, а силер ооң чырыыңга, үр эвес үеде, өөрүп амыраарын күзээр силер.³⁶³⁷³⁸36 Ынчалза-даа Менде Иоанның херечилээнинден-даа артык күштүг херечилел бар. Ол дээрге Адамның Меңээ кылдырган херектери, Мени херечилеп турар. Мээн кылып турарым, ол херектер Адамның Мени айбылап чорутканын база херечилеп турар. 37 Мени айбылап чоруткан Адам Боду Мээң дугайымда херечилээн. А силер Ооң үнүн кажан-даа дыңнаваан силер, Ооң арнын кажан-даа көрбөөн силер. 38 Силерге туруп болур, Ооң Сөзү чүрөөңерде чок, чүге дээрге Кымны Ол айбылап чорутканыл, Аңаа

бүзүревес-тир силер.³⁹⁴⁰39 Бижилгени өөрениңер, мөңгө амыдыралды бижилге дамчыштыр алыр деп бодап турар болгай силер, А ол бижилге база Мээң дугайымда херечилеп турар болгай. 40 Ынчалза-даа амыдыралды алыр дээш, Меңээ чедип кээрин күзевес-тир силер.⁴¹⁴²41 Кижилерден алдар-хүндү манапас Мен, 42 силерни билир мен: силерде Бурганга ынакшыл чок.⁴³⁴⁴43 Мен силерге Мээң Адамның ады-биле чедип келдим, а силер Мени хүлээвес-тир силер. А бир эвес, өске-бир кижиге бодунуң ады-биле чедип келзе, силер ону хүлээп аар силер! 44 Кажан дың чаңгыс Бурганның алдарын дилевейн, а бот-боттарыңардан алдар дилеп тургаш, канчап черле бүзүрей бээр силер?⁴⁵⁴⁶⁴⁷45 Чок, Мени Адамның мурнунга силерни буруудадыр дээш келген деп бодаваңар. Силерни боттарыңарның аажок идегеп турарыңар Моисей буруудады бээр. 46 Моисейге ылап-ла бүзүрөп чораан болзуңарза, Меңээ база бүзүрей бээр ийик силер, чүгө дээрге ол Мээң дугайымда бижээн болгай. 47 Силер ооң бижээн чүвезинге бүзүревейн тургаш, Мээң силерге чугаалаан чүвөмгө канчап бүзүрээр силер?»

Chapter 6

¹²³1 Ооң соонда Иисус Галилея далайның өске талазында, Тивериаданың чоок-кавызынче чорупкан. 2 Дыка хой улус, Ооң соондан чоруп орган, чүге дээрге Ол аарыг кижилерни экиртип, кайгамчык чүүлдерни кылып турда, көргөннөр. 3 Иисус даг кырынче үнгөш, аңаа Бодунуң өөреникчилери-биле кады олуруп алган.⁴⁵⁶ 4 Иудей Хосталышкын байырлалы чоокшулап орган. 5 Иисус эргий көргөш, Бодунче хой чоннуң кел чыдарын көрүп каан. Ынчан Ол Филипптен: «Оларны чемгерипки дег хлебти кайыын садып алыр бис?»-деп айтырган. 6 Чүнү кылыр деп турарын Иисус билир, ындыг-даа болза ону шенээр дээш айтырган.⁷⁸⁹ 7 Филипп Аңаа: «Оларның кижилер бүрүзүңгө бичиини-даа бээр дизе, ийи чүс мөңгүн чоос-биле хлеб сатса, четпейн баар-дыр» – деп харыылаан. 8 Иисустуң өөреникчилеринин бирээзи – Симон Пётрнуң дуңмазы Андрей Аңаа: 9 «Мында бир оолда беш арбай далганының хлеви болгаш ийи балыкчыгаш бар-дыр. Ынчалза-даа мынча хой чонга ол чүү боорул?»-деп чугаалаан.¹⁰¹¹¹² 10 Иисус: «Улусту черге олуртуптуңар» – дээн. Ол кезек чер терең оът-сигенниг болган. А олургулапкан улус беш муң хире эр кижилер турган. 11 Иисус хлебти алгаш, аыш-чем дээш, Бурганга өөрүп четтиргөш: «Олурган улуска үлеңер» – дээш, өөреникчилеринге тутсугулапкан. А өөреникчилер олурган улустуң шуптузунга үлеп турган. Балыкты база ынчаар үлээн. Кым чежени күзээнил, ол хирени берип турган. 12 Улус тода бээрге, Иисус Бодунуң өөреникчилеринге: «Чүү-даа черге артпазы-биле, арткан бузундуларны чыып алыңар» – дээн.¹³¹⁴¹⁵ 13 Өөреникчилер улус чемненген соонда беш арбай хлевининг арткан бузундуларын чыггаш, он ийи аргаан хааржакты долдуруп алганнар. 14 Ынчан улус Иисустуң кылганы кайгамчык чүүлүн көргөш: «Бо делегейге кээр ужурлуг Ол Медээчи ылап-ла Бо -дур!» – дижип турганнар. 15 Кажан улустуң Ону туткаш, хаан кылып аар дээш, келир деп турарын Иисус билип кааш, катап база дагже үне берген.¹⁶¹⁷¹⁸ 16 Кежээ дүжүп келгенде, Иисустуң өөреникчилери далай кыдыынче бадыш келгөш, 17 хемеге олургулапкаш, өске талазында Капернаумче эжиндирип чорупканнар. Караңгылай берген, а Иисус оларга келбээн. 18 Күштүг хат хадыш келген, далайның чалгыглары улгады берген.¹⁹²⁰²¹ 19 Олар чээрби беш азы үжен стадий (5 км) хире ырадыр эжиндире бергөш, хемеже чоокшулап, далай кырында кылаштап кел чыдар Иисусту көрүп кааннар. Олар корга берген. 20 Ол оларга: «Мен-дир Мен. Кортпаңар!» – дээн. 21 Олар Ону хемеге олуртуп алырын күзээн - хемези ол дораан, оларның эжиндирип бар чытканы эрикке чеде берген.²²²³ 22 Даартазында далайның ындыгы чарыынга артып калган чон, Иисустуң өөреникчилерининг олурпканы хемезинден аңгыда кандыг-даа хемениң аңаа турбаанын болгаш Иисустуң Бодунуң өөреникчилери-биле кады хемеже олурбаанын база Ооң өөреникчилерининг боттарының эжиндирип чорупканын көргөн. 23 Ол аразында Тивериададан өске хемелер эжиндирип келген. Ол хемелер Дээргининг хлебти алгап-йөрээгени, улустуң хлеб чип олурганы чернинг чоогунда болган.²⁴²⁵ 24 Кажан Иисустуң-даа, Ооң өөреникчилерининг-даа ында чогуң чон көрүп кааш, хемелеринге олургулапкаш, Иисусту дилеп, Капернаумче эжиндирип келген. 25 Иисусту далайның өске талазындан тып алгаш, Оон: «Башкы! Кажан Сен бээр чедип келдиң?» – деп айтырганнар.²⁶²⁷ 26 Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: силер кайгамчык чүүлдү көргөш эвес, а тоттур хлеб чиген болгаш, Мени дилеп турарыңар ол-дур! 27 Эстип-хайлы бээр аыш-чем дээш эвес, Кижилер амытан Огунуң бээри, мөңгө амыдыраар, аыш-чем дээш кызып чүткүңер. Бурган Ада Ында Бодунуң таңмазын салган болгай».²⁸²⁹ 28 Ынчан олар: «Бурганның ажил-херээн кылыр дээш, чүнү канчаар бис?» – деп, Оон айтырганнар. 29 Иисус: «Бурганның ажил-херээ бо-дур: Ол Кымны айбылап чорутканыл, Аңаа бүзүрөңер» – деп харыылаан.³⁰³¹ 30 Ынча дээрге, олар Оон мынча деп айтырганнар: «Сеңээ бүзүрөй бээр кылдыр, кандыг демдекти биске көргүзөр Сен? Чүнү кылып шыдаар Сен? 31 Бижилгеде: „Оларга дээрден баткан хлебти берген“ – деп бижээни ышкаш, бистиң ада-өгбевис ээн кургаг ховуга манна деп чемни чип турган болгай».³²³³³⁴ 32 Иисус мынча деп харыылаан: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: силерге дээрден хлебти Моисей эвес, а дээрден алыс шын хлебти Мээң Адам берип турар. 33 Кым дээрден келгөш, бо делегейге амыдыралды хайырлаарыл, Бурганның хлеви Ол болур болгай». 34 Ынчан Аңаа мынча дээннер: «Дээрги! Ындыг хлебти биске үргүлчү берип туруңарам».³⁵³⁶³⁷ 35 Иисус оларга мынча дээн: «Мен - амыдыралды бээр хлеб-тир Мен. Меңээ келген кижилер кажан-даа аштавас. Меңээ бүзүрөөн кижилер кажан-даа суксавас. 36 Мен силерге чугаалап турдум, силер Мени көргөн силер, ынчалза-даа бүзүрөвес-тир силер. 37 Адамның Меңээ берген бүгү чүвези, Меңээ келир. Меңээ келген кижини, ойлатпас Мен».³⁸³⁹⁴⁰ 38 чүге дээрге Мен, дээрден дүжүп кээрде, Бодунуң күзел-соруумну күүседир дээш эвес, а Мени айбылап чоруткан Адамның күзел-соруун күүседир дээш келдим. 39 Мени айбылап чоруткан Адамның күзел-соруу болза, Ооң Меңээ берген улусундан кымны-даа өлүмгө бербейн, чуну-даа чидирбейн, сөөлгү хүнде оларны катап диргизери. 40 Мээң Адамның күзел-соруу – Огун көргөш, Аңаа бүзүрөөн кижилер бүрүзүңгө

мөңгө амыдыралды бээри. Мен ол кижини сөөлгү хүнде катап диргизер Мен».⁴¹⁴² 41 Иисустуң: «Мен дээрге дээрден дүжүп келген хлеб-тир Мен» – деп чугаалааны дээш, иудейлер Аңаа хорадай берген. 42 Олар мынча дээн: «Ол дээрге ачазын-даа, авазын-даа билиривис, Иосифтиң оглу, Иисус эвес чүве бе? Канчап черле Ол: „Мен дээрден дүжүп келдим“ – дээрил?»⁴³⁴⁴⁴⁵ 43 Иисус оларга мынча деп харыылаан: «боттарыңар араңарда хорадап, ажынарын соксадыңар. 44 Мени айбылап чоруткан Адам кандыг-бир кижини хаара тутпас чүве болза, кым-даа Менче кээп шыдавас. Мен ол кижини сөөлгү хүнде катап диргизер Мен. 45 Медээчилерниң номнарында мынчаар бижээн: „Оларның шуптузун Бурган өөредип каар“. Адамны дыңнааш, Оон өөренип алган кижиге бүрүзү Меңээ чедип кээр.»⁴⁶⁴⁷ 46 Ынчалза-даа кым-бир кижиге Аданы көргөн дээни ол эвес-тир. Чүгле Ол, Бургандан келген Кижиге - Ол Кижиге Аданы көргөн. 47Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: Меңээ бүзүрөй берген кижиге, мөңгө амыдыралдыг болур.»⁴⁸⁴⁹ 48 Мен - амыдыралды бээр, хлеб-тир Мен. 49 Силерниң ада-өгбөңөр ээн кургаг ховуга манна чип турдулар, ынчалза-даа өлгүлөй берген.⁵⁰⁵¹ 50 А дээрден дүжүп кээр хлеб ындыг эвес: ону чиген кижиге кажан-даа өлбөс. 51 Мен - дээрден дүжүп келген, дириг хлеб-тир Мен. Ол хлебти чиген кижиге кезээ-мөңгөдө чурттаар. Мээң бээрим хлеб дээрге, бо делегейниң улузу амыдыразын дээш, берип турарым, Мээң мага-бодум ол-дур.»⁵²⁵³ 52 Ынчан иудейлер аразында маргыжа берген: «Ол Кижиге канчап бисти чизин дээш, Бодунуң Мага-Бодун берип шыдаар чүвөл?» 53 Иисус оларга мынча деп чугаалаан: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: бир эвес Кижиге амытан Огунуң Мага-Бодун чивес болзуңарза, Ооң Ханым ишпес болзуңарза, ынчан силерниң бодуңарга амыдырал турбас.»⁵⁴⁵⁵⁵⁶ 54 Мээң Мага-Бодумну чиир база Мээң Ханымны ижер кижиге мөңгө амыдыралдыг болур. Мен ол кижини сөөлгү хүнде катап диргизиптер Мен, 55 чүгө дээрге Мээң Мага-Бодум – ёзулут чем, а Мээң Ханым – ёзулут суксун. 56 Мээң Мага-Бодумну чиир болгаш Мээң Ханымны ижер кижиге Менде бар болур, а Мен ооң чүрээнде бар Мен.»⁵⁷⁵⁸⁵⁹ 57 Мөңгө дириг Адамның Мени айбылап чорутканы ышкаш, Мен Адамда чурттап турар Мен, Мени чиир кижиге база шак ынчаар Менде бар болур. 58 Дээрден дүжүп келген хлеб ындыг-дыр. Ол силерниң өлгүлөй берген ада-өгбөңөрниң чип турган манназы дег эвес: бо хлебти чиир кижиге мөңгө амыдыралдыг болур.» 59 Иисус ону Капернаумнуң синагогазынга өөредип тургаш чугаалаан.⁶⁰⁶¹ 60 Иисустуң элээн хөй өөреникчилери ону дыңнааш: «Кандыг кончуг бодал чок сөстөрүл! Кым ону дыңнап шыдаарыл?» - дижиң, хыйланы бергеннер. 61 Иисус Бодунуң өөреникчилериниң хорадап турарын билир болгаш: «Силерге ол хораданчыг-дыр бе? – деп айтырган.»⁶²⁶³ 62 А Кижиге амытан Огунуң ооң мурнунда турган черинче көдүрлүп үнүп бар чыдарын көрүп кагзыңарза, чүү болурул че? 63 Амыдыралды Сүлдө бээр, а кижиниң күжү бичии-даа ажыглаттынмайн турар. Мээң силерге чугаалаан Сөзүм – амыдыралды бээр Сүлдө ол-дур.»⁶⁴⁶⁵ 64 Ындыг-даа болза, араңарда бүзүрөвөс улус база бар-дыр». Иисус эгезинден тура-ла, кымның Аңаа бүзүрөвезин база кымның Ону садыптарын билир турган болгай. 65 Ол улаштыр мынча дээн: «Ынчангаш, Мээң Адам кым-бир кижиге ындыг арга бербес болза, кымның-даа Менче кээп шыдавазын силерге чугааладым.»⁶⁶⁶⁷⁶⁸⁶⁹ 66 Оон эгелээш, Иисустуң өөреникчилериниң хөй кезии Ону каапкаш, Ооң-биле кады чорбастай берген. 67А Иисус он ийи өөреникчизинден: «Силер база чорурун күзевейн тур силер бе?» – деп айтырган. 68 Симон Пётр Аңаа: «Дээрги! Кымга баар улус бис? Мөңгө амыдыралды бээр сөстөр Сенде-дир. 69 Бис Сеңээ бүзүрөй бердивис, Сени дириг Бурганның Оглу – Христос-тур деп билип алдывыс» - деп харыылаан.⁷⁰⁷¹ 70 Иисус: «Мен силерни он ийи кижини шилип албажык мен бе? А силерниң бирээңер - эрлик-тир!» - дээн. 71 Ол дээрге он ийи өөреникчининиң бирээзи, Иисусту садыптарын бодап турган, Симоннуң оглу Иуда Искариоттуң дугайын чугаалаан.

Chapter 7

¹²1 Ооң соонда Иисус Галилеяны эргип чорупкан. Иудейлер Ону өлүрер деп турар боорга, Ол Иудеяже баарын күзевээн. 2 Иудейлерниң Чадырлар байырлалы чоокшулап орган.³⁴ 3 Иисустуң дуңмалары Аңаа мынча дээннер: «Бо черден чоруткаш, Иудеяже барып көрөм, Сээң кылып турар ажил-херектериңни ында өөреникчилериң база көрзүн. 4 Бир эвес кым-даа бодунуң билдингир боорун күзээр болза, ажил-херээн бүдүү кылбас болгай. Сен ыңдыг ажил-херектерни кылып турар болганыңда, Бодуну бүтү делегейге көргүс!»⁵⁶⁷ 5 Ооң дуңмалары база Аңаа бүзүрөвейн турган. 6 Иисус дуңмаларыңа мынча дээн: «Мээң үем ам-даа келбээн-дир. А силерге кажан-даа үе турар. 7 Бо делегейниң улузу силерни көөр хөңнү чок болу бербес, а Мени көөр хөңнү чок-тур, чүге дээрге Мен ооң ажил-херектериниң каржы-багайын херечилеп турар мен.⁸⁹ 8 А силер байырлалче барыңар. Мен амдызыңда ол байырлалче барбас Мен, чүге дээрге Мээң үем ам-даа келбээн». 9 Кажан Иисус оларга ону чугаалааш, Ол Галилеяга артып калган.¹⁰¹¹ 10 Ынчалза-даа, дуңмалары байырлалче чеде бергенде, ынчан Иисус аңаа ажы-биле эвес, бүдүү чедип келген. 11 Иудейлер байырлал үезинде Ону дилеп, «Иисус кайдал?» – деп, айтырып чоруп турганнар.¹²¹³ 12 Чон аразыңа Ооң дугайында маргыштыг хөй чугаа үнген: Чамдызы Ону: «Буянныг кижидир»-дигип, өскелери: «Чок, Ол чонну будап турар-дыр»-деп удурланыр болган. 13 Ындыг-даа болза, иудей эрге-чагыргадан корткаш, кым-даа Ооң дугайында ажы-биле чугаалавас болган.¹⁴¹⁵¹⁶ 14 А байырлал орту кирип чорда, Иисус Бурганның өргээзинге кирип келгеш, өөредип эгелээн. 15 Иудейлер элдепсинип: «Каяа-даа өөрөнмээн хирезинде, Ол Бижилгени кайыын билип алган чоор?» – деп айтыржып турганнар. 16 Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Мээң өөредим – Мээңи эвес, а Мени айбылап чоруткан Адамны чүве.¹⁷¹⁸ 17 Кым Ооң күзел-соруун күүседирин күзеп чоруурул, ол кижиди билип каар: Бо өөредип Бургандан келген бе азы Мен Бодум Бодумнуун чугаалап турар-дыр Мен бе? 18 Бодунуң адындан чугаалап чоруур кижиди бодунга алдар чедип алыксаар. А Ону айбылап чоруткан Адазыңа алдар күзеп чоруур Кижиди – Ол алыс шын, Ында меге чүве чок.¹⁹²⁰ 19 Моисей силерге ыдыктыг хоойлуну бербээн чүве бе? Ынчалза-даа силерниң чаңгызыңар-даа ыдыктыг хоойлуну сагыбайн чоруур-дур. Ынчаарга чүү дээш, мени өлүрер деп бардыңар?» 20 Чыылган чон: «Сенче бук кирген эвес бе? Кым Сени өлүрер дээн чүвөл?» – деп харыылаан.²¹²² 21 Иисус улаштыр мынча дээн: «Мен чаңгыс-ла кайгамчык чүүл кылдым, а силер шутту кайгап калдыңар. 22 Моисей силерге кыртыжап демдектээрин айтып берген, херек кырында ол Моисейни эвес, а бурунгу өгбелерни дамчып келген, а силер кижилерни амыр-дыш хүнүнде-даа кыртыжап демдектээр-дир силер.²³²⁴ 23 Моисейниң хоойлузун хажытпас дээш, кижини амыр-дыш хүнүнде кыртыжап демдектеп болур турда, Мен кижини амыр-дыш хүнүнде бүрүнү-биле кадык кылып каарымга, чүге Меңээ хорадап турарыңар ол? 24 Ужур эдерип шийтпеңер, а чөптүг шийткел-биле шийдиңер».²⁵²⁶²⁷ 25 Ол үеде Иерусалимниң чамдык чурттакчылары мынча деп турганнар: «Бо Кижиди – өлүрер дээш, дилеп турар Кижиди Ол эвес чүве бе? 26 Бо-дур, Ол Боду ажы-биле чугаалап тур. Аңаа чүнү-даа чугаалабайн турлар: Ол шынап-ла Христос-тур деп, таанда-ла даргалар билип каан эвес бе? 27 Ол кайыын келген, Ону билдир-дир бис. Кажан Христос кээрге, Ооң кайыын келгенин кым-даа билбес ужурлуг».²⁸²⁹ 28 Иисус ынчан Бурганның өргээзинге өөредип тура, ыткыр мынча дээн: «Мени база Мээң кайыын келгенимни билдир-дир силер бе? Мен Бодумнуң адымдан келбээн Мен, ынчалза-даа силерниң билбезиңер Мени айбылап чорудупкан – Алыс Шын бар. 29А Мен Ону билдир Мен, чүге дээрге Мен Оон келген Мен, Ол Мени айбылап чорудупкан».³⁰³¹³² 30 Ынчан Иисусту тудуп хорутдаарын күзээн-даа болза, кым-даа Ону тутпаан, чүге дээрге Ооң үези ам-даа келбээн болган. 31 Чон аразыңдан дыка хөй кижиди Аңаа бүзүрөй берген. Олар: «Кажан Христос келгеш, таанда-ла, Бо Кижиниң кылганыңдан хөй демдектер көргүзөр деп бе?» – дигип турганнар. 32 Чон аразыңда Ооң дугайында ыңдыг чугаалар чоруп турарын фарисейлер дыңнап кааш, Бурганның дээди бараалгакчылары-биле катчып алгаш, Ону тудуп хорутдаары-биле улус чорудупканнар.³³³⁴ 33 Иисус оларга: «Мен ам силер-биле ыңдыг-ла үр эвес кады турар мен, оон Мени айбылап чоруткан Адамче чоруптар Мен. 34 Мени дилей бээр силер, ынчалза-даа тышпас силер. Мен каяа турар-дыр мен, силер ынаар чедип кээп шыдавас силер» – дээн.³⁵³⁶ 35 Ынчан иудейлер бот-боттарындан айтыржып: «Биске тывылбайн баар хире, Ооң кайнаар баар деп турары ол? Тоо быдаргай чурттап чоруур, өске чоннарны өөредип дивээн бе? 36 Ооң: „Мени дилей бээр силер, ынчалза-даа тышпас силер“ база „Мен каяа турар-дыр Мен, силер ынаар чедип кээп шыдавас силер“ – деп чугаазының ужур-утказы чүл?» – дигип турганнар.³⁷³⁸ 37 Байырлалдың сөөлү, өндүр улут хүнүнде Иисус туруп келгеш, ыткыр үн-биле мынча дээн: «Кым суксай-дыр, Меңээ келгеш, ижип алзын! 38 Бижилгеде чугаалааны ышкаш, кым Меңээ бүзүрээрил, ол кижиден дириг сулуг хем агып үнер».³⁹ 39Аңаа бүзүрөй берген улустуң алыры Ыдыктыг Сүлдениң дугайында Ол ынчаар чугаалаан: оларда Ыдыктыг Сүлдө ам-

даа чок турган болгай, чүгө дээрге Иисус ам-даа алдаржываан.⁴⁰⁴¹⁴² 40 Иисустуң ол сөстөрүн дыңнааш, чон аразындан дыка хөй улус: «Ол ёзулуг Медээчи дээрзи ылап-тыр!» – дишкен. 41 Өскелери: «Ол Христос-тур!» - дээн. А бир чамдыызы: «Христос канчап Галилеядан чедип кээр чүвөл? 42 Христос Давидтиң үресалгалы болур, Давидтиң хоорайы Вифлеемге төрүттүнер деп Бижилгеде чугаалаан эвес чүве бе?» - дижип турган.⁴³⁴⁴ 43 Чон аразынга Иисус дугайында бодалдарының аайы-биле аңгылажыг үнген. 44 Чамдык улус Ону тудуп хорутдаар дей берген, ынчалза-даа кым-даа Аңаа дегбээн.⁴⁵⁴⁶ 45 Ынчангаш, айбылаан улузу дедир чедип кээрге, дээди бараалгакчылар болгаш фарисейлер олардан: «Чүгө силер Ону тудуп эккелбедиңер?» – деп айтырган. 46 Олар: «Ол Кижиниң чугаалап турары ышкаш, кым-даа кажан-даа чугаалап көрбээн» – деп харыылаан.⁴⁷⁴⁸⁴⁹ 47 Фарисейлер оларга мынча дээн: «Таанда-ла, силер база мегелеткениңер ол бе? 48 А даргаларның азы фарисейлерниң аразындан Аңаа бүзүрөй берген кижиге бардыр бе? 49 Бо чон Хоойлуну билбес-тир, ынчангаш каргаттырган».⁵⁰⁵¹⁵² 50 Оларның бирээзи болур, Иисуска дүне кээп турган Никодим олардан: 51 «Ол кижиниң өчүүн дыңнап, ооң чүнү үүлгедип каанын билип албайн чыда, шииткел үндүрерин бистиң Хоойлуус чөпшээрээр чүве бе?» – деп айтырган. 52 Олар аңаа харыы кылдыр: «Сен база Галилеядан келген эвес ийик сен бе? Бижилгени өөрөн, ынчан Галилеядан медээчи келбес дээрзинге бүзүрөй бээр сен» – дээннер.⁵³ 53 Оон олар шупту бажыңнарынче тарап чангылай берген.

Chapter 8

¹²³1 Иисус Елеон даанче чорупкан. 2 Эртен эрте Ол катап база Бурганның өргээзинге келген, шупту чон база Ынаар кел чыткан. Иисус аңаа олуруп алгаш, оларны өөредип эгелээн. 3 Ол үеде ном-хоойлу тайылбырлакчылары болгаш фарисейлер ашаанга өскерлип турган херэеженни туткаш, Иисуска эккелген. Олар ол херэеженни чон ортузунга тургускаш,⁴⁵⁶ 4 Иисуска мынча дээннер: «Башкы! Бо херэежен ашаанга өскерлип турда, ону тудуп эккелдивис. 5 Моисей биске, ыңдыг улусту даш-биле соп кааптарын хоойлуда айыткан. А Сен чүнү чугаалаар Сен?» 6 Олар Иисусту буруудадыр чылдагаан тып алыр дээш, шенеп турганнар. Ынчалза-даа Иисус, доңгайып алгаш, оларже кичээнгей салбайн, салаазы-биле довракка бир-ле чүве бижип орган.⁷⁸ 7 Олар Оон салдыкпайн, айтырып туруп бээрге, ковайып келгеш: «Силерниң араңарда бачыт чок кижиге кымыл, ол кижиге бир дугаарында бо херэеженни даш-биле соп эгелезин»- дээн. 8 Оон Ол катап-ла доңгайып алгаш, довракка чүве бижирип уламчылай берген.⁹¹⁰¹¹ 9 Ону дыңнаан улустун арын-нүүрү оттуп, чаңгыстап тарап эгелээн, баштай эң улуглары чоруй барган. Иисус-биле чон ортузунга турган херэеженден өске, кым-даа артпаан. 10 Иисус бажын көдүргөш, ол херэеженден өске кижиге чогуң көргөш, аңаа: «Херэежен! Сени буруудаткан улус кайыл? Кым-даа сени шиитпээни ол бе?» – деп айтырган. 11 Ол: «Кым-даа шиитпээн-дир, Дээргим» – деп харыылаан. Иисус аңаа: «Сени, Мен база шиитпейн тур мен. Чоруй бар, моон соңгаар бачыт кылба» - дээн.¹²¹³ 12 Иисус катап база чонга: «Мен – бо делегейге Чырык-тыр Мен. Кым Мени эдерерил, ол кижиге караңгыга азып чорбас, амыдыралында чырык бар болур»-деп чугаалаан. 13 Ынчан фарисейлер Аңаа: «Сен Бодунун дугайында Бодун херечилеп турар-дыр, Сен. Ынчангаш Сээң херечилээниң алыс шынныг эвес-тир»- дээннер.¹⁴¹⁵¹⁶ 14 Иисус мынча деп харыылаан: «Бир эвес Мен Бодунун дугайымда Бодун херечилеп турар-даа болзумза, Мээң сөстөрүм алыс шынныг. Чүгө дээрге Мен кайыын келгенимни болгаш кайнаар чоруй баарымны билер Мен, а силер Мээң кайыын келгенимни болгаш кайнаар чоруй баарымны билбес силер. 15 Силер кижиге шаа-биле шиидер-дир силер, а Мен кымны-даа шиитпес-тир мен. 16А бир эвес Мен шиидер болзумза, Мээң шииткелим алыс шынныг, чүгө дээрге Мен чааскаан эвес Мен: Мени айбылап чоруткан Адам Мээң-биле.¹⁷¹⁸ 17 Силерниң хоойлуңарда ийиден хөй кижиниң херечилээни алыс шынныг деп бижээн болгай. 18 Бодун Бодунун дугайымда херечиледим, Мени айбылап чоруткан Адам база Мээң дугайымны херечилээн-дир».¹⁹²⁰ 19 Ынчаарга олар Оон: «А Сээң Адаң кайдал?» – деп айтырган. Иисус мынча деп харыылаан: «Силер Мени-даа, Мээң Адамны-даа билбес силер. Бир эвес, Мени билер турган болзуңарза, Мээң Адамны база билген турар силер». 20 Иисус ону Бурганның өргээзинге, өргүл шыгжаар чер чанынга өөредип берип тургаш чугаалаан. Кым-даа Ону тудуп хорутдаван, чүгө дээрге Оон үези ам-даа келбээн болган.²¹²² 21 Иисус оларга: «Мен чоруй баар Мен. Силер Мени дилей бээр силер, бачыттарыңар-биле өлүр силер. Силерниң барып шыдавас чериңерже, чоруй баар Мен» – деп катап база чугаалаан. 22 Иудейлер ынчан мынча дижи бергеннер: «Ооң ол чүзүл: „Силерниң барып шыдавас чериңерже, Мен ынаар чоруй баар Мен“ – деп, таанда, Ол Бодун Боду өлүрер дээн эвес бе?»²³²⁴ 23 Иисус оларга мынча дээн: «Силер алдыртан силер, а Мен үстүүртен Мен. Силер бо делегейден силер, Мен бо делегейден эвес Мен. 24 Ынчангаш Мен силерге: „Бачыттарыңар-биле өлүр силер“ – дидим. Бир эвес Мени Ол-дур деп бүзүрөс болзуңарза, бачыттарыңар-биле өлүр болгай силер».²⁵²⁶²⁷ 25 Олар Иисустан: «Сен чогуң Кым Сен?» – деп айтырганнар. Иисус мынча деп харыылаан: «Кым Мен дээрзин эгезинден-не Бодуну үргүлчү адап турдум. 26 Силерниң дугайыңарда чугаалаар, силерни шиидип болгу дег, чүвем-не хөй. Ынчалза-даа Мени айбылап чоруткан Адам алыс шынныг, Оон дыңнаан чүвемни бо делегейге чугаалап чоруур-дур Мен». 27 Ол иудейлерге дээрде Адазының дугайын чугаалаарга олар билбээннер.²⁸²⁹³⁰ 28 Ынчангаш, Иисус оларга мынча дээн: «Кижиге амытан Оглу өрү көдүрлүп үнерге, ынчан Мени Ол-дур деп, Бодунун адымдан чүнү-даа кылбайн чоруур-дур билер каар силер, ынчалза-даа Мээң Адам Мени канчаар өөреткенил, ынчаар чугаалап чоруур-дур Мен. 29 Мени айбылап чоруткан Адам Мээң-биле. Адам Мени чааскаандырымны кагбаан, чүгө дээрге Мен кезээде Аңаа таарымчалыг чүүлдү кылып чоруур Мен». 30 Кажан Ол ону чугаалаарга, хөй кижиге Аңаа бүзүрөй берген.³¹³²³³ 31 Ынчан Иисус Аңаа бүзүрөй берген иудейлерге мынча дээн: «Бир эвес Мээң өөредиммиз өзугаар чурттаар болзуңарза, силер өзүлүг Мээң өөреникчилерим болур силер. 32 Силер алыс шынны билер аар силер, ол алыс шын силерни хостуг кылып каар». 33 Олар Аңаа: «Бис – Авраамның үрө-салгалы бис, кажан-даа, кымның-даа кулдары болуп чорбаан бис. „Хостуг апаар силер“-деп, Сен канчап ынча дээр Сен?» – дээннер.³⁴³⁵³⁶ 34 Иисус оларга мынчаар харыылаан: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: бачыт кылган кижиге бүрүзү бачыттың кулу болур. 35 Ынчалза-даа кул бажынга кезээде туруп шыдавас. Оглу кезээде турар. 36 Ынчангаш, Оглу силерге хосталганы бээр, ынчан өзүлүг хостуг болур силер».³⁷³⁸ 37 Мен силерни Авраамның үрө-салгалы деп

билир мен, ындыг-даа болза, Мени өлүрер деп тур силер, чүгө дээрге Мээң сөзүмнү хүлээвес-тир силер. 38 Мен Адамдан көрүп алган чүвемни чугаалап турар Мен, а силер бодуңарның адаңардан көрүп алган чүвеңерни кылып турар силер».³⁹⁴⁰⁴¹39 Олар: «Бистиң адавыс – Авраам» – деп харыылааннар. Иисус оларга мынча дээн: «Бир эвес силер Авраамның ажы-төлү турган болзуңарза, Авраамның ажил-херээн кылып чораай силер. 40А силер ам Мени, Бургандан дыңнааным алыс шынны силерге чугаалап берген Кижини – өлүрер деп тур силер: Авраам ындыг чүве кылбаан. 41 Силер бодуңарның адаңарның ажил-херээн кылып чоруур силер». Ынча дээрге олар Аңаа: «Бис сукас болуп төрүттүмүн бис. Бистиң чаңгыс Адавыс, Бурган – Ол-дур»-деп удурланы бергеннер.⁴²⁴³⁴⁴42 Иисус оларга: «Бир эвес силерниң Адаңар Бурган турган болза, Меңээ ынак болгай силер, чүгө дээрге Мен Бургандан үнгөш, мында келдим. Мен Бодум Бодумнуң адым-биле чедип келбээн Мен, ынчалза-даа Ол, Мени чоруткан. 43 Мээң сөзүмнү чүгө билип албайн турар деп силер? Чүгө дээрге Мээң сөзүмнү дыңнап шыдакас-тыр силер. 44 Силерниң адаңар – эрлик, ынчангаш силер бодуңарның адаңарның күзелдерин күүседип чоруур силер. Эрлик - эң эгезинден-не, алыс шынны хүлээп көрбээн, кижини өлүрүкчүзү чораан, чүгө дээрге ооң бодунда алыс шын чок. Кажан ол мегелеп тура, бодунуун чугаалап турар, чүгө дээрге ол – мегечи, нүгүл-мегениң адазы – ол-дур.⁴⁵⁴⁶⁴⁷45А кажан Мен алыс шынны чугаалап турумда, Меңээ бүзүрөвес-тир силер. 46 Силерниң кайыңар, шын эвес-тир дээш, Мени буруудадырыл? Бир эвес Мен силерге алыс шынны чугаалап турар болзумза, чүгө Меңээ бүзүрөвес силер? 47 Кым Бурганга хамааржырыл, ол кижини Бурганның сөзүн дыңнап турар. Силер дыңнакас-тыр силер, чүгө дээрге силер Бургандан эвес силер» - деп харыылаан.⁴⁸⁴⁹48 Оон иудейлер Иисуска: «Сени „Самариядан келген, бук кире берген кижини-дир“ - деп, бис меге чүве чугаалап турган-дыр бис бе?» – дээннер. 49 Иисус мынча деп харыылаан: «Меңде бук чок, ынчалза-даа силер Мени баък атка киирип тур силер, а Мен, Адамны хүндүлээр Мен.⁵⁰⁵¹50 Мен, Бодумга алдар дилевейн турар Мен: Дилеп Тывар болгаш Шииткекчи бар. 51 Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: Кым Мээң сөзүмнү күүседип чоруурул, ол кижини кажан-даа өлүм көрбөс».⁵²⁵³52 Иудейлер Аңаа мынча дээннер: «Сенде бук барын, бис ам билдивис. Авраам болгаш медээчилер өлү бергилээн, а Сен: „Мээң сөзүмнү күүседип чоруур кижини кажан-даа өлбөс“ – дээр-дир Сен. 53 Таанда Сен бистиң өгбөвис, өлү берген, Авраамдан кончуг сен бе? Ол ышкаш өлү бергилээн медээчилерден база кончуг сен бе? Бодуңу Кым мен деп көргүзөр бодап тур Сен?»⁵⁴⁵⁵⁵⁶54 Иисус мынча деп харыылаан: «Бир эвес Мен Бодум Бодумну алдаржыдар болзумза, Мээң ол алдарым чүү-даа эвес-тир. Силерниң: „Бистиң Бурганывыс“ - дижип турарыңар, Мээң Адам, Мени алдаржыдып турар. 55 Силер Ону билип албаан силер, а Мен Ону билир Мен. А бир эвес, „Ону билбес Мен“ дээн болзумза, силер ышкаш мегечи болур-дур Мен. Ынчалза-даа Мен Ону билир болгаш Ооң Сөзүн күүседип чоруур Мен. 56 Силерниң адаңар Авраам, Мээң хүнүмнү көөр дээш, өөрүп турган. Ол ону көргөн, өөрүп амыраан».⁵⁷⁵⁸⁵⁹57 Ынчан иудейлер Аңаа мынча дээннер: «Сээң харың бежен безин четпээн-дир, а Сен Авраамны көргөниң ол бе?» 58 Иисус оларга мынча дээн: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: Авраамның мурнунда-ла, МЕН БАР МЕН». 59 Ынчан олар Ону согар дээш, даштар сегирип алганнар, ынчалза-даа Иисус көзүлбөй барган. Ол оларны өттүр кылаштааш, Бурганның өргээзинден үнгөш, ажыгталып чоруй барган.

Chapter 9

¹²1 Кажан Иисус чоруп орғаш, төрүмелинден согур кижини көрүп каан. 2 Ооң өөреникчилери: «Башкы! Бо кижиниң согур төрүттүнген чылдагааны чүдөл? Кым бачыт кылганыл: ол боду бе азы ооң ада-иези бе?» – деп айтырган.³⁴⁵3 Иисус мынча деп харыылаан: «Ол боду-даа, ооң ада-иези-даа бачыт кылбаан-дыр, ынчалза-даа Бурганның ажыл-херээ аңаа көзүлзүн дээш, ындыг болган. 4 Амдыызында хүн ашпаанда, Мени айбылап чоруткан Адамның ажыл-херектерин кылыр Мен. Кажан дүн дүжөргө, ынчан кым-даа ажылдап шыдавас. 5 Бо делегейге турар үемде, Мен – бо делегейге Чырык-тыр Мен».⁶⁷6 Ону чугаалааш, Иисус черже дүкпүрүпкеш, чараазы-биле довуракты хоюткаш, оозу-биле согур кижиниң карактарын чаап бергеш, 7 аңаа: «Баргаш, Силоамның эштир хөөлбээнге чунуп каавыт» – дээн. Ол кижини барып чунуп каапкаш, караа көстүр апарган чедип келген.⁸⁹8 Ынчан ооң кожолары болгаш ону согур деп билир улус: «Орта чоор бе? Улустан диленип олурар кижини бо бе, кай?» – деп турганнар.9 Чамдык улус: «Ийе, ол-дур» – дишкен.Өскелери: «Ооң-биле дөмөй кижини-дир» – деп удурланган.Ол кижини боду: «Мен-дир мен» – деп улуска чугаалап турган.¹⁰¹¹¹²10 Олар оон: «Сээң карактарың канчап көрө берди?» – деп айтырган.11 Ол: «Иисус деп аттыг бир кижини хоюткан малгаш-биле карактарымын чаап бергеш: „Баргаш, Силоамның эштир хөөлбээнге чунуп каавыт“ – диди. Мен баргаш, чунуп кааптым, оон караам көрө берди» – деп харыылаан.12 Олар: «Иисус кайыл?» – деп айтырганнар.Демгизи: «Билбес мен» – дээн.¹³¹⁴¹⁵13 Согур чораан ол кижини фарисейлерге эккелген. 14 Иисустуң чараазы-биле малгаш хоюткаш, ооң караан ажыдыпканы хүн амыр-дыш хүнү - суббота турган. 15 Фарисейлер база-ла ооң караа канчап көрө бергенин ол кижиден айтырып эгелээннер.Ол мынча дээн: «Иисус мээң карактарымын малгаш-биле чаап берди, чунуп каапкаш, көрө бердим».¹⁶¹⁷¹⁸16 Ынчан чамдык фарисейлер: «Ол Кижини Бургандан эвес-тир, чүгө дээрге амыр-дыш хүнүн - субботаны сагываан-дыр» – дээннер.Өскелери: «Ынчаарга бачыттыг кижини канчап ындыг кайгамчык чүвени кылып шыдаарыл?» – дижи берген. Олар аразында маргыжып эгелээн. 17Согур турган кижиден база катап: «Ол сээң карааңны көөр кылып каан-дыр. Ооң дугайында бодуң чүнү чугаалап болур сен?» – деп айтырганнар.Ол: «Ол - Медээчи-дир» – деп харыылаан.18 Согур чорааш, караа көстү берген кижиниң ада-иези келбээн шаанда, иудейлер бүзүрөвейн,¹⁹²⁰²¹19 олар кээрге: «Согур төрүттүнүп келген деп, чугаалап турар огуңар бо бе? Ам канчап көрө бергени ол?» – деп айтырганнар.20 Ооң ада-иези: «Бо дээрге бистиң огулус-тур, ол согур төрүттүнүп келген деп билир бис, 21 ынчалза-даа ам канчап көрө бергенин, ооң карактарын кым ажыдып бергенин билбес бис. Улут апарган кижини-дир, боду чугаалап берзин, ооң бодундан айтырыптыңар»-дээннер.²²²³22 Иисусту Христос деп хүлээп көргөн кижини синагогадан үндүрер дугайында шиитпирни иудей эрге-чагырга хүлээп алган боорга, ооң ада-иези иудейлерден корткаш, ынчаар харыылааннар.23 Ынчангаш ооң ада-иези: «Улут апарган кижини-дир, бодундан айтырыптыңар» – дээни ол.²⁴²⁵24 Согур чораан кижини ийиги удаа келдирткеш, аңаа: «Бурганны алдаржыт. Ол Кижини - бачыттыг дээрзин, бис билир бис» – дээннер.25 Согур чораан кижини: «Ооң бачыттыын билбес мен, чаңгыс-ла билир чүвем: мен согур чордум, а ам көрө бердим»-деп харыылаан.²⁶²⁷26 Олар оон: «Ол сени канчапты? Сээң карааңны канчаар ажыдыпты?»-деп катап база айтырган.27 Согур чораан кижини оларга: «Мен силерге дем-не чугааладым, а силер дыңналас чордуңар, ам чүнү дыңнаксап тур силер? Азы боттарыңар база Ооң өөреникчилери болуксап тур силер бе?» – деп харыылаан.²⁸²⁹28 Олар ону куду көрүп: «Сен-не Ооң өөреникчизи-дир сен, а бис Моисейниң өөреникчилери бис! 29 Бурганның Моисей-биле чугаалашканын билир бис, а бо Кижини, Ооң кайыын келгенин-даа билбес бис» – деп алгыржы бергеннер.³⁰³¹30 Караа көстүүр апарган кижини оларга мынча деп харыылаан: «Ол мээң караамны ажыдыпты, а силер Ооң кайыын келгенин билбезиңер, элдептиг-дир. 31 Ынчалза-даа Бурган бачыттыгларны дыңналас деп билир бис, ындыг-даа болза, кым Бурганны хүндүлээрл база Ооң күзел-соруун күүседип чоруурул, ол кижини дыңнаар».³²³³³⁴32 Төрүмелинден согур кижиниң караан кым-бир кижини ажыдыпкан деп, кажан-даа, кым-даа дыңнаваан. 33 Бир эвес Ол Бургандан келбээн турган болза, чүнү-даа чаяап шыдавас ийик».34 Олар аңаа: «Бүрүнү-биле бачыттыг төрүттүнген бодуң, сен бисти өөредир сен бе?» – дээш, ону үндүр ойдадыпканнар.³⁵³⁶³⁷³⁸35 Иисус ол кижини үндүр ойдадыпканын дыңнааш, ону тып алгаш: «Сен Бурганның Огулунга бүзүрээр сен бе?» – деп айтырган.36 Ол кижини: «Дээрги, а кымыл Ол, Аңаа бүзүрөй бээр мен?» – дээн.37 Иисус аңаа: «Сен Ону көргөн сен, Сээң-биле чугаалажып турар Кижини Ол-дур» – дээн.38 Караа көрө берген кижини: «Дээрги, бүзүрөп тур мен!» – дээш, Аңаа мөгөйип каан.³⁹⁴⁰⁴¹39 Иисус: «Мен бо делегейге согур улус көрзүн дээш, а карактыглар согурара берзин дээш, шииткел кылып келген Мен» – деп чугаалаан.40 Ону дыңнааш, Ооң чанынга турган фарисейлер: «Таанда, бис согур бис бе?» – деп айтырганнар.41 Иисус оларга: «Бир эвес

силер согур турган болзуңарза, бодуңарга бачыт чок турар ийик силер. Ынчалза-даа силер, „көрдүм“ дээр-дир силер, ынчангаш бачыдыңар бодуңарга артып каар»-деп харыылаан.

Chapter 10

¹²1 «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: хой кажаазынче эжиктен эвес, а өске черден кирер болза, ол кижы – оор болгаш дээрбечи-дир. 2 А эжиктен кирер кижы – хойларның кадарчызы ол-дур.³⁴³3 Таңныыл аңаа эжикти ажыдып бээр, хойлар ооң үнүн дыңнап турар. Ол бодунуң хойларының адын адап кыйгыргаш, сүрүп үндүрө бээр. 4 Ол бодунуң хойларын үндүр сүрүп алгаш, оларның мурнунга чоруур, а хойлары ооң соондан чоруур, чүгө дээрге ооң үнүн таныыр.⁵⁶5 Хойлар өске үннү эдербес, чүгө дээрге өске кижиниң үнүн билбес». 6 Бо угаадыглыг чугааны Иисус оларга чугаалап берген, ынчалза-даа Ооң чүнүң дугайында чугаалаанын олар билбейн барган.⁷⁸7 Иисус катап база оларга мынча дээн: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: Мен – хойларга эжик-тир Мен. 8 Мээң мурнумда кээп турганнарның дөгерези – оорлар болгаш дээрбечилер-дир, ынчалза-даа хойлар оларны дыңнавайн барган.⁹¹⁰9 Мен – эжик-тир мен: Кым Мени дамчып кирерил, ол кижы камгалалды алыр. Ол кирер, үнер, оъттаар черни тып алыр. 10 Оор чүгө оорлаар, хоозурадыр, өлүрер дээш кээр. А Мен оларга амыдыралды, артыкшылдыг элбек амыдыралды бээр дээш келген мен.¹¹¹²¹³11 Мен – эки кадарчы-дыр мен: эки кадарчы бодунуң хойлары дээш, амы-тынын бээр. 12 А хөлези алган кижы, кадарчы эвес, хойлар аңаа өске. Кажан ол кел чыдар бөрүнү көрүп кааш, хойларны каапкаш, дезе бээр. А бөрү хойларны оорлап, тарадыр ойладыптар. 13 А хөлези алган кижы дезе бээр, хойларже сагыш салбас, чүгө дээрге хөлезиленген.¹⁴¹⁵¹⁶14 Мен – эки кадарчы мен. Мен Бодумнуун билир мен, Мээңи Мени билир. 15 Адамның Мени билири ышкаш, Мен Адамны ынчаар билир Мен, хойларым дээш, амы-тынымны бээр Мен. 16 Менде бо кодандан эвес, өске хойлар база бар – Мен оларны база бөлүп эккээр Мен. Олар база Мээң үнүмнү дыңнаар, ынчангаш чаңгыс коданга, чаңгыс Кадарчы турар.¹⁷¹⁸17 Адам Меңээ ынак, чүгө дээрге, катап ону хүлээп аар дээш, Бодумнуң амы-тынымны берип турар Мен. 18 Менден ону кым-даа хунаавайн турар, ынчалза-даа Мен ону Бодум берип турар Мен. Менде ону бээр эрге бар, ону катап хүлээп алыр эрге база бар. Мен бо чагыгны Мээң Адамдан алдым».¹⁹²⁰²¹19 Ооң бо чугаазын дыңнааш, иудейлер аразында катап база маргыжып үнген. 20 Оларның дыка хөйү: «Ол-даа букшуураан-дыр, угааны база сээдеңнээн-дир. Чүгө Ону дыңнаар силер?» – дээннер.21А өскелери: «Букшуураан кижиниң чугаазы эвес-тир бо. Бук согуарган улустуң караан көөр кылып шыдаар эвес?» – деп турганнар.²²²³²⁴22 Ынчан кыш, Иерусалимге Чаартылга байырлалы келген. 23 Иисус Бурганның өргээзинге, Соломоннуң галереязынга кылаштап турган. 24Иудейлер Ону долганып келгеш: «Бир эвес, Сен Христос болзуңза, биске ажыы-биле чугаала, чежеге дээр бисти шенеп кээр Сен, аайын тыппайн тур бис» – дээннер.²⁵²⁶25 Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Мен силерге чугаалап турдум, ынчалза-даа силер бүзүреведиңер. Мээң Адамның ады-биле кылып турарым ажыл-херектер база Мени херечилеп турар. 26 Ынчалза-даа силер бүзүревес-тир силер, чүгө дээрге силерге чугаалааным ышкаш, силер Мээң хойларым эвес-тир силер.²⁷²⁸27 Мээң хойларым Мээң үнүмге дыңнангыр, оларны Мен билир Мен. Олар Мени эдерип чоруур. 28 Мен оларга мөңгө амыдыралды бээр Мен, ынчангаш олар кажан-даа өлбес, кым-даа оларны Мээң холумдан ушта соп шыдаас.²⁹³⁰³¹29 Оларны Меңээ берген Мээң Адам, өндүр улуг, ынчангаш кым-даа оларны Мээң Адамның холундан хунаап ап шыдаас. 30 Мен база Адам – чаңгыс».31 Ону соп кааптар дээш, иудейлер аңаа база даштар сегирип алган.³²³³32Ынчаарга Иисус: «Мен дыка хөй буянның ажыл-херекти Адамның адындан силерге көргүстүм. Оларның кайызы дээш, силер Мени даштар-биле согар деп турарыңар ол?» – дээн.33 Иудейлер Аңаа мынча деп харыылаан: «Буянның ажыл-херээң дээш Сени согар диведивис. Харын Бурганны дорамчылааның дээш база Сээң, анаа кижы хиреңде, Бодуну Бурган Мен деп турарың дээш, Сени даштар-биле согар деп тур бис».³⁴³⁵³⁶34 Иисус оларга мынча дээн: «Силерниң ыдыктыг хоойлуңарда: „Мен: ‘Силер - бурганнар-дыр силер’ – деп чугааладым“ – деп биживээн чүве бе? Бижилгени хажыдып болбас. 35 Ынчаарга, Бурганның Сөзү бар улусту Ол бурганнар деп адап турар-дыр. 36 Силер канчап черле Адазының ыдыктааш, бо делегейже айбылап чорудупканы Мени: „Мен – Бурганның Оглу Мен“ – дээним дээш, „Бурганны дорамчылаан“ деп семээр силер?³⁷³⁸³⁹37 Бир эвес Адамның Мени кылзын дээн ажыл-херээн кылбайн турар болзумза, Меңээ бүзүревеңер! 38 А бир эвес, Меңээ бүзүревейн-даа турар болзуңарза, Мээң кылып турарым ажыл-херектеримге бүзүреңер! Адамны – Менде, а Мени – Адамда деп ынчан билип кааптар силер». 39 Олар ынчан Ону катап база тудуп аарын күзей бергеннер, ынчалза-даа Ол оларга көзүлбейн барган.⁴⁰⁴¹⁴²40 Иисус оон база катап Иорданның ол чарыынче, ооң мурнунда Иоанның улусту сугже суп турган черинче чоруй баргаш, аңаа артып калган. 41 Хөй улус Аңаа кээп, Иоанның кандыг-даа кайгамчык чүүл кылбаанын, ынчалза-даа Иисус дугайында чугаалап турган чүвезиниң шын болганын чугаалап турганнар. 42 Ынчангаш ол черге хөй улус Иисуска бүзүрей берген.

Chapter 11

¹²1 Лазарь дээр бир кижиг аарый берген. Ол Мария биле Марфа угбашкыларның суурундан, Вифания чурттуг кижиг турган. 2 А Мария дээрге Дээргини чаагай чыгтыг үс-биле чагаш, Ооң буттарын бажының дүгү-биле чодуп берген херэежен ол-дур. Лазарь ооң акызы турган..³⁴3 Угбашкылар Иисуска мынча деп сөгледишкен: «Дээрги! Силерниң ынак кижинер аарый берди». 4 Кажан Иисус ону дыңнааш, мынча дээн: «Бо аарыг өлүмге чедирбес, ынчалза-даа Бурганның алдары дээш, Бурганның Оглун алдаржыдар аарыг-дыр».⁵⁶⁷5 Иисус Лазарьга, Марфага, ооң дуңмазынга ынак турган. 6 Кажан Иисус Лазарьның аарый бергенин дыңнааш-даа, аңаа ийи хүн турган. 7 Ооң соонда Ол өөреникчилеринге: «Иудеяже ам бараалыңар» – дээн.⁸⁹8 Өөреникчилери Аңаа: «Башкы! Иудейлер Сени чоокта чаа-ла даштар-биле согар деп турду, а Сен ам база ынаар баарың ол бе?» – дээннер.9 Иисус мынча деп харыылаан: «Хүнде он ийи шак бар эвес чүве бе? Хүндүс кылаштап чоруур кижиг илдигип кээп дүшпес, чүге дээрге ол бо делегейниң чырыын көрүп чоруур».¹⁰¹¹10 А дүне кылаштап чоруур кижиг илдигип кээп дүжөр, чүге дээрге ол кижиниң чырыы чок-тур». 11 Иисус оон: «Бистиң өңнүүвүс Лазарь удуй берген-дир. Мен ынаар, ону оттурар дээш баарым ол-дур»-деп немеп каан.¹²¹³¹⁴12 Ооң өөреникчилери Аңаа: «Дээрги! Бир эвес ол удаан болза, экирий бээр-дир» – дээннер.13 Иисус ооң өлгенин чугаалаан, а олар анаа уйгу дугайын Ол чугаалаан деп бодааннар. 14 Иисус ынчан оларга дорту-биле чугаалаан: «Лазарь өлген-дир».¹⁵¹⁶15 Силерниң бүзүрей бээриңер дээш, Мээң аңаа турбаанымга өөрүп тур Мен, че, ам аңаа бараалыңар».16 Ийис деп база аттыг, Фома ынчан өөреникчилерге: «Баргаш, бис база Ооң-биле кады өлү берээли» – дээн.¹⁷¹⁸¹⁹²⁰17 Кажан Иисус аңаа чеде бергеш, Лазарьны хөөржүткенден бээр дөрт хүн эрткенин билип алган. 18 Вифания Иерусалимден ырак эвесте, он беш стадий (Бир стадий 230,4 метрге дең) хире черге турган. 19 Ынчангаш хөй иудейлер Марфа биле Марияның кажыыдалын үлежип чедип келгеннер.20 Марфа Иисустуң кел чыдарын дыңнап кааш, Ону уткуп чорупкан, а Мария бажыңынга артып калган.²¹²²²³21 Ынчан Марфа Иисуска: «Дээрги! Бир эвес Сен маңаа турган болзуңза, мээң акым өлбес турган. 22 Ынчалза-даа Сен Бургандан чүнү-даа дилээр болзуңза, Ол Сеңээ ам безин бээрин билир мен» – дээн.23 Иисус аңаа: «Сээң акың дирлип кээр-дир» – дээн.²⁴²⁵²⁶24 Марфа Аңаа: «Сөөлгү - диргизер хүнде, ооң дирлип кээрин билир мен» – дээн.25 Иисус аңаа: «Мен – диргизер болгаш амыдыралды бээр Мен. Меңээ бүзүрээр кижиг, өлү-даа бээр болза, дирлип кээр. 26 Меңээ бүзүрөп чоруур кижиг, кажан-даа өлбес. Бүзүрээр сен бе?» – дээн.²⁷²⁸²⁹27 Марфа Аңаа мынча дээн: «Ийе, Дээрги! Делегейже чедип кээр ужурлуг Бурганның Оглу, Христос – Ол Сен-дир Сен-деп, бүзүрээр мен».28 Ону чугаалааш, ол бодунуң дуңмазы Марияны бүдүү кый деп алгаш: «Башкы мында, Ол сени кыйгырып тур» – дээн. 29 Мария дыңнай сал-ла, далаш-биле тура халааш, Аңаа уткуй чеде берген.³⁰³¹³²30 Иисус суурже кирбээн, Марфаның Ону уткуп алган черинде хевээр турган. 31 Мария-биле кады бажыңга ону оожуктуруп орган иудейлер ооң далаш-биле, үне бергенин көргөш, ону эдерип чорупканнар. Олар ону хөөрге барып ыглап аар дээн деп бодааннар. 32 А Мария Иисустуң турган черинге чеде бергеш, Ону көрүп кааш, Ооң мурнунче кээп дүшкөш, Аңаа мынча дээн: «Дээрги! Бир эвес Сен маңаа турган болзуңза, акым өлбес турган».³³³⁴³⁵33 Иисус ооң ыглап турарын база ооң-биле кады келген, ыглашкан иудейлерни көргөш, Боду база сеткилинден кажыыдап, хөлзей берген.34 Оон Ол: «Силер ону кайда хөөржүдүп кагдыңар?» – деп айтырган.Иудейлер Аңаа: «Дээрги! Бараалыңар, көрүптер Сен» – деп харыылааннар.35 Иисус ыглай берген.³⁶³⁷36 Иудейлер ынчан: «Көрүңер даан, Ол аңаа кайы хире ынак турган-дыр?» – дишип турганнар.37 А оларның чамдыызы: «Ол согур кижиниң караан көөр кылып каан болгай, бо кижини база өлбес кылып каар ирги бе?» – деп турганнар.³⁸³⁹⁴⁰38 Иисус, ишти-хөңнү көдүрлүп, хөөрге чедип келген. Ол дээрге аксын даш-биле дуглап каан куй болган. 39 Иисус: «Дашты ап кааптыңар» – дээн. Өлгөн кижиниң дуңмазы Марфа Аңаа: «Дээрги! Чыдый берип-тир, чүге дээрге мөчээнинден бээр дөрткү хүн-дүр» – дээн.40 Иисус аңаа мынча дээн: «Бир эвес, бүзүрээр-ле болзуңза, Бурганның алдарын көөр сен – деп, Мен сеңээ чугаалаважык мен бе?»⁴¹⁴²41 Өлгөн кижиниң чыткан куйунуң аксында дашты ап каапканнар. Иисус карактарын дээрже көргөш, мынча дээн: «Адам! Мени дыңнап турарың дээш, Сеңээ өөрүп четтирдим. 42 Мени үргүлчү дыңнап турарыңны билир Мен. Ынчалза-даа Сээң Мени айбылап чорутканыңны мында турар улус билгеш, бүзүрей берзиннер дээш, ынча дидим».⁴³⁴⁴43 Ол ыткыр үн-биле: «Лазарь! Куйдан үн!»-деп кыйгырган. 44 Өлгөн кижиг үнүп келген. Ооң холдарын, буттарын хөөржүдүлгө пөстери-биле, арнын аржыыл-биле дуй шарып каан болган. Иисус улуска: «Ону чежиштиңер, хостуг кылаштазын!» – дээн.⁴⁵⁴⁶45 Марияга келген хөй иудейлер, Иисустуң чүнү кылганын көргөш, Аңаа бүзүрей бергеннер. 46 Оларның чамдыызы, Иисустуң чүнү кылганын фарисейлерге барып чугаалапкан.⁴⁷⁴⁸47 Ынчан дээди бараалгакчылар база фарисейлер дээди Чөвүлелин чыгаш: «Чүнү канчаар бис? Ол Кижиг хөй-ле кайгамчык чүүлдер кылып туруп берди. 48 Ону ол хевээр

арттырыш каар болзувусса, шупту улус Аңаа бүзүрөй бээр. Ынчан римчилер келгеш, бистиң чонувусту-даа, эрге-чагыргавысты-даа, эжелеп аарлар»-деп чугаалажы бергеннер.⁴⁹⁵⁰ 49 Оларның бирээзи, ол чылын дээди бараалгакчы турган Каиафа өөрүнгө мынча дээн: «Силер чүнү-даа билбес болгаш, 50 чүү болуп турарын база билбес-тир силер: бүгү чон кырлырының орнунга, чон дээш, чаңгыс кижиниң өлгени дээр». ⁵¹⁵²⁵³ 51 Иисустуң чон дээш өлүрүн, ол чылын дээди бараалгакчы турган Каиафаның аксы-биле Бурган Боду чугаалаан. 52 Чүглө иудей чон эвес, а Бурганның тоо-быдараан бүгү ажы-төлүн чаңгыс черге чыыр дээш, ынчаар болур уjurлуг турган. 53 Ол хүнден эгелээш, Иисусту өлүрерин олар шиитпирлеп алганнар. ⁵⁴⁵⁵ 54 Ынчангаш Иисус иудейлерниң аразынга ажыы-биле көзүлбес апарган. Ол Бодунуң өөреникчилери-биле кады, ээн кургаг хову чоогунда Эфраим хоорайже чоруй барган. 55 Иудейлерниң Хосталышкын байырлалы чоокшулап орган. Бүгү чурттан хөй улус арыглаашкын ёзулалы кылыр дээш, байырлал мурнунда Иерусалимге чедип келген. ⁵⁶⁵⁷ 56 Олар Бурганның өргээзинге чыгып, Иисусту дилеп, бот-боттарындан: «Силер чүү деп бодаар силер? Байырлалга Ол келбес ирги бе?» – деп айтыржып турганнар. 57 Дээди бараалгакчылар болгаш фарисейлер: «Бир эвес Иисустуң кайда турарын билир кижиги бар болза, оларга дыңнадыр уjurлуг, Ону тудуп хоругдаар»-деп айтышкынны тарадыпкан.

Chapter 12

¹²³1 Ооң өлүглерден диргизип кааны Лазарьның чурттап турганы Вифанияга Иисус Хосталыышкын байырлалынга чедир алды хүн артканда чедип келген. 2 Ында Аңаа кезээки чем белеткеп каан. Ооң-биле кады хөлестеп чыткан улустуң аразынга Лазарь база олурган, а Марфа оларга бараан бооп турган. 3 Мария арыг нардтан кылган үнелиг, бир литр хире чаагай чыттыг үстү алгаш, Иисустуң буттарын чаггаш, бажының дүгү-биле чодуп берген. Чаагай чыт бажың иштин долуп келген.⁴⁵⁶4 Ынчан Ооң өөреникчилериниң бирээзи, Ону садыптарын күзей берген, Симоннуң оглу Иуда Искариот мынча дээн: 5 «Чүге бо чаагай чыттыг үстү үш чүс мөңгүн чооска садыпкаш, акшазын ядыыларга үлеп берип болбас турганыл?». 6 Ону Иуда ядыылага сагыш салгаш эвес, а ооржу болганындан чугаалаан. Акша шыгжаар ниити хааржакты чүктеп чораан болгаш, акшаны бүдүү уштуп аар турган.⁷⁸7 Иисус мынча дээн: «Аңаа дегбеңер! Ол Мени орнукушудар хүнге чедир үстү шыгжап чораан-дыр. 8 Ядыылар силер-биле үргүлчү кады турар болгай, а Мен силер-биле үргүлчү турбас Мен».⁹¹⁰¹¹9 Ооң ында турарын хөй иудейлер билип алгаш, чүгле Иисус дээш эвес, Ооң өлүглерден диргизипкени Лазарьны көөр дээш, чедип келгеннер. 10 Бурганның дээди бараалгакчылары ынчан Лазарьны база өлүрер деп шийтпирлээн. 11 Чүге дээрге ону дээш, иудейлер хөйү-биле Иисуска чедип кээп, Аңаа бүзүрөп турганнар.¹²¹³12 Даартазында, байырлалга келген хөй чон Иисустуң Иерусалимче кел чыдарын дыңнап кааш, 13 олар пальма ыяштың бүрүлүг будуктарын тудуп алгаш, Аңаа уткуштур үнүпкеш: «Осанна! Дээрги-Чаяакчының ады-биле кел чыдар Израильдиң Хааны чагыглыг, йөрээлдиг!» – деп алгыржып турганнар.¹⁴¹⁵14 Иисус аныяк элчиген тып алгаш, ону мунуп алган кел чыткан. Бижилгеде: 15 «Сионнуң кызы, кортпа! Көр даан, сээң Хааның элчиген оглу мунган кел чор» – деп бижээни ышкаш болган.¹⁶16 Ооң өөреникчилери ону баштай билбээннер, ынчалза-даа, кажан Иисус алдаржый бергенде, ынчан, Ооң дугайында канчаар бижээнил, Аңаа ынчаар кылганын сактып келгеннер.¹⁷¹⁸¹⁹17 Лазарьны чевег куйдан үндүр кыйгыргаш, ону өлүглер аразындан диргизип турган өйде, Ооң-биле кады чораан чон, Ону херечилеп чугаалажы берген. 18 Ол кайгамчык чүүлдү Ооң кылганын чон дыңнаан болгаш, Ону уткуп үнүп келген. 19 А фарисейлер бот-боттарынга: «Чүнү-даа кылып шыдавазыңарны көрүп тур силер бе? Бүгү делегей Ону эдерип чоруп олур» – дижип турганнар.²⁰²¹²²20 Байырлалга мөгейип келген чоннуң аразынга өске чоннар улузу база бар болган. 21 Олар Галилеяның Вифсаида чурттуг Филиппке чеде бергеш, оон дилег кылып: «Дээрги! Бис Иисусту көрүксеп тур бис» – дээннер. 22 Филипп чоруткаш, ол дугайында Андрейге чугаалаан, а ооң соонда Андрей биле Филипп ийилээ баргаш, Иисуска дамчытканнар.²³²⁴23 Иисус оларга мынча деп харыылаан: «Кижиге амытан Огунуң алдаржыыр үези келген. 24 Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: кызыл-тас үрезини хөрзүнче кээп дүшкеш, өлбөс болза, чаңгыс үрезин бооп артар, а өлү берзе, элбек дүжүттү бээр.²⁵²⁶25 Бодунуң душазынга ынак кижиге, ону чидирип аар, а бодунуң душазын бо делегейге артырар хөңнү чок кижиге, ону мөңгө амыдыралга белеткеп аар. 26 Меңээ бараан болган кижиге Мени эдерзин! Мен кайда турар-дыр Мен, Мээң чалчам база ында болур. Меңээ бараан болган кижиге Мээң Адам алдаржыдар.²⁷²⁸²⁹27 Мээң сеткилим аажок хөлзеп тур! Чүнү чугаалаар Мен? Адам! Мени ол шактан хостап көр! Ынчалза-даа, Мен ол шак дээш келген Мен! 28 Адам! Сен Бодуң адыңны алдаржыт!» Ынчан дээрден: «Алдаржыттым, ам-даа алдаржыдар Мен!» – дээн үн дыңналган. 29 Аңаа турган, ону дыңнаан чон: «Ол диңмирээшкин-дир» – дээн. А өскелери: «Аңаа дээрниң төлээзи чугаалаан-дыр» – дижип турганнар.³⁰³¹30 Иисус оларга мынча дээн: «Ол үн Меңээ эвес, ынчалза-даа чонга чугаалааны ол-дур. 31 Ам бо делегей шийттирген. Ам бо делегейниң чагырыкчызын үндүр сывырыптар.³²³³32 Ынчан Мени черден көдүрүп үндүрө бээрге, шупту улусту Бодумче хаара тудар мен». 33 Ооң кандыг өлүм-биле өлүрүн угап билзиннер дээш, Иисус оларга ынчаар чугаалаан.³⁴³⁵³⁶34 Ынчангаш чон Аңаа мынча деп харыылаан: «Христос мөңгө турар деп, ыдыктыг хоойлудан дыңнаан бис. Кижиге амытан Оглу көдүрүлүп үнө бээр ужурлуг деп, канчап чугаалаар Сен? Кижиге амытан Оглу дээрге Кымыл Ол?» 35 Оон Иисус оларга мынча дээн: «Чырык ам-даа хензиг өйде силерниң-биле кады турар. Караңгы силерни бүргевезин дээш, амдыызында чырык турда, чырыкка чоруңар. Чүге дээрге кым караңгыда чоруурул, ол кижиге кайнаар бар чыдарын билбес. 36 Амдыызында, силерде чырык турда, чырыкка бүзүреңер - чырыктың ажы-төлү болур силер». Ону чугаалааш, Иисус олардан ырап, көзүлбейн барган.³⁷³⁸37 Оларның мурнунга чеже-даа кайгамчык чүүлдери Ол кылган, олар Аңаа бүзүрөвээн. 38 Исаяя медээчинин: «Дээрги-Чаяакчы! Бистен дыңнаан медээзинге кым бүзүрээнил? Дээрги-Чаяакчының күчү-күжү кымга ажыттынганыл?» – дээн сөзү ынчаар боттанган.³⁹⁴⁰39 Олар бүзүрөп шыдаваан, чүге дээрге, Исаяя мынча дээн: 40 «Бо чон боттарының карактары-биле көрбөс, Чүректерин дашталдырып алган. Мен оларны эмнеп болур Мен, Олар Мени херекке албас, чүрээнден угап билбес-тир».⁴¹⁴²⁴³41 Кажан Ооң алдарын көргөш, Ол

дугайында Исая ынчаар чугаалаан.⁴²Ындыг-даа болза, чагырыкчылар аразындан хөй улус Аңаа бүзүрөй бергеш, фарисейлер оларны синагогалардан үндүрүп турар боорга, ажыы-биле чугаалавайн турганнар. ⁴⁴⁴⁵43 Чүгө дээрге Бурган мурнунга көөрдө , улус мурнунга алдаржыырынга ынак болганнар. ⁴⁴⁴⁵44 Иисус ыыткыр мынча дээн: «Меңээ бүзүрээн кижиге, Меңээ эвес, Мени айбылап чоруткан Адамга бүзүрээн. ⁴⁴⁴⁵45 Мени көргөн кижиге, Мени айбылап чоруткан Адамны көргөн. ⁴⁶⁴⁷46 Мен – чырык-тыр Мен. Бо делегейже Меңээ бүзүрээн кижиге бүрүзү, караңгыда аспазын дээш келген Мен. ⁴⁶⁴⁷47 Бир эвес Мени дыңнааш, бүзүрөс кижиге бар болза, Мен ол кижини шийтпес Мен, чүгө дээрге Мен бо делегейни шийдер дээш эвес, а камгалаар дээш келген Мен. ⁴⁸⁴⁹⁵⁰48 Менден ойталаар база Мээң сөзүмнү хүлээвес кижининг шийткөкчизи бар - Мээң чугаалаан сөзүм ол болур. Ол ону сөөлгү хүнде шийдер. ⁴⁹49 Мен Бодумнуун чугаалавадым, ынчалза-даа Мени айбылап чоруткан Адам, чүнү чугаалаар, чүнү чарлаар чагыын Меңээ берген. ⁵⁰50 Ооң чагыын Мен билир Мен – ол дээрге мөңгө амыдырал. Ынчаарга Адам Меңээ канчаар чугаалааныл, Мен ону чугаалап тур Мен».

Chapter 13

¹²1 Хосталыышкын байырлалының мурнунда, Иисус бо делегейден Адазынче чоруур үезиниң келгенин билир, ынчангаш бо делегейде Бодунуу боор улуска ынак болгаш оларга ынакшылын эчизинге чедир көргүскен. 2Кежээки чем үезинде, эрлик Симоннуң оглу Иуда Искариоттуң чүрээнге Иисусту садыптар бодалды кирипкен. ³⁴⁵3 А Иисус Бодунуң Бургандан келгенин, ам Бурганче чоруурун болгаш Адазы бүгү чүвени Ооң холунга бергенин билир, 4 Ол тургаш, Бодунуң даштыкы хевин ужулгаш, чоттунар аржыылды куржанып алган. 5Оон чунар савага сут куткаш, өөреникчилериниң буттарын чуп, куржанып алган аржыылы-биле чодуп эгелээн. ⁶⁷⁸⁹6 Кажан Иисус Симон Пётрга чедип кээрге, ол Аңаа: «Дээрги! Мээң буттарымны Сен чууруң ол бе?» – дээн. 7 Иисус аңаа: «Мээң чүнү кылып турарымны сен ам билбес сен, а сөөлүңде билип каар сен» – деп харыылаан. 8 Пётр Аңаа: «Мээң буттарымны кажан-даа чутбас Сен!» – дээн. Иисус: «Бир эвес сээң буттарыңны чутбас болзумза, сенде Мээң-биле тудуш, чүү-даа чок болур» – деп харыылаан. 9 Симон Пётр Аңаа: «Дээрги! Ынчаарга мээң чүгле буттарымны эвес, а холдарымны, бажымны база!»-дээрге, ¹⁰¹¹10 Иисус мынча дээн: «Чуур кижиниң чүгле буттарын чуур, чүге дээрге ооң бүгү боду арыг. Силер база арыг силер, ынчалза-даа шупту эвес». 11 Ол Бодун садыптар кижини билир болгаш: «Арыг силер, шупту эвес» – дээн. ¹²¹³¹⁴¹⁵12 Оларның буттарын чуп бергеш, Бодунуң хевин кедип алгаш, Иисус катап база хөлестеп чыдыпкаш, оларга мынча дээн: «Силерге Мээң чүнү кылганымны билип тур силер бе? 13 Силер Мени Башкы, Дээрги деп адаар-дыр силер, ол шын, чүге дээрге Мен – Ол-дур Мен. 14 Ынчаарга бир эвес Мен, Дээргинер болгаш Башкыңар силерниң буттарыңар чуп бергенимде, силер база бот-боттарыңар буттарыңар чугжуур ужурлуг силер. 15 Мээң силерге кылган чүвемни, шак ынчаар кылзыннар дээш, Мен силерге үлегерим көргүстүм. ¹⁶¹⁷¹⁸16 Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: чалча бодунуң дээргизинден арта бербес, айбылаткан төлээ база ону айбылап чоруткан кижиден арта бербес. 17 Бир эвес ону билир болзуңарза, ынчаар күүседип тургаш, аас-кежиктиг болур силер. 18 Силерниң шуптуңарның дугайын чугаалавадым. Кымны шилип алганымны билир Мен. Ынчалза-даа Бижилгениң: „Мээң-биле хлеб чип орган киж, Менче тавангайын көдүрдү“-дээн сөстери чогул бүтсүн. ¹⁹²⁰19 Ынчан, кажан ол бүгү болуп турда, Мени – Ол-дур деп бүзүрөй берзиннер дээш, силерге ол дугайында ам эртежик чугаалап турарым бо. 20 Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: Мээң чорударым төлээмни хүлээп аар киж, Мени хүлээп ап турары ол, а Мени хүлээп алган киж, Мени айбылап чоруткан Адамны хүлээп ап турары ол». ²¹²²21 Ону чугаалаан соонда, Иисус аажок хөлөп, мынча дээн: «Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: силерниң бирээңер Мени садыптар-дыр». 22 Кымның дугайында Ооң чугаалаанын өөреникчилери аайын тыппайн, удур-дедир көрүшкеннер. ²³²⁴²⁵23 Иисустуң онза ынак өөреникчизи Ооң хөрээнге чыткан. 24 Кымның дугайын чугаалаанын айтырзын дээш, Симон Пётр ол өөреникчиже имнепкен. 25 Ол Иисустуң хөрээнге улам чыпшынгаш: «Дээрги! Ол кымыл?» – деп айтырган. ²⁶²⁷26 Иисус: «Хлеб кескиндизин шыгыткаш, кымга бээр-дир Мен, ол киж, болур» – деп харыылаан. Оон, кескиндизин шыгыткаш, Симоннуң оглу, Иуда Искариотче сунган. 27 Кажан Иуда ол кескиндизин тудуп аарга, эрлик ынаар кире берген. Ынчан Иисус аңаа мынча дээн: «Чүнү кылып сен, дүрген кыл». ²⁸²⁹³⁰28 Ынчалза-даа Иисустуң чүге ону чугаалаанын, хөлестеп чытканнарның аразындан кым-даа билбээн. 29 Иудада акша сугар хааржак бар болганда, оларның чамдызы, Иисус аңаа байырлалга херек чүве саттырган азы ядыларга бир чүве бээр болган-дыр деп, бодааннар. 30 Иуда Искариот кескиндизин апкаш, дораан үне халаан. Дүн дүшкен. ³¹³²³³31 Кажан ол үне бээрге, Иисус мынча дээн: «Ам Киж, амытан Оглу алдаржый берди, Бурган Ында алдаржаан. 32 Бир эвес Бурган Ында алдаржаан болза, Бурган Ону Бодунда алдаржыткан, ам дораан ол болур. 33Ажы-төл! Мен ам силерниң-биле кады үр турбас Мен. Мени дилей бээр силер. Ынчалза-даа Мээң иудейлерге чугаалааным ышкаш, силерге база чугаалап тур Мен, Мен кайнаар чоруй баар-дыр Мен, силер ынаар чедип шыдапас силер. ³⁴³⁵34 Чаа чагыгны силерге берип тур мен: бот-боттарыңарга ынак болуңар. Силерге Мээң ынаам ышкаш, силер база бот-боттарыңарга ынчаар ынак болуңар. 35 Бир эвес силер бот-боттарыңарга ынак болзуңарза, силерни Мээң өөреникчилерим деп улус шупту оон билип аар». ³⁶³⁷³⁸36 Симон Пётр Оон: «Дээрги! Сен кайнаар баарың ол?» – деп айтырган. Иисус аңаа мынча деп харыылаан: «Мен кайнаар баар-дыр Мен, сен Мээң-биле ам ынаар барып шыдапас сен, ынчалза-даа сөөлүңде Мээң соомдан чедип кээр сен». 37 Пётр Аңаа: «Дээрги! Чүге мен Сени ам эдерип шыдавазым ол? Мен Сени дээш, амы-тыным бээр мен!» – дээн. 38 Иисус мынча деп харыылаан: «Мени дээш, амы-тының бээр сен бе? Алыс шынны сеңээ чугаалап тур мен: аскыр-дагаа алгырыш четтикпээнде, Менден үш катап ойталаар-дыр сен!»

Chapter 14

¹²³1 «Силерниң чүректериңер муңгарап хөлзевезин! Бурганга бүзүрэриңер дег, Меңээ база бүзүреңер! 2 Адамның бажыңында чурттаар өрээлдер эмгежок. Ол ыңдыг эвес турган болза: „Мен силерге турар чер белеткээр дээш, чоруурум бо-дур“ дээр ийик Мен. 3 Ам чорупкаш, силерге турар чер белеткеп кагзымза, дедир чедип келгеш, Мээң турар черимге турзуннар дээш, силерни база Бодумче ап алыр мен. ⁴⁵⁶⁷4 А Мээң кайнаар чоруй баарымны болгаш ол орукту билир болгай силер». 5 Фома Аңаа: «Дээрги! Кайнаар чоруптарыңарны билбес-тир бис. Ол орукту канчап билип алыр бис?» – дээн. 6 Иисус мынча деп харыылаан: «Мен дээрге орук, алыс шын база амыдырал-дыр мен. Чүгле Мени таварты дээрден башка, кым-даа Адамга кээп шыдавас. 7 Бир эвес Мени билир болзуңарза, Адамны база билген болур силер. Амдан эгелеп, силер Ону билир силер, харын-даа Ону көргөн силер». ⁸⁹8 Филипп Аңаа: «Дээрги! Адаңарны биске көргүзүңерем, биске ол-ла четчир» – дээн. 9 Иисус аңаа мынча дээн: «Мен силерниң араңарга мынча үр болдум, а сен Мени билбезиң ол чүве бе, Филипп? Мени көргөн кижиге Адамны көргөн болур. Сен канчап-ла: „Адаңарны биске көргүзүңерем“ – дээр сен?» ¹⁰¹¹10 «Мени – Адамда, а Адамны – Менде дээрзинге бүзүревейн тур сен бе? Силерге чугаалап турар сөстөримни Бодумнуң адымдан чугаалабайн турар Мен. Менде бар Адам ажил-херектерни Боду чаяап турары ол-дур. 11 Мени – Адамда, а Адамны – Менде деп, бүзүреңер. Мээң сөстөримге бүзүревейн турар болзуңарза, Мээң кылганым ажил-херектерге бүзүреңер. ¹²¹³¹⁴12 Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: Меңээ бүзүрей берген кижиге Мээң кылып турарым ажил-херекти база кылып шыдаар, харын-даа оон артык кылдыр кылып, чүге дээрге Мен ам Адамче чоруй баар Мен. 13 Силер Мээң адым-биле, Адамдан чүнү-даа дилээр болзуңарза, Оглон дамчыштыр Адам алдаржызын дээш, ону шуптузун күүседир мен. 14 Бир эвес Мээң адым-биле чүнү-даа дилээр болзуңарза, Мен ону күүседир Мен». ¹⁵¹⁶¹⁷15 «Меңээ ынак болзуңарза, Мээң айтышкыннарымны күүседир силер. 16 Кезээ-мөңгөде силер-биле кады болуп, хөңнүңерни чазап чоруур Ыдыктыг Сүлдени Адамдан дилээр Мен, Ол силерге бээр. 17 Алыс шынның Сүлдези – Болчукчу - Ол-дур. Ону көрбөс, билбес болганда, бо делегейниң улузу Ону хүлээп ап шыдавас. А силер Ону билир силер, чүге дээрге Ол силерниң чүрээңерге турар. ¹⁸¹⁹²⁰18 Силерни өскүссүреди кагбас Мен, харын силерже эеп кээр Мен. 19 Ам бичии болгаш, бо делегейниң улузу Мени оон ыңай көрбейн баар, ынчалза-даа силер Мени көөр силер. Мен дириг Мен, ынчангаш силер база өлбөс силер. 20 Ол хүн кээрге, Мени – Адамда, силер – Менде, а Мени – силерде дээрзин билип каар силер. ²¹²²21 Кым Мээң айтышкыннарымны билип алганыл база оларны сагып чоруурул, ол кижиге Меңээ ынак болур. Кым Меңээ ынагыл, ол кижиге Мээң Адам база ынак. Мен база ол кижиге ынакшып, аңаа Бодумну көргүзөр мен». 22 Искарот эвес, өске Иуда: «Дээрги! Силер Бодуңарны бо делегейниң улузунга эвес, а чүге чүгле биске көргүзөр деп турар силер?-деп Оон айтырган. ²³²⁴23 Иисус аңаа мынча деп харыылаан: «Кым Меңээ ынагыл, ол Мээң сөзүмнү күүседип чоруур. Адам ынчан аңаа ынак апаар, оон Адам-биле кады, ооң-биле чурттай бээр бис. 24 Меңээ ынак эвес кижиге Мээң сөстөримни күүсетпес. А силерниң дыңнап турар өөредииңер болза Мээңи эвес, а Мени айбылап чоруткан Адамны-дыр. ²⁵²⁶²⁷25 Силер-биле кады турар болгаш, Мен ону силерге чугааладым. 26 Адамның силерге Мени дээш чорудуп бээри Болчукчу – Ыдыктыг Сүлде силерни хамык чүвеге өөредип каар база Мээң силерге чугаалааным бүгү чүвени силерге сагындырар. 27 Мен силерге амыр-тайбыңны арттырдым. Бо делегейниң бээри дег эвес, Мен Бодумнуң амыр-тайбыңымны силерге бердим. Силерниң чүректериңер хөлзевезин база кортпазын. ²⁸²⁹28 Мээң силерге: „Силерден чоруптум, оон силерге катап эеп кээр мен“ – дээнимни дыңнадыңар. Силер Меңээ ынак турган болзуңарза, Мээң ам Адамче чоруптарым дээш, өөрүүр ийик силер. Чүге дээрге Адам Менден өндүр улуг болгай. 29 Ынчангаш ол бүгү боттаны бээрге, Мээң чугаалаан чүвем шын дээрзинге бүзүрезиннер дээш, ол бүгүнүң дугайында, боттанырының бетинде-ле, силерге чугаалап бердим. ³⁰³¹30 Мен ам моон соңгаар силер-биле чугаалашпас мен, чүге дээрге бо делегейниң чагырыкчызы чоокшулап кел чор. Ооң Мени баш билир эргези чок, 31 ынчалза-даа Адамга ынаамны бо делегейниң улузу билип алзын дээш, Мен ам Адамның айыткан чүвезин кылып мен. Тургулаңар, моон чоруулуңар!»

Chapter 15

¹²1 «Мен – алыс шын виноград сывы Мен, а Мээң Адам – виноград ажаакчызы. 2 Мээң чимис үнмес будуктарымны Ол одура кезип кааптар. А чимис үнер будук бүрүзүн, оон-даа хөй дүжүттү берзиннер дээш, Ол арыглап кааптар.³⁴3 Мээң силерге өөреткен сөзүмнү дыңнааш, билип алгаш, ам арыгланы берген силер. 4 Силер – Менде бар болуңар, а Мен силерде бар болур Мен. Будук сывынга турбас болза, чүгле боду дүжүт берип шыдавас. Ол ышкаш, силерде Мен чок болур болзумза, силер база дүжүт берип шыдавас силер.⁵⁶⁷5 Мен дээрге Сып Мен, а силер – будуктар силер. Кым Менде барыл, Мен база ол кижиде бар Мен, ол ынчан элбек дүжүттү бээр, чүгө дээрге Мен чогулда чүнү-даа кылып шыдавас силер. 6 Кым Менде чогул, ол кижини будук ышкаш одура шааптар, ынчан ол кургап каар. Ындыг будуктарны чыпташ, отче октаптарга өрттенип каар.7 Бир эвес силер Менде бар болзуңарза, Мээң сөстөрүм силерде бар болур, ынчан күззэн-не чүвеңерни дилеңер, алыр силер.⁸⁹8 Хөй дүжүттү эккээр болзуңарза, Адам алдаржыыр, а силер Мээң өөреникчилерим болур силер. 9 Адамның Меңээ ынаа дег, Мен база силерге ынак Мен. Мээң ынакшылымга бүргедип амыдыраңар!¹⁰¹¹10 Мен Адамның чагыгларын сагып, күүседип чорааш, Ооң ынакшылынга бүргедип чор Мен. Силер база Мээң чагыгларымны сагып, күүседип болзуңарза, Мээң ынакшылымга бүргедир силер. 11 Мээң өөрүшкүм силерде бар болзун дээш, а силерниң өөрүшкүңер долу болзун дээш, Мен ону силерге чугааладым.¹²¹³12 Мээң силерге чагыым бо-дур: Мээң силерге ынаам ышкаш, бот-боттарыңарга ынак болуңар. 13 Бодунуң эш-өөрү дээш амы-тынын бээр кижиниң ынакшылындан артык күштүт ынакшыл чок.¹⁴¹⁵14 Мээң чагыгларымны күүседип чоруур болзуңарза, Мээң өңнүктөрүм болур силер.Иисус болгаш бүзүрзэн кижиле15 Мен ам силерни кулдар деп адавастай бердим, чүгө дээрге кул кижиле дээргизиниң чүнү кылып турарын билбес болгай. Мен силерни өңнүктөрүм деп адап алдым, чүгө дээрге Адамдан дыңнааным бүгү чүүлдү силерге чугаалап бердим.¹⁶¹⁷16 Силер Мени шилип албаан силер, Мээң адым-биле Оон чүнү-даа дилээр болзуңарза, Адам силерге дөгөрезин бээр кылдыр, маңаа артып каар дүжүдүн берзиннер дээш, силерни Мен шилип алдым. 17 Мээң силерге чагыым бо-дур: бот-боттарыңарга ынак болуңар!¹⁸¹⁹18 Бир эвес бо делегейниң улузу силерни көөр хөңнү чок болза, силерни мурнай Мени көөр хөңнү чок болганын сактып чоруңар. 19 Бир эвес силер бо делегейден турган болзуңарза, ол бодунуң улузунга дег, силерге ынак болур, ынчалза-даа Мен силерни бо делегейден шилип алдым, ынчангаш бо делегейге хамаарышпас силер, ол дээш бо делегей силерни көөр хөңнү чок болур.²⁰²¹²²20 „Чалча бодунуң дээргизинден арта бербес“ – деп силерге чугаалаан сөзүмнү сактып чоруңар. Бир эвес Мени истеп, сүрүп турар болза, силерни база истеп, сүрө бээр. Бир эвес Мээң сөстөрүмни сагып чораан болза, силерниин база сагыр. 21 Ынчангаш Мээң адым дээш, ол бүгүнү силерге кылып, чүгө дээрге Кым Мени айбылап чорутканын олар билбес. 22 Бир эвес Мен келбзэн болзумза, оларның бачыттыын чугаалаваан болзумза, буруудава, а ам оларда бачыды дээш агартынар чүве чок.²³²⁴²⁵23 Мени көөр хөңнү чок кижиле Адамны база көөр хөңнү чок. 24 Бир эвес өске кымның-даа кылып шыдавазы ажил-херектерни, оларның аразынга Мен кылбаан болзумза, бачыды дээш буруудава турганнар. А ам көрдүлөр, Мени-даа Адамны-даа көөр хөңнү чок-тур. 25 Ынчангаш оларның ыдыктыг хоойлузунда: „Мени чылдагаан чок черге көөр хөңнү чок апарганнар“- деп бижээни чогул бүтсүн.²⁶²⁷26 Кажан Адамдан кээп турар алыс шынның Сүлдезин, Ыдыктыг Сүлдени, Адамдан Мен силерге чорудуптарымга, Ол Мээң дугайымда херечилээр. 27 Силер база Мени херечилээр силер, чүгө дээрге эң эгезинден-не Мээң-биле кады турган силер».

Chapter 16

¹²1 «Мен ол бүгүнү силерни ыятпазын дээш чугааладым. 2 Силерни синагогадан үндүр ойладыптар. Силерни өлүргөн улус ооң-биле Бурганга бараан болуп турарывыс ол деп бодай бээр, ындыг үе база чедип кээр.³⁴3 Олар силерни ынчаар аажылай бээр, чүгө дээрге Адамны-даа, Мени-даа билбес-тирлер. 4 Ынчалза-даа ол үе чедип кээрге, ооң дугайында Мээң силерге чугаалап турганымны сактып келзиннер дээш чугаалап турарым бо.⁵⁶⁷5 Ам Мени айбылап чоруткан Адамче чоруур Мен, а силерниң кайыңар-даа: „Кайнаар баарың ол?“ – деп, Менден айтырбас-тыр. 6 Ынчалза-даа Мээң чугаам дыңнааш, силерниң чүректериңерни муңгарал дола берген-дир. 7 Мен силерге алыс шынны чугаалап тур мен: Мен чоруй баарымга, силерге эки болур, чүгө дээрге, бир эвес Мен чорбас болзумза, Ыдыктыг Сүлде силерге келбес, бир эвес чоруптар болзумза, Ону силерже чорудуптар Мен.⁸⁹¹⁰¹¹8 Кажан Ол келгеш, бо делегейниң бачыдын илередип, алыс шынның болгаш шииткелдин дугайында көргүзөр: 9 Меңээ бүзүревези дээрге бачыт. 10 Мен ам Мээң Адамче чоруурум ол, силер ам Мени көрбейн баар силер дээним – алыс шын. 11 Бо делегейниң чагырыкчызы шииттирген.¹²¹³¹⁴12 Оон-даа хөй чүвени силерге чугаалап болур, ынчалза-даа ам ону угаап, билип шыдавас силер. 13 Кажан Ол, алыс шынның Сүлдези келгеш, силерни алыс шынга өөредир, чүгө дээрге Ол Бодунуң адындан чугаалавас, а чүгле дыңнаан чүвезин силерге дамчыдар болгаш ам болур чүүлдү чугаалап бээр. 14 Ол Мени алдаржыдар, чүгө дээрге чугаалаар бүгү чүвезин Менден дыңнап алгаш, силерге дамчыдар.¹⁵¹⁶15 Адамда бар бүгү чүве Менде, ынчангаш Менден дыңнап алгаш, силерге чугаалап бээр. 16 Мен ам Адамче чоруптар болгай Мен, көңгүс дораан, силер Мени көрбейн баар силер, оон үр болбайн, катап көре бээр силер».¹⁷¹⁸17 Ооң өөреникчилериниң чамдыызы ынчан бот-боттарындан айтыржып: «Ооң биске: „Көңгүс дораан силер Мени көрбейн баар силер, оон үр болбайн, катап көре бээр силер“база „Мен Адамче чоруурум бо-дур“ – деп, чүнү чугаалап турары ол? 18 Оон ыңай: «Чүнү дугайында: „Көңгүс дораан“ – деп, турары ол? Ооң чүнү чугаалап турарын билбес-тир бис» – деп чугаалажып турганнар.¹⁹²⁰²¹19 Оларның чүнү айтырар деп бодаанын Иисус билир болгаш мынча дээн: «Мээң: „Көңгүс дораан, силер Мени көрбейн баар силер, оон үр болбайн, катап көре бээр силер“ – дээш, чүнү чугаалаанымны бот-боттарыңардан айтыржып тур силер бе? 20 Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: силер ыглажып, кажыыдай бээр силер, а бо делегейниң улузу өөрүй бээр. Силер муңгараар силер, ынчалза-даа силерниң муңгаралыңар өөрүшкүже шилчий бээр. 21 Херээжен кижиге божуур деп баргаш, муңгарай бээр, чүгө дээрге ооң хилинчек көөр үези келген-дир. Ынчалза-даа чаш төлүн көрүп кааш, өртемчейге кижиниң төрүттүнгени дээш өөрээнинден, хилинчээн уттуптар.²²²³²⁴22 Силер ам ындыг муңгаралга алыскан-дыр силер, ынчалза-даа Мен силерни база катап көрүп каарымга, силерниң чүрээңер өөрүй бээр, а ол өөрүшкүңерни кым-даа силерден хунаап ап шыдавас. 23 Ол хүн кээрге, Менден чүнү-даа дугайында айтырбаңар. Алыс шынны силерге чугаалап тур мен: Мээң адым-биле, Адамдан чүнү-даа дилээр болзуңарза, Ол силерге бээр. 24 Мынчага дээр Мээң адым-биле, чүнү-даа дилевээн силер. Дилеңер, алыр силер, өөрүшкүңер эгээртинемес долу болур.²⁵25 Амдыгаа дээр Мен силерге угаадыглыг чугаалар дузасы-биле чугаалап келдим. Ынчалза-даа силерге Адамның дугайында, угаадыглыг чугаалар чокка, ажыы-биле чугаалаар үем келди.²⁶²⁷²⁸26 Ол хүн кээрге Мээң адым-биле дилээр силер. Силерниң дугайыңарда Адамдан дилээр Мен деп чугаалавайн тур Мен. 27 Адам Боду силерге ынак болгай, чүгө дээрге Мээң Бургандан келгенимге бүзүрей бергеш, силер Меңээ ынак апардыңар. 28 Мен Адамдан үнгеш, бо делегейде келдим, ам бо делегейни каапкаш, катап база Адамче чоруурум бо-дур».²⁹³⁰³¹29 Ооң өөреникчилери Аңаа мынча дээн: «Силер ам кандыг-даа угаадыглыг чугаа чокка, ажыы-биле дорт чугаалап тур силер. 30 Сээң хамык чүвени билириңни, Сенден айтырыг салырын хереглевезиңни ам билдивис. Ынчангаш Бургандан келгениңге бүзүрей бердивис». 31 Иисус оларга мынча дээн: «Ам бүзүрей бердиңер бе?»³²³³32 Силер шуптуңар Мени чааскаандырызымны каапкаш, чүк санай, тарай маңнажы бээриңер үе бо келди, мырыңай келгени бо-дур. Ынчалза-даа Мен чааскаан эвес Мен, чүгө дээрге Адам Мээң-биле. 33 Менде амыр-тайбың силерге бар болзун дээш, бо бүгүнү Мен силерге чугааладым. Бо делегейде качыгдал силерни манап турар, эрес-дидим болуңар: Мен бо делегейни тиилээн Мен!»

Chapter 17

¹²1 Ону чугаалааш, Иисус карактарын дээрже углай көргөш, мынча дээн: «Адам! Сээң Оглуң Сени алдаржытсын дээш, Бодуңнуң Оглуңну алдаржыдар үең чедип келди. 2 Бүгү кижиге төрөлгөтөнни чагырар эргени Аңаа берген болгай Сен. Сээң Аңаа хүлээди бергениң улузуңга мөңгө амыдыралды Ол берзин.³⁴⁵ 3 Мөңгө амыдырал дээрге, Сээң айбылап чорутканың Иисус Христосту болгаш дың чаңгыс алыс шын Бурганны, Сени билип алыры 4 Сээң Меңээ дааскан ажил-херектериңни күүсеткеш, Мен Сени чер кырыңга алдаржыттым. 5 Бо өртемчейни чаяар мурнунда-ла, Меңээ турган Бодуңнуң алдарың-биле Сен ам Мени алдаржыт.⁶⁷⁸ 6 Сээң бо делегейден алгаш, Меңээ хүлээди берген улузуңга Сээң адыңны ажыдып бердим. Сээң сөзүңнү олар угаап билди, олар Сээң улузуң, Сен оларны Меңээ хүлээди бердиң. 7 Сээң Меңээ бергениң бүгү чүүл шупту Сенден келген дээрзин билип алдылар. 8 Чүгө дээрге Сээң Меңээ чугаалаан сөстериңни оларга дамчыдып бердим. Сээң Мени айбылап чорутканыңга, Мээң Сенден келгенимге бүзүрөп, алыс шынны билип алгаш, олар бо сөстериңни хүлээп алдылар.⁹¹⁰¹¹ 9 Мен олар дээш мөргүп тур мен. Бо делегейде шупту улус дээш эвес, а чүглө Сээң Меңээ берген улузуң дээш мөргүп тур мен, чүгө дээрге олар Сээң улузуң болгай. 10 Меңээ хамааржыр бүгү улус – Сээңи, а Сеңээ хамааржыры – Мээңи болгай. Мен чүглө оларның аразында алдаржый бердим. 11 Мен ам бо делегейде эвес мен, Мен Сенче чоруптум, а олар бо делегейге артып каар. Ыдыктыг Адам! Бистиң тудуш чаңгызывыс дег, олар база Бистиң-биле тудуш чаңгыс болзун дээш, Бодуңнуң Меңээ бергениң улусту Сээң адың-биле кадагалап көр.¹²¹³¹⁴ 12 Мен бо делегейге олар-биле кады тургаш, оларны Сээң адың-биле камгалап чордум. Бижилгениң сөзү боттанзын дээш, өлүп чидер чолга онаашкан чаңгыс кижиден аңгыда, оларның кайызы-даа өлүп читпеди. 13А ам Мен Сенче чоруурум бо-дур. Мээң өндүр улуг өөрүшкүм оларга бар болзун дээш, бо делегейге тургаш-ла, ол бүгүнү чугааладым. 14 Мен оларга Сээң сөзүңнү дамчыттым, бо делегейниң улузу оларны көөр хөңнү чок апарган, чүгө дээрге Мээң бо делегейден эвезим дег, олар база бо делегейден эвес болгай.¹⁵¹⁶¹⁷ 15 Сээң оларны бо делегейден алгаш баарыңны дилевейн тур мен, харын оларны бачыттан камгалаарыңны дилеп тур мен. 16Мээң бо делегейден эвезим ышкаш, олар база бо делегейден эвес-тирлер. 17Оларны Бодуңнуң алыс шының-биле ыдыктап көр: Сээң сөзүң - алыс шын.¹⁸¹⁹ 18 Мени бо делегейге айбылап чорутканың ышкаш, Мен база оларны шак ынчаар бо делегейге айбылап чорудуптум. 19 Олар база Сээң ылап шын улузуң болзун дээш, Мен Бодуңну бүрүнү-биле Сеңээ бараан болур кылдыр хүлээди берип тур мен.²⁰²¹ 20 Чүглө олар дээш эвес, харын оларның өөредиин дамчыштыр Меңээ бүзүрөй бээр бүгү улус дээш мөргүп тур мен. 21 Олар шупту чаңгыс демниг болзуннар: Адам, Сээң Менде, Мээң Сенде барывыс ышкаш, олар база Бисте бар болуп, Бистиң-биле чаңгыс демниг болзуннар. Бо делегейниң улузу Мени Сээң айбылап чорутканыңга бүзүрезин.²²²³ 22 Сээң Меңээ берген алдарыңны Мен оларда берип каан Мен: Бистиң чаңгыс демниг болганывыс ышкаш, олар база чаңгыс демниг болзуннар. 23 Мен – оларда, а Сен – Менде. Сээң Меңээ ынааң ышкаш, Сен бо делегейниң улузуңга ынак болгаш, Мени айбылап чорутканыңны билип шыдаар кылдыр, оларның чаңгыс эви дээди деңнелге чедер болзун.²⁴ 24Адам! Бо өртемчейни чаяар мурнунда-ла, Сен Меңээ ынак турдуң, ынчан-на Меңээ бергениң алдарымны Сээң Меңээ берген улузуң көрзүннер дээш, оларның Мээң турар черимге, Мээң-биле кады турарын күзеп тур мен.²⁵²⁶ 25 Чөптүг-шынныг Адам! Бо делегейниң улузу Сени билбейн-даа барган болза, Мен Сени билир Мен. А олар Сээң Мени айбылап чорутканыңны билип алганнар. 26 Сээң Меңээ ынакшааның дег, ынакшыл оларга бар болзун дээш, база Мээң оларда бар болурум дээш, Мен Сээң адыңны оларга ажыдып берген мен, ам-даа ажыдар мен».

Chapter 18

¹²³1 Мөргүл соонда, Иисус Бодунуң өөреникчилери-биле кады Кедрон суунуң ол чарыынче чоруй барган. Ол Бодунуң өөреникчилери-биле кады, ында сесерликче кире берген. 2 Ол черни саттыныкчы Иуда билир, чүге дээрге Иисус Бодунуң өөреникчилери-биле аңаа бо-ла чыгыр турган. 3 Иуда ынаар, деңнерлиг, чырыткыларлыг таңныылдарны, ок-чепсектиг шериг отрядын дээди бараалгакчылардан болгаш фарисейлерден алгаш чеде берген.⁴⁵ 4 Иисус Боду-биле чүү болурун билир болгаш, оларже уткуй үнгеш: «Кымны дилеп чор силер?» – деп айтырган. 5 Олар: «Назарет чурттут Иисусту» – деп харыылааннар. Иисус оларга: «Мен-дир Мен» – дээн. Саттыныкчы Иуда олар-биле кады чораан.⁶⁷ 6 Иисус оларга: «Мен-дир Мен» – деп чугаалаптарга, олар аткаар баскаш, черже доңгая кээп дүшкеннер. 7 Иисус катап база олардан: «Кымны дилеп чор силер?» – деп айтырган. Олар: «Назарет чурттут Иисусту» – дээннер.⁸⁹ 8 Иисус мынча деп харыылаан: «Силерге: „Мен-дир Мен“ – деп чугааладым. Бир эвес Мени дилеп чоруур болзуңарза, бо улуска дегбейн, салып чорудуптуңар», 9 Ооң: «Меңээ берген улuzuңдан кымны-даа чидирбедим» – дээн сөзү ынчаар боттанган.¹⁰¹¹ 10 Симон Пётр хылыштыг чораан. Ол оозун ушта тырткаш, дээди бараалгакчының чалчазының оң талакы кулаан одура шаапкан. Чалчаның адын Малх дээр. 11 Ынчалза-даа Иисус Пётрга мынча дээн: «Хылыжың хыннап ал. Адамның Меңээ бергени дашканы, таанда Мен ишпес Мен бе?».¹²¹³¹⁴ 12 Ынчан шериглер, муң шериг баштыңчызы база иудей бараалгакчылар Иисусту туткаш, Ону хүлүп алганнар. 13 Олар Ону баштай Аннага чедире бергеннер, чүге дээрге Анна дээди бараалгакчы Каиафаның каты турган. 14 Ол дээрге иудейлерге, бүгү чон дээш, чаңгыс кижиниң өлү бергени дээр деп, сүмелзээн Каиафа ол турган.¹⁵¹⁶ 15 Иисусту Симон Пётр-биле өске-бир өөреникчи эдериپ чораан. Ол өөреникчи дээди бараалгакчы-биле таныш турган, ынчангаш ол Иисус-биле кады дээди бараалгакчының хериминиң иштинче кире берген. Пётрнуң Иисустан ойталааны (Мф. 26:69-70; Мк. 14:66-68; Лк. 22:55-57) 16 А Пётр даштыгаа, эжик артынга туруп калган. Оон дээди бараалгакчы-биле таныш, демги өөреникчи үнүп келгеш, хаалгачы уруг-биле чугаалашкаш, Пётрну иштинче киире берген.¹⁷¹⁸ 17 Хаалгачы уруг Пётрга мынча дээн: «Сен база Ол Кижиниң өөреникчилериниң бирээзи эвес ийик сен бе?» Пётр: «Чок» – деп харыылаан. 18 Ол үеде, соок боорга чалчалар болгаш таңныылдар одаг салып алгаш, чыннып турганнар, Пётр база оларның-биле чыннып туруп алган.¹⁹²⁰²¹ 19 Дээди бараалгакчы Иисустан, Ооң өөреникчилериниң болгаш өөредииниң дугайында айтырып, байысаай берген. 20 Иисус аңаа: «Мен улуска ажыы-биле чугаалап турдум. Мен иудейлерниң чыгыр черлеринге: синагогага болгаш Бурганның өргээзинге өөредип, чажыт чүнү-даа чугаалавадым. 21 Чүге Мени байысаап тур сен? Оларга чүнү чугаалаанымны, дыңнаан улустан айтыр. Мээң чүнү чугаалаанымны, олар билир» – деп харыылаан.²²²³²⁴ 22 Иисус ону чугаалаптарга, чанынга турган бараалгакчыларның бирээзи Ооң чаагынче дажыпкаш: «Дээди бараалгакчыга канчаар харыылап тур Сен?» – дээн. 23 Иисус аңаа: «Бир эвес Мен шын эвес харыылаан болзумза, чүнү шын эвес чугааладым, бир эвес, шын харыылаан болзумза, Мени чүге дажыгырың ол?» – дээн. 24 Анна хүлүлүг Иисусту дээди бараалгакчы Каиафаже чорудупкан.²⁵²⁶²⁷ 25 Кажан Симон Пётр чылынмышпаан турда, улус оон: «Сен Ооң өөреникчилериниң бирээзи эвес ийик сен бе?» – деп айтырган. Ол ойталап: «Чок» – дээн. 26 Дээди бараалгакчының база бир чалчазы, Пётрга кулаан одура шаптырткан кижиниң төрели: «Мен сени сесерликке, Ооң-биле кады туруңда көргөн эвес ийик мен бе?» – дээн. 27 Пётр база катап ойталаан, ол үеде аскыр-дагаа алгыра берген.²⁸²⁹³⁰ 28 Иисусту Каиафадан рим чагырыкчының ордузунга эккелген. Эртен эрте турган. Хосталышкын байырлалының чемин чиир дээш, арыг эвес апаарындан корткаш, олар ордуже кирбээн. 29 Пилат оларга уткуй үнүп келгеш: «Силер Бо Кижини чүү дээш буруудадып тур силер?» – деп айтырган. 30 Олар аңаа: «Бир эвес Ол чүнү-даа үүлгетпээн болза, Ону сеңээ эккелбес турган бис» – деп харыылааннар.³¹³² 31 Пилат оларга: «Силер Ону боттарыңар хоойлуңар ёзугаар шиидиңер, Ону дедир алыңар» – дээн. Иудейлер аңаа мынча дээн: «Кымны-даа өлүрүп шиидер эргевис чок», 32 Иисустуң Бодунуң кандыг өлүм-биле өлүрүн баш удур чугаалаан сөстери ынчаар күүсеттинер ужурлуг.³³³⁴³⁵ 33 Ынчан Пилат ордузунче дедир киргеш, Иисусту кый деп алгаш: «Сен иудей Хаан Сен бе?» – деп айтырган. 34 Иисус: «Ону сен бодуң ынча дидиң бе азы Мээң дугайымда өске улус сеңээ чугаалады бе?» – деп удур айтырган. 35 Пилат мынча дээн: «Мен иудей-дир мен бе? Сээң чонуң база дээди бараалгакчылар Сени меңээ эккелдилер. Чүнү үүлгеткен кижиги сен?»³⁶³⁷ 36 Иисус мынча деп харыылаан: «Мээң Чагыргам бо делегейден эвес. Бир эвес Мээң Чагыргам бо делегейден турган болза, Мээң албаттыларым Меңээ болчуп, Мени иудейлерге бербес дээш, демисежир ийик, ынчалза-даа ам Мээң Чагыргам моон эвес». 37 Пилат Оон: «Ынчаарга Сен черле Хаан Сен бе?» – деп айтырган. Иисус аңаа: «Мени Хаан-деп, сен бодуң чугаалап тур сен. Мен ол дээш, төрүттүнген Мен, Мен бо делегейге, алыс шынны херечилээр дээш келген Мен. Алыс шындан үнген кижиги бүрүзү, Мээң үнүмнү

дыңнап турар»-деп харыылаан.³⁸³⁹⁴⁰38 Пилат Исустан: «Алыс шын деп чүл?» – деп айтыргаш, катап база иудейлерже үнгеш: «Мен Бо Кижиниң кандыг-даа кем-буруузун тыппас-тыр мен. 39 Хосталышкын байырлалы кээрге, силерниң чаңчылыңар ёзугаар бир херектенни хостап бээр ужурлуг мен. „Иудей Хаанны“ хостап бээримни күзээр силер бе?»-деп олардан айтырган.40 Ынчан олар катап база: «Ону эвес! Варавваны!» – деп алгыржы бергеннер. Варавва дээрбечи кижиге турган.

Chapter 19

¹²³1 Ынчан Пилат Иисусту аппарат, кымчылаарын айыткан. 2 Шериглер тенниг харагандан дээрбек өрөөш, Ооң бажынга салгаш, хааннар кедер хүрең-кызыл хепти Аңаа кедиргеш, 3 олар: «Иудей Хаан, өөрүп-хөглө!» – дижи, Ооң чаактарыңче дажыгылап турганнар.⁴⁵⁶4 Пилат база катап үнүп келгеш, иудейлерге: «Бо Кижиниң кандыг-даа кем-буруузун тыппаанымны билзиннер дээш, мен Ону силерниң мурнуңарже үндүрүп келдим» – дээн. 5 Ынчан Иисус тенниг харагандан өрөөн дээрбектиг база хааннар кедер хүрең-кызыл хептиг үнүп келген. Пилат оларга: «Ол Кижини Бо-дур!» – дээн.6 Кажан дээди бараалгакчылар болгаш таңныылдар Ону көрүп кааш: «Хере шавар! Ону хере шавыңар!» – деп алгыржы бергеннер. Пилат оларга мынча дээн: «Ону алгаш, боттарыңар хере шавыңар, чүгө дээрге мен Ооң кем-буруузун тыппадым».⁷⁸⁹7 Иудейлер аңаа: «Бисте хоойлу бар, бистиң хоойлуусу өзүгү, Ол өлүр ужуру, чүгө дээрге Ол Бодун Бурганниң Оглу Мен дээн-дир» – деп алгырышканнар.8 Кажан Пилат Ону дыңнааш, коргары дам барган. 9 Ол өргөзүнчө катап киргеш, Иисустан: «Кайың келген Сен?» – деп айтырган. Ынчалза-даа Иисус аңаа харыы бербээн.¹⁰¹¹10 Пилат Аңаа: «Мээң-биле чугаалажыр хөңнүң чогул бе? Сени хере шавар-даа, салып чорудар-даа эргениң Менде барын билбезиң ол бе?» – дээн.11 Иисус: «Бир эвес өрүтөн сеңээ бербээн болза, Мээң бажым билер кандыг-даа эрге сеңээ турбас, ынчангаш кым Мени сеңээ садыпкан ийик, ол кижиниң бачыды улуг болур» – деп харыылаан.¹²¹³12 Ону дыңнааш, Пилат Ону хостап салыптар арга дилеп эгелээн. Ынчалза-даа иудейлер: «Бир эвес Ону хостап салыптар болзунза, сен императорнуң өңнүү эвес-тир сен. Бодун хаан кылган кижини бүрүзү – императорнуң дайзыны!»-деп алгыржып-ла турганнар.13 Пилат ол сөстөрүн дыңнааш, Иисусту дашкаар үндүртү бергеш, Лифостротон, еврейлеп Гаввафа деп адаар, шииткекчинин олудунга олуруп алган.¹⁴¹⁵¹⁶14 Ол хүн Хосталышкын байырлалының мурнунда, пятница хүнү, алды шак үези турган. Пилат иудейлерге: «Бо-дур, Силерниң Хааныңар!» – дээн.15Олар: «Тут! Тут! Ону хере шаавыт!» – деп алгыржып турганнар.Пилат олардан: «Силерниң Хааныңарны хере шавар бе?» – деп айтырган.Дээди бараалгакчылар: «Императордан өске хаан бисте чок» – деп харыылааннар.16 Ынчан ол Ону хере шавар кылдыр оларга хүлээди берипкен. Олар Ону алгаш барган.¹⁷¹⁸17 Бодунуң белдир-ыяжын чүктөп алгаш, Иисус «Хавак» азы еврей дылда «Голгофа» дээр черге чедип келген. 18 Аңаа Ону хере шаап каан. Ооң-биле кады ийи кижини база ол-бо талазынга хере шаап каан. Иисус ортузунга турган.¹⁹²⁰19 Пилат самбырага бижик бижиткеш, белдир-ыяшка кададып каан. Ында: «НАЗАРЕТТЕН ИИСУС – ИУДЕЙ ХААН» – деп каан болган. 20 Ол бижикти дыка хөй иудейлер номчаан, чүгө дээрге Иисусту хере шапкан чер хоорайдан ырак эвес турган. Ол бижикти: еврей, грек, рим дылдарда бижээн.²¹²²21 Иудей дээди бараалгакчылар Пилатка: «Сен аңаа: „Иудей хаан“ деп биживе, а „Мен иудей Хаан Мен деп адаттыңан“-деп бижи» – дээннер.22 Пилат: «Чүнү бижээн мен, Ону бижидим» – деп харыылаан.²³²⁴23 Кажан Иисусту хере шапкан соонда, шериглер Ооң хевин алгаш, дөрт аңгы үлежип алганнар. Ооң даарашкы чок, бүдүнү-биле аргаан хөйлеңин база ап алганнар. 24 Олар бот-боттарыңа: «Ону ора сокпаалы, ооң орнунга кымныы болур эвес дээш, үлүг тыртаалы»-деп турганнар. Бижилгениң: «Хептеримни аразында үлежип алганнар, хөйлеңимни алыр дээш үлүг тыртып турганнар»-дээн сөстери чогул бүткен. Шериглер ынчаар күүсеткен.²⁵²⁶²⁷25 Иисустуң белдир-ыяжының чанынга Ооң авазы, авазының кыс дуңмазы, Клеопаның кадайы Мария болгаш Мария Магдалина олар турган. 26 Иисус авазын база ооң чанынга турган Бодунуң онза ынак өөреникчизин көрүп кааш: «Херэежен! Сээң огуң ол-дур!» – дээн. 27 А өөреникчизинге: «Сээң аваң бо-дур!»-дээн. Оон бээр-ле демги өөреникчи Марияны бажыңынга тургузуп алган.²⁸²⁹³⁰28 Ооң соонда Иисус, бүгү чүвениң доозулганын билер болгаш, Бижилгениң сөзү боттанзын дээш: «Суксаарымны!»-дээн. 29 Ооң чанынга, долу ажыг арагалыг сава турган. Шериглер губканы ажыг арагаже суккаш, өргөн бажынга кедиргеш, Ооң эрнинге чедире берген. 30 Кажан Иисус ажыг араганы амзааш: «Боттаны берди!» – дээш, өлү бээрге бажы халаш дээн.³¹³²³³31 Ынчалза-даа ол хүн пятница, иудейлер, суббота хүнүнде белдир-ыяшка мөчү-сөөк артырбас, а суббота - улуг байырлал хүнү турган. Ынчангаш олар шаажылаттырган улустуң чодаларын сый шапкылааш, дүжүрүп алырын Пилаттан дилээннер. 32 Шериглер Иисус-биле хере шаптырткан улустуң баштай бирээзиниң, оон өскезиниң чодаларын сый шаап кааннар. 33 Кажан олар Иисуска чеде бергеш, Ооң өлгенин көрүп кааннар. Олар Ооң чодаларын сыкпаан,³⁴³⁵34 ынчалза-даа шериглерниң бирээзи чыда-биле Ооң быктын өттүр шанчышкан, ол-ла дораан хан биле суг төктү берген. 35 Ол бүгүнү көргөн кижини, ооң дугайын херечилээн, ооң херечилели алыс шынныг. Ол силерни бүзүрезиннер дээш, алыс шынын чугаалаанын билер.³⁶³⁷36 Бижилгениң: «Ооң сөөктери сыйылбас» дээн сөстери ынчаар боттанганы ол. 37 А Бижилгениң өске черинде мынча деп турар: «Олар өттүр шанчып алганы Кижиге көөрлер».³⁸³⁹38 Ооң соонда Иисустуң өөреникчизи-даа болза, иудейлерден корткаш, оозун чажырар, Аримафея чурттуг

Иосиф Пилаттан Иисустуң мага-бодун дүжүрүп алыр чөпшээрел дилээрге, Пилат чөпшээрээн. Ол баргаш, Иисустуң мага-бодун дүжүрүп алган. 39 Иисуска дүне кээп чораан Никодим база чедип келгеш, чүс фунт (дөргөн беш килограмм хире) деңзилиг мирра биле алоэ холуксаалыг чаагай чыттыг үс эккелген.⁴⁰⁴¹⁴² 40 Олар Иисустуң мага-бодун алгаш, иудейлерниң өлгөн кижии орнукшудар чаңчылын ёзугаар, Ону чаагай чыттыг үс сиңирген хөөржүдүлгө пөстери-биле шарып кааннар. 41 Иисустуң хере шаптырткан черинге сад турган. Ол садта кымны-даа ажааваан чаа куй бар болган. 42 Иудей пятница хүнү, куй база чоок боорга, Иисусту аңаа ажаап кааннар.

Chapter 20

¹²1 Субботаның эртенинде, ам-даа караңгы турда, Мария Магдалина чевег-куйга чедип келген. Куй аксын дуглаан дашты чайладыр чууп каанын көрүп каан. 2 Ол маңнап чоруткаш, Симон Пётрга база Исустуң онза ынак өөреникчизинге баргаш: «Дээргивисти чевег-куйдан алгаш барган болду! Ам Ону кайда салганын билбес бис» – дээн.³⁴⁵3 Пётр биле ол өөреникчи дораан үнгөш, чевег-куйже чорупкан. 4 Олар кады маңнажыпкан, ынчалза-даа Ооң ынак өөреникчизи Пётрдан дүргөн маңнааш, чевег-куйга баштай четкен. 5 Ол доңгайып бакылааш, чыткан пөстөрнү көрүп кааш, чевег-куйже кирбээн.⁶⁷6 Ооң соондан Симон Пётр маңнап келгеш, чевег-куйже кире халаан. Ол ында чыткан хөөржүдүлгө пөстөрнү көрүп каан, 7 Исустуң бажынга чораан орнукшудулга аржыылын пөстөр-биле кады салбайн, дүргөш, аңгы салып каан чыткан.⁸⁹¹⁰8 Ынчан баштай маңнап келген өөреникчи база чевег-куйже кирип келген. 9 Ол көргөш, бүзүрөй берген. Бижилгеде: «Иисус өлүглерден катап дирлир ужурлуг»-дээнин олар ам-даа билбээн болгай. 10 Өөреникчилер чана берген.¹¹¹²¹³11 А Мария чевег-куй чанынга ыглап турган. Кажан ыглавышаан, чевег-куйже бакылапкан, 12 дээрнү ак хептиг ийи төлээзин көргөн. Олар Исустуң мага-бодунуң чыткан черинде, бирээзи Ооң бажының, а өскези буттарының талазында олурар, дээрнү ак хептиг ийи төлээзин көрүп каан. 13 Олар оон: «Херээжен! Сен чүгө ыглап тур сен?» – деп айтырган. Ол оларга: «Мээң Дээргимни алгаш барган-дыр. Ам Ону кайда салганын билбес-тир мен» – деп харыылаан.¹⁴¹⁵14 Ол ынча дээш, хая көрүнгөш, Исустуң ында турарын көрүп каан. Ынчалза-даа ол Ону танываан. 15 Иисус оон: «Херээжен! Сен чүгө ыглап тур сен? Кымны дилеп чор сен?»-деп айтырган. Айтырыг салган кижини сесерлик ажаакчызы деп бодааш, Аңаа: «Дээрги! Бир эвес Ону көжүргөн болзуңза, Ону кайнаар апшарып калдың, чугаалап бер, мен Ону барып ап алыын» – дээн.¹⁶¹⁷¹⁸16 Иисус: «Мария!» – депкен. Ол хая көрүнгөш, Иисуска еврейлеп: «Раввун!» («Башкы»)-дээн. 17 Иисус аңаа: «Меңээ дегбе, Мен ам-даа Адамче көдүрлүп үнмээн болгай мен. Мээң ха-дуңма улузумга баргаш: „Мээң Адамче база силернүң Адаңарже, Мээң Бурганымче база силернүң Бурганыңарже көдүрлүп үнерим ол-дур“-дидир»-деп чугаала дээн. 18 Мария Магдалина өөреникчилерге чеде бергеш, Дээргини көргөнгөн чугаалааш, Исустуң сөглеткен сөзүн дамчыткан.¹⁹²⁰19 Субботаның эртенинде кежээ, кажан Исустуң өөреникчилери, иудейлерден коргуп, эжиктерин дээктеп алгаш олурда, Иисус кирип келген. Оларның ортузунга туруп алгаш: «Силерге амыр-тайбың»-деп чугаалааш, 20 Иисус Бодунуң холдарын болгаш быктын оларга көргүскөн. Дээргизин көргөш, өөреникчилери аажок өөрээн.²¹²²²³21 Иисус катап база оларга: «Силерге амыр-тайбың! Адамның Мени айбылап чорутканы дег, Мен силерни база айбылап чорудуп тур Мен»-дээн. 22 Ону чугаалап тура, оларже үрүпкөш: «Ыдыктыг Сүлдени хүлээп алыңар. 23 Кымның бачыттарын өршээр силер, ооң бачыттары өршээттинер, а кымныын өршээвес силер, ооң бачыттары хевээр артып каар» – дээн.²⁴²⁵24 Кажан Иисус кээп турда, он ийи өөреникчинин бирээзи, Ийис деп шолалыг Фома оларның-биле кады турбаан. 25 Өске өөреникчилер аңаа: «Бис Дээргини көрдүвүс!»-дээн. Ынчалза-даа ол: «Бир эвес Ооң холдарында кадаглардан балыгларны көрбээн шаамда, ол балыгларга салаамны дээспээн шаамда, Ооң быктында балыын холум-биле тутпаан шаамда, бүзүревес мен!» – деп харыылаан.²⁶²⁷26 Сес хүн эрткенде, Ооң өөреникчилери, ам база бажыңга турда, Фома оларның-биле кады турган. Кажан эжиктер дээктиг турда, Иисус кирип келгеш, оларның аразынга туруп алгаш мынча дээн: «Силерге амыр-тайбың!» 27 Оон Фомага: «Мээң холдарым бо-дур, көр даан. Холуңну бээр сун, салааң-биле быктымда балыгны тудуп көр. Бүзүрөл чок болба, харын бүзүрээр бол».²⁸²⁹28 Фома Аңаа: «Мээң Дээргим, мээң Бурганым!» – деп харыылаан. 29 Иисус аңаа мынча дээн: «Сен бүзүрөй бердиң, чүгө дээрге Мени көрдүң. А кым Мени көрбөй, бүзүрөй бээрил, ол кижини – аас-кежиктиг».³⁰³¹30 Иисус бо номда бижиттинмээн оон-даа өске, дыка хөй кайгамчык чүүлдерни Бодунуң өөреникчилеринин мурнунга кылган. 31 Иисус – Бурганның Оглу, Христос-тур деп бүзүрөй бергеш, мөңгө амыдыралды Ооң ады-биле алзыннар дээш, бо чүүлдү силерге бижээн.

Chapter 21

¹²³1 Ооң соонда Иисус Бодунуң өөреникчилеринге Тивериада далайның кыдыынга катап база көзүлген. Ол мынчаар болган: 2 Симон Пётр, Ийис деп шолалыг Фома, Галилеяның Кана чурттуг Нафанаил, Зеведейниң оолдары болгаш Ооң өске ийи өөреникчизи кады турганнар. 3 Симон Пётр оларга: «Балыктапкаш кээйн» – дээн. «Бис база сээң-биле баар бис» – дээннер. Олар дораан хемеге олурупканнар, ынчалза-даа ол дүне чүнү-даа тутпаан.⁴⁵⁶4 Кажан даң адып келгенде, Иисус эрик кыдыынга турган, ынчалза-даа өөреникчилери Ону танываан.5 Иисус олардан: «Оолдар! Кандыг-бир чиптер чемиңер бар бе?» – деп айтырган. Олар Аңаа: «Чок» – деп харыылааннар.6 Ол оларга мынча дээн: «Четкиңерни хемениң оң талазынче киир салыптыңар, оон тудуп аар силер». Олар четкизин салыпкаш, туттунган балыктың хөйүндөн ону ушта тыртып чадап кааннар.⁷⁸⁹7 Ынчан Иисустуң онза ынак өөреникчизи, Пётрга: «Дээргивис ол-дур!» – дээн. Симон Пётр, Дээргивис ол-дур дээнин дыңнап кааш, хевин белинге куржай шарааш, далайже шурай берген. Чүге дээрге ол чанагаш турган. 8 А өске өөреникчилер балыктыг четкизин сөөртпүшаан, олардан ийи чүс кыры дурту (тозан алды метр) хире ырак эвесте эрикче хемелиг эжиндирип чорупкан. 9 Кажан олар эрикче үнүп келгеш, кыпсып каан одагны болгаш ында салып каан балыкты база хлебти көрүп кааннар.¹⁰¹¹10 Иисус оларга: «Ам чаа туткан балыыңардан эккелиңерем» – дээн. 11 Симон Пётр баргаш, улуг балыктар-биле долдунган четкизин эрикче үндүр сөөртүп эккелген. Балык чүс бежен үш болган, ынчалза-даа ол хире хөй-даа болза, четки орулбаан.¹²¹³¹⁴12 Иисус оларга: «Бээр келиңер, чемнениңер» – дээн. Өөреникчилериниң аразындан кым-даа Оон: «Сен Кым Сен?» – деп айтырарындан дидинмээн. Чүге дээрге Дээргизи дээрзин, олар билген. 13Иисус келгеш, хлебти алгаш оларга үлөп берген. Балыкты база ынчаар үлээн. 14 Бодунуң өлүглерден дирлип келгениниң соонда, Иисустуң өөреникчилеринге үшкү удаа көзүлгени ол.¹⁵¹⁶15 Кажан олар чемненип каапканда, Иисус Симон Пётрдан: «Иоанның оглу, Симон! Оларга көөрдө, Сен Меңээ аттыг ынак сен бе?»-деп айтырган. Пётр Аңаа: «Ийе, Дээрги. Мени Сеңээ ынак деп, билир Сен» – деп харыылаан. Иисус аңаа: «Мээң хураганнарымны кадарып чор» – дээн.16 Иисус ийиги удаа: «Иоанның оглу, Симон! Сен Меңээ ынак сен бе?» – деп база катап айтырган. Пётр Аңаа: «Ийе, Дээрги. Мени Сеңээ ынак деп, билир Сен» – деп харыылаан. Иисус аңаа: «Мээң хойларымны кадарып чор» – дээн.¹⁷¹⁸17 Иисус оон: «Иоанның оглу, Симон! Сен Меңээ ынак сен бе?» – деп үшкү удаа айтырган.. «Меңээ ынак сен бе?» – деп, оон үш катап айтырган дээш, Пётр муңгарай бергеш: «Дээрги! Сен бүгү чүвени билир Сен. Сеңээ ынаамны-даа билир Сен» – деп чугаалаан.. Иисус аңаа: «Мээң хойларымны кадарып чор. 18 Алыс шынны сеңээ чугаалап тур мен: Кажан сен аныяк тургаш, куруңну бодуң куржангаш, туралаан чериңче чоруптар сен, а кажан кырый бергеш, холдарыңны көдүрүптериңге, өске кижиги куруң куржап бергеш, сээң күзевээн чериңче алгаш баар».¹⁹19 Ону Пётрнуң кандыг өлүм-биле Бурганны алдаржыдарын угаадыр дээш чугаалаан. Иисус ону чугаалаан соонда аңаа мынча дээн: «Мени эдерип чор!».²⁰²¹20 Пётр хая көрнүп келгеш, кезжээки чем үезинде Ооң хөрээнге ээккеш: «Дээрги, Сени кым садыптар-дыр?» – деп айтырган, Иисустуң онза ынак өөреникчизиниң Ооң соондан бар чыдарын көрүп каан. 21 Ону көрүп кааш, Пётр Иисустан: «Дээрги! А ол чүү?» – деп айтырган.²²²³22 Иисус аңаа мынча дээн: «Бир эвес, Мен келгижемге чедир, ооң артып каарын күзээр болзумза, сеңээ ол кандыг хамааныл? Сен Мени эдер!»23 Ол өөреникчи өлбес-тир деп чугаа, акышкыларның аразынга тарай берген. Ынчалза-даа Иисус өлбес деп, аңаа чугаалаваан, ындыг-даа болза, «бир эвес, Мен келгижемге чедир, ооң артып каарын күзээр болзумза, ол сеңээ кандыг хамааныл?»-дээн.²⁴²⁵24 Ол өөреникчи бо дугайын херечилеп бижээн, ооң херечилели алыс шынныг деп, билир бис. 25 Иисус өске-даа ажыл-херектерни хөйүнү чаяап турган, шуптузун тодаргай бижиир болза, бижиттинген номнар бүгү делегейге сыңмас деп бодаар мен. Аминь.

Acts

Chapter 1

³Дыка хой шынзыдылгалар таварыштыр Бодунун хинчектенип олгенинин соонда Бодун дириг Мен деп коргускен. Иисус дортен хонук иштинде оларга коступ Бурганнын Чагыргазын чугаалап турган. ¹⁻²Феофил Иисус эн эгезинден эгелээш дээрже унер хунунге чедир чуну кылып база чуге ооредип турганын бир дугаар номумда сенээ бижидим' кажан Ол кодурулуп тургаш Ыдыктыг Сулде таварыштыр Оон шилип алган эчиннеринге даалганы берген болгаш.⁴Иисус элчинерин чыып алгаш' Ол оларга даалга

берген: "Иерусалимни кагбайн' ынчалза- даа Адамнын чуну аазаны'база Менден чуу дыннаанынарны мананар' ⁵ ынчангаш Иоанн сугга суп турган' а кезек хонуктар эртерге Ыдыктыг Сулде биле долдуртунар силер". ⁶ Ынчангаш ында чыылганнар Оон айтырып турганнар: "Дээрги" бо уеде Сен Израильдин Хаанашкынын тургузар сен бе?". ⁷ Иисус оларга харыылаан: "Адамнын артырып каан эрге-чагыргазын болгаш уе хуусаазын силер билбес силер' ⁸ Кажан силерже Ыдыктыг Сулде бадып кээрге' ынчан кучу-кушту хулээп алгаш. Ынчан Иерусалимге' бугу Иудеяга, Самарияга база чернин кыдыынга чедир Мээн херээчилелим болур силер". ⁹ Иисус ону чугаалаан соонда' олар коруп турда Ол кодурлуп уне бээрге булуттар аразынга козулбейн барган. ¹⁰ Ынчан Иисус кодурлуп турда, олар кичээнгейлиг дээрже коруп турда' хенертен оларнын мурнунга ак хептиг ийи эр кижикоступ келгеш ¹¹ чугаалааннар: «Галилейжилер, чуге мында туруп алгаш дээрже коруп тур силер? Силерден дээрже уне берген Иисус, шак-ла мындыг хевирлиг чедип кээр, дээрже уне бергени ышкаш». ¹² Ынчан элчиннер Елеон дандан Иерусалимче эеп келгеннер, ол даг Иерусалимден элээн кааш километр ырак турган. ¹³ Олар чедип келгеш, кырыккы орээлче уне бергеш анаа турганнар: Петр, Иаков, Иоанн, Андрей, Фома, Варфоломей, Матфей, Иаков Алфей, Симон Зилот, Иаковтун дунмазы Иуда анаа артып калганнар. ¹⁴ Олар биле чамдык херэеженнер Ииисустун иези Мария база Оон дунмалары биле шупту чангыс демниг моргуп турганнар. ¹⁵ Ол хуннерде чыгып келген чус чээрби хире оореникчилернин аразынга Петр туруп келгеш чугаалаан: ¹⁶ «Акы-дунма! Болур ужурлуг турган, Ыдыктыг Сулденин бижилгеде Давид таварыштыр Иуданын садыптарын база Иисусту тудуп хоругдаарыннын медээглээни чогул боттаныырын. ¹⁷ Иуда бистин бирээвис турган, ол ажил-херээвиске база киржип чораан. ¹⁸ Ынчан ол шын эвес акшазы биле чер садып алган, кажан ол аңдарлы бээрге хырны чарлып ижин-шойунчузу уштуна берген. ¹⁹ Ол дугайында Иерусалимнин чурттаачыларга билдингир аппарган. Ынчангаш ол черни оларнын торээн дылында «аккелдама» азы ханныг чер дээр. ²⁰ «Ыдыктыг ырларда бижиттингени ышкаш оон бажыны курут болзун, анаа чурттаар кижик-даа чок болзун, база оон орнун оске кижик ээлеп алзын». ²¹ Ынчангаш Дээрги Иисус бистин биле кады турар уе, ургулчу аравыска чораан оске бир кижиден шилип алыр ужурлуг бис. ²² Ол кижик Иоаннын сугга суп турар уезинден эгелеп, Иисустун бистин мурнууска дээрже кодурулгенинге чедир аравыска чоруп турган, Иисустун катап дирилгенин бистин биле кады корген херечилел болзун». ²³ Олар ийи кижини Варсавва деп аттыг Иуст деп шолалыг Иосифти база Матфийни саналданнар. ²⁴ Элчиннер: «Дээрги, кижик-бурузунун чурээн билир сен, бо ийи кижинин кайзын шилип алганынны база ²⁵ Бодунун турар ужурлуг черинче чорупкан Иуданын орнунга кым элчин бооп, бараан болур ужурлуун коргус»-деп моргуп турганнар. ²⁶ Олар улуг шилип даш октаарга улуг Матфийге онаашкан. Ол арткан он бир элчинге он ийизи деп санатыра берген.

Chapter 2

¹Беженги хуннун байырлалында чангыс эп-сеткилдиг дем биле олар шупту кады турганнар. ²Хенертен дээрден дааш дынналган, куштут хат хадаан ышкаш. Оларнын турган бажынынын иштинге дааш-шимээн долдуртуна берген. ³Оларга оттут дылдарга домей бир-ле чуулдер элчинерге козулген соонда кижиги бурузунун кырынга турупкан. ⁴Шупту Ыдыктыг Сулде биле долдуртунгаш Сулденин бергени биле оске дылдарга чугааланып эгелээннер. ⁵Ол ойде Иерусалимге иудейлер база янзы буру Бурганга могойер чоннар турган. ⁶Кажан ол дааш шимээн унерге, чыылган чон холзеп эгелээн, чуге дээрге элчиннернин оларнын дылында чугаалап турганып дыннап каан. ⁷Олар магадап кайгап аразында чугаалажып турганнар: «Бо чугаалап турар улус галилейжилер эвес бе?» Бистер чуге кижиги бурузу бодувусдун торумелинден билир дылывысды дыннап тур бис? ⁸Парфинчилер, мидийжилер, эллатчилер, месопатиянын чурттакчылары, иудейжилер, капатокийжилер, понтадан, ассиянын ⁹Фригия биле панфилиянын база египедин, ливиянын кириная чоогунда девискеринин улузу, римден келгеннер, иудейлер болгаш прозолииттер, ¹⁰критиянар, аравитянар – бис шупту оларнын Бурганнын ондур бедик кылган ажил-херээн шупту дыннап тур бис». ¹¹Шупту элдепсинип, аайын-тышпайн: «Бо чуу бооп турарыл?»-бот-боттарынга чугаалап турганнар. ¹²А оскелери оларны кыжырып: «Олар арага ижи алганнар»-деп турганнар. ¹³Он бир оореникчилернин бирээзи Петр туруп келгеш ыткыр оларга чугаалаан: «Акы-дунма иудейлер, база шупту Иерусалимнин буту чурттакчылары! Мээн созум дыннап билип алынар, ¹⁴силернин бодаанынар ышкаш олар эзирек эвес, чуге дээрге ам душтекинин уш шак. ¹⁵Медээчи Илиянын медээлени дег: ¹⁶Бурган чугаалаан: “соолгу хуннерде бодумнуң Сүлдемни буту улусче догер мен. Силерниң оолдар, кыстарыңар оттур билип медеглей бээрлер, аныяктар Бургандан аажыдышкыннар алырлар, кырганнар оттур корген душтер коорлер. ¹⁷Ол хуннерде Мээн эр-кыс чалчаларымче бодумнун Сүлдемни синниктир догер мен. Олар оттур билип медеглей берлээр. ¹⁸Мен кайгамчыктыг чуулдерни оруку дээрге база адаанга черге демдектер боор: ханы, оду болгаш дургектелген ышты коргузер мен. ¹⁹Дээргиниң ондур-улут болгаш алдарлыг хуну кээр бергинде хун караңгылап, ай-хан дег кыза бээр. ²⁰Дээргини кыйгырган кижиги бүрүзү камгаламды алыр”. ²¹Израильде акы-дуңма! Бо сөстөрни дыңнаңар: “Силер боттарыңар билир силер Бурган Ооң дугайында херечилеп күчү-күжү, кайгамчыктыг чуулдери база демдектери биле Назарет чурттут Иисус, кижиги бооп ол таварыштыр Бурган силерниң араңарга көргүскен. ²²Бурганның бодап алган бодалы болгаш шиитпири биле Ону садыпкаш, а силер Ону бачыттыг улуска хүлээдиң белдир-ыяшка хере-шаап олуртуп каан силер. ²³Ынчалза-даа өлүм Ону тудуп шыдавас, чуге дээрге Бурган өлүмнүң илчирбезин үзе шаап Ону диргискен. ²⁴Ынчангаш Давид Ооң дугайында чугаалаан: “Мен үргүлчү Дээргимни мурнумга көрүп чордум, мени кээп дүжүп чайгылбазын дээш, Ол мээң оң таламда кады чоруур. ²⁵Ол дээш мээң чүрээм өөрүп, мээң дылым алгап-йөрээп, база мээң мага-бодум идегел биле оожургалды алыр, ²⁶Мээң сагыш-сеткилимни караңгы тамыга кагбас сен, бодунуң ыдыктыг кижинге мага-ботуң ириирин көргүспес сен. ²⁷Сен меңээ амыдыралче оруку билип алырын берген сен. Сен мени өөрүшкүң биле Бодунуң мурнундан долдурар сен. ²⁸Акы-дуңма! Улуг өгбевис Давид дугайында дидим чугааларын чөшпөреңээр: Ооң өлгенин база хөөржүткенин, болгаш ооң чевээ бо хунге чедир бисте бар. ²⁹Ол медээчи болгаш билир турган, Бурган аңаа даңгыраглап аазанын, Ол Христосту ооң бирээ салгакчызы кылдыр салып кааш, ооң эрге-чагыргазынга олуртуп каар. ³⁰Баштай ол Христостуң өлүглерден дирлиирин чугаалаан, Ооң караңгы тамыда амы-тыны артпаан база Ооң мага-боду ирип баскыраваан. ³¹Бурган Ол Иисусту өлүглерден диргискен, бистер аңаа шупту херечилер бис. ³²Ынчангаш Бурганның бодунуң күзели биле Ону үндүрө берген, Адазынның аазааны Ыдыктыг Сүлдени силер хүлээп көрүп дыңнап турарыңар ол тур. ³³Давид дээрже көдүрүлбээн, ынчалза-даа боду чугаалаан: “Дээрги мээң Дээргимге чугаалаан: мээң оң таламга олур, ³⁴амдызында сээң дайзынарыңны сээң буттарың адаанга эккелбээн шаамда”. ³⁵“быжыг билип ал, Израильдин бүгү чону, Бурган силерниң хере-шаапканыңар Дээрги Иисус Христос биле чуну кылганын”. ³⁶Кажан олар Ону дыңнааш оларның чурээктери сагышсырап аарып эгелээн. Петр биле өске элчинерге чугааланнар: “Чуну канчаптар бис акы-дуңма”. ³⁷Петр оларга харыялаан: “Бачыттыңар миннип, кижиги бүрүзү Иисустун ады биле сугга суктуруп бачыттарыңар дээш өршээлди алзын, ынчан силер Ыдыктыг Сүлдениң белээн алыр силер. ³⁸Чуге дээрге аазаашкын силерге база силерниң ажы-төлүңерге, и шупту ырак-чоок, кымны бистиң Дээрги Бурганывыс кыйгырар-дыр оларга хамааржыыр”. ³⁹“Бо самыраан салгалдан, камгаланыңар”-деп өске сөстөр биле хөй херечилеп оларны шынзыткан. ⁴⁰Ол үеде кым Ооң сөзүн күзелдии биле хүлээп алганыл сугга суктуруп турганнар. Ол хүн үш муң хире кижиги каттыжып келгеннер. ⁴¹Олар үргүлчү элчиннер биле өөренип чугаалажып база сактышкынның хлевин чип

моргүп турганнар.⁴³Кижиги бүрүзүнүн сагыш-сеткилинге коргуушкун база элчиннер Иерусалимге хөй кайгамчыктыг бадыткал демдектер кылып турганнар. ⁴⁴Шупту бүзүрөннер кады база шупту бүгү чүүлү ниити турган. ⁴⁵Боттарының өнчү-хөреңгизин садыпкаш шупту кижиги бүрүзүнүн херек чүүлдерин үлежип турганнар. ⁴⁶Хүннүн-не Бурганның өргээзинге олар чаңгыс демниг чыгып, аыш-чемни өөрүшкү болгаш бөдүүн ажык-чуректерлиг бажыңнарынга сактыышкыннын хлевин чип ⁴⁷Бурганы алдаржыдып база бүгү чон оларга ынак турганнар. Дээрги хүннүн-не камгалал алганнарны церковье немеп турган.

Chapter 3

¹Тос шакта моргүүл шагында Петр биле Иоанн кады Бурганның өргээзинче бар чыткан. ²Аңаа төрумелинден аскак кижиге турган. Ол Бурганның өргээзинче кирген улусдан дилензин дээш хуннун-не “Кайгамчыктыг каас” деп адаар хаалга мурнунга эккеп олуртуп каар турган. ³Өргээниң мурнунга Петр биле Иоанны көрүпкээш олардан дилени берген. ⁴Петр биле Иоанн олче көрнүп келгеш, Петр чутаалаан: “Бисче көр”. ⁵Ол оларже кичээнгейлиг көрнүп келген, чүге дээрге олардан бир-ле чүүлдү алыр мен деп идегээн. ⁶Петр чутаалаан: “Моңгун-алдын менде чок, менде чүү бар сеңээ берип тур мен, Назаретден Иисустун Христостун ады биле тургаш кылаштай бер” дээн. ⁷Ол ооң оң холундан алгаш тургузупкан. Хенертен ооң дискектери база даваңгайлары быжыга берген. ⁸Ол тура халааш кылыштап эгелээн. Оларның биле өргээже кире бергеш, каяа кылаштаан аңаа өрү шуурап Бурганы алдаржыдып турган. ⁹Бүгү чон ооң кылаштап база Бурганы алдаржыдып турганын көргөннер. ¹⁰“Чараш” деп аттыг хаалганың мурнунга диленип олурган бертик кижини шупту улус танып каан, ооң биле чүү болганы кижилерни кайгадып база коргуушкун биле долдурупкан. ¹¹Экирий берген аскак кижиге Петр биле Иоанны эдерип чораан, ынчангаш ону кайгаан чон Соломоннун Галарезы дээр галарезе оларже халчып келгеннер. ¹²Петр ону көргеш чонга: “Израильчи чон! Чүге бо дээш кайгап тур силер? Чүге бисче көрүп тур силер? Бо кижини кылаштай бергени бистиң бодувустун күжүвүс биле база Бурганга бердингенивис биле кылыпкан чүве дег. ¹³Авраамның, Исаактың, Иаковтун база бистиң адаларывыстың Бурганы, силер кажан Пилат Ону хостап салыр деп турда, садыпканыңар база ойталаныңар Бодунун Чалказы Иисусту ынчаар алдаржыткан. ¹⁴Ынчалза-даа силер ыдыктыг болгаш чөптүг шынның кижиден ойталап өлүрүкчүнү хостаарын негээн силер. ¹⁵Силер амыдырал Чаякчызын өлүрген силер, ынчалза-даа Бурган Ону өлүглерден диргискен, а бистер Ооң херечилери бис. ¹⁶Ооң адынга бүзүрели силерниң көрүп билип турар бо кижини быжыглаан. Иисусдан бүзүрел аңаа бо экиришкинни хайырлаан (берген). ¹⁷⁻¹⁸Ынчалза-даа мен билир мен акы-дуңма, силер-даа силерниң баштыңчыларыңар-даа ону билбези биле кылганнар. 18. Бурган бодунун шупту медээчилерин дамчыштыр баш-бурунгаар Христос хинчектениир уjurлуун чутааланы ышкаш шак-ла ынчаан кылган. ¹⁹Ынчангаш силерниң бачыттарыңар өршээтинзин дээш бачыттарыңар миннип Бурганче эглиңер. ²⁰Дээргиден кээр өөрүшкүлүт үе келзин, Ооң шилип кааны Иисус Христоту силерже чоргузуп берзин, ²¹Бурганның делегейниң Чаяарындан эгелээш Бодунун ыдыктыг медээчилерин дамчыштыр дээрниң хүлээп база шупту чүвениң катап тургустунарынга чедир чутааланы. ²²Ынчан Моисей ада-өгбелеривиске чутаалаан болгай: “Силерниң Дээрги Бурганыңар силерге медээчини мен ышкаш силерниң араңардан бээр”. Ол силерге чүнү чугалаар-дыр Ону дыңнаңар. ²³Ол медээчини дыңнаваан кижиге бүрүзү чон аразындан аңгылап узуткадырар. ²⁴Шупту медээчилер Самуилден эгелээш база өскелер, ооң соонда-даа турганнар, бо хүнерни өттүр меделеп турганнар. ²⁵Силер медээчилерниң база Бурганның адаларыңар биле чарган чагыг-дугуржулганың төлдери силер. Авраамга Ол: “Сээң салгалыңга шупту чоннар алгап-йөрэдирер”-дээн. ²⁶Бурган бодунун огу Иисусту өлүглерден диргискеш база эгезинде силерже Ону чоргускан, чүге дээрге силерни алгап-йөрээп база каржы херектериңерден ойталазын” дээш.

Chapter 4

¹Кажан олар чон биле чугаалажып турда, оларга баралгакчылар, бурганның өргээзиниң таңныылдар даргазы база сэддукейлер чедип келгеннер. ²Элчинер чону Иисусту таварыштыр өлүглерден дирлип кээриниң дугайында өөредип база суурталдап турары дээш олар таарзынмайн хорадап турганнар. ³Кежээки үе турган болгаш олар элчинерни туткаш эртенге чедир хоругдаары биле тудуп берген. ⁴Сөстү дыңнаан улустуң хөй кезии бүзүрей бергеннер. Шупту беш муң хире кижии чедип турганнар. ⁵Эртенинде Иерусалимге оларның баштыңчылары, даргалары, ном-хоойлу тайбырлакчылары, ⁶дээди баралгакчы Анна, Каиафа, Иоанн, Александр база дээди баралгакчылардан өскелер чыгып келгеннер. ⁷Петр биле Иоанны ортузунга тургускаш: “Кандыг күш биле база кандыг ат биле силер ону кылдыңар”-деп айтырганнар. ⁸Ынчан Петр Ыдыктыг Сүлде биле долдуртунгаш оларга чугаалаан: “Чоннуң удуртукчулары база Израильдиң баштыңчылары! ⁹Бир эвес аарыг кижиге кылган херээвис дээш, канчап ооң экижий бергени дээш байысап турар болза, - ¹⁰кижи бурүзүнге база бүгү Израиль чонга, силерниң хере-шаапканыңар база Бурганы өлүглерден база диргискени Назарет чурттуг Иисус Христостуң ады биле база Ол, силерниң мурнуңарда аскак кижини каң-кадык кылдыр эмнээн деп билип алыңар. ¹¹Ол дээрге силерниң база тудуп турганарның ойталаны ынчалза-даа азыгның өзээ болган даш ол тур. ¹²Өске кым-даа база дээрниң адаанда даа кижилерге камгалалды бээр ындыг ат чок”. ¹³Петр биле Иоанның дидимин көргөш, оларның эртем билиг чок бөдүүн улус дээрзин эскергеннер. Олар кайгавышаан база Иисус биле чоруп турганар деп танып турганнар. ¹⁴Оларның экиртип каан кижизин чанында турарын көргөш оларга удур чүнү-даа чугаалап шыдавааннар. ¹⁵Ынчан фарисейлер оларны синедриондан үнө бээрин дужаагаш, боттары аразында сүмележиپ эгеленнер. ¹⁶“Бо кижилерни канчаар бис? Бүдүн Иерусалимниң чурттакчыларынга оларның кайгамчыктыг кылган чүүлдери билдине берген болгай, бис ону болбаан деп шыдакас бис. ¹⁷Моон соңгаар чон аразынга ону таратпазы биле, оларны ол аттың дугайында моон соңгаар кымга-даа чугаалавазын кыжанып хоруп калыңарам. ¹⁸Олар Петр биле Иоанны кыйгыргаш Иисустуң адының дугайында моон соңгаар кымга-даа чугаалавазын база өөретпезин дужаганнар. ¹⁹Ынчалза-даа Петр биле Иоанн оларга: “Ботарыңар бодап корүңердаан, Бурганың мурнунга Бургандан артык силерни дыңнаары чөптүг шын болур бе? ²⁰Бис чүнү көргенивисти база чүнү дыңнанывысды чугаалавайн барып шыдакас бис”- деп харыыланнар. ²¹Баштыңчылар кыжанып тургаш-даа, оларны салыпканнар, чүге дизе оларны кездир арга тыппаннар, чон база болган чүүл дээш Бурганы алдаржыжып турган. ²²Ол кайгамчык экиришшин алган кижиниң хары беши дөртөн ажыг болгай. ²³Кажан Петр биле Иоанны салыштарга ботарының улузунга келгеш дээди баралгакчылар биле баштыңчыларның оларга чүнү чугаалап турганын шуптузун чугаалап бергеннер. ²⁴Элчинер ону дыңнааш чаңгыс үн биле ыткыр Бурганга: “Дээрни, черни, далайны база ында бар бүгү чүвени чаяаган Дээрги Бурган! ²⁵Сен бистиң адавыс, сээң чалчаң Давиди дамчыштыр Ыдыктыг Сүлде биле: “Өске чоннар улузу чүге хөлзеп турарыл, база чоннар хоозун чүүлдер кылырын бодап турарларыл? ²⁶Чернин хаанары база чагырыкчылар каттыжып алгаш, Дээрги Чаяакчыга база Оон шилип алган Христоска удурланып турлар. ²⁷Шынап-ла бо хоорайда чыгып Сээң ыдыктыг чалчаң, Сээң чаапкан ыдыктыг Иисуска, Ирод, Понтий Пилат өске чоннар улузу база Израиль чон, ²⁸шагда-ла Сээң күзел сорууң, Сээң холуң биле баш бурунгаар көрүпканан шитпириң болур ужурлут. ²⁹Дээргивис ам оларның бистерге кыжанышыкынын көрүп көр, Сээң сөзүңнү коргуш чок сууртаалдар күшден чалчаларың биске хайырла, ³⁰Сээң ыдыктыг чалчаң Иисустуң ады биле эмнээшкин, кайгамчык чүүлдер база бадыткал демдектери бооп турар үеде холуң сунуп дузалап көр”. ³¹Оларның моргүүлүннүң соонда оларның чыылган чери сириңейни берген. Шупту Ыдыктыг Сүлдеге бүргедип дидими биле Бурганның Сөзүн чугаалап турганнар. ³²Бүзүрөннерниң хөй кезии чаңгыс эп-сеткилдиг турган. Кым-даа бодунуң өңчү хөрөңгизин мээң дивейн турган, а шупту нийти бооп турган. ³³Элчинер Дээрги Иисус Христостуң дирилгенин күштүү биле херечилеп турган болгаш, кайгамчыктыг авырал элбээ биле шуптузунга турган. ³⁴Оларның аразында чединмес кижилер турбаан, чүге дээрге кым черлерлиг база бажыңнарлыгыл садыпкаш, ол акшазын эккеп, ³⁵элчинернин мурнунга салып турганнар. Кижии бурүзүнге кайы хире херегил ол хирени үлөп берип турган. ³⁶Кипр чурттуг бир Иосия дээр левит турган, элчинер ону Варнава деп адап алганнар, оң утказы: “Деткикчи”. ³⁷Ооң бодунуң шөлү турган. Ол ону садыпкаш акшазын элчинерге эккеп берген.

Chapter 5

¹Анания деп өске кижиге бодунуң кадайы Сапфира биле эт-хөреңгизин садыпкаш ²акшазының чартык кезиин чажырыпкан. Ооң кадайы ону билер турган. Арткан кезиин ол элчинерге эккеп берген. ³Ынчан Петр чугаалаан: “Анания! Чер саткаш алган акшаң чамдызын чажырыптар база Ыдыктыг Сүлдени мегелептер кылдыр эрлик чүге чүрээңни ынчаар чагырып алганы ол? ⁴Сен ол черниң ээзи эвес сен бе? Ону садар бертинде сеңии турбаан чүве бе? Сээң садыпкаш алган акшаң сээң эргенде эвес чүве бе? Чүрээңде чүге ынчаар кылып деп бодап алдың? Сен кижилерни эвес, а Бурганы мегелээн сен”. ⁵Кажан Анания ол сөстөрни дыңнап кааш өлүг кээп дүшкен. Ону дыңнаан шупту улус аажок корга берген. ⁶Оолдар ону орнукушударына белеткеш оон үндүргеш хөөржүдүп каанаар. ⁷Ооң соонда үш шак эрткенде ооң кадайы чедип келген. Ол чүү болганын билбээн. ⁸Петр оон айтырган: “Меңээ чугаалап көрөм, чериңерни ол хире өртекке садыптыңар бе?”. “Ийе, ынча өртекке”- деп харыылаан. ⁹Ынчан Петр аңаа чугаалаан: “Чүге силер Бурганның Сүлдесин шенээр деп дугуржуп алдыңар? Бо эжикде сээң ашааңны хөөржүдүп чораан улус кирип олур. Олар сени база үндүрерлер”. ¹⁰Ол-ла дораан ооң мурнунга кээп дүшкеш өлүп калган. Оолдар кирип келгеш ооң өлүп калганын көрүпкан. Олар ону үндүргеш ашааның чанынга хөөржүдүп каннар. ¹¹Ону дыңнаан улусту база бүгү церковьту улуг коргуушкун хөмө апкан. ¹²Чоннуң аразынга элчинерниң холу биле хөй-ле бадыткал демдектер база кайгамчык чүүлдер болуп турган, шупту чаңгыс эп-сеткилдиг Соломонун галилеязынга турганнар. ¹³Өскээртен оларга каттыжарын кым-даа дидинмээн а чон оларны алдаржыдып турган. ¹⁴Хөй-ле бүзүрөөн эр-херээжен кижилер Дээргиге кээп турганнар. ¹⁵Эртип чыткан Петрнун хөлегези оода-ла кым бир кижиге дээптер кылдыр, аарыг кижилерни кудумчуже үндүрүп, орун-дөжээ биле чыдырып турганнар. ¹⁶Ол чоок кавыда хоорайлардан аарыг, букшураан кижилерни Иерусалимче эккеп турганнар. Олар шупту экирип турганнар. ¹⁷Ынчан баралгакчы база шупту, кым садукейлерниң шын эвес өөредиинге хамааржыыр улус адааргаш, ¹⁸элчинерни туткаш хоорайның кара-бажыңыга хорутуп кааннар. ¹⁹Ынчан дүне када Дээргиниң төлээзи кара-бажыңның ээжиин ажыткаш үндүрө бергеш оларга чугаалаан: “Чорупкаш, өргээге барып чонга амыдыралдың шупту сөзүн чугаалаңар”. ²⁰“Барыңар Бурганның өргээзинге туруп алгаш бо амыдырал сөзүн бүгү чонга чугаалаңар”. ²¹Олар дыңнааш эртен Бурганның өргээзинче киргеш өөредип турганнар. Дээди бараалгакчы биле кады турганнар Израильдин баштыңчылар боор оолдарын чыггаш, элчиннерни эккери биле кара-бажыңче бараалгакчыларын чорудупканнар. ²²Ынчалза-даа айбылаан улузу кара-бажыңга кээрге элчиннер чок болган. Олар оон ээп келгеш чүү болганын дыңнадып: ²³“Кара-бажыңга кээривиске хаалгазы дуглап каан хевээр, таңныылдар эжик аксында турар болду. Ынчалза-даа ажыдыпкаш, оон кымны-даа тыппадывыс”-деп харыылааннар. ²⁴Ону дыңнааш Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш таңныылдар даргазы болган чүүлдүн айын тышаннар. ²⁵Оон бир кижиге келгеш оларга: “Кара-бажыңнап каан улузуңар Бурганның өргээзинде чонну өөредип турлар”-деп дыңнаткан. ²⁶Ынчан таңныылдар даргазы улузу биле кады чоруткаш элчинерни эп-чок биле эккелген. Улуска даш биле сокдуруп кааптарындан корткаш, оларга хол дегбээннер. ²⁷Элчинерни синедрионга эккелгенде дээрги бараалгакчы олардан айтырган: ²⁸“Силерге бис ол адың дугайында өөретпезин шыңгызы биле дужааган эвес ийик бис бе? Ынчалза-даа силер өөредиңерни бүдүн Иерусалимге тараткаш, Ооң өлүмү дээш база бисти буруудадыр дыр силер”-дээн. ²⁹Петр болгаш өске элчиннер мынча деп харыылаан: “Кижилерге эвес, а чаңгыс Бурганга чагыртыыр ужурлуг бис. ³⁰Бистиң адаларывыстың Бурганы, силерниң белдир ыяшка хере шаап өлүргениңер Иисусту, катап дигизип кагды. ³¹Бурган Ону оң талакы холу биле Израиль чон бачыдарын миннип, Бурганче эглип өршээл алзын дээш, Бурган Иисуст өрү көдүрүп у Баштыңчы болгаш Камгалакчы кылдыр өрү көдүрген. ³²Ол бүтүнүң херечирели-бис дир бис, база Аңаа чагыртыыр улуска Бурганның бергени Ыдыктыг Сүлде ол тур”. ³³Ону дыңнаан улус килеңнеп хорадап оларны өлүрер деп барган. ³⁴Синедрионга бүгү чоннун хүндүлөп турары Гамалиил деп аттыг ном-хоойлу тайбырлакчызы туруп келгеш элчиннерни кезек када даштыгаа үндүрө бээрин дужааган. ³⁵Оон ол: “Израильдин чону! Бо кижилерни канчаарын баштай боданып көрүңер” ³⁶Моон мурнунда маңаа Виезда деп кижиге көстүп келгеш, бодун өндүр улуг кижиге кылдыр көргүзүп турду, аңаа дөрт чүс хире кижиге каттыжып алды, ынчалза-даа ол өлүртүп каарга, аңаа дыңнап турган улус дөгере тарап чиде берди. ³⁷Ол кижиниң соонда чизелээшкин үезинде галилея чурттуг Иуда көстүп келгеш, бодунче хөй чону хаара тыртып алды, ынчалза-даа ол өлгөн, ону дыңнап турган улус, база-ла тарай берген. ³⁸Ынчангаш силерге чугаалап тур мен: “Ол улуска дегбейн салыптыңар. Бо херек кижилерден болза буурап дүжер, ³⁹а Бургандан болза силер ону үрөп шыдавас силер. Бурганның удурланькчылары болбазы биле, силер база кичээниңер”. ⁴⁰Олар ону дыңнааш элчинерни кыйгырып алгаш, оларны эттеп согарын дужааган.

Иисустуң адынның дугайында чугааларыын хорааш оларны хостап салыпканнар. ⁴¹Элчинер синедриондан үнгеш, Дээрги Иисустуң ады дээш хилинчек көргенинге өөрүп чорааннар. ⁴²Хүннүң-не Бурганның өргээзинге база бажыңнарга Иисус Христос дугайында Өөрүнчүт Медээни соксаал чокка өөредип база чугаалап турганнар.

Chapter 6

¹Бүзүрээн улустуң саны улам көвүдөп турда, оларның аразында грек дылдыг иудейлер тус черниң иудейлеринге хомудап эгелээннер. Оларның дулгуяк херээженерин хуннүң-не кыдыглап турарын чугаалап турганнар.²Ынчан он ийи элчинер хөй өөреникчилерин кыйгырып алгаш чугаалааннар.” Бурганның Сөзүн суртаалдаарын каапкаш аыш-чем үлелгезинге киржи бээревиске багай. ³Акы-дуңма араңардан Ыдыктыг Сүлдеге бүргеткен мерген-угаанныг бүзүрелдиг чеди кижини шилип алыңар, оларга бис бо ажыл-херекти дагыш каар бис. ⁴А боттарывыс үргүлчү мөргүп, Бурганның Сөзүн тарадып тураалы”.⁵Ол санал бүгү чыылган кижилерге таарышкан, ол ажыл-херекке Ыдыктыг Сүлде болгаш бүзүрел биле долдунган Стефан деп кижини, Филиппти, Прохорну, Никанорну, Тимону, Пармени, өске чоннар улузундан бүзүрээн Антиохия чурттуг Николайны шилип алган. ⁶Оларны элчинерниң мурнунга тургузуптарга, олар хол салып мөргүлдөп каан.⁷Бурганның Сөзү нештереп Иерусалимге өөреникчилерниң саны аажок көвүдөп турган. Бурганның бараалгакчылары безин бүзүрей берген. ⁸Бурганның авыралы болгаш күжү биле долдунган Стефан чон аразынга кайгамчыктыг чуулдерни болгаш демдектерни кылып турган. ⁹Либердинчилер дээр синагогадан чамдык кижилер, киринейжилер, александрийжилер база киликиядан, ассиядан кижилер Сиефан биле маргыжа бергеннер.¹⁰Ынчалза-даа олар ооң Ыдыктыг Сүлдеге база мерген-уганнынга башкарткан сөзүңге удурланып шыдаваннар. ¹¹Ынчан олар улусту: “Бис ооң Бурганга болгаш Моисейге удур багай сөстер чугаалап турарын дыңнадывыс”- дээр кылдыр көгүдүп алганнар.¹²Олар чону база баштыңчыларны, ном-хоойлу тайбырлакчыларны аңаа удур кылдыр олче халдааш тудуп алгаш синедрионче эккелгеннер. ¹³Оларның меге херечилери: “ Бо кижини бо ыдыктыг черни база хоойлуну баак сөглериң соксатпайн турлар”-деп турганнар. ¹⁴Ооң Назарет чурттуг Иисус бо черни үрегдеп Моисейни биске дамчыткан чаңчылдарны өскертиптер деп турганын дыңнадывыс”. ¹⁵Синедрионга олурган шупту улус ооң арнынче көргөш ооң арны дээрниң төлээзиниң арны дег чырып келгенин көрүп каан.

Chapter 7

¹Ынчан дээди бараалгакчы оон айтырган:” Ылап-ла ындыг?”. ²Стефан харыылаан:” Акы-дуңма база адалар! Дыңнаңар! Бистиң өгбевис Авраам Хараанче көжүп кирер бертинде Бурган аңаа Месопотамияга аңаа көзүлгөш чугаалаан: ³”Бурган аңаа мынча дээн, бодуңуң чериңни база төрөлдериңни каапкаш, Мээң айтып берим чуртче чорувут”. ⁴Ынчан Авраам Халдей черден үнгөш Хараанга чурттай берген. Ооң адазының өлгениниң соонда Бурган Авраамны силерниң бо чурттап турар чериңерге көжүргөн. ⁵Ол Авраамга өңчү кылдыр улдуң хире-даа черни бербээн, ынчалза-даа ол өйдө Авраамга ажы-төл турбаан даа болза, Бурган бо чуртту аңаа болгаш ооң үрө салгалыңга ээлер чер кылдыр бээрин аазаан. ⁶Бурган Авраамга чугаалаан: “Ооң салгалдары өске черге көшкөн улустар болур, дөрт чүс чыл иштинде өске чонга чагыртып базымчага болгаш кулданышкыңга чурттаар”. ⁷Ынчалза-даа Бурган оларны кулданыыр чонну Мен шиидер мен дээн. Ооң соонда олар ол чурттаан чоруй баргаш бо черге Меңээ бараан болурлар”. ⁸Бурган Авраамга кыртажып демдектээр чагыгны берген. Авраамның оглу Исаак төрүттүнерге сески хүнде кыртыжап демдектээн. Исаакдан Иаков төрүттүнгөн, а Иаковдан он ийи улут өгбелер төрүттүнгөн. ⁹Ол улут өгбелер адааргалдан Иосифти Египетче садыпкан. Ынчалза-даа Бурган Иосиф биле турган. ¹⁰Ол ону шупту муңгаралдардан хостап, аңаа мерген-угааны база Египетин хааны фараоннуң эки хамаарылгазын берген. Фараон ону бүгү Египетин болгаш бодунуң бажыңының удуртукчузу кылдыр тургузупкаан. ¹¹Ооң соонда бүгү Египетке болгаш Ханаанга аш-чут болгаш улут түрөгдөл эгелээн, бистерниң ада-өгбелеривис аыш-чем тыппайн турганнар. ¹²Кажан Иаков Египетте хлеб бар деп дыңнап кааш ада-өгбелеривисти ынаар бир дугаар чорудупкан. ¹³Кажан олар ийи дугаар кээрге Иосиф акыларыңга бодунуң дугайында ажыткан, ынчан фараон Иосифтин торелдерин билип алган. ¹⁴Ооң соонда Иосиф бодунуң ачазы Иаковту болгаш чеден беш кижини санның бүгү төрөлдериң эзелдирип, улус чорудупкан. ¹⁵Иаков Египетке чедип келгеш, аңаа ол база бистиң өгбелеривис өлгүжеге чедир чурттааннар. ¹⁶Оларның мага-боттарын Сихемче дедир апаргаш, Авраамның Эммор деп кижиниң оолдарыңдан мөңгүн биле садып алган, Сихем деп черге чевеге орнукшудуп кааннар. ¹⁷Кажан Бурганның Авраамга берген даңгырагалаан аазаашкыны күүсеттинер үези чоокшулап кээрге, Египетте чоннуң саны өзүп көвүдөп турган. ¹⁸А Египетти ол аразында Иосифти билбес чаа удуртукчу чагыра берген. ¹⁹Ол бистиң чонну каржы-дошкун аажылап, ада-өгбевисти кызагдап, ол чаа төрүттүнгөн чаштарны безин үндүр октаарынче албадап, оларны өлүмчө ыдалап турган. ²⁰Ол үедө Бурганның мурнунга тааржыр чараш Моисей деп чаш-төл төрүттүнгөн. Үш айлыңга чедир адазының бажыңыңга ону азырап өстүргөн. ²¹Кажан чаш төлдү октаар ужурга таварышканда, ону фараоннуң уруу тып алгаш, бодунуң оглу дег кижизидип каан. ²²Моисей Египеттин бүгү-ле мерген угаанын шингээдиң алгаш, ажал-херекке, чугаа-сөске аажок салым-чаянныг кижини болган. ²³Кажан ол дөртөн харлапкаш, ол бодунуң Израильдин чонунга, акы-дуңмазыңга барып ужуражыр деп шийтпирлеп алган. ²⁴Кажан оларның бирээзин буруу чок черге хомудадып турарын көрүп кааш, ол кижиге болчуп, египет кижини өлүрүп каан. ²⁵Бурган ооң холу биле еврейлерге камгалалды берип турар деп билип каар боор деп ол бодаан, ынчалза-даа олар ону билбейн барган. ²⁶Эртенинде оларның чамдыызы чокшуп турда ол чедип келгеш оларны эптешидерин кызыткан. “Силер ха-дуңмашкы улус дыр силер. Чүгө бот-боттарыңаңны хомудадып турар силер?”. ²⁷Ынчалза-даа эжин хомудаткан кижини Моисейни ыңай идипкеш: “Кым сени бистиң даргавыс болгаш шийткөкчивис кылып каан чүвөл? ²⁸Азы дүүн египет кижини өлүргениң дег, мени база өлүрериң ол бе?”-дээн. ²⁹Ону дыңнааш, Моисей мадиан черге дезипкен. Ол аңаа өске черден келген даштыкы кижини болуп чурттай бергеш, ийи оолдуг апарган. ³⁰Дөртөн чыл эрткен соонда, Синай даг эдээнде ховуга, Моисейниң мурнунга хып турар чадаң ыяш чалбыыжыңга Дээрги-Чаяакчының төлээзи көстүп келген. ³¹Ону көрүп кааш, Моисей аажок кайгап, топтап көөрү-биле чоокшулап келгеш, Дээргиниң үнүн дыңнап каан: “Мен-сээң ада өгбениң Бурганы, Авраам, Исаак болгаш Иаковтуң Бурганы-дыр мен”. Моисей кортканыңдан сириңейнип, чадаң ыяшче караан көдүреринден дидинмээн. ³²Дээрги аңаа мынча дээн: “Будуңда кеткен идиин уштуп ал, басып турар чериң-ыдыктыг чер дир. ³³Египетте Мээң чонумну хилинчээн көрүп тур мен, оларның уе-човуурун дыңнап тур мен. Мен оларны хостаар дээш бадып келдим: ынчангаш чоокшулап кел, Мен сени Египетче айбылап чорудуп тур Мен”-деп чугаалаан. ³⁴Ол Моисей болза еврейлерниң:”Кым сени дарга болгаш шийткөкчи кылып каан чүвөл?” – деп чугаалааш, хүлээп көрбээни база аңаа чадаң ыяшка көзүлгөн төлээзин дамчыштыр оларга дарга база хостакчы кылдыр Бурганның чорудуп бергени кижини ол болган. ³⁵Египетин черинге Кызыл далайга база дөртөн чыл дургуузуңда ээн кургаг ховуга кайгамчык чүүлдер болгаш көскү демдектер кылып тургаш, еврейлерни Египетен үндүрө берген Моисей ол болган. ³⁶Израиль чонга: “Бурган бодуңарныңна акы-

дуңма чонуңар аразындан мен ышкаш Медээчини тургузуп каар. Ону дыңнаңар”-дээн.³⁸Ээн кургаг ховуга чыылган чонга Бурганның төлээзиниң Синай дагга аңаа ажыдып берген чүүлүн чугаалаан кижиге ол болган. Дириг сөстөрүн биске дамчыдып бээри биле хүлээп ап тура, өгбелеривис биле кады турган кижиге ол болган.³⁹Ынчалза-даа өгбелеривис аңаа чагыртырындан ойталап хүлээп көрбээннер база сеткилинде Египетче эгли бергеннер.⁴⁰Олар Ааронга мынча деннер: “Бисти баштаар бурганардан кылып бер, бисти Египеттен үндүрүп эккелген демги Моисейни канчап барганын билбес дир бис.”⁴¹Ол хүннерде олар бугажык хевирлиг дүрзү-бурган кылып алгаш, аңаа өргүл салгаш, ботарының холу биле кылган чүүлүнүн мурнуңга өөрүп хөглөп турганнар.⁴²А Бурган өгбелерисден хаяа көрнү бергеш, оларның сылдыстарының ак-шериг бурганчыдып, каапкаш барган, медээчилерниң номунда бижээни дег:” Израиль чон! Ээн кургаг ховуга дөртөн чыл тургузунда Меңээ янзы-бүрү өргүлдер кылган ийик силер бе?⁴³Силер Молохтуң чадырын бурганыңар Ремфанның сылдызын-мөгээр дээш, кылып алганыңар дүрзү-бурганнарны ап алгаш чордуңар чоп. Ынчангаш Мен силерни Вавилон ындынче шөлүптер Мен”.⁴⁴Ээн кургаг ховуга өгбелеривиске херечилел майгыны турган. Ону Бурганның Моисейге берген айтышкыны езугаар база аңаа көргүскен үлегери биле кылган.⁴⁵Ада-өгбелеривис ол майгыны Моисейден хүлээп алгаш Нуннуң оглу Иисустуң башкарылгасы биле өске чоннарның черинге эккелгеш ол черни эжелеп алганар, чүге дээрге Бурган бистиң ада-өгбелеривистиң арнындан үндүр сырыпкан, демги майгын ол чуртка Давидиң хаанан үезинге чедир турган.⁴⁶Бурган олче ээ көрүнген Иаковтуң Бурганынга өргээ тудар чөпшерелди дилеп турган.⁴⁷А Ооң ол өргээзин Соломон туткан.⁴⁸Ынчалза-даа Дээди Өрүккү Бурган кижиге холу биле туткан өргээлерге чурттапас, ол дугайында Бурган медээчизин таварыштыр дамчыштыр чугаалаан:

⁴⁹ ”Дээр Мээң дүжүлгем, чер-бут салыр ширтээм. Меңээ кандыг өргээ тудуп берип шыдаар силер? -деп, Дээрги –Чаяакчы чугаалаан. Мээң дыштаныр черим каяа туруп болурул?

⁵⁰Ол бүгүнү Мээң холум чаяагаан эвес чүве бе?”⁵¹Чөрүү дедир чүректери болгаш кулаа биле арыг эвестер! Силер үргүлчү-ле ада-өгбелериңер ышкаш Ыдыктыг Сүлдеге удурланыр дыр силер.⁵²Ада-өгбелериңерге истедип сүртүрбээн медээчи турган ийик бе? Олар ооң мурнунда актыг-шынныг кижиниң келирин медеглээн улусту өлүрүп турдулар. Ам силер ону садып Ооң өлүрүкчелири апардыңар.⁵³Силер хоойлуну дээрниң төлээлерин таварыштыр хүлээп алгаш даа аңаа чагыртбайн бардыңар”.⁵⁴Ону дыңнааш оларның чүректери чарлыыр чазып аңаа хорадап турганнар.⁵⁵А Стефан Ыдыктыг Сүлдеге бүргетипкеш, дээрже топтап көргеш, Бурганның Өндүр чырыын болгаш Ооң оң талазында турар Иисусту көрүпкан.⁵⁶Стефан: “Мен ажык дээрни болгаш Бурганның оң талазында турар Кижиге Оглон көрүп тур мен”-дээн.⁵⁷Олар ынчан кулактарын дуглап дыңзыдыр алгыржып, оон Стефанче шупту халдай бергеннер.⁵⁸Олар ону хоорай даштынче үндүргеш даштар биле соп эгелээннер. Ону бурудаткан херечилер ботарының хевин Савл дээр аныяк оолдуң бударынның баарынга кадартып салып кааннар.⁵⁹Олар Стефанны даш биле соп турда:” Дээрги Иисус! Мээң амы-тыным хүлээп ал”.⁶⁰Оон дискектенип олуруп алгаш: “Дээрги! бо бачытты дээш оларны буруудатпайн көр”-деп чугаалаан соонда Стефанның амы-тынны үстү берген.

Chapter 8

¹Савл Стефанны өлүргенин чөпсүнгөн чүве-дир. Ол хүнде Иерусалимниң христиан ниитилелге удур аажок улут истеп-сүрүүшкүн эгелээн болгаш, элчиннерден өске бүзүрээн улустуң шуптузу Иудея биле Самарияже тарап чоруй барган. ²Бурганга бердинген улус Стефанны, ооң ажыын ажып ыглажып ажаап кааннар. ³А Савл бүзүрээннерни чок кылыр дээш сүрүп эгелээн. Ол бажыңнарны эргий кезип, эр, херээжен улусту тудуп хоругдааш, кара-бажыңче кирип октап турган. ⁴Истеп сүрүүшкүндөн дескен улус барган-на черлеринге Өөрүнчүг Медээни өөредип турганнар. ⁵Филипп Самарияның хоорайынга келгеш, Христос дугайында өөредип эгелээн. ⁶Чыылган чон Филипптиң чугаазын дыңнааш база ооң кылып турары кайгамчык чүүлдерин көргөш, олче шупту кичээнгеийлиг ооң чугаалаан чугаазын дыңнап турганнар. ⁷Чүгө дээрге хөй-ле букшуураан улустуң буктары алгы-кышкы-биле үнүп, хөй-ле чартыктаан, бертик-бежел улус экирип турган. ⁸Ол хоорайның чурттакчылары ол дээш өөрүп турганнар. ⁹А ооң мурнунда-ла ол хоорайга Симон дээр кижиге чурттап чораан, ол бодун өндүр улут кижиге мен деп чугаалап, илби-шидизи-биле самарий чонну кайгадып турган. ¹⁰Бүгү улут-биче улус ону дыңнап: «Бо кижиде Бурганның Өндүр улут деп адаан күжү бар-дыр» – деп турганнар. ¹¹Ол үр үе иштинде илби-шидизи-биле кайгадып турганы биле, улус ону дыңнаар турган. ¹²Ынчалза-даа Бурганның Чагыргазы болгаш Иисус Христостуң дугайында суртаалдаан Филиппке бүзүрөй берген соонда, хөй эр, херээжен улус сугга суктуруп турганнар. ¹³Симон база бүзүрөй бергеш, сугга суктуруп алган. Ол үргүлчү-ле Филипптен чыда калбайн эдерип, ооң кылып турганы өндүр улут кайгамчык демдектерин көргөш, магадаар болган. ¹⁴Самарияның чурттакчылары Бурганның медээзин хүлээп алганын дыңнааш, Иерусалимге турган элчиннер оларже Пётр биле Иоанны чорудупкан. ¹⁵Петр биле Иоанн келгеш, чаа бүзүрээн улус Ыдыктыг Сүлдени алыр кылдыр, олар дээш мөргүй бергеннер. ¹⁶Чүгө дээрге бүзүрээннер Дээрги Иисустуң ады-биле сугга суктуруп-даа алган болза, Ыдыктыг Сүлдө оларның кайызынче-даа бадып келбээн турган. ¹⁷Ынчан оларга холдарын дээскен, оон олар Ыдыктыг Сүлдени хүлээп алган. ¹⁸Элчиннер улуска холдарын дегзиргеле, Ыдыктыг Сүлдениң бадып кээп турарын көрүп кааш, Симон элчиннерге: ¹⁹«Холдарым дээскеним кижиге Ыдыктыг Сүлдө бадып кээр кылдыр, меңээ база ыңдыг күштен бериңерем» – деп акша сунуп турган. ²⁰А Пётр аңаа мынча дээн: «„Бурганның белээн акша-биле садып ап шыдаар мен“ – деп бодапкан болзуңза, акшаң сээң-биле кады эстип чиде берзин! ²¹Бистиң бараан болуушкунувуска киржир үлүг-хууң чок-тур, чүгө дээрге сээң чүрээң Бурганның мурнунга шынчы эвес-тир. ²²Ол бачыгың дээш, бурууң билин база Бурганга мөргү, канчап билир, Ол ыңдыг бодалдарыңны өршээр чадавас. ²³Ажыг хоранның адааргал иштиң долганын база кара сагышка туттурганыңны көрүп тур мен». ²⁴Симон ынчан: «Силерниң чугаалааныңар ышкаш, мээң биле ол чүүл болбас кылдыр, мен дээш Дээргиге мөргүп көрүңер» – деп харыылаан. ²⁵Олар ол черге боттарының херечи болган бүгү чүвезин улуска чугаалап, Дээргиниң сөзүн тарадып, Иерусалимче ээп келгеннер. Орук ара олар Самарияның хөй-ле суурларынга Өөрүнчүг Медээни медеглөп чорааннар. ²⁶А Филиппке Дээргиниң төлээзи мынча дээн: «Тургаш, дъуш үезинде Иерусалимден Газа баар ээн орукче чорувут». ²⁷Ол дораан чорупкан. Ынчан бир-ле эфиоп кижиге-Эфиопияның кандакиязы дээр кадынның ызыгууртан дүжүмеди болгаш кадынның эртинге-байлааның кадагалакчызы – Бурганга мөгөйш, Иерусалимге четкеш келген соонда, ²⁸ол-ла орук-биле чанып олурганнар. Эфиоп бодунуң чууазыңга саадапкан, Исаяя медээчининиң номун номчуп чораан. ²⁹Ыдыктыг Сүлдө Филиппке мынча дээн: «Чуузага чеде бергеш, ооң чаны-биле басып олур». ³⁰Филипп чуузага чеде бергеш, дүжүметтиң Исаяяны номчуп турарын дыңнап каан. «Номчаан чүүлүңерниң утказын билип турар-дыр силер бе?» – деп, Филипп айтырган. ³¹«Бир кижиге тайылбырлап бербес болза, канчап билип алыр кижиге мен?» – деп, демгизи харыылааш, чуузага кады олурарынче Филиппти чалаан. ³²Ооң Бижилгеден номчуп олурган черинде мынча дээн болган: «Дөгөрери-биле аппар чыдар дөтпө-хураган дег, дүгүн кыргыыр дээн хойнуң үн үндүрбези дег, ол аксын ажытпаан. ³³Ону дора көрүп, чөптүг шииткел кылбааннар. Ооң салгалының дугайында кым чугаалап шыдаарыл? Ону чер кырынга амылыг арттырбаан болгай». ³⁴Ол Филипптен: «Айтып берип көрөм, медээчи мында кымның дугайында чугаалаан чоор: бодунуң дугайында бе азы өске кандыг-бир кижиге дугайында бе?» – деп айтырган. ³⁵Филипп ынчан тайылбыр кылып, Бижилгениң ол черинден эгелээш, Иисус дугайында аңаа чугаалап берген. ³⁶Чоруп ора, олар сугга чоокшулап кээрге, Евнух мынча дээн: «Көрөм, суг бо-дур. Мээң сугга суктуруп аарымга чүү шаптыктап турарыл?». ³⁷Филипп харыылаан: «Бир эвес чүрээң ханызыңдан бүзүрээр болза ынчан болур. Евнух “Иисус Христос Бурганның Оглу бүзүрээр мен” деп чугаалаан. ³⁸Ол чууазын доктаадырын дужааган. Оон Филипп биле евнух сугну сүзүп кире бээрге, Филипп ону сугже суккан. ³⁹Олар сугдан үнүп кээрге,

Ыдыктыг Сүлде Евнухче бадып келген. Дээргиниң төлээзи Филиппти алгаш баарга. Евнух бодунуң оруун өөрүшкү-маңнайлыг уламчылап чорупкан, а Филиппти ооң соонда черле көрүп көрбээн. ⁴⁰А Филипп Азот хоорайга чеде хона бергеш, оон Кесарияга чеде бергижеге чедир, таварып эрткени бүгү хоорайларга Өөрүнчүг Медээни суртаалдап чораан.

Chapter 9

¹Ол аразында Савл Дээргиниң өөреникчилеринге кыжанып, оларның амы-тынынга чедерин бар шаа-биле күзеп турган. Ол Бурганның дээди бараалгакчызынга чеде бергеш, ²Дамаскының синагогаларынга көргүзери-биле бижээн чагааларны дилеп алган. Иисустуң өөредиин эдерген улусту Савл Дамаскыдан тып алып болза, оларны эр-херээжен дивейн, хүлүп-шарааш, Иерусалимче эккеп болур деп чөпшээрелди чагааларда берген болган. ³Савл Дамаск хоорайже чоокшулап бар чыдырда, хенертен ону дээрден чырык хөмө чырыдыпкан. ⁴Ол черже кээп ушкаш: «Савл! Савл! Мени чүге истеп-сүрүп тур сен?» – дээн үн дыңнап каан. ⁵Ол: «Силер кым силер, Дээрги?» – дээн. Үн: «Мен – сээң истеп-сүрүп турарың Иисус-тур мен – деп харыылаан. Мээңе удур демисежири сеңээ берге боор. ⁶Савл кортканындан сириңейнип Дээрги меңээ чүнү кылырын дужаар Сен-дээн? А ам туруп келгеш, хоорайже чорувут. Аңаа баарыңга, сээң ам чүнү кылыр ужурлууну улус чугаалап бээр». ⁷Ооң биле кады эдерип чораан улус көжүп калган турган: олар үннү дыңнааннар, ынчалза-даа кымны-даа көрбээннер. ⁸Савл черден туруп келген, а карактарын ажыдыптарга, ол чүнү-даа көрбөс болган. Ынчангаш ооң-биле кады чораан улус ону холундан четкеш, Дамаскыже эккелгеннер. ⁹Ооң карактары үш хүн дургузунда согур хевээр турган, ынчан ол чүнү-даа ижип-чивээн. ¹⁰Дамаскыга Анания дээр өөреникчизи турган. ¹¹Дээрги аңаа ажыдышкын кылып: «Анания!» – дээн. Оозу: «Дээрги, мында мен!» – деп харыылаан. Дээрги аңаа мынча деп айыткан: «Бо дораан Дорт дээр кудумчуга бар, оон Иуданың бажыңындан Тарс хоорай чурттуг Савл дээр кижини айтыр, ол ам ында мөргүп турар-дыр. ¹²Савл Менден ажыдышкын алган: чедип келгеш, холдарын аңаа дээскеш, ооң карактарын экиртип бээр Анания дээр кижини көргөн». ¹³Анания харыылаан: «Дээрги, мен ол кижини дугайында база Иерусалимде Сээң улузунга удур ооң кылганы эндерик дерзии үүлгедиглериниң дугайында хөй улустан дыңнаан мен. ¹⁴А бээр кээрде, ол Сээң адыңга бүзүрээр бүгү улусту тудуп хоругдаар эргени Бурганның дээди бараалгакчызындан дилеп алгаш, чедип келген-дир». ¹⁵Ынчаарга Дээрги аңаа: «Ынаар бар, чүге дээрге ол кижини – Мээң шилип алган чепсээм-дир. Ол Мээң адымны өске чоннарның, хааннарның болгаш израиль чоннуң мурнунга медеглээр. ¹⁶Мээң адым ужун ооң ам кайы хире хилинчек көөрүн Бодум аңаа көргүзөр мен» – дээн. ¹⁷Анания чорупкаш, ол бажыңче кире бергеш, Савлга холдарын дээскеш: «Дуңмам Савл! Бээр кел чоруңда, сеңээ уткушкан Дээрги Иисус сээң карактарың катап көрө берзин дээш база Ыдыктыг Сүлде сени бүргезин дээш, мени сенче чорудупту» – дээн. ¹⁸Ол дораан Савлдың карактарындан балык казырыы дег чүве адырлып кээп дүшкөн соонда, ооң согуру эттине берген. Ол туруп келгеш, сугта суктуруп алган. ¹⁹А ооң соонда Савл чемненип аарга, күжү катап эглип келген. Савл Иисустуң өөреникчилери-биле кады Дамаскыга каш хонган. ²⁰Ол синагогаларга Иисус дээрге Бурганның Оглу дээрзин дораан суртаалдап эгелээн. ²¹Ону дыңнаан улус шупту кайгап: «Иерусалимге Иисуска бүзүрээн улусту чок кылырын күзеп турган кижини ол эвес чүве бе? Оларны хүлүп-шарааш, Бурганның дээди бараалгакчыларынче аппаар дээш, ол бээр кел чораан эвес чүве бе?» – деп турганнар. ²²А Савлдың чугаазы улам күштелип, улам барымдаалыг болу берип, Иисус дээрге Христос дээрзин ол шынзыдарга, Дамаскыда чурттаан иудейлер удурланыр аайын тыппайн турган. ²³Элээн үр үе эрткенде, иудейлер ону өлүрер деп, дугурушканнар. ²⁴Ынчалза-даа Савл оларның ол сагыжын билип каан. Олар ону өлүрер дээш, дүн-хүн дивейн, хоорай хаалгазын кадаргаш турупканнар. ²⁵А Савлдың өөреникчилери дүне када келгеш, ону аргаан хааржакка олурткаш, хоорай ханазының кырынче көдүргеш, ооң артынче бадырышканнар. ²⁶Савл Иерусалимге келгеш, Иисустуң өөреникчилеринге каттыжып аарын оралдашкан. Ынчалза-даа олар шупту ооң өөреникчи апарганынга бүзүрөвейн, коргар болганнар. ²⁷Варнава ынчан ону эдертип алгаш, элчиннерге келгеш, Савлдың орукка чорааш, Дээргини көргенин, Дээрги ооң-биле канчаар чугаалашканын база Иисустуң ады-биле ооң Дамаскыга кайы хире дидим суртаалдаанын оларга чугаалап берген. ²⁸Савл олар-биле кады артып калгаш, Иерусалимге чоруп, Дээргиниң ады-биле дидим суртаалдап турган. ²⁹Ол грек дылдыг иудейлер-биле чугаалажып тургаш, олар-биле маргыжыпкан, а олар ону өлүрер деп барганнар. ³⁰Бүзүрээннер ону билип кааш, Савлды Кесарияже аппаргаш, оон Тарсче чорудупканнар. ³¹Бүгү Иудеяга, Галилеяга база Самарияга христиан ниитилелге амыр-тайбың дүжүп, ол быжыгып олурган. Бүзүрээн улус Дээргини хүндүлөп, Оон коргуп чурттаар боорга база Ыдыктыг Сүлде оларны сорул киирерге, өөреникчилерниң саны көвүдөп турган. ³²Бир-ле катап Пётр шуптузун эргип чорааш Лиддада чурттаан бүзүрээн улуска чедип келген. ³³Ол аңаа мунчурап аарааш, сес чыл дургузунда дөжээнден турбайн чыткан Эней дээр кижини тып алган. ³⁴Пётр ол кижиге: «Эней! Иисус Христос сени экиртип тур. Тургаш, дөжээнден дүрүп кел» – дээн. Эней ол-ла дораан туруп келген. ³⁵Лидда биле Шароннуң бүгү чурттакчылары Энейниң экирээнин көргөш, Дээргиге бүзүрөй бергеннер. ³⁶Иоппия хоорайга Иисустуң бир кыс өөреникчизи турган. Ооң адын Тавифа азы «Элик» дээр

турган. Ол буянның херектер кылып, ядыыларга хөй дуза чедирип турган. ³⁷Ол хүннерде Тавифа аарааш, өлген болган. Ооң мага-бодун чутгаш, бажыңының кырыкы өрээлинче салып кааннар. ³⁸А Лидда Иоппияның чоогунга турган, ынчангаш бүзүрэннер Пётрнуң Лиддада келгенин дыңнааш, олче ийи кижичорудупкаш: «Дораан биске чедип келиңерем!» – деп дилээннер. ³⁹Пётр олар-биле кады чорупкан. Ол чедип кээрге, ону кырында өрээлче киире бергеннер, а бүгү дулгуяк херээженнер ону үглөп келгеш, олар-биле кады турган үезинде Эликтин даарап берген хөйлеңнерин болгаш өске-даа хевин ыы-сыылыг көргүзүп турганнар. ⁴⁰Пётр оларның дөгerezин өрээлден үндүрүпкеш, дис кырынга олура дүшкеш, мөргүп эгелээн. Оон өлген кижиче эргилгеш: «Тавифа, туруп кел!» – дээн. Ол херээжен карактарын ажыдып келгеш, Пётрну көрүп кааш, ковайып келген. ⁴¹Пётр олче холун сунгаш, тургузуп алган. Оон ол бүзүрэннер болгаш дулгуяк херээженнерни кый депкеш, Тавифа дирлип келгенин оларга көргүскен. ⁴²Ол болуушкун бүгү Иоппияга билдингир апарган болгаш, хөй улус Дээргиге бүзүрөй берген. ⁴³А Пётр Иоппияга элээн хөй хүн чурттаан. Ол алгы-кеш эттээр Симоннуң бажыңыга турган.

Chapter 10

¹Кесарияга Корнилий деп аттыг, рим шеригниң Италий дээр батальоннуң чүс шериг баштыңчызы кижиг турган. ²Ооң боду-даа, өг-бүлөзи-даа Бурганны аажок хүндүлээр, Аңаа бердинген улус турган. Ол ядыыларга хөй-ле дузалап, Бурганга үргүлчү мөргүүр кижиг турган. ³Бир-ле катап, хүн үнгенден бээр тоскушак үезинде, Бурган аңаа ажыдыышкын кылган. Аңаа чедип келгеш: «Корнилий!» – дээн Бурганның төлээзин ол тода көрүп каан. ⁴Корнилий корга берип, олче көрүнгөш: «Дээрги, чүү ирги?» – дээн. Бурганның төлээзи: «Мөргүлдөр болгаш ядыыларга дузаңны Бурган сактып келген. ⁵Ам Пётр деп адаткан Симонну эккээр кылдыр Иоппияже улустан айбылавыт. ⁶Ол кижиг далай эриинде бажыңныг алгы-кеш эттекчизиг Симон сугда турар-дыр» – деп харыылаан. Ол сен болгаш сээң бүгү өг-бүлөң камгалалды алыр сөстөрни чугаалаар. ⁷Корнилий-биле чугаалашкан Бурганның төлээзи чоруй баарга, ол бодунуң ийиг чалчазын болгаш бодунуң чанынга турар хүлээлгелиг, Бурганга бердинген бир шеригни кый деп алган. ⁸Ол чүү болганын, чүве арттырбайн, чугаалааш, оларны Иоппияже чорудупкан. ⁹Даартагы хүннүң дүшү үезинде, ол улус хоорайга чоокшулап кел чыдырда, Пётр бажың кырынче мөргүп үнө берген. ¹⁰Ол аштааш, чемнениксей берген. Чем хайнып турар аразында, аңаа Бургандан ажыдыышкын келген. ¹¹Пётр аңгайтыр ажыттына берген дээрни база дөрт ужундан агаарга тудуп алгаш, черже бадырып олурар улуг пөске дөмей бир-ле чүвени көрүп каан. ¹²Ол пөсте янзы-бүрү дөрт даванныг-даа, соястаар-даа дириг амытаннар база дээрниң куштары бар болган. ¹³Оон бир-ле үн дыңналып, аңаа: «Пётр, туруп келгеш, оларны дөгөргөш, чи» – дээн. ¹⁴Ынчалза-даа Пётр: «Черле хоржок, Дээрги! – деп харыылаан. – Мен кажан-даа бужар, арыг эвес чүве чип көрбээн мен». ¹⁵Үн ынчан база катап чугаалааш, аңаа мынча дээн: «Бурганның арыглап каан чүвезин арыг эвес дивейн чор». ¹⁶Үш удаа ынчанган соонда, пөс катап дээрже көдүрлүп үнө берген. ¹⁷Пётр Бургандан ол чүү уткалыг ажыдыышкын болганын аайын тыппайн турда, Корнилийниң айбылаан улузу Симоннуң бажыңы кайдазын айтырып четкеш, хаалга чанынга доктаай бергеннер. ¹⁸Олар: «Пётр деп аттыг Симон мында бар бе?» – деп ыткыр айтырганнар. ¹⁹Пётр Бургандан ажыдыышкын дугайында боданып турар аразында, Ыдыктыг Сүлдө аңаа мынча дээн: «Симон, сени үш кижиг дилеп тур. ²⁰Доп-дораан адаанче дүже бер. Олар биле иудейлерниң аразында кандыг-даа ылгал кылбайн, ол улус-биле кады чорувут, чүгө дээрже оларны Мен чоруттум». ²¹Пётр адаанче дүжүп келгеш, ол улуска: «Дилеп турар кижилер мен-дир мен. Кандыг херектиг келдиңер?» – дээн. ²²Олар мынча деп харыылаан: «Бисти Бурганга бердинген база Оон коргар, бүгү иудейлерниң хүндүлээри Корнилий дээр чүс шериг баштыңчызы кижиг чорутту. Аңаа Бурганның ыдыктыг төлээзи силерни бодунуң бажыңынче чалап алгаш, чугаа-сөзүңерни дыңнаарын дужааган-дыр». ²³Пётр ынчан оларны бажыңче чалааш, аалчыларын ашкарып-чемгерген. Даартазында хүндүс Пётр олар-биле кады чорупкан, Иоппиядан чамдык бүзүрөөннер база ону эдерип чорупканнар. ²⁴Оон бир хүн эрткенде, олар Кесарияга чедип келгеннер. Корнилий төрөлдөрин болгаш чоок эш-өөрүн чыып алгаш, оларны манап турган. ²⁵Пётр бажыңче кирип олурда, Корнилий ону уткааш, ооң мурнунче кээп дүжүп, мөгейген. ²⁶Ынчалза-даа Пётр ону көдүргөш: «Туруңар! Мен анаа кижиг-дир мен» – дээн. ²⁷Оон ол Корнилий-биле чугаалашпышаан, бажыңче кирип келгеш, ында хөй улус чыылганын көрүп каан. ²⁸Пётр оларга мынча дээн: «Иудей кижиниң өске аймак-чон улузу-биле харылзажыры база оларның бажыңынга кирери хоруглуг дээрзин билер силер. Ынчалза-даа Бурган меңээ „Кымны-даа бужар, арыг эвес деп болбас ужурлуг сен“-деп айыткан. ²⁹Ынчангаш мени чалап, улус кээрге, удур чүве чугаалавайн, чедип келдим. Мени чүгө келдирткениңерни ам айтырып көрейн». ³⁰Корнилий мынча дээн: «Мен дөрт хүн бурунгаар, бо өйдө, бажыңымга шээрленмишаан мөргүп олурган мен, тоскушак үези турган чүве. Хенертен мээң мурнумга чайынналчак чырык хептиг кижиг көстүп келген. ³¹Ол мынча дээн: „Корнилий, Бурган мөргүлүң дыңнаан-дыр база ядыыларга дузалааныңны бодап турар-дыр. ³²Ынчангаш Пётр деп аттыг Симонну сүрдүрүп, Иоппияже улустан чорудувут. Ол далай эриинде бажыңныг алгы-кеш эттекчизиг Симон сугда аалдап турар-дыр“. ³³Мен ол дораан силерни сүрдүрүп, улус чорудуптум, чедип келгениңер кончуг эки-дир. Дээрги силерге: „Чугаала“ – деп дужааган бүгү чүвезин дыңнаар дээш, бис ам шупту мында, Бурганның мурнунда турарывыс бо-дур». ³⁴Пётр ынчан чыылган улуска чугаалап эгелээн: «Бурган улусту ылгай көрбөс дээрзин ам-на билдим. ³⁵Кандыг-даа чоннуң иштинден Ону хүндүлээр база чөптүг чорукту барымдаалаар улус Ооң сеткилинге кирер-дир. ³⁶Бурганның израиль чонга чорудуп бергени меңээ дугайында билер силер. Амыр-тайбың дугайында Өөрүнчүг Медээзин Ол бүгүдениң Дээргизиг Иисус Христостуң аксы-биле медегледи. ³⁷Иоанның суртаалдааны сугга суктуруушкун соонда, Галилеядан эгелээш, бүгү Иудеяга чүү болуп турганын билер силер. ³⁸Бурган Назарет чурттуг Иисусту шилип алгаш, Ыдыктыг Сүлдө биле күштү Аңаа хайырлаан. Бурган Иисус-биле кады болган, ынчангаш Иисус буянын

херектер кылып, эрликтин салдарына алыскан улустун дөгөрезин экиртип, чер болганга чоруп турган.

³⁹Бис Иисустун иудейлер чуртунга база Иерусалимге кылып турган бүгү чүүлдеринин херечилери бис.

Ону шаажылал ыяжынга хере-шаап өлүргөннөр. ⁴⁰Ынчалза-даа Бурган Иисусту үшкү хүнде катап диргискеш, Ону улуска көстү бээр кылыпкан. ⁴¹Бүгү чон эвес, а бис, Бурганның баш удур шилип алган херечилери, Ону көрдүвүс. Ол катап дирлирге, Ооң-биле кады аштанып-чемненип турдуvus. ⁴²Ол биске улуска суртаалдаарын база дириглерни-даа, өлүглерни-даа шиитсин дээш, Бурганның салып кааны шииткекчи – Ол Боду дээрзин херечилээрин дужааган. ⁴³Бүгү медээчилер Ооң дугайында херечилеп, Аңаа бүзүрэн кижиги бүрүзүнүн бачыттарын Ооң ады-биле өршээрин бадыткап турганнар». ⁴⁴Пётр ону чугаалап турда-ла, ооң суртаалын дыңнап турган бүгү улусче Ыдыктыг Сүлдө бадып келген. ⁴⁵Пётр-биле кады келген кыртыжап демдектеткен бүзүрэннер Бурганның Ыдыктыг Сүлдени өске чоннар улузунга белек кылдыр бергенин көргөш, кайгааннар. ⁴⁶Чүгө дээрге олар дыңнаарга, демги улус билдинмес дылдарда чугаалажып, Бурганны алдаржыда берген чүве-дир. Пётр ынчан мынча дээн: ⁴⁷«Бо улус Ыдыктыг Сүлдени бис ышкаш алды чоп! Ындыг болганда, оларның сугга суктурарын хоруп болур бе?» Пётр оларга Иисус Христостун ады-биле сугга суктурарын дужааган. Оон демги улус Пётрдан ам-даа каш хүн иштинде олар-биле артарын дилеп турганнар.

Chapter 11

¹Өске чоннар улузу база Бурганның медээзин хүлээп алганын элчиннер болгаш Иудеяда бүзүрөөн улус дыңнап каан. ²Ынчангаш, Пётр Иерусалимге чедип кээрге, чамдык кыртыжап демдектеткен бүзүрөөннер ону буруудады берген. ³Олар: «Сен кыртыжап демдектетпээн улус бажыңнары кирип, олар-биле кады чемнендиң» – деп турганнар. ⁴Пётр ынчан болган чүүлдү бирден бирээ чокка чугаалап эгелээн: ⁵«Мен Иоппия хоорайга мөргүп олургаш, Бургандан ажыдышкын алдым. Дөрт ужундан туткаш, дээрден бадырып олурар улуг пөске дөмей бир-ле чүве көрдүм. Ол чүве меңээ чоокшулап кээрге, ⁶ынаар бакылапкаш, азырал болгаш черлик дөрт даванныг-даа, соястаар-даа дириг амытаннарны, азырал эвес куштарны көрүп кагдым. ⁷Оон меңээ: „Пётр, туруп келгеш, оларны дөгөргөш, чи“ – дээн үн дыңнап кагдым. ⁸Мен: „Черле хоржок, Дээрги-Чаяакчы! Мен кажан-даа бужар азы арыг эвес чүве чип көрбээн мен“ – деп харыыладым. ⁹Дээрден үн база катап чугаалады: „Бурганның арыглап каан чүвезин арыг эвес дивейн чор“. ¹⁰Болган чүүл үш катап катаптады. Оон ол бүгү дээрже катап көдүрлүп үнө берди. ¹¹Таптыг-ла ол өйдө бистиң аалдап турганывыс бажыңга Кесариядан менче чоруткан үш кижиге чедип келди. ¹²Ыдыктыг Сүлдө меңээ ол улус биле бистиң аравыста кандыг-даа ылгал кылбайн, олар-биле кады чоруурун айытты. Бо алды бүзүрөөн ха-дуңмавыс база мени эдерип чорупту, оон бис Корнилийниң бажыңыңга чеде бердивис. ¹³Ол биске бодунуң бажыңыңга Бурганның төлээзин көргөнин чугаалады. Бурганның төлээзи аңаа: „Пётр деп аттыг Симонну сүрдүрүп, Иоппияже улустан чорудувут. ¹⁴Сени болгаш бүгү өг-бүлөңни камгалаар сөстөрүң ол сеңээ чугаалап бээр“ – дээн болду. ¹⁵Мен чугаалап эгелээримге, Ыдыктыг Сүлдө, эгезинде бисче ышкаш, оларже база бадып келди. ¹⁶Мен ынчан Дээрги Иисустуң: „Иоанн улусту сугже суп турган, а Бурган силерни Ыдыктыг Сүлдөже сугар-дыр“ – дээнин сактып келдим. ¹⁷Ынчангаш Дээрги Иисус Христоска бүзүрөй бээривиске, биске бергени белээн Бурган өске чоннар улузунга база берген болганда, Аңаа удурланыр хире чүү ындыг кижиге мен?“ ¹⁸Ону дыңнааш, олар оожургай берип, Бурганны алдаржыдып: «Өске чоннар улузу база мөңгө амыдыралды алзын дээш, Бурган оларга база бачыттарын миннип, Бодунче эглип кээр арганы хайырлаан-дыр» – дижип турганнар. ¹⁹Стефан өлгөн соонда эгелээн истеп-сүрүүшкүннерден дескеш, тарай берген бүзүрөөннер Финикия, Кипр болгаш Антиохияга чеде бергеннер. Олар Буянныг Медээни чүглө иудейлерге медеглөп чорааннар. ²⁰Ындыг-даа болза, оларның Кипрде болгаш Киринейда чурттаан чамдыызы Антиохияга келгеш, Дээрги Иисус дугайында Буянныг Медээни өске чоннар улузунга база медеглөп турганнар. ²¹Дээрги-Чаяакчының күжү олар-биле кады болуп, дыка хөй улус бүзүрөөш, Дээрги-Чаяакчыже эгли берген. ²²Ол дугайында чугаа-соот Иерусалимниң христиан ниитилелинге дыңналырга, олар Антиохияже Варнаваны чорудупкан. ²³Варнава ынаар четкеш, Бурганның ол улуска көргүскөн авыралын көргөш, аажок өөрүп, Дээрги-Чаяакчыга сеткилдиң ханызындан бердинер база шынчы боор кылдыр оларны сорук кирип турган. ²⁴Чүгө дээрже ол болза Ыдыктыг Сүлдөге база бүзүрөлгө бүргөткен, буянныг кижиге дир. Дыка хөй улус Дээргини эдерип, Аңаа бүзүрөй берген. ²⁵Варнава оон Тарсче Савлды дилеп чорупкаш, ону тып алгаш, Антиохияга эккелген. ²⁶Олар аңаа христиан ниитилелге бүдүн чыл дургузунда артып калгаш, дыка хөй улусту өөредип турганнар. Иисуска бүзүрөөн улусту эң баштай Антиохияга христианныр деп адай берген. ²⁷Ол өйдө Антиохияже Иерусалимден Бурганның медээчилери чеде берген. ²⁸Оларның бирээзи, Агав дээр кижиге, туруп келгеш, Сүлдөгө башкарткаш, бүгү делегейге улуг аш болурун медеглээн (ол аш-чут Клавдий императорнуң үезинде болган чүве-дир). ²⁹Бүзүрөөн кижиге бүрүзү ынчан бодунуң шыдаар шаа-биле Иудеяда акы-дуңмаларынче дузаламчы чорударын шийттирлээн. ³⁰Олар ынчалдыр кылгаш, чыып алган акшазын Варнава биле Савлды дамчыштыр Иудеяда христиан ниитилелдин удуртукчуларынче чорудупканнар.

Chapter 12

¹Барык ол өйдө Ирод хаан христиан ниитилелдин чамдык улузун истеп-сүрүп эгелээн. ²Ол Иоанның акызы Иаковту хылыш-биле шанчып өлүрерип каан. ³Иудейлерге ол чорук тааржырын көргөш, Пётрну база тудуп хоругдап алган (ынчан Хаарган далганның байырлалының хүннери турган чүве-дир). ⁴Ирод Пётрну тудуп хоругдааш, ону кара-бажыңче кири октааш, ээлчег бүрүзү дөрт кижилиг болур дөрт бөлүк шеригте ону ээлчежиپ кадарарын дужааган. Чүгө дээрге Ирод Хосталышкын байырлалының соонда ону шиидери-биле чон мурнунче үндүрүп кээр бодаан. ⁵Пётрну кара-бажыңга суккаш, кадартып каан, а бүзүрөөннөр Петр дээш Бурганга аажок мөргүп турганның. ⁶Иродтун ону чон мурнунче үндүрүп кээр деп турганы хүннүн бүдүүзүндө дүгө Пётр ийи илчирбе-биле демирледип алгаш, ийи шериг аразыңга удуп чыткан, а кара-бажыңның эжиин таңныылдар кадарып турган. ⁷Хенертен Дээрги-Чаяакчының төлээзи чедип келгеш, кара-бажың иштин чайынналдыр чырыдыпкан. Дээрнийң төлээзи Пётрнуң быктынче идип, ону оттурупкаш: «Дүрген тур» – дээрге, илчирбелер Пётрнуң холдарыңдан кээп дүшкөн. ⁸Дээрнийң төлээзи Пётрга: «Куруң куржангаш, идиң кедип ал» – дээрге, ол кетгинип алган. Оон дээрнийң төлээзи: «Хевиң кеткеш, мээң соомдан чорувут» – дээн. ⁹Дээрнийң төлээзиниң кылып турар хамык чүүлү херек кырында болуп турарын билбейн, Пётр ону эдерип үнүп келген. «Дүш көргөн боор мен» деп, ол бодап чораан. ¹⁰Бирги болгаш ийиги ээлчегнийң таңныылдарының чаны-биле эрткеш, олар хоорайже үнөр демир хаалгага чедип келгеннер. Хаалга боду-ла ажыттына берген, а олар үнүп келгеш, бир кудумчу дургаар кылаштап чорупканда, дээрнийң төлээзи хенертен чоруй барган. ¹¹Пётр миннип келгеш, мынча дээн: «Ам ылап шын билдим: Дээрги Бодунуң төлээзин чоруткаш, мени Иродтун холундан база иудей чоннуң мени манап чоруур шииткелинден камгалаан-дыр». ¹²Пётр долгандыр көргөш, Марк деп ады база бар Иоанның авазы Марияның бажыңынче чорупкан. Аңаа хөй чон чыылгаш, мөргүп турган чүве-дир. ¹³Пётр хаалганы соктаптарга, Рода дээр чалча кыс дыңнаалап үнө халаан. ¹⁴Ол Пётрнуң үнүн танып кааш, өөрөөннөндөн хаалганы ажыдарын-даа уттупкаш, дедир хире халааш: «Пётр хаалга аксында тур!» – дээн. ¹⁵Улус: «Сээң угааның анаа эвес-тир» – дээннер. А ол: «Мээңи шын» – дээш турар болган. Улус аңаа: «Ол болза ону карактаан дээрнийң төлээзи боор» – дээннер. ¹⁶Ол аразында Пётр хаалганы соктап-ла турган. Хаалганы ажыдыпкан улус ону көрүп кааш, аажок кайгаан. ¹⁷Оларже ыттаваңар деп холу-биле айыткаш, Пётр Дээргиниң Ону кара-бажыңдан ону канчаар үндүргенин чугаалааш: «Ол дугайында Иаковка база өске-даа бүзүрөөн улуска дыңнадыңар» – дээн. Оон үнгөш ол өске черже чоруй барган. ¹⁸Хүн үнүп кээрге, шериглер аразыңга улуг хөлзээзин үнгөн: кым-даа Пётр-биле чүү болганын билбес болган. ¹⁹Ирод ону дилеп эгелээш, тып чадаан болгаш таңныылдарны байысаагаш, оларны шаажылаарын дужааган. Оң соонда Ирод Иудеядан Кесарияже чорупкаш, аңаа артып калган. ²⁰Ол үдө Ирод Тир биле Сидоннуң чурттакчыларыңга аажок килеңнээн турган. А олар хаанның кол чалчазы болур Власт дээр кижини бодунуң талазыңче элдирип алгаш, чаңгыс эп-сеткилдиг хаанга чеде бергеш, эптежип алырын дилээннер, чүгө дээрге оларның чуртун аъш-чем-биле Иродтун чурту хандырып турган чүве-дир. ²¹Ужуражыр кылдыр доктааткан хүнде Ирод хаан хевин кеткеш, дүжүлгезинге саадапкаш, чыылган чонга чугаа чугаалаан. ²²А чон: «Ол дээрге кижиниң эвес, а Бурганның үнү-дүр!» – деп алгыржып эгелээн. ²³Ирод Бурганны алдаржытпайн барган, ынчангаш Дээргиниң төлээзи ол дораан ону узуткап, курттарга диригте-ле чиртип, өлүп калган. ²⁴А Бурганның сөзү улам күш кирип, нептереп турган. Варнава биле Савл оларга онааган даалганы күүсеткеш, Марк деп өске ады база бар Иоанны эдертип алгаш, Иерусалимче ээп келгеннер.

Chapter 13

¹ Антиохияның христиан ниитилелинге Бурганның медээчилери болгаш башкылар: Варнава, Нигер деп өске ады база бар Симеон, Киринае чурттуг Луций, Ирод чагырыкчы-биле кады кижизиттирип өскөн Манаил болгаш Савл олар турганнар. ² Олар Дээрги-Чаяакчыга бараан болуп база шээрленип турда, Ыдыктыг Сүлде мынча дээн: «Варнава биле Савлды, Мээң оларга кыйгырганым ажыл-херээнче меңээ аңгылап бериңер». ³ Медээчилер болгаш башкылар ынчан шээрленип, мөргүп алгаш, Варнава биле Савлга холдарын дээскеш, оларны чорудупканнар. ⁴ Ыдыктыг Сүлдениң айбылап чорутканы ийи элчин Селевкияже бада бергеш, оортан Кипр ортулукче эжиндирип чорупканнар. ⁵ Олар Саламин хоорайга келгеш, аңаа иудей синагогаларга Бурганның сөзүн өөреткеннер. Иоанн Марк база олар-биле кады чоруп, дузалап турган. ⁶ Олар ортулукту өттүр эрткеш, Паф хоорайга келгеннер. Аңаа оларга караң көрнүр еврей, меге медээчи Вариисус таваржы берген. ⁷ Ол Римден томуйлаан ортулук чагырыкчызы Сергей Павелдин чок кижизи турган. Чагырыкчы угаанныг кижиге болган. Ол Бурганның сөзүн дыңнаксааш, Варнава биле Савлды келдиртип алган. ⁸ Ынчалза-даа Элима (ол атты очулдуарга, «Караң көрнүр кижиге» дээн уткалыг) дээрзи чагырыкчыны бүзүрелден ойталадыр деп турган. ⁹ Савл (ооң Павел деп ады база бар турган) ынчан Ыдыктыг Сүлдеге бүргедипкеш, ол Элимаже топтап көргеш, мынча дээн: ¹⁰ «О, кара сагыштыг, хай-бачыт биле долган, эрликтин огу, бүгү-ле буянныг чоруктуң дайзыны! Дээргиниң шын оруктарындан улусту чайладырын черле соксавас сен бе?» ¹¹ Дыңнап көр, Дээргиниң холу сенче көдүрүлген-дир, ам согурара бергеш, элээн үеде хүн чырыы көрбес сен». Ол дораан дүмбей караңгы Элиманы хөмө аптарга, ол оруун баштап бээр кижиге дилеп, ыңай-бээр кылаштап эгелээн. ¹² Болган чүүлдү көргеш, Дээрги өөредиин кайгап-хараан чагырыкчы бүзүрэй берген. ¹³ Павел болгаш ону эдерген улус Пафтан эжиндирип чоруткаш, Памфилияның черинге эрикче дүшкеш, Пергия хоорайга келгеннер. Аңаа Иоанн олар-биле чарылгаш, Иерусалимче чана берген. ¹⁴ А олар Пергиядан оруун уламчылап үнгеш, Писидияда Антиохия хоорайга чедип келгеш, амыр-дыш хүнүнде синагогаже кирип, аңаа олуруп алганнар. ¹⁵ Мойсейниң хоойлузу болгаш медээчилерниң номнарындан номчулгалар кылган соонда, синагога даргалары оларга мындыг сөс дамчыткан: «Акы-дуңма, силерде чонну быжыктырар медээ бар болза, чугаалап көрүңер». ¹⁶ Павел ынчан туруп келгеш, чүве чугаалаар дээнин холу-биле айыткаш, мынча дээн: «Израиль чон база Бурганга мөгеер өске улус, мени дыңнаңар!» ¹⁷ Бо израиль чоннуң Бурганы бистиң өгбелеривисти шилип алган. Бистиң чонувус Египетке чурттап турда, Бурган оларны өстүрүп-көвүдеткеш, Бодунуң холунуң күжү-биле ол чурттан үндүрө берген. ¹⁸ Дөртөн хире чыл дургузунда Ол ээн кургаг ховуга оларны шыдажып келген. ¹⁹⁻²⁰ Бурган Ханаанга чеди аңгы өске чонну хыдып каапкаш, оларның черин израиль чонга дөрт чүс бежен чыл иштинде өнчү кылдыр берип каан. Ооң соонда Самуил медээчиниң үезинге чедир Бурган оларга баштыңчылар берип келген. ²¹ Ооң соонда чон бодунга хаандан бээрин дилээрге, Бурган оларга Вениаминниң аймаандан үнген Кистиң оглу Саулду берген. Саул дөртөн чыл чагырган. ²² Оон Бурган ону дүжүлгеден дүжүргеш, оларга хаан кылдыр Давидти берген. Ол дугайында Бурган: „Мээң сеткилимге кирер кижини -Иессейниң оглу Давидти тып алдым. Ол Мээң күзел-соруумну күүседир“ – деп херечилээн. ²³ А Бурган, Бодунуң аазаны дег, Израильге Давидтиң салгалындан Камгалакчы Иисусту хайырлаан. ²⁴ Иисустуң чедип кээриниң бетинде, Иоанн бүгү израиль чонга бачыттарын миннип, Бурганче ээлгениниң бадыткалы кылдыр оларның сугга суктурар ужурлуун суртаалдап турган. ²⁵ Бодунга даандырган ажыл-херекти төндүрүп тура, Иоанн мынча дээн: „Силер мени кым деп бодап тур силер? Чок, манап турар Кижиге эвес-тир мен. Ол мээң соомда кээр, а мен Ооң идииниң шидиишкинин безин чежеринге төлөп чок мен“. ²⁶ Акы-дуңма, Авраамның салгакчылары база силерниң араңарда Бурганга мөгеер өске улус! Бисче камгалакчы бо медээзин чоруткан-дыр!

²⁷ Иерусалимниң чурттакчылары болгаш оларның даргалары Иисусту танывайн барган. Олар Ону шииткеш, амыр-дыш хүнү кээрге-ле, номчуп турар медээчилерниң номнарында сөстөрү ындыг янзылыг боттандырганы ол. ²⁸ Ону өлүмгө шиитки дег, кандыг-даа буруу Оон тыппаан-даа болза, олар Пилаттан Ону өлүрерин дилеп турганнар. ²⁹ Ооң дугайында Бижилгеде баш бурунгаар чугаалаан бүгү чүвени боттандырган соонда, олар Иисусту шаажылал ыяжындан дүжүргеш, чевег-куйга салып кааннар. ³⁰ Ынчалза-даа Бурган Ону өлүглер аразындан катап диргизиптерге, ³¹ ол бүгүнүң мурнунда Ооң-биле кады Галилеядан Иерусалимге келген улуска Иисус хөй хүннер дургузунда чедип кээп турган. Ам олар-израиль чоннуң мурнунга Ооң херечилери-дир. ³² Бурган бистиң өгбелеривиске берген аазаашкынын оларның ажы-төлү болур биске, Иисусту катап диргискеш, күүсеткен деп турар Буянныг Медээни силерге медеглээнвис бо. ³³ Ол дугайында ийиги Ыдыктыг ырда мынчаар бижээн: „Сен – Мээң Оглум сен, Мен бөгүн Сээң Адаң апардым!“ ³⁴ Ооң мага-боду кажан-даа иривезин дээш, Иисусту өлүглер аразындан

катап диргискениниң дугайында Бурган мынчаар чугаалаан: „Мен силерге Давидке аазааным ыдыктыг база ынаныштыг ачы-буянымны бээр мен“.³⁵ Өске Ыдыктыг ырда Ол мынча дээн: „Сеңээ бердинген Чалчаңның ирий бээрин болдурбас сен“.³⁶ Давид бодунуң үезинде Бурганның күзел-соруун чогуруп, бараан болуп турган, оон мөчээн. Ону ооң өгбелери-биле кады хөөржүдүп каан, ооң мага-боду ирий берген.³⁷ А Бурганның катап диргискен Кижизи ириишкинден чайлаан!³⁸ Ынчангаш, акы-дуңма, бачыттарыңарны өршээрин Иисус Христосту дамчыштыр медеглээнин билип ап көрүңер.³⁹ Бүзүрөөн кижиги бүрүзү Моисейниң хоойлузун ёзугаар агартынып шыдавазыңар бүтү чүве дээш, Иисус Христостуң ачызында агартышкын алыр.⁴⁰ Медээчилерниң: „Шоодукчулар, кичээниңер! Кайгап-хараңар база чиде бериңер.

⁴¹ Чүгө дээрге улустан дыңнааш-даа, бүзүрөвейн баар чүүлүңерни чурттап чоруур үеңерде бүдүрер мен“ – деп чугаазын ёзугаар болур бүтү чүве силер-биле болу бээринден кичээниңер!»

⁴² Павел биле Варнава синагогадан чоруп турда, дараазында амыр-дыш хүнүндө база-ла ол дугайында чугаалап бээрин улус олардан дилээн.⁴³ Чыыш тараан соонда, хөй иудейлер база Бурганга мөгеер прозелиттер Павел биле Варнаваны эдерип чорупканнар. А олар улус-биле чугаалажып, Бурганның авыралынга артып каарын оларга бүзүредип турганнар.⁴⁴ Дараазында амыр-дыш хүнүндө Дээрги-Чаяакчының медээзин дыңнаар дээш, барык бүдүн хоорай чыгып келген.⁴⁵ Ынча хөй чон көргөш, иудейлерниң ишти ирип, Павелдиң чугаалап турар чүвезинге удурланып, ону бак сөглөй бергеннер.

⁴⁶ Павел биле Варнава ынчан дидими-биле мынча дээн: «Бурганның медээзин бир дугаар ээлчегде силерге суртаалдаар ужурлуг бис. Ынчалза-даа силер ону хүлээп көрбөйн баргаш, боттарыңарны мөңгө амыдыралга төлөп чок кылып турар болганыңарда, ам ол медээни өске чоннар улузунга медеглээр бис.

⁴⁷ Чүгө дээрге Дээргиниң биске берген айтышкыны ындыг-дыр: „Камгалалым чер-делегейниң ужу-кыдыыңга четсин дээш, Мен Сени бүтү чоннарга чырык кылып кагдым“».⁴⁸ Ону дыңнааш, өске чоннар улузу өөрүп-байырлап, Дээрги-Чаяакчының медээзин алдаржыдып турганнар. Мөңгө амыдыралга баш бурунгаар шилиттинген бүтү улус бүзүрөй берген.⁴⁹ Дээргиниң сөзү ол чуртка тарай берген.⁵⁰ Ындыг-даа болза, иудей чүдүлгө хүлээп алган алдар-хүндүлүг херээженнер болгаш хоорай даргалары иудейлерге күткүттүргөш, Павел биле Варнаваны истеп-сүрүп эгелээш, оларны ол черден үндүр ойладышканнар.

⁵¹ Павел биле Варнаваны ынчан ол улуска удур херечилел кылдыр буттарының довураан кактапкаш, Икония хоорайже чоруй барганнар.⁵² А өөреникчилер өөрүшкүгө база Ыдыктыг Сүлдөгө бүргөткөн турганнар.

Chapter 14

¹Иконияга Павел биле Варнава, өске черлерге кылып турганы дег, иудей синагогаже киргеш, барымдаалы кончут кылдыр суртаалдаарга, дыка хөй иудейлер база өске чоннар улузу бүзүрей бергеннер. ²Ындыг-даа болза, бүзүревейн барган иудейлер өске чоннар улузунга христианнарны бактап, нүгүлдээш, оларга удурланган. ³Павел биле Варнава аңаа элээн үр үеде артып калгаш, Бодунуң авыралын херечилеп, элчиннерниң холу-биле кайгамчык демдектер кылып турган Дээргиниң дугайында дидими-биле медеглеп келгеннер. ⁴Хоорайның чурттакчылары ийи үстү берген: чамдыызы иудейлерни, а өскелери элчиннерни деткээн. ⁵Өске чоннар улузу болгаш иудейлер боттарының даргалары-биле кады элчиннерге удур сүлчээлежи, оларга хора чедирер деп база оларны даш-биле соккулап каар деп барганнар. ⁶А элчиннер ону билип кааш, Ликаонияның Листра биле Дервия деп хоорайларынче база оларның чоок-кавызынче дезип чоруй барганнар. ⁷Олар аңаа Өөрүнчүг Медээни негтередирин уламчылааннар. ⁸Листра хоорайга төрүмелинден бертик, кажан-даа кылаштап көрбээн, буттары бастынмас кижиге турган. ⁹Павел улусту өөредип турда, ол кижиге база дыңнап олурган. Павел топтап көргөш, ол кижиге экирип болгу дег бүзүрел барын көрүп каан. ¹⁰Павел ыгтык үн-биле: «Дээрги Иисус Христостун ады биле, сеңээ чугаалап тур мен: Бодун бударыңга дорт туруп кел!» – дээн. Ол ол-ла дораан тура халааш, кылаштап эгелээн. ¹¹Улус Павелдин чүнү кылганын көрүп кааш, ликаон дылга: «Кижиге хевирлиг апарган бурганнар бисче бадып келди!» – деп алгыржып эгелээн. ¹²Олар Варнаваны Зевс деп, а хөй нуруузунда чугааланып турган Павелди Гермес деп адап алганнар. ¹³Хоорай даштында Зевс бурганның өргээзи бар чүве-дир. Ооң бараалгакчызы хоорай хаалгазынга бугалар биле өрөөн дүрүт чечектер эккелгеш, чон-биле кады элчиннерге өргүл кылып деп барган. ¹⁴Элчиннер Варнава биле Павел ону дыңнап кааш, муңгараанындан идик-хевин ора соп каапкаш, чон аразынче кире халааш. ¹⁵«Улус-чон! Бо канчап бардыңар? Силер-биле дөмей кижилер-дир бис! Силерге Өөрүнчүг Медээ медеглеп келдивис. Бо хоозун дүрзү-бурганнарны каапкаш, дээрниң, черниң, далайның база оларда бар бүгү чүвениң Чаяакчызы, дириг Бурганче эглириңерни күзеп тур бис. ¹⁶Эрткен үе-шагда Бурган чон бүрүзүнге бодунуң оруу-биле чоруурун чөпшээрээн. ¹⁷Ынчалза-даа буянның үүлезин кылып, Бодунуң дугайында үргүлчү херечилеп келген. Ол силерге дээрден чаасты болгаш дүжүткүр өйдө дүжүттү берип, а ол ышкаш аыш-чемни силерге хайырлап база чүректериңерни өөрүшкү-биле долдуруп келген» – деп алгыржы бергеннер. ¹⁸Олар ындыг сөстөр-биле безин чонну оларга өргүл кылырындан арай боорда доктаатканнар. ¹⁹Ынчалза-даа Писидияда Антиохия болгаш Икониядан иудейлер келгеш, чонну элчиннерге удур кылдыр чайгылдырышканнар. Түңнелинде олар Павелче халдай бергеш, ону даш-биле соп эгелээннер. Оон ону өлгөн деп бодааш, хоорайдан үндүр сөөртүп каапканнар. ²⁰А кажан Антиохияда бүзүрөөннөр ооң чанынга чыгып кээрге, ол туруп келгеш, дедир хоорайже чоруй барган. А даартазында хүндүс ол Варнава-биле кады Дервияже чорупкан. ²¹Олар Өөрүнчүг Медээни Дервияга суртаалдааш, хөй өөреникчилерлиг апарганнар. А оон Листра, Икония база Писидияда Антиохияже ээп келгеннер. ²²Аңаа олар өөреникчилерин быжыктырып, бүзүрели чайгылыш чок болур кылдыр сорук кирип: «Бис Бурганның Чагыргазынче кирерде, хөй хилинчекти көрүп эртер ужурлуг бис» – деп турганнар. ²³Павел биле Варнава чаа христиан ниитилел бүрүзүнге удуртукчулар томуйлааш, мөргүп, шээрленген соонда, Дээргиге бүзүрөөн улусту Ооң авыралынга хүлээди бергеннер. ²⁴Элчиннер оон чоруткаш, Писидияны таварып эрткеш, Памфилияга келгеннер. ²⁵Бурганның сөзүн олар Пергияга суртаалдап дооскаш, Атталия хоорайже чедип келгеннер. ²⁶А оон боттарының ам эчизинге чедирип кааны ажыл-чорудулгазын кылып дээш, Бурганның авыралы-биле оортан айбылаттырганы хоорай-Сирияда Антиохияже эжиндирип чорупканнар. ²⁷Олар дедир ээп келгеш, христиан ниитилелин чыгаш, Бурганның оларны дамчыштыр кылган бүгү ажыл-херээниң дугайында база Ооң өске чоннар улузунга бүзүрелдин эжиин ажитканын чугаалап бергеннер. ²⁸Оон олар Иисуска бүзүрөөн улус-биле кады аңаа элээн үе дургузунда турганнар.

Chapter 15

¹ Антиохияга Иудеядан бир-ле улус келгеш, бүзүрэннерни өөредип эгелээн: «Моисейниң ёзу-чаңчылын ёзугаар кыртыжап демдектеттирбес болзуңарза, камгалал ап шыдавас силер». ²Павел биле Варнава ол улус-биле чөпшээрешпээннер, ынчангаш кончуг изиг маргылдаа үнгөн. Бүзүрэн улус ынчан ол айтырыгны элчиннер-биле база христиан ниитилелдин удуртукчулары-биле чугаалашыннар дээш, Павел биле Варнаваны база бүзүрэннерниң чамдызын Иерусалимче чорудупкан. ³Олар христиан ниитилелдин даалгазы-биле Финикия болгаш Самарияны таварты эртип бар чыткаш, өске чоннар улузу Бурганче эглип турарын чугаалаарга, ол черлерде чурттаан бүтү акы-дуңма аажок өөрээн. ⁴Иерусалимге кээрге, оларны христиан ниитилел, элчиннер база удуртукчулар эвилең-ээлдек хүлээп алган. Павел биле Варнава Бурганның оларны дамчыштыр кылган бүтү чүвезин чугаалап бергеннер. ⁵Фарисейлер бөлүүнге хамааржыр чамдык бүзүрэн улус туруп келгеш, мынча дээннер: «Өске чоннар улузу ам кыртыжап демдектеттирер ужурлуг, ол ышкаш Моисейниң хоойлузун сагырын олардан негээр херек». ⁶Элчиннер болгаш удуртукчулар ол айтырыгны чугаалажыр дээш чыгып келгеннер. ⁷Үр маргышканының соонда, Пётр туруп келгеш: «Акы-дуңма, өске чоннар улузу Өөрүнчуг Медээни мээң суртаалымдан дыңнааш, бүзүрөй берзиннер дээш, Бурган бистиң аравыстан эң эгезинде-ле мени шилип алганын билер силер.

⁸Бурган кижилерниң чүректерин билер болгай, өске чоннар улузунга база Ыдыктыг Сүлдени, биске бергени дег өске чоннар улузунга берген, оларны хүлээп көргөнин Ол көргүстү. ⁹Бурган олар-биле бистиң аравыста кандыг-даа ылгал кылбайн турар, харын оларның чүректерин арыглап алган-дыр, чүге дээрге олар бүзүрөй берген-дир. ¹⁰Ынчаарга бистиң-даа, өгбелеривистиң-даа уур харык чок болганы аар-чүьктү бүзүрэннерниң оорга-мойнунче чүдүргөш, Бурганны чүге шенеп турар силер? ¹¹Ынчалза-даа бис база олар ышкаш, Дээрги Иисустуң авыралын дамчыштыр камгалал алырывыска бүзүрээр бис». ¹²Бүтү чыыш ыт-шимээн чок барып, өске чоннар улузунуң аразынга Варнава биле Павелди дамчыштыр Бурганның кылганы кайгамчык демдектер дугайында ол ийиниң чугаазын дыңнап турганнар. ¹³Олар чугаазын доозуптарга, Иаков чугаалап эгелээн: «Акы-дуңма, мени дыңнаңар! ¹⁴Бурган эң баштай өске чоннар улузунче ээ көрүп, Бодунуң адын хүндүлээр кылдыр, оларның аразындан улусту шилип алганын Петр биске чугаалады. ¹⁵Ол дугайында медээчилерниң бижээн сөстери база ооң-биле дүгжүп турар-дыр:

¹⁶ „Оон Мен эеп келгеш, Давидтиң буступ дүшкен чадырын катап тургузар мен. Мен ону бузундулардан чыып тургускаш, эде тудуп, чаартыр мен.

¹⁷Ынчан өске кижилер база бүтү чоннар Мээң адым оларның аразынга чарлатынар деп Дээрги Чаяакчы чугаалаан. ¹⁸Ол бүгүнү шаг-шаандан бээр билдингир кылып каан Дээрги ынча деп турар-дыр“.

¹⁹Ынчангаш Бурганче эглирин күзээн өске чоннар улузунга шаптык катпас ужурлуг бис деп санап тур мен. ²⁰Харын-даа оларга дүрзү-бурганга өргээн аъш-чем чииринден, самыыраарындан, бооп өлүргөн дириг амытаннар эъдинден база хандан ойталаар дугайында чагаа бижиир ужурлуг бис. ²¹Чүге дээрге Моисейниң хоойлузун хоорай бүрүзүнге суртаалдаар база амыр-дыш хүнүнде -ле синагогаларга номчуур улус шагдан бээр бар болгай». ²²Элчиннер болгаш христиан ниитилелдин удуртукчулары бүтү ниитилел-биле кады боттарының аразындан каш кижилер шилээш, оларны Павел биле Варнавага кошкаш, Антиохияже чорударын шиитпирлээннер. Олар бүзүрэн улус аразында удуртукчулар болур Варсава деп атыг Иуда биле Силаны шилип алганнар. ²³Олар-биле кады мындыг уткалыг чагаа чорутканнар:

«Антиохия, Сирия болгаш Киликияда турар өске чоннар уктуг бүзүрэн акы-дуңмавыс силерге элчиннерден болгаш христиан ниитилелдин удуртукчуларындан изиг байыр! ²⁴Бистен адырлып чоруй барган чамдык улус бистен кандыг-даа даалга албайн, боттарының чугаазы-биле силерни дүвүредип, угаан-бодалыңарны хөлзедип турарын дыңнадыс. Олар силерни Моисейниң хоойлузун сагып кыртыжып демдектедир чугаалап турарлар. Бистер оларга ындыг даалга бербээн бис. ²⁵Ынчангаш бис шупту чыгып, чаңгыс эп-сеткилдиг дугурушканывыстың түңнелинде, аравыстан каш кижилер шилээш, биске эргим Варнава биле Павелди кады силерге чорударын шиитпирледивис. ²⁶Ол ийи кижилер болза Дээргивис Иисус Христостуң ады дээш бердинген улус тур. ²⁷Ол ышкаш Иуда биле Силаны чоруттувус, олар силерге бижээн чүвевисти аас-биле база дамчыдарлар. ²⁸Ыдыктыг Сүлде болгаш бис дараазында айытканывыс эргежок чугула чүүлдерден өске чүү даа сагырын негевейн тур бис:

²⁹ дүрзү-бурганнарга өргээн аъш-чем чииринден, хандан, бооп өлүргөн дириг амытаннар эъдинден база самыыраарындан ойталаңар, бодуңарга күзевес чүүлүңерни өскелерге база кылбаңар. Бо бүгүнү сагып болзуңарза, шын кылып турар-дыр силер. Эки туруңар!»

³⁰Айбылатканнар Антиохияга келгеш, ында бүзүрэн улусту чыгташ, чагааны хүлээди бергеннер. ³¹А демгилери ону номчааш, деткимчелиг медээге аажок өөрээннер. ³²Иуда биле Сила ийи боттары

Бурганның медээчилери турган болгаш, акы-дуңмазынга хөй суртаал кылып, оларны деткип база бүзүрелин быжыктырып турганнар.³³ Олар аңаа элээн болган соонда, акы-дуңмалары оларны амыр-тайбың биле, оларны элчиннерже чорудупканнар.³⁴ Сила аңаа артып каарын шийтпирлээн, а Иуда Иерусалимче ээп келген.³⁵ А Павел биле Варнава Антиохияга чурттап турганнар. Олар өске хөй улус-биле кады өөредиг берип база Дээргиниң Сөзүн суртаалдап турганнар.³⁶ Элээн үе эрткенде, Павел Варнавага: «Дедир чоруткаш, Дээрги-Чаяакчының медээзин суртаалдап турганывыс бүгү хоорайларда акы-дуңмавыска барып чедип, оларның канчаар чурттап олурарын көрээлем» – деп санал киирген.³⁷ Варнава Марк деп ады база бар Иоанны эдертип алыр бодаан.³⁸ Ынчалза-даа Памфилияга оларны каапкаш, бо ажыл-херекти олар-биле кады уламчылаваан боорга, Павел Маркты алган херээ чок деп санаан.³⁹ Ол дээш, оларның аразынга маргыш үнүп кээрге, Павел биле Варнава чарлырын шийтпирлээн. Варнава Маркты эдерткеш, Кипрже эжиндирип чорупкан.⁴⁰ А Павел Силаны шилип алгаш, бүзүрэннер ону Бурганның авыралынга хүлээдиб бээрге, орукче үнүпкен.⁴¹ Ол Сирия болгаш Киликияны эргий кезип, христиан ниитилелдерни быжыктырып чораан.

Chapter 16

¹Павел оруун уламчылап, баштай Дервияга, оон Листрага чеде берген. Аңаа Тимофей деп аттыг христиан кижиге турган. Ооң авазы – еврей сөөктүг христиан херээжен, а ачазы – грек кижиге чүве-дир. ²Тимофейниң дугайында Листра болгаш Иконияда бүзүрөөннөр ону эки кижиге деп херечилөөннөр. ³Павел Тимофейни эдертип алып бодаан, ынчангаш аңаа кыртыжап демдектээр ёзулалды кылдыртып берген. Чүте дээрге ол чер чурттуг иудейлер шупту Тимофейниң адазы грек сөөктүг дээрзин билир турган. ⁴Ооң биле кады чораан улус хоорайларны эргий кезивишаан, элчиннер болгаш удуртукчуларның Иерусалимге доктаадып тургусканы-өске чоннардан үнгөн христианныр чүнү сагыыр ужурлуугу деп шийтпирни бүзүрөөннөргө дамчыдып чораан. ⁵Ынчангаш христиан ниитилелдерниң бүзүрели быжыгып, оларның саны хүннүң-несанай көвүдөп турган. ⁶Павел болгаш ону эдерген улус Фригия биле Галатия таварты чорупканнар, ынчалза-даа Ыдыктыг Сүлдө Азияга Бурганның медээзин суртаалдаарын оларга чөпшээрэвээн. ⁷Мисияның кызыгаарына чеде бергеш, олар Вифинияге чоруптар бодаан, ынчалза-даа Иисустуң Сүлдөзи соксадып каан. ⁸Ынчангаш олар Мисияны таварып эрткеш, Троада хоорайга келгеннер. ⁹Аңаа Павел дүне када мындыг дүш көргөн: Македония чурттуг бир-ле кижиге кээп турупкаш, оон: «Македонияга келгеш, биске дузалап көр!» – деп дилеп-тир. ¹⁰Ол дүш көргөн соонда, Бурган бисти Өөрүнчүг Медээни Македонияга медегледин дээн-дир деп түңнээш, доп-дораан ынаар чоруптарын шийтпирлээн бис. ¹¹Троададан Самофракия ортулукче, а даартазында хүндүс Неаполь хоорайге эжиндире бердивис. ¹²А Филиппыга-ол Македонияның ол кезээнде бирги колония кол хоорайына келгеш, аңаа элээн каш хүн турдувус. ¹³Амыр-дыш хүнүнде хоорай даштында хем кыдыынче үнгеш, иудейлер мөргүүрдө, үргүлчү аңаа чыгыр боор деп бодаанывыс черге келдивис. Аңаа олуруп алгаш, ында чыылган херээженнер-биле чугаалажы берген бис. ¹⁴Аңаа Фиатир хоорайдан келген, улуг үнелиг пөстөр садыгжызы Лидия деп аттыг Бурганга бүзүрээр херээжен турган. Дээрги ооң чүрөөн Павелдиң чугаазына бүзүрээр кылдыр ажыдып берген. ¹⁵Лидия болгаш ооң өг-бүлезиниң улузу сугга суктурган соонда, ол бистен: «Мени Дээрги-Чаяакчыга ылап-ла бүзүрөөн деп бодаар болзуңарза, бажыңымга келгеш, аңаа туруп ап көрүңер» – деп дилээн. Ол бодунуң күзелин чедип алган. ¹⁶Бир-ле катап улустуң мөргүп чаңчыккан черинче бар чорувуста, орук ара биске өттүр билириниң бутунга алыскан чалча кыс уткужуп келген. Ол өттүр билип чугаалааш, ээлериңге хөй олча-ажык эккеп турган чүве-дир. ¹⁷Чалча кыс Павелдиң база бистиң соовустан кылаштап: «Бо улус-Дээди Өрүкү Бурганның чалчалары-дыр! Олар силерге камгалалдың оруун медеглеп турар!» – деп алгырып чоруп берген. ¹⁸Ол хөй хүннөр улаштыр ынчаар алгырып келген. Павел анчыгынып, хая көрүнгөш, ооң бутунга мынча дээн: «Иисус Христостуң ады-биле сеңээ дужаап тур мен – бо кыстан үнө бер!» Бук ол дораан кыстан үнө берген. ¹⁹Ооң ээлери ынчан олча-ажык алып идегели читкенин көрүп кааш, Павел биле Силаны сегирип алгаш, төп шөлдө хоорай даргаларынче күш-биле аппаратаннар. ²⁰Оларны рим шийткөкчилерге эккелгеш, мынча дээннер: «Бо улус иудейлер-дир, олар бистиң хоорайывыска хөлээзин үндүрүп, ²¹бистиң, рим хамаатыларның, хүлээп көрбөзөвис азы күүсетпес ужурлуувус чаңчылдар суртаалдап турлар». ²²Чыылган чон база Павел биле Силага удур болган. А шийткөкчилер оларның хевин ужулдургаш, шывык-биле эриидээрин дужааганнар. ²³Оларны хөй катап эриидеп, кара-бажыңче кири октапканнар, а таңныылдар даргазына серемчилелдиг кадарар айтышкын бергеннер. ²⁴Ындыг айтышкын алгаш, ол оларның буттарын аар доора ыяшка чыпшыр демирлээш, кара-бажыңның иштики өрээлинге шоочалап каан. ²⁵Дүн ортузу чедип турда, Павел биле Сила мөргүп база Бурганга йөрөөлдер ырлап турганнар, а өске хоругдаттырганнар оларны дыңнап олурганнар. ²⁶Хенертен күштүг чер шимчээшкени эгелээн болгаш, кара-бажыңның таваа безин сириңейни берген, ол дораан ооң шупту эжиктери ажыттынып, хамык хоругдаттырганнарның илчирбелери кошкап, адырлы бергилээн. ²⁷Таңныылдар даргазы оттуп келгеш, көөргө, кара-бажың эжиктери ажык турар боорга, хоругдаттырганнар дөзө берген-дир деп бодааш, бичии-ле болза хылыш-биле шаштына бер часкан. ²⁸Ынчалза-даа Павел ыгыткыр үн-биле: «Бодуңга хора чедирбе! Бис шупту мында бис!» – деп алгыра берген. ²⁹Таңныылдар даргазы чырыткы эккелдиргеш, кара-бажыңче кире халаан. Кортканындан сирилевишаан, ол Павел биле Силаның мурнунче кээп дүшкөн. ³⁰Оон ол оларны үндүрө бергеш: «Дээргилер, камгалал алып дөзө, мен чүнү кылың?» – дээн. ³¹«Дээрги Иисуска бүзүрө. Ынчаар болзуңарза, бодуң болгаш өг-бүлөң камгалал алып силер» – деп, олар харыылаан. ³²Павел биле Сила ол кижиге база ооң өг-бүлезиниң улузунга Дээрги-Чаяакчының медээзин суртаалдап бергеннер. ³³Кара-бажың даргазы оларны ол-ла дүнеки шакта аппаратан, балыгларын чуп бергеш, ол дораан боду база бүгү өг-бүлөзи сугга суктуруп алган. ³⁴Оон оларны бажыңына эккелгеш, аш-чем салып хүндүлээн. Бурганга бүзүрөөни дээш, ооң боду болгаш өг-бүлезиниң шупту улузу өөрүп турган. ³⁵Хүн үнүп

кээрге, шииткекчилер боттарының албанында турар улузун: «Ол ийи кижини хостаңар» – деп сөс чедирери-биле чорудупканнар. ³⁶Кара-бажың даргазы ол айтышкынны Павелге дамчыткан: «Шииткекчилер силерни хостазын дээш, менче улус чорутту. Ынчангаш ам моон үнгеш, амыр-тайбың чоруптуңар». ³⁷Ынчалза-даа Павел оларга мынча дээн: «Бисти, рим хамаатыларны, шииткел үндүрбейн, чон мурнунга эттеп турдулар, оон кара-бажыңче киир октаптылар. А ам олар бисти бүдүү салыптар деп турар де? Чок! Олар боттары кээп, бисти моон үндүрзүннер». ³⁸Хоорай албанында турар улус ол сөстөрнү шииткекчилерге дамчыдарга, олар Павел биле Сила рим хамаатылар дээрзин дыңнааш, корга бергеннер. ³⁹Шииткекчилер чедип келгеш, оларга буруузун билингеш, кара-бажыңдан үндүрө бергеш, хоорайдан чоруй баарын дилзэннер. ⁴⁰Павел биле Сила кара-бажыңдан үнгеш, Лидияның бажыңыңга чеде бергеннер. Олар аңаа акы-дуңмазы-биле ужуражып, оларны сорук кирип кааш, оруун уламчылап чорупканнар.

Chapter 17

¹Элчиннер Амфиполь болгаш Аполлонияны таварып эрткеш, ында иудей синагога турган Фессалоника хоорайга келгеннер. ²Павел чаңчыккан аайы-биле синагогаже кире бергеш, үш амыр-дыш хүнүн улаштыр Бижилге дугайында иудейлер-биле чугаалажып, ³Христостун хилинчекти көрүп эртер, а оон катап дирлир ужурлуун тайылбырлап база шынзыдып келген. Оон Павел: «Ооң дугайында силерге медеглеп турарым Иисус – Христос ол-дур» – деп чугаалаан. ⁴Иудейлерниң чамдыызы, Бурганга мөгеер гректер болгаш эвээш эвес ызыгууртан херээженнер, бүзүрөй бергеш, Павел биле Силлага каттыжа бергеннер. ⁵Ынчалза-даа бүзүрөвээн иудейлер адааргааш, сөлгүжок бак, дүржок кижилер тып, хөй улус чыып алгаш, хоорайга хөлээзин үндүргеннер. Олар Иасоннун бажыңыга келгеш, Павел биле Силаны чыылган улус мурнунче үндүрө бээр дээш, дилеп турганнар. ⁶Ынчалза-даа оларны тып чадааш, Иасонну база элээн каш өске бүзүрээн кижини хоорайның чагырыкчыларынче алгаш чорупканнар. Олар: «Делегейни бир кылдыр хөлээзин үндүрген бо улус ам мында келген-дир! ⁷А Иасон оларны хүлээп алгандыр. Олар шупту императорнун чарлыктарына удурланып: „Иисус дээр өске хаан бар“ – деп турарлар-дыр» – деп алгыржып турганнар. ⁸Ону дыңнаан чон база хоорай чагыргазы дүвүрөп үнгөн. ⁹Олар оон Иасонну болгаш ооң өөрүн торгаал төлээринче албадааш, салып чорудупканнар. ¹⁰А бүзүрээн улус Павел болгаш Силаны дүн дүжүп кээри билек, Верия дээр хоорайжыгашче чорудупканнар. Аңаа келгеш, олар иудей синагогага барган. ¹¹Верияның улузу Фессалониканың улузундан эки мөзүлүг болган: олар медээни күзелдиги-биле хүлээп алгаш, Павел биле Силаның алыс шынны чугаалап турарына шынзыгар дээш, хүннүн-не Бижилгени шинчилеп турганнар. ¹²Хөй иудейлер, а ол ышкаш эвээш эвес алдар-хүндүлүг ызыгууртан эр, херээжен гректер бүзүрөй бергеннер. ¹³Ынчалза-даа Фессалониканың иудейлери Павелдин Верияда база Бурганның сөзүн суртаалдап турарын дыңнааш, ынаар чеде бергеш, чонну күткүп база хөлээзин үндүреринче ыдалап эгелээннер. ¹⁴Бүзүрээн улус ынчан Павелди ол дораан далай кыдынынче чорудупкан, а Сила биле Тимофей аңаа артып калган. ¹⁵Павелди үдээннер ооң-биле кады Афины хоорайга келгеш: «Сила биле Тимофей эң дүргени-биле менче чедип келзиннер» – дээн Павелдин айтышкынын дамчыдып, дедир чаныпканнар. ¹⁶Павел эштерин манап, Афиныга чоруп тургаш, хоорайны дүрзү-бурганнар дола бергенин көргөш, сеткил-сагыжы аажок аараан. ¹⁷Ол синагогага иудейлер болгаш хүннүн-не төп шөлге аңаа таварышкан улус-биле чугаалажып турган. ¹⁸Бир катап чамдык эпикурийжи болгаш стоик философтар ооң-биле маргыжа берген. Чамдыктары: «Бо хоозун чугаалыг чүнү чугаалаар деп турар ирги?» – дээннер. Өскелери: «Ол кижилер өске черлер бурганнарын суртаалдап тур ышкаш» – дээр болганнар, чүге дээрге Павел оларга Иисустун дугайында база Өөрүнчүг Медээни, Ооң катап дирилгениниң дугайында медеглээн чүве-дир. ¹⁹Олар ону эдертип алгаш, ареопагга эккелгеш, мынча дээннер: «Силер чүү деп ындыг чаа өөредиг суртаалдай бердиңер, ону билип шыдаар бис бе? ²⁰Бир-ле элдеп, дыңнап көрбээнивис чүүл чугаалаар-дыр силер. Ынчангаш ол чүл дээрзин билип алыксап тур бис». ²¹(Афинының чурттакчылары база ында чурттаан өскээртен келген улус хөөрежи азы кандыг-бир чаа чүүл дыңнап, үе эрттиреринге туралы кончуг турганнар.) ²²Павел ареопагтың мурнунга турупкаш, мынча дээн: «Афинының чурттакчылары! Силерниң бүгү ажил-херектериңерге бурганнар хүндүлээринге сундулуучарны көрүп тур мен. ²³Чүге дээрге мен хоорайны кезий кылаштааш, силерниң ыдык чүүлдериниң топтап көрдүм. „Билдинмес Бурганга“ деп бижээн өргүл салыр чер безин тып алдым. Билбес хиреңерде, Аңаа мөгейип турарыңар ол билдинмес Бурган дугайында силерге медеглээр бодап тур мен. ²⁴Делегейни база ында бар бүгү чүвени чаяаган Бурган дээр биле черниң Дээрғизи болганда, Ол кижилер холу-биле туткан өргээлерге чурттавас. ²⁵Ол чүү-даа чүве хереглес болгаш, улустун Аңаа бараан боорун-даа бодавас, а Боду шупту улуска амыдыралды, тынышты база арткан бүгү чүүлдү берип турар. ²⁶Улус черни бир кылдыр чурттаарын дээш, Ол чаңгыс кижиден бүгү кижилер төрөлгөтөнни тывылдырган. Ол бүгү улуска чер кырынга чурттаар үелерни, тодаргай девискээрлерни айтып берген. ²⁷Улус Олче баар оруун дилеп тыпсын, Аңаа канчап-чооп-даа болза чоокшулазын база Ону тып алзын дээш, Бурган бүгү чүвени кылган, а херек кырында Ол бистиң кижилер бүрүзүңге чоок болгай. ²⁸Ооң ачызында чурттап, шимчеп база амыдырап чоруур болгай бис. Ол дугайында силерниң чамдык шүлүкчүлериңер: „Бис – Ооң үре-салгалы бис“ – деп чугаалаан-дырлар. ²⁹Ынчангаш бис Ооң үре-салгалы болганывыста, Бурганның бодаралын кижиниң уран чаяанын база чогаадыкчы бодалын ёзугаар даштан оя соктаан азы алдын, мөңгүнден кылган кандыг-бир дүрзү-бурганга дөмейлей бодавас ужурлуг бис. ³⁰Бурган бүгү улуска алыс шынны билбес чораан үезин соонга каапкаш, ам чер болганга бачыдын миннирин дужаап турар-дыр. ³¹Чүге дээрге Ол Бодунун шилип алган Кижизин дамчыштыр бо делегейни чөптүү-биле шиидер хүнүн доктаадып каан. Бурган Ону өлүтлөр аразындан катап диргискеш, Ону

шилип алганын бүгү улуска көргүскөн».³²Өлүглер аразындан катап дирлириниң дугайында дыңнап кааш, оларның чамдыызы Павелди шоодуп эгелээн, а өскелери: «Ол дугайында силерден соонда бир дыңнаар бис» – дээннер. ³³Ынчангаш Павел олардан чоруй барган. Ынчалза-даа чамдык улус бүзүрөй бергеш, ооң талазынче шилчип алган: оларның аразында Ареопаттың кежигүнү Дионисий, Дамар деп аттыг херээжен болгаш өскелер-даа бар болган.

Chapter 18

¹Павел ооң соонда Афиныны каапкаш, Коринф хоорайже чоруй барган. ²Ол аңаа Понт девискээринге төрүттүнгөн Акила дээр кижиниң бажыңыңа чеде берген. Акила бодунуң кадайы Прискилла-биле кады чоокта чаа Италиядан келген турган, чүге дээрге Клавдий император хамык иудейлерге Римден үнүп чоруурун дужааган чүве-дир. ³А оларның кылып турар ажылы ооңуу-биле дөмөй – майгыннар даарап турар боорга, Павел артып калгаш, олар-биле кады ажылдай берген. ⁴Ол амыр-дыш хүнү кээрге-ле, синагогага иудейлер болгаш гректер-биле оларны бүзүрелче ээлдирерин кызыдып турган. ⁵Сила биле Тимофей Македониядан кээрге, Павел бодун суртаал кылырынга бараалгадып, Сүлдеге кыйгырткаш иудейлерге «Иисус дээрге Христос ол-дур» дээрзин херечилеп турган. ⁶А олар аңаа удурланып, бак сөглээр боорга, ол бодунуң хевинден доозунну тө силгипкеш, оларга мынча дээн: «Силерниң ханыңар бодунарның баштарыңарда! Мээң ам силер дээш, харыысалгам чок. Амдан эгелээш, өске чоннар улузунга суртаалдап чоруурум ол-дур». ⁷Павел синагогадан үнгөш, бажыңы ооң чанынга турган Бурганга мөгеер бир кижиге чорупкан. Ооң адын Тит Иуст дээр чүве-дир. ⁸А синагога даргазы Крисп бодунуң өг-бүлезиниң улузу-биле кады Дээргиге бүзүрөй берген. Павелди дыңнаан Коринфиниң хөй чурттакчылары база бүзүрээш, сугта суктуруп алганнар. ⁹Бир-ле дүне Павелдиң дүжүңгө Дээрги аңаа чугаалаан: «Кортпа! Чугааңны уламчыла база ыгыттабайн барба. ¹⁰Мен сээң-биле кады мен, кым-даа сеңээ хора чедирип шыдавас. Бо хоорайда Мээң улузум хөй деп билип ал» – дээн. ¹¹Павел ол хоорайга улусту Бурганның медээзинге өөредип, бүдүн чартык чыл дургузунда турган. ¹²Ахаия девискээринге чагырыкчызы Галлион дээрзи турар өйдө, иудейлер Павелге удур бөлүгөжип алгаш, ону шииткел черинге эккелгеннер. ¹³Олар мынча дээннер: «Бо кижиге улусту хоойлу-дүрүмгө дүүшпес кылдыр Бурганга мөгееринче бүзүредип тур». ¹⁴Павел аксын ажыдып чадап чыдырда-ла, ону буруудаткан иудейлерге Галлион мынча дээн: «Иудейлер, кандыг-бир хоойлу-дүрүм үрээшкени азы кем-херек үүлгедиишкени болган болза, силерни дыңнаар чылдагаан меңээ тургай эртик. ¹⁵Ынчалза-даа мында өөредиглер, аттар база ыдыктыг хоойлунар дугайында чугаа чоруп турар болганда, боттарыңар сайгаржып алыңар. Мен ол айтырыгга шииткекчи болбас мен». ¹⁶Оон оларны шииткел черинден үндүр сывырыпкан. ¹⁷Олар ынчан шупту синагога даргазы Сосфенни шииткел чериниң мурнунга эттей бергеннер, ынчалза-даа Галлион ынаар хензиг-даа сагыш салбаан. ¹⁸Павел Коринфиге элээн каш хонгаш, эш-өөрү-биле байырлажып чарылгаш, Сирияже эжиндирип чорупкан. Прискилла биле Акила база ону эдериپ чорупкан. Павел эжиндирип чоруур бетинде, Бурганга берген даңгыраан күүсеткен болгаш, Кенхреяга бажын дөңгүрертип каапкан. ¹⁹Эфес хоорайга эжиндирип келгеш, Павел Прискилла биле Акиланы каапкаш, боду синагогаже чорупкаш, иудейлер-биле чугаалажып эгелээн. ²⁰Олар ону олар-биле кады ам-даа артып каарын дилээннер, ынчалза-даа ол чөпшээрешпээн. ²¹Чоруп тура, Павел мынча дээн: «Бурганның күзел-соруу ындыг болур болза, мен ээп кээр мен». Оон ол Эфестен эжиндирип чорупкан. ²²Кесарияга эрикке дүшкеш, ол Иерусалимге келгеш, ында христиан ниитилелдиң амыр-мендизин айтыргаш, Антиохияже чоруй барган. ²³Антиохияга элээн тургаш, Павел аян-чоруун уламчылап, Галатия биле Фригияның хоорайларын дургаар таварып эрткеш, хамык өөреникчилерниң бүзүрелин быжыктырып чораан. ²⁴Ол өйдө Эфеске Аполлос дээр еврей чедип келген. Ол Александрияга төрүттүнгөн, Бижилгени эки билир, аажок чечен кижиге чүве-дир. ²⁵Аполлос Дээрги-Чаяакчының айтып-сургаан оруун эки билип алгаш, хайнып-хөлзээн сеткилинден чугаалап, боду чүтлө Иоанның суртаалдааны сугже суктурарын билир-даа болза, Иисустуң дугайында шынчы сөс-биле өөредип турган. ²⁶Ол синагогага дидими-биле чугаалап эгелээн. Прискилла биле Акила ону дыңнап кааш, бажыңынче чалап эккелгеш, Бурганның оруун аңаа оон-даа долузу-биле тайылбырлап бергеннер. ²⁷Аполлос улаштыр Ахаияже чоруур деп баарга, бүзүрээннер ону сорук кииргеш, ында христианнар «Бо кижини хүлээп алыңар» деп чагаа чорудупканнар. Ол ынаар чеде бергеш, Бурганның авыралының ачызында бүзүрөй берген улуска улут дузазын көргүскөн. ²⁸Чүге дээрге Аполлос Иисус – Христос-тур дээрзин Бижилгелер-биле шынзыдып, хөй чон мурнунга иудейлерниң аксын аажок күштүт барымдаалар-биле дуй шаап келген.

Chapter 19

¹Аполлос Коринфиге турган өйде, Павел янзы-бүрү иштики, бедигээш девискээрлер таварты эрткеш, Эфеске чедип келген. Ол аңаа элээн каш бүзүрээннер тып алган. ²Павел олардан айтырган: «Бүзүрей бээриңерге, Ыдыктыг Сүлде силерже бадып келди бе?» Олар: «Бис ындыг Ыдыктыг Сүлде барын оода дыңнаваан бис» – деп харыылааннар. ³«Ынчаарга сугга суктурганыңар силерге кандыг уткалыг болду?» – деп, Павел айтырган. «Иоанның сугже суп турганы дег, ындыг болду-ла» – деп, олар харыылаан. ⁴Павел мынча дээн: «Иоанның сугже сугары-бачыдын миннип, Бурганче эглири-биле сугга суктурары -дыр. Иоанн улусту бодунуң соондан кел чыдар Кижиге – Христос Иисуска бүзүрээринче кыйгырып турган». ⁵Ол улус ону дыңнааш, Дээрги Иисустуң ады-биле сугга суктуруп алганнар. ⁶Павел улуска холдарын дегзирге, Ыдыктыг Сүлде оларже бадып келген. Олар ынчан билдинмес дылдарга чугаалап, өттүр билип медеглеп эгелээннер. ⁷Олар шупту он ийи хире кижиге турган. ⁸Павел синагогага үш ай иштинде дидими-биле суртаалдап, иудейлер-биле чугаалажып, Бурганның Чагыргазының дугайында алыс шынны бадыткап келген. ⁹Ынчалза-даа оларның чамдыызы бүзүрээринден ойталааш, Дээрги-Чаяакчының оруун чон мурнунга бактап турган. Павел ынчан оларны каапкаш, өөреникчилери-биле кады чоруткаш, Тиранн дээр кижиниң хуу өөредилге черинге хүннүң-не суртаалдап турган. ¹⁰Ынчалдыр ийи чыл уламчылап келген, а Асияда чурттаан бүгү иудейлер болгаш гректер Дээрги-Чаяакчының медээзин дыңнап кааннар. ¹¹Бурган Павелди дамчыштыр анаа эвес кайгамчык чүүлдер кылып турган. ¹²Ынчангаш ооң аржыылдарын болгаш баартыктарын безин аарыг кижилерге дегзирге, оларның аарыгы экирип, буктары олардан үнүп турган. ¹³Чер кезип, буктар үндүр сывырып чоруур чамдык иудейлер база букка алыскан кижиге Дээрги Иисустуң адын адап: «Павелдиң суртаалдап турары Иисустуң ады-биле бо кижиден үне бер» – деп дужаарын шеней бергеннер. ¹⁴Бурганның дээди бараалтакчызы иудей Скеваның чеди оглу ынчап турган чүве-дир. ¹⁵Ынчалза-даа бук оларга мынча дээн: «Иисусту билир мен, Павелди база, а силер кымнар силер?» ¹⁶Оон букка алыскан кижиге чеди алышкыже халый бергеш, оларга күш дөгеп, чула эттеп кааптарга, олар бажыңдан шалдаң-чанагаш, балыг-бышкын үне халышканнар. ¹⁷Эфесте чурттаан бүгү иудейлер болгаш гректер ол дугайында дыңнап кааш, аажок кортканнар, ынчангаш Дээрги Иисустуң адын хүндүлээри дам барганнар. ¹⁸Хөй бүзүрөөн кижилер чедип кээп, бачыттыг херектерин ажыы-биле миннип турган. ¹⁹А хөй караң көрнүр кижилер боттарының дүрүт номнарын чыггаш, хамык улус көрүп турда, өрттедипкен. А өрттеткен дүрүтлөргө ниити өрттөөн санап көөргө, бежен муң мөңгүн чоос хире бар болган! ²⁰Дээрги-Чаяакчының медээзи шак ынчалдыр калбаа-биле негтереп, күш кирип олурган. ²¹Ол бүгү болуп кааптарга, Павел Сүлдеге башкарткаш, Македония биле Ахияны таварты Иерусалимче чоруурун шийттирлээн. Ол мынча дээн: «Иерусалимге барганым соонда, Римге четкен турар ужурул мен». ²²Павел Македонияже Тимофей биле Эраст дээр ийи дузалакчызын чорудупкан, а боду элээн үе дургузунда Асияга артып калган. ²³Ол үеде Дээргиниң оруунга удур күштүт үймээн үнгөн. ²⁴Димитрий дээр ус-дарган кижиге мөңгүндөн Артемида бурганның өргээзиниң бичиилеткен дүрзүлерин кылып турган. Тус черниң ус-шеверлери ону кылышкаш, хөй орулга ап келгеннер. ²⁵Димитрий мөңгүн-биле ажылдаар шеверлерни болгаш өске-даа усчуларны чыып алгаш, мынча дээн: «Эш-өөр! Бо ажыл силерге эки олча-ажык берип турарын билир силер. ²⁶Павел дээр кижиге чүгле Эфеске эвес, а бүгү Асияга дыка хөй улусту бистен хая көрнү бээр кылышканын көрүп база дыңнап тур силер. Ол Павел кижиге холу-биле кылган бурганнар – эзулут бурганнар эвес болур дээр-дир. ²⁷Ол чорук чүгле бистиң ус-тывыжывыстың чаагай ат-сураан чидирип турары-биле эвес, а өндүр улут бурган Артемиданың өргээзи ат-сураан чидиреринге чылдагаан бооп турары-биле озалдыг-дыр. Асияның база бүгү делегейниң чону мөгөйип турар шак ол бурган алдарын чидирер-дир». ²⁸Ону дыңнааш, олар аажок хорадап: «Эфесте Артемида өндүр улут!» – деп алгыржып эгелээннер. ²⁹Хоорайны хөлзээзин хөмө апкан. Бүгү улус Павелдиң Македониядан эдертип эккелген эш-өөрү Гай биле Аристархты тудуп алгаш, хоорайның улут, ажык театрынга сөктүп келген. ³⁰Павел база чон мурнунга үнүп кээр дээрге, бүзүрээннер ону ынатпаан. ³¹Асияның чамдык алдар-хүндүлүг дүжүметтери-ооң эштери, олче улус ыдыпкаш, театрже барбайн көөрүн дилээннер. ³²Ол аразында театрда чыылган улустуң чамдыызы-бир чүве, өскелери-бир өске чүве алгыржып турган, чүге дээрге ында корум-чурум чок болуп, улустуң хөй кезии чүге чыылганын-даа билбес болган. ³³Иудейлер Александр дээр кижини чон мурнунче албадап үндүрүпкен. Ол чонга тайылбыр кылыр бодааш, холу-биле улус оожургадыр шимчээшкин кылган. ³⁴Ынчалза-даа ол иудей кижиге дээрзин билип кааш, шупту улус бир үн-биле: «Эфесте Артемида өндүр улут!» – деп кышкыржы берген. Олар ийи шак хире алгыржып келген. ³⁵Хоорай бижээчизи чонну арай боорда оожуктургаш, мынча дээн: «Эфестиң чону, бистиң хоорайывыс-өндүр улут Артемиданың өргээзиниң база ооң дээрден кээп дүшкөн ыдыктыг дажының

кадагалакчызы дээрзин чер кырында билбес кижиге бар бе?!³⁶ Ол кымга-даа маргыш чок барымдаа-дыр. Ынчангаш силер оожургап, бодамча чок хөделбес болзуңарза эки.³⁷ А силер дээрге Артемиданың өргээзин-даа оорлаваан, бурганывысты-даа бак сөглөвээн бо ийи кижини бээр эккелдиңер чоп.³⁸ Димитрий болгаш өске-даа ус-шеверлер кандыг-бир кижини буруудадып турар болза, бисте ону сайгарып шиидер, уштап-баштап турар кижилер-даа бар-дыр. Бот-боттарын аңаа буруудатчып турзуннар.³⁹ А өске кандыг-бир айтырыыңар бар болза, ону чоннуң хоойлу ёзугаар чыыжыңга шиитпирлээр херек.⁴⁰ А ам бөгүнгү болуушкуннар дээш, үймээн үндүргенинге буруудаттырар айыыл биске кыжанып келди. Ындыг хөлзээзин дээш, агартынар арга бисте чок-тур». Ынча дээш, ол чыышты тарадыпкан.

Chapter 20

¹Хөлзээзин төнө бээрге, Павел христианнарны кыйгырткаш, оларны сорук кирип, чүве чугаалааш, байырлажып чарылган соонда, Македонияже чоруй барган. ²Орук ара ол чер болганга бүзүрөөннерни суртаалдары-биле быжыктырып чораан. Оон ол Элладага чедип келгеш, ³аңаа үш ай болган. Ооң Сирияже эжиндирип чоруурунун мурнуу чарында иудейлер аңаа удурланыыр деп турарын билип кааш. Ынчангаш ол дедир Македония таварты эртерин шиитпирлээн. ⁴Павелди Верия чурттуг Пиррний ослу Сосипатр, Фессалоника чурттуг Аристарх биле Секунд, Дервия чурттуг Гай, Тимофей база Асия чурттуг Тихик биле Трофим олар үдеп чораан. ⁵Олар баштай үнүпкеш, бисти Троадага манап турганнар. ⁶А бис Хаарган далганнар байырлалының соонда Филиппыдан эжиндирип үнгеш, беш хонук эрткенде, Троадага өөрүвүске катчып алгаш, аңаа чеди хонган бис. ⁷Улуг-хүнде эп-сеткилдин чемин үлежи чиир дээш, чыылган бис. Павел чыылган улуска суртаалдап турган. Ол даарта эжиндирип чоруур деп турган болгаш, дүн ортузу чедир чугаалап келген. ⁸Бистин чыгып келгенивис үстүкү өрээлге хөй-ле чырыткылар хып турган. ⁹Павел суртаалын дыка үр уламчылап келген болгаш, соңга караанга олурган Эвтих деп аныяк оол бажын согайтып, уйгузунга бастыргаш, үшкү каъттан чайлып кээп дүшкен. Ону көдүрүп кээрге, ол өлүг болган. ¹⁰Павел дүжүп келгеш, оолду кускаптап алгаш: «Муңгараваңар, ол тынныг-дыр!» – дээн. ¹¹Ол үстүнче үнө бергеш, чемни үлежи чигеш, дыка үр, даң аткыже, чугаалап келген, а оон чоруй барган. ¹²Аныяк оолду бажыңга дириг хевээрзин эккелгеннер, а шупту улустун сагыжы ажый берген. ¹³Бис корабльга олурупкаш, Ассче эжиндирип чорупкан бис. Аңаа Павелди ап алып ужурлуг турган бис, чүге дээрге боду ынаар кургаг черлеп чоруй баар дээш, ол ынчаар айыткан. ¹⁴Павел биске Асска таваржы бээрге, ону корабльче ап алгаш, Митилина хоорайже эжиндирип чоруптувус. ¹⁵Оортан даартазында хүндүс эжиндирип үнгеш, Хиос ортулуктун дужунга келгеш, оон бир хүн эрткенде, Самос ортулукка доктаадывыс. База бир хүнзээш, Милит хоорайга эжиндирип келдивис. ¹⁶Павел Асияга саадап, үе чидирбес дээш, Эфестин чаны-биле эрте бээрин шиитпирлээн, чүге дээрге Иерусалимче далажып бар чыткан. Ол ынаар, аргалыг-ла болза, Беженги хүннүн байырлалында чеде бээрин күзээн. ¹⁷Павел Милиттен Эфесче улус чоруткаш, Эфестин христиан ниитилелинин удуртукчуларын кыйгырткан. ¹⁸Олар чедип кээрге, ол мынча дээн: «Асияга мээң келгеним баштайгы хүнден-не үргүлчү силер-биле кады канчаар чурттап турганымны билир силер. ¹⁹Мен Дээрги-Чаяакчыга караам чажын эндере төп, иудейлернин кара сагыштыындан салым-хуумга таварышкан шенелделерни ажып эртпишаан, биче сеткилдиг бараан бооп келдим. ²⁰Силерге ажыктыг болгу дег бүгү чүүлду суртаалдап, силерни хөй улус мурнунга база бажыңнар кезип, коргуш чок өөредип келдим. ²¹Бачыдын миннип, Бурганче эглиринин база Дээргивис Иисус Христоска бүзүрөөринин дугайында иудейлерге-даа, өске чоннар улузунга -даа медеглеп келдим. ²²А ам, Ыдыктыг Сүлдениң айытканы-биле, мени ында чүү манап турарын билбес-даа болзумза, Иерусалимче чоруур ужурлуг мен. ²³Чүгле Ыдыктыг Сүлдениң хоорай бүрүзүңге меңээ сагындырыг кылып, Иерусалимге мени хилинчек болгаш хоругдал манап турарын чугаалап келгенин-не билир мен. ²⁴Ынчалза-даа амы-тыным меңээ кандыг-даа үнө чок, чүгле бодумнун эртер оруумну, Дээрги Иисустун меңээ даандырган бараан болуушкунун эчизинге чедирген болзумза-Бурганның авыралының дугайында Өөрүнчүг Медээни улуска дыңнаткан болзумза! ²⁵Араңарга аралажып, Бурганның Чагыргазын суртаалдап турганым улустан чаңгызыңар-даа мени моон соңгаар көрбезин билир мен. ²⁶Силерниң кайы-бирээңер өлүмчө бажы-биле баар болза, ол дээш, буруум чогуң бөгүн силерге медеглеп тур мен. ²⁷Чүге дээрге Бурганның күзел-соруун силерге долзуу-биле коргуш чок суртаалдап келген мен. ²⁸Бодуңарны база Ыдыктыг Сүлдениң силерге хүлээди берген кодан хоюн хайгаарап көрүп чоруңар. Бурганга бүзүрөөннер ниитилелинин кадарчылары бооп көрүңер, ону Ол Бодунун ханын төккеш, бөлүп алган болгай. ²⁹Мен силерден чоруй баарымга, каржы бөрүлөр чедип келгеш, коданни черле өршээвес дээрзин билир мен. ³⁰Бүзүрөөннер оларны эдерзин дээш, алыс шынны соора өөреди бээр улус силерниң араңарга безин тыптып кээр. ³¹Ынчангаш сергек болуңар! Мээң үш чыл дургузунда, дүне-хүндүс караам чажын төп, силерге мога-шылаг чок сагындырып келгенимни сактып чоруңар. ³²Мен ам силерни Бурганга болгаш Ооң авыралдыг медеэзинге хүлээдип тур мен. Ол сөзү силерни быжыктырып база Бурганның ыдыктаан бүгү улузунга азаан өнчүнү силерге берип шыдаар. ³³Мен кайыңардан-даа алдын, мөңгүн, идик-хеп алырын күзевээн мен. ³⁴Бодумнун база эш-өөрүмнүн хереглээр чүвезин бо ийи холум-биле ажылдап ап келгенимни билир силер. ³⁵Чүнү-даа кылып турган болзумза, бодумнун үлегерим-биле бис ажылдаар ужурлуг, Дээрги Иисустун сөстөрүн сактып, кошкак улуска дузалажыр ужурлуг бис дээрзин силерге көргүзүп келген мен. Ол: „Алырынга көөрдө, бээри-амыр-чыргалдыг“ – дээн болгай». ³⁶Павел ынча дээш, шупту улус-биле кады дис кырынга олурупкаш, мөргүп

алган. ³⁷Шупту улус ыглап-сыктап, ону куспактаап, опкап турган. ³⁸Ылаңгыя ооң: «Моон соңгаар мени көрбес силер» – дээн сөстери оларны муңгарадыпкан. Оон Павелди корабльга чедир үдеп кааннар.

Chapter 21

¹Бис олар-биле арай деп чарылгаш, баштай дорт-ла Кос ортулукка, даартазында хүндүс Родос ортулукка эжиндирип четтивис, а оортан Патара хоорайже чорупкан бис. ²Финикия баар корабль тып алгаш, аңаа олурупкаш, улаштыр ынаар эжиндирип чоруптувус. ³Кипр ортулукту мурнуу талазы-биле оюп эрткеш, Сирияже углапкан бис. Оон Тир хоорайга туруп алдывыс, чүге дээрге корабльдың чүгүн аңаа дүжүрер турган. ⁴Аңаа бис өөреникчилер тып алгаш, чеди хүн иштинде олар-биле кады турдувус. Ыдыктыг Сүлдеге долдуртунгаш, олар Павелге: «Иерусалимче барба» – деп турганнар. ⁵Аңаа турар үевис төнө бээрге, улаштыр чоруптувус. Бүзүрээн улус шуптузу кадайлары болгаш ажы-төлү-биле кады бисти хоорайдан үндүр үдеп келген. Аңаа, далай эриинге, дис кырынга олурупкаш, мөргүп алдывыс. ⁶Удур-дедир байырлажып чарылган соонда, корабльга олурупкан бис, а олар бажыңнарынче чана берген. ⁷Эжиндириипкини уламчылааш, Тирден Птолемайда хоорайга кээп, корабльдан дүшкеш, ында чурттап турар бүзүрээн ха-дуңмавыстың амыр-мендизин айтыргаш, олар-биле кады бир хондувус. ⁸А даартазында хүндүс оон чорупкаш, Кесарияга келгеш, чеди дузалакчының бирээзи болур суртаалчы Филипптиң бажыңыга доктаадывыс. ⁹Ооң ашакка барбаан дөрт кызы өттүр билип медеглээр улус болду. ¹⁰Бис аңаа элээн хөй хонганывыста, Иудеядан Бурганның медээчизи Агав дээр кижиге келген. ¹¹Ол биске келгеш, Павелдин курун алгаш, ооң-биле бодунуң хол-будун хүлүттүнгеш, чүве чугаалаан. Ооң сестери бо-дур: «Ыдыктыг Сүлде: „Бо курнуң ээзин Иерусалимниң иудейлери мынчалдыр хүлээш, өске чоннар улузунга хүлээдир-дир“ – деп тур». ¹²Ону дыңнааш, бис база аңаа чурттап турган улус Павелден: «Иерусалимче барбайн көр» – деп ээрежип дилеп эгелээн бис. ¹³Ынчалза-даа Павел биске: «Силер чүге ыглап-сыктап, чүрээм чара соп тур силер? Мен чүгө хүлүдүп алырынга эвес, а Дээрги Иисустуң ады-биле Иерусалимге өлүртүрүңгө-даа белен мен» – деп харыылаан. ¹⁴Ооң шиитпирин өскертип шыдавазывысты билгеш, оожургай берип: «Дээрги-Чаяакчының күзел-соруу-биле болзун!» – дээн бис. ¹⁵Ол хүннер эрте бээрге, бис дөгертингеш, Иерусалимче чоруптувус. ¹⁶Бистиң-биле кады Кесария чурттуг чамдык бүзүрээн улус база чорупкан. Олар бисти баштайгы өөреникчилерниң бирээзи, Кипр чурттуг Мнасонга эккээрге, ооң бажыңыга туруп алган бис. ¹⁷Иерусалимге кээривиске, бүзүрээн акы-дуңмавыс бисти эвилен-ээлдек уткуп-хүлээп алган. ¹⁸Даартазында хүндүс Павел-биле кады Иаковче чорупкан бис. Христиан ниитилелдин шупту удуртукчулары ында чыылган болган. ¹⁹Павел оларны мендилээш, ооң бараан болуушкунун дамчыштыр өске чоннар улузунга Бурганның чүнү кылганын чүве арттырбайн чугаалап берген. ²⁰Олар ону дыңнааш, Бурганны алдаржыткаш, Павелге мынча дээннер: «Акывыс, Иисуска бүзүрээн муң-муң иудейлер барын билир сен, олар шупту Моисейниң хоойлузун шыңгыы сагып чоруур улус-тур. ²¹Иерусалимниң иудейлеринге бир улус сээң дугайында: „Өске чоннар аразында чурттаан хамык иудейлерни Моисейниң хоойлузундан ойталаар кылдыр өөредип, оларга боттарының ажы-төлүн кыртыжап демдектевезин база бистиң чаңчылдарывысты сагывазын сүмелеп турар кижиге-дир“ – дээн-дир. ²²Бис ам канчаар бис? Олар сээң келгениңни дыңнап кааш чыгып кээр болгай. ²³Ынчангаш бистиң сүмелээн аайывыс-биле кылып көр. Бистиң аравыста Бурганга даңгырак берген дөрт кижиге бар-дыр. ²⁴Оларны алгаш, арыгланыр ёзулалды кады эртип ал база олар ёзу-чаңчыл ёзугаар баштарын дөңгүрертсин дээш, ооң чарыгдалын төлөп бер. Ынчан сээң дугайында дыңнаан чүвезинде шын сөс чогуу, а сени ыдыктыг хоойлувусту сагып чоруур кижиге-дир дээрзин шупту улус билип каар. ²⁵А өске чоннарның бүзүрээн улузунга хамаарыштыр алыр болза, шиитпириности оларга дыңнадып, чагаа бижээн бис. Оларга дүрзү-бурганнарга өргээн эт чииринден, хандан, бооп өлүрген дириг амытаннар эъдинден болгаш самыраарындан ойталаарын саналдаан бис». ²⁶Павел ынчан ол дөрт кижини ап алгаш, даартазында хүндүс олар-биле кады арыгланыр ёзулалды эртип алган. Оон ол Бурганның өргээзинче киргеш, кажан арыгланыр хуусаа төнерин база оларның кижиге бүрүзү дээш, кажан өргүл салырын чарлап чугаалаан. ²⁷Арыгланыр хуусааның чедиги хүнү эртип турда, Павелди Асия чурттуг иудейлер Бурганның өргээзинге көрүп кааннар. Олар ону сегирип алгаш, шупту улусту хөлзедип: ²⁸«Израильчилер! Дузалажыңар! Бо дээрге чер болганга улусту бистиң ыдыктыг хоойлууска, чонувуска база Бурганывыс өргээзинге удур өөредип чоруур кижиге-дир. А ам ол гректерни Бурганның өргээзинге эккелгеш, ыдыктыг черни бужартаткан-дыр» – деп алгыржы бергеннер. ²⁹Олар Павелди ооң мурнунда Эфес чурттуг Трофим-биле хоорайга кады чорда көргөн болгаш, Павел ону Бурганның өргээзинге эккелген боор деп бодаан чүве-дир. ³⁰Бүгү хоорай хөлзеп эгелээн болгаш, чүк бүрүзүндөн улус маңажып кээп турган. Олар Павелди сегирип алгаш, Бурганның өргээзинден үндүр сөөрткеш, ол дораан ооң хаалгаларын хаап алганнар. ³¹Олар ону өлүрер деп барганнар, ынчалза-даа бүгү Иерусалим хөлзеп үнген дугайында медээ рим муң шериг баштыңыга чеде берген. ³²Баштың ол дораан шериглерин болгаш чүс

шериг баштыңчыларын алгаш, чыылган чонче чорупкан. Улус муң шериг баштыңын база шериглерни көрүп кааш, Павелди эттерин соксай бергеннер. ³³Муң шериг баштыңы ынчан Павелге чоокшулап келгеш, тудуп хоругдааш, ийи илчирбе-биле демирлээрин дужааган. Оон ол чыылган улустан: «Бо кымыл, чүнү үүлгеткен кижил?» – деп айтырган. ³⁴Чыылган чоннуң чамдыызы бир чүве, өскелери оон аңгы чүве алгыржыр болган. Ындыг хөлзээзин, шимээнден ол тодаргай чүнү-даа билип чадааш, Павелди шериглер чурттаан бажыңче апшаарын дужааган. ³⁵Павелди чадага эkkээрге, шериглер ону шуут-ла көдүрер ужурга таварышкан – чоннуң хорадап, олче чүктүп турары дээш. ³⁶Хөй чон ону эдерип: «Аңаа өлүм!» – деп алгыржып чораан. ³⁷Павелди шериглер чурттаан бажыңче кирип бар чыдырда, ол баштыңга: «Силерден бир чүве айтырып болур бе?» – дээн. Оозу мынча дээн: «Сен гректеп билир ышкажың чүл. ³⁸Ындыг болганда, чоокта чаа үймээн үндүргеш, дөрт муң дерзии тура халыкчыны ээн кургаг ховуже аппаратан египетчи сен эвес бе?» ³⁹А Павел: «Мен – Киликияда Тарс хоорай чурттуг еврей, билдингир хоорайның хамаатызы мен. Чон-биле чугаа кылырын чөпшээрер көрүңерем» – деп харыылаан. ⁴⁰Демгизи ынчан чөпшээрээр, Павел чадага туруп алгаш, холу-биле чонга «Оожургаңар!»-деп медээ берген. Хамык улустуң шимээни чидерге, ол еврей дылга чугаалап эгелээн.

Chapter 22

¹«Акы-дуңма болгаш адалар! Ам бодумну агартып, чүү дээримни дыңнап көрүңер». ²Павелдин еврей дылга чугаалай бергенин дыңнааш, олар улам-на оожургай берген. ³«Мен – Киликияның Тарс хоорайга төрүттүнгөш ол-ла хоорайга кижизиткен еврей мен. Мээң башкым Гамалиил чүве, ол мени өгбелеривистиң ыдыктыг хоойлузунга ыяк быжыг билиглиг кылдыр өөрөткөн. Мен, бөгүн силер бүгүдө ышкаш, Бурганга чүткүлдүт бараан бооп чор мен. ⁴Мен Иисустун өөредиинге бүзүрөөн улусту өлүреринге чедир истеп-сүрүп, эр-даа, херээжен-даа улусту тудуп хоругдааш, кара-бажыңнарже киир октап чордум. ⁵Ону Бурганның дээди бараалгакчызы-даа, дээди иудей Чөвүлел-даа бадыткап боор. Харын-даа олардан Дамаскыда чурттаан акы-дуңма иудейлерге хамааржыр чагаалар алгаш, демги улусту тудуп хоругдааш, Иерусалимге кезедири-биле эккээр дээш, ынаар чорупкан мен. ⁶Ынаар бар чыткаш, Дамаскыга чоокшулап олурумда, дүүш үезинде дээрден хенертен чайнап келген чырык карактарым чылчырыктадыпкан. ⁷Черже кээп дүшкөш, меңээ: „Савл! Савл! Мени чүге истеп-сүрүп тур сен?“ – дээн үн дыңнап кагдым. ⁸Мен: „Силер кым силер, Дээрги?“ – дидим. Ол: „Мен дээрге истеп-сүрүп чорууруң Назарет чурттуг Иисус-тур мен“ – деп харыылаан. ⁹Мээң кады чораан улузум ол чырыкты көргөн, ынчалза-даа мээң-биле чугаалашкан үннү билип албаан. ¹⁰„Дээрги, мен чүнү кылың?“ – деп айтырдым. Дээрги-Чаяакчы меңээ: „Ам туруп келгеш, Дамаскыга бар, кылыр ужурлуг бүгү чүнү кылырыңны аңаа шуптузун чугаалап бээр“ – дээн. ¹¹Чырыктың чайыннаажындан мээң карактарым согурара берген боорга, кады чораан өөрүм мени холумдан четкеш, Дамаскыга эккеп каан. ¹²Бурганны дыңнап база ыдыктыг хоойлувусту сагып чоруур, ында чурттаан иудейлерниң хүндүлээр Анания дээр кижиги ¹³меңээ чедип келгеш: „Дуңмам Савл, караң көрө берзин!“ – дээн. Ол-ла дораан мен ону көрүп кагдым. ¹⁴Ынчан ол меңээ чугаалаан: „Өгбелеривистиң Бурганы сени Ооң күзел-соруун билип алзың дээш, чөптүг-шынныг Кижини көрзүн дээш база Ооң сеңээ чугаалаан сөзүн дыңназың дээш шилип алган-дыр. ¹⁵Чүге дээрге бүгү улус мурнунга Ооң дугайында херечилеп, көргөн база дыңнаан чүвеңни чугаалаар-дыр сен. ¹⁶Ам чүнү манап ор сен? Тургаш, сугга суктуруп ал, Дээрги Иисустун адын кый дээш, бачыттарыңдан, арыгланып ал“. ¹⁷Мен оон Иерусалимче эеп келгеш, Бурганның өргээзинге мөргүп тура, Иисустан келген ажыдыышкын көрүп кагдым. ¹⁸Ол меңээ: „Ам бо дораан Иерусалимни кагаш чорувут, чүге дээрге бо улус Мээң дугайымда херечилээрини хүлээп албас-тыр“ – диди. ¹⁹А мен Аңаа: „Дээргим, бо улус Сеңээ бүзүрөөннерни тудуп хоругдаар база эттеп-согар дээш, синагогалар кезип чоруп турганымны билир болгай. ²⁰Сээң херечин болур Стефанның ханы төктүп турда, мен база аңаа тургаш, ону деткип, өлүрүкчүлерниң хевин кадарып турдум“ – деп харыыладым. ²¹Иисус ынчан меңээ: „Чорувут, Мен сени ырадыр, өске чоннар улузунче чорударым ол-дур“ – диди. ²²Ол сөстөргө чедир олар ону дыңнап турган, а ынча дээри билек: «Ону өлүр! Ооң чурттаан херээ чок!» – деп алгыржып эгелээннер. ²³Олар алгыржып, хевин ора соп октап, агаарже довурак чажып турганнар. ²⁴А муң шериг баштыңы Павелди шериглер чурттаар бажыңче аппаарын база олче чүге ынчаар алгырышканын билип алыр сорулга-биле ону эриидеп тургаш, байысаарын дужааган. ²⁵Ынчалза-даа ону эриидээр дээш хүлүй бээрге, Павел чанында турган чүс шериг баштыңчызынга: «Шииртирбээн рим хамаатыны эриидээри дүгжүр чүве бе?» – дээн. ²⁶Чүс шериг баштыңчызы ону дыңнааш, муң шериг баштыңыга четкеш ооң дугайында дыңнаткан. Ол айтырган: Чүнү канчаар деп тур сен, бо кижиги Римниң хамаатызы». ²⁷Муң шериг баштыңы Павелге чедип келгеш: «Сен ылап-ла рим хамааты сен бе?» – деп айтырган. Ол: «Ийе» – деп харыылаан. ²⁸Муң шериг баштыңы мынча дээн: «Мен ол хамааты эргени хөй акша-биле садып алган мен». А Павел: «А мен ындыг болуп төрүттүнгөн мен» – дээн. ²⁹Ону байысаар деп турган улус ол дораан соксап кааннар. Рим хамаатыны демирлеп алганын билип кааш, муң шериг баштыңы база корга берген. ³⁰Даартазында хүндүс муң шериг баштыңы иудейлер Павелди чогуу чүү дээш буруудадып турарын билип алыксааш, Бурганның дээди бараалгакчыларын база бүгү дээди иудей Чөвүлелди чыылдырарын дужааган. Ол Павелдин илчирбелерин адыргаш, оларның мурнунга эккеп тургузупкан.

Chapter 23

¹Павел Чөвүлелди эргий кайгааш: «Акы-дуңма! Мен бо хүнге чедир Бурганның мурнунга хүлээлгемни арыг арын-нүүр-биле чурттап чор мен» – дээн. ²Бурганның дээди бараалгакчызы Анания ынчан ооң чанынга турган улуска ооң эриннеринче кагарын дужааган. ³А Павел аңаа мынча дээн: «Бурган сени кагар эвеспе, агартыр чугайлаан хана. Сен мында мени ыдыктыг хоойлу ёзугаар шиидер дээш олурад-дыр сен, ол хиреңде-ле ыдыктыг хоойлуга чөрүштүр мени кагарын дужаап турар-дыр сен!» ⁴Павелдин чанынга турган улус аңаа: «Бурганның дээди бараалгакчызын канчап дора көөр сен?» – дээннер. ⁵А Павел: «Акы-дуңма, буруулуг болдум, ол-Бурганның дээди бараалгакчызы дээрзин билбедим. Шынап-ла, Бижилге: „Чонуңнун удуртукчузун бак сөглөвө“ – деп турар болгай» – деп харыылаан. ⁶Оларның чамдызы саддукейлер, а өскелери фарисейлер дээрзин Павел билип каан, ынчангаш ол дээди иудей Чөвүлелге ыткыр үн-биле мынча дээн: «Акы-дуңма! Мен фарисей кижиге оглу, фарисей мен, өлүглерниң катап дирлиринге идегелим дээш, шииттирип турарым бо». ⁷Ол ынча дээрге, фарисейлер биле саддукейлер аразынга маргылдаа үнгөш, чыыш ийи чарлы берген. ⁸Чүгө дээрге саддукейлер өлүглер аразындан катап дирлири-даа, дээрниң төлээлери-даа, сүлдө-сүнезиннер-даа чок дээр, а фарисейлер ол бүгүгө бүзүрээр турган. ⁹Оон алгы-кышкы үнгөн. Фарисейлер бөлүүндөн чамдык ном-хоойлу тайылбырлакчылары туруп келгеш, маргыжа бергеннер: «Бо кижиде багай чүү-даа көрбейн тур бис. А ооң-биле сүлдө-сүнезин азы дээрниң төлээзи чугаалашкан болза чүл?» ¹⁰Маргылдаа күштүг алгыш-кырышче шилчий бээрге, рим баштың оларның Павелди үзе-чаза соп кааптарындан сезингеш, шериглеринге ынаар баткаш, ону шериглер чурттаар бажыңче алгаш баарын дужааган. ¹¹Дараазында дүне Дээрги Павелге чедип келгеш: «Павел, дидим бол, чүгө дээрге Мээң дугайымда Иерусалимге херечилеп турганың дег, Римге база херечилээр сен» – дээн. ¹²Хүн үнүп кээрге, иудейлер аразында дугурушкаш, Павелди өлүрбээн шаанда, чүнү-даа ижип-чивес бооп даңгыраглааннар. ¹³Сүлчээгө дөргөн ажыг кижиге киришкен. ¹⁴Олар Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш баштыңнарга баргаш: «Павелди өлүрбээн шаавыста, чүнү-даа ижип-чивес бооп даңгырагладывыс. ¹⁵Ынчангаш силер дээди иудей Чөвүлел-биле кады ооң херээн катап көөр-дүр деп чылдагааннааш, ону силерге эккээр кылдыр муң шериг баштыңыңа сөстен чедириңер. А бис ону бээр эккел чыдырда-ла, өлүрүп каарыңа белен боор бис» – дээннер. ¹⁶Сүлчээ дугайында Павелдин кыс дуңмазының оглу (чээни) дыңнап кааш, шериглер чурттаар бажыңче киргеш, ол дугайында аңаа дамчыдыпкан. ¹⁷А Павел чүс шериг баштыңчыларының бирээзин кый деп алгаш: «Бо оолду баштыңыңче аппарам, ол аңаа бир чүвө чугаалаар деп тур» – дээн. ¹⁸Демгизи оолду муң шериг баштыңыңа эдертип эккелгеш, илеткээп чугаалаан: «Хоругдаттырган Павел мени кый деп алгаш, бо оолду силерге аппаарын диледи, чүгө дээрге ол силерге бир-ле чүвө чугаалаар дээн-дир». ¹⁹Баштың ол оолдуң холундан туткаш, өскээр чедип аппаргаш: «Меңээ чүнү чугаалаар бодадың?» – деп айтырган. ²⁰Демги оол: «Иудейлер ооң херээниң тодаргай истелгезин чорудар чылдагаан-биле Павелди даарта дээди иудей Чөвүлелге чедирерин силерден дилээр бооп дугуржуп алдылар. ²¹Ынчалза-даа оларны дыңнаваңар, чүгө дээрге дөргөн ажыг кижиге кедеге манап турар. Олар ону өлүрбээн шаанда чүнү-даа ижип-чивес бооп даңгыраглааш, ам силерниң айтышкыныңар манап, белен турарлар-дыр» – деп харыылаан. ²²Баштың ол оолга: «Меңээ чугаалаан чүвеңи кымга-даа чугаалавас сен» – деп дужаагаш, ону чорудупкан. ²³Баштың оон чүс шериг баштыңчызы ийи кижини кыйгырткаш, оларга: «Кесария чоруур кылдыр ийи чүс чадаг шеригден, чеден аъттыг шеригден база ийи чүс адыгжыдан белеткеңер. Хүн ашкандан бээр үшкү шакта үнеринге белен туруңар. ²⁴Павелди Феликс чагырыкчыга бүдүн-бүрүн чедирер кылдыр, аңаа мундурар элчигеннерден белеткеңер» – деп дужааган. ²⁵Ол ышкаш мындыг уткалыг чагаа бижип каан. ²⁶«Онза хүндүткелдиг чагырыкчы Феликске Клавдий Лисий байыр чедирип олур. ²⁷Бо кижини иудейлер сегирип алгаш, бичии-ле болза өлүрүп каар частылар, ынчалза-даа мен шериглерим-биле келгеш, чүгө дээрге ол рим хамааты дээрзин билип кааш ону камгалап кагдым. ²⁸Ону буруудадып турар чылдагаанны билип алыр дээш, мен ону дээди иудей Чөвүлелге эккелдим. ²⁹Аңаа удур буруудадышкыннар оларның боттарының ыдыктыг хоойлузунга хамааржыр дээрзин, ынчалза-даа өлүмгө онаагы дег азы кара-бажыңга олуртку дег буруу ол кижиде чок дээрзин ылавылап көрдүм. ³⁰Ол кижиге удур сүлчээ барын дыңнааш, мен ону ол-ла дораан силерге чорутканым бо. А ооң буруудадыкчыларыңа аңаа удур херекти силерге кириерин дужаадым». ³¹Шериглер дужаалды күүседип, Павелди ап алгаш, ону ол кезээ-ле Антипатридага эккелгеннер. ³²Даартазында хүндүс аъттыг шериглер Павелди Кесарияге алгаш чорупкан, а артканнары чурттаар бажыңынче эеп келген. ³³Кесарияга келгеш, Феликс чагырыкчыга чагааны тывыскаш, Павелди хүлээди бергеннер. ³⁴Чагааны номчааш, чагырыкчы Павелдин кайы девискээрдэн келгенин айтырган. Ол Киликиядан келген деп

билип алгаш,³⁵Феликс: «Буруудадыкчыларың чедип кээрге, сээң херээңни дыңнаар мен» – дээн. Оон ону Иродтуң ордузунга хоругдалга тударын дужааган.

Chapter 24

¹Беш хүн эрткенде, Бурганның дээди бараалгакчызы Анания чоннуң чамдык баштыңнары-биле база Тертулл дээр хоойлучу-биле кады Кесарияга келгеш, олар Павелге удур буруудадышкынын дугайында чагырыкчының мурнунга илереткеннер. ²Павелди кый дептерге, Тертулл ону буруудадып, эгелээн: ³«Хүндүткелдиг Феликс! Силерниң алызын бодаан башкарылгачар ачызында бистиң чуртувус амыр-тайбыңга бүргеткен чурттап турарын база бистиң чоннуң амыдыралы экижээнин көрүп тур бис. Ол бүгүнү кажан-даа, каяа-даа улуг өөрүп четтирииникин-биле хүлээп көөр бис. ⁴Ам силерни оон ыңай шүүдедип турбазы-биле, бистиң кыскажак түңнээшкенивисти дыңнаарындан чажам дивезиңерни дилеп тур мен. ⁵Бис бо кижиге корум-чурум үрекчизи дээрзин илередип алдывыс, ол-бүгү делегейге иудейлер аразынга үймээн үндүрүкчүзү-дүр база назаретчилерниң аңгыланган бөлүүнүң удуртукчузудур. ⁶⁻⁸Оон ыңай ол Бурганывыс өргээзин безин бужартадыр сагыштыг турду, а бис ону тудуп алгаш бодувустуң хоойлуус-биле шшидерин күзедивис. 7. Ынчалза-даа муң шериг баштаңчызы Лисий ону бистен күш биле хунаап алгаш, сенче чоргузупкан. Ү. Ону буруудатып турар бистерни сенче баарын дужаады. Ам бодуң байысаагаш, бистиң ону чүү дээш буруудадып турарывысты билип ап боор сен». ⁹Иудейлер ол бүгүнү шын деп бадыткааш, буруудадышкынны деткээннер. ¹⁰Чагырыкчы аңаа чугаалаарын айтырга, Павел мынча деп харыылаан: «Хөй чылдар дургузунда бо чонну шын шиидип келгениңни билир мен, бодумнуң херээмни өөрүшкү-биле камгалаар-дыр мен. ¹¹Иерусалимге мөгейиг кылып келгенимден бээр, он ийи хүнден үр болбаанымны билип ап боор силер. ¹²Мээң буруудадыкчыларым Бурганның өргээзинге кандыг-бир кижиге-биле маргыжып турганымны азы синагогага болгаш хоорайның өске-бир черинге улусту үймээнче ыдалап турганымны көрбээннер. ¹³Олар мени ам буруудадып турар чүвезин херек кырында бадыткап шыдавас-тыр. ¹⁴Ындыг-даа болза, оларның „шын эвес“ деп турары өөредиг ёзугаар ада-өгбевистиң Бурганынга бараан бооп турарымны миннир-дир мен. Ыдыктыг хоойлу болгаш медээчилерниң номнарында бижиттинген бүгү чүвөгө бүзүрээр мен. ¹⁵Бурган Бодунга шынчы-даа, шынчы эвес-даа улусту катап диргизер дээрзинге олар боттары идегээри дег, мен база ындыг идегелдиг мен. ¹⁶Ынчангаш Бурганның болгаш улустуң мурнунга кезээде арыг арын-нүүрлүг болур дээш, шыдаар шаам-биле чүткүп чоруур мен. ¹⁷Чонумнуң яды улузунга ачы-дуза үлөп бээр дээш, хөй чыл соонда, эеп келгеним ол. ¹⁸Арыгланыр ёзулалды кылганым соонда, Бурганның өргээзинге кээп, өргүл салып турумда, мени тып чедип келген чүве. Улус-даа үйметпээн, шимээн-дааш-даа үндүрбээн кижиге мен. ¹⁹А ол ышкаш Асиядан келген элээн каш иудей аңаа турган чүве. Мени буруудадыр барымдаалары бар болза, силерниң мурнуңарга чугаалаар ужурлуг улус ол-дур. ²⁰Азы мени дээди иудей Чөвүлелге байысаап турда, кандыг буруумну истеп тыпканын мында келген улус чугаалап берзин. ²¹Байгы-ла буруум-аңаа тургаш: „Өлүглер аразындан катап дирлиринге бүзүрелим дээш, бөгүн мени шиидип тур силер“ – деп алгырганымда бооп чадавас. ²²Ону дыңнааш, Феликс херекти дыңнаарын соңгаарлаткаш: «Силерниң херээңерни муң шериг баштыңы Лисий кээрге, сайгарып көөр мен. Мен ол өөредиг дугайында эки билип алыр мен» – дээн. ²³Ол чүс шериг баштыңчызынга: «Павелди хоругдалга тудуңар, ынчалза-даа аңаа элээн хосталгадан бериңер база ооң эш-өөрүнге ол дээш сагыш човап кээрин хоруваңар» – деп дужааган. ²⁴Элээн каш хүн эрткенде, Феликс еврей сөөктүг кадайы Друзилла-биле кады чедип келген. Ол Павелди келдирткеш, Иисус Христоска бүзүрел дугайында ооң чугаазын дыңнап эгелээн. ²⁵Ынчалза-даа Павел чөптүг чорук, кижиниң бодун өйлээр ужурлуунуң база Бурганның ам кээр шииткели дугайында чугаалап эгелээрге, Феликс корга бергеш: «Амдыызында чоруй бар, чайланы берзимзе, келдиртиптер мен» – дээн. ²⁶Ооң кадында Павел аңаа хээли саналдаар ирги бе деп, Феликс идегээн чүве-дир, ынчангаш бо-ла ону кыйгыртып эккээр, ооң-биле чугаалажыр турган. ²⁷А ийи чыл эрткен соонда, Феликсти Порций Фест солуп келген. Иудейлерниң күзелин хандырап дээш, Феликс Павелди кара-бажыңга арттырып каан.

Chapter 25

¹Чагырыкчы апарганының соонда үш хүн эрткенде, Фест Кесариядан Иерусалимче чорупкан.

²Иерусалимге Бурганның дээди бараалгакчылары, иудейлерниң даргалары Фестке келгеш, Павелге удур буруудадышкыннарын хүлээткеш, оон дилег кылып: ³«Биске хайыралыңның демдээ кылдыр Павелди Иерусалимче чорудуп көр» – деп турганнар. А боттары ону орук ара өлүрүп каарын дугуржуп алганнар.

⁴Ынчаарга Фест: «Павелди Кесарияда хорутдап каан, а бодум база удавас ынаар чеде бээр мен.

⁵Баштыңчыларыңарның чамдыызы мээң-биле кады баргаш, ол кижжи кандыг-бир херек үүлгеткен болза, ону буруудатсыннар» – деп харыылаан. ⁶Иерусалимге сес-он хүн тургаш, Фест Кесарияже ээп келген. А даартазында хүндүс шииткекчиниң олудун ээлеппеш, Павелди эккээрин дужааган. ⁷Павел чедип кээрге, Иерусалимден келген иудейлер ону долгандыр турупкаш, хөй-ле аар кем-херек үүлгеткен деп

буруудадып эгелээннер, ынчалза-даа буруудадышкыннарын шынзыдып шыдавааннар. ⁸А ол бодун агартынып, мынча дээн: «Мен иудейлерниң ыдыктыг хоойлузунга -даа, Бурганның өргээзинге -даа,

императорга-даа удур кем-херек үүлгетпээн мен». ⁹Фест иудейлерге эки кижжи бооп көстүр бодаан,

ынчангаш ол Павелден: «Сеңээ удур буруудадышкыннар ёзугаар сени аңаа шиидейн, Иерусалимче баар сен бе?» – деп айтырган. ¹⁰Павел, аңаа харыылаан: «Мен императорнуң эрге-хоойлузунуң адаанда мен, мени шиидер ужурлуг чер бо-дур. Иудейлерге бак чүнү-даа кылбаан мен, ону эки билир сен. ¹¹Мен

кем-буруулуг база өлүмгө төлептиг чүүл үүлгеткен болзумза, өлүрүндөн ойталавас мен. Ынчалза-даа бо улустуң мени буруудадып турар чүүлдери меге болза, кымның-даа мени оларга тудуп бээр эргези чок. Ынчангаш императорнуң бодунуң шиитпирин негеп тур мен!» ¹²Бодунуң чөвүлели-биле чугаалашкаш,

Фест: «Императорнуң шиитпирин негээн болганыңда, императорже чоруур сен» – деп харыылаан. ¹³Элээн үе эрткенде, Агриппа хаан биле ооң дуңмазы Вереника Фест чагырыкчыга байыр чедирип, Кесарияга келгеннер. ¹⁴Олар аңаа элээн хөй хүн болганда, Фест Павелдин херээн хаанга мынчаар тайылбырлаан:

«Мында Феликс турда-ла хорутдаттырган бир кижжи бар. ¹⁵Мен Иерусалимге турумда, Бурганның дээди бараалгакчылары болгаш иудейлерниң баштыңнары ону буруудаткан чүве. Олар ону шиидерин негеп

турду. ¹⁶Мен оларга буруудаттырган кижини буруудадыкчыларының мурнунга тургузуп, таварыштырбайн база аңаа камгаланыр арга бербейн, өлүмгө шиидери рим ёзу-дүрүмгө таарышпас дээрзин чугааладым. ¹⁷А ол иудейлер бээр чедип кээрге, мен соңгаарладып турбайн, даартазында-ла

шииткекчиниң олудунга саадапкаш, демги кижини эккээрин дужаадым. ¹⁸Ооң буруудадыкчылары туруп келгеш, мээң олардан дыңнаар бодааным чаңгыс-даа буруудадышкын кылбадылар. ¹⁹Харын олар ооң-биле оларның чүдүлгезиниң дугайында база бир-ле өлүп калган Иисус дугайында кандыг-бир маргылдаа

үндүрдүлөр, а Павел ол Иисус дириг дээрзин шынзыдып турду. ²⁰Бо херекти шиитпирлээр аайын тышпайн: „Иерусалимге баргаш, аңаа шииттирерин күзээр сен бе?“ – деп, оон айтырган мен. ²¹А Павел ооң херээн Август император көөр кылдыр маңаа арттыраарын негээш турар боорга, ону императорже

чорудуптар арга тывылгыже, хорутдалга хевээр тударын дужаадым». ²²Агриппа Фест чагырыкчыга: «Мен бодум база ол кижини дыңнаксап тур мен» – дээн. Фест: «Эртен дыңнаар сен» – деп харыылаан.

²³Даартазында хүндүс Агриппа биле Вереника байырланчыы кончуг байдалдыг шииткел черинче кирип келгеннер. Олар-биле кады шериг баштыңнары болгаш хоорайның алдар-хүндүлүг улузу келген. Фест Павелди эккээрин дужааган. ²⁴Оон Фест мынча дээн: «Агриппа хаан болгаш мында моорлап келген бүгү

улус! Иерусалимге база маңаа эндерик хөй иудейлерниң ону буруудып: „Ооң чурттаан херээ чок!“ – деп алгыржып турганы кижизин көрүп тур силер. ²⁵Ынчалза-даа мен ол кижини өлүрүп шиитки дег чүнү-даа

тышпайн баргаш, ол боду императорнуң шиитпирин негээн болганда, ону Августче чорудар деп шиитпирледим. ²⁶Ынчалза-даа менде ооң дугайында дээрги императорга бижиптер хире тодаргай чүү-даа чок-тур. Ынчангаш бо сайгарылганың соонда бижипки дег чүве билип алыр дээш, ону силер

бүгүдениң, ылаңгыя Агриппа хаан силерниң, мурнуңарга үндүрүп эккээрин дужаадым. ²⁷Мен бодаарымга, хорутдаттырган кижиниң кем-буруузун айытпайн чорудуптары шын эвес».

Chapter 26

¹Агриппа Павелге: «сенээ арагтрынар арга берип турар-дыр» - дээн. Павел ынчан холун кодуруп медээлээш, бодун камгалаан чугаазын эгелээн: ²«Агриппа хаан! Иудейлернин хамык буруудаадышкынарынга удур бодумну камгалап, богун силернин мурнунарга турар аргалыг болганымны асс-кежик деп санап тур мен. ³Артында-ла оларның хамык езу-чанчылдарын болгаш маргылдаалыг айтырыгларын кончуг эки билир болгай силер. Ынчангаш мени шыдамыккай дыннаарынарны дилеп тур мен. ⁴Бичиимден бээр чер-чуртумга база Иерусалимге канчаар чурттап келгенимни иудейлер шупту эки билир. ⁵Олар мени шагдан тура таныыр болгаш, чудулгевистин эн щынгы чанчылдарын, дурумнерин сагып, фарисей болуп келгенимни, күзээр-ле болза, бадыткап шыдаарлар. ⁶А богун Бурганнын огбелеривиске берген аазаашкынынга идегелим дээш, шииткел черинде тур мен. ⁷Бистиң он ийи аймаавыс ол аазаашкынның бүдерин манап, дүн-хүн дивейн, Бурганга бараан бооп турар. Шак ол идегелим дээш, иудейлер мени буруудадып турар-дыр, о, Агриппа хаан! ⁸Бурганның кижилерни өлүглер аразындан катап диргизиптер аргалыын чүге бүттүнер аргажок чүве кылдыр бодаар силер?» Мен бодум база Назарет чурттуг Иисуска удур болдунар-ла бүгү чүүлү кылыр ужурлут мен деп бодап чордум. ¹⁰Мен ол бүгүнү Иерусалимге кылып, Бурганның дээди бараалгакчыларындан эрге алгаш, Ооң хөй ыдыктыг улузун кара-бажыңче киир октап турдум. А оларны өлүрүп каарга, мен ону деткип турган мен. ¹¹Шупту синагогаларга оларны хөй катап хилинчектеп, Иисусту бак сөглээринче албадап шаг болган мен. Оларга удур аажок килеңнеп, өске хоорайларга безин оларны истеп-сүрүп турган мен. ¹²Бир катап шак ол сорулга-биле Бурганның дээди бараалгакчыларындан бүрүн эрге болгаш даалга алгаш, Дамаск хоорайже бар чыткан мен. ¹³Дү'ш чедип турда, орукка чорааш, хенертен дээрден чайыннаан, хүнден-даа чырыткылыг чырык көрүп каан мен, Агриппа хаан. Ол чырык мээң база мээң-биле кады чораан өөрүмнүң карактарывысты чылчырыктадыпкан. ¹⁴Бис шупту черже кээп дүшкен бис, оон меңээ еврей дылга: „Савл! Савл! Мени чүге истеп-сүрүп тур сен? Сени сүрген кымчыже бажың чайгаш, хей-ле бодунга хора чедирер сен“ – дээн үн дыңнап каан мен. ¹⁵Мен: „Кым силер, Дээрги?“ – деп айтырган мен. Ынчан Дээрги меңээ мынча деп харыылаан: „Мен дээрге истеп-сүрүп чорууруң Иисус-тур мен. ¹⁶Бут кырынга туруп кел. Мен сеңээ көзүлгеш, сени бараан болукчум кылдыр шилип, Мени көргениңниң болгаш сеңээ ам-даа көргүзөр чүүлүмнүң херечизи шилип алдым. ¹⁷Сени иудей чонуңдан база өске чонарже сени ам оларже чорудуптарым өске чоннар улузундан камгалаар мен. ¹⁸Оларның бачыттары өршээттинзин дээш, а ол ышкаш Меңээ бүзүрэниниң ачызында Бурганның ыдыктаан чонунуң аразынче кирзиннер дээш, сен оларның карактарын ажыдар база дүмбей караңгыдан-чырыкче, эрликтин чагыргазындан-Бурганче ээлдирер сен“. ¹⁹Ынчангаш, Агриппа хаан, дээрден ажыдышкынга удурланыр аргам чок болган. ²⁰Баштай Дамаскыга, а ол ышкаш Иерусалимге, оон бүгү Иудеяга база өске чоннар улузунга суртаалдай берген мен. Олар бачыттарын миннип, Бурганче ээлзиннер дээш база ылап-ла ындызын бадыткаар ажыл-херектерден кылзыннап дээш, суртаалдап турган мен. ²¹Ооң журунда иудейлер мени Бурганның өргээзинге сегирип алгаш, өлүрер деп турганныр ол-дур. ²²Ынчалза-даа Бурган меңээ бөгүнге чедир дузалап турар болгаш, ам мында бүгү чоннуң-улугнуң-даа, бичениң-даа мурнунда туруп алган, херечилеп тур мен. Медээчилер болгаш Моисейниң өттүр билип медеглээнинден өске чүнү-даа чугаалабайн тур мен: ²³Христос хилинчекти көрүп эртер база өлүглер аразындан эң-не баштай катап дирлип кээр, Ол иудейлерге болгаш өске чоннар улузунга чырыкты эккээр деп чугаалап тур мен». ²⁴Павел ам-даа агартынып турда, Фест ону ыткыр үн-биле: «Сээң угааның солуудаан-дыр, Павел! Хөй эртем-билииң сени сээдеңнедипкен-дир!» – деп үзе кирипкен. ²⁵Павел: «Мен сээдеңневээн мен, хүндүлүг Фест, чугаалап турар чүвем алыс шынныг-даа, угаан-сарыылдыг-даа» дээн. ²⁶Хаан ол бүгүнү эки билир, ынчангаш ооң-биле хостуг чугаалажып болур мен. Чүү-даа чүве ооң кичээнгейиниң кыйы-биле эртпээн деп бодаар мен, чүге дээрге бо бүгү чүүлдер хамык улус мурнунга болган болгай. ²⁷Агриппа хаан! Бурганның медээчилеринге бүзүрээр силер бе? Мен билир мен – бүзүрээр силер». ²⁸Агриппа Павелге: «Сен мени база ындыг дораан христиан кижиге кылып алыр бодадың бе?» – дээн. ²⁹Павел: «Ол хуусаа үр-даа, кыска-даа болган болза, чаңгыс силер эвес, а бөгүн мени дыңнап турар бүгү улус, чүгле бо илчирбелер чокка, мен дег болу бээриңер дээш, Бурганга тейлеп тур мен» – деп харыылаан. ³⁰Хаан, а ооң-биле кады чагырыкчы, Вереника база олар-биле кады олурган шупту улус ынчан туруп келген. Олар үнгеш, аразында мынча деп чугаалажы бергеннер: «Бо кижини ону хорутдагы дег азы өлүргү дег чүү-даа чүве кылбаан-дыр». А Агриппа хаан Фестке: «Ол кижиге боду императорнуң шиитпирин негевээн болза, ону ам хостап болур турган-дыр. Ынчангаш чагырыкчы ону кесарьже чорудар-дыр» – дээн.

Chapter 27

¹Италияже эжиндирип чоруптарын шиитпирлээнивис соонда, Павелди база өске-даа чамдык хорутдаттырган улусту императорнуң тускай батальоннуң чүс шериг баштыңчызы Юлийге хүлээди берген. ²Адрамит хоорайдан Асияның эриктеринче эжиндирип үнүпкен корабльга олурупкан бис. Бистиң-биле кады Фессалоника чурттуг македончу Аристарх чораан. ³Даартазында Сидон хоорайга эжиндирип келген бис. Юлийниң Павелге хамаарылгазы кижизиг болган. Ол Павелдин хереглээн чүвезин тып берип, сагыш човаашкынын көргүзөр дээн эш-өөрүнге баргаш кээр арганы аңаа берген. ⁴Бис оортан далайже үнгеш, дедир хаттар хадаанындан Кипрни хаттардан ыжыктаан талазы-биле эжиндирип эрттивис. ⁵Киликия биле Памфилияның эриктерин чуй чалгып чыдар далайны кежир эжиндиргеш, Ликияның Мира хоорайга келген бис. ⁶Аңаа шериг баштыңчызы Италияже эжиндирип бар чораан Александриядан келген корабль тып алгаш, бисти аңаа олуртупкан. ⁷Хөй хүннер иштинде удур хат хадаанындан оожум эжиндирзе, арай боорда Книд хоорайның чанынга эжиндирип келген бис. Удур хаттар хадаанындан оруувус уламчылап чадааш, Салмон чоогу-биле Крит ортулуктуң хаттардан ыжык талазын дургаар эжиндирип чораан бис. ⁸Улут күжениг-биле ооң кыдыын дургаар эжиндиргеш, Ласея хоорайдан ырак эвесте Эки Өртээлдер дээр черге келген бис. ⁹Хөй хүннерни чидирген болгаш, эжиндирери озалдыг апарган, эң чугула иудей шээрлешкин хүннери эрткен турган. Ынчангаш Павел мынча деп сагындырган: ¹⁰«Дыңнаңарам! Бистиң аян-чоруувус чүгле корабль биле чүъкке эвес, а улуска база улут бергедээшкннер болгаш айыыл-халап-биле эртерин көрүп тур мен». ¹¹Ынчалза-даа чүс шериг баштыңчызы Павелди дыңнавайн, корабль ээзи биле башкарыкчының сүмезин эдерген. ¹²Ук өртөөл аңаа кыштаарынга таарышпас боорга, далайжыларның хөй кезии оортан далайже үнгеш, болдунар болза, Критте Финик өртөөлге четкеш, кышты аңаа ажарын шиитпирлээн. Финик дээрге мурнуу-барыын база соңгу-барыын чүктөрже углай ажык чыдар өртөөл турган. ¹³Мурнуу чүктен оожум хат хадыйрга, «Биске херек чүве чогу-на ол-дур» дээш, далайжылар якорун көдүргеш, Криттин эриин дургаар эжиндирип чорупканнар. ¹⁴Ынчалза-даа удаваанда ортулуктан бисче «соңгу-чөөн чүктүң хады(Эвроклидон)» деп адаар күштүг шуурган хөмө хадып келген. ¹⁵Корабль шуурганга алзып, хат удур чоруп чадап каан. Бис ынчан чалгыгларга чагыртып, олар бисти кайнаар углай-дыр, ынаар октадып чоруп берген бис. ¹⁶Клавда дээр бичии ортулуктуң ыжык талазы-биле эжиндирип эртип бар чыткаш, аңаа камгалал хемезин арай боорда быжыглап алдывыс. ¹⁷Ону өрү көдүргеш, корабльдың адаа-биле чоон хендирлер өттүргеш, куржай шарып алган бис. Сирт деп элезинниг сыык черге хептели бээринден сезингеш, корабльдың парустарын дүжүрүп каапкаш, хат база чалгыглар аайы-биле чоруп берген бис. ¹⁸Шуурган шыдажыр аргажок күштелиирге, даартазында хүндүс корабльдың чүөгүн дүжүр октап эгелээн бис. ¹⁹А үшкү хүнде дериг-херекселдин кезиин улус боттарының холдары-биле корабльдан дүжүр октапкан. ²⁰Хөй хүннер дургузунда хүн-даа, сылдыстар-даа көрбедивис, а күштүг шуурган уламчылап турган. Адак соонда камгалал алыр кандыг-даа идегел ышкындырган. ²¹Улус дыка үр чүнү-даа чивээн турган. Павел ортузунга туруп келгеш, мынча дээн: «Силер мээң сүмем дыңнап, Криттен эжиндирип үнмес турган-дыр силер, эш-өөр. Ынчанган болза, бо хамык айыыл-халапка, чидиригге таварышпас ийик бис. ²²Ынчалза-даа ам сорук кириңер: силерниң кайыңар-даа өлбес-тир, а чүгле корабль бустур-дур. ²³Эрткен дүне мээң мөгейип, бараан бооп чоруурум Бурганның төлээзи меңээ келгеш барды. ²⁴Ол меңээ: „Павел, кортпайн көр. Императорнуң мурнунга турар ужурлуг сен, ол дээш, Бурган Бодунуң авыралы -биле кады эжиндирип чорууруң бүгү улуска амы-тынны хайырлаар-дыр“ – диди. ²⁵Ынчангаш сорук кириңер, эш-өөр. Мен Бурганга база бүгү чүвениң Ооң чугаалаан аайы-биле болурунга бүзүрээр мен. ²⁶Бисти кандыг-бир ортулукче үндүр октаптар ужурлуг». ²⁷Он дөрткү дүн дүшкенде, чалгыглар бисти Адриатика далайынга чайгап чораан. Дүн ортузунда далайжылар чоогувуста бир-ле чер барын билип кааннар. ²⁸Олар сутнуң тереңин хемчээрге, дөргөн хире метр болган. Элээн болгаш, катап хемчээрге, үжен хире метр болган. ²⁹Бисти хаяларже үндүр октаптарындан корткаш, далайжылар корабльдың артыгы талазындан дөрт якорь бадыргаш, хүн дүрген-не үнүп келзин дээш, мөргүп турганнар. ³⁰Олар корабльдан дезерин оралдажып, корабльдың думчуундан якорь бадырган улус болуп, камгалал хемезин сугже дүжүрө бергеннер. ³¹А Павел чүс шериг баштыңчызы болгаш шериглерге: «Олар корабльга артпас болза, силер дириг артар деп бодаваңар» – дээн. ³²Шериглер ынчан хемени тудуп турган чоон хендирлерни үзе шааптарга, ол далайже кээп дүшкен. ³³Даң адар душта Павел хамык улуска чемненип алыры эки боор деп чугаалап эгелээн: «Бөгүн силерниң дириг үнөр дээн манаашкыныңарның он дөрткү хүнү-дүр. Ол үе иштинде чүнү-даа чивээн болгай силер. ³⁴Ынчангаш чемненип аарыңарны сүмелеп тур мен. Амы-тынныг артар дизинерзе, ол силерге эргежок чугула, кайыңарның-даа бажындан чаңгыс-даа дүк черже

кээп дүжүп читпес». ³⁵Павел ынча дээш, хлебти алгаш, бүгү улустуң мурнунга Бурганга өөрүп четтиргеш, үлежиш, чий берген. ³⁶Улус шупту сорук кирип, чемненип алган. ³⁷А корабльга шупту ийи чеден алды кижиге турган бис. ³⁸Тоттур чемненген соонда, кызыл-тасты далайже дүжүр октап, корабльды чиигедип эгелээн бис. ³⁹Даң адыш кээрге, далайжылар элезинниг эриктиг мугулдур көрүп кааннар, ынчалза-даа чүү деп чер дээрзин билбес болганнар. Олар, болдунар чүве болза, корабльды сыык черге кадалдыр олуртуптарын шиитпирлээннер. ⁴⁰Якорьларны өрү көдүргеш, корабльды башкарар эшкииштер быжыглаан хендирлерни одура кезипкеш, хат корабльды аппаары-биле бичии парус көдүргеш, эрикче эжиндирип чорупкан бис. ⁴¹Корабль элезинниг шенекке үскеш, сыык черге кадалы берген. Думчуу хандыр кадалгаш, шимчевейн барган, а артыы талазын күштүг чалгыглар буза шаап эгелээн. ⁴²Хоругдаттырганнардаң чаңгызы-даа эштип чорупкаш, дезе бербезин дээш, шериглер оларның шуптузун өлүрер деп шиитпирлеп алган. ⁴³Ынчалза-даа чүс шериг баштыңчызы Павелдин амы-тынын камгалаар дээш, оларның ол сагыжын күүседиринге шаптыктап каан. Ол эштип билир улусту сугже баштай шурай бергеш, эрикке чедир эштирин дужааган. ⁴⁴Арткан улуска калбак ыяштар болгаш корабльдың бузундуларындан туттунгаш, амы-тынын камгалаарын айыткан. Ынчалдыр хамык улус эрикке чеде берген, кым-даа дүжүп өлбээн болган.

Chapter 28

¹Эрикче бүдүн-бүрүн үнүп келгеш, ортулуктуң ады Мелит дээрзин билип алган бис. ²Ооң чурттакчылары бисти экииргээ аажок уткуп-хүлээп алганнар. Чаъс чаап эгелээш, соой бээрге, олар одаг салгаш, бисти чалап алганнар. ³Павел куспак долдур чээрген чыгаш, отче киир октап турда, чалбыштан дескен чылан союп үнгеш, ооң холунга астына берген. ⁴Павелдин холунда халаңнаан чылан көргеш, ол чер чурттуг улус аразында мынча дээннер: «Чигзиниг чок, бо кижиге өлүрүкчү турган боор, чүге дээрге ол далайга дүжүп өлбөзө-даа, хай-бачыт дээш өжээн негээр бурган ону дириг арттырбады». ⁵Ынчалза-даа Павел чыланнаны отче дүжүр силгиптерге, ол аңаа кандыг-даа хора чедирбээн. ⁶А улус ону ыжып эгелээр боор азы өлүг кээп дүжер боор деп бодаан. Ындыг-даа болза, үр манап келгеш, ооң-биле кандыг-даа айыыл-халап болбаанын көргеш, сагыш-бодалын өскерттип: «Ол кижиге-бурган-дыр» – дижи бергеннер. ⁷Ол черден ырак эвеске ортулук чагырыкчызы Публийниң эзелел чери турган. Ол бисти бажыңынче чалааш, үш хүн дургузунда хүндүлөп келген. ⁸А ол үеде Публийниң ачазы халыын аарыы болгаш кыжыктан аарааш, дөжөөндөн турбайн чыткан чүве-дир. Павел ооң өрээлинче киргеш, мөргүп алган соонда, аңаа холдарын дээскеш, экиртип каан. ⁹Ол болуушкунну көргеш, ортулукта чурттаан өске-даа аарыг кижилер чедип кээп, экирип турганнар. ¹⁰Олар өөрүп четтиргенин илередип, биске хөй-ле хүндүткел көргүскеннер, а кажан улаштыр эжиндирип чоруур деп турувуста, олар бисти орукка эргежок чугула херек бүгү чүве-биле хандырдылар. ¹¹Үш ай эрткенде, Александриядан келгеш, ол ортулукка кыштаан «Ийис бурганнар» дээр корабльга эжиндирип чорупкан бис. ¹²Оон Сиракузы хоорайга келгеш, аңаа үш хүн турдувус. ¹³Оон эжиндирип үнгеш, Ригияга келдивис. Даартазында хүндүс мурнуу чүктөн хат хадый бээрге, ийиги хүнде Путьолы өртөөлгө эжиндирип келдивис. ¹⁴Бис ол черден бүзүрөөн акы-дуңмавыс тып аарывыска, олар бисти аңаа чеди хүн хире олар-биле кады турарын дилээннер. А ооң соонда ам-на Римге келдивис. ¹⁵Хоорайда акы-дуңмавыс бистиң дугайывыста дыңнап кааш, мырыңай Аппийниң шөлүнге база Үш Шайлааракка уткуп үнүп келгеннер. Оларны көргеш, Павел Бурганга өөрүп четтиргеш, сорук кире берген. ¹⁶Римге кээревиске, Павелди бир шериг кижиге кадарткаш, аңгы чурттаарын чөпшээрөп каан. ¹⁷Үш хүн эрткенде, Павел иудейлер аразында эң алдар-хүндүлүг улусту чыып алган. Олар чыгып кээрге, ол мынча деп чугаалаан: «Акы-дуңма! Бистиң чонга база ада-өгбелеривистиң эзу-чаңчылдарынга удур үүлгөткөн чүвөм чок-даа болза, мени Иерусалимге тудуп хоругдааш, рим эрге-чагырга улузунга хүлээди берген. ¹⁸Олар мени истеп байысаагаш, өлүрүп шиитки дег чүү-даа чүве үүлгөтпээн боорумга, хостап салыр деп турдулар. ¹⁹Ынчаарга иудейлер аңаа удурланыр боорга, императорнун шиитпирин негээр ужурга таварыштым, ындыг-даа болза, бодумнун чонумга удур кандыг-даа буруудадышкын менде чок. ²⁰Силерге ужуражып, ол дугайында чугаалажыр дээш, бөгүн силерни чыылдырып алдым, чүге дээрге мени бо илчирбе-биле Израильдин идегели дээш демирлээн-дир». ²¹Олар аңаа: «Бис Иудеядан сээң дугайында кандыг-даа чагаалар албаан бис, оон келген акы-дуңмавыстың чаңгызы-даа сээң дугайында биске дыңнатпаан, багай чүү-даа чугаалаваан. ²²Ындыг-даа болза, үзел-бодалың дугайында сенден боттарывыс дыңнаксап тур бис, чүге дээрге улус чер болганга ол өөредиге удурланып турарын дыңнаан бис» – дээннер. ²³Оларның Павел-биле дугуржуп алган хүнүнде оон-даа хөй иудейлер ооң чурттап турган черинге чедип келгеннер. Павел эртенден кежээге чедир Бурганның Чагыргазының дугайында оларга тайылбырлап база херечилеп, Моисейниң хоойлузу болгаш медээчилерниң номнарынга үндезилээш, Иисустун дугайында оларга шынзыдып келген. ²⁴Чамдык улусту ол бодунун сөстери-биле бүзүредип шыдаан, а өскелери бүзүревейн барган. ²⁵Олар аразында маргыжып эгелээш, тарап чоруур деп турда, Павел оларга түңнел сөстөрүн чугаалаан: «Ыдыктыг Сүлдө Исайя медээчинин аксы-биле ада-өгбелериңерге алыс шынны чугаалап каан-дыр:

²⁶ „Барып, бо чонга: ‘Дыңнааш-даа, угаап билбес-тир силер, көргөш-даа, эскербес-тир силер’ – деп чугаала.

²⁷“Бо чоннун чүректери дашталып калган, ол кулаан кумнап, караан хаптап алган. Оон башка олар караа-биле көрүп, кулаа-биле дыңнап, чүрээ-биле угаап билиптер турган ийик; оон башка олар Менче эглип кээп кээр ийик, а Мен оларны экиртип ийик мен’ – деп чугаала“. ²⁸Ынчангаш Бурган Бодунун камгалалын өске чоннар улузунче чорутканын база олар ону дыңнап каарлар. ²⁹Кажан ону чугаалаарга иудейлер аажок маргышпышаан чорупканнар» Павел Римге, хөлезинин боду төлөп турганы бажыңга бүдүн ийи чыл иштинде чурттап, аңаа ужуражып келген кижиге бүрүзүн хүлээп ап турган. ³¹Ол Бурганның Чагыргазын дидими-биле, шаптаразын чокка суурталдап, Дээрги Иисус Христостун дугайында улуска өөредип келген.

1 Corinthians

Chapter 1

¹Христос Иисустуң элчинни боору-биле Бурганның күзел-соруу ёзугаар кыйгырткан, Павелден база дуңмам Сосфенадан— ²Коринфиде Бурганга бүзүрээнер ниитилелиниң церковунга, Иисус Христос дамчыштыр ыдыктааш, Дээргивис Иисус Христостуң адын адап кыйгырткан бүгү улуска, каяа-даа чорза: ³бистиң Бурган Адавыстан болгаш Дээрги Иисус Христостан келген авырал база амыр-тайбың силерге доктаазын. ⁴Иисус Христостуң силерге берген, Бурганның силерде бар авыралы дээш бодумнуң Бурганымга үзүк- соксаал чокка өөрүп четтиргеним илередин-дир мен. Олдан силер сөс бүрүзү база билиг бүрүзүндөн баяан болгай силер. ⁶Чүгө дээрге Христостуң херечилели силерге канчаар-даа аажок бадыткаттынган, ⁷Дээргивис Иисус Христостуң чедип кээрин манап турар үңөрдө, силерде четпес деп чүве кандыг-даа ачы-буянның белектерде чок-дыр, ⁸Дээргивис Иисус Христостуң чедип кээр хүнүндө шуут кем-буруу чок улус болзун дээш, Ол силерни эчизинге чедир деткип быжыктырар. ⁹Бистиң Дээргивис, Бурганның Оглу Иисус Христос-биле харылзаалыг болзуннар дээш, силерни кый деп алган, Бурган азаан сөзүңгө шынчы болгай. ¹⁰Акы-дуңма! Бистиң Дээргивис Иисус Христостуң ады-биле, силерниң шуптуңарның чаңгысты чугаалап, араңарда ангылажыг чок болуп, ынчалза-даа чаңгыс сүлдөгө катчып, база чаңгыс үзел-бодалдыг бооруңарны силерден аажок дилеп тур мен. ¹¹Чүгө дээрге, боттарыңарның араңарда маргыжып турарыңарны, мээң дуңмаларым, Хлояның өг-бүлезинден билип алдым. ¹²Мен силерниң "мен Павелдин мен", "мен Аполлостуң мен", "мен Кифаның мен", "а мен Христостуң мен" деп чугаалажып турарыңарны, мону бижижесим. ¹³Таанда Христос кезектерге чарлы берген бе? Таанда Павел силер дээш хере шаптырган бе? Азы силер Павелдин ады-биле сугга суктурганыңар ол бе? ¹⁴Крисп биле Гайден өске, силерниң кайыңарны-даа сугга сукпааным дээш, Бурганымга өөрүп четтирдим, ¹⁵ынчангаш кым-даа мээң адым-биле сугга суктурган мен деп чугаалавазын. ¹⁶Ынчалза-даа Стефаның кады-төрөөнерин сугже суккан мен. А оон кандыг-бир кижини сугже суп турганымны, сагынмас-тыр мен. ¹⁷Христос мени сугже суксун дээш эвес, а Өөрүнчүг Медээни өөрөтсин дээш чоруткан болгай, Христостуң белдир-ыяжының күжү читпезин дээш, өөредиимде чечен-мерген сөстөр ажылатынмаан. ¹⁸Чүгө дээрге белдир-ыяшка чүү болганының дугайында өлүмнүң оруу-биле бар чоруурларга мелегей чүүл боор, а биске, камгалалатырганнарга, Бурганның күчү-күжү боор. ¹⁹Бижилгеде: "Мерген угааныңарның мерген угаанын чок кылыр мен, сарыылдыгыңарның сарыылын күш чок кылдырар мен" дээн болгай. ²⁰Мерген-угааның кайыл? Ном тайбырлакчызы кайыл? Бо делегейниң билбес чүвези чок кижизи кайыл? Бурган бо делегейниң улунуң мерген угаанын угаан чок кылдыр көргүспээн ийик бе? ²¹Бурганның мерген угаанының бодап каанын езугаар, бо делегей бодунуң мерген угаанын дамчыштыр Бурганны билип шыдапас боорга, Бурган бүзүрөөннерни Буянын Медээниң "мелегейи-биле" камгалаарын күзөөн. ²²Чүгө дээрге Иудейлер база кайгамчык демдектер негеп турарлар, а эллиннер мерген угаан дилеп турарлар, ²³а бис Христостуң белдир-ыяшка өлүмүн суртаалдап турар бис, ол Медээ иудейлерге тептиге бээр эртинмес-моондак бооп турар, элиннерге—мелегей чүүл боор. ²⁴А кыйгырткан иудейлер болгаш эллиннерге Христосту, Бурганның күчү-күжүн болгаш мерген угаанын өөредип турар бис. ²⁵Чүгө дээрге Бурганның мелегейи кижиниң мерген угааныңдан мерген, база Бурганның кошкаа кижилерден күштүг. ²⁶Кыйгырткан, акы-дуңма, көрүңерем, кым-дыр силер: эвээш кезииңер силерден мерген-угаанның, эвээш кезииңер ыкүштүг, эвээш кезииңер ызыгуурлуг өг-бүлөгө хамааржыр. ²⁷Ынчалза-даа, мерген угаанныңарны ыяттырар дээш, Бурган бо делегейге сарыыл чок дирткен чүүлдү шилип алган, а күштүг чүүлдү ыяттырар дээш, бо делегейге кошкак дирткен чүүлдү шилип алган. ²⁸Үнелиг деп санаттырар чүүлдү күш чок болдулар дээш, бо делегейге дорамчылаткан, баък көрдүргөн база үне чок дирткен чүүлдү Бурган шилип алган. ²⁹Бо бүгү Бурганның мурнунга кандыг-даа кижини мактанмазын дээш болган. ³⁰Олдан база силер Христос Иисуска башкарты берген силер, Бурганның мерген угаанны биске Ону дамчыштыр боттанган, а ол мерген угаан бисти актыг болгаш ыдыктыг кылып кааш, бачыттардан хостаан, ³¹бижилгеде: "Мактаныр бодаан кижини чүглө Дээди-Чаяакчының дугайында мактанзын!" деп бижээни дег болзун.

Chapter 2

¹Акы-дуңма, кажан мен силерге кээп чорааш, Бурганның херечилелин чечен чугаа-биле, онзагай мерген угаан-биле өөредип бодап келбээн мен, ²чүге дээрге силер-биле кады тургаш, Иисус Христостан аңгыда база белдир-ыяшка өлүмүндөн аңгыда чүнү-даа билбес болурун шийтпирлээн мен. ³Мен силерге аарып тургаш келген болгаш аажок девидеп, коргуп турган мен. ⁴Мээң сөзүм болгаш өөредиим кижиниң мерген угаанның бүзүрениң сөстөрүндө эвес, а Сүлдениң күчүзүн көргүскөн, ⁵ынчангаш силерниң бүзүрелиңер кижиниң мерген угаанынга эвес, а Бурганның күчү-күжүндө. ⁶Бис мерген угаанны бүзүрел талазы-биле өзүп чедишкеннерге өөредип турар болгай бис, ⁷ынчалза-даа мерген угаан бо делгейден эвес база бо үениң кезек када чагырыкчыларындан эвес, Бурганның бүдүү, чажыт турган мерген угаанын өртемчейни чаяарының бертинде-ле Бурганның бистиң ат-алдарывыска дээш, баш удур белеткеп каанын өөредип бис. ⁸Ону бо делегейниң чагырыкчыларындан кым-даа билип шыдаваан, чүге дээрге бир эвес ону билген болза, алдар-аттыг Дээргивисти хере шашпастар ийик. ⁹Ынчалза-даа бижилгеде бижип кааны дег: "Аңаа ынак улуска Бурганның белеткеп каан чүүлүн карак-даа көрбээн, кулак-даа дыңнаваан база кижиниң чүрээ угаап бодаваан-даа". ¹⁰А биске Бурган ону Бодунуң Сүлдези-биле ажыткан, Сүлде шулту чүвеже өтгүр кире бээр болгаш Бурганның безин ханы дүвүн билир. ¹¹Кижиниң чүрээндө сүлдезинден аңгыда, ооң бодалдарын кым билирил? Шак-ла ынчаар Бурганның Сүлдезинден аңгыда, Ооң бодалдарын кым-даа билбес. ¹²Ынчалза-даа бис бо делегейге хамааржыр сүлдени хүлээп албаан бис, а Бурганның биске берген чүүлдерин билип алыр дээш, Бурганның Сүлдезин хүлээп алган бис. ¹³Ол дугайында кижиниң мерген угааны өөрөткөн сөстөр-биле эвес, а Сүлдениң биске өөрөткөн сөстөр-биле, Сүлдеден келген алыс-шынны Сүлдениң өөрөткөн сөстөр-биле өөредип турарывыс бо. ¹⁴Сеткил-сагыжы-биле чурттап чоруур кижилер Бурганның Сүлдезинден келген чүвени хүлээп албас, ол ону мелегей чүүл деп санаар база угаап шыдапас, чүге дээрге ооң дугайын Сүлдениң дузазы-биле сайгарар апаар. ¹⁵Ынчалза-даа Сүлдеге башкаткан кижилер бүгү чүвениң дугайында сайгарып шыдаар, а ооң дугайында кым-даа сайгарып шыдапас. ¹⁶Кым Дээрги-Чаяакчының угаанын, ону шийдер дээш билип шыдааныл? А бисте Христостуң угааны бар.

Chapter 3

¹Акы-дуңма, мен силерниң-биле Сүлдеге башкарткан улуска дег чугаалажып шыдавас турдум, биеги кижиге бүдүжүнүң күзээшкиннери-биле чурттап чоруур улус-биле дег, Христос-биле харылзаалыг чаш-төлдер дег чугаалажып турдум. ²Мен силерни кадыг чем-биле эвес, а сүт-биле чемгерип турдум, чүгө дээрге силерниң ам-даа ону чиир харыыңар чок турган, харын ам безин шыдавас-тыр силер, ³чүгө дээрге ам-даа бачыттыг бүдүжүңерге чагыртыр хевээр-дыр силер. Бир эвес араңарда адааргал, маргылдаа база алгыш-кырыш бар турда, кижилер дүрүмү сагып, бачыттыг бүдүжүңерге чагыртыр хевээр эвес силер бе? ⁴Кажан бирээңер "мен Павелдиң мен" деп чугаалап, а өскеңер "мен Аполлостуң мен" деп чугаалап турда, бачыттыг бүдүжүңер-биле хевээр эвес силер бе? ⁵Павел деп кымыл? Аполлос деп кымыл? Олар чүгле бараалгакчылар-дыр, оларның ачызында бүзүрөөн силер, Дээрги-Чаяакчы оларның кайызынга-даа тускай ажыл херекти дааскан. ⁶Мен үрезинни тараан мен, Аролос сугтарып турган, а Бурган өстүрүп каан. ⁷Ынчангаш база тараан болгаш сугтарган кижиде- онза чүү-даа чок, а чүгле өстүрүп каан Бурган ачылыг. ⁸Тарып турар болгаш сугтарып турар кижиге чаңгыс сорулгалыг, ынчалза-даа кижиге бүрүзү бодунуң кылган ажылы дээш шаңналды алыр. ⁹Бис Бурган-биле чаңгыс ажыл-херек кылып турар бис, а силер Бурганның шөлү, Бурганның тудуу силер. ¹⁰Мен, мерген угаанның тудугжу дег, Бурганның меңээ хайырлаан авыралы-биле үндезинни салып кагдым, а өскези ону тудуп үндүрер. Ынчалза-даа кижиге бүрүзү, канчаар тударын көрүп алзын, ¹¹чүгө дээрге кым-даа салып каан үндезинден аңгыда, өске үндезин салып шыдавас, а ол үндезинивис Иисус Христос-тыр. ¹²Бо үндезинге тудуп үндүрүп турар кижиге алдын, мөнгөн, үнелиг эртинге даштар азы ыяш, сиген, саван ажыглап боор, -- ¹³кижиге бүрүзүнүң ажыл-херээ илдең апаар болгаш ол хүн көргүзүптер. Чүгө дээрге ажыл-херээңерни от көскү кылыптар, кижиге бүрүзүнүң кандыг ажыл-херек бүдүргенин ол от шылгаар. ¹⁴Кымның тудуг тудуп турган ажыл-херээ, шылгалданы эрте бээрил, ол шаңналын алыр. ¹⁵А кымның ажыл-херээ ортенип каарыл, ол когарап каар. ¹⁶Кай, Бурганның өргээзи бооп турарыңарны база Бурганның Сүлдези чүрээңерде амыдырай бергенин билбезиңер ол бе? ¹⁷Бир эвес кым-бир кижиге Бурганның өргээзин узуткап каар болза, ону Бурган шиидер, чүгө дээрге Бурганның өргээзи ыдыктыг, а ол өргээ силер-дир силер. ¹⁸База кым-даа бодун мегелевезин. Бир эвес силерниң араңардан кайы-бирээңер бо үеде мерген угааныг болуксай берзе, мерген угааныг болур дээш, мелегей апарзын. ¹⁹Бо делегейниң улузунуң мерген угааны Бурганның мурнунга мелегей чүүл-ле болгай, бижилгеде бижээни дег: "Мерген угаанныгларны, оларның-на кажары-биле тудар", ²⁰база оон ыңай: "Дээрги-Чаяакчы мерген угааныгларның бодалдары чүгө хей-бус дээрзин билир". ²¹Ынчангаш, кым-даа улус-биле мактанмазын, чүгү дээрге бүгө чүве силерниң-дир: ²²Павел база, Аполлос база, Кифа база, бо делегей база, амыдырал база, өлүм база, база амгы-даа, келир үе-даа--шуптуу силерниң-дир, ²³а силер Христоска хамааржыр силер, а Христос -Бурганга.

Chapter 4

¹Ынчангаш, кижиги бүрүзү бистерни Христостун бараалгакчылары болгаш чажыттарын бүзүрөп дааскан улус деп санаар уjurлуг. ²Бир-ле чүүлдү бүзүрөп дааскан улустан, шынчы чорук негетиннер. ³Силер болгаш өске улустун мээң дугайымда чүү бодап турары мени бичии-даа хөлзетпейн турар. Ийе мен бодумну безин шийтпес мен. ⁴Арын-нүүрүм арыг, ындыг-даа болза агартынмас мен: Дээрги-Чаяакчы мээң шийткекчим ол-дыр. ⁵Ынчангаш чогуур үениң бертинде, амдызында Дээрги-Чаяакчы келбээн шаанда шийтпеңер, караңгыда чажыртынган чүвени чырыдыпкаш, чүректерниң күзелдерин көргүзүптер—ынчан кижиги бүрүзү Бурганның макталын алыр. ⁶Акы-дуңма, силер дээш мен монун, бижээн чүүлден ажыр бодап база бирээңер өскеңерден өрү көрдүнмезин бистен өөренип алзын дээш бодумга база Аполлоска ажыглаан мен. ⁷Кым сени аңгылап турарыл? Ам-даа чүнү албадың, чүң барыл? А бир эвес алган болзуңза, чүве албааның дег, чүге мактаныр сен? ⁸Силер ам тодуп база ам байый берген-дир силер, бис чогувуста хааннай берген-дыр силер. О, силер херек кырында хаанап турган болзуңарза, база биске силер биле хаанаарывыста! ¹⁰Христос дээш бис мелегей апарган бис, а силер Христоска башкарткаш мерген угааныг апарган силер. Бис кошкак бис, а силер күштүг силер. Силер алдар-аттыг силер, а бистиң адарывыс баскыраан. ¹¹Ам безин аштап база суксап, эът-кеживис чанагаш болгаш балыг, ¹²бис тояп база дора өлбес дээш холдарывыс-биле ажылдап ап чор бис. Бисти баък сөглээрге—бис алгап-йөрээр-дир бис. Бисти истеп-сүрерге—бис шыдажыр-дыр бис. ¹³Бисти куду көөрге—бис мөргүүр-дир бис. Бис бо делегейге бок-чам дег-дир бис, амга дээр шуптузунун таптай баскан хиринге дөмей-дир бис. ¹⁴Мен силерни ыятсын дээш монун биживедим, харын ынак ажы-төлүм дег силерни угаан киир өөредип тур мен. ¹⁵Силерде муң-муң Бургандан кижизидикчилер бар-даа болза, ынчалза-даа адаларыңар хөй эвес болгай. Мен силерни Христос Иисуска башкарты бээриңер дээш, Өөрүнүг Медээни өөреткеним таварыштыр адаңар апарган мен. ¹⁶Ынчангаш силерден дилеп тур мен: мээң Христостан үлегер ап чоруурум дег, менден үлегер ап көрүңер. ¹⁷Ол дээш мен Дээрги-Чаяакчыга шынчы мээң ханы ынак оглум Тимофейни силерже чоруттум, чер болганга, христиан ниитилел бүрүзенге мээң канчаар өөредип турарым дег, ол силерге мээң Христос Иисуска башкаткан амыдыралым дугайында бүгү өргээлерге сагындырып чугаалаар. ¹⁸Силерже барып четпейн баарымга, чамдыктарыңар өөрү көрдүнүп турар апарган-дир. ¹⁹Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы-ла күзээр болза мен удавас силерге чеде бээр мен, ынчан демги өөрү көрдүнген улустун аскы-сөзүнүн чечен-мергенин эвес, а херек кырында күжүнүн бар-чогун шенеп көөр мен, ²⁰чүге дээрге Бурганның Чагыргазы чечен-сөстө эвес, а күчү-күжүнде. ²¹Чүнү күзээр силер? Силерге кижизидер шывыктыг чеде берейн бе азы ынакшыл долган чөпшүл сеткилдиг чеде берейн бе?

Chapter 5

¹Силерниң араңарда самыыраар чорук тывылган деп чугаа-соот дыңналып тур, дүрзү-бурганга чүдүүр улуста безин чок, калчаа-бужар самыыраар чорук силерде бар дээр-дир, та кайыңар соңгу иези-биле холбажы берген-дир. ²Силер менээргениир-дир силер, а ыңдыг херек үүлгеткен кижинни араңардан үндүрер дээш ыглап-сыктавадыңар. ³А мен мага-бодум-биле араңарда турбазымза-даа, сүлдем ачызы-биле силер-биле кады мен, ынчангаш силерниң араңарга тураган-даа дег, ыңдыг херек үүлгеткен кижини канчаптарын шиитпирлептим: ⁴Иисус Христостуң база бистиң Дээргивистиң ады-биле силерниң чыылган чериңерде, мээң сүлдем-биле, бистиң Дээргивис Иисус Христостуң күчү-күжү-биле ⁵ыңдыг кижини эрликке хүлээдип берээл, ооң бачыттыг күзээшкиннерлиг мага-боду узуткаттынзын база бистиң Дээрги-Чаяакчывыс Иисус Христостуң шииткел хүнүнде ооң сүлдези камгалал алзын. ⁶Силерде мактаньпкы дег чүү-даа чок. Бичии ажыткы, бүгү далганны хөөдүптерин билбес силер бе? ⁷Ынчангаш, чаа далган боор дээш, эрги ажыткыны аштап кааптыңар, силер болза ажыткы холуваан далган-на болгай силер. ⁸Ынчангаш бузуттуг-баък болгаш будалчак чоруктуң эрги ажыткызы-биле эвес, а ак-сеткилдиг болгаш алыс-шынның ажыткы чокка хаарган далганны-биле байырлап чоруулуңар. ⁹Мен самыыраан улус-биле харылзашпаңар деп чагаада бижээн мен. ¹⁰Ыңдыг-даа болза, бүгү самыырааннар-биле база чазый-чилбилер-биле, азы ашка бузурукчулары-биле, азы дүрзү-бурганнарга чүдүүрлер-биле харылзашпаңар дивээн мен, оон башка силерге бо делегейден чоруур уjur таварышкай. ¹¹Бүзүрээн акы-дуңманың бирээзи мен дээр хирезинде самыыраар, чазый-чилби азы дүрзү-бурганнарга чүдүүр, нүгүлчү азы арагачы, ашка бузурукчузу хевээр артып калган-биле харылзашпаңар деп, мен ам силерге чагаага бижээн мен. Ыңдыг кижини-биле кады аъш-чем безин чивеңер. ¹²Ынчангаш(христиан эвес) христиан ниитилелден дашкаар турар улусту шиидер мээң кандыг херээм чүвөл? Христиан(христианнарны) ниитилелдин иштинде турар улусту силер шиидип турар эвес силер бе? ¹³Дашкаар турар улусту Бурган шиидер. Ынчангаш, бужар-баък кижини ниитилелиңерден үндүрүптүңер.

Chapter 6

¹Араңарда бот-боттарыңар маргылдаалыг хиреңерде, ыдыктыгларның эвес, а бүзүрели чок улустуң шииткел кылыр черинге маргылдааңар үзе шиитпирлээрин канчап диттигери силер? ²Кай, ыдыктыглар бо делегейни шиидер дээрзин билбес силер бе? База бир эвес бо делегейни шиидер апарзыңарза, таанда-ла ыңдыг чугула эвес херектерни боттарыңар шиитпирлеп шыдавас силер бе? ³Таанда-ла, бистиң дээрниң төлээлерин, харын база амыдыралчы айтырыгларывысты шиидеривисти билбес силер бе? ⁴А силер, кажан хүн бүрүнүң маргылдаалыг херектерин шиитпирлээрде, христиан ниитилелге кандыг-даа хамаарылга чок улусту шииткекчилер кылдыр томуйлап алыр-дыр силер. ⁵Силерниң ыядыңарга чугааладым, таанда силерниң араңардан, акы-дуңмазы-биле чаргызын чарып шыдаар угааныг кижитывылбааны ол бе? ⁶Ынчалза-даа акы-дуңмашкылар шииткел черинге билдиржиң-дир, ам артында бүзүрөвээн улус шиидидип турар. ⁷Силерге, бот-боттарыңар араңарда чаргылдажып турарыңар куду көрүүшкүн бооп турар-дыр. Хомудап артары силерге оон дээрэ эвес бе? Силерге, когаралды шыдап эртери дээрэ эвес бе? ⁸Ынчалза-даа силер боттарыңар, акы-дуңмаңарны безин хомудадып, когарал чедирип, былай бээр-дир силер. ⁹Таанда-ла, Бурганның Чагыргазын чөптүг-шынныг эвес улустуң салгап албазын билбес силер бе? Будулбаңар: самырааннар-даа, дүрзү-бурганнарга мөгөйиирлер-даа, ашак-кадайыңа өскерлиирлер-даа азы эр улус-биле холбажыыр эрлер, ¹⁰оорлар-даа, чазый-чилбилер-даа, арагачы болгаш нүгүлчүлөр-даа, үптөкчилер-даа Бурганның Чагыргазын салгап албастар. ¹¹Силерниң араңардан чамдыыңар шак-ла ыңдыг чорааннар болгай, ынчалза-даа силер, Дээрги Иисус Христостуң ады-биле база бистиң Бурганывыстың Сүлдезинге арыдыр чугдуруп, ыдыктатырып база агартырган силер. ¹²Бүгү чүве меңээ чөпшээреттинген, ынчалза-даа шупту меңээ ажыктыг болбас. Бүгү чүве меңээ чөпшээретинген, ынчалза-даа чүү-даа чүве мени чагырып албас ужурлуг. ¹³Чем хырынга, база хырын чемге херек, ынчалза-даа Бурган ону-даа, өскезин-даа узуткап каар. Мага-бот самыралга эвес, а Бурганга бараалатынган болгай, а Дээрги--- мага-ботка. ¹⁴Бурган Бодунуң күчү-күжү-биле бистиң Дээргивис Иисус Христосту өлүглер аразындан диргискен болгай, ынчагаш бисти база диргизиптер. ¹⁵Кай, силерниң мага-бодуңар Христостуң мага-бодунуң кезектери боорун, билбес силер бе? Ыңдыг болганда канчап-ла мен Христос-биле харылзаалыг кезектерни ап алгаш, самыын садар херээжен-биле харылзаалыг кылып каар мен? Бо чүве ыңдыг болбас! ¹⁶Таанда-ла, самыын-садар херээжен-биле холбажып турар кижии ооң-биле чаңгыс мага-боттуг апаарын билбес силер бе? Бижилгеде: "Ийи кижии чаңгыс мага-бот апаар"деп чугаалаан болгай". ¹⁷Дээрги-Чаяакчы-биле харылзаалыг апарган кижии, Ооң-биле кады чаңгыс Сүлдеге каттыжа бээр. ¹⁸Самыраашкындан чайлап чоруңар. Кижиниң үүлгеткени кандыг-даа бачыт, мага-бодунга хамаарылга чок боор, а самыраан кижии бодунуң мага-бодунга удур бачыт кылганы ол. ¹⁹Таанда-ла, силерниң мага-бодуңар Бургандан хүлээп алганыңар, силерниң араңарда амыдырай берген Ыдыктыг Сүлдениң өргээзи бооруңарны билбес силер бе? Силер ам бодуңарга хамаарышпас силер. ²⁰Силерни улут өртек биле садып хостаан болгай. Ынчангаш мага-бодуңар болгаш сүлдеңер-биле, Бурганны алдаржыдыңар.

Chapter 7

¹Эр кижиге херээжен кижиге дегбес болза эки деп, чагаанарда бижээн чүүлге хамаарыштыр. ²Ынчалза-даа, самыраар чоруктан ойлап чоруур кылдыр, эр кижиге боду кадайлыг боор уjurлуг база херээжен кижиге бүрүзү боду ашактыг боор уjurлуг. ³Ашак, кадайыңга эргим-чымчак хамаарылгалыг болур уjurлуун күүсет. База кадайы--ашаанга ынчалдыр күүсетсин. ⁴Кадайы бодунуң мага-бодун чагырар эргези чок, ынчалза-даа ашаа чагырар. Ынчалдыр ашаа бодунуң мага-бодун чагырар эргези чок, ынчалза-даа кадайы чагырар. ⁵Бот-боттарыңарга чоок хамаарылгалыг боорундан ойталаваңар, чүглө ийилээн дугуржуп алгаш, мөргүүрү-биле болгаш аш чарлаан кезек үеде эр-херээжен харылзааңар соксадып болур силер, а ооң соонда, бодуңарны туттунуп шыдавазыңарны ажыглап, эрлип силерни күткүй бербезин дээш, катап база кады болуңар. ⁶Ынчангаш, мен ону айтышкын эвес, чөпшээрел хевирлиг чугаалап тур мен. ⁷Бүгү улустуң мээң-биле дөмей боорун күзээр-дыр мен. Ынчалза-даа кижиге бүрүзү боду Бургандан белектиг боор: бирээзи ындыг, өскези өске. ⁸Кадайланмаан улус болгаш дулгуяктарга чугаалап тур мен: мен ышкаш, чааскаан чоруур болза, оларга ол эки. ⁹Ынчалза-даа, боттарын туттунуп шыдавас болза, күзээшkindен хөлзеп хайныырының орнунга, оларның өгленип алганы дээр болгай. ¹⁰А өглөңчип алганнарга мен эвес, а Дээрги-Чаяакчының дужаалы-биле: кадайы ашаа-биле чарылбазын. ¹¹А бир эвес чарлы бээр болза, ол бот хевээр артсын азы ашаа-биле эптежиң алзын. Ол ышкаш ашаа база кадайыңдан чарылбас уjurлуг. ¹²Артканнарыңга Дээрги-Чаяакчы эвес, мен чугаалап тур мен: кым-бир кижиниң Бурганга бүзүрөөн акызы Бурганга бүзүрөөс кадайлыг болза, база ол ооң-биле чурттаарын чөпшээрэжир болза, ынчан ол ооң-биле чарылбас уjurлуг: ¹³база бүзүрөөс ашактыг кадай, база ол ооң-биле чурттаарын чөпшээрэжир болза, оларның-биле чарылбас уjurлуг. ¹⁴Чүгө дээрге бүзүрөөс ашак бүзүрөөн кадайы-биле арыгланы бээр, база бүзүрөөс кадай бүзүрөөр ашаа-биле арыгланы бээр. Оон башка силерниң ажы-төлүңер арыг эвес болур турган болгай, а ынчангаш олар ыдыктыг-дыр. ¹⁵Бир эвес бүзүрөөн ашаа азы кадайы чарлыг деп барза, чарлып алызыннар. Бо таварылгада акывыс база угбавыс хостуг. Дээрги-Чаяакчы бисти тайбың амыдыралче кыйгырган. ¹⁶Кадайы, бодунуң ашааңны камгалап шыдавас мен деп, кайыын билир сен? Азы сен, ашаа кадайыңны камгалапшыдавас мен деп, кайыын билир сен? ¹⁷Чүглө кижиге бүрүзү Дээрги-Чаяакчының аңаа доктаадып бергени, ол дээш кыйгырганы чүүлүнүң аайы-биле кылзын. Ындыг дужаалды мен бүгү христиан ниитилелдерге бердим. ¹⁸Бир эвес кым-бир кижиге кыртыжап демдектетирип алган тургаш, кыйгырткан болза оозун чажырбазын. Бир эвес кым-бир кыртыжап демдектетибээн тургаш кыйгырткан болза, бодун кыртыжап демдектетирбесин. ¹⁹Кыртыжап демдектээни-даа, демдектетирбээни-даа чүү-даа эвес-тир, ынчалза-даа шупту чүвө Бурганның айтышкыннарын сагыырыңдан хамааржыр. ²⁰Кижиге бүрүзү кыйгыткан үезинде турган байдалыңга хевээр артып кагзын. ²¹Бир эвес сен чалча кылдыр кыйгырткан болзуңза, хөлзөп-дүвүрөө, ынчалза-даа хосталып шыдаар болзуңза, дээрзегин ажыгла. ²²Чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчыга кыйгырткан кул, Дээрги-Чаяакчыга хостуг боор. ²³Силерни аар өртек-биле садып алган. Кижилерге кулдар болбаңар. ²⁴Акы-дуңма, силерден кижиге бүрүзү кыйгырткан үңөрдө турган байдалыңарга хевээр артып калыңар. ²⁵Кажан-даа өг-бүлө тутпаан улуска хамаарыштыр Дээрги-Чаяакчыдан келген айтышкын менде чок, а Дээрги-Чаяакчының энерелин алгаш Аңаа шынчы болганым дег сүмөм бердим. ²⁶Ынчангаш, мен кижиге аргалыг болза ындыг байдалга артып каарын саналдадым. ²⁷Кадайың-биле бадылгалыг болзуңза--чарлыгын бодава. Бир эвес кадай чок артсыңза--кадай дилеве. ²⁸Ындыг-даа болза, бир эвес кадайланып алзыңза-бачыт үүлгөтпээн боор сен. База бир эвес аныяк кыс ашакка барып алза--бачыт үүлгөтпээн боор. Ынчалза-даа ындыглар мага-бодунга муңгаараар, а силер меңээ кээргенчиг-дир силер. ²⁹Акы-дуңма, силерге мен бо мындыг чүүлдү чугаалап берейн: үе эвээш карткан, чүгө дээрге кадайлыглар кадай чок дег болуңар, ³⁰база ыглап-сыктааннар ыглавааннар дег болуңар, база өөрөөннөр өөрүвейн турарлар дег, садып ап турарлар чүвези чок дег, ³¹база бо делегейниң ажыл-херектертинче дүлдүне берген улус оларны кылбайн турар улус дег болзун, чүгө дээрге бо делегейниң үези эрте бээр. ³²Кандыг-даа сагыш човаашкыннар силерни шүүдетпес боорун күзөп тур мен. Кадайланмаан кижиге Дээрги-Чаяакчының ажыл-херектери дээш база Дээргиниң күзелин хандыраар дээш сагыш човаар, ³³а кадайлыг кижиге хүн бүрүнүң амыдыралы дээш, кадайының күзелин хандыраар дээш сагыш човаар. Кадай чок кижиге-биле кадайлыг кижиниң аразында ылгал бар бе: ³⁴ашак чок херээжен, мага-боду болгаш сагыш-сеткили арыг болзун дээш, Дээрги-Чаяакчының ажыл-херээниң дугайында сагыш салып, Дээргиниң күзел-бодалын күүседир, а ашактыг херээжен хүн бүрүнүң амыдыралы дээш база ашааның күзелин хандыраар дээш сагыш човаар. ³⁵Силерни кандыг-бир чүүлдерге кызагдар дээш эвес, бодуңарга ажыктыг болзун дээш, ынчалза-даа өскээр чардыкпайн, Дээрги-Чаяакчыга кезээде болгаш канчаар

бараан боор уjurлуг силер ынчаар, өскээр чардыкпайн, шаптараазын чокка бараан болуруңарны дээш, мен мону чугаалап тур мен.³⁶ Бир эвес кым-бир кижн бодунуң назы четкен уруунуң чааскаан чурттап артып каары аңаа таарымчалыг эвес байдалда деп санаар болза, ынчан канчаар күзей-дир ынчаар кылзын, ол бачыт кылбас. Ындыглар ашакка барып алызыннар.³⁷ Ынчалза-даа кым чайгылыш чок база ындыг күзел чок, а кым бодунуң күзелдерин чагырыптар харыктыгыл, бодун арыг хевээр кадагалап алырын күзезе, ол эки кылган-дыр.³⁸ Ынчангаш, бодунуң уруун ашакка берип турар кижн эки кылып турар, а ашакка бербейн турар кижн оон-даа эки кылып турар.³⁹ Ашаа дириг чорда, кадайы ооң-биле тудуш харылзаалыг боор. Бир эвес ооң ашаа чок апаар болза, ол күзээн кижизинге барып ап болур, чүгле ол Дээрги-Чаяакчыга бүзүрээн кижн боор уjurлуг.⁴⁰ Ынчалза-даа мээң сүмем-биле дулгуяк хевээр артып каар болза, ол улам амыр-чыргалдыг боор, а мен бодаарымга, Бурганның Сүлдези база мээң-биле кады ышкажыл.

Chapter 8

¹Өргүлге салган чем дугайында, биске билдингир болгай, чүге дээрге бис шупту билиглиг бис. Ынчалза-даа билиг кижини адыргак кылып каар, а ынакшыл быжыктырар. ²Бир эвес бир-ле чүүлдү билир мен деп бодаар бир-ле кижини бар болза, ол херек кырында чүнү билир уjurлуун, ам-даа болур-чогууру-биле билбези ол. ³Ынчалза-даа Бурганга ынак кижиге, Бургандан билиг келген-дир. ⁴Ынчангаш, дүрзү-бурганнарга өргүп салган чемни канчаар ажыглаарының дугайында билир бис, бо делегейде дүрзү-бурган чүү-даа эвес, база чүгле Чаңгыс Бургандан өске, кандыг-даа бурган чок. ⁵Дээрде азы черде бурган деп адаар, хөй бурганнар болгаш дээргилер бар, ⁶ынчалза-даа бисте чаңгыс Бурган Ада, бүтү чаялганың Ону дамчыштыр бар апарганы, Ону дамчыштыр амыдырап чоруурувус чаңгыс Дээрги Иисус Христос олар бар. ⁷Ынчалза-даа улустуң шуптузунда шак ыңдыг билиг чок: чамдык улус ам-даа арын-нүүрү-биле дүрзү-бурганнарны бурганым деп хүлээп ап, дүрзү-бурганнарга өргүп салган чем чип, ынчангаш оларның ам-даа быжыкпаан кошкак арын-нүүрү бужартап турар. ⁸Аъш-чем бисти Бурганче чоошкулатпас: чүге дээрге, кажан чемненип-даа тургаш, бис чүнү-даа шиңгээдип албас бис, база кажан чемненмейн-даа тургаш, чүнү-даа чидирбес бис. ⁹Ынчалза-даа кичээниңер, силерниң хостуу-биле чемненириңер бүзүрели быжыкпаан улусту бачытче күткүде бербезин. ¹⁰Ам-даа чегей билиглиг, быжыкпаан кижини шыырак билиглиг сээң дүрзү-бурганга мөгеер черде өргүлге салган аъш-чем чип орарыңны көрүп кагза, ол кижини дүрзү-бурганга өргөөн эътти чий бээр кылдыр ооң арын-нүүрүн "быжыктырып" шыдааның ол боор бе? ¹¹Сенден кошкак, база Христостуң ол дээш өлгени кижини сээң билииң өлүмге чедире бээри ол-дур. ¹²Ооң быжыкпаан арын-нүүрүн балыглааныңар биле бүзүрөөн ха-дуңмаңарга удур бачыт үүлгеткеш, Христоска удур бачыт үүлгедип турарыңар ол-дур. ¹³Ынчангаш, аъш-чем мээң мээң бүзүрөөн акы-дуңмамны бачытче күткүп турар болза, ону бачытче киирбес дээш, моон соңгаар кажан-даа эът чивес мен.

Chapter 9

¹Таанда мен элчин эвес-тир мен бе? Таанда мен хостуг эвес-тир мен бе? Таанда мен Иисус Христосту, бистин Дээрживисти көрбээн кижини мен бе? Таанда-ла, силернин Дээрги-биле болганыңар, мээң херээм эвес чүве бе? ²Бир эвес мен өскелерге элчин эвес болзумза, харын силерге элчин мен, чүге дээрге мээң элчин деп таңмам-- силернин Дээрги-Чаяакчы-биле амыдыралыңар-дыр. ³Мени буруудадып турар улуска удур мээң камгалалым мында. ⁴Таанда бисте аъш-чем чиир, суксун ижер эрге чок бе? ⁵Азы өске элчиннер ышкаш, эдертип алгаш чоруур дуңмалыг-кадайлыг, Дээргиге бүзүрээң акы-дуңмалыг, база Кифада дег эрге бисте чок бе? ⁶Азы чүгле мен база Варнава ажылдавас эргелиг улус бис бе? ⁷Кандыг дайынчы боду-бодун азыравышаан хүлээлгезин эттирерил? Кым, виноград олуртуп тура, ооң чимизин чивезил? Кым, кодан-хоюн кадарып чорааш, хоюунуң сүдүн ишпезил? ⁸Таанда мен бо дугайында кижиниң көөр аайы-биле сайгарып база чугаалап турар мен бе? Таанда Ыдыктыг хоойлу база ооң дугайында чугаалавай турар чүве бе? ⁹Моисейниң хоойлузунда: "Тараа бастырып турар шарыга хээрик кедирбе"деп бижип каан ийик чөп. Таанда Бурган шары дээш сагыш-човап турар бе? ¹⁰Азы, ынчанмайн канчаар, ол бистин дугайында чугаалап турар эвес чүве бе? Ынчангаш, бо биске бижээн-дир, тарааны тарып турар кижини дүжүт ажаап алыр идегел-биле тарыыр ужурлуг, а бастырып турар кижини манаанын алыр идегел-биле бастыраар ужурлуг. ¹¹Бир эвес бис силерге Сүлдөгө хамааржыр үрезинни тарып каан болзувусса, силернин чер кырынга хереглээр кижиктериниң чыып алыр болзувусса, таанда ол хөй болур бе? ¹²Бир эвес өскелер силерден деткимче алыр эргелиг болза, таанда бис оон артык улуг эргелиг эвес бе? Бис ол эргевисти ажыглаваан бис, ынчалза-даа Христостун дугайында Өөрүнчүг Медээниң тарадырынга кандыг-даа шаптык салбас дээш, шуптузун шыдажып турар бис. ¹³Бурганның өргээзинде бараан бооп турар улус аъш-чем-биле ол өргээден хандыртынып турарын, таанда билбес силер бе? Өргүл салыр бедигээш чанынга бараан бооп турар улус база өргүлгө салган чемден үлүг алыр эргелиг. ¹⁴Шак ынчаар, Буянның Медээни өөредип турар улус амыдыралыңа херектиг чүүлдерни ол өөредиглери дээш алыр кылдыр Дээрги-Чаяакчы доктаадып каан. ¹⁵Ынчалза-даа мен аңаа дөмөй чүнү-даа ажыглавадым. База мону кандыг-бир чүүл алыр дээш биживедим, чүге дээрге мээң чоргаараар чөптүг чылдаанымны узуткаар арганы кандыг-бир кижиге бээриниң орнунга, меңээ өлү бээри дээре. ¹⁶Бир эвес мен Өөрүнчүг Медээни өөредип турар болзумза, мактанмас болгай мен. Бо мээң хүлээлгем-дир, бир эвес мен Өөрүнчүг Медээни өөрөтпөс болзумза, меңээ качыгдал! ¹⁷Бир эвес мен мону эки тура-биле кылып турар болзумза, ынчан шаңналдыг боор мен, бир эвес эки тура-биле эвес болза, ынчан чүгле меңээ бүзүрээш берген даалганы күүседип турар боор-дыр мен. ¹⁸Чүү дээш шаңнал алыр мен? Өөрүнчүг Медээни өөрөтпишаан, база Христостун дугайында өөредип турарым дээш, бодумнун эргелеримни өөредимге ажыглавайн, ону төлевир чокка кылып турар мен. ¹⁹Мен шупту чүведен хостуг-даа болзумза, хөй-ле кижини ээлдирип алыр дээш, мен шуптузунга чалча апарган мен: ²⁰иудейлерни ээлдирип алыр дээш, мен иудейлерге иудей ышкаш: ыдыктыг хоойлу хүлээп көөр улусту ээлдирип алыр дээш, мен ыдыктыг хоойлу хүлээп көөр улуска, ыдыктыг хоойлу хүлээп көөр кижини ышкаш: ²¹хоойлу-дүрүмден хостугларны ээлдирип алыр дээш, хоойлу-дүрүмден хостугларга, мен хоойлу-дүрүмден хостуг кижини дег турган мен, ындыг-даа болза мен хоойлудан Бурганның мурнунга хостуг эвес мен, ²²а кошкактарны ээлдирип алыр дээш, мен кошкактарга кошкак апарган мен. Оода-ла чамдык улусту камгалап алыр дээш, шуптузунга мен чоок кижини апардым. ²³Бо бүгүнү мен Өөрүнчүг Медээ дээш, ооң кижикчизи боор дээш кылып тур мен. ²⁴Маргылдаага шупту маңнажыр, ынчалза-даа шаңналды чаңгызы алырын билбес силер бе? Шаңналды, алыр дээш шак-ла ынчаар маңнаңар. ²⁵Олар шупту дораан оңуп каар шаңнал дээш, шупту чүүлдерден ойталаарлар, а бис мөңгөдө оңмас шаңнал дээш, шупту чүүлдерден ойталаар бис. ²⁶Ынчангаш мен эчис-сорулгазы чок кижини дег, анаа-ла хей черне чүгүрбейн чор мен, база чудуруктарым-биле агаар шашпайн тур мен. ²⁷Ынчалза-даа өске улусту өөредип тура, төлөп чок болбас дээш, мага-бодумну чагырып база томаартып чор мен.

Chapter 10

¹Акы-дунма, шупту бистин ада-огбевистин булут адаанга турганнарын, шуптузунун далай оттур кеже бергеннерин, ²шуптузунун Моисейге башкартып булутка база далайга суктурганнарын, ³шуптузунун чангыс-ла ол Сулде хайырлаан чемни чип, ⁴шуптузунун чангыс-ла ол Сулде хайырлаан суксун ижип, Сулдеге башкарткан хаядан аккан суксун ишкеннерин, оларны удеп чораан хая Иисус Христос болганынын дугайында, силерни билиг чокка аттырып каар хоннум чогул. ⁵Ынчалза-даа Бурган оларнын хой эвезинге таарзынган, чуте дээрге олар ээн кургаг ховуга узуктатырып каан турганнар. ⁶Оларнын кузээни ышкаш, каржыны бистин кузевээнивис дээш, бо биске улегер болган. ⁷Оларнын чамдыктары ышкаш, дурзу-бурганнарга могойбенер, оларнын дугайында бижилгеде бижээн: "Чон ижип-чири-биле орупкан соонда, ойнап-самнаар дээш туруп келгеннер." ⁸Оларнын чамдыктарынын канчаар алдынганы ышкаш, самыралдыг чуртталга чурттаваалынар, ынчалдыр олардан чангыс хун иштинде чээрби уш кижичок болган болгай. ⁹Оларнын чамдызы Христосту шенээш, чыланга шаптыргаш олуртуп каан болгай. ¹⁰Оларнын чамдызынын хомудап тургаш, хыдыкчыга олуртуп кааны дег хомудап турбанар. ¹¹Бо бугу оларнын-биле улеге-чижек дег болган, база биске соолгу уелерде чурттап турарларга сагындырыг болзун дээш бижип каан. ¹²Ынчангаш, кым быжыг тур мен деп бодап турарыл, андарлып батпас дээш, кичээнгеилг бол. ¹³Силерни тавараан шенелде оске чуу-даа эвес, кижилернин-дир. База Бурган шынчы, кажан-даа силерге куш чедер шаанардан ажа бээр шенелде эртерин чопшээревес, ынчалза-даа шенелде уезинде силерни шыдажып эртсин дээш чийгелдени бээр. ¹⁴Ынчангаш, мээн ынак акы-дунмаларым, дурзу-бурганнарга могойеринден чайлап чорунар. ¹⁵Угаан-сарыылдыг улуска дег силерге чугаалап тур мен. Чугаалаан чувемни боттарынар угаап корунер. ¹⁶Таанда ооруп четтирип турарывыс, ачы-буянын дашказы, Христостун ханы-биле тудуш харылзаавысты коргуспейн турар бе? Узе тыртып турар хлевивис Христостун мага-боду-биле тудуш харылзаавысты коргузуп турар эвес ийикпе? ¹⁷Хлебтин чангыс болганындан, бис чеже-даа хой болзувусса, чангыс мага-бот-тыр бис, чуте дээрге шуптувус чангыс-ла ол хлебтен арыгланып турар бис. ¹⁸Израиль чонче корунер даан: оргулге салган аыш-чем чип турарлар, оргул салыр бедигээштин ¹⁹киржикчилери эвес ийикпе? Чуну чугаалап турарым ол? Дурзу-бурган азы дурзу-бурганга салган оргул чеми кандыг-бир уткалыг деп чугаалап турарым ол бе? ²⁰Чок, ынчалза-даа оске чоннар улузу, оргул эккелеш, Бурганга эвес, а буктарга салырлар. Ынчалза-даа мен силернин буктар-биле харылзаалыг боорунарны кузевес-тир мен. ²¹Дээргинин Чаяакчынын дашказындан база буктун дашказындан ижип шыдавас силер. Дээрги-Чаяакчыга тураскааткан чемнин база буктарга тураскааткан чемнин киржикчизи бооп шыдавас силер. ²²Таанда бис Дээрги-Чаяакчыны кылыктандырып диттигер бис бе? Таанда Оон куштут бис бе? ²³Бугу чувени менээ чопшээрээн, ынчалза-даа бугу чуве ажыктыг болбас. Бугу чувени менээ чопшээрээн, ынчалза-даа бугу чуве быжыг болбас. ²⁴Кым-даа бодунга ажык-дужук сурбезин, ынчалза-даа оске кижичи дээш ажык дилезин. ²⁵Шуптузун, базаарда чуну-ле садып турардыр, таваар арын-нуур-биле истээшкин чокка чип алынар, ²⁶чуте дээрге чер болгаш ону долдуруп турар чуулдер, Дээрги-Чаяакчыга хамааржыр. ²⁷Бир эвес силерни Бурганга бузуревээн кижичалаза, баар деп бодап алзынарза, оон силерге шупту сумелээн чемин кандыг-даа истээшкин чокка оожум арын-нуур-биле чип алзын. ²⁸Бир эвес кым-бир кижичилерге, ол оргулге салган эът-тир деп чугаалаар болза, силерге ону чугаалаан кижичи, база арын-нуур дээш чивенер. Чуте дээрге чер болгаш ону долган чуулдер, Дээрги-Чаяакчыга хамааржыр. ²⁹Силернин эвес, а оске кижинин арын-нуурун бодааш: чуте мээн хосталгам оске кижинин арын-нуурунун шийткели-биле болур, чуте мени ол аыш-чем дээш буруудадырыл? ³⁰Бир эвес мен ооруп-четтиргенишкин-биле чиир болзумза, ооруп-четтирип турарым, ол аыш-чем дээш мени чуте буруудадырыл? ³¹Ынчангаш, ижинер, чинер база чуну кылып турар силер, шуптузун Бурганнын алдары дээш кылынар. ³²Иудейлерге-даа, эллиннерге-даа, Бурганнын чоннунга-даа моондак болбанар, ³³ынчангаш мен база шуптузунга бугу чувеге поктуруп, олар камгалалды алзын дээш, ажык-кончааны бодумга дээш эвес, а оскелерге дээш диледим.

Chapter 11

¹Христостун улгегер-чижээн эдерип чоруурум дег, мен оттунуп корунер. ²Акы-дунма! Силернин шупту ооредигни сактып база ону эдерип чоруурунар дээш, силерни мактап каайн. ³Ынчалза-даа мону билип аарынарны кузеп тур мен, Христос- эр кижиге бурузунге баыш боор, ашаа-кадайынга баыш, а Бурган-Христоска баыш боор. ⁴Бажын шып алгаш моргуур азы оттур билип медеглээр кандыг- даа эр кижиге, бодунун бажын баык атка кириер. ⁵База бажын шып албайн моргуур болгаш оттур коруп медеглээр кандыг-даа херэежен кижиге, бодунун бажын баык атка кириер. ⁶Ол домей-ле, бажын тазартыр чулуп алган херэеженге домей. Бир эвес херэежен кижиге бажын шывар хонну чок болза, ынчан бажын тазартып алзын. Бир эвес херэеженге бажы тас азы чулуп кааны ыянчыг болза, ынчан бажын шыптынып алзын. ⁷Эр кижиге бажын шыпас уjurлуг, чуге дээрге ол-Бурганнын омур-хевирин болгаш ат- алдары-дыр, а кадайы-ашаанын ат-алдары-дыр. ⁸Эр кижиге херэеженден эвес, а херэежен эр кижиден тывылган. ⁹База ашаа кадайынга эвес, а кадайы ашаанга чаяатынган. ¹⁰Ындыг-даа болза, Дээрги-Чаяакчыга башкарты бергенде, эр кижиге хамаарышпас херэежен-даа, херэежен кижиге хамаарышпас эр-даа турбас. ¹²Харын херэежен кижинин эр кижиден тывылганы дег, эр кижиге база херэеженден торутгуннер. Бугу улус-Бургандан чаяаттынган. ¹³Боттарынар бодап-даа корунер даан, таанда бажын шып албаан херэежен кижиге Бурганга моргуп болур бе? ¹⁴Бир эвес ашаа бажынын дугун узадыр остурер болза, таанда оон алдар-ады баскыраар дээрзин бойдус боду-ла ооретпейн турар чуве бе, ¹⁵ынчалза-даа бир эвес кадайы бажынын дугун узадыр остурер болза, анаа ат-алдар-дыр, баыш дугун анаа шывыг орнунга бергени ол-дыр? ¹⁶Бир эвес кандыг-бир кижиге маргыжыксай берген болза, ынчан бис-даа, Бурганга бузурээннернин ниитилелиде-даа ындыг чанчыл чок. ¹⁷Силерни ооредип тура, силернин эки чуулдер дээш эвес, харын багай чуулдер дээш чыгып турарынар дээш силерни мактавайн тур мен. ¹⁸Бирээде, кажан силернин оргээге чыгып тургаш, аранарда ангылажы бээринерни дыннадым, база чамдызынга бузурээр-дир мен. ¹⁹Силернин аранарга шенетирген улус тыптып келзин дээш, ангылажыг саналдар аайы-биле турбайн канчаар. ²⁰Ийиде, силер Дээрги-Чаяакчыга тураскаатан кежээки чемге чыгып келген дег эвес, ²¹кижиге бурузу бодунун чегин оскелерни мурнай тондур чииринче далажыр-дыр силер, ынчан бирээзи аш артар, оскелери эзиртир ижип алыр-дыр. Аштанып-чемненип алыр бажын чок силер бе? ²²Азы Бурганнын ниитилелин база ыяды-туренги улусту куду коруп тур силер бе? Силерге чуну чугаалаарыл? Силерни актаар менбе? Мактавас мен. ²³Силерге дамчыдып бергеним ооредигни мен Дээрги-Чаяакчынын Бодундан алган болгай мен, Дээрги Иисус Ону садыпкан дуне хлебти тудуп алгаш, ²⁴Бурганга ооруп четтиргеш, буза тырткаш база чугаалаан: "Хулээп алынар, чинер. Бо Мээн силер дээш бериптер Мага-Бодум-дыр. Мону Менээ тураскаадып ынчаар кылып чорунар. ²⁵Ынчангаш кежээки чем соонда дашканы кодургеш, чугаалаан болгай: "Бо дашка- Мээн ханым-биле чардынар чаа чагыг керээ-дир. Мону ижип тура, Менээ тураскаал кылдыр кезээде кылып чорунар. ²⁶Чуге дээрге, кажан бо хлебти чип тура база бо дашкадан ижип турар санынарда-ла, Дээрги Иисус ээп келбээн шаанда, Оон олумун медеглеп турарынар ол-дыр. ²⁷Ынчангаш, кым бодун толептии-биле алдынмайн, бо хлебти чиирил азы Дээргинин дашказындан ижерил, Дээргинин мага-боду болгаш ханынга удур бачыг уулгеткен дээш буруулуг боор. ²⁸Баштай кижиге бодун шугдунуп алзын, оон соонда ол хлебти чизин база ол дашкадан ишсин. ²⁹Кым толеп чок хирезинде ижип-чип турарыл, Дээргинин мага-боду деп чул дээрзин билбезил, ижип-чип тура бодун шийткелге онаар уjurлуг. ³⁰Ындыг бачыттарынар дээш силерде хой кезинер аарыг база шыдал-шинек чок, база хой кезинер олуп турар-дыр. ³¹Бир эвес бис боттарывысты шийдип турган болзувусса, шийттирбес ийик бис. ³²Кажан бис шийтиргеш, кижилер-биле шийтирбезин дээш, Дээрга-Чаяакчыга кезеттирер бис. ³³Ынчангаш, акы-дунма, кежээки чем дээш чыылганынарда, бот-боттарынарны манап алынар. ³⁴А бир эвес кым аштап турарыл, силерге шийткел дээш чыылбазы-биле бажынынынарда чемненип алынар. А оске херектерни, чеде бергеш сайгарар мен.

Chapter 12

¹Акы-дунма, Сулденин ачы-буянын белектеринин дугайында, силерни билиг чок аттырып каар хоннум чогул. ²Кажан силер Христоска бузуревейн чорааш, оруунардан астыгып, унну чок дурзу-бурганнарга барып турганынарны, силер билир силер. ³Ынчангаш силерге дыннадып тур мен, Бурганнын Сулдезинин башкарылгазы-биле чугаалап турар кандыг-даа киж, Иисусче каргыштыг сос этпес, база Ыдыктыг Сулдеге башкартпаан кым-даа Иисусту Дээргим деп адап шыдавас. ⁴Ачы-буянын белектер янзы-бурк боор, ынчалза-даа оларны хайырлап турар Сулде чангыс ол-ла. ⁵База бараан болуушкуннары янзы-буру боор, а Дээрги-Чаяакчы чангыс ол-ла. ⁶База Бурганнын улуска салдарынын дээжи янзы-буру-даа болза, бугу чуулду болдуруп турар Бурган чангыс ол-ла. ⁷Ынчалза-даа Сулденин кужунун илерээшкени киж, бурузунге ажык-дузаны берип турар. ⁸Бирээзинге Сулдеден мерген-угааннын созун хайырлаар, оскезинге ол-ла Сулден билигнин созун хайырлаар, ⁹а оскезинге ол-ла Сулдеден бузурели бээр, оскезинге ол-ла Сулдеден аарыгларны экиртир белекти бээр, ¹⁰оскезинге кайгамчык чуулдер кылып кушту, оскезинге оттур билип мндеглээр кушту хайырлаар, оскезинге сулделерни ангылар билиринин белээн хайырлаар, оскезинге янзы-буру дылдарга чугаалаарын, оскезинге ол дылдарны билип, тайбырлаарын хайырлаар. ¹¹Шупту бо бугуну чангыс ол-ла Сулде болдуруп, Бодунун херек деп коргенин езугаар киж, бурузунге тус-тузунда берип турар. ¹²Мага-бот чангыс, ынчалза-даа хой кезектертерлиг, база шупту олар, олар хой-даа болза, чангыс мага-боттун кезектери база Христос ышкаш, чангыс мага-ботту тургузуп турар болгай. ¹³Иудейлер азы оске чоннар улузу-даа, кулдар азы хостуг улус-даа, шупту чангыс мага-бодувус, чангыс Сулдеге суктурган бис. База шупту чангыс Сулдеден долдуртунган бис. ¹⁴Мага-бот чангыс эвес, а хой кезектерден буткен болгай. ¹⁵А бир эвес бут: "Мен бо мага-ботка хамаарышпас мен, чуте дээрге мен хол эвес-тир мен"деп, чугаалаар болза, ынчан ол, ол дээш мага-ботка хамаарышпас апаар бе? ¹⁶База бир эвес кулак: "Мен мага-ботка хамаарышпас мен, чуте дээрге карак эвес-тир мен"деп, чугаалаар болза, ынчан ол, ол дээш мага-ботка хамаарышпас боор бе? ¹⁷Бир эвес бугу мага-бот-карактан буткен турган болза, чунун-биле дыннаарыл? Бир эвес бугу мага-бот кулактан буткен турган болза, чунун-биле чыттаарыл? ¹⁸Ынчалза-даа Бурган мага-ботка кезек бурузун оон хулээлгезин, Бодунун кузээн аайы-биле айтып каан. ¹⁹А бир эвес бугу кезектер чангыс аай домей турган болза, мага-бот канчап бар боорул? ²⁰Ынчалза-даа ам мага-ботта хой янзы кезектер бар, а мага-бот чангыс. ²¹Карак холга: "Сен менээ херек чок сен", азы ынчалдыр баыш буттарга: "Силер менээ херек чок силер" деп чугаалап шыдавас. ²²Харын, мага-боттун элээн кошкак деп бодаарывыс кезектери, херек кырында эргежок чугула боор, база ²³биске ындыг-ла хундулуг эвес деп бодаарывыс кезектерин хой сагыш-човаар-дыр бис. ²⁴База бистин мага-бодувустун чараш эвес кезектери ыяк шыптынган боор, а чараш кезектерге ону хереглес. Ынчалза-даа Бурган мага-ботту тургускаш, база эн кошкак кезектеринче улуг сагыш-човаашкынны салган, ²⁵мага-ботка ангылажышкын турбазын дээш, а мага-боттун шупту кезектери бот-боттарынга бир домей сагыш-човаашкын коргуссун дээш, ынчаар кылган. ²⁶Ынчангаш, бир эвес мага-боттун бир кезээ хинчектениир болза, оске кезектери база оон-биле денге хинчектениир - бир кезээ алдар-хунду коор болза, оске кезектери база оон-биле денге ооруп байырлаар. ²⁷Силер-Христостун мага-боду силер, а тус-тузунда--Оон мага-бодунун кезээ силер. ²⁸Бурган христиан ниитилелинге, бирээде-элчиннерни, ийиде-оттур билип медеглээрлерни, уште-башкыларны салып каан. Оон соонда, чамдыктарга кайгамчык чуулдер кылып кушту, аарыгларны экиртир, ачы-дуза чедирер, удуртуп-башкарар, ангы-ангы дылдарга чугаалаар арганы берген. ²⁹Таанда шупту элчиннер боор бе? Таанда шупту медээчилер боор бе? Таанда шупту башеылар боор бе? Таанда шупту кайгамчык чуулдер кылып бе? Таанда шупту аарыг кижилер экиртир бе? Таанда шупту билдинмес дылга чугаалаар бе? Таанда шупту ол дылдарны билип, тайбырлаар бе? ³¹Эн чугула ачы-буянын белектерже чуткунер, мен силерге оон-даа тергийн эки орукту айтып бээр мен.

Chapter 13

¹Бир эвес мен кижилернин база дээрнин толээлеринин дылдарынга чугаалап турар-даа болзумза, а менде ынакшыл чок болза, ынчан мен шынгырааш хола база эдискен кинвал-дыр мен. ²Бир эвес менде оттур билип медегдээр арга бар-даа болза база бугу чажыттарны билир-даа болзумза, база менде бугу билиглер бар-даа болза, дагларны солуй салыптар улуг бузурелим бар-даа болза, а ынакшыл менде чок болза, ынчан мен чуу-даа эвес-тир мен. ³А бир эвес мен бодумнун шупту эт-хоренгимни улептер база мага-бодумну отка оргул кылдыр бериптер-даа болзумза, а ынакшыл менде чок болза, ол бугу менээ кандыг-даа ажык-дуза болбас. ⁴Ынакшыл шыдамык база буянныг. Ынакшыл адааргавас, ынакшыл оору кордунмес, чоргаарланмас, ⁵бодун хоозун алдынмас, бодунга ажык сурбес, хорадаачал эвес, баык чуве бодавас, ⁶бузут дээш оорбес, а алыс-шынга ооруур. ⁷Ынакшыл чуу-даа чувени шыдажып эртер, шуптузунга бузурээр, бугу чувеге идегээр база шуптузун шыдажып эртер⁸Оттур билип медеглээри чиде бээр, база билдинмес дылдарга чугаалаарлар ыгташпайн баар, база билигнин херээ чок апаар, а ынакшыл кажан-даа тонуп читпес, ⁹чуге дээрге бистин билиивис долу эвес, оттур билип медеглээривис долу эвес. ¹⁰А кажан будун, долу чуул чедип кээрге, долу эвес чуулдер чиде бээр. ¹¹Кажан мен чаш уруг тургаш, ынчан чаш уруг дег чугаалап, чаш уруг дег угаап-бодап турган мен. А кажан мен чедишкен улуг эр апаргаш, ынчан чаш уруг назындан уне берген мен. ¹²Ам бис булургей шил оттур корген дег, тода эвес коруп турар бис, ынчалза-даа оон соонда арындан арынче коржу бээр бис. Ам мээн билиим долу эвес-тир, ынчалза-даа Бурганнын мени билири дег, мээн билиим база сайзырангай апаар. ¹³Ам бо кезээ шагда артып каар уш чуул бар-дыр: бузурел, идегел, ынакшыл, а ынакшыл олардан улуг.

Chapter 14

¹Ынакшылга бургедип алгаш чорунар. Сулденин хайырлаан ачы-буянныг белектеринче, ылангыя оттур билип медеглээринче чуктуп чорунар. ²Кым билдинмес дылга чугаалап турарыл, ол кижилерге эвес, а Бурганга чугаалап турар, чуге дээрге ол Сулденин кужу-биле чажыт чуулдерни чугаалаарга, ону кым-даа билбес болгай. ³А кым оттур билип медеглеп турарыл, ол улусту быжыктырып, сорук киирип, аргалап чугаалап турар. ⁴Кым билдинмес дылга чугаалап турарыл, ол бодун быжыктырып турар. А кым оттур билип медеглеп турар, ол христиан ниитилелди быжыктырып турар. ⁵Билдинмес дылга шуптунарын чугаалаарын кузээр-дир мен, ынчалза-даа силер оттур билип медеглээр болзунарза, оон-даа эки, чуге дээрге оттур билип медеглеп турар кижиде, оске дылдарга чугаалап турар кижиден бедик боор, оон эрткеш ол христиан ниитилелге канчаар быжыгарын тайбырлап бээр. ⁶Акы-дунма, бир эвес мен силерге чедип келгеш, силерге билдинмес дылдарга чугаалап эгелээн болзумза, силерге кандыг дуза эккээр мен, силер-биле ажыдышкын-биле-даа, билиг-биле-даа, оттур билип медеглээри-биле-даа, ооредиг-биле-даа улешпес боор-дыр мен. ⁷База бир эвес амылыг эвес, лимби азы чадаган ышкаш ун ундуруп турар херекселдер, ангы-ангы уннерни ундуруп турбас болза, кым лимби азы чадаган-биле ойнап турарын--канчап билип алырыл? ⁸Бир эвес трубадан тодаргай эвес ун унер болза, ынчан чаа-дайынче унер дээш кым белеткенирил? ⁹Ол ышкаш, база силер дылынар-биле билдинмес сос эдер болза болзунарза, ынчан силернин чуну чугаалап турарынарны, канчап билип алырыл? Силер салгын-хатка чугаалаан дег боор силер. ¹⁰Чижев, делегейде чеже ангы сос барыл, база сос бурузунде тодаргай утгал бар. ¹¹Ынчалза-даа мен состернин утказын билбес болзумза, ынчан мен ол дылга чугаалап турар кижиге даштыкы кижиде дег боор мен, база чугаалап турар кижиде менээ даштыкы кижиде дег боор. ¹²Бир эвес, силер база ынчаар, Сулденин хайырлаан ачы-буянныг белектеринче чуктуп турар болзунарза, оон-биле христиан ниитилелди быжыктырыг-биле байыдар дээш кызыдынар. ¹³Ынчангаш билдинмес дылга чугаалап турар кижиде, ону тайбырлап, очулдуруп арганы алыр дээш моргуур ужурул. ¹⁴Кажан мен билдинмес дылга моргуп турумда, ынчан мээн сулдем база моргуп-даа турза, ынчалза-даа мээн угаан-сарыылымга дуза чок болган. ¹⁵Чуну канчаарыл? Сеткил-хоннум-биле ырлар мен, угаан-сарыылым-биле база ырлар мен. ¹⁶Бир эвес сен, Бурганнынын Сулдези-биле алгап-йорээр болзунза, ынчан кандыг бодуун кижиде, сээн ооруп четтиргенинге, "шынап-ла ындыг" деп чугаалаарыл, сээн чуу деп турарынны, ол билбес болгай. ¹⁷Оорушкун илередип турарын эки-дир, ынчалза-даа оске кижиде быжыглал албас-тыр. ¹⁸Бодумнун Бурганынга ооруп четтирдим: билдинмес дылдарга мен силерден хой дылдарга чугаалап турар мен, ¹⁹ынчалза-даа христиан чыышка билдинмес дылга мун-мун состер чугаалаар орнунга, оске улусту ооредиир дээш, утказы билдингир беш состу чугаалаар мен. ²⁰Акы-дунма! Угаанынар чаш уругларны дег болбазын: бузутка хамаарыштыр, чуве билбес чаштар дег, а угаанынар аай-биле, чедишкен улус дег болунар. ²¹Ыдыктыг хоойлуда бижип кааны: "Мен бо чоннар-биле оске дылдарга база оске аастар-биле чугаалажыр мен, ынчалза-даа ынчан база олар Мени дыннавайн баарлар" деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалап турар. ²²Ынчангаш билдинмес дылдар-бузуревээннерге эвес, а бузуревээннерге кайгамчык демдек боор. Оттур билип медеглээри бузуревээннерге эвес, а бузуревээннерге кайгамчык демдек-тир. ²³Бир эвес будун христиан ниитилел шупту чыылгаш, база шупту билдинмес дылдарга чугаалай бээр болза, силерже бодуун азы бузуревээн улус кирип кээр болза, бо-даа сээденнеп турар улус-тыр деп олар чугаалавас деп бе? ²⁴Ынчалза-даа кажан шупту оттур билип медеглеп турда, бузуревээн азы оске кижиде кирип келген болза, ынчан шупту улус ону сойгалаар база шийдер. ²⁵Ындыг хевир-биле, оон чурээнин чажыттары билдинер база ол донгая кээп дужуп, Бурганга могойгеш база: "Ылап-ла, Бурган силернин аранарда-дыр" деп, чугаалаар. ²⁶Ынчаарга, чуу болду, акы-дунма? Кажан силер чыгып кээринерге, силерде кижиде бурузунде ыдыктыг ыры, ооредиглиг сос, билдинмес дылга чугаалаар белек, Бургандан ажыдышкын, тайбырлаар белек бар-дыр--бо бугу силерни быжыктырар болзун. ²⁷Бир эвес билдинмес дылга чугаалаар улус бар болза, ам арта ангы база ийизи азы ужу чугаалазын, а бирээзи тайбырлар берзин. ²⁸Бир эвес тайбырлап шыдаар кижиде чок болза, билдинмес дылга чугаалаар кижиде христиан чыышка ытава, а Бурганга болгаш бодунга чугаала. ²⁹База медээчилер ийилеп аза уштеп чугаалазыннар, а оскелери сайгарзыннар. ³⁰А бир эвес олурганнарнын бирээзинге ажыдышкын кээр болза, ынчан баштайгы медээчи ытавайн барзын. ³¹Чуге дээрге бугу улус оорензин дээш, база бугу улуска аргалал болзун дээш, шуптунар ээлчег аай-биле оттур билип медеглеп боор силер. ³²Оттур билип медеглээринин Сулдези база медээчилерге чагыртып турар, ³³чуге дээрге Бурган--корум-чурум чоктун эвес, а амыр-тайбыннын Бурганны, бугу христиан ниитилелдернин ыдыктыглары-биле ындыг болур. ³⁴Чыыштарга херэеженнер ыташпас болзун. Оларга чугаалаарын хоруп каан, ынчангаш хоойлунун айытканы езугаар чагыртып

чоруур ужурлуг. ³⁵Бир эвес олар бир чувеге ооренип алыксаар болза, бажынынга боттарынын ашактарындан айтырып алзыннар, чуге дээрге херээжен кижиге, чыышка чуве чугаалаары чоптут эвес. ³⁶Бурганнын Созу силерден унген чуве бе? Азы чугле чангыс силерге келген деп бодаар силер бе? ³⁷Кым бодун медээчи азы Сулде-биле сырый харылзаалыг мен деп санаарыл, мээн чуну бижип турарымны билип алызын, чуге дээрге бо Дээрги-Чаяакчынын айтышкыны-дыр. ³⁸А кым билбейн турарыл, билбес болзун. ³⁹Ынчангаш, акы-дунма, оттур билип медеглээринче чуктунер, ынчалза-даа билдинмес дылдарга чугаалаар улусту хоруванар. ⁴⁰Шупту чуве шын база чурум аай-биле болзун.

Galatians

Chapter 1

¹Апостол Павел, избранный не людьми и не через человека, но Иисусом Христом и Богом Отцом, воскресившим Его из мёртвых, ²и все братья, находящиеся со мной, – галатийским церквям: ³благодарить вам и мир от Бога Отца и нашего Господа Иисуса Христа, ⁴Который отдал Самого Себя за наши грехи, чтобы избавить нас от нынешнего злого мира по воле Бога и нашего Отца, — ⁵Ему слава на веки веков. Аминь. ⁶Удивляюсь, что вы так быстро переходите от Призвавшего вас благодатью Христа к другому благовествованию, ⁷которое, впрочем, не другое, а только есть люди, смущающие вас и желающие изменить благовествование Христа. ⁸Но если бы даже мы или ангел с неба стал вам благовествовать не то, что мы благовествовали вам, да будет анафема. ⁹Как ранее мы говорили, так и теперь я снова говорю: кто благовествует вам не то, что вы приняли, да будет анафема. ¹⁰У людей ли я ищу сейчас благоволения или у Бога? Людям ли стараюсь угождать? Если бы я до сих пор угождал людям, то не был бы рабом Христа. ¹¹Знайτε, братья, что Евангелие, которое я благовествовал, не человеческое, ¹²ведь я принял его и научился не от людей, но через откровение Иисуса Христа. ¹³Вы слышали о моём прежнем образе жизни в иудаизме, когда я жестоко гнал Божью Церковь и истреблял её, ¹⁴преуспевал в иудаизме более многих своих ровесников и был неумеренным ревнителем преданий наших отцов. ¹⁵Когда же Бог, избравший меня от утробы матери и призвавший Своей благодатью, пожелал ¹⁶открыть во мне Своего Сына, чтобы я нёс добрую весть о Нём язычникам, я не стал тогда советоваться с плотью и кровью ¹⁷и не пошёл в Иерусалим к предшествовавшим мне апостолам, а пошёл в Аравию и опять возвратился в Дамаск. ¹⁸Потом, три года спустя, я ходил в Иерусалим, чтобы увидеться с Петром, и пробыл у него пятнадцать дней. ¹⁹Никого из других апостолов я не видел, кроме Иакова, брата Господа. ²⁰Пишу вам это перед Богом — не лгу. ²¹После этого я отправился в области Сирии и Киликии. ²²В церквях Иудеи, которые во Христе, меня не знали лично, ²³а только слышали, что тот, кто некогда гнал их, теперь благовествует о вере, которую прежде истреблял, — ²⁴и прославляли Бога за меня.

Chapter 2

¹Затем, через четырнадцать лет, я опять ходил в Иерусалим с Варнавой, взяв с собой и Тита. ²Ходил же по откровению и изложил там, в частности влиятельным, благовествование, которое я проповедую язычникам, не напрасно ли я бегу или бежал. ³Но они и бывшего со мной Тита, хоть он и еллин, не принуждали обрезаться, ⁴а лжебратьям, скрытно приходившим подсмотреть за нашей свободой, которую мы имеем во Христе Иисусе, вкравшимся чтобы поработить нас, ⁵мы ни на час не уступили и не покорились, чтобы истина благовествования сохранилась у вас. ⁶И во влиятельных в чём-либо, какими бы они ни были когда-либо, для меня нет ничего особенного: Бог не смотрит на лицо человека. И влиятельные не возложили на меня ничего более. ⁷Наоборот, увидев, что мне доверено благовестие для необрезанных, как Петру для обрезанных, – ⁸ведь Содействовавший Петру в апостольстве у обрезанных содействовал и мне у язычников, – ⁹и, узнав о данной мне благодати, Иаков, Кифа и Иоанн, считаемые столпами, подали мне и Варнаве руку помощи, чтобы нам идти к язычникам, а им – к обрезанным, ¹⁰только чтобы мы помнили нищих, что я и старался в точности исполнять. ¹¹Когда же Пётр пришёл в Антиохию, то я лично противостоял ему, потому что он заслуживал осуждения, ¹²так как перед прибытием некоторых от Иакова, он ел вместе с язычниками, а когда те пришли, стал скрываться и отстраняться, опасаясь обрезанных. ¹³Вместе с ним лицемерили и остальные иудеи, так что даже Варнава был увлечён их лицемерием. ¹⁴Но когда я увидел, что они не поступают прямо по евангельской истине, то сказал Петру при всех: «Если ты, являясь иудеем, живёшь по-язычески, а не по-иудейски, то зачем язычников заставляешь жить по-иудейски?» ¹⁵Мы иудеи от рождения, а не грешники из язычников. ¹⁶Однако, узнав, что человек оправдывается не делами закона, а только верой в Иисуса Христа, и мы поверили в Иисуса Христа, чтобы оправдаться верой во Христа, а не делами закона, ведь делами закона не оправдается никакой человек. ¹⁷Если же мы ищем оправдания во Христе, но сами являемся грешниками, то неужели Христос является служителем греха? Конечно нет. ¹⁸Ведь если я снова строю то, что разрушил, то я сам себя делаю преступником. ¹⁹Законом я умер для закона, чтобы жить для Бога. Я распят со Христом, ²⁰и уже не я живу, но живёт во мне Христос. А что сейчас живу во плоти, то живу верой в Сына Божьего, возлюбившего меня и отдавшего Себя за меня. ²¹Не отвергаю Божью благодать, потому что, если оправдание законом, то Христос умер напрасно».

Chapter 3

¹О, неразумные галаты! Кто околдовал вас, что вы не покоряетесь истине? Ведь у вас перед глазами был предначертан Иисус Христос, словно распятый у вас. ²Вот что хочу узнать у вас: вы получили Духа через дела закона или через наставление в вере? ³Настолько ли вы неразумны, что, начав духом, теперь заканчиваете плотью? ⁴Неужели вы так много страдали напрасно? Если бы только напрасно! ⁵Тот, Кто даёт вам Духа и действует силой в вас, через дела ли закона делает это или через наставление в вере? ⁶Так Авраам поверил Богу, и это засчиталось ему в праведность. ⁷Знайте же, что верующие - это сыновья Авраама. ⁸И Писание, предвидя, что Бог верой оправдает язычников, предвозвестило Аврааму: «В тебе благословятся все народы». ⁹Итак, верующие благословляются с верным Авраамом. ¹⁰А все, кто полагается на дела закона, находятся под проклятием, потому что написано: «Проклят каждый, кто не исполняет постоянно всего, что написано в книге закона». ¹¹А что законом никто не оправдывается перед Богом, это явно, потому что праведный будет жить верой. ¹²А закон не по вере, но кто исполняет его, тот им будет жить. ¹³Христос выкупил нас из проклятия закона, став проклятием за нас, потому что написано: «Проклят каждый, висящий на дереве», ¹⁴чтобы благословение Авраама через Иисуса Христа распространилось на язычников, чтобы нам верой получить обещанного Духа. ¹⁵Братья! Говорю по человеческому рассуждению: даже завещание, заверенное человеком, никто не отменяет и ничего к нему не прибавляет. ¹⁶Но Аврааму и его потомку были даны обещания. Не сказано «и потомкам», как бы о многих, но об одном: «и твоему потомку», который есть Христос. ¹⁷Я говорю о том, что закон, явившийся спустя сорок лет, не отменяет прежде утверждённого Богом завета о Христе так, чтобы обещание потеряло силу. ¹⁸Ведь если наследство по закону, то уже не по обещанию, но Бог даровал его Аврааму по обещанию. ¹⁹Для чего же тогда закон? Он дан позже по причине преступлений до времени прихода Потомка, к Которому относится обещание, и установлен через ангелов рукой посредника. ²⁰Но посредник не бывает при одной стороне, а Бог один. ²¹Что же, закон противоречит Божьим обещаниям? Конечно нет! Ведь если бы был дан закон, способный давать жизнь, то праведность действительно была бы от закона. ²²Но Писание всех заключило под грехом, чтобы обещанное было дано верующим по вере в Иисуса Христа. ²³А до прихода веры мы были заключены под стражей закона, до того времени, когда должна была открыться вера. ²⁴Итак, закон был для нас наставником до Христа, чтобы нам оправдаться верой. ²⁵А после прихода веры мы уже не под наставником находимся, ²⁶потому что все вы сыновья Бога по вере во Христа Иисуса. ²⁷Все вы, крестившиеся во Христа, облеклись во Христа. ²⁸Нет уже ни иудея, ни еллина, ни раба, ни свободного, ни мужского пола, ни женского, - потому что все вы едины во Христе Иисусе. ²⁹Если же вы Христовы, то вы потомки Авраама и наследники по обещанию.

Chapter 4

¹Ещё скажу: наследник, пока в детстве, ничем не отличается от раба, хотя он и господин всего, ²он подчинён опекунам и управляющим дома до срока, назначенного отцом. ³Так и мы, пока были в детстве, были порабощены стихиям мира. ⁴Но когда пришла полнота времени, Бог послал Своего Сына, Который от женщины родился под законом, ⁵чтобы выкупить тех, кто под законом, чтобы нам получить усыновление. ⁶А так как вы – сыновья, то Бог послал в ваши сердца Дух Своего Сына, который восклицает: «Авва! Отец!» ⁷Поэтому ты уже не раб, но сын. А если сын, то и наследник Бога через Иисуса Христа. ⁸Но тогда, не зная Бога, вы были рабами тех, которые по сущности не боги. ⁹Теперь же, когда вы познали Бога, вернее, получили познание от Него, зачем вы опять возвращаетесь к бессильным и жалким стихиям и хотите снова стать их рабами? ¹⁰Наблюдаете дни, месяцы, времена и годы. ¹¹Боюсь за вас, не напрасно ли я у вас столько трудился. ¹²Прошу вас, братья, будьте как я, потому что и я, как вы. Вы ничем меня не обидели. ¹³Вы знаете, что, хоть я в первый раз благовествовал вам в немощи тела, ¹⁴но вы не отвернулись от моего испытания в теле и не постыдились его, а приняли меня, как Божьего ангела, как Христа Иисуса. ¹⁵Как вы были счастливы! Свидетельствую о вас, что, если было бы возможно, вы бы вырвали свои глаза и отдали мне. ¹⁶Итак, неужели, говоря вам истину, я стал вашим врагом? ¹⁷Проявляют к вам усердие не для добра, но хотят нас разлучить, чтобы вы к ним проявляли усердие. ¹⁸Хорошо проявлять усердие для добра всегда, а не только в моём присутствии у вас. ¹⁹Дети мои, для которых я снова в муках рождения, пока в вас не изобразится Христос! ²⁰Хотел бы я быть теперь у вас и изменить мой тон, потому что я в недоумении о вас. ²¹Скажите мне вы, желающие быть под законом: разве вы не слушаете закона? ²²Ведь написано: «У Авраама было два сына: один от рабыни, а другой от свободной». ²³Но тот, который от рабыни, был рождён по плоти. А тот, который от свободной, – по обещанию. ²⁴В этом есть иносказание. Это два завета: один от горы Синай, рождающий в рабство, - это Агарь. ²⁵Агарь означает гору Синай в Аравии и соответствует сегодняшнему Иерусалиму, потому что он со своими детьми в рабстве. ²⁶А небесный Иерусалим свободен: он – мать всем нам. ²⁷Ведь написано: «Веселись, бесплодная, нерождающая. Воскликни и возгласи, не мучившаяся родами, потому что у оставленной гораздо больше детей, чем у имеющей мужа». ²⁸Мы, братья, дети обещания по Исааку. ²⁹Но как тогда рождённый по плоти гнал рождённого по духу, так и теперь. ³⁰Что же говорит Писание? «Изгони рабыню и её сына, потому что сын рабыни не будет наследником вместе с сыном свободной». ³¹Итак, братья, мы дети не рабыни, а свободной.

Chapter 5

¹Итак, стойте в свободе, которую даровал нам Христос, и не подвергайтесь опять игу рабства. ²Вот, я, Павел, говорю вам: если вы обрезаетесь, вам не будет никакой пользы от Христа. ³Ещё свидетельствую каждому обрезающемуся человеку, что он должен исполнить весь закон. ⁴Вы, оправдывающие себя законом, остались без Христа, отпали от благодати. ⁵А мы духом ожидаем и надеемся на праведность от веры, ⁶потому что во Христе Иисусе не имеет силы ни обрезание, ни необрезание, а вера, действующая любовью. ⁷Вы хорошо бежали. Кто остановил вас, чтобы вы не повиновались истине? ⁸Такое убеждение не от Того, Кто вас призвал. ⁹Малая закваска заквашивает всё тесто. ¹⁰Я уверен о вас в Господе, что вы не будете думать по-другому. А смущающий вас, кто бы он ни был, понесёт на себе осуждение. ¹¹Если я и теперь проповедую обрезание, тогда за что же меня гонят, братья? Тогда соблазн креста прекратился бы. ¹²О, если бы оскотились возмущающие вас! ¹³Братья, вы призваны к свободе. Только пусть ваша свобода не будет поводом для плоти, но служите друг другу любовью, ¹⁴потому что весь закон в одном слове исполняется: «Люби ближнего, как самого себя». ¹⁵Если же вы жалите и поедаете друг друга, то смотрите, чтобы вам не уничтожить друг друга. ¹⁶Я говорю: поступайте по духу, и вы не будете исполнять желаний плоти, ¹⁷потому что плоть желает противоположного духу, а дух – противоположного плоти: они друг другу противятся, так что вы делаете не то, что хотели бы. ¹⁸Если же вы водимы духом, то вы не под законом. ¹⁹Дела плоти известны: супружеская измена, блуд, разврат, распущенность, ²⁰идолослужение, колдовство, вражда, ссоры, зависть, гнев, соперничество, разделение, ереси, ²¹ненависть, убийства, пьянство, бесчинство и тому подобное. Предупреждаю вас, как и раньше предупреждал, что поступающие так не наследуют Божье Царство. ²²Плод же духа: любовь, радость, мир, долготерпение, заботливость, доброта, вера, ²³кротость, воздержание. Такие не под законом. ²⁴Те, которые Христовы, распяли плоть со страстями и похотями. ²⁵Если мы живём духом, то и поступать должны по духу. ²⁶Не будем тщеславиться, раздражать друг друга и завидовать друг другу.

Chapter 6

¹Братья! Если человек и совершит какой-то проступок, то вы, духовные, исправляйте такого в духе кротости, наблюдая каждый за собой, чтобы не быть искушённым. ²Носите бремена друг друга, и таким образом исполните закон Христа. ³Ведь кто считает себя кем-то, являясь никем, тот сам себя обманывает. ⁴Каждый пусть испытывает своё дело, и тогда будет иметь похвалу только в себе, а не в другом, ⁵потому что каждый понесёт своё бремя. ⁶Наставляемый словом, делись всем добром с наставляющим. ⁷Не обманывайтесь: Бога не провести. Что посеет человек, то и пожнёт: ⁸сеющий в свою плоть пожнёт от плоти смерть, а сеющий в дух пожнёт от духа вечную жизнь. ⁹Делая добро, не будем унывать, потому что в своё время пожнём, если не ослабеем. ¹⁰Итак, пока есть время, будем делать добро всем, а тем более своим по вере. ¹¹Видите, какими большими буквами я написал вам своей рукой. ¹²Желающие хвалиться плотью принуждают вас обрезаться только для того, чтобы не быть гонимыми за крест Христа, ¹³потому что и сами обрезающиеся не соблюдают закон, но хотят, чтобы вы обрезались, чтобы похвалиться вашей плотью. ¹⁴А я не буду хвалиться ничем, кроме креста нашего Господа Иисуса Христа, которым для меня распят мир, и я для мира, ¹⁵потому что во Христе Иисусе ничего не значит ни обрезание, ни необрезание, но новое творение. ¹⁶Тем, которые поступают по этому правилу, мир им и милость, и Божьему Израилю. ¹⁷Отныне пусть никто не причиняет мне страданий, потому что я ношу на моём теле раны Господа Иисуса. ¹⁸Благодать нашего Господа Иисуса Христа с вашим духом, братья. Аминь. Пожалуйста, используйте логин и пароль указанного сервера. Если у вас нет аккаунта, нажмите Создать Имя пользователя Пароль Двух-факторная авторизация

Philippians

Chapter 1

¹Иисус Христостун бараалгачылары Павел-биле Тимофейден, Филиппиде шупту ИИСУС Христоска бузурээннерге, епископтарга болгаш дьконнарга байыр: ²„Бурган Адавыстан база Дээргивис Иисус Христостан авырал, амыр-тайбын силерге доктаазын”. ³Силерни бодаан санымда-ла, Бурганымга четтиргеним илередип. ⁴Ургулчу шуптунар дээш оорушкулуг моргуур - дыр мен, ⁵силернин бузурей берген, баштайгы хуннунерден бо хунге чедир Буянный Медээни тарадырынга кирижилгеннер дээш. (ооруп моргуур- дыр, мен) ⁶Бурганнын силерде эгелээн буянный ажыл - херээн, Иисус Христостун кээр хуннунге чедир эчизинге чедирериннерге бузурелдиг мен. ⁷Силерни шуптунарны ынчаар бодаары кончуг шын, чуге дээрге, кажан мен хоругдалга азы камгалалды, Буянный Медээни бадыткап турумда, силер мээн чурээмде, БУРГАННЫН берген авыралынын киржикчилери силер. ⁸Бурган - херечи, мен силерге Иисус Христостун ынакшылы - биле ынак, ⁹болгаш моргуп тур мен, силернин ынакшылынар ханы билиишкинче кову деп, озери дээш ¹⁰силер эн- не экини билип, Христостун хунунде арыг болгаш кандыг- - даа чемелегден хостуг, ¹¹оон Бурганнын ат - алдарынга, макталынга Иисус Христосту таварыштыр арыг - шыннын чемиштери - биле долдунунар. ¹²Акы- дунма, мээн бо байдалдарым Оорунчуг Медээни чедишкинниг тарадырынга дузалыг болганын, силернин билип алырынарны кузелим. ¹³Ордуда шупту танныылдап турар шериглерге база оскелерге-даа, чуге мен, Христос дээш хоругдатырганым билдине берген. ¹⁴Мени хоругдааны, Дээргивиске бузурээн акы- дунмавысты сорук киирген, олар оон-даа дидим, коргуш чок Бурганнын Созун ооредип эгелээннер. ¹⁵Оларнын чамдыктары адааргажып база адаанажып, а оскелери эки шын кузелдиг Христоту ооредип турганнар. ¹⁶Чамдыктары дайынзырак багай сагыжы- биле Христосту ооредиин кызып, ынчалдыр менээ хоруглалга оон-даа бергелер турарын, кузеп бодааннар. ¹⁷А оскелери, Христосту ынакшылы - биле ооредип: „олар мени Оорунчуг Медээни бадыткап, камгалаары - биле салып каан деп билир” турганнар. ¹⁸Чуу- кандыг-даа болза, кым Христосту баажыланып азы кым шын чурээнден Христосту ооредип турарыл, ол ындыг таварылга дээш ооруп тур мен, ооруп амыраар - даа мен. ¹⁹Силернин моргулунер ачызында база Иисус Христостун Сулдезинин деткимчези-биле, мээн хосталыбырмга дузалыг боорун, билир мен. ²⁰Чуу- даа болза ойталап бужартавызым эн-не улуг кузелим болгаш идегелим ол. Ылангыя ам, моон мурнунда дег ажык, дидим боор мен, ынчангаш амыдыралым азы олумум дамчыштыр, буту мага- бодум - биле Христосту алдаржыдар мен. ²¹Чуге дээрге, менээ чуртталгам -- Христос, а олум - ынчан ажыктыг олча. ²²Бир эвес, бо черде кылып турар ажыл-херээм эки дужут эккээр болза, билбес- дыр мен, чуну шилип алырын. ²³Мени кайызы- даа хаара тудуп турар: Христосче чоруур кузелим, чуге дээрге, ол менээ эн-не

эки, ²⁴а бо черге силерге ажыктыг боорум. ²⁵Ылап-ла, силернин- биле артарымны база силернин чедишкиннинер болгаш оорушкулуг бузурелинер дээш, ²⁶Ынчангаш, кажан катап силерге кээримге, ол дээш Иисус Христос оон- даа алдаржызын. ²⁷Христостун Оорунчуг Медээзинге чуг-ле толептиг чурттанар, бир эвес силерге чедип келгеш, коруп каарым азы, келбес болзумза, силерни чангыс сулделде Оорунчуг Медээге ундезилеттинген чангыс эп- сеткилдиг болуннарны кузедим. ²⁸Чуу- даа болза удурланыкчылардан кортпанар: бо дээрге оларга, олумнун демдээ, а силерге- камгалал. Ынчангаш ол Бургандан, ²⁹Чуге дээрге силерге Христос дээш, Анаа чуг-ле бузурээр эвес, Ол дээш хилинчекти ³⁰мен ышкаш демиселди коор база дыннаар силер.

Chapter 2

¹Ынчангаш, силерде Христостан оожургал бар болза, база кандыг - даа уеде ынакшылдан оорушкулуг, база Сулдеден силернин аранарда харылзаа бар болза, бичии-даа энерел болгаш кээргээр сеткил бар болза, ²ынчан мени оорушкулуг кижиге кылып каар силер: чангыс бодалдыг, ынакшылга шынчы, чангыс сагыш-сеткилдиг; ³адаанажып, алдар -ат дээш шын эвес чуу-даа кылбанар, ынчангаш томаанныг алдынып оске кижини бодундан бедик кылдыр саннаар. ⁴Кижиге бурузу чуг-ле боду дээш эвес, оскелернин эргези дээш база сагыш чованар. ⁵Чуге дээрге, силер Иисус Христостун бодаары дег бодаар ужурулуг силер.

⁶ Ол, алыс будужу Бурган-даа болза, Бурганга ден боорунче чуткувээн.

⁷ Ынчангаш Христос Боду Бодун куду бадырып, чалча хевирин хулээп ап, кижилерге домейлежип, кижини дег хевир - шырайлыг болуп чедип келгеш,

⁸ Бодун томаартып, олурунге чедир болгаш белдир ыашка олумну безин дыннангыр хулээп алган

⁹ Ынчангаш Бурган Христосту бедикче кодурген болгаш кандыг-даа ат-дужаалдан артык бедик атты Анаа берген. (тывыскан).

¹⁰ Иисустун адынга шупту дээрде, черде болгаш чернин адаанда (алдыы оранда), дискек бурузу согуруп могойзин дээш,

¹¹ база Дээрги Иисус Христос Бурган Аданын алдары -дыр деп чувени янзы- буру дылдыг, аймак - соок бурузу, хулээп миннири дээш.

¹²Эргим акы-дунмаларым, силернин ургулчу дыннангырынар, силернин аранарда чуг-ле мен турумда эвес, Ылангыя ам мээн чок уемде-даа, дыннангыр-чопшул чоруунар чугула. Боттарынарнын камгалалынарны, коргуушкун болгаш хундулел- биле чедип алынар, ¹³чуге дээрге Бурган силерге кузелди, болгаш шимчээшкени Бодунун кузел-соруу-биле боттантырып бээр. ¹⁴Шупту чувени чаргылдашпайн база маргышпайын кылынар, ¹⁵ынчан силер Бурганнын кем-буруу чок, арыг ажы--толу болурунар дээш, бо самыраан ортемчейге чайыналган, чырыткы дег, ¹⁶амыдыралдын созун камнап чоруурунар дээш, силернин-биле кылган ажыл - херээм хоозун болбаанынынга, силер дээш Христостун хуннунде мактаныр мен. ¹⁷Бир эвес силернин бузурел-биле бараалгаан оргулунер дээш амы-тыным салып, оргул апаар - даа болзумза, ынчан безин бодум ооруп база силернин-биле улежиир мен.

¹⁸Ынчангаш ооруп- байырлаалынар. ¹⁹Удавас Тимофейни силерже чоргузуптарынга Дээрги Иисуска идегээр мен, ынчан силернин байдалынарны билип алгаш сагыш- сеткилим оожуургаар боор, ²⁰Мээн чанымда ол дег кызымак, силер дээш ылап-ла шын сеткилинден сагыш салыр кижиге чок, ²¹чуге дээрге шупту улус, Иисус Христостун кузели-биле эвес, чуг-ле бодунга ажыктыын дилээрлер- дыр. ²²Оон бузурелдиг шынчызы силерге билдингир, чуге дизе ол, оглу адазынга ышкаш, Оорунчут Медээни тарадырынга менээ дыка дузалаан. ²³(Чуну канчаарымны) Мени чуу манап турарын билип алгаш, ону ол-ла дораан чоргузуптарынга. ²⁴База бодум удавас силерге чеде бээр мен деп Дээргимге идегеп тур мен.

²⁵Ындыг-даа болза, дунмам болгаш кады ажылдакчым база, дузалакчым боор, а силернин-- мээн ажыл - херээмге толээ болгаш бараалгакчы кылдыр чоргусканнынар Епафродитти силерже чоргузары чугула херек деп кордум, ²⁶чуге дээрге ол силерни шуптунарны дыка коруксеп турар болгаш оон араанынын дугайында медээ чеде бергенинге аажок сагышырап мунгараан. ²⁷Ол аажок аарып, олурунун кырында турган, ынчалза-даа Бурган анаа энерелин коргускен, чуг-ле ону эвес, мени база кээргеп мээн мунгаралымга, немевес дээш чийгеткен. ²⁸Ынчангаш силер ону катап база коргеш ооруур болзун дээш, дурген чорудуп олур мен, бодум база дыка сагышсыравас дээш. ²⁹Дээргивистин ынакшылы-биле оорушкулуг уткуп хулээп база ындыгларны хундулел чорунар, ³⁰чуге дээрге ол Христостун ажыл - херээ дээш олурунге чедип, чуртталгазын айыылга таварыштырып, силернин орнунарга, менээ херек (четпес) чуулдерни дузазы-биле долдурган.

Chapter 3

¹Ынчангаш, акы- дунма, Бурганывыс дээш амырап- хогленер. Ол дугайын силерни ооредип бижири менээ берге эвес- тир, а силерге ооредиг. ²Каржы херек уулгедип чоруурлардан камгаланынар, ыттардан кичээнинер, кыртыжадып (им демдек) кылырындан камгаланынар, ³чуге дээрге кыртыжаткан им демдектиг улус – бис-тир бис, мага - ботка идегевейн, Бурганга сулдевис - биле бараан болуп, Иисус Христос дээш мактанып турарлар. (чоруурлар)⁴Бир эвес, кым бир кижиге мага-бодунга ынанып турар болза, ындыг езулалга бодум ынанып болур турдум, мен дээрге, ⁵сес дугаар хунде кыртыжаткан, Израильдин аймаандан, Вениаминнин салгалындан, Еврейлернин еврей, ооредиг талазы-биле фарисей, ⁶Бурганнын Церковунун чуткулдуг сурукчузу, хоойлу-дурумнун шын сагыкчызы. ⁷Ынчалза-даа, менээ чуу ажыктыг турганыл, ам Христостун ачызында ону хоозун деп санадым.⁸Ынчаарга, Дээргим Иисус Христосту сайзырангай билип алыр дээш, Анаа дээш бугу чуулден ойталааш, шуптузун бок деп санадым, Христосту хулээп алыр дээш ⁹база Олдан (Оон)бодумну тып алыр дээш, бодумнун хоойлуга чагырткан шын чоруум дээш эвес, а Христоска бузурелим таварыштыр, Бургандан келген шынныг чорукка бузурелим, ¹⁰Ону билип алырынга, Оон дирилген кужун, Оон хилинчек-човуланынга киржири дег, база Оон олгени ышкаш олуру, ¹¹олутлернин катап дирлиирин чедип алырым дээш. ¹²Анаа-ла болбаазырангай байдалды чедип алдым деп чугаалавайн тур мен, Христостун мени чедип алганы дег, мен база Ону чедип алырынче чуткуп тур мен. ¹³Акы- дунма, бодумну чедип алган мен деп санавайн тур мен, чуг-ле эрткен уени кагаш, мурнумче бурунгаар, ¹⁴Иисус Христос дамчыштыр алзын дээш, Бурганнын кыйгырганы дээди шанналы боор, сорулгамче чуткуп чор мен. ¹⁵Бистин аравыста, кым угаан-бодалы четчип бышканыл, ынчалдыр сайгарар ужурлуг бис. Бир эвес силер, бир- ле чуулду оскээр бодап турар болзунарза, Бурган ону силерге ажыдып бээр. ¹⁶Ынчалза-даа, бис чуну чедип алган бис, шак-ла ынчалдыр боданыыр база чурттаар ужурлуг бис. ¹⁷Акы -дунма, менден улегерни алынар, бисти коргеш, шак-ла ынчалдыр кылып чоруур улусту корунер. ¹⁸Чуге дээрге, силерге чугаалап чорааным хой-ле улус ам Христостун белдир ыяжынын дайызыннары болу берген дег апарганын, караам чажын топ чугаалап ор мен. ¹⁹Оларнын амыдыралыннын тончузу-- олум, оларнын бурганы - мага-боттун кузели, база оларнын ат-алдары -- бужар меге ажыл- херээ, оларнын бодалдары черде кезек уе. ²⁰А бистин чурттувус-дээрлерде, бистин Камгалакчывыс, Дээрги Иисус Христосту кайыын манап турар черивис. ²¹Христос Бодунун кужу- биле шупту чуулду шимчедип, чагырып, бистин оодежок мага бодувусту Бодунун мага- бодунга домей кылдыр оскертиптер.

Chapter 4

¹Мээн эргим акы - дунмам, мээн оорушкун болгаш чедишкиминим, Дээргиге быжыг турунар. ²Еводия-биле Синтихия Дээргиге чангыс бодалга турунар. ³Ынчангаш, мээн шынчы эжим, Буянның Медээ дээш мээн - биле кады бараалгап турган Климент болгаш монге амыдыралдын номунче бижиттинген оске- даа бараалгакчыларга дузалаарынны диледим. ⁴Дээргиге оорунер, ургулчу оорунер, каттаптадым оорунер. ⁵Шупту улуска силернин чопшулунер билдингир болзун. Дээрги чоокшулаан. ⁶Чуу- даа дээш дувуревенер, ургулчу дилег моргул-биле ооруп четтирип Бурганнын мурнунга бодунарнын кузелдеринерни ажыдынар, ⁷ынчан улустун угаап билирин база Бурганнын тайбыны чурээктеринер болгаш бодалдарынарны Иисус Христос дамчыштыр кадагалаар. ⁸Акы- дунмаларым, алыс шынныг, чаагай сеткилдиг, чоптут, арыг, ат-алдарга толептиг чуулдерни боданар. ⁹Менден чуну дыннап, коруп, ооренип, хулээп алган силер куусединер, ынчан Бурганнын тайбыны силер - биле боор. ¹⁰Мен дээш катап сагыш салып эгелээнинер дээш, Дээргиннин мурнунда ооруп тур мен. Силер оон мурнунда - ла менээ дузалажып турган силер, ынчалза- даа силерге ангы- ангы шаптараазыннар турган. ¹¹Кандыг бир дуза дилеп чугаалаан деп бодаванар, чуте дээрге кандыг-даа байлалдарда менде чуу барыл оон-биле чурттап орээнген мен. ¹²Турегделди-даа, элбекшилди-даа коруп эртим, кажан-даа кандыг-даа байдалдарга чорааш, тодуг азы аш-даа, эндерик хой азы эвээш биче - даа болза чурттап оорендим. ¹³Мени быжыглаан Иисус Христостун ачызында чуну - даа шыдажып эртер мен. ¹⁴Ынчалза- даа, кажан мээн бергелеримни улешкеш эки херекти кылган- дыр силер ¹⁵Филиппийжилер, силер билир силер, Оорунчут Медээни нептередиринин эгезинде, Македониядан унуптеримге, силерден оске чангыс- даа Бурганнын бузурээннер ниитилели чуу-даа талазы- биле дузалашбаан база хулээп албаан. ¹⁶Фессалоникагга турумда безин силер ийи катап менче дуза чоргустуннар. ¹⁷Силерден дуза дилээр дээш чугаалавайн тур мен, ынчалза- даа силерге ажыктыг уре - туннелдиг озуп ководээрин кузедим. ¹⁸Эпафродитти дамчыштыр чороткан белектеринерни алдым, Бурганга таарымчалыг чаагай чыгтыг оргулдер дег болду. Ол шуптузун алдым, херек чуулдерим шупту бар. ¹⁹Бурганным, силерге шупту херек чуулдерни Иисус Христостун алдары дамчыштыр Бодуннун элбек байлаа- биле долдуруп-ла бээр болзун. ²⁰А Бурганнывыс база Адавыска кезээ монгеде алдар! Аминь. ²¹Иисус Христоска келген улуска байырдан чедиринер. Мээн- биле кады турар акы - дунма база силерге байыр чедирип тур. ²²Бурганнын шупту улузу ылангыя кесарнын бажыннындан силерге байыр чедирип тур. ²³Бистин Дээргивис Иисус Христостун авыралы силер-биле. Аминь.

Colossians

Chapter 1

¹Бурганның кузел-соруун ёзугаар Христос Иисустун элчини болган Павелден база бузурээн дунмам Тимофейден байыр. Колоссыда Бурганның Христоска башкарткан улузунга, Аңаа шынчы ха-дунмавыска бижидим. ²Бурган Адавыстан келген авырал болгаш амыр-тайбың силерге доктаазын! ³Мөргүп тура, Дээргивис Иисус Христостун Адазы боор Бурганга силер дээш үргүлчү өөрүп четтирер-дир бис. ⁴Чуте дээрге бис Христос Иисуска бузурээниңер дугайында база Бурганның бүгү улузунга ынакшылыңар дугайында дыңнап кагдывыс. ⁵А бузурелиңер болгаш ынакшылыңар силерни дээрде манап турар, идегээриңер чүведен төрүттүнген. Ол бүтүнүн дугайында эң баштай Буянның Медээниң алыс шын суртаалын дамчыштыр дыңнаан силер. ⁶Ук Буянның Медээ силерде база чеде берген болгай. Бурганның авыралының дугайында эң баштай дыңнап кааныңар база ооң алыс шынныын билип кааныңар хүнден бээр силерниң араңарга кандыг болчук, Буянның Медээ бүгү делегейге база шак ынчаар өзүп-көвүдөп, үре-түңнелин көргүзүп турар. ⁷Силер ол авырал дугайында бис-биле дөмей ажыл кылып чоруур ханы ынак эживис, силерге ажыктыг боору-биле Христоска шынчы бараан бооп турар Эпафрастан дыңнаан силер. ⁸А биске Эпафрас Ыдыктыг Сүлдениң силерге хайырлааны ынакшыл дугайында чугаалаан. ⁹Ынчангаш ол бүтүнүн дугайында дыңнап каан хүнүвүстен бээр силер дээш үзүк-соксаал чок мөргүп тур бис. Бурган силерге Сүлдеге башкарткан мерген угаан болгаш тодаргай угаашкын-биле Ооң кузел-соруун эң долу билип аар аргадан бээрин дилеп тур бис. ¹⁰Дээрги-Чаяакчыга төлептиг амыдырал-биле амыдыраарыңар дээш; Ооң сеткили ханар бүгү чүүлдерни кезээде кылырыңар дээш; кандыг-даа буянның ажыл-херээңерниң үре-түңнелдиг боору дээш база Бурган дугайында билииңерниң өзери дээш, мөргүп келдивис. ¹¹Ындыг боор кылдыр, Ол силерни Бодунун өндүр улуг күчүзүнге дүүштүр кандыг-даа күш-биле

быжыктырзын база бүгү чүвени туруштуу-биле шыдажып эртер органы силерге хайырлазын. ¹²Бодунуң улузунуң чырыткылыг өнчүзүндөн үлүг алыр органы силерге бергени дээш, Адага өөрүшкү-маңнайлыг өөрүп четтириңер. ¹³Бурган бисти караңгының чагыргазындан хостааш, Бодунуң ханы ынак Огунуң Чагыргазынче көжүрүп эккелген. ¹⁴Бис Ооң ачызында хосталганы – бачыттарывысты өршээрин чедип алган бис. ¹⁵Христос дээрге көзүлбес Бурганның каракка көстүр овур-хевири-дир. Ол – Бурганның бүгү чаяалгазының бажында эң улуг Оглу-дур. ¹⁶Чүге дээрге Бурган дээрде-даа, черде-даа турар база көстүр-даа, көзүлбес-даа бүгү чүвени: дүжүлгелерде оранларны, күштерни, чагырыкчыларны болгаш эрге-чагырга ээлерин Христосту дамчыштыр чаяаган. Бүгү чүве Ону дамчыштыр база Аңаа дээш бооп чаяаттыңан. ¹⁷Ол хамыктың мурнунда бар турган, бүгү чүве Ону дамчыштыр харылзажып, аразында чогулчалыг тудушкан. ¹⁸Ол мага-боттуң (азы христиан ниитилелдин) база Бажы. Ол – эң улуг Оглу, өлүглер аразындан катап дирилген улустуң баштайгызы, бүгүдениң эге дөзү, ынчангаш Ол бүгү чүүлдү баштап турар. ¹⁹Чүге дээрге Бурган Бодунуң бүдүн-бүрүн бүдүжү Христоска бар болзун деп күзээн-дир. ²⁰Бир шагда бузуттут-бак херектериңер болгаш сагыш-бодалдарыңар ужун Бурганның дайзыннары, Оон аңгылаткан улус чордуңар. ²³Чүгле бүзүрелиңер быжыг болгаш чаныш-сыныш чок улус бооп көрүңер, Буянның Медээни дыңнап каарыңарга, силерге хайырлаан идегелден кажан-даа өскээр барбаңар. Ол Буянның Медээни чырык черде Бурганның бүгү чаяалгазынга медеглээн, силер база дыңнадыңар чоп. А мен, Павел, ол Буянның Медээниң бараан болукчузу апардым. ²¹⁻²²А ам Бурган силерни Бодунуң мурнунга ыдыктыг, кем-буруу чок, четпес-дудуу эвес улус кылдыр хүлээп аар дээш, Христостуң эът-мага-бодунуң өлүмүн дамчыштыр силерни Боду-биле эптештирип алган. ²⁴Мен ам силер дээш көргөн хилинчээм ужун өөрүп тур мен. Чер кырынга амыдыралымга хилинчек көрүп тура, Христостуң мага-боду боор ниитилел дээш Ооң хилинчээниң четпейн барган хемчээлин эчизинге чедирип турарым бо. ²⁵Бурганның меңээ дааскан даалгазын ёзугаар, христиан ниитилелдин бараан болукчузу апардым, чүге дээрге Ол меңээ Бодунуң медээзин эң долугу-биле силерге медеглээр айтышкын берген. ²⁶А ол меңээ – бүгү салгалдардан бүгү үелерде чажырып келген чажыт-тыр. Бурган ам ол чажытты Бодунуң улузунга ажыдып берген. ²⁷Өске бүгү чоннарның аразынга кайы хире өндүр-чаагай эртин-байлак ол чажытта барын Бурган Бодунуң улузунга ажыдар бодаан. А ук чажыт – Христостуң силер-биле сырый харылзаалында. Христос дээрге Бурганның өндүр-чаагайындан үлүг алыр идегелиңер-дир. ²⁸Кижиги бүрүзүн Христос-биле харылзаазының ужун чедишкен кылдыр Бурганның мурнунга эккеп көргүзөр дээш, улусту бисте бар-ла мерген угаан-биле айтып-сургап, өөредип, Христосту оларга суртаалдап турар бис. Ол сорулганы боттандыраар дээш карак кызыл ажылдап, Христостуң меңээ бергени бүгү чүткүл-күжүм-биле демисежиңер чоруурум бо-дур.

Chapter 2

¹Силер дээш, Лаодикияда чурттаан христианнар дээш база арын көржүп душпааным өске бүгү улус дээш, кайы хире чаныш-сыныш чок демисежип келгенимни билип аарыңарны күзеп тур мен. ²Бүгү ол улус Бурганның чажыды – Христосту билип алгаш, ол долу билиг-биле бажын ажыр байызыннар дээш, оларның чүректерин ынакшылдың чештинмес дону-биле доңнап, сорук киирер дээш демисежип келдим. ³Чүте дээрге мерген угаан болгаш билигнің хамык эртин-байлаан Христоста шыгжаан. ⁴Кым-даа силерни ааска чаагай оптуг сөстөр-биле дуурайлап шыдавазын дээш, силерге ону чугаалап тур мен. ⁵Мага-бодум араңарга турбаза-даа, сагыш-сеткилим силер-биле кады. Ол ышкаш силерниң ужур-чурумуңарны, Христоска бүзүрэниңерниң кайы хире быжыын көргөш, өөрүп тур мен. ⁶Бир-тээ Христос Иисусту Дээргивис деп хүлээп көргөн болганыңарда, Ооң-биле харылзаалыг амыдыраңар. ⁷Христостан ханы дазыл тыртып, амыдыралыңарны Ооң үндезининге тудуп үндүрүңер, силерге суртаалдааны дег, бүзүрелиңерден күш кириңер. Дээрги-Чаяакчыга өөрүп четтиргениңер эрийн ашсын! ⁸Кичээниңер: силерни кандыг-бир кижиге Христостан эвес, а улустуң чаңчылдарындан, бо делегейни башкарган хоойлу-дүрүмнеринден укталган меге хоозун угаашкыннар-биле дуурайлап кааптазын. ⁹Чүте дээрге Бурганның бүдүн-бүрүн бүдүжү Христоста боттангаш, эът-мага-боттуг бооп, амыдырай берген. ¹⁰Бүгү күштерни болгаш эрге-чагырга ээлерин башкарып турар Христос-биле харылзаа тударыңарга, Ол силерни бүрүнү-биле бүргей апкан. ¹¹Ооң-биле харылзаалыг апаргаш, кыртыжап демдектээшкинни база алган силер. Ынчалза-даа кижиге холу-биле кылган кыртыжап демдектээшкин эвес-тир ол – Христостуң кылган кыртыжап демдектээшкени бачыттыг бүдүжүңерни адыра сивирип каапканыңарда. ¹²Силер сугта суктуруп тура, Христос-биле кады ажааттыргаш, а оон Ону өлүглер аразындан ковайтыпкан Бурганның күчүзүңге бүзүрэниңер дамчыштыр Ооң-биле кады катап дирилген силер. ¹³Бир шагда кыртыжап демдектеттирбээн бачыттыглар турганыңар ужун өлүг чордуңар. Ынчалза-даа Бурган ам силерни Христос-биле кады тынгарыпкан. Ол бистиң бүгү бачыттарывысты өршээген. ¹⁴Ол ыдыктыг хоойлунуң биске удур бижээн айтыгларының даңзызын – өрелеривистиң даңзызын балап каапкаш, ону белдир-ыяшка чыппыр кадап, күш чок болдурду. ¹⁵Ол күштерни болгаш эрге-чагырга ээлерин демисежир харык чок кылып, белдир-ыяшка өлүмүнүң күжү-биле оларны тиилээш, ажыы-биле сойгалап, кочу-шоотка киирген. ¹⁶⁻¹⁷Ынчангаш чүнү ижиң-чип турарыңарга база шажынчы байырлал хүннеринге, ай чаазыңга азы амыр-дыш хүнүңге сылдаглап, кымның-даа силерни буруу шаварын болдурбаңар. ¹⁸Томаараан бооп баажыланганындан мага ханып, дээрниң төлээлеринге мөгейип, көргөн ажыдышкыннарыңга ооргаланып, өрү көрдүнүп чоруур улустуң силерни буруу шава бээрин болдурбаңар. Олар чүгле кижиниң угаан-бодалын барымдаалаар болгаш, хей-ле улуургаарлар. ¹⁹Ындыгларда мага-боттуң Бажы-биле харылзаа чок. А ол Баштың бүгү кезектери сиирлер болгаш чүстер дузазы-биле каттыжып тудушкан бүдүн мага-ботту башкараңарга, мага-бот бүрүнү-биле Бурганның күзеп-бодаанын ёзугаар өзүп-мандыыр. ²⁰Ол бүгү хоруглуг чүүлдер дээрге ажыглаан соонда күш чок апаар чүүлдер-дир, оларның ажыглалы-даа ол-дур. Ындыг сагылгалар дээрге чүгле кижилер чогааткан дүрүмнер болгаш өөредиглер-дир! ²³Ол бүгү дүрүмнер, чүгле даштыңдан көөрге, мерген угаанның бооп сагындырар. Оларда чүгле кижиниң чогаатканы чүдүлгө, меге томаарышкын болгаш мага-боттуң чилчиин үзөр чорук бар, а бачыттыг бүдүжүңге удур туржур кандыг-даа күш чок! ²⁰⁻²¹Христос-биле кады өлү бергеш, бо делегейни башкарып турар хоойлу-дүрүмден хостуг апарган силер. Чүте-ле ам, бо делегейге хамааржыр хевээр дег, мындыг айтышкыннарга чагыртып чоруур силер:

Chapter 3

¹Бир-тээ Бурган силерни Христос -биле кады катап диргизип каан болганда, Христостун Бурганның оң талазында саадаан черинче, дээрде турар чүүлдерже чүткүңер. ²Бодалдарыңарны бо черде эвес, а дээрде турар чүүлдерже шиглеңер. ³Бо делегейге хамаарыштыр өлгөн болгай силер, а чаа амыдыралыңар Христос-биле кады Бурганда хоргадай берген. ⁴Амгы амыдыралыңарның үнер дөзү – Христос эеп кээрге, силер база Ооң өндүр чырыынга бүргеткен көстүп кээр силер. ⁵Ынчангаш бачыттыг делегейден кээр бүгү чүүлүңерни: самырал, чүдек-бужар херектер, туттунмас туралаашкын, ыят чок күзээшकिनер болгаш алык-сак-чиксек чорукту (а ол дүрзү-бурганга чүдүүрүндөн ынай-даа ылгал чок) узуткаңар! ⁶Ол бүгү чүүл Бурганны дыңналас улусче Ооң килеңин халдадыр. ⁷Бир шагда силер база ындыг күзээшकिनер аайы-биле амыдырап, бодуңарны база ынчалдыр алдынып чораан силер. ⁸А ам ол бүгүнү: дошкуну алды, килеңни, өш-өжээни, нүгүл-хопту болгаш үй-балай сөстөр эдерин ыңай ап октаптыңар. ⁹Бот-боттарыңарны мегелевеңер, чүге дээрге биеэги бүдүжүңерни ооң бүгү үүлгедиглери-биле адыра сивирип каапкаш, ¹⁰чаа кижиниң бүдүжүн кедип алган болгай силер. Ол чаа бүдүжүңер Чаяакчының овор-хевиринге улам дөмөйлежип, Бурганны алыс шын билип аарынче чоокшулап, үргүлчү чаартынып орар. ¹¹Түңнелинде чаа кижиниң бүдүжүндө: грек, иудей; кыртыжап демдектеткен азы кыртыжап демдектетпээн кижини; варвар, скиф; кул, хостуг хамааты деп ылгал чок. Чүгө Христос бар, Ол – бүгүдө болур база Ол – бүгүдөни бүргөй ап турар! ¹²Бир-тээ Бурганның шилип алганы ынак, ыдыктыг улузу болганыңарда, ээ көрүүшкүннү, буянны, биче сеткилди, томаарышкынны, шыдамык чорукту кедип алыңар. ¹³Бот-боттарыңарга шыдамык хамаарылгалыг бооп, кайы-бирээңер өске-бир эжинге хомудап-даа турза, бот-боттарыңарны өршээңер. Дээрги-Чаяакчының силерни өршээгени дег, силер база ынчалдыр өршээңер! ¹⁴А чүнүң-даа кырынга бүгүдөни дээди чаңгыс эп кылдыр тудуштуруп ынакшыл турар болзун. ¹⁵Христостун эккээри амыр-тайбың чүректериңерни углап-баштазын, чүге дээрге Бурган силерни амыр-тайбыңче кый деп, чаңгыс мага-бот кылдыр тудуштурган-дыр. Ол дээш өөрүп четтириңер! ¹⁶Христостун сөзү ооң бүгү байлакшылы-биле силерниң араңарга амыдыразын. Силер ынчан бот-боттарыңарны чедишкен мерген угаан-биле өөредип база сургап, а ол ышкаш сеткилиңер ханызындан өөрүп четтирип чорууруңар Бурганга ыдыктыг ырлар, йөрээлдер болгаш Сүлдөгө хамааржыр ырлар ырлап шыдаар силер. ¹⁷Кылып турар бүгү чүүлдеринер – сөстөр-даа, ажил-херек-даа Дээрги Иисустун ады-биле болуп турзун, Бурган Адага Ону дамчыштыр өөрүп четтириңер. ¹⁸Херээжен улус, ашактарыңарга чагыртыңар, чүге дээрге Дээрги-Чаяакчыга башкарткан улус боттарын ынчаар алдынар ужурлуг. ¹⁹Ашактар, кадаларыңарга ынак болуңар, оларны кадыг-дошкун аажылаваңар. ²⁰Ажы-төл, бүгү талазы-биле ада-иенерни дыңнаңар, чүге дээрге ындыг аажы-чаңыңар Дээрги-Чаяакчыга таарымчалыг. ²¹Ада-ие, ажы-төлүңерни ажындырбаңар, оон башка оларның силерден хөңнү калып каар. ²²Кулдар, бо делегейде ээлериңерни бүгү талазы-биле дыңнаңар. Чашпаа улус ышкаш, карак чаап эвес, а ак сеткилдиги-биле Дээрги-Чаяакчыны хүндүлөп, дыңнаңар. ²³Чүнүң-даа кылып турзуңарза, ону улус дээш эвес, а Дээрги-Чаяакчының Боду дээш кылганыңар дег, ак сеткилдиг ажилдаңар. ²⁴Дээрги-Чаяакчы силерге шаңнал кылдыр өнчү бээрин утпаңар. Дээрги Христоска бараан бооп турар болгай силер. Бак чүүл үүлгедип турар кижини харыы бак чүүлдү ол-ла хемчээл-биле алып; Бурган улусту ылгай көрбөс.

Chapter 4

¹Ээлер, силер база кулдарыңарны ак сеткилдиг болгаш чөптүг аажылаңар. Силерниң база дээрде Ээңер барын утпаңар. ²Чүткүлдүг мөргүңөр, мөргүп тура, сергек болуңар база өөрүп четтириңер! ³Бис дээш база Бурган медээвиске орукту ажыдып берип, Христостуң чажыдын суртаалдаар арганы биске берзин дээш, мөргүңөр. Ол суртаал ужун мен ам хоругдал адаанда тур мен. ⁴Улуска ол чажытты болур-чогууру-биле, мээ-медерелче сиңниктир медеглээрим дээш, мөргүңөр. ⁵Бурганга бүзүревээн улус-биле боттарыңарны сарыылдыг ап, үени шын ажыглаңар. ⁶Кижиги бүрүзүңге херектиг харыы тудуп шыдаар кылдыр, чугааңар үргүлчү чедингир болгаш чечен-мерген болзун. ⁷Силерге мээң дугайымда бүгү чүвени ханы ынак дуңмам Тихик чугаалап чедер. Ол Дээрги-Чаяакчыга шынчы бараан болуп, кады ажылдап турарым кижиги-дир. ⁸Ону силерже чорудуп турар сорулгам мындыг: ол бистиң канчаар амыдырап-ажылдап турарывысты силерге дыңнаткаш, сеткил-сагыжыңарны сорук киризин. ⁹Тихикти мен бүзүрелдиг база ханы ынак дуңмам Онисим-биле кады силерже чоруттум. Ол силерниң чаңгыс чер чурттугларыңарны бирээзи боор кижиги. Мында чүү болуп турарын олар силерге бирден-бирээ чок чугаалап чедерлер. ¹⁰Мээң хоругдал адаанда кады турар эжим Аристарх биле Варнаваның төрөл дуңмазы Марк олар силерге байыр чедирди. (Маркка хамаарыштыр айтыышкын алган силер: ол силерге чеде бээрге, ону хүндүткел ёзуу-биле уткуңар.) ¹¹Иуст деп адаткан Иисус база силерге байыр чедирип тур. Бурганның Чагыргазы дээш, мээң-биле кады ажылдап турар улустуң аразында чүгле олар иудейлер чүве. Олар меңээ улуг деткимче бооп келди. ¹²Эпафрас база силерге байыр чедирип тур. Ол силерниң бирээңер-дир база Христос Иисустуң чалчазы боор кижиги-дир. Силер дээш, ол үргүлчү аажок чүткүлдүг мөргүп, Бурганның күзел-соруунга бүрүнү-биле чагырткан, четчип-бышкан болуруңар дээш, Бургандан дилеп турар-дыр. ¹³Ооң силер дээш база Лаодикияда, Иерапольда чурттаан бүзүрөөн улус дээш, кайы хире карак кызыл ажылдап турарын бодум херечилеп тур мен. ¹⁴Бистиң ханы ынаавыс эмчи Лука биле Димас олар база силерге байыр чедирип турлар. Лаодикияда бүзүрөөн ха-дуңмага, а ол ышкаш Нимфага база ооң бажыңында чыгылып турар христианнарга мээң байырым чедириңер. Бо чагааны араңарга номчуп дооскаш, ону ¹⁵Лаодикияда христиан ниитилелге база номчуур кылдыр дамчыдып бериңер. ¹⁶А силер Лаодикиядан чедип кээр чагааны база номчуңар. ¹⁷Архипке мынча деп чугаалаңар: «Дээрги-Чаяакчыга бараан боор дээш хүлээнген ажыл-херээңни албан күүседиринге бүзүрелдиг бол». ¹⁸Бодумнуң холум-биле бижип олур мен: Павелден байыр. Хоругдал адаанда турарымны утпаңар. Бурганның авыралы шуптуңарга доктаазын!

1 Thessalonians

Chapter 1

¹Павел, Силуан и Тимофей — Фессалоникийской церкви в Боге Отце и Господе Иисусе Христе: благодать и мир вам от нашего Бога Отца и Господа Иисуса Христа. ²Всегда благодарим Бога за всех вас, помня о вас в наших молитвах, ³не перестаём вспоминать ваше дело веры, труд любви и терпения, а также твёрдую надежду на нашего Господа Иисуса Христа перед Богом и нашим Отцом, ⁴зная ваше избрание, возлюбленные Богом братья, ⁵потому что наше благовествование у вас было не только в слове, но и в силе, (и) в Святом Духе, и со многими доказательствами, как вы сами видели, какими мы были для вас среди вас. ⁶Вы стали подражать нам и Господу, приняв слово, находясь в трудностях, с радостью Святого Духа, ⁷потому что вы стали образцом для всех верующих и Македонии, и Ахайи. ⁸Потому что вами провозглашено слово Господа не только в Македонии и Ахайе, но и во всяком месте прошла слава о вашей вере в Бога, так что нам не нужно ни о чём говорить, ⁹потому что они сами рассказывают, как мы приходили к вам, и как вы обратились к Богу от идолов, чтобы служить Богу живому и истинному ¹⁰и ожидать с небес Его Сына, Которого Он воскресил из мёртвых - Иисуса, избавляющего нас от будущего гнева.

Chapter 2

¹Вы сами знаете, братья, что наш приход к вам не был напрасным, ²но прежде мы пострадали и были унижены в Филиппах; как вы знаете, мы отважились в нашем Боге проповедать вам Божье благовестие (при сильном сопротивлении). ³Потому что в нашем учении нет ни заблуждения, ни нечистых побуждений, ни хитрости; ⁴но, как Бог посчитал нас достойными, вверив нам благовестие, так мы и говорим, угождая не людям, а Богу, который испытывает наши сердца. ⁵Мы никогда не говорили вам лестных слов, не имели корыстных намерений, и вы это знаете. Бог свидетель! ⁶Мы не ищем человеческой славы ни от вас, ни от других; ⁷мы могли прийти к вам с важностью Апостолов Иисуса Христа, но были тихи среди вас, словно кормилица, нежно обходящаяся со своими детьми. ⁸Так и мы стремились передать вам не только Божье благовестие, но и наши души, потому что вы стали любимы нами. ⁹Так как вы помните, братья, наш труд и изнурение: ночью и днем работая, чтобы не отяготить кого из вас, мы проповедовали у вас Божье благовестие. ¹⁰Свидетели вы и Бог, как свято, праведно и безукоризненно поступали мы перед вами, верующими, ¹¹потому что вы знаете, как каждого из вас, словно отец своих детей, ¹²мы просили, убеждали и умоляли поступать достойно Бога, призвавшего вас в Своё Царство и славу. ¹³Поэтому мы постоянно благодарим Бога, что, приняв от нас услышанное Божье слово, вы приняли не как человеческое слово, но как Божье слово - каким оно и является на самом деле - которое и действует в вас, верующих. ¹⁴Так как вы, братья, сделались подражателями Божьим церквям во Христе Иисусе, находящимся в Иудее, потому что и вы тоже претерпели от своих единоплеменников, как и они от иудеев, ¹⁵которые убили Господа Иисуса и Его пророков, и нас изгнали, и Богу не угождают, и всем людям сопротивляются, ¹⁶которые препятствуют нам нести Благою весть язычникам, чтобы спаслись, и тем самым постоянно дополняют меру своих грехов, но гнев, наконец, настиг их. ¹⁷Мы же, братья, были с вами разлучены на короткое время, хотя не сердцем, но мы сильно желаем увидеться с вами. ¹⁸Поэтому мы, и я, Павел, дважды хотели прийти к вам, но помешал нам сатана. ¹⁹Ведь кто наша надежда или радость, или венец похвалы? Разве не вы перед нашим Господом Иисусом Христом в Его пришествие? ²⁰Ведь вы - наша слава и радость.

Chapter 3

¹Поэтому, больше не имея терпения, мы решили, что лучше остаться в Афинах одними ²и послали Тимофея, нашего брата, Божьего служителя и нашего сотрудника в благовествовании Христовом, чтобы укрепить вас и утешить в вашей вере, ³чтобы никто не поколебался в этих трудностях, так как вы сами знаете, что так и должно быть. ⁴Ведь когда мы были у вас, предсказывали вам, что будем страдать, и вы знаете, что так и случилось. ⁵Поэтому и я, не выдержав, послал узнать о вашей вере, чтобы искуситель не искусил вас, и не сделался напрасным наш труд. ⁶Теперь же, когда Тимофей пришёл к нам от вас и принёс нам добрую весть о вашей вере и любви, что у вас всегда добрые воспоминания о нас, и желаете видеть нас, как и мы вас, ⁷то мы, при всей нашей скорби и нужде, утешились вами, братья, благодаря вашей вере, ⁸Ведь теперь мы живы, когда вы стоите в Господе. ⁹Какую благодарность можем мы воздать Богу за вас, за всю радость, которой радуемся о вас перед нашим Богом, ¹⁰ночь и день усердно молясь о том, чтобы увидеть вас и дополнить, чего не доставало вашей вере? ¹¹Пусть же Сам Бог и наш Отец и наш Господь Иисус Христос направит наш путь к вам. ¹²А вас Господь пусть наполнит и переполнит любовью друг к другу и ко всем, какой мы наполнены к вам, ¹³чтобы утвердить ваши сердца непорочными в святости перед Богом и нашим Отцом в пришествии нашего Господа Иисуса Христа со всеми святыми Его. Аминь.

Chapter 4

¹Поэтому, братья, просим и умоляем вас Иисусом Христом, чтобы вы, приняв от нас, как следует поступать и угождать Богу, ещё больше в этом преуспевали, ²потому что вы знаете, какие мы дали вам заповеди от Господа Иисуса Христа. ³Потому что ваше освящение является Божьей волей, ⁴чтобы вы воздерживались от блуда, чтобы каждый из вас умел соблюдать свой сосуд в святости и чести, ⁵а не в страстных желаниях, как язычники, не знающие Бога, ⁶чтобы вы ни в чём не поступали со своим братом противозаконно или корыстно, потому что Господь - мститель за всё это, как и прежде мы вам говорили и свидетельствовали. ⁷Ведь призвал нас Бог не к нечистоте, а к святости. ⁸Итак, непокорный непокорен не человеку, но Богу, который и дал нам Своего Святого Духа. ⁹Уже нет нужды писать вам о любви к братьям, так как вы сами научены Богом любить друг друга, ¹⁰поэтому вы так и поступаете со всеми братьями во всей Македонии. Умоляем же вас, братья, больше преуспевать ¹¹и усердно стараться, чтобы жить тихо, делать своё дело и работать своими собственными руками, как мы повелели вам, ¹²чтобы вы поступали прилично перед внешними и ни в чём не нуждались. ¹³Не хочу оставить вас, братья, в неведении об умерших, чтобы вы не скорбели, как другие не имеющие надежды, ¹⁴ведь если мы веруем, что Иисус умер и воскрес, то и умерших в Иисусе Бог приведёт с Ним. ¹⁵Это ведь говорим вам Словом Господним, что мы, живущие, оставшиеся до прихода Господа, не опередим умерших, ¹⁶потому что сам Господь, при возвещении и при голосе Архангела и трубе Божьей, сойдет с неба, и мёртвые во Христе воскреснут прежде, ¹⁷потом мы, оставшиеся в живых, вместе с ними будем взяты на облака для встречи с Господом в воздухе, и так всегда с Господом будем. ¹⁸Утешайте друг друга этими словами.

Chapter 5

¹О временах же и сроках нет необходимости писать вам, братья, ²так как вы сами достоверно знаете, что день Господень придёт, как вор ночью. ³И когда будут говорить: «Мир и безопасность», тогда внезапно наступит их бедствие, как схватки у роженицы, и не избегнут. ⁴Но вы, братья, не во тьме, чтобы день застал вас, как вор. ⁵Ведь все вы – сыны света и сыны дня: мы – не сыны ночи и тьмы. ⁶Итак, не будем спать, как другие, но будем бодрствовать и оставаться трезвыми. ⁷Потому что спящие спят ночью, и пьющие напиваются ночью. ⁸Мы же, являясь сынами дня, будем трезвы, надев броню веры и любви и шлем надежды спасения, ⁹потому что Бог определил нас не на гнев, но к получению спасения через нашего Господа Иисуса Христа, ¹⁰умершего за нас, чтобы мы – бодрствуем или спим – жили вместе с Ним. ¹¹Поэтому наставляйте друг друга и учите один другого, как вы и делаете. ¹²Просим же вас, братья, принимать трудящихся у вас и ваших начальствующих в Господе, и наставляющих вас, ¹³и уважать их с особой любовью за их дело. Будьте в мире между собой. ¹⁴Умоляем также вас, братья, наставляйте не соблюдающих порядок, ободряйте малодушных, поддерживайте слабых, будьте долготерпеливы ко всем. ¹⁵Смотрите, чтобы никто не воздавал злом за зло, но всегда ищите добра друг другу и всем. ¹⁶Всегда радуйтесь. ¹⁷Постоянно молитесь. ¹⁸За всё благодарите, потому что это и есть Божья воля о вас в Иисусе Христе. ¹⁹Духа не угашайте. ²⁰Пророчеством не пренебрегайте. ²¹Всё испытывайте, хорошего держитесь. ²²Воздерживайтесь от всякого зла. ²³Сам же Бог мира пусть освятит вас в целости и сохранит ваш дух, душу и тело безупречными в пришествие Господа нашего Иисуса Христа. ²⁴Верен Призывающий вас, Который и совершит это. ²⁵Братья! Молитесь о нас. ²⁶Приветствуйте всех братьев святым поцелуем. ²⁷Убедительно прошу вас Господом прочесть это послание всем святым братьям. ²⁸Благодать Господа нашего Иисуса Христа с вами. Аминь.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹Павел, Силуан и Тимофей - Фессалоникийской церкви в нашем Боге Отце и Господе Иисусе Христе: ²благодать вам и мир от нашего Бога Отца и Господа Иисуса Христа. ³Братья, мы всегда должны благодарить за вас Бога, и это правильно, потому что ваша вера возрастает, и любовь каждого из вас ко всем настолько увеличивается, ⁴что мы сами хвалимся вами в Божьих церквях за ваше терпение и веру в гонениях и скорбях, которые вы переносите. ⁵И это доказательство того, что ожидаемый праведный Божий суд удостоит вас Царствия Божьего, ради которого вы и страдаете. ⁶Потому что это справедливо перед Богом - воздать оскорбляющим вас скорбью, ⁷а вам, оскорбляемым - радостью вместе с нами, когда придёт с неба Господь Иисус Христос с войском Своих ангелов, ⁸чтобы пламенем огня отомстить тем, кто не познал Бога и не покоряется Евангелию Господа Иисуса Христа, ⁹справедливым наказанием для которых будет вечная смерть от Господа и от славы Его могущества, ¹⁰когда Он придёт в тот день прославленным в Своих святых и изумляющим во всех уверовавших в Него, так как вы поверили нашему свидетельству. ¹¹Поэтому мы всегда молимся за вас, чтобы Бог сделал вас достойными вашего призвания и исполнил все добрые намерения и дела веры в силе, ¹²чтобы в вас прославилось имя нашего Господа Иисуса Христа и вы прославились в Нём по благодати нашего Бога и Господа Иисуса Христа.

Chapter 2

¹Братья, убедительно просим вас, относительно пришествия Господа Иисуса Христа и нашего соединения с Ним, ²не спешить колебаться разумом, и не сомневаться ни от духа, ни от слова, ни от послания, якобы посланного нами о том, будто уже наступает день пришествия Христа. ³Пусть никто никак вас не обманывает, потому что этот день не придёт, пока не придёт отступление и не откроется человек греха, сын погибели, ⁴который противится и превозносится выше всего, что называется Богом или святыней, так что сядет в Божьем храме, как Бог, и будет выдавать себя за Бога. ⁵Разве не помните, я говорил вам об этом, когда был у вас? ⁶И теперь вы знаете, что не позволяет ему открыться в своё время. ⁷Потому что тайна беззакония уже действует, но не совершится до тех пор, пока из среды не будет взят тот, кто сейчас его удерживает. ⁸И тогда явится беззаконник, которого Господь Иисус убьёт духом Своих уст и уничтожит явлением Своего пришествия, ⁹явление которого, при содействии сатаны, будет сопровождаться силой, ложными знамениями и чудесами, ¹⁰и всяким неправедным обманом для погибающих за то, что не приняли любовь к истине для своего спасения. ¹¹И за это допускает им Бог верить лжи под воздействием заблуждения, ¹²в осуждение всем, не поверившим истине, но возлюбившим неправду. ¹³А мы всегда должны благодарить Бога за вас, возлюбленные Господом братья, за то, что Бог с самого начала, через освящение Духа и веру истине, избрал вас ко спасению, ¹⁴к которому призвал вас нашим благовестием, для достижения славы Господа нашего Иисуса Христа. ¹⁵Итак, братья, стойте и держитесь того, что мы передали вам, чему вы научились от нас или словом, или нашим посланием. ¹⁶Сам же наш Господь Иисус Христос и Бог - наш Отец, возлюбивший нас и благодатью давший нам утешение и добрую надежду, ¹⁷утешит ваши сердца и утвердит вас во всяком добром деле и слове.

Chapter 3

¹Итак, братья, молитесь за нас, чтобы слово Господа распространялось и прославлялось, как и у вас, ²и чтобы нам избавиться от непорядочных и хитрых людей, поскольку не во всех есть вера. ³Но верен Господь, Который утвердит вас и сохранит от злого. ⁴Мы уверены о вас в Господе, что вы исполняете и будете исполнять то, чему мы вас наставляли. ⁵Господь же да направит сердца ваши в любовь Божью и в терпение Христово. ⁶Призываем вас, братья, именем нашего Господа Иисуса Христа удаляться от всякого брата, поступающего непорядочно, а не по учению, которое приняли от нас, ⁷потому что вы сами знаете, как вы должны подражать нам, ведь мы у вас не поступали непорядочно, ⁸ни у кого не ели хлеба даром, но трудились и работали день и ночь, чтобы не утруждать никого из вас, – ⁹не потому, что не имели власти, но чтобы самих себя представить вам в образец для подражания. ¹⁰Когда мы были у вас, то предписывали следующее: кто не хочет трудиться, тот и не ешь. ¹¹Но слышим, что некоторые у вас поступают непорядочно, ничего не делают, а суетятся. ¹²Таких наставляем и убеждаем Господом нашим Иисусом Христом, чтобы они молча работали и ели свой хлеб. ¹³Вы же, братья, не унывайте, делая добро. ¹⁴Если же кто не послушает нашего слова в этом послании, тому сделайте замечание и не общайтесь с ним, чтобы устыдить его. ¹⁵Но не считайте его врагом, а наставляйте, как брата. ¹⁶Сам же Господь мира пусть даст вам мир всегда и во всем. Господь со всеми вами! ¹⁷Приветствие написано моей рукой, Павловой, что служит знаком во всяком послании. Пишу я так: ¹⁸"Благодать нашего Господа Иисуса Христа со всеми вами. Аминь".

1 Timothy

Chapter 1

¹²Бистинц идегеливис, Камгалакчывыс, Дээрговис Иисус Христостуң болгаш Бурганның айтыышкыны-биле Христос Иисустуң элчини апарган Павелден, 2 бүзүрелдинц идегелдиг оглу Тимофейге байыр. Бурган Адавыстан болгаш Дээрговис Иисус Христостан келген өршээл, авырал, амыр-тайбың сеңээ доктаазын. ³⁴³ Мен, Македонияже чоруп тура, сени Ефеске артып калгаш, ында меге өөредиг нептередип турар улусту соксадырыңны диледим, 4 олар улусту Бурганга бүзүрээр кылдыр өөрөтпейн, тоолчургу чугаалар чугаалап, төнмес-батпас ада-өгбелер даңзызы тургузуп, чөрүлдээ үндүрүп турарлар. ⁵⁶⁷⁸5 Өөредигниң кол сорулгазы: арыг арын-нүүрлүг, чүректиң ханызындан үнген, шынчы бүзүрелдиг ынакшыл болур. 6 Чамдык улус чазыг кылгаш, хоозун чугааже шилчий бээр, 7 хоойлу-дүрүм башкылары болуксаар, ынчалза-даа чүнү чугаалап, чүнү бадыткап турарын боттары безин билбес боор. 8 Бир эвес хоойлу-дүрүмнү хажытпайн ажыглап турар болза, ынчан ону чөптүг деп билир бис. ⁹¹⁰¹¹9 Хоойлу-дүрүмнү чөптүг-шынныг улуска эвес, а бачыттыг: дыңнангыр эвес, хоойлу-дүрүм сагывас, шынчы эвес, бужартаан, ада-иезин хүндүлевес улуска, кижини өлүргөн улуска, 10 самыраан улуска, эр кижини-биле катышкан эр улуска, кыс кижини-биле катышкан кыс улуска, мал-маган-биле катышкан улуска, кижилерни оорлаан улуска, нүгүлчүлөргө, мегечилерге, берген даңгыраан күүсетпээн улуска, шын өөредигте удурланган улуска бижээн. 11 Шын өөредиг ачы-буянныг Бурганның алдарлыг Өөрүнчүг Медээзинде сиңниккен. Ол Буянныг Медээни дамчыдарын меңээ бүзүрөп дааскан. ¹²¹³¹⁴12 Мени шынчы кижини деп көргөш, Бодунга бараан боор күштү бергени дээш, бистинц Дээрговис Иисус Христоска өөрүп четтирдим. 13 Бүзүрел чок, билбезим-биле Бурганны баък сөглөп, бүзүрөөн улусту истеп-сүрүп чораан-даа болзумза, Бурган меңээ өршээлин көргүскөн. 14 Бистинц Дээрги-Чаяакчывыстың авыралы Христос Иисустуң бүзүрели болгаш ынакшылы-биле катай, менде элбээ-биле ажыттыган. ¹⁵¹⁶¹⁷15 Чигзиниг чок хүлээп ап, бүзүрөп боор шынныг сөстөр бо-дур: Христос Иисус бо делегейге бачыттыг улусту камгалап аар дээш келген. Мен оларның эң багы-даа болзумза, 16 өршээл алдым, чүге дээрге Христос Иисус Бодунуң кызыгаар чок шыдамын, бачыттыгларның эң багы боор меңээ көргүскөн. Аңаа бүзүрээш, мөңгө амыдыралды алып улуска мени үлегер кылган. 17 Өлүм чок, көзүлбөс Мөңгө Хаанга, кара чаңгыс, мерген угаанныг Бурганга кезээ-мөңгөдө алдар-мактал доктаазын! Аминь. ¹⁸¹⁹²⁰18 Мээң оглум Тимофей, кажан-бир шагда сээң дугайыңда чугаалаан, өттүр билген медээге үндөзилээш, эрес-дидим дайынчы ышкаш, ол сөс-биле чепсегленгеш, эки чаалажырыңны сеңээ чагдым. 19 Бүзүрелиңни болгаш арыг арын-нүүрүңнү кадагала, чүге дээрге ону тооваан чамдык улустуң бүзүрели бузулган. 20 Бурганны бак сөглээр чоруун кагдырар дээш, эрликтинц эргезинге хүлээдиң беришкеним Именей биле Александр оларга хамааржыр.

Chapter 2

¹²³⁴1 Ынчангаш, чүнү-даа мурнай сагындырып каайн: өршээл дилээн, сагыш-човаан, бүгү улус дээш өөрүп четтиргенин илереткен болгаш 2оожум, амыр-тайбың, арыг-шынчы амыдырап чурттаар байдалды биске тургузар кылдыр хааннар дээш, даргалар дээш, 3 мөргээн мөргүлдөр Камгалакчы Бурганывыска таарымчалыг. 4 Ол бүгү улустуң камгалалды алырын болгаш алыс шынны билип аарын күзеп турар.

⁵⁶⁷5 Чүгө дээрге Бурган чаңгыс, Бурган биле кижиниң аразында эптештирикчизи – чаңгыс Кижини – Христос Иисус, 6 шупту улусту садып хостаар дээш Бодун өргээн. Ону чогуур үезинде ынчаар херечилээн, 7 ынчангаш, мени элчин болгаш суртаалчы кылдыр, бүзүрел биле алыс шынны өске чоннар улузунга өөредир башкы кылдыр салып каан. Христостуң ады-биле алыс-шынын, мегелевейн чугааладым.

⁸⁹¹⁰8 Ынчангаш эр улус каяа-даа, холдарын өрү көдүрүпкеш, килеңневейн, идегелдиг мөргүзүннөр. 9 Шак ынчаар херээжен улусту: баштарын аянын таартканы, алдыны, эртинези, улуг өртектиг хеви эвес, боттарынга таарыштыр кеттингени, эгеничел база бодамчалыг бүдүжү, 10 Бурганны хүндүлээр, буянын херектери оларны каастаар уjurлуг.¹¹¹²11 Херээжен улус хөй чүве чугаалавас кылдыр өөрөңзин, бүрүнү-биле дыңнангыр болзун. 12 Кадайының ашаан чагырарын, өөредирин чөпшээревейн тур мен. Ол бодун оожум ап чорзун.¹³¹⁴¹⁵13 Чүгө дээрге Бурган баштай Адамны, а ооң соонда Еваны чаяап каан. 14 Адам эвес, а Ева мегелеткеш, бачытты кылган. 15 Ындыг-даа болза, бир эвес херээжен кижини бүзүрелдиг, ынакшылдыг, ыдыктыг - эки мөзүлүг чоруур болза, ажы-төл төрээш, камгалалды алып.

Chapter 3

¹²³1Шынның сөстөр бо-дур: кым-бир кижн христиан ниитилелдин удуртукчузу болурун күзээр болза, ол эки ажил-херек кылыксаан-дыр. 2 Ынчалза-даа удуртукчу кижн мындыг болур ужурлуг: ону буруудаткы дег чүве чок: кадайынга өскерилбес, бодун туттунуп билир, бодамчалыг, төлөптиг алдынып чоруур, хүндүлээчел ээ, улусту өөредип шыдаар, 3 арагаже сундулавас, содаачы эвес, оожум-топтут, улус-биле эп-найыралдыг, акша-хөреңгиге хоптактанмас;⁴⁵ 4 бодунуң өг-бүлезин эки башкарып шыдаар, дыңнангыр база ону бүгү талазы-биле хүндүлээр ажы-төлдүт кижн боор ужурлуг. 5 Чүгө дээрге бодунуң өг-бүлезин башкарып шыдавас кижн болза, Бурганга бүзүрөөннер ниитилелин канчап башкарып шыдаарыл?⁶⁷ 6 Эрликтин күткүлгезинге алзып, ооң шииткелинге таваржы бербес кылдыр, удуртукчу кижн чоокта чаа бүзүрөөн улус санынче кирбейн турар ужурлуг. 7 Эрликтин дузаанга туттуруп, бак атка кирбес кылдыр, ниитилелден дашкаар база удуртукчу кижиниң ат-сураа эки боор ужурлуг.⁸⁹¹⁰ 8 Дузалакчылар: ийи арынның эвес, шынчы, арага ишпес, хуу ажык сүрбес, алыксак-чиксек эвес, 9 бүзүрелдин чажыттарын арыг арын-нүүрлүг кадагалап чоруур ужурлуг. 10 Дузалакчыны баштай шенеп көөр, бир эвес, частырыг кылбас болза, чөпшээрер болур.¹¹¹²¹³ 11 Оларның кадайлары база шынчы, хоп чугаалавас, арага ишпес, бүгү тала-биле бүзүрелдиг боор. 12 Дузалакчылар кадайларынга шынчы, өг-бүлезин, ажы-төлүн башкарып билир ужурлуг, 13 чүгө дээрге ындыг кижиниң Христос Иисуска бүзүрели быжыг, бедик хүндүткелди чедип ап болур.¹⁴¹⁵ 14 Удавас сеңээ чеде бээримге идегедим, 15 бир эвес саадай берзимзе, алыс шынның чөлөнгиижи болгаш үндезини болур, дириг Бурганга бүзүрөөннер ниитилелинге - Церковька бодуну канчаар алдынар ужурлууну билип алзын дээш бижидим.¹⁶ 16 Маргыш чок, буянның ажил-херээвистиң чажыды өндүр улуг: Бурган кижн бооп чедип келген, Ооң алыс шынын Сүлдө бадыткаан, дээрниң төлээлеринге Бодун көргүскен, чоннарга суртаалдаан, бо делегейге Аңаа бүзүрей берген, Бодунуң алдары-биле дээрже көдүрлүп үнген.

Chapter 4

¹²1 Сөөлгү үелерде чамдык улус буктарның меге өөредиин дыңнааш, бүзүрелден ойталай бээрин Ыдыктыг Сүлде тодаргай чугаалаан. 2Ындыг өөредиглер арын-нүүр чок, ийи арынның улустан кээр.³⁴⁵3 Олар улустуң өг-бүлө тударын, Бурганның чаяап кааны кандыг-бир чемни чиирин хоруп турар. Ындыг-даа болза, алыс шынны билир, бүзүрөөн улус өөрүп четтирип хүлээп алзын. 4 Чүгө дээрге Бурганның бүгү чаяалгазы эки, бир эвес өөрүп четтирип хүлээп ап турар болза, кандыг-даа чемден ойталаан херээ чок. 5 Чүгө дээрге ол чем Бурганның сөзү-биле база мөргүл-биле арыг болур.⁶⁷⁸6 Эдергениң алыс шын өөредигни болгаш бүзүрелди, бүзүрөөн ха-дуңмага суртаалдааш, Христос Иисустуң шынчы чалчазы болур сен. 7Бурганны куду көргөн чугаалардан ырак чор, ынчалза-даа бодуңну хүндүткелге төлептиг кылдыр алдынып чор, 8 мага-ботту дадыктыларының ажыктыы эвээш, а буянның ажыл-херектер кылыры, бүгү талазы-биле ажыктыг, чүгө дээрге амгы-даа, келир-даа үениң азаашкыны ында бар.⁹¹⁰9 Ол дээрге чигзиниг чок, бүзүрелдиг хүлээп алыр ужурлуг, чөптүг-шын-дыр. 10 Бүгү улустуң, ылаңгыя бүзүрөөн улустуң Камгалакчызы, дириг Бурганга идегеп, улуска бараан бооп, ол идегел дээш демисежир ужурлуг бис.¹¹¹²¹³11 Идегелди ынчаар суртаалдап өөрөт. 12 Аныяк бооруңга херекке албайн баар чадавас, ынчалза-даа чугаа-домаан, бодуңну ап чорууруң, ынакшылың, бүзүрелиң база арыг-чаагайың-биле бүзүрөөн улуска үлегерлиг болзун. 13 Мен келгижемге бүзүрөөн улусту чагып, сургап, өөредип көр.¹⁴¹⁵¹⁶14 Удуртукчуларның сеңээ холдарын салгаш, өттүр билип медээлеп тура, бергени ачы-буянның белээн херекселейн барба. 15 Сээң чедиинкинериң бүгү улуска көзүлзүн дээш, шыдаар-ла шаан-биле бараан бол. 16 Бодуңну болгаш өөредиңни доктаамал кичээнгейлиг хайгаара, чүгө дээрге өөредип тургаш, бодуңну-даа, сени дыңнап турар улусту-даа камгалап аар сен.

Chapter 5

¹²1 Назыны улут ашактарны доңгун чемелеве, а бодуңнуң ачаң ышкаш, эвилен чугаалаш. Аныяк эрлерге дуңмаларыңга дег хамаарылгалыг бол. 2 Назыны дөггөн херэежен улуска – аваңга дег, аныяк херэеженнерге – кыс дуңмаларыңга дег, арыг-чаагай, топтуг хамаарылгалыг бол. ³⁴3 Дулгуяк херэеженнерге, ылаңгыя алыс шын дулгуяк улус дээш, сагыш човангыр бол. 4 Бир эвес, дулгуяк херэеженниң ажы-төлү, уйнуктары бар болза, олар чүнү-даа мурнай боттарының өг-бүлезиниң улузу дээш сагыш човап, бот-боттарыңга дузалажып, бүзүрэнин херек кырында көргүзүп өөрензиннер. Ындыг чорук Бурганга таарымчалыг. ⁵⁶5 Алыс шын, чааскаан арткан дулгуяк херэежен Бурганга идегээр база дүн-хүн дивейн мөргүп, Оон дуза дилээр 6 А бодунуң таалалын сүрүп чурттаан дулгуяк херэежен диригге-ле өлүп калган боор. ⁷⁸7 Кым-даа оларны чемелээр чылдак тыппазын дээш, дулгуяк херэеженнерни болгаш ажы-төлүн, уйнуктарын база өөредип каг. 8 Бир эвес бодунуң төрели дээш, ылаңгыя өг-бүлөзи дээш, сагыш човавас кижиге бар болза, ол кижиге бүзүрелден ойталаан, база бүзүрели чок кижиден дора боор. ⁹¹⁰9 Сагыш-човап, дузалажыр ужурлут, дулгуяк херэеженнер санынче алдан хардан ашкан, ашаа-биле бадылгалыг чораан, 10 ажы-төлүн өстүр азырап каан, база аалчыларга хүндүлээчел, чедимче чок улуска дузалажып, янзы-бүрү буянның херектерге боттарын бараалгаткан улус кирер. ¹¹¹²¹³11 Аныяктарны дулгуяк херэеженнер санынче кирибе, чүге дээрге оларның таалал сүрген күзээшкиннери Христоска бердингенинден күштүг апарза, ашакка барып аарын күзей бээр. 12 Ынчан баштай берген аазаашкынын күүсетпээн дээш, боттары шииткелге онаажы берип болур. 13 Оон аңгыда кылыр чүве чогуңдан, бажыңнар кезиир чаңчыл тып, чугаалавас чүвени чугаалап, хоп дажыыр, чалгаапайлар болу бээр. ¹⁴¹⁵¹⁶14 Ынчангаш, чааскаан арткан аныяк херэеженнер ашакка барып, өгленип алгаш, ажы-төл төрүп, өг-бүлезинге бараан болуп, дайзыннарга бак сөгледири чылдагаан бербезиннер. 15 Чүге дээрге чамдык дулгуяк херэеженнер, бүзүрелин оскунуп, эрликти эдерип чорупкан. 16 Бир эвес кандыг-бир бүзүрээн херэежен кижиниң чааскаан арткан төрели бар болза, аңаа боду сагыш-човап дузалажыр ужурлут. А христиан ниитилел ылап шын дулгуяк херэеженнерге дузалашсын. ¹⁷¹⁸17 Бурганның сөзүн кызымак өөредип, эки суртаалдап турар удуртукчулар, макталга, хүндүткелге төлептиг, кылган ажылының төлевирин алзыннар. 18 Чүге дээрге Бижилгеде мынча дээн: «Тараа бастырган шарыга хээрик кедирбе», база «Ажылдаан кижиге шаңнал алырыңга төлептиг». ¹⁹²⁰19 Ийи азы үш херечи бадыткаваанда, удуртукчуга удур буруудадышкынны хүлээве. 20 Өске улус корга берзин дээш, бачыт кылган улусту хөйүнүң мурнунга сойгала. ²¹²²21 Бурганның, Дээрги-Чаяакчы Христос Иисустуң база дээрниң шилиттинген төлээлериниң мурнунга сенден улуу-биле дилеп тур мен: бо айтышкыннарны эдерерде, кымны-даа ылгай көрбө, чүнү-даа чаңгыс талалап кылба. 22 Дээрги-Чаяакчыга бараан болур кылдыр, кымга-даа далаш-биле холуң дээспе, өске кижиниң бачыдынга киришпе, бодуңну арыг алдынып чор. ²³²⁴²⁵23 Амдан эгелээш, чүгле сут ижип турба, ынчалза-даа сээң ишти-хырның экижиир кылдыр, бичии виноград арагазындан база иш, чүге дээрге болганчок аарыыр-дыр сен. 24 Чамдык улустуң бачыттары, оларны дорт-ла шииткелче ашпар чыдары илдең көскү, а өскелерниң бачыттары сөөлзүредир илереп кээр. 25 Буянның херектер база ындыг: амдыгааштан көскү, а бир эвес көзүлбес болза, алызы барып илереп кээр.

Chapter 6

¹²1 Бурганның ады болгаш Ооң өөредии бак атка кирбезин дээш, кулдар боттарының каржы-бак-даа ээлери, хүндүткелге бүрүн төлөптүг улус кылдыр көрзүннер. 2 Бурганны хүлээп алган ээлерлиг кулдар, христианнар бис дээш, оларны хостуг чаңнавазын, харын-даа улам чүткүлдүг, шынчы бараан болур ужурлуг, чүгө дээрге христиан ээлери, оларга бүзүрээр, ханы ынак болгаш хамаарылгазы эки. Ону кичээнгейге ап өөрөт.³⁴⁵3 Бир эвес өөредип турар кижиге, бистиң Дээргивис Иисус Христостун ачы-буян дугайында алыс шын өөредиин суртаалдавайн турар болза, 4 ол кижиге бодун өрү көрдүнер, аас-дыл эгелеп, хоозун маргылдаа үндүреринден өске, чүнү-даа билбес, ооң оозундан адааргал, аңгылажып, бак сөглежири, меге каразыглар, 5 угааны чайылган, алыс шындан астыккан улустун аразынга төнмөс-батпас алгыш-кырыш үнөр. Олар ачы-буян кылырын, байып аар орук кылдыр көөрлөр. Ындыг улустан ырак чор.⁶⁷⁸6 Бурганны хүндүлөп, ачы-буян кылгаш, сеткил ханары, кончуг улуг авырал-дыр. 7 Чүгө дээрге бо делегейге чүнү-даа эккелбээн бис, моон чоруурда база чүнү-даа ап шыдавас бис. 8 Чиир чем биле кедер хеп бар болза, сеткил ханар ужурлуг.⁹¹⁰9 А кымнар бай болуксаарыл, мелегей күзелдериниң аайы-биле күткүлгеге алзып, буураашкынга таваржып, өлүм аспаанче кире бээр, 10 чүгө дээрге бачыттын бүгү хевирлериниң үнөр дөзү – акша-хөрөңгиге хандыкшыгы, ындыг улус күзелин чедип алыксааш, боттарынга хилинчек онааштырып, бүзүрелдин оруундан чайлай бээр.¹¹¹²11 А сен, Бурганның кижизи, ол бүгүден дөзө бер, Бурганны хүндүлөп, чөптүг-шынныг чурттаарынче, бүзүрелче, ынакшылче, шыдамык чорукче, чөпшүл боорунче чүткү. 12 Хөй херечилер мурнунга ажыы-биле, херечилээниң бүзүрел дээш, төлөптий-биле демисеш, Бурганның сени кыйгырганы мөңгө амыдыралдан туттун.¹³¹⁴13 Бүгү амытаннарны тынгарып каан Бурганның, ол-ла бүзүрелди Понтий Пилаттын мурнунга ажыы-биле херечилээн Христос Иисустун мурнунга сеңээ чагып тур мен: 14 Дээргивис Иисус Христостун ээп кээр хүнүгө чедир сеңээ айыткан бүгү чүүлдү арыг-шынчы кадагала,¹⁵¹⁶15 доктааткан үе кээрге Дын Чаңгыс, Авыралдыг, Дээдилерниң Дээргизи, хааннарның Күчү-күштүг Хааны ээп кээрин, 16 бачыт чок делегейде чурттап турар, кижиге караанга көстүп көрбээн, дың чаңгыс өлүм чок Бурган ажыдып бээр. Аңаа эрге-чагырга, алдар-хүндү кезээ-мөңгөде доктаазын! Аминь.17 Амгы амыдыралында байларны чагыш-сурга: адыргавазыннар, идегел чок эртинге-байлакка ынанмазыннар, харын бистиң хереглээр бүгү чүүлүвүстү элбээ-биле хандырып бээр, дириг Бурганга ынанып, 18 ачы-буян тарыырын, буянның ажыл-херектери-биле байыырын, экииргек, чазык чугаакыр болурун, 19 эртинге-байлакты чыып тура, келир үеде, мөңгө амыдыралга чедире бээр, быжыг үндезинге салып алырын өөрөт.²⁰²¹20 Тимофей! Улустун меге өөредиг дугайында, ажык чок, хоозун чугаазындан ырап, сеңээ бүзүрөп дааскан бүгү чүүлдү кадагалап чор, 21 чамдык улус бүзүрелден ырай берген. Бурганның авыралы сеңээ доктаазын! Аминь.

2 Timothy

Chapter 1

¹²1 Иисус Христостун аазааны мөңгө амыдыралды суртаалдаары-биле айбылаткан, Бурганның күзел-соруу-биле Иисус Христостун элчини апарган Павел, мен, 2 ханы ынак оглум Тимофей, сеңээ байыр чедирдим. Бистиң Дээргивис Иисус Христостан болгаш Бурган Адавыстан келген авырал, өршээл, амыр-тайбың сеңээ доктаазын!³⁴⁵3 Дүне-хүндүс мөргүл кылган санымда-ла, ада-өгбелерим дег, арыг арын-нүүр-биле бараан бооп чоруурум Бурганга, сени дээш, өөрүп четтирер-дир мен. 4 Караан чажын утпаан мен, кажан сени көрүп кааш, дыка-ла өөрүүр боор мен. 5 Сээң кырган-аваң Лоида биле аваң Эвниканыы дег, ажыт-чажыт чок, арыг-шынчы бүзүрел бар деп билир мен. Ол бүзүрелдин сенде барынга ыяк бүзүрээр мен.⁶⁷6 Ынчангаш, мээң сеңээ холум салгаш мөргээн мөргүлүмнү дамчыштыр, Бурганның берген белээниң одун деткээн болгай сен. 7 Чүгө дээрге Бурган биске коргуушкуннун сүлдезин эвес, а күчү-күштүң, ынакшылдың, бодун туттунуп билириниң Сүлдезин берген.⁸⁹¹⁰¹¹8 Бистиң Дээргивис Иисус Христосту-даа, Ооң хоругдаткан кижизи, мени-даа херечилээринден ыятпа. Ынчалза-даа, мээң Өөрүнчүг Медээни суртаалдааным дээш, хилинчээмни Бурганның сеңээ бергени күшке даянгаш, үлежип көр, 9 Ол бисти ыдыктыг чурттазын дээш, Боду кыйгырып алган. Дээргивис бисти кылган ажыл-херээвис дээш эвес, а Бодунуң эң эгезинде-ле Иисус Христоста сиңген авыралын бээр дээн, сорулгазын күүседир дээш кыйгырган. 10 Кажан бистиң Камгалакчывыс Иисус Христос чедип келгенде, Бурганның авыралы ынчан

биске ажыгтыгган. Өөрүнчүт Медээни дамчыштыр өлүмнү күш чок кылгаш, Ол биске амыдыралды болгаш өлүм чок чорукту көргүскөн.¹¹ Бурган мени ол Өөрүнчүт Медээни өске чоннар улузунга өөредир башкы, суртаалдаар элчин кылдыр шилип алган.¹²¹³¹⁴ 12 Ынчангаш, хилинчекти көрүп-даа тургаш ыятпас мен, чүгө дээрге Кымга бүзүрээнимни билир мен, ол хүнге чедир, мээң идегелимни Ол кадагалап шыдаар. 13 Менден дыңнааның, Иисус Христоста сиңген ынакшыл болгаш бүзүрел дугайында шынныг өөредигден туттун. 14 Бисте чурттай берген, Ыдыктыг Сүлдениң күжү-биле, сеңээ көргүскөн идегелди кадагала.¹⁵¹⁶¹⁷¹⁸ 15 Асияга хамык улустуң мени каапканын билир сен. Оларның аразында Фигелл биле Эрмоген база бар. 16 Онисифорнуң өг-бүлезинге Дээрги-Чаяакчы өршээлин көргүссүн, чүгө дээрге ол мээң кинчилеримден ыятпайн, мени каш-даа катап сорук кирип келген. 17 Ол Римге кээп чорааш, мени кызымак дилеп тургаш, тып алган. 18 Сөөлгү хүн кээрге, Дээрги-Чаяакчы аңаа Бодунуң өршээлин хайырлаар болзун. Эфеске ооң меңээ кайы хире дузалажып турганын бодуң билир болгай сен. Ол хүн кээрге, Дээрги-Чаяакчының өршээлин, Дээргивис аңаа бээр болзун.

Chapter 2

¹²1 Христос Иисуста сиңген авырал-биле күш кирип көр, оглум. 2 Хөй улус мурнунга менден дыңнаан өөредиглериңни, өске улусту өөредип шыдаар, шынчы улуска идегеп берип каг.³⁴⁵ 3 Христос Иисустуң бердинген дайынчызы дег, хилинчекти Ооң-биле кады шыдажып эртеринге белең бол. 4 Кандыг-даа дайынчы, начальнигиниң күзелин хандыраар дээш, тайбың амыдыралдың ажил-херээ-биле бодун чардыктырбас. 5 Бир эвес, маргылдааны дүрүм ёзугаар эртирбес болза, шаңналды кым-даа албас.

⁶⁷6 Дерин төп ажилдаан тараачын, дүжүттүң башкылыын алыр уjurлуг. 7 Мээң чүнү чугаалаанымны бода. Ол бүгүнү угааптар харыкты Дээрги-Чаяакчы сеңээ бээр болзун.⁸⁹¹⁰ 8 Өлүглер аразындан дирлип келген, Давидтиң салгакчызы Иисус Христосту сактып чор. Өөрүнчүг Медээни суртаалдааным дээш, 9 хилинчек көрүп, херектен кижиге дег кинчилеттим, ынчалза-даа Бурганның сөзүн кым-даа кинчилеп шыдавас. 10 Ынчангаш, Христос Иисуста сиңген алдарлыг, мөңгө камгаламды, Бурганның шилээн улузу алзыннар дээш, чүнү-даа шыдажып чор мен.¹¹¹²¹³ 11 Шынныг сөстөр бо-дур: «Ооң-биле кады өлгөн болзувусса, Ооң-биле кады дирлип кээр бис. 12 Ам шыдажып турар болзувусса, Ооң-биле кады чагыраар бис, бир эвес ойталаар болзувусса, Ол бистен база ойталаар, 13 бир эвес шынчы эвес-даа болзувусса, Ол шынчы бооп артар, чүгө дээрге Ол Боду Бодундан ойталап шыдавас».¹⁴¹⁵ 14 Улусту Дээрги-Чаяакчының мурнунга маргышпас кылдыр угаадып сагындыр. Оон эки чүве үнмес, харын-даа дыңнап турар улустуң хөңнүн баксырадыр. 15 Бурганның мурнунга шылгаттынган, алыс шынның сөзүн шыны-биле өөредип турар, тергийн эки ажилдакчы болуп, Ооң мурнунга чүткүлдүг бол.¹⁶¹⁷¹⁸ 16 А хоозун чугаалардан чайлап чор, чүгө дээрге олар адың баксырадыр, 17 оларның ындыг чугаазы ыжык ышкаш тарай бээр. 18 Именей биле Филит алыс шындан азып, катап дирлишкин болуп каапкан дээш, чамдык улустуң бүзүрелин ынчаар буза шаап турарлар.¹⁹²⁰²¹ 19 Ынчалза-даа Бурганның Сөзүнүң быжыг үндезини: «Дээрги-Чаяакчы Бодунуң улузун билир», «Дээрги-Чаяакчыны адап турар кижиге бүрүзү бачыттан ырай берзин»- дээн домакта туттунуп турар. 20 Улуг бажында чүгө алдын, мөңгүн эвес, ынчалза-даа оон аңгыда ыяш, дой савалар база бар. Бирээзи хүндүлүг ажыглалда, а өскезин хүн бүрүдө ажыглаар. 21 Кым бодун бачыттан арыглап алганыл, ол ышкаш, Эезинге ажыктыг, кандыг-даа буянның херек кылырынга белең, ыдыктыг черге турар.²²²³ 22 Чалыы үениң күзээшкннеринден чайла, чүрээниң ханызындан Дээрги-Чаяакчыны кыйгырган улус-биле кады чөптүг-шынның амыдыралче, бүзүрелче, ынакшылче болгаш амыр-тайбыңче чүткү. 23 Мелегей, бүдүүлүк чугааларга киришпе, чүгө дээрге оларның алгыш-кырыш-биле доостурун билир сен.²⁴²⁵²⁶ 24 Дээрги-Чаяакчының кулу алгыш-кырыш кылбас, а шупту улус-биле эвилең-ээлдек, өөредип билир, шыдамык боор уjurлуг, 25 аңаа удур улусту безин эп-чөп-биле эдип-чазап аар, чүгө дээрге олар Бурганга бачыдын билингеш, алыс шынны биллип, 26 боданы бергеш, бодунуң күзел-соруунга чагыртырынче албадапкан эрликтин аспаандан адырлып, хосталы бээр чадавас.

Chapter 3

¹²³⁴1 Сөөлгү хүннерде аар-берге үе чедип кээрин билип ал. 2 Улус боттарын бодаар, акшага ынак, өрү көрдүнер, туразы улут, ааспырак, ада-иезин дыңналас, өөрүп четтирерин билбес, самыын-садар, кээргээр сеткили чок, 3 эптежир хөңнү чок, нүгүлчү, бодун туттунуп билбес, каржы, буян кылыр хөңнү чок, 4 өскерликчи, тоомча чок, бодунга идегээр, Бурганга ынакшырынга көөрдө, таалалга ынак,⁵⁶⁷ 5 ачы-буянын кижиге кылдыр көстүүр, ынчалза-даа Ооң күжүндөн ойталап чоруур. Ындыг улустан ырак чор. 6 Оларга улустуң бажыңнарынче кажарлап киргеш, янзы-бүрү күзээшкннеринин аайындан эртпес, кошкак херээженнерни дуурайлаар улус хамааржыр, 7 олар өөренип-ле турар, ынчалза-даа алыс шынны долузу-биле билип ап шыдавас.⁸⁹ 8 Ианний биле Иамврийниң Моисейге удурланганы ышкаш, ол улус база алыс шынга удурланып, угааны солудуан, бүзүрөп билбес улус-тур. 9 Ынчалза-даа олар оон эки чүве чедип ап шыдавас, чүге дээрге оларның угаан чогу шупту улуска көстү бээр. Ианний биле Иамбрий база шак ынчаар мелегейин көргүскен.¹⁰¹¹¹²¹³ 10 А сен мээң амыдыралда туружумну, сорулгамны, бүзүрелимни, ынакшылымны, өөредимни, шыдамыымны көрүп, мени эдерип чордуң, 11 Антиохияга, Иконияга болгаш Листрага истедип-сүрдүргеш шыдажып эрткеним, шупту хилинчек-човулаңымдан Дээрги-Чаяакчы мени адырып каан. 12 Бурганны билеп ап, Христос Иисус-биле быжыг харылзаа тудуп чурттаарын күзөөн улустуң шуптузун истеп-сүрер. 13 А бачыттыглар болгаш мегечилер боттарының бузуттут херектеринин чедишкннери-биле өске улусту будаар, боттары база будалып каар.¹⁴¹⁵ 14 А сен чүнү өөренип алган-дыр сен, сеңээ бүзүрелди ышкынма. Кымдан өөренип алганыңны утпайн чор. 15 Ыдыктыг Бижилгени бичиинден-не билер сен. Камгалал Иисус Христоска бүзүрээрин дамчыштыр келирин бадыткаарынга Бижилге сеңээ дузалаар.¹⁶¹⁷ 16 Бүгү Бижилге Бурганның тынгарып, диргизип каан сөзү-дүр: ол алыс шынны өөредиринге, бачыт-бурууну айтырынга, чазыгларны эдеринге, чөптүг-шынның амыдыралды суртаалдаарынга ажыктыг. 17 Ындыг болганда, Бурганның кижизи бүрүнү-биле мергежөөн база кандыг-даа буянын херек кылыры-биле чепсегленген болур уjurлуг.

Chapter 4

¹²1 Кажан Ооң Чагыргазы чедип кээрге, өлүг-даа, дириг-даа улусту шиидер, Бистиң Дээргивис Иисус Христостун болгаш Бурганывыстың мурнунга сенден дилеп тур мен: 2 таарымчалыг-даа, таарымчалыг эвес-даа үеде, улустун буруузун билиндирип, соксадып, бар-ла шааң-биле шыдамык шынзыдып, чагып-сургап өөрөт.³⁴⁵3 Чүте дээрге оларның шынныг өөредигни дыңнаар хөңнү чок, боттарының дыңнаксаан чүүлүн чугаалаар, янзы-бүрү башкыларны шилип эгелээри үе чедип кээр. 4 Улус алыс шынны дыңнавайн, бодунуң бодаалдарын чугаалаан улусту дыңнаар. 5 Ынчалза-даа сен бүгү чүүлге серемчилелиң салба, бергелерни шыдажып эртип чорааш, Өөрүнчүг Медээни суртаалдаар ажыл-херээңни күүседип чор.⁶⁷⁸6 А мээң чоруур үем келген, мен ам өргүл апаар мен. 7 Мен төлөптийи-биле демисештим, чарышты төндүр маңнадым, бүзүрелди кадагаладым. 8 Дээргивис, Чөптүг Шииткекчи тиилекчиге бээр шаңналын, ол Хүн кээрге меңээ тыпсыр дээш белеткеп каан. Ол шаңналды чүгле меңээ эвес, а Ооң ээп кээрин шыдамык манап турар бүгү улуска база тыпсыр.⁹¹⁰9 Менче дүрген чедип кээрин кызыт, 10 чүте дээрге Димас бо делегейге хандыкшааш, мени каапкаш, Фессалоникаже чоруй барган, Крискент – Галатияда, Тит – Далматияда барган. Мээң чанымда Лука чааскаан арткан.¹¹¹²¹³11 Кээринде, Маркты эдертип эккел, чүте дээрге ол мээң ажыл-херектеримге дузалажып шыдаар. 12 Тихикти Ефесче чорудуптум. 13 Кажан бээр кээринде, Троадада Карп сугда каапкан тонумну, оон ыңай номнарымны, ылаңгыя эттеп каан хөмде бижээн номнарымны эккеп көр.¹⁴¹⁵¹⁶14 Александр дарган меңээ хоралыг чүүлдери хөйүнү кылган. Дээрги-Чаяакчы оон кылган херектерин барымдаалап, элбээ-биле бээр болзун! 15 Сен база оон кичээн, чүте дээрге ол бистиң суртаалывыска аажок удурланып турар. 16 Мээң херээмни шииткел черинге бир дугаар дыңнап турда, мээң чанымга кым-даа турбады, шупту мени каапканнар. Ону оларның буруузу кылдыр санаваз болзунам!¹⁷¹⁸17 Ынчалза-даа Дээрги-Чаяакчы мээң-биле кады бооп, өске чоннар улузунга Өөрүнчүг Медээни суртаалдаар күштү берген. Ол мени арзылаңнар аксындан камгалады. 18 Дээрги-Чаяакчы мени кандыг-даа бачыттан камгалаар база Бодунуң Дээрде Чагыргазынче бүдүн-бүрүн чедире бээр, Аңаа кезээ-мөңгөде алдар! Аминь.¹⁹²⁰²¹²²19 Прискилла биле Акилага болгаш Онисифорнуң өг-бүлезинге байырым чедир. 20 Ераст Коринфиде артып калган. Трофим аарый берген, Милитте кааптым. 21 Кыш бетинде чедип кээрин кызыдып көр. Еввул, Пуд, Лин, Клавдия база бүзүрөөн ха-дуңмавыс шупту сеңээ байыр чедирип тур. 22 Дээрги-Чаяакчы Иисус Христос сээң сүлдең-биле кады болзун! Авырал силерге доктаазын! Аминь.

Titus

Chapter 1

¹От Павла, раба Бога и апостола Иисуса Христа по вере тех, кого избрал Бог для познания истины богопочетания, ²в надежде на вечную жизнь, которую обещал правдивый Бог раньше вечных времён, ³а в своё время открыл Своё Слово в проповеди, которую наш Спаситель Бог повелел доверить мне, ⁴Титу, настоящему сыну по общей вере: благодать, милость и мир от Бога Отца и Господа Иисуса Христа, нашего Спасителя. ⁵Я оставил тебя на Крите, чтобы ты завершил неоконченное и поставил по всем городам пресвитеров, как я тебе приказал: ⁶только если это безупречный человек, муж одной жены, и дети у него верные, без обвинений в распутстве или непокорности. ⁷Потому что епископ должен быть безупречен, как управляющий от Бога, не дерзок, не гневлив, не пьяница, не драчливый, не алчный, ⁸но гостеприимный, любящий добро, рассудительный, справедливый, богобоязненный, владеющий собой. ⁹Чтобы держался истинного учения и был силен наставлять в здравом учении и обличать тех, кто противоречит учению. ¹⁰Так как есть много непослушных людей, болтунов и обманщиков, особенно из обрезанных. ¹¹Им следует закрывать рот: они разрушают целые семейства, из-за гнусной корысти учат тому, чему не нужно учить. ¹²Кто-то из их же собственных пророков сказал: «Критяне всегда лгут, они злые животные, ленивые обжоры». ¹³Свидетельство это истинно. Поэтому строго их обличай, чтобы они держались истинной веры, ¹⁴не слушали иудейские выдумки и указания людей, которые отвернулись от истины. ¹⁵Для чистых всё является чистым, а для осквернённых и неверных нет ничего чистого, потому что их ум и совесть осквернены. ¹⁶Они говорят, что знают Бога, а делами отказываются от Него. Это мерзкие и непокорные люди, которые не способны делать добро.

Chapter 2

¹А ты говори то, что соответствует здравому учению. ²Чтобы пожилые братья были трезвы, степенны, рассудительны, здравы в вере, в любви, в терпении ³Чтобы пожилые сёстры вели себя достойно, как святые, не клеветали, не увлекались вином, но чтобы учили добру, ⁴убеждали молодых жён любить мужей, любить детей, ⁵быть рассудительными, чистыми, добрыми, покорными своим мужьям, заботиться о доме, чтобы Божье Слово не было поругаемо. ⁶Также убеждай юношей быть сдержанными. ⁷Будь примером в добрых делах. В учительстве показывай чистоту, серьёзность, неповреждённость. ⁸Пусть твои слова будут разумны и безукоризненны, чтобы противник был опозорен и не мог сказать о нас ничего плохого. ⁹Рабов убеждай подчиняться своим господам, угождать им во всём, не противоречить, ¹⁰не красть, но верно служить, чтобы они во всём были украшением учения нашего Спасителя Бога. ¹¹что явилась благодать Бога, которая спасает всех людей, ¹²и учит нас, чтобы мы отказались от беззакония и мирских желаний, а жили в настоящем веке разумно, праведно и богобоязненно ¹³в ожидании счастливой надежды и явления славы великого Бога и нашего Спасителя Иисуса Христа. ¹⁴Он отдал Себя за нас, чтобы выкупить нас от любого беззакония и очистить Себе особенный народ, ревностный к добрым делам. ¹⁵Говори это, призывай и обличай со всей властью, чтобы никто не пренебрегал тобой.

Chapter 3

¹Напоминай им, что надо повиноваться и покоряться начальствам и властям, быть готовыми к любому доброму делу, ²никого не оскорблять, быть миролюбивыми, кроткими со всеми людьми. ³Потому что мы тоже были когда-то безрассудными, непокорными, отвратительными, были рабами желаний и различных наслаждений, заблуждались, жили в обмане, злости и зависти, ненавидели друг друга. ⁴Но когда явилась доброта и любовь к людям нашего Спасителя Бога, ⁵Он спас нас не по делам праведности, которые бы мы совершили, но по Своей милости, омовением, через которое мы родились заново, и обновлением Святого Духа, ⁶Которого щедро дал нам через Иисуса Христа, нашего Спасителя, ⁷чтобы мы оправдались Его благодатью и стали наследниками вечной жизни, на которую надеемся. ⁸Слово это верно, и я желаю, чтобы ты утверждал это, чтобы те, кто поверил в Бога, старались быть прилежными к добрым делам, потому что это хорошо и полезно людям. ⁹А глупых споров, родословий и ссор по поводу закона избегай, потому что они бесполезны и пусты. ¹⁰Еретика после первого и второго предупреждения избегай, ¹¹потому что он развратился, грешит и носит осуждение в самом себе. ¹²Когда пришло к тебе Артему или Тихика, поспеши прийти ко мне в Никополь, так как я решил провести там зиму. ¹³Позаботься отправить знатока закона Зину и Аполлоса так, чтобы у них ни в чём не было недостатка. ¹⁴Пусть и наши учатся упражняться в добрых делах для покрытия необходимых нужд, чтобы они не были бесплодны. ¹⁵Приветствуют тебя все, кто со мной. Приветствуй любящих нас в вере. Благодать со всеми вами. Аминь.

Philemon

Chapter 1

¹Бистинь кады ажылдап чоруурувус, эргим дунмам Филимон, ²сеңээ болгаш кыс дунмавыс Апфияга, Архипке база бажыңыңда чыгып турар Бурганга бузурээннерге Иисус Христос дээш, хоругдаттырган Павел мен, Тимофей дунмам биле байыр чедирдивис. ³Бурган Адавыс болгаш Дээргивис Иисус Христостун ачы-буяны, амыр-тайбыңы силерниң-биле кады болзун! ⁴Мөргүлдөргөмге кажан тура сени сактып келгеш бодумнуң Бурганымга үргүлчү ле ооруп четтирер дир мен. ⁵Дээргивис Иисус Христоска бузурелиңни болгаш Бурганның ыдыктыг улузунга ынакшылыңны дамчыыр чугаадан дыңнадым. ⁶Сээң бистинь биле үлежип турар бузурелиң Иисус Христостун ачы-буянын эки билип алырынга дузалаар болзун дээш моргуп тур мен. ⁷Сээң ынакшылың мени дыка – ла өөртүп, часкарып тур. Чуге дээрге сээң ачыңда, хой улустун чуректери оожургаан дыр, дунмам. ⁸– ⁹Ынчангаш, менде Христостун ады биле сени канчаар шын кылырыңны дужаап каар эргем бар – даа болза, Павел элчин - мен Иисус Христоска бузурелим дээш, шиттирген даа болзумза, сеңээ ынакшылым биле, ¹⁰Хоругдалга турумда, оглум апарган Онисим дугайында сенден дилээйн. ¹¹Ол кажан-бир шагда сеңээ херээ чок чораан, амгы үеде сеңээ даа, меңээ –даа херектиг апарган. Ону сенче чоруттум. ¹²Сен ону, мээң чурээм ышкаш кылдыр хулээп ал. ¹³Хоругдалга Өөрүнчүг Медээни суртаалдаарыңга сээң орнуңга меңээ дузалажыр кылдыр бодумга артырып алыксадым. ¹⁴Ынчалза – даа сээң ачы-дузаң албадал –биле эвес, а эки тура биле кылып турарын илерээр кылдыр, сээн чопшээрелиң чокка чуну-даа кылырын кузеведим. ¹⁵Ынчангаш сээн ону кезээ монгеде хулөп аарың дээш, кезек уеде сенден ырай берген чадавас. ¹⁶Ол ам, кул ышкаш эвес, кулдан бедик, ылаңгыя меңээ, сеңээ база, Бурганның кижизи, эргим ха-дунмавыс дег-дир. ¹⁷Бир эвес, сен мени өнүүм деп санаар болзуңза, ону база мени ышкаш хулээп аар сен. ¹⁸А бир эвес, ол сени хомудадышкан ийикпе, азы өрелиг болза, ону меңии кылдыр санап аар сен. ¹⁹Бодумнуң холум биле бижип олур мен, мен Павел оон өөрезин «Төлээр мен» сен база бодуңнуң чаа амыдыралың биле меңээ өөрелиңни сагындырбайн тур мен. ²⁰Ынчангаш, Дээргиниң мурнуңга меңээ дузаң коргүзем. чурээмни оожуктурам дунмам. ²¹Сени билир мен мээң дилээнимден безин хойну кылып шыдаар сен. Сээң дыңнангырыңга идегээш бижидим. ²²Оон ыңай меңээ меңээ кире бээр черден белетке. Чуге дээрге силерниң дилег моргулуңээр биле, мени силерже чорудар деп идегеп тур мен. ²³Кады ажылдап турар Марк, Аристарх, Димас, Лука база мээн биле кады Иисус Христос дээш хоругдаттырган Епафрас сеңээ байыр чедирдирлер. ²⁵Дээргивис Иисус Христостун ачы - буяны силерниң Сүлдеңер биле кады болзун. Ындыг ла болзунам.

Hebrews

Chapter 1

¹Бурган хөй катап болгаш хөй янзы аргалар биле бистинь ада-өгбевиске, эрткен үелерде, Бодунуң медээчилерин дамчыштыр чугаа кылып келген болза, ²ам бо сөөлгү хүннерде Бодунуң Оглун дамчыштыр чугаалап келген, Ол Аңаа бүгү өртемчейни чагырар Салгакчызы кылдыр бергеш, Ону дамчыштыр өртемчейни чаяган. ³Оглу-Бурганның Алдарының чайыналчак чырыткызы-дыр, база Ооң хевириниң кара олчаан овор-дүрзүзү-дүр. Бодунуң Сөзүнүң күжү-биле бөмбүрзекти башкарып олурар. Кижилерни бачытардан арыглааш, дээрлерге кымдан-даа бедикке, дээди Өрүкүнүң оң талазынга барып олурупкан. ⁴Бурганның Оглу дээрниң төлээлеринден кайы-хире өндүр бедикил Ооң салгап алган ады оларның атарындан ол хире алдарлыг. ⁵Дээрниң шупту төлээлеринге Бурган кажан бир шагда: «Сен-мээң Оглум сен, Мен бөгүн Сээң Адаң апардым» - деп чугаалааныл, база оон: « Мен Ооң Адазы боор мен, база Ол Мээң Оглум болур». ⁶Улуг Оглун өртемчейже эккеп тура, Ол: «Бурганның бүгү төлээлери Аңаа мөгейзиннер» - деп чугаалаан. ⁷Дээрниң төлээлериниң дугайында Бурган: «Сен Бодунуң төлээлериңни – сүлдө кылып каан, а бодунуң баралгакчыларыңны-чалбырааштыг от кылып каан Сен»-чугаалаан дыр. ⁸А Оглунга хамаарыштыр: «Бурган, Сээң дүжүлгөң кезээ мөңгөде. Чөптүг чорукту демдеглээн даяңгыжың-Сээң чагыргаңның даяңгыжызы.

⁹ Сен чөптүг чорукка ынак, а бузуту көөр хөңнүң чок сен, ынчангаш Бурган – Сээң Бурганың сени өске эш-өөрүңден, элбекшидир өөрүшкүнүң үзү-биле чаап кагды».

¹⁰База: «Эгезинде Дээрги-Чаяакчы, Сен үе-дүптө-ле чер-делегейни үндезилеп тургустуң, дээрлер база Сээң холуңнуң чаяалгазы.

¹¹ Олар чиде бээр, Сен кезээ мөңгөде артып каар сен. Олар шупту хеп ышкаш элөп каар.

¹² Оларны Сен хеп ышкаш дүрүп каар сен, олар өскерли бээрлер. Ынчалза-даа Сен биеэги хевээр сен, база Сээң үең төңчү чок».

¹³Төлээлериңниң кайызынга Бурган чугаалааныл: «Амдыызында Сээң дайзыннарыңны буттарың адаанга эккеп салбаан шаамда, Мээң оң таламга олур»? ¹⁴Камгалады салгап алыр улуска дуза кылдыр чоруткан шупту бараан болукчу сүлделер эвес ийик бе?

Chapter 2

¹Ынчангаш бис дыңнаан чүүлүвүсден чытып калбас дээш аажок кичээнгейлиг болур уjurлуг тур бис.

²Бурганның төлээлерин дамчыштыр медеглээн сөс быжыг болганындан, ону хажыткан азы тоомчага албазын чөптүг кеземче онааштырар турган болза, ³ам бис, ол хире улуг камгалалды тоовас болзувусса чөптүг кеземчеден канчап чайлаар бис, ооң шыныын Ону дыңнаан, улус биске шынзыткан ⁴база Бурганның күзел-соруу езугаар, кайгамчык чүүлдер, демдектер, аңгы-аңгы күштер биле база Ыдыктыг Сүлдениң улуска үлээн белектери-биле бадыткаан?⁵чүге дээрге бистиң чугаалап турарывыс ам кээр өртемчейни Бурган төлээлеринге чагыртыр кылдыр бербээн-не болгай, ⁶ынчалза-даа бир-ле кижиге, бир-ле черге херечилээн: «Кижиге деп кымыл ол, Сен ону чүге бодап чоруур сен? Кижиге деп кымыл ол, Сен ол дээш чүге сагыш човаар сен?

⁷ Сен ону дээрниң төлээлеринден чүгле хензиг-ле куду деңнелдиг кылып каан сен. Сен ону ат-алдар болгаш мактал-хүндү-биле демдектедиң, сен бодуңуң холуңуң ажыл-херээниң кырында ону салдың,

⁸ бүгү чүүлдү Ооң бутарының адаанга чагыртың». А бир эвес Аңаа шупту чүвени чагырар эргени берген болзуңза, аңаа чагыртпас чүве чок кылып каан сен. Ынчалза-даа бис амдыызында бүгү чүүлдүң Аңаа чагыртып турарын көрбөй турар бис,

⁹а Иисусту Бурганның авыралы-биле кижиге бүрүзү дээш өлүмнү хүлээп алыры биле, кезек када дээрниң төлээлерден куду бадырткаш, ам алдар хүндүгө бүргеткенин көрүп турар бис. ¹⁰Бүгү чүүлдерниң Ол дээш база Ооң ачызында бар бооп турары, Кым хөй оолдарын алдарга эккеп, хилинчек дамчыштыр болбаазыраңгай кылып каар уjurлуг турган, камгалалының Баштыңчызы. ¹¹чүге дээрге ыдыктап турары-даа, ыдыктадып турарлар-даа шупту чангыс Ададан укталган болгай, ынчангаш Аңаа оларны ха-дуңма дээри ыадынчыг эвес. ¹²Ол дээш: «Сээң адыңны ха-дуңмамга медээлээр мен, чыыш мурнунга Сени алгап-мактап, ырлаар мен»-дээн. ¹³А оон ыңай: «Мен Аңаа идегээр мен». А ол ышкаш: «Мен база Бурганның меңээ берген ажы-төлү бо-дыр бис». ¹⁴А ол ажы-төл чангыс хандан база эът-боттан болганда, ол база бүрүнү кижиге бүдүштүг болу берген, өлүмнүң чагырыкчызы болур четкерни күш чок болдуар дээш, ¹⁵оларны ооң эргезинден хостуг болдуар дээш оларга дөмей эът-бот апарган. Чүге дизе олар өлүмден корткаш бүгү чурталгазында кулдар болуп чораан. ¹⁶Ол дээрлерниң төлээлеринге дөмейлежир дээш келбээн-не болгай, а Авраамның салгалдарынга дузалажыр дээш келген. ¹⁷Ынчангаш улустуң бачыдарын чайладыр дээш Бурганның мурнунга энерелдиг болгаш шынчы Дээди Бараалгакчы болур дээш, Ол бүгү чүүлдерге бодунуң акы-дуңмаларыңа дөмей апаар уjurлуг турган. ¹⁸Чүге дээрге Ол, шенелдени Боду шыдап эртип, хилинчекти көргөн болгаш, шенелделерге таваржып турар улуска дузалап шыдаар.

Chapter 3

¹Ынчангаш Бурганның дээрже кыйгырганы ыдыктыг чон боор акы-дуңма, Бурганның Төлээлекчизинче болгаш шуптувустуң хүлээп көөрүвүс Дээди Бараалгакчызынче Иисус Христосче бүгү-ле көрүжүңерни угландырып көрүңер, ²Ону салганга, Моисей ышкаш ооң бүгү бажыңынга Ол Аңаа шынчы. ³Ынчалза-даа бажыңны туткан кижиге бажыңның бодундан үнелиг боору ышкаш Ол Моисейден артык алдарлыг. ⁴Бажың бүрүзүн бир-ле кижиге тудуп каан болгай, бүгү чүүлдүң Тудугжузу-Бурган болур. ⁵Моисей Ооң бажыңынга бүгү талазы биле шынчы чалча дег, келир үеде болур чүүлдү херечилээри биле. ⁶Ынчалза-даа Христос ооң бажыңында оглу дег болган. А Ооң бажыңы бистер бис, бир эвес төнчүзүңге чедир мактанып турарывыс быжыг туружувусту база идегеливисти дидим кадагалаар бис. ⁷Ынчангаш Ыдыктыг Сүлдениң чугаалап турары дег: «Бөгүн Бурганның үнүн дыңнап каан болзуңарза, ⁸ээн ховуга шенелде хүнүңде үймээн үндүргөн хүнүңерде дег чүректериңер чөрүл бодурбаңар. ⁹Аңаа ада-өгбелериңер Мени шенеп, хынап турганнар, дөртен чыл дургузунда Мээң ажыл-херээмни көрүп келгеннер». ¹⁰Ынчан Мен ол салгалга килеңнеп, мынча дээн мен: «Бо дээрже чүректери үргүлчү будулуп чоруур, Мээң оруктарымны билип албаанулус-тур» ¹¹Ынчангаш килең-биле «Олар мээң амыр-дыжым черинче кирбестер» деп даңгыраглаан Мен. ¹²Ынчангаш ха-дуңма, Бургандан болбазын дээш, кичээниңер. ¹³Ынчангаш үе бар турда, силерниң кайыңар даа бачытка мегеледип, дедир барбазын дээш, бот-боттарыңарны деткиңер. ¹⁴Бис ам Христос-биле шупту сагыш-сеткиливистен кады болгай бис, чүгле, эгезинде-ле турганывыс дег тура соруувусту кадыгалап, быжыглаар апаар бис. ¹⁵Кажан Бижилге: «Бөгүн Бурганның үнүн дыңнап каан болзуңарза, ээн ховуга үймээн үндүргенниңер дег, чүректериңер чөрүү болдурбаңар», - дээрже ¹⁶дыңнааш-даа, удурланып турган улус кымнар ийик? Моисейниң Египеттен үндүрүп келген улузу, шупту эвес ийик бе? ¹⁷А Бурган дөртен чыл иштинде кымга килеңнеп келгенил? Бачыт кылгаш, мөчү-сөөктери ээн курут ховуга чыдып калган кижилерге эвес ийикпе? ¹⁸Ооң амыр-дыжының черинче олар кирбес деп Бурган кымга даңгыраглааныл, аңаа чагыртпаан улуска эвес ийик бе? ¹⁹Ынчангаш, боттарының бүзүрел чогу-биле оларның шынап-ла ынаар кирип шыдаваанын бис көрүп тур бис.

Chapter 4

¹Ынчангаш, Ооң амыр-дыжының черинче кирип болур аазаашкын ам-даа күштүг хевээр турда, силерниң араңардан кайы-бир кижини оон озалдай бербезин дээш, серемчилелдиг болуп көрээлиңер, ²чүгө дизе Өөрүнчүг Медээни оларга база, бистерге дыңнатканы ышкаш, дыңнаткан болгай. Ынчалза-даа олар ону бүзүрел чогу-биле херекке албаанындан, дыңнаан Медээни оларга ажык чок болган. ³А бистер, бүзүрэннер, Бурганның: «Мен килеңнээштиң: «Олар Мээң амыр-дыжым черинче кирбестер» - деп даңгыралгадым – дээн черинче кирип турар бис. Бурган ажыл-херээн өртемчейни чаяары-биле дооскан. ⁴Ол дугайында Бижилгениң бир-ле черинде чедиги хүн дугайында: «Чедиги хүнде Бурган ажыл-херктеринден дыштанган» – дээн. ⁵А оон ыңай мында: «Мээң амыр-дыжым черинче олар кирбестер».

⁶Ынчангаш, ынаар кирер ужурлуг турган чамдык кижилерге ооң мурнунда Өөрүнчүг Медээни өөрөткен турган, ынчалза-даа олар боттарының дыңнангыр эвези биле ынаар кирип шыдаваан болганында, ⁷Ол ам бир хүннү «бөгүн» - деп сөзүн катап база айыткан, Давидти таварыштыр үстүндө чугааланы дег: «Бөгүн, кажан Ооң үнүн дыңнап калзыңарза, чүрөктериңер каржылантырбаңар». ⁸Бир эвес Иисус Навин демги улусту амыр-дыжынче киирген турган болза, Бурган ооң соонда өске хүн дугайында чугаалавас ийик. ⁹Ынчангаш Бурганның чонунга амыр-дыш хүнү күштүг бооп артар. ¹⁰Ооң амыр-дыжының черинче кирген кижини база Бурганның ажыл-херээндөн дыштанганы дег, бодунуң ажыл-херээндөн дыштанган.

¹¹Ынчангаш, ол амыр-дыш черинче кирер дээш, кызаалыңар, база ол баштайгы кижилерниң дыңнангыр эвези, үлегер чижек болбазын. ¹²Бурганның Сөзү дириг болгаш дээштиг. Ол ийи талазы бистиг хылыштан-даа чидиг, сагыш-сеткиливис болгаш сүлдewisче, чүстөр биле сөөктернин, угаан-медереливисче, чүрээвистиң бодалдарын, күзел-сагыжын аңгылааже ооң алыс бодунче ханылап кирип шиидип турар.

¹³Бурганның бүгү чаялгазында Оон чаштына бээр чүү-даа чок, харын шупту көскү Ооң карактарының мурнунга шупту чүүл ажык чадагай - Аңаа харыыны бээр бис. ¹⁴Ынчангаш, бисте Өндүр улут Дээди Бараалгакчы дээрлерже эрте берген Иисус Бурганның Оглу бар болганда ажык-биле чугаалап чоруурувус бүзүреливистен быжыг тутуналыңар. ¹⁵Бистиң Дээди Бараалгакчывыс биске дузалажыптар шаа чок, кошкак эвес, а харын Боду бистер ышкаш, шупту шенелделерни эрткен ынчалза-даа бачыт чок.

¹⁶Ынчангаш, дуза хереглеп турар үевисте авырал база энерелди хүлээп алыр дээш, авыралдың Дүжүлгезинче эрес-дидим кээп туралыңар.

Chapter 5

¹Бурганга дээди бараалгакчы бүрүзүн, улус аразындан шилип алгаш, ол Бурганның мурнунга чонга бараан боор төлээ бооп улустарның бачыттары дээш өргүлдер болгаш белектер салыр кылдыр томуйлаткан, ²ол боду база кошкак кижилер болганда, караңгы-дүмбейде азып чоруур бүдүүлүк кижилерге дузалап шыдаар, оларның байдалын билир, чүгө дээрге олар дээш сагыш-човап чоруур ³ынчангаш ол өргүлдү чоннуң база бодунуң бачыттары дээш салыр хүлээлгелиг. ⁴Ынчангаш, ол хүндүлүг эргени боду бодунга кым-даа ап шыдапас, а Ааронуң Бурганга кыйгыртканы дег, Бурган Боду кыйгырар. ⁵Ол ышкаш Христос база Бурганның Дээди бараалгакчызы боорунуң алдарын Бодунга Боду хүлээп албаан, а Аңаа: «сен Мээң Оглум сен, Мен бөгүн Сээң Адаң апардым» - дээн Бурган ынчаар кылган. ⁶Бижилгениң өске бир черинде ол: «Мелхиседек ышкаш, Сен кезээ мөңгөдө Бурганның бараалгакчызы Сен»- деп чутаалаан. ⁷Бодунуң чер кырынга чуртталгазының хүннеринде Ол Ону өлүмдөн камгалап шыдаар Бурганга ыы-сыы-биле дилеп мөргүлдөп турган. Иисусту Бурган хүндүлээни дээш дыңнап каан. ⁸ол Бурганның Оглу-даа болза көрүп эрткен хилинчээн таварыштыр, дыңнангыр чорукка өөренип алгаш ⁹болбаазыраңгай апарып, Ону тооп дыңнаар бүтү улуска мөңгө камгалалдың үнөр дөзү болу берген, ¹⁰ынчангаш Бурган Ону Мелхиседекти ышкаш Дээди Бараалгакчызы кылдыр томуйлаан. ¹¹Ол дугайында бис силерге хөйүнү чутаалап болур бис, ынчалза-даа силерге тайылбырлаары берге-дир, чүгө дээрге дыңнааш-даа билип аар шааңар чок тур. ¹²Шагда-ла башкылар болу бээр уjurлуг улус тур силер, ол хирезинде катап база-ла Бурганның Сөзүнүң эге билиглеринге өөредири херек, силерни кадыг чем биле эвес, а сүт биле чемгерер уjurлуг тур. ¹³Сүт-биле чемненип турар кижилер бүрүзү, шынның сөзүн билбес, чүгө дизе ол чаш хевээр-дир. ¹⁴А кадыг-чем-чедишкен улуска, чүгө дизе оларның арга-дуржулгазы эки-бакты ылгап өөрөнгөн.

Chapter 6

¹Ынчангаш, Христос дугайында өөредигниң эге билиглерин арттырып кааш, чедишкен улуг улус апарып көрээли. База катап эге үндезини салбаалы: өлүмчө аппарат херектер кылбайн, Бурганга бүзүрээлиңер, ²сутга суктурары, улуска хол дегзири, өлүглерден катап дирлири болгаш мөңгө шииткел дугайында өөредигни катаптап турган херээвис чок. ³Бир эвес Бурган чөпшээресе ону база кылыр бис. ⁴Бир катап алыс шынның чырыын көрүпкан, дээрниң ачы-буянын амзаан, Ыдыктыг Сүлдө-биле чаңгыс эп-сеткилдиг апарган, ⁵Бурганның буянның Сөзүн чиген болгаш Бурганның ам кээр чаа өртемчейиниң кайгамчык онзазын билип алгаш, ⁶катап ойталап аткаарлай бергеннерни, база катап бачыттарын миннип ээлдирери болдунмас. Чуте дээрге олар Бурганның Оглун боттарында катап база хере-шаап, Ону кочу-шоотка кирип турары ол-дур. ⁷Чаъс сутну бодунче хөйү-биле сиңирип ап турар болгаш ону ажаап турар кижилерге элбек дүжүтү берип турар черни Бурган алгап-йөрээп турар. ⁸А тенниг бок чашпан үнүп турар болгаш кандыг-даа ажык чок чер каргаттырган болур болгаш ооң төнчүзү чугле отка өртөдир ол-ла. ⁹Ынчалза-даа бис ынчаар чугаалап турзувусса-даа эргимнеривис, силерниң эки байдалда турарыңарга идегеп, камгалалдың оруундан өскээр барбааныңарга ылап бүзүрээр дыр бис. ¹⁰Бурган чөптүг шынның болгаш силерниң ынакшылыңар-биле, Ооң Ады-биле, ыдыктыг чонунга биеэги хевээр бараан болуп турарыңарны, утпас. ¹¹шак ындыг кызымаңарны кайыңар-даа эчизинге чедир көргүзерин күзеп тур бис. Ынчан идегелиңер бүдүн боданыр деп бүзүрелди алыр силер, ¹²черле чалгааравайн, бодуңарның быжыг бүзүрелиңер болгаш тура-сорууңар биле Бурганның аазаан чүүлүн алыр кижилер ышкаш, кызымаккай бооруңарны күзедивис. ¹³Кажан Бурган Авраамга аазаашкын берип тура, Ооң дээди, бедик кым-даа чогуңдан Боду Боду-биле даңгыраглаан. ¹⁴Ол: «Мен сени алгап-йөрээп тура аажок алгап-йөрээр мен, база эңмежок көвей үре-салгалдарны өстүрүп бээр мен» - дээн. ¹⁵Ынчангаш Авраам шыдамык чоруу биле аазааның алган. ¹⁶Улус бодундан өрү деңнелдиг кижиниң ады биле даңгыраглаар, ол даңгырак чугаалашкан чүүлдү бадыткап, оларның аразында маргылдааның дөзүн үзер. ¹⁷Ынчангаш Ооң аазаан чүүлүн салгакчыларынга аажок тода көргүзер дээш, база Ооң Сөзү өскерилге чогуңдан Бурган Бодунуң аазаашкынын даңгыраа-биле быжыглаан. ¹⁸Бурганның мегелеп шыдавазы база өскертпес ийи чүүлү: аазаашкын биле даңгырак, бистерге быжыг оожургалды болгаш мурнувусда бар идегеливиске дузалаан. ¹⁹Ол идегелди сагыш-сеткиливистиң айыыл-чок быжыг якору дег кадагалап чоруур бис, ол идегел көжеге артында Эң ыдыктыг черже кире бээр арганы биске бээр. ²⁰Бисти дээш Иисус ынаар кирип, оруувусту ажыдып берген. Мелхиседек ышкаш Ол кезээ мөңгөдө дээди бараалгакчызы апарган.

Chapter 7

¹Салимниң хааны, Дээди Өрүкү Бурганның бараалгакчызы, шак ол Мелхиседек, Авраам хаанарны тиилеп кааш, чанып орда, ону уткуп алгаш алгап йөрээген. ²А Авраам аңаа шупту олчазының онгу кезээн берген. Ооң адының утказы, бирээде, очулдуарга «чөптүг-шынның хааны» дээн, ийиде Салимниң хааны дээрge «амыр-тайбыңның хааны» дээни ол, ³Ооң ада-иези-даа, ада-өгбези-даа чок. Амыдыралының эгези-даа төнчүзү-даа чок. Ол Бурганның Оглунга дөмей болгаш Бурганның бараалгакчызы кылдыр кезээде арткан. ⁴Көрүңер даан, бистиң өгбевис Авраамның безин бодунуң олчазының эң экизин берген кижизи кайы хире өндүр бедик-дыр. ⁵Бурганның бараалгакчыларының хүлээлгезин күүседир Левийниң оолдары, база Авраамның салгалы боор бодунуң акы-дуңмазындан, чондан чагыг-хоойлу езугаар он хуузун алыр уjurлут. ⁶Ынчалза-даа (Мелхиседекдин) ол оларның (Левийниң) салгалындан эвес-даа болза, Авраамның берген он хуузун алгаш, аазаашкын алган кижини (Авраамны) алгап-йорээп каан. ⁷Кандыг-даа маргыш чокка бичиизи улуунга алгап йорээдирер. ⁸А мында бо черде он хууну өлүр тынныг анаа улус алыр, а ында-Ол, Ол дириг деп херечилеп турарывыс алыр. ⁹утказы биле чугаалар болза Левий он хууну ап тура, Авраамның адындан он хууну берген, ¹⁰Кажан Мелхиседек ооң биле ужуражып турда, ол ам-даа (Левий) торутунмээн турган. ¹¹Ынчангаш левитерниң Бурганга бараан болуушкуну дамчыштыр болбаазырангай чорукту чедип ап болур турган болза чүге дээрge ону үндезин кылгаш чонга ыдыктыг хоойлуну берген, Аарон ышкаш эвес, а Мелхиседек ышкаш өске бараалгакчы чүге көстүп кээр уjurлут турганыл? ¹²чүге дээрge ыдыктыг бараалгашкын өскерлир болза, хоойлуну база өскертир уjurлут. ¹³Ам чугаалап турарывыс Ол кижиде дээрge, өске төрөл бөлүккө хамааржыыр база олардан кым-даа өргүл салып бараалгаваан. ¹⁴Бистиң Дээргивис Иуданын аймаандан чырып үнүп келгенин шупту билир бис, а Моисей ыдыктыг бараалгакчыларга хамарыштыр чуну-даа чугаалаваан. ¹⁵база оон-даа билдингир Мелхиседекке дөмей, ¹⁶мага-боттуң хоойлу-дүрүмүнден эвес, а харын мөңгө амыдыралдың күжү боор өске Бараалгакчы көстүп келген. ¹⁷Херээчи бар болгай: «Сен кезээ мөңгөде Мелхиседек ышкаш Бурганның Бараалгакчызы Сен». ¹⁸Биэги чагыг-херээниң кошкаа болгаш ажык чогу дээш күш чок болдурганы биле, ¹⁹чүге дээрge хоойлу чуну-даа болбаазырангай байдалга чедирбээн, ынчалза-даа оон дээрge идегел биле Бурганче чоокшулап чоруур бис. ²⁰Ынчангаш мында база даңгырак чокка болдунмаан, өске бараалгакчылар дангырак-даа чокка бараалгакчылар апарганнар, ²¹а Ооң дугайында чугаалааны: «Дээрги-Чаяакчы дангыраглап база аазаан сөзү өскерлиш чок»: «Сен кезээ мөңгөде Мелхиседек ышкаш Бурганның Бараалгакчызы боор Сен», ²²ынчан Иисус чагыг-керээниң дээди дагдыныкчызы апарган. ²³Ынчап кээрge ынчангы бараалгакчылар хөй турган, чүге дээрge чаңгыс кижиде бараалгап өлүм эрттирбейн турган, ²⁴а Ооң Бурганга бараан болуушкуну мөңгө чүге дээрge Ооң бараалгашкыны үзүк-соксал чок, ²⁵ынчангаштың Ол Ону дамчыштыр Бурганга келген кижилерни камгалап шыдаар, база мөңгө амыдыралдыг болгаш оларга кезээде болчуп, дузалажыр. ²⁶Чогум-на шак ындыг Бурганның Ыдыктыг Бараалгакчызы бистерге херек: ыдыктыг, каржы эвес, кем-буруу чок, бачытыглардан аңгылаттынган болгаш дээрлерден-даа өрү көдүрткен, ²⁷өске бараалгакчылар ышкаш, хүннүн-не баштай бодунуң бачыттары дээш, а оон чоннуң бачыттары дээш эвес, Ол ону Бодун өргүлгө салып, чангыс катап боорда, кажан кезээде кылып каан. ²⁸Ыдыктыг хоойлу Бурганның дээди бараалгакчылары кошкак талаларлыг анаа улусту салып каан, а ыдыктыг хоойлунуң соонда берген даңгырак сөзү Бурганның кезээ мөңгөде, бүрүнү-биле болбаазыраңгай апарган Оглун салып каан.

Chapter 8

¹Дараазында чугаалаан чүүлүмнүн кол утказы: Дээрлерде Дээди Өрүкүнүн дүжүлгезинде оң талазында саадапкан шак ындыг Дээди Бараалгакчызы бисте бар-дыр, ²кижи тутпаан, а Дээргиниң тургузупканы эң ыдыктыг черинге болгаш ылап шынныг майгынынга Бараалгап турар. ³Бурганның дээди бараалгакчызы бүрүзү өргүлдөр база белектер эккеп салыр хүлээлгелиг, ынчангаш Ол база ынчалдыр өргүлгө салыр чүүлү турар ужурлуг. ⁴Бир эвес Ол черге артыпкаан турган болза, бараалгакчы-даа болбас ийик, чүгө дээрге хоойлу езугаар белектер эккеп турар ындыг бараалгакчылар ам-даа бар, ⁵оларның бараан бооп турар ыдыктыг черин дээрде ыдыктыг черниң үлегери-биле туткан, ол ооң чүглө хөлөгези боор. Ынчангаш Моисей Бурганга мөгеер майгын тудар деп баарга, Бурган аңаа: «Көрдүн бе, бүгү чүвени даг бажынга сеңээ көргүскен хевири олчаан кылдыр кылыр сен» - деп чугаалаан. ⁶Ам Иисус кайгамчыктыг оон-даа эки бараалгашкыны алган, чүгө дээрге Ол оон-даа өндүр бедик чагыг-керээниң Дутуруштурукчузу болган, ол эң-не улуг азаашкыннарга үндезилеттинген болгай. ⁷Баштайгы чагыг-керээ четпес чүүл чок турган болза, өскезиниң херээ чок боор ийик. ⁸Ынчалза-даа медээчи оларны чемелеп мынча дээн: «Израильдин чону база Иуданың чону-биле чаа чагыг-керээ чарар үем кел чыдыр-деп Дээрги чугаалаан,

⁹ Оларның ада-өгбезин холундан чедип алгаш, Египеттен үндүрө бергеш, олар-биле чарганым дег эвес, өске чагыг-керээ болур. Олар ук чагыг-керээни үрээн болгай, а Мен ол дээш олардан ойталаан Мен»-деп Бурган чугаалаан.

¹⁰ «Мен ол хүннерниң соонда Израиль чон-биле мындыг чагыг-керээ чарар Мен – деп-Дээрги чугаалаан, Бодумнун дүрүм-хоойлуларымны оларның угаан-медерелинче киирер мен, оларның чүректеринге бижип каар мен, база оларның Бурганы болур Мен, а олар Мээң чонум болур.

¹¹ Моон соңгаар кым-даа бодунуң чоок кижизин, акы-дунмазын сургап: «Дээргини билип алынар!» - деп өөрөтпес, чүгө дээрге олар шупту улуг-бичези чокка, Мени билген турар,

¹² «чүгө дээрге Мен оларның кем-буруузун оршээп, бачыттарын моон соңгаар сагынмас мен».

¹³Ол чагыг-керээни «Чаа» деп адааш, баштайгызын эрги деп чарлаан, а эргижиреп элээни узуткатырарынга чоок.

Chapter 9

¹Баштайгы чагыг-керээде Бурганга мөгееринге хамаарышкан дүрүмнер база бо черге ыдыктыг өргээ бар турган, ²чүге дээрге бир дугаар майгын ынчаан туттунган турган, аңаа чырыткы база ыдыктаан хлеб салыр столду тургусускаш ону «ыдыктыг»-деп адаан турган. ³Ийиги кожеге артында черни «Ыдыктыгларның ыдыктыгы» - деп адаар, ⁴аңаа айдызаар, чаагай чыттыг өргүл салыр алдын бедигээш турган, ооң кырынга бүгү талаларындан алдын-биле шыпкан ыдыктыг аптара турган, ооң иштинде манна деп чемниг алдын саваны, Аароннуң частып келген даянгыжын база чагыг-керээниң сөстөрүн оюп бижээн калбак даштарны суп каан. ⁵а аптараның кырынга чалгыннары биле шыва алган өндүр чаагай херувимнер турган, ол бүгүнүң дугайында тодаргайлап чугаалаан аажыы чок. ⁶Шак ыңдыг тургузулгуг майгынын бирги кезээнче Бурганнын бараалгакчылары Бурганга бараан боору биле үргүлчү кирер турган, ⁷а ийиги кезээнче чүгле Бурганның дээди бараалгакчызы чылда чаңгыс катап кирер турган. Ол кирерде, боду дээш чоннуң чүве билбезинден кылган бачыттары дээш өргүүр ханны ап алыр ужурлуг. ⁸Ыдыктыг Сүлде ооң биле майгынын бирги кезээ турар шагда, эң ыдыктыг өрээлче кирер орук ам-даа ажык эвезин көргүзүп турар. ⁹Ол бирги кезек амгы үениң хевирин көргүзүп турар, ынаар мөгейип келген кижилерниң арын-нүүрүн кандыг-даа белектер, өргүлдер-биле арыглап, болбаазыраңгай кылып шыдапас деп чувени база көргүзүп турар. ¹⁰Ол өргүл белектери биле катый чем, суксун база янзы-бүрү арыглал чугдунушкуннары чүгле кижиниң мага-бодунга хамааржыр. Олар шупту чүгле бо езу-чурумну эдип чазаар үеге чедир доктааткан дүрүмнер болур. ¹¹А Христос шупту-ла кайгамчык болуушкунарның ачызында Дээди Бараалгакчы болуп чедип келгеш, кижини холу-биле тутпаан, болбаазыраңгай эң-не ыдыктыг черже кире берген. ¹²Ол кирерде чаңгыс катап боорда, кезээ мөңгеде, өшкү-даа инек-даа ханы эвес Бодунуң ханы-биле киргеш, бисти бачыттарывыстан кезээ мөңгеде хостаан. ¹³Бир эвес өшкү болгаш инектиң ханын, база инектиң хулун бачыттыг кижилерге бичиини чажарга, ону дамчыштыр оларның чүгле мага-боду арыглатыннар турган болза, ¹⁴Мөңгө Сүлдениң дузазы-биле Бурганга берген Иисустуң арыг ханы кайы-хире унелиг-дир! Ооң ханы бистиң арын-нүүрүвүстү өлүмгө чедирер багай херектерден арыглап, дириг Бурганга бараан болур арганы бээр. ¹⁵Ол ам чаа чагыг-керээниң Дугуруштурукчузу апарган. Ынчангаш баштайгы чагыг-керээ үезинде үүлгеткен бачыттары өршээтинзин дээш, Ол өлү берген болганда, Бурганга кыйгыртканарны Ооң өлүмүнүң ачызында оларга аазаан мөңгө салгалдың аазаашкынын алган. ¹⁶Өнчү-хөрөңгизинге хамаарыштыр чагыг бар болза, ооң ээзинин өлгениниң дугайында бадыткал херек, ¹⁷Чүге дизе ол дириг турда, ооң чагыгы күш чок болур. ¹⁸Ынчангаш бирги чагыг-керээ база хан дузазы-биле быжыглаттынган турган, ¹⁹Кажан Моисей Хоойлуда айытынган чагыгларны бүгү чонга таныштырган соонда, өшкү-биле инектиң ханын суг-биле алгаш, иссоп-деп үнүш-биле кызыл дүктү катый туткаш, Хоойлунун номун база бүгү чонну ооң-биле бызай чашкаш: ²⁰«Бо дээрге силерни сагып чорзун дээш Бурганның айытканы чагыгның ханы-дыр» - деп чугаалаан. ²¹Ол-ла хан-биле Ыдыктыг майгынын база ында Бурганга бараан болурда ажыглаар саваларны чашкан. ²²Хоойлуда айтып турары-биле бүгү-ле чүүлдер хан-биле арыглаттынар, хан төкпээнде өршээл турбас. ²³Моон алгаш көөрге черде шак ыңдыг арыглаашкынар дээрниң чүгле чижээ болуп турар, дээрнии болур чүүлдер оон-даа эки өргүлдү негеп турар. ²⁴Ынчангаш Христос кижини холу-биле туткан ыдыктыг майгынын кире бербээн. Ол чүгле эң-не шынныг, ыдыктыг черни өттүндүр кылып каан турган болгай. А бисти дээш Бурганның мурнунга туруп дээрниң бодунче кире берген, ²⁵бирги бараалгакчылар ышкаш өскениң ханы-биле чылдың-на ыдыктыг черже кирип, бодун хөй катап ²⁶өргүүр дээш эвес, а үелерниң төнчүзүндө, бачытты узуткап чок кылыр дээш чаңгыс катап келген. Ындыг эвес турган болза өртемчейини чаяп каандан эгелээш, хөй катап хилинчекти көөр турган ийик. ²⁷Кижини бүрүзү чүгле чаңгыс катап өлүр, а ооң соонда Бурганның шииткели болур болганда, ²⁸Шак ынчаар Христос база хөй кижилерниң бачыттарын Бодунга ап, Бодун чаңгыс катап өргүлгө берген, ийини дугаар келирде бачыт дээш эвес, а ону манап турар кижилерни камгалаар дээш келир.

Chapter 10

¹Хоойлу база ам келир магалыг чүүлдерниң боду эвес, а хөлегези-дир, ынчангаш ол-ла өргүлдерин чылдың-на эккеп турар кижилерни кажан-даа онзагай кылып шыдавас. ²Өргүлдү эккеп, чаңгыс катап арыгланып алгаш, оон ыңай эккелбестеп, бачыттарын уттуп аарлар. Ындыг турган болза, Аңаа мөгейгеннер чаңгыс катап боорда, кажан кезээде арыгланып, моон соңгаар кажан-даа бачыттарын медресе билбестер ийик. ³Ынчалза-даа ол өргүлдер бачыт дугайында чылдың-на сагындырып турар болганда, ⁴инек болгаш өшкү ханы бачытты узуткап шыдавас. ⁵Ынчангаш Христос бо делегейде келгеш мынча дээн: «Сен өргүлдерим биле белектеримни күзевең, харын мага-ботту Меңээ белеткеп кагдың.

⁶Бүрүн өртедир өргүлдер-даа, бачыт дээш өргүлдер Сээң сеткилинге таарышпас-тыр.

⁷Ынчан Мен чугааладым: «Бо, сээң кузел-сорууңну күүседир дээш баар чыдыр Мен Бурганым».

⁸Башта Ол чугаалаан: «Эккелген бүгү өргүлдер-даа, белектер-даа бүрүн өртедир өргүлдер-даа, бачыт дээш өргүлдер-даа, хоойлу езугаар эккеп турар бачыт дээш өргүлдер-даа Сеңээ күзенчиг эвес-тир» - дээн.

⁹Улаштыр Ол: «Бо, Мен Сээң кузел-сорууңну күүседир дээш чоруптум, Бурганым»-дээн. Ийигизин күштүт болдурар дээш, биргизин херек чок болдурган. ¹⁰Иисус Христостун мага бодун чаңгыс катап салган өргүлү-биле бис ыдыктаткан бис. ¹¹Ыдыктыг бараалгакчы бүрүзү хуннун-не ол-ла өргүлдерин хөй катап эккеп бараалгап турза-даа, ол өргүлдер кажан-даа бачытты узуткап шыдавас. ¹²А Ол бачыт дээш чаңгыс катап өргүлгө салгаш, Бурганның оң талазында кезээ мөңгөде олурупкан, ¹³Ооң бээр Ол Ооң дайзыннарын буттарының адаанга эккеп салыптар өйнү манап эгелээн. ¹⁴Ынчангаш Ол ыдыктыг апарып турар кижилерни чаңгыс өргүл-биле кажан кезээде болбаазыраңгай улус кылып каан. ¹⁵Ыдыктыг Сүлдө база биске ол дугайында херечилеп турар, чүгө дээрге:

¹⁶«Мен ол хүннерниң соонда олар-биле мындыг чагыг-керээ чарар мен» - деп Дээрги чугаалаан:

«Бодумнуң дүрүм-хоойлумну оларның угаан-медреселинге кирир Мен, оларнын чүректеринге бижип каар мен.

¹⁷Оларнын бачыттарын болгаш кем-буруузу сагынмас Мен». ¹⁸А ол бачыттарны өршээген соонда, олар дээш өргүл салган херээ чок. ¹⁹Ынчангаш Иисус Христостун ханының ачызында ыдыктыг черже чаа дириг орук биле коргуш чок кире бээр аргалыг апарган бис, ²⁰Бодун өргүлгө бергени-биле бистин мурнууска көжегени ажыдып, амыдыралдың чаа оруун айтып берген. ²¹Бурганның өг-бүлезин баштап турар Ооң өндүр улуг бараалгакчызы бисте бар дыр. ²²Ындыг болганда, ажыт-чажыт чок чүректерлиг, быжыг бүзүрелдиг, чүректеривисти кем-буруулуг арын-нүүрден бызай чажып туруп арыгланып алган база мага-бодувусту арыг суг биле чуп алган бооп, чоокшулап көрээлиңер. ²³Бистерге аазаашкын берген Бурганның шынчызынга идегеп Оон быжыг тутунаалыңар. ²⁴Бот-боттарывыска сагыш-човангыр бооп, ынакшылче база буянның херектерже бот-боттарывысты деткип көрээлиңер. ²⁵Чыгып, аралажырындан ойталаваалы, чамдык улус аңгыланып чаңчыга берген болгай, боттарывыстың чыыштарывысты кагбаалыңар, сөөлү хүннүң чоокшулап ораарын көргөш улам күштүт деткижилиңер. ²⁶Бир эвес бистер алыс шынны билип алгаш, боттарывыстың күзеливис биле бачыт үлгедирин уламчылаар болзувусса, оон ыңай ол бачыт дээш салыр өргүл ам чок-тур, ²⁷харын Бурганның удурланыкчыларын өрттендир чиптер оттуг, коргунчуг Шииткелди манаары артар. ²⁸Бир эвес Моисейниң хоойлузундан ойталаан кижини ийи азы үш херечиниң мурнунга кээргел чокка өлүрүп шиидер турган болза, ²⁹Бурганның Оглуңун ханы-биле чарган дугуржулга ачызында ыдыктаткаш, Ооң Огун катап база дорамчылап, авыралдыг Сүлдени тооваан кижини кайы хире аар кеземчеге таваржыр-дыр? ³⁰Кымның: «Өжээн негеп, кезедир Мен!» - дээнин база «Бурган бодунуң чонун шиидер»-дээнин билер бис. ³¹Дириг Бурганның холунга кирери коргунчуг! ³²Чаа-ла чүвени угап билип эгелээн хүннериңерни сактып келиңер даан, бергелерге торулбайн шыдажып эртип ³³кочуладып куду көрүүшкүнге таваржып турзунарза-даа, истеп сүрүүшкүнерни силер ышкаш эртип турар улус-биле кады турган силер ³⁴кара-бажыңче кирип октатканнар-биле кады хинчектенип, өңчү-хөреңгилерни хунаткаш-даа мунгаравайн, оон-даа артык мөңгө эт-хөреңгилер барынга бүзүрөп турган силер. ³⁵Ынчангаш эрес-дидимиңер салбаңар, ол дээш өндүр-улуг шаңналды алыр силер. ³⁶Бурганның кузел соруун күүседип, аазаан чүүлүн алыр дээш, шыдамыкай болуңар. ³⁷Үр-даа болбайн, кээр ужурлуг Кижини чедип кээр, - Ол саадал чокка чедип кээр.

³⁸Бүзүрелиниң ачызында актыг-шынның кижини бүзүрел биле чурттаар, а кым бир кижини чайгылар болза Мээң сеткилимге таарышпас болур.

³⁹А бис дээрге бүзүрелинден ойталааш, өлүп читпес, харын бүзүрелин кадагалааш, камгалал ап турар улус-тур бис.

Chapter 11

¹Бүзүрел дээрге-манап турарывыс чүүлдүн дөзү болгаш көзүлбес чүүлдерниң бадыткалы. ²Бурунгу өгбелеривис бүзүрел таварыштыр бадыткалды алганнар. ³Бузуреливис-биле, ортемчейни Бурганның Сөзү-биле тургустунганы көстуур чүүл козулбес чүүлден укталганын билип алган бис. ⁴Бузурелиниң ачызында Авель Каинге көөрдө Бурганга эң эки өргүлдү эккелген. Ол таварыштыр бүзүрели дээш Бурган оон өргүлүн хүлээп алгаш, Авельди чөптүг-шынныг деп чугаалаан, ынчангаш ол өлгөн-даа болза, бүзүрелиниң ачызында ам-даа чугаалап турар. ⁵Бүзүрели-биле Энох өлүм көрбейн, дээрже көжүртү берген: Ону тыппанар, чуге дизе бурган алгаш барган. Дээрже көжүртүр мурнунда Энох Бурганнын сеткилинге таарышкан-деп херечилел алган турган. ⁶Бүзүрел чок болза Бурганның сеткилинге кирери болдунмас, чуге дизе Бурганга келир кижилер бүрүзү Ол бар деп база Ону дилеп чоруурларны шаңнал манап турар деп чүвөгө бүзүрээр ужурлуг. ⁷Бүзүрели-биле Ной, ам-даа көзүлбейн турар чүвө дугайында ажыдышкынны Бургандан алгаш, дыннангыры-биле улуг корабльди туткаш, өг-бүлезин камгалап алган. Оон шак ындыг бүзүрели бо делегейни буруудаткан. Бүзүрэни дээш ону чөптүг шынныг кижилер деп чарлаан. ⁸Бүзүрели-биле Авраам Бурганнын «бар» дээн черинче чорупкан. Ол черни ол өнчү кылдыр алыр ужурлуг турган-даа болза ол черниң кайда турарын-даа билбес турган. ⁹Бүзүрели-биле Бурганның аазаан черинге, өске черде дег база ол-ла аазаашкынның салгап алган Исаак болгаш Иаков-биле майгыннарга чурттап турган. ¹⁰Чуге дээрге ол үндезини боор чурукчузу база тудугчузу-болур Бургандан онза хоорайны манап турган. ¹¹Бүзүрели-биле Сарра төл төрүүвес даа турган болза, кыраан назынында ие боор күштү алган, аазаашкын берген Бурганның шынчызын билип турган. ¹²Ынчангаш чангыс кижиден, (артында-ла эът-мага боду олуг чыгыы кижиден) дээрде сылдыстар дег энмежок, далай эриинде элезин дег эңме-дип чок, далай эриинде элезин дег, сан түң чок салгал төрүттүнген. ¹³Ол улус шупту аазаан чуулдерни албайн, чутле ырактан көргөш, өөрүп бүзүрелин ышкынмайн өлгүлөп калган: олар боттарының дугайында «Бис бо черде кезек када келген, өске чер чурттуг улус-тур бис» - дижип турганнар, ¹⁴а ынчап деп чугаалары-биле олар чер чурттун дилеп чоруурун коргузуп турар. ¹⁵Бир эвес олар келген черни сактып турганнар болза, дедер чана бээр уези бар турган. ¹⁶А олар оон-даа дээр, дээрде чуртче чүктүп турганнар, ынчангаш Бурган олардан ыятпас, харын «мен оларның Бурганы Мен» - деп дээрде хоорайны оларга белеткеп каан. ¹⁷Бузурели-биле Авраам шенедип-даа турган чангыс оглу Исаакты оркулче салгал, а ол Бурганнын аазааны төл турган. ¹⁸Бурган анаа: «Сээн салгалын Исаакты дамчыштыр уламчылаар-дыр» - деп чугаалаан. ¹⁹Оон оглун Бурган олуглер аразындан безин катап диргизиптер деп Авраам бузуреп турган, ынчангаш ону олуглер аразындан дедир эгидип алганы ол-дур. ²⁰Бузурели-биле Исаак Иаковтуң база Исаактың алгап-йорээп каан. ²¹Бузурел-биле Иаков өлүрдө Иосифтиң оолдарын алгап-йорээгеш, даянгыжыга даянган Бурганга мөгөйген. ²²Бузурели-биле Иосиф чуртталгазынның төнчүзүндө израиль чоннуң Египетен унеринниң дугайында чугаалаан, база бодунун мөчү-сөөгүн канчаарын айыткан. ²³Бузурелиниң ачызында Моисей торуттунген соонда, ада-иезинге үш ай иштинде чажыртып келген, чуге дээрге олар оон онза чаражын көргөш, хаанын чарлыындан-даа кортпаанар. ²⁴Бузурели-биле Моисей улуг кижилер апаргаш, фараонун уруунун оглу деп адаттырындан ойталаан, ²⁵ол бачыттың тур када таалалын алырының орнунга, Бурганнын чону биле хилинчек коору дээр деп санаан, ²⁶база Египетин эртине байлаанга бодаарга, Христос дээш дорамчылап коору улуг үнелиг деп санаан, ооң караа алыр ужурлуг шанналче коруп турган. ²⁷Бузурели-биле ол Египетен чорупкан, хааннын килени ону коргутпаан, быжыг туруштуг болгаш ол козулбес Бурганче коруп турган. ²⁸Бузурели-биле ол, израильчилернин дун оолдарын дээрниң хытыкчы төлээзи олурбезин дээш, эжик кастыктарын хан-биле чаап кааш, хосталышкын байырлалын эрттирген. ²⁹Бузурели-биле олар кызыл далайны кургаг чер кыры-биле дег эрте бергеннер, а оларны сургеш египетчилер сутга дужуп олуп кааннар. ³⁰Бузурели-биле израильчилер Иерихонну чеди хонук дескинген соонда оон ханалары буступ кээп душкен. ³¹Бузурели-биле самыын херээжен Раав, израиль хайгыылчыларны чажырып камгалааш, бузуревээн улус-биле катый олуртпейн, дириг арткан. ³²Оон ынай чүнү чугаалазымза экил? Гедеон, Варах, Самсон, Иеффай, Давид, Самуил база өске-даа медээчилер дугайында чугаалаар дээримге уем чедишпес-тир. ³³Бузурели-биле олар өске курунелерни тиилеп, чоптут чорукту тургузуп, аазаашкынарны алганнар, олар арзылаңнар аксын дуглап. ³⁴Олар чалбыштыг отту ожуруп, чидиг хылышка олутпейн, боттарынын кошкаан куш-шыдалынче хуулдуруп, дайын-чага күчүлүг-куштуг апарып, өске чер чурттугларнын ак шерин сывыртап турганнар. ³⁵Херээженер боттарынын олген улузун катап дириг хевээр кылдыр ап турганнар, а чамдык улус оларга берген хосталганы хүлээп албайн, оон-даа эки амыдыралды алыр тургаш, олчаан дирилбейн хилинчектенип олгеннер. ³⁶Оскелери кочу-шооду, эринделди, а бир

чамдыызы дорамчылады, кара-бажынны көрүп эрткеннер, ³⁷даштар-биле соктуруп, ийи-чара хирээледип, хилинчектедип, чидиг хылыштын бизинден олуп, хой ошку кежи-биле шыптынып алгаш, хилинчек турегделди коруп, шыдажып чораанар. ³⁸Будун делегей безин оларга толөп чок кижилер, дагларга, куйларга, элезинниг ээн курут ховуларга, чернин онгарларынга чаштынып улчуп чораанар. ³⁹Бузурелинин ачызында олар Бурганнын макталын алза-даа, аазаан чуулду албааннар. ⁴⁰чугле бистин-биле кады ол кижилер болбаазырангай апаар болганындан ынчаар болган, чуге дизе Бурган бистерге бир-ле эн эки чуулду баш бурунгаар бодап алган.

Chapter 12

¹Ынчангаш, бисти долгандыр бузурелди херечилээн улус бар болганда, бистерге шаптыктап турар бачыттын чьугун ап октапкаш, эртер ужурлуг оруувусту шыдамык туруштуг чоруп ораалы,

²бузуреливистин Баштакчызы база эчизинге чедирикчизи, оорушкунун орнунуга белдир-ыяшка хере шаптырып дорамчылаткаш, ам Бурганнын дужулгезинин он талазында олурупкан Иисусче карак салбайн чоруп ораалы. ³Бачытыгларнын талазындан ол хире дорамчылаашкынны корген оон дугайында бодап чорунар. Ол силернин сагыш-сетикилинер кошкап суларавзынга дузалаар. ⁴А силер бачытка удур демиселге, ам-даа бодунарнын ханынарны топ корбээн силер. ⁵Адазынын Оглунга ышкаш, Бурганнын силерге чагаан состерин конгус уткан-дыр силер, а олар силерни сергедип турар болгай: «Оглум, Дээргиниң кижизидилгезин хулээвейн барба. Кажан ол эдин-чазап турда, сагыш-сеткилин мунгаравазын»

⁶Чуге дизе Бурган кымга ынак-тыр, оглу кезедир, база хулээп алган оглу болза ону шыкпыштаар.

⁷Бир эвес силер кеземче эртип турар болзунарза, бурган силерни оолдары дег аажылап турар-дыр. Адазынын кеземчезин эртпээн оол чок-ла болгай. ⁸Бир эвес силер шупту оолдары болур улустун эртер кеземчезин эртпээн болзунарза силер оолдары эвес, а сурас төлдер бооруңар ол дур. ⁹Кажан бистин адаларывыс бисти кижизидип кезедип турда коргар турган боттарывыс, ам Дээрде Адавыстан монге амыдыралды алыр дээш, оон-даа артык коргар ужурлуг эвес бис бе? ¹⁰Торээн адаларывыс бисти боттарынын угаанынын шаа-биле кезек уеде кижизидип чораан, а Бурган Адавыс Боду Ыдыктыг болгаш бисти монге амыдыралга таарыштыр кижизидип турар. Ол ышкаш боору биске эн-не ажыктыг. ¹¹Кандыг-даа кижизидилге амгы уеде биске өөрүшкү эккелбейн турар, харын аарышкылыг кылдыр сагындырар. Ынчалза-даа сөөлзүредир ону дамчыштыр өөредиг эрткен улус Бурганга шынчы чоруктуң амы-тайбың дүжүдүн аажаап алыр. ¹²Ынчангаш сула салдынган холдарыңар болгаш сирилээн дискектериңер быжыктырыңар. ¹³аскак бут кадырлы бербезин а эттинзин дээш, дорт орук чорууңар. ¹⁴Шупту улус-биле эп-найыралдыг боорун, база ыдыктыг чуртаарын кызынар, ол чокта Бурганны кым-даа коруп шыдапас.

¹⁵Силернин кайынар-даа Бурганнын авыралын ышкынмазын дээш кичээнинер. Аранарга кандыг-даа багай чуве ковудеп, хора чедирбезин, база оске улус оон бужартавазын дээш кичээнинер. ¹⁶Кайынар-даа уш-удурум, чурум чок болбанар, Исав канчап дуң оглу боор Бурганнын кузел соруунче сагыш салбайн, ончу алыр ужурлуг артык эргезин кончуг бичии чемге садыпкан ийик. ¹⁷Билир болгай силер: Исав ачазындан алгап-йорээшкин алырын аажок күзээн, ынчалза-даа ол ону ап чадашкан, чүге дээрге бар шаа биле, ыглап сыктап-даа кызытза-даа, бачыдын миннип шыдавайн барган. ¹⁸Оду чайынаан дагга чоокшулап, дүмбей караңгыга, шуурганга чеде бербээн силер, ¹⁹шак ол эдиски үнүн болгаш бир-ле дыңналган сөстөр дыңнаан улус дилээннер, ²⁰Оларга «Бо дагга дириг амытан безин дээптер болза, даш-биле соктуруп каар» - дээн состер дыннаар-даа аргажок коргунчут болган. ²¹Каракка көстүүр чүүл ындыг коргунчут боорга Моисей база «Кортканындан, сиринейнип тур мен» - дээн. ²²Харын силер Сион дагга, дириг Бурганнын хоорайынга, дээрде турар Иерусалимге чоокшулап чеде берген-дир силер. Оорушкуну байырлыг чыышты чыгып келген, дээрнин энмежок хой төлээлеринге чеде берген-дир силер.

²³Дээрлерде аттарын бижээн эн улуг оолдарнын шииткелинче чеде берген-дир силер. Бугу улустун Шииткекчизи боор Бурганга, чоптуг-шынныг амыдыралдын эчизинге четкен кижилернин сулделеринче чеде берген-дир силер. ²⁴Чаа чагыг-керээнин Дугуруштурукчузу Иисуска база Авельдин ханындан артык эки чугаалап турар, Оон тогулген ханынга чеде берген-дир силер. ²⁵Кордунер бе, кажан Бурган чугаалап турда, Ону дыннаарындан ойталаан улус кеземчеден чайлаваан болганда, дээрден медеглеп турар Оон унун дыннапас болзувуса бис мырынай кеземчеден чайлапас бис. ²⁶Ынчан Бурганнын унунден чер сиринейнип турган, а ам Ол «Ам база сириледиптер Мен, чугле черни эвес, дээрни база» - деп аазаан.

²⁷«Ам база» - деп состер чуну коргускенил? Силгиптерге божаннапас чуулдер артып калзын, божаннадыр силгип боор чаяттынган чүүлдер деп чувени коргузуп турар-дыр. ²⁸Ынчангаш тендииш дивес быжыг Чагырганы хулээп ап тура, Бурганга ооруп четтирер ужурлуг бис. Анаа тааржыр кылдыр хундукел болгаш коргуушкун-биле могойип бараан болуулунар. ²⁹Чуге дээрге бистин Бурганывыс – орттендир чиир от-тур.

Chapter 13

¹Бот-Ботарынарга ынак болунар. ²Аалчыларга хундулээчел боорун утпанар, ынчаар кылгаш, чамдык улус боттары безин билбейн, дээрний төлээлерин уткуп хундулээнер болгай. ³Кара-бажында улусту, боттарынарга база олар дег хоругдаттырган ышкаш утпанар, хилинчектенип чоруур улусту, боттарынарга база ындыг чувеге таварышкан дег дузалап чорунар, амдызында ам-даа черде чурттап чоруур болгай бис. ⁴Ог-буле тудары өске улуска хундулүг болзун, ашак-кадай харылылазы арыг- шынчы болзун, самыраар болгаш ашаа-кадайынга өскерлиир улусту Бурган шидээр. ⁵Акса-монгунге ынак амыдырал тутпаңар, бар чувенерге сеткилинер ханып чорзун, чүге дээрге Бурган: «Сени черле кагбас Мен, сенден кажан-даа ойталавас Мен» - дээн. ⁶Ынчангаш бис: «Бурган мээн Дузалакчым, корткан херээм чул: кижини менээ чуну кылып шыдаарыл?» - деп дидими-биле чугаалалыңар. ⁷Силерге Бурганнын Созун чугаалаан удуртукчуларны утпанар. Оларнын чуртталгазынын тончузун коруп, оларнын бузурели дег бузурелдиг болунар. ⁸Иисус Христос дуун, богун база кезээ монгеде өскерлиш чок. ⁹Янзы буру өске ооредиглер-биле будалбанар, чуректеринерни тускай чемнер чири эвес, а ону сагыыры кымга-даа ажык-дуза чедирбээн болгай, харын Бурганнын авыралы быжыктырзын. ¹⁰Бистернин хууда оргул салыр черивис бар, ыдыктыг майгында бараан болган улус оон чем ап чири эргези чок. ¹¹Бурганның дээди бараалгакчызы дириг амытаннар ханын бачыт дээш өргул кылдыр ыдыктыг черже кире бээр, а оларнын мөчү-сөөгүн чоннуң турлаанның даштынга ортедиптер. ¹²Ынчангаш Иисус база улусту бодунун ханы-биле ыдыктаар дээш, хоорай хаалгазынын даштынга хаажылатырган. ¹³Ындыг болганда, Иисустун дорамчылаын улежир дээш, бис база чоннун турлаанын даштынга, олче уткуй чоруптаалы. ¹⁴Мында бистин турум чурттаар хоорайывыс чок, а келир уеде чедип кээр хоорайже чүткүп чоруур бис. ¹⁵Ынчангаш Иисусту дамчыштыр Бурганга аксы-созувустун оргулу боор ону мактаан состерни чугаалап чоруул. ¹⁶Эки чуулдерни кылып, өскелер-биле ону улежип чорунар, шак ындыг оргулдер Бурганга таарымчалыг. ¹⁷Удуртукчуларынары дыннап база оларга чагыртыңар-Бурганнын мурнунга силер дээш харыылаар болгаш, силерни кадалап, сагыш човап чоруур болгай. Удуртукчулар ол ажыл-херээн аарзынмай, оорукчулут күүседир кылдыр чагыртынар. Ынчанмас болза силерге ажыктыг эвес боор. ¹⁸Бис дээш моргунер. Бугу чуулдерге бодувусту шын алдынарын кызып чоруур болгаш, арын-нуурувустун арынга бузурээр бис. ¹⁹Ылангыя Бурган мени силерге дурген чорудар кылдыр моргурунерни диледим. ²⁰Амыр-тайбыннын унер дозу Бурган, бистин Дээргивис Иисусту олуглерден дургискен, хойларнын Дээди Кадарчызы, Бодунун ханы-биле монге Дугуржулганы быжыктырган. ²¹Оон кузел-соруунга таарымчалыг эки чуулдер кылырынга силерни Иисус Христосту дамчыштыр чепселгезин. Анаа кезээ монгеде алдар. Аминь. ²²Акы-дунма, чагыт-суменин бо состерин хулээп ап корунер. Бижээн чагаам кыска болгай. ²³Бузурээн эживис Тимофей хосталгаже унгенин билип алынар, ол удавас менээ чедип келзе, силерге ужуражып, оон-биле кады чеде бээр бис. ²⁴Силернин бугу удуртукчуларынарга, Бурганнын бугу улусунга байырдан чедиринер. Италиядан улус база силерге байыр чедирип тур. ²⁵Бурганнын авыралы шуптунарга доктаазын. Аминь.

James

Chapter 1

¹Иаков - Бурганның база Дээрги Иисус Христостун чалчазы, өске чоннар аразында чурттап чоруур он ийи аймаанга. Өөрүңер! ²Мээн акыларым, янзы бүрү шенелделерге таваржы берзинерзе, ону улут өөрүшкү-биле хулээп алыңар, ³Силерниң бүзүрелинер шенелдези шыдамыкай чорукка өккээр деп билир силер. ⁴Силер бичии-даа четпес туда чок, долу бышкан апаар кылдыр, шыдамыкай чорууңар өзер ужурулуг. ⁵Кым бир кижиде мерген угаан четпейин турар болза, ол кижини Бургандан дилезин, Ол кижини бурузунге чемелевейн, элбээ-биле бээр. ⁶Чигзинген кижини, хатка өөрү көдүрткеш октадып турар далай чалгынынга дөмей болур, ынчангаш чигзиниг чок бүзүрели-биле дилезин. ⁷Ындыг кижини Бургандан кандыг бир чуве алыр мен деп бодавазын. ⁸Чигзинип чоруур кижини, бодунун амыдыралынын оруктарына турум эвес. ⁹Бурганга бүзүрээн яды кижини өрү көдүрткен дээш чоргаарланзын, ¹⁰А бай кижини куду бастыгар, чүге дизе хову чечээ ышкаш чиде бээр. ¹¹Изиг хүн үнүп келгеш, оът сигенни кургадыштар, ооң чечектери дужуп каар, ооң даштыкы чаражы чиде бээр. Шак-ла ынчалдыр бай кижини база бодунун оруктарына оңуп каар. ¹²Аас-кежиктиг кижини дээрге шенелделерге быжыг туруштут, чүге дизе ол шенелде соонда Дээргиниң ынак ажы-толунга азааны чуртталганын шанналын алыр. ¹³Кажан шенелделер келирге: «Бурган мени шенеп турар» деп чугаалаваңар, чүге дизе Бурган каржы чорукту Бодунче

чоокшулатпас, Боду база кымны-даа шеневес.¹⁴ Ынчалза-даа кижн бүрүзү бодунуң күзел соруунга башкартып алгаш шенелдеге таваржып чоруур.¹⁵ Тыптып келген күзел, бачытты боттандыраар, а кылган бачыт өлүмгө чедирер.¹⁶ Мээн ынак ха- дунмам боттарыңарны мегелевеңер.¹⁷ Эки белек бүрүзү болгаш делгеренгей чайлга Дээрден чырыткыларның Адазындан келир, чүгө диге Ол өскерлиш чок болгаш өскерлиштинниң хөлегези безин чок.¹⁸ Оон чайлгазының баштайгы чимизи болзун дээш, Ол күзээш, алыс шынның созу-биле бисти боттандырган.¹⁹ Мээн ынак ха –дунмам, сактып алыңар, кижн бүрүзү килеңнээрнче болгаш дүрген чугааланырынче далашпайын, дыңнаарыңа белен болуңар.²⁰ Чүгө диге кылыктанган кижн Бурганың шынын кууседип шыдапас.²¹ Ынчангаш кандыг-даа арыг эвес чуул база артыкшылдыг каржы чүүлду кыдыынче чайладыпкаш, Бурганнын чүректеринерде тарып турар сөзүн, силерни камгалап шыдаар, күчүлүт сөстү чөпшүл хүлээп алыңар.²² Боттарын мегелеп турар чүглө дыңнакчылар эвес, а кууседикчилер болуңар.²³ Чүгө диге сөстү дыңнааш, ону куусетпейн турар кижн көрунчукке арнын көргөн кижиге дөмей.²⁴ Ол бодун көрүп алгаш, хая көрнүп келгеш, кандыг турганын уттуп алыр.²⁵ Кым дээди хоойлуну болгаш хосталганың хоойлузун шингээдиң алгаш сагып чурттап турарыл - ол уттуучал дыңнакчы эвес, а ажыл –херек-биле кууседип турар аас-кежиктиг кижн-дир.²⁶ Бир эвес силерниң араңардан бир кижн бодун ачы-буян кылып чоруур мен деп бодааш бодунуң дылын башкарып шыдапас болза, ол бодун мегелеп чоруур, оон ачы-буяны ажык чок, хоозун болур.²⁷ Бурган Аданын мурнунга шынчы, арыг, бачыт чок амыдыраары дээрге: өскүстер дээш сагыш човаары, дулгуяк кижиниң айыыл -халавынга дузалажып турар, база бо делегейниң хир - чамынга алыспайн чоруур кижн ол-дур.

Chapter 2

¹Мээң ха-дунмам, бистиң алдарлыг Дээргивис Иисус Христоска бүзүрөңер, база улусту ылгай көрбөңер.

²Силерниң чыыжыңарже каас – коя хептиг, алдын билзектиг кижиге, ооң соондан элбер-самдар хептиг ядыы кижиге келген дижи: ³Силер каас-чараш хептиг кижиге көрнүп аңаа: «Бээр эртип дөрже олуруңар» дээш, а ядыы кижиге: «Маңаа тур, азы Мээң будум баарыңга олур» дээр болзуңарза. ⁴Ынчан бот-боттарыңар аразыңга аңгылажышкын тургузуп, багай бодалдыг шииткекчилер апарган эвес силер бе?

⁵Эргим ынак ха-дунма, дыңнап көрунер! Бурган бо делегейде бүзүрел-биле бай болзуннар дээш ядыыларны шилээн эвес ийик бе? Аңаа ынак улусунга бээр болуп аазааны Дээрнин чагыргазын олар салгап алып эвес ийик бе? ⁶А силер ядыы кижиге куду көрдүңер. Силерни кызагдап турар улус байлар эвес ийик бе? Олар харын силерни шиидери-биле шүүткелче соортуп турар эвес бе? ⁷Силерниң эдилеп чорууруңар хүндүлүг атты олар нүгүлдөп, хомудады бээр эвес ийик бе? ⁸Бижилгеде: «Чанында кижиге бодунга дег ынак бол» - деп айыткан Бурганның хоойлузун херек кырыңга сагып чоруур болзуңарза, шын кылып турар – дыр силер. ⁹Бир эвес улусту ылгай көөр болзуңарза, бачыт үүгеткениңер база хоойлуну хажыткан дээш буруудааныңар ол-дур. ¹⁰Кым ыдыктыг хоойлуну бүрүнү-биле сагып турар, ынчалза-даа ооң кайы бирээзинге бачыт кылыпса, ынчан шуптузунга буруулуг болур. ¹¹Чуге дээрге: «Кады чуртаан эжиңге өскерилбе» - деп Бурган чугаалаан. «Өлүрбе» - деп база чугаалаан. Бир эвес сен кады чурттаан эжиңге өскерилбейин-даа тургаш, кижиге өлүрер болзуңа ыдыктыг хоойлуну хажытканың ол. ¹²Хосталганың хоойлузун шилип база ооң-биле шииттирер улус дег ынчалдыр чугаалап, база ажыл-херээңер кылып чоруңар. ¹³Чуге дээрге өршээл билбес улусту Бурган база өршээл чокка шиидер. А өршээл кезедир шииткелден артык өндүр! ¹⁴Ха-дунмам, бүзүредим деп чугаалап турар кижиге, буянын ажыл-херек кылбас болза ынча дээн ажыы чүл, ындыг бүзүрел ону камгалаар бе? ¹⁵Бир эвес чединмес ха-дунмаңар идик-хеп, аыш-чем хереглээн дижи, ¹⁶а силернин кайы-бирээңер оларга: «Амыр-тайбың чоруптуңар, чылыдыр кеттиниңер, тоттур чемнениңер» - деп чугаалааш оларның амыдыраарыңга херек чуулдерни бербес болза, ындыг чугааның ажыы чүл? ¹⁷А бүзүрел база ындыг - ол чүгле боду ажыл-херектер чокта өлүг болур. ¹⁸Кандыг бир кижиге мынча дээр чадавас: «Менде бүзүрел бар, а сенде ажыл-херектер; Бодунуң бузурелиңни ажыл-херек чокта менээ көргүс, а мен сеңээ бодунуң бүзүрелимни ажыл-херектер-биле көргүзейин». ¹⁹Бурган чангыс деп бүзүрээниң эки-дир. Буктар безин ындыг деп бүзүрөп, корткаш сириңейнип турар. ²⁰Хос баштыг сени-даа! Бүзүрел ажыл-херектер чокта өлүг дээрзин билбезиң ол бе? ²¹Авраам өгбевис бодунуң оглу Исаакты өргүл салыр бедигээшке салгаш, ажыл-херектери-биле агарттыңан эвес ийик бе? ²²Бүзүрел болгаш ажыл-херектер кады чоруур болгаш бүзүрел ажыл-херектери-биле долу күүсеттингенин көрүп тур сен ²³Бижилгеде: «Авраам Бурганга бүзүрөй бээр – Бурган ону актыг деп санаан болгаш Бурганның өңнүү деп адаткан». ²⁴Кижиге чүгле бүзүрел-биле эвес, ажыл-херектер-биле агартыңарын көрүп тур силер. ²⁵Бодунга хайгыылчыларны хүлээп алгаш база оларны өске орук-биле үндүрүп каан Рааф деп аттыг сымын херээжен ажыл-херектери-биле агарттыңан эвес ийик бе. ²⁶Мага боттуң сүлдө чокта өлүү дег, бүзүрел база ажыл-херектер чокта өлүг.

Chapter 3

¹Ха –дунмаларым! Шупту башкылар болбаңар, билир силер башкыларның шииткели улуг болур. ²Хөй бачытты кылып чоруур болгай бис. Аскы-биле бачыт үүлгетпес кижиге бодунун мага-бодун тудуп билир болбаазырангай кижиге-дир. ³Айттар биске чагыртсыннар дээш, база оларнын мага бодун башкаар дээш, оларның аскынче чүген-суглукту суп алыр бис. ⁴Корабльдер база ыңдыг, олар улуг болгаш күштүг хаттар аайы-биле шимчээр-даа болза, оларны улуг эвес руль-биле штурман кайнаар кузээрил ынаар углап болур. ⁵Дыл база ыңдыг. Мага-бодувустун бичии кезээ-даа болза, улуг ажыл херектери-биле мактанып болур. Бичии от хөй арга-ыяшты өртедиптерин көр даан. ⁶Дыл дээрге от ышкажыл. Ол бистин мага-бодувуста шын эвес чоруктуң үнөр дөзү. Ол бистин мага-бодувусту бужартадып, тамының одундан өөскуп үнгеш бүгү бүдүжүвүстү өргөндир чиптер. ⁷Бүгүле аңнарны, куштарны, соястаарларны болгаш далай амытаннарын кижиге чаажыктырып шыдаар болгаш чаажыктырып алган. ⁸Дылды кымнар-даа чаажыктырып шыдаас. Ол дээрге чагыртынмас бачыт- дыр. Ол өлүмнүг хоран-биле долган. ⁹Ооң-биле Бурганны болгаш Адавысты алдаржыдып, Ооң омур-хевири-биле чайттыңган кижилерни кармап турар бис. ¹⁰Чангыс ол-ла аастан алгап-йөрээшкн-даа, каргыш-даа үнүп турар. Мээң ха-дунмам, ыңдыг болбас ужурлуг. ¹¹Чангыс суг бажыңдан чигирсиг база ажыг суг агып болур деп бе? ¹²Ха-дунма, инжир ыяжы олива чимизин, виноград сывы инжир чимизин бербес болгай. Дустуг суг бажы чигирсиг сутну берип шыдаас болгай. ¹³Силерден кым мерген-угаанныгыл база угаан-сарыылдыгыл? Ыңдыг кижиге мерген угаанныг чөпшул амыдыралы-биле ону бадытказын. ¹⁴Бир эвес силернин чүрээңерде кара адааргал, адаанажышкын бар болза өөрү көрдүнменер база алыс шынга удур мегелевеңер. ¹⁵Ол дээрге дээрден келген мерген-угаан эвес -дир, черден бачыттыг сагыш-сеткилден, четкерден келген-дир. ¹⁶Кайда адааргал, адаанажышкын, ында каржы херектер корум-чурум чок байдал турар. ¹⁷А дээрден кээр мерген угаан дээрге бир дугаарында, арыг-шынчы, тайбыңга ынак, биче сеткилдиг, дыңнап билир. Ол буянның ажыл-херектери-биле долу, арын-шырай ылгап көрбес, ак-сагыштыг болур. ¹⁸Чөптүг шынның чоруктуң дүжүдүн, амыр-тайбыңны кадагалаан улус өстүрүп алыр.

Chapter 4

¹Алгыш-кырыш база дайынзырак чүүлдер силерге кайыын келгени ол? Боттарыңарның ишти-хөңнүңерде дайынзырак чүүлдер силерниң бачыттыг күзээшкиннериңерден эвес бе? ²Күзеп турар силер, ынчалза-даа ону ап шыдавас силер. Бот-ботарыңар араңарда алгыжып- кыржыыр база ботарыңарга хөңнүңер чок болгаш диленмейн турар силер. ³Чүге дээрге эки чүүлдер диленмейн ботарыңар бачыттыг күзээшкиннериңер кылып турар болгаш диленгеш, харызын ап шыдавас силер. ⁴Бүзүрел чок чон-дур силер! Канчап билбес силер бо делегей-биле өңнүктежир, найыралдажыр дээрге - Бурганның дайызыны, удурланыкчызы болур. Ынчангаш кым бо делегейниң өңнүү болурул - ол Бурганның дайызыны апаар. ⁵Азы силерниң бодагыңар-биле Бижилгениң:"Бурганның бистиң-биле кады чурттадып кааны сулдениң биске ынакшылы аажок хуннээчел"-деп турары хоозун сөстөр боор бе?⁶Ынчалза-даа Бурган ооң-биле чергелештир биске улам хөй авырал хайырлап турар. Ынчангаш Бижилгеде:"Бурган улуургак улуска удурланыр, а томаарааннарга авырал хайырлаар"- деп чугаалаан. ⁷Ынчангаш Бурганга дыңнангыр болуңар, эрликке удур туржуңар, оон Ол силерден дезе бээр.⁸Бурганче чоокшулаңар, ынчан Ол силерже чоокшулап кээр. Бачыттыглар холдарыңар чуп алыңар. Боттарыңар чүректериңер эдип чазап алыңар, ийи арынныглар. ⁹Кажыдаңар, ыглап-сыктаңар база кудараңар. Силерниң каткыңар ыы-сыыже база өөрүшкүңер мунгаралче шилчий берзин. ¹⁰Бурган мурнунга томаарыңар, ынчан силерни өөрү көдүрүп каар. ¹¹Ха-дуңма! Бот-ботарыңар араңарда хоп-нүгүл чугаалаваңар, Кым акызынга удур база ону шиидип турар болза, ол хоойлуга удур, база хоойлуну хажыдып турары ол. Бир эвес сен хоойлуну шиидип турар болзуңа, сен хоойлу күүседикчизи эвес, а шийткекчи апаар сен. ¹²Чүгле чангыс хоойлу берикчизи база чангыс шийткекчи бар. Чүгле Ол камгалап база өлуруп болур, Өске кижини шиидер эргелиг сен, кым сен?¹³Ам бээр дыңнаңар:"Бо хүн азы даарта өске хоорайже чорупкаш аңаа бир чыл чурттааш, садыглажышкын кылгаш ажылдап алыр бис"-деп турарлар. ¹⁴Силер эртен-даарта чүү болурун билбес силер. Силерниң чуртталгаңар чүү-дүр ол? Хоозун буска дөмей, ол бичии үе иштинде көзүлгеш чиде бээр.¹⁵Ооң орнунга мынча дээн болзуңарза эки:"Бир эвес Бурганга тааржыр болза, дириг чорзувусса, ол бо чуулдерни кылып шыдаар бис" ¹⁶Боттарыңар улуургак сеткилиңер-биле өөрү көрдүнүп турар –дыр силер. Ындыг мактанышкын дээрге-ле каржы баак чүүл-дүр. ¹⁷Ынчангаш кым канчаар буян чедирерин билип тура кылбайн турар болза - ол бачыт кылып турары ол.

Chapter 5

¹Дыңнаңар бай-шыдалдыглар! Силерге чедип келген кажыыдалдар дээш ыглап сыктаңар. ²Силерниң эртинелериңер ирий берген, база идик-хевинерни үзүк ховаганнар чип каапкан. ³Силерниң алдын-мөңгүннериңер дадарып ирээш силерге удур херечилеп, база силерниң мага-бодуңарны от-биле дөмей оя чирти бээр. Силер ол эртинелерни сөөлгү хүнге белеткеп алган силер. ⁴Силерниң шөлдериңерниң дүжүдүн ажаап берген ажылчыннарның ашказы чедир толеттинмээн. Оларның халактаан ыы-сызын дыңнаңар. Оларнын халак-хилээ ам аг-шериглиг Дээрги Чаяакчының кулаанга чеде берген. ⁵Бо черге чурттап тургаш, силер тодуг-догаа, тамчыктыг дыштанып турар силер. Чурээңер дөгөрери-биле семирти азыраан хойлар чурээ дег апарды. ⁶Силер шынчы кижини шииткеп, өлуруп каан силер, ол силерге бичии-даа удурланмаан. ⁷Ынчангаш ха-дунма! Дээрги Бурган келирин шыдамык манаңар. Көрүңер даан - дужут ажаакчызы үнелиг дүжүттү алыр дээш эрте азы орай чаар чаъсты шыдамык манап турар. ⁸Силер база шыдамык манаңар. Чуректериңер быжыглаңар, чүге дээрге Дээрги Бурганның келир үези чоокшулаан. ⁹Ха-дунма! Шииткелге онаашпас дээш, бот-боттарыңар араңарда хомудашпаңар. Шииткекчи эжик аскында чедип келген тур. ¹⁰Ха-дунма! Дээрги Чаякчының өмүнээзинден чугаалап турган медээчилерни хилинчек көөрүнүң болгаш шыдамык чоруктуң үлегери кылдыр ап көрүңер. ¹¹Шыдамык туруштугларны бистер аас-кежиктиг деп санап чоруур бис. Иовтуң туруштуунуң дугайында дыңнааш, туңгелдинде ооң Дээрги Бургандан чуну алганын билир силер. Чүге дээрге Дээрги Бурган аажок өршээлдиг болгаш кээргээчел болгай. ¹²Ха-дунма! Хамыктың мурнунда дээр база чер дээш, база кандыг-даа даңгырак бербөңер. Ооң орнунга”ийе” азы”чок” деп чугаалап чоруңар. Чүге дизе келир үеде шииткелге онаашпас дээш. ¹³Силерниң араңарда кым бир кижини аарып аржый берзе чүгө тейлезин. Кым бир кижини өөрүп турар болза ыдыктыг ырыларны ырлап чорзун. ¹⁴Бир эвес силерниң араңардан бир кижини аарый берзе христиан ниитилел удуртукчусун чалап алзын. Ол Дээрги Бурганның адындан олива үзү-биле чаап, ооң кадыкшылы дээш тейлезин. ¹⁵Бүзүрел сиңген тейлээшкин аараан кижини экиртип каар, база Дээрги Бурган катап тургузар. Бир эвес ол бачыт кылып каан болза, ону өршээп каар. ¹⁶Бот-боттарыңар араңарда кылган чүүлдериңер минниңер, бот -боттарыңар эттинер дээш тейлеңер, чүге дээрге Бурганга шынчы кижиниң тейлээшкини хөйүнү чедип шыдаар. ¹⁷Илия пророк бистер ышкаш кижини турган. Ол чаъс чагбазын дээш тейлээрге черге үш чыл алды ай иштинде чаъс чагбаан. ¹⁸Оон катап тейлептерге чаъс чаап келген, ол чер дүжүдүн берген. ¹⁹Ха-дунма, силерниң араңардан бир кижини шынның оруундан соора баарга, ону өске кижини Бурганче ээлдирипкен болза ²⁰билип алзын, бачыттыг кижини шын эвес оруктан ээлдирген кижини, ону өлүмдөн камгалаар, база оон-даа хөй бачыттардан өршээлин чедип алыр.

1 Peter

Chapter 1

¹Иисус Христостуң элчини Пётрдан байыр, Төрээн чериңерден ыракта, Понт, Галатия, Каппадокия, Асия болгаш Вифиния девискээрлеринде тоо быдаргай чурттап чоруур силерге – Бурганның шилип алган улузунга бижидим, ²Силерни Бурган Ада Бодунуң баш бурунгар көргөн сорулгазын ёзугаар Сүлдезин дамчыштыр ыдыктап, Иисус Христоска чагыртсыннар база Ооң ханы-биле бызай чаштынып арыпланзыннар дээш аңгылап үскен болгай, Авырал болгаш амыр-тайбың силерге эң-не элбээ-биле доктаазын! ³Дээргивис Иисус Христостуң Бурганы болгаш Адазынга алдар! Ооң өндүр улуг өршээли-биле, Иисус Христостуң өлүглер аразындан катап дирилгениниң ачызында, бис катап төрүттүнгөш, дириг идегелди алган бис, ⁴Бурганның Бодунуң чонунга дээрде шыгжап кааны иривес, арыг, оңмас өнчүнү алзыннар дээш, Ол чаа амыдыралды биске хайырлады. ⁵Силер, бүзүрелиңер ачызында Бурганның күжү-биле кадагалаттынган улус, сөөлгү үе кээрге ажыттынар камгалалды алыр силер, ⁶Ол бүгү дээш, өөрүңер. Элээн үе дургузунда янзы-бүрү шенелделерни болгаш хинчекти көрүп эртер-даа болзуңарза, өөрүңер, ⁷Шенелделер эргежок чугула, чүге дээрге оларны ажып эрткен бүзүрелиңер алдындан үнелиг (а ол дээрге мөңгө эвес-даа болза, отка хынаттына бээр бүдүмел болгай). а Иисус Христос эеп кээрге, ол бүзүрелиңер силерни хүндүткел, алдар болгаш мактал-хүндүжө чедире бээр, ⁸Христосту көрбээн-даа болзуңарза, дөмей-ле Аңаа ынак апарган силер. Ону ам көрбейн-даа турзуңарза, дөмей-ле Аңаа бүзүрөй берген силер, ынчангаш сөс-биле чуруп болбас чайынналчак өөрүшкүгө бүргеткен силер. ⁹Чүге дээрге Аңаа бүзүрэниңер ачызында камгалалыңар чедип ап турар-дыр силер. ¹⁰Бурганның силерге бээр кылдыр

көрүп кааны авырал дугайында өттүр билип медеглеп тура, Ооң медээчилери боттары ук камгалалга хамаарышкан бүгү чүүлдү хынамчалыг шинчилеп турганнар,¹¹Христостуң хилинчээниң база ооң соонда алдаржырының дугайында баш бурунгаар чугаалап тура, Христостуң Сүлдезиниң оларны дамчыштыр медеглеп айытканы үениң кажан база кандыг байдалдарда чедип кээрин билип аар дээш, медээчилерниң айтыртынып турганы ол,¹²Бурган медээчилерге оларның боттарынга эвес, а силерге бараан бооп турарын көргүскен. Дээрден айбылап бадырган Ыдыктыг Сүлдеге башкарткаш, Буянның Медээни медеглээн улустан силер ол бүгүнү ам кээп дыңнаан болгай силер. Дээрниң төлээлери-даа ол бүгүнү аажок билип алыксап, дөстүнмейн турарлар.¹³Ынчангаш угаан-чүрээңерни белеткеп, серемчилелдиг бооп көрүңер, Иисус Христос ээп кээрге, Бурганның силерге чорудуп бээри авыралга бүрүнү-биле идегеңер.¹⁴Бурганның мурнунга дыңнангыр ажы-төл дег болуңар, бүдүүлүк дүмбей чораан шааңарда силерге бар турган бузуттук күзээшкиннериңер амгы амыдыралыңарны аайлап-башкарбазын,¹⁵Ооң орнунга силерни кыйгырган Бурганның ыдыктыгы дег, бодуңарны бүгү-ле чүүлдерге ыдыктыгы-биле ап чоруңар,¹⁶Бурган Бижилгеде: «Ыдыктыгы-биле чурттаңар, чүгө дээрге Мен ыдыктыг мен» – дээн болгай,¹⁷Шупту улусту оларның кылган ажыл-херээниң аайы-биле, кымны-даа ылгай көрбейн, шын шиидип турар Бурганга мөргүп тура, Ону Адавыс деп адаар-дыр силер, Ынчангаш чер кырынга түр амыдыраар үеңерде Бургандан коргуп, Ону хүндүткеп чурттаңар.¹⁸Чүгө дээрге Бурган силерни ада-өгбөңерден салгап алганыңар хей-хоозун амыдыралдан адырар дээш, алдын азы мөңгүн ышкаш үнезин чидириптер чүүлдер-биле эвес, а арыг болгаш кем чок Хураган – Христостуң үнелиг ханы-биле төлээн дээрзин билир-дир силер!¹⁹Бурган Ону өртемчейни чаяар бетинде-ле шилип алган, ынчалза-даа Ол чүгө сөөлгү үеде силерни камгалаары-биле чедип келген,²⁰Христосту өлүглер аразындан катап диргискен база алдаржыткан Бурганга Ону дамчыштыр бүзүрээн силер. Ынчангаш Бурганга бүзүрээр-даа, идегээр-даа силер.²¹Алыс шынга дыңнангырыңар-биле сагыш-сеткилиңерни ам арыглап алгаш, бүзүрээн ха-дуңмаңарга ам шынчы ынакшып боор силер. Ынакшып эгелээш, бот-боттарыңарга арыг чүрээңер ханызындан ынак болуңар!²²Чүгө дээрге өлүп төнөр үрезинден эвес, а дириг база мөңгө амыдыраар Бурганның сөзүндөн катап төрүттүнген силер,²³«Бүгү улус оът-сигенге дөмей, а оларның чараш-каазы шөлде оът-сигенниң чечээ дег. Оът-сиген кадыш каарга, чечээ тоглай бээр,²⁴ а Дээрги-Чаяакчының сөзү мөңгези-биле артар» деп Бижилгеде чугаалаан. Силерге медээлээн камгалалдың сөзү ол-дур.

Chapter 2

¹Ындыг болганда, кандыг-даа бузуттуг-бак сагыштан: мегеден, ийи арынның чоруктан, адааргалдан болгаш нүгүлден адырлып аар ужурлуг силер, ²Чаа төрүттүнген чаштар дег, ылап шын арыг сүтче чүткүүр база ону эмгеш, камгалалды алыры-биле өзүп-мандыыр ужурлуг силер, ³Дээрги-Чаяакчының ачы-буянның амзангырлап шенээн болгай силер, ⁴Улустуң херекчок дээш тоовааны, ынчалза-даа Бурганның шилип алганы үнелиг дириг Дашче чедип келиңер, ⁵Силер база дириг даштар бооп чедип келиңер, Бурганның Сүлдезинге хамааржыр өргээни тударынга силерни ажыглазын. Силер орта Бурганның ыдыктыг бараалгакчылары бооп, Ооң Сүлдезинден келген, Бурганга таарымчалыг өргүлдери Иисус Христосту дамчыштыр салып эгелээр силер, ⁶Чүге дээрге Бижилгеде: «Көрүңер даан, Сионга дашты – шилиттинген, улуг үнелиг, бажың таваанга эң чугула дашты салыр мен. Аңаа бүзүрөөн кижиги бүрүзү бак атка кирбес» деп бижээн-дир, ⁷Силерге, Аңаа бүзүрөөн улуска, ол Даш аажок үнелиг, а бүзүрөөн улуска Ол «Тудугжуларның херекчок дээш, октапканы, ынчалза-даа эң чугула апарган даш» боор, ⁸Оон ыңай Ол «Улустуң аңаа тептиккеш, кээп ужалары моондак даш» боор, Бурганның сөзүн дыңнаваз болгаш, улус аңаа тептиге бээр. Бурганның оларга онаап каан үүлеси ындыг болган-дыр. ⁹А силер болза – шилиттинген аймак, Хаанның бараалгакчылары, Бурганга хамааржыр ыдыктыг чон, Ооң кайгамчык ажыл-херектерин чарлаар дээш кыйгырткан улус силер. Ол силерни дүмбей караңгыдан Бодунуң кайгамчык чырыынче кыйгырып эккелген, ¹⁰Ооң мурнунда Бурганның чону деп санатпайн чораан силер, а ам Ооң чону апардыңар. Ооң мурнунда Бурганның ээ-хайыразын албайн чораан силер, а ам Ооң ээ-хайыразын алдыңар, ¹¹Ханы ынак эш-өөр, бо делегейде даштыкылардан, түр када турар улустан дег, силерден дилеп тур мен: бодуңарның-на сагыш-сеткиликтерге удур демисежир бузуттуг-бак күзээшкinnerге алыспайн көрүңер, ¹²Бүзүрөөн өске улус аразынга бодуңарны ак сеткилдиг ап чоруңар, ынчаарга силерни бузут үүлгедикчилери деп буруудадып турар улус, ачылыг ажыл-херээңерни көргөш, Бурганның чедип кээр хүнүнде Ону алдаржыда бээр апаар, ¹³Дээрги-Чаяакчыны бодааш, бүгү-ле кижиги тургускан эрге-чагыргаларга чагыртыңар, Дээди эрге-чагырга боор императорга-даа, ¹⁴бузут үүлгедикчилерин кезедир, буян чедиргеннерни шаңнап-мактаар дээш, ооң томуйлааны чазак-чагырга улузунга-даа чагыртыңар. ¹⁵Сарыыл чок улустуң ужур-утка чок чугааларын, буян тарып тургаш, өжүр шаварыңарны Бурган күзеп турар. ¹⁶Хостуг улус дег амыдыраңар, ынчалза-даа хосталгаңарның бузутка хоргадап апаарыңардан кичээниңер, Бурганның чалчалары дег амыдыраңар, ¹⁷Шупту улуска чогуур хүндүткелден көргүзүңер, бүзүрөөн ха-дуңмаңарга ынак болуңар, Бургандан коргуп, мөгейип чоруңар, императорну хүндүлөңер, ¹⁸Чалчалар, дээргилериңерге хүндүткел көргүзүп, чагыртыңар, Чүгле буянның, чымчак ээлерге эвес, а кадыг-дошкун ээлерге база чагыртыңар. ¹⁹Кандыг-бир кижиги Бурганның күзел-соруун медресеп билгеш, багай чүү-даа кылбаан хирезинде, хилинчекти шыдажып эртип турар болза, ооң ол чоруу Бурганга таарымчалыг боор, ²⁰Буруулуңар ужун силерни кезедир болза, ону шыдажып эртип турарыңар дээш, силерни мактаан дүжүү чүл? Ынчалза-даа чөптүг херек ужун хилинчек көрүп турар болзуңарза, ол чорууң Бурганга таарымчалыг боор. ²¹Бурганның силерни кыйгырган ужугу ол-дур, чүге дээрге Христос Боду силер дээш хилинчек көргөн база Ооң изин истезиннер дээш, үлегерин силерге арттырып каан, ²²Ол кандыг-даа бачыт үүлгөтпээн база Ооң аксындан меге үнгенин кым-даа дыңнаваан, ²³Христосту дорамчылап турда, Ол дорамчылап-биле харыылаваан, Хилинчек көрүп тургаш, Ол кымга-даа кыжанмаан, а чөптүг Шииткекчиге бүрүнү-биле ынанган, ²⁴Бистиң бачыт талазы-биле өлгөш, чөптүг-шынның амыдыраарывыс дээш, Ол бачыттарывысты Бодунуң мага-бодунче чүктөп алгаш, шаажылал ыяжынче апарган. Силер Ооң балыгларының ачызында экирөөн силер, ²⁵Силер оруундан азып-тенээн хойлар дег чордуңар, ынчалза-даа силер ам Кадарчыңар болгаш амы-тыныңарның Кадагалакчызынче дедир эеп келген-дир силер,

Chapter 3

¹⁻²Шак ынчаар, херээжен улус, ашактарыңарга чагыртыңар, Оларның чамдыызы Бурганның сөзүн тооп дыңнава-даа болза, силерниң Бурганны хүндүлээр, арыг амыдыралыңар көргөш, артык чугаа-сөзүңер чокка-ла, Ооң улузу апаар кылдыр бодуңарны ап чоруңар, ³Силерниң чаражыңар чаъжыңарны аянчыдыр өрүп, салганыңарда эвес, алдын каасталгаларыңар болгаш каас-коя хевиңерде эвес. ⁴Бурган харын кижиниң томаанның болгаш оожум аажызының оңмас иштики чаражын аажок үнелээр, ⁵Бурганга идегээр ыдыктыг херээженнер эрткен үелерде боттарын ынчалдыр каастап, ашактарыңа дыңнангыр болуп келген. ⁶Чижек кылдыр, Авраамны дыңнап, ону «дээргим» деп адап чораан Сарраны сактып келиңер, Коргуп-дүвүрөвейн, буяндан тарып чорзуңарза, Сарраның уруг-дарыы апарган боор силер. ⁷А ашактар силер, база шак ынчаар, кадайларыңар дээш сагыш човап, оларны билип көрүңер: олар силерден кошкак, уян дээрзин утпаңар, Кадайларыңарны хүндүлөңер, чүгө дээрге олар Бурганның авыралының ачызында мөңгө амыдыралды силер-биле деңгө салгап алган. Ынчалдыр чурттаар болзуңарза, мөргүлдериңерге кандыг-даа шаптык турбас. ⁸Түңнелинде силер араңарда эп-найыралдыг чурттап, бот-боттарыңар дээш сагыш аарып, бот-боттарыңарга, бүзүрөөн ха-дуңмаңарга дег, ынак, кээргээчел база биче сеткилдиг бооп көрүңер. ⁹Силерге чедирген хора дээш хора-биле, дорамчылап дээш дорамчылап-биле харыылаваңар, Ооң орнунга силерни бак көргөн улуска Бурган ачы-буянын көргүссүн дээш, оларны алгап-йөрөөп мөргүңер, Бурган силерни шак ыңдыг амыдыралче кыйгырган, ынчаар чурттааш, Ооң ачы-буянын алыр силер. ¹⁰Амыдыралыңдан таалал ап, аас-кежиктиг хүннер көрүксээп кижини кара сагыштыг, меге сөстөр эдеринден кичээнип, аксын ажытпас ужурлуг.

¹¹ Ол бузуттан чайлаар, буян тарыыр база амыр-тайбыңны дилеп, олче чүткүүр ужурлуг.

¹² Чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчының карактары чөптүг-шынның улусче көрнүр, Ооң кулактары оларның дуза дилээн кышкызын дыңнаар, а бузут үүлгедикчилеринче Ол сүртедир көөр,

¹³Буян тарыырынче чүткүлдүг болзуңарза, кым силерже бузут халдадырыл? ¹⁴А чөптүг-шынның чорук дээш хилинчек көрүп-даа турзуңарза, херек кырында амыр-чыргалдыг силер. Олардан шуут коргуп-сүртевеңер, ¹⁵Чүректериңерге Дээрги-Чаяакчы Христостуң ыдыктыын хүндүлөңер, Силерниң Аңаа идегелиңер дугайында айтырыг салган улуска харыы бээринге кезээде белен болуңар, ¹⁶Чүглө ол харыыны эвилен-ээлдек, дыңнакчыларга хүндүткелдиг бериңер. Арын-нүүрүңер арыг болзун: Христоска башкарткан эки амыдыралыңарны бак сөглөп турар улус, ол нүгүлү дээш ыядып, арны кыссын,

¹⁷Бурганның күзел-соруу ыңдыг болганда, бузуттут эвес, а буянын херек дээш хилинчек көргөни дээре,

¹⁸Чүгө дээрге Христос, бистиң бачыттарывыс дээш, чаңгыс удаа хилинчек көргөн болгай, Ол, кем чок Боду, кем-буруулуг улустуң орнунга, силерни Бурганче эккээр дээш, хилинчек көргөн. Ооң мага-бодун өлүрүп кага-даа, Сүлдези -биле Ол тыңгарлып келген. ¹⁹⁻²⁰Христос ынчалдыр чоруткаш, эрте-бурун шагда – Ной өгбөниң үезинде Бурганны дыңнавайн баргаш, хоругдаткан сүнезиннерге суртаал кылган. Ной бажың-хеме тудуп турар өйдө, Бурган оларны шыдамыккай кезетпейн келген улустуң сүнезиннери ол. А бажың-хемеже каш борбак, чүглө сес санныг кижини кирген, олар суг аайы-биле камгалап алган. ²¹Ол суг дээрге ам-даа силерни камгалап турар сугга суктурарын үлегерлей көргүскени-дир. Сугга суктурары – мага-боттуң хирин чууру эвес, а арыг арын-нүүрлүг чурттаарын Бурганга аазаары-дыр, Иисус Христостуң катап дирилгенин дамчыштыр ол чорук силерни камгалаар, ²²А Христос дээрже көдүрлүп үнгөш, Бурганның оң талазында турар боорга, Аңаа дээрниң төлээлери, эрге-чагырга ээлери, күштери чагыртып турар.

Chapter 4

¹Христос мага-боттун хилинчээн көргөн болганда, силер база ындыг бодал-биле быжыгланып алыңар. Мага-боттун хилинчээн көрүп турар кижиге бачыт үүлгетпестей бээр, ²Ооң соонда ол арткан чуртталгазын кижиге бүдүжүнүн күзээшкиннеринге эвес, а Бурганның күзел-соруунга чагыртып чурттай бээр, ³Силер үр үе дургузунда Бурганга бүзүрөвээн улус дег чурттап, самыыраарынга, бужар күзээшкиннерге, арага-дарыга, эмин эрттир хөглөп-дойлаарынга, дүрзү-бурганга чүдүүр хоруглуг чорукка алзып келдиңер.

⁴Биезги бодал чок, адыгуузуңуз амыдыралга олар-биле бир деңге киришпейн турарыңарны бүзүрөвээн улус ам кайгап, силерни бак сөглөп турар-дыр, ⁵Ындыг-даа болза, олар боттарың ынчаар ап чорууру дээш, дириглериң-даа, өлүглериң-даа Шииткекчизиниң мурнунга харыы тудар, ⁶(Буянның Медээни ам өлгөннерге база сурталдаан чылдагааны мындыг: олар, бүгү улус дег, мага-бот талазы-биле шииттирген-даа болза, оларның сүлдө-сүнезиннери Бурганның күзел-соруун эзугаар амыдыразыннар.)⁷Бүгү чүүлдүн төнчүзү чоокшулап келген-дир, Ынчангаш бодамчалыг болуңар, мөргүүрүңгө белең боору-биле бодуңарны тудуп чоруңар, ⁸Эң кол чүүл болза, бот-боттарыңарга быжыг ынакшылыңарны кадагалаңар, чүгө дээрге ынакшыл бар болза, хөй-ле бачытты өршээп боор, ⁹Аалчыларга чеме-хала чокка экииргек болуңар, ¹⁰Өскелерге бараан боорда, кижиге бүрүзү Бурганның хайырлаан ачы-буянның белээн ажыглар ужурулуг, Силерге ындыг хөй хевирлиг кылдыр берген Бурганның авыралын, эки башкарыкчылар дег, сарыылдыг ажыглар: ¹¹суртаалдап турар кижиге бүрүзү Бурганның медээзин дамчыдып турзун, бараан болуп турар кижиге бүрүзү бараан болуушкунга херектиг күштү Бургандан ап турзун. Ол бүгү-биле Иисус Христосту дамчыштыр Бурган алдаржызын, Христоска алдар болгаш күчү-күш кезээ мөңгөдө доктаазын! Аминь, ¹²Ханы ынак эш-өөр, силерни шенээри-биле чоруткан оттуг хилинчекти шыдажып эртериңер дээш, элдепсинмейн көрүңер. Ында кижиге кайгаар чүвө чок. ¹³Ооң орнунга Христостун хилинчээн ам үлежиң турарыңар дээш өөрүңер, ынчан Ол ээп келгеш, Бодунун өндүр чырыын улуска көргүзүп каарга, оон-даа хөй өөрүп-байырлаар силер. ¹⁴Христосту эдергениңер дээш, улуска дора көрдүрөр болзуңарза, амыр-чыргалдыг силер, чүгө дээрге Бурганның өндүр бедик Сүлдези силерге сиңнигип, кады чурттай бергени ол-дур, ¹⁵Силерниң кайыңар-даа өлүрүкчү, ооржу, кем-херек үүлгедикчизи болбазын азы киришпеске киржиң, хирлиг холун пашче сукпазын – ындыг чүүлдер дээш хилинчек көрбөзүн. ¹⁶А христиан болганыңар дээш хилинчек көрзүңерзе, оон ыятпаңар, харын Христостун адын эдилээниңер дээш, Бурганны алдаржыдыңар, ¹⁷Шүүтү үези чедип келген, шииткел Бурганның улузундан эгелээр, Бодап-даа көрүңер даан, ол шииткел бистен эгелээр болганда, Бурганның Буянның Медээзин тоовайн барган улусту кандыг хуу-салым манаар деп?! ¹⁸Чөптүг-шынның кижиге арай деп камгалал ап турда, бачыттыг, бузуттуг улус дугайында чугаалаан дүжүү чүл? ¹⁹Ынчангаш Бурганның күзел-соруунун аайы-биле хилинчек көрүп чоруур улус, буян тарыырын уламчылавышаан, бады-шынчы Чаяакчызынга боттарының амы-тынын бүзүрөп хүлээдиң берзин,

Chapter 5

¹Христостун хилинчээниң херечизи, Ооң ажыттынып кээр ужурлуг өндүр-чаагайын үлежиксээн кордакчы болгаш удуртукчу болур мен ам силерниң араңарда удуртукчу улуска дараазында чүүлдерни чугаалап тур мен. ²Сагыш салыры-биле силерге арттырып каан Бурганның кодан хойларын кадарыңар, Ону албадаткан дег эвес, а эки тура-биле кылыңар – бараан болуушкунуңар ындыг болурун Бурган күзеп турар. Хуу ажык-кончаа сүрбөңөр, а бараан боор дээн изиг күзелиңерден ажылдаңар. ³Силерге бүзүрөп дааскан улусту дарлай бербөңөр, харын коданыңарга үлегер болуңар, ⁴Дээди Кадарчы чедип кээрге, кажан-даа оңмас чаагай шаңналды алыр силер⁵Башкартып чоруур улус, силер база удуртукчуларны шак ынчаар дыңнаңар, Шуптуңар бот-боттарыңар мурнунга томаарыңар, чүгө дээрге «Бурган адыыргак улуска удурланыр, а томаарааннарга ээ көрүүшкүнүн хайырлаар», ⁶Ынчангаш Бурганның күчүлүт холунуң адаанга боттарыңарны томаартыңар, Ооң доктааткан үези кээрге, Ол силерни өрү көдүрер. ⁷Хамык сагыш човаашкыннарыңарны Олче чая кааптыңар, чүгө дээрге Ол силер дээш сагыш салып чоруур,⁸Серемчилелдиг болгаш хынамчалыг болуңар, Силерниң дайзыныңар – эрлик, хөрөктөнгөн арзылаң дег, «Кымны сырыптар чоор» деп, долгандыр чимзенип чоруп турар, ⁹Бүзүрелиңер быжыг болуп, эрликке удур туржуңар, чүгө дээрге бүгү делегейде бүзүрөөн ха-дуңмаңар шак-ла ындыг хилинчекти шыдажып эртип турарын бодап чоруңар,¹⁰Элээн үе иштинде хилинчек көөр-даа болзуңарза, мону сактып чоруңар: элбек авыралдыг Бурган силерни Христос Иисусту дамчыштыр мөңгө өндүр бедик байдалды Ооң-биле үлежиринче кыйгырган, Ол силерни катап тургузар база күш болгаш шыдамык чорукту силерге бээр. ¹¹Бүгү эрге-чагырга кезээ мөңгөде Аңаа доктаазын! Аминь,¹²Бо кыска чагааны Бурганга шынчы деп санаарым эживис Силаның дузазы-биле силерге бижидим. Чагаам сагыжыңарны часкарарын база Бурганның авыралы алыс шынныг деп херечилээрин күзеп тур мен. Ол авырал ачызында чаныш-сыныш чок туржуңар! ¹³Бурганга силер ышкаш шилиттирген Вавилонда христиан ниитилел, а оон ыңай оглум Марк силерге байыр чедирип тур. ¹⁴Бот-боттарыңарны Христостун ынакшылы илерээр ошкаашкын-биле мендиңер, Христоска хамааржыр шуптуңарга амыр-тайбың доктаазын!

2 Peter

Chapter 1

¹Иисус Христостун чалказы болгаш элчини Симон Пётрдан байыр. Бурганывыс болгаш Камгалакчывыс Иисус Христостун чөптүг-шынныг чоруунуң ачызында үнелиг бүзүрелди бис ышкаш алган бүгү улуска бижидим. ²Бурганны болгаш Дээргивис Иисусту билип алганыңар ачызында авырал болгаш амыр-тайбың силерге эң-не элбээ-биле доктаазын!³Амыдыраарыңа база Бурганны хүндүлээринге херек бүгү чүүлдү биске Ол Бодунуң күжү-биле хайырлаан, чүгө дээрге бисти өндүр-чаагай, буянның сеткили-биле кыйгырган Бурганны билип алган бис. ⁴Ол шынарларын дамчыштыр Бурган биске өндүр улуг болгаш үнелиг аазаашкыннарны берген. А силер бо делегейниң улузун хаара тыртар бужар күзээшкиннерден адырылгаш, ол аазаашкыннар дамчыштыр Бурганның бүдүжүңгө хамаарылгалыг бооп, Аңаа демейлежи бээр арганы алган силер.⁵Ол чылдагаан-биле силер болдунар-ла бүгү чүүлдү кылыңар: бүзүрелиңерге эки мөзүден немеңер, а эки мөзүңерге билигден немеңер. ⁶Билииңерге бодуңарны туттунар чорукту немеңер, а орта немей шыдамык болуңар, а шыдамыңарга немей Бурганны хүндүлөңер. ⁷Бурганны хүндүлээринге – ха-дуңмашкы хамаарылганы, а аңаа – ынакшылды немеп алыңар.⁸Силерде шак ындыг шынарлар четчири-биле бар база өзүп-көвүдөп турар болза, Дээргивис Иисус Христосту билип аарыңа идепкей кирип, үре-түңнел чок артпас силер. ⁹А кымда ындыг шынарлар чогул, ол караан хаптап алгаш, көрбөстөй бергензиг, бодунуң биеэги бачыттарыңдан арыгланы бергенин уттупкан болур.¹⁰Ха-дуңма, ынчангаш Бурганның силерни кыйгырганын база шилип алганын бадыткаар дээш, улам чүткүлдүг болуңар. Ынчаар кылзыңарза, кажан-даа илдигип кээп дүшпөс силер. ¹¹Силерни Дээргивис болгаш Камгалакчывыс Иисус Христостун мөңгө Чагыргазыңа шак ынчаар күзелдии-биле хүлээп алыр.¹²Бо чылдагаан-биле мен, ол чүүлдерни билир-даа база силерни бүргөп турар алыс шынның талазынче быжык-биле туруп алган-даа болзуңарза, олар дугайында силерге үзүк-соксаал чок сагындырар мен. ¹³Амдызында бо мага-бодумга артып, дириг чоруур шаамда, угааныңарны ол сагындырылгар-биле оттурарын хүлээлгем деп санап тур мен. ¹⁴Чүгө дээрге Дээргивис Иисус Христостун меңээ ажытканы дег, удаvain сөөлгү оруумче аъттанырымны билир мен. ¹⁵Силерниң араңардан чоруй баарымга, ол бүгүнү

үргүлчү сактып чорзуннар дээш, күш четтинер-ле бүгү чүүлдү кылыр мен.¹⁶ Дээрживис Иисус Христостун күчү-күшке бүргеткен ээп кээринин дугайында чугаалап тургаш, нарыыдадыр чогааткан тоолчургу чугааларга даянмадывыс. Бис боттарывыс Ооң өндүр-чаагайының херечилери болдувус.¹⁷ «Бо дээрге Мээң ханы ынак Оглум-дур, Ол Мээң сеткилимге кирер-дир» – дээн өндүр улуг болгаш алдарлыг Бурганның үнү Христоска чеде бээрге, Ол мактал-хүндү биле алдарны Бурган Ададан хүлээп алган.¹⁸ Христос-биле кады ыдыктыг дагга тургаш, дээрден келген ол үннү боттарывыс дыңнаан бис.¹⁹ Ынчангаш Бурганның медээчилеринин ол бады-шынчы херечилелдери биске улам бүзүрөнчиг бооп турар. Силер база оларже шыңгы кичээнгей салыр болзуңарза, кончуг эки-дир. Чүге дээрге олар хүн үнүп, эртенги шолбан чүректериңерни шонуп келгижеге чедир, дүмбей караңгыда херелдендир чыраан чырыкка дөмей-дир.²⁰ Чүнү-даа мурнай мону билип алыңар: Бижилгеде бар чаңгыс-даа өттүр билген медеглелди Бурганның медээчилери боттарының күзээн аайы-биле чогаадып албаан.²¹ Чүге дээрге ол өттүр билген медеглелдер кажан-даа кижинин күзел-соруундан тывылбаан, харын улусту дамчыштыр Бургандан кээп турган, а ол улус Ыдыктыг Сүлдеге башкарткаш, чугаалап чораан.

Chapter 2

¹Ындыг-даа болза, Бурганның улузунуң аразындан меге медээчилер база үнүп кээп турган. Силерниң араңарга база ынчалдыр меге башкылар тыптып кээр. Олар өлүп чидеринге чедирер меге өөредиглерин нептередип, оларны Бодунга садып алган Чагырыкчыны безин хүлээп көрбөстөй бээр база оларның ындыг чоруу боттарының бажынче суг кудуп, манавааны буураашкынга чедирер. ²Хөй-ле улус оларны өттүнүп, самырап чурттаар база алыс шынның оруу оларның ужун бак атка кирер. ³Алык-сак-чиксек болгаш, олар оптуг сөстөрүн дамчыштыр силерни чүглө ажыглаарын бодаар. Бурган оларны шагда-ла шиидип каан, оларның өлүмү эргин артында чайлаш чок манап турар. ⁴Бурган бачыт үүлгеткен дээрниң төлээлерин безин хайыралавайн, шииткел хүнүн манап, орта демирледип алган турзуннар дээш, оларны тамының дүмбөй караңгы ханы дүвүндө тудуп турар. ⁵Бурган эрте-бурунгу делегейге-даа хайыра көргүспөй, чөптүг-шынның чорукту суртаалдаан Нойдан база өске чеди кижиден аңгыда, Бурганны хүндүлөвөс бүгү бачыттыг кижини төрөлгөткөн суг халавы-биле узуткап каапкан. ⁶Ол Содом биле Гоморра хоорайларны чылча базар кылдыр шииткеш, келир үениң бачыттыг улузу-биле чүү болу берип боорун сагындырып чорзун дээш, оларны от-биле хуюктап каапкан. ⁷А хоойлу -дүрүм билбес улустуң бужар аажызындан баш муңгаш хинчектенген Лотту, чөптүг-шынның кижини, Бурган камгалап алган. ⁸Ол чөптүг кижини бачыттыг улустуң аразына чурттап чорааш, оларның хоойлу-дүрүм чок үүлгедиглерин көрүп база дыңнап, хүн бүрү сагыш-сеткили хинчектенип келген. ⁹Ийе, Дээрги-Чаяакчы Ону хүндүлээр улусту шенелде байдалдарындан канчаар адыраын, а хоойлу-дүрүм сагывастарны кезедип, шииттирер хүнүнгө чедир канчаар кадарып арттыраын билер. ¹⁰Ылаңгыя боттарының бужар күзээшкиннериниң аайындан эртпес, дээди эрге-чагырганы дора көөр улуска ол кончуг хамааржыр! Ындыг бардам, улуургак кижилер өндүр улут күштерни-даа бак сөглээринден чалданмас, ¹¹а ол күштерни ындыг улустан артык күш-шыдалдыг дээрниң төлээлери безин Дээрги-Чаяакчының мурнунга дорту-биле буруудатпайн турар болгай. ¹²Меге башкылар боттарының билбес чүүлүн бак сөглөп чоруур. Боттарының согур меделинге чагырткан, оларны чүглө туткаш, соп чиир кылдыр төрүттүнгөн адыгуузунарга ол башкылар дөмей-дир. Ындыг адыгуузунар ышкаш, олар узуткаттырып аар. ¹³Үүлгеткен хамык хоразы дээш, олар чогуур кеземче алыр. Ындыгларның байгы таалалы – самыралын хандыра дээш дойлап, хүннер эрттирери. Ат болган ыят чок, бужар улус-тур ол! Силерниң-биле кады дойлап тура, олар силерни дуурайлапкаш, таалал алыр. ¹⁴Олар херээженнер көргөш, чүглө бирикшиирин бодаар, канчап-ла оларны дуурайлап аарыл деп шыданмайн чоруур. Ындыг улус – быжыг туруш чоктарны бачытче чыгаар, өскениң чүвезин алыр-чиир дээнде амырай бээр каргыштыг хейлер болбазыкпе! ¹⁵Дорт оруктан соора баргаш, олар Восорнуң оглу Валаамның изин истеп чорупкан, а Валаам болза бак ажыл-херээ дээш, төлевир алырынга ынак кижини турган. ¹⁶Ындыг бузуду дээш, Валаам чөмөлээшкн дыңнаан, ону аас-дыл чок мал сойгалап, кижигилештир чугаалай бергеш, медээчиниң солуудаанын соксаткан болгай. ¹⁷Меге башкылар кадып калган суг баштарына, хатка сывыртаткан булуттарга дөмей. Бурган оларга турар черни тамының караңгызында белеткеп каан. ¹⁸Олар сыңзыг, хоозун сөстөр эдип, бачыттыг бүдүштүң күзээшкиннерин ажыглааш, азып-тенээннер санындан мырыңай чаа адырлып эгелээн улусту аайынга кирип ап турарлар. ¹⁹Меге башкылар ол улуска хосталганы азап турза-даа, боттары будалчак чоруктуң кулдары-дыр. Кижини дээрге ону холга кирип алган чүүлдүң кулу-ла болгай. ²⁰Дээргивис болгаш Камгалакчывыс Иисус Христосту билип алганының ачызында бо делегейниң бужар багындан адырлып шыдаан улус ам база катап аңаа дузактадып, алзып аар болза, оларның сөөлгү байдалы баштайгызындан-даа дора боор. ²¹Чөптүг-шынның орукту билип алган соонда, оларга дамчыдып берген ыдыктыг чагыгдан ойталаарының орнунга, ону шуут билбес боору дээр. ²²Ындыг улус-биле чүү болганын үлегер домактар өттүр-ле сөглээн-дир: «Ыт кускузунче дедир ээп кээр» база «Хаванны чеже-даа чуурга, кара малгаштан ыраар эвес».

Chapter 3

¹Ханы ынак эш-өөр! Мен ам силерге ийиги чагаамны бижидим. Оларның иелдирзинге арыг-шынчы бодаалдарыңарны сагындырыг аргазы-биле оттурарын оралдаштым. ²Бурганның ыдыктыг медээчилериниң эрткен үеде чугаалаан сөстөрүн база Дээрговис болгаш Камгалакчывыстың элчиннер дамчыштыр берген айтышкынын сактып чоруңар. ³Чүнү-даа мурнай мону билип аар ужурлуг силер: боттарының самыыргай күзээшкиннериниң кулу болган кочуургак улус сөөлгү хүннерде көстүп кээр. ⁴Олар: «Христостун ээп кээрин аазаан болгай, Ооңар ам кайыл? Чаяалганың эгезинден, ада-өгбелеривис өлгүлээнден бээр бо делегейде өскерилген чүү-даа чок-тур» – деп кочуургап чугаалаарлар. ⁵Ынчалза-даа ынча деп бодаар улус дээр биле черни үе-дүпте Бурганның айтышкынын ёзугаар сугдан база сугнуң ачызы-биле чаяаганын өжөгээр уттуучаңнап турар-дыр. ⁶А ол ышкаш суг халавы-биле бурунгу делегейни узуткап каапкан болгай. ⁷Бурган ол-ла айтышкынын ёзугаар амгы бар чер биле дээрни от-биле арыглаар дээш кадагалап турар. Ону хүндүлевес хамык улусту узуткаар шииткел хүнүнге чедир оларны кадагалап кээр. ⁸Чүгле чаңгыс мону херекселейн барбаңар, ханы ынак эш-өөр: Дээрги-Чаяакчыга бир хүн муң чыл дег, а муң чыл – бир хүн дег. ⁹Дээрги-Чаяакчы, чамдык улустун саадаашкынны билип турары дег, Бодунун аазаашкынын күүседирин соңгаарлатпайн турар. Ол силерге шыдамын көргүзүп, кымның-даа өлүп чидерин күзевейн, харын бүтү улустун бачыдын миннип, Бурганче эглирин манап турар-дыр. ¹⁰Дээрги-Чаяакчының шииткел хүнү, дүне када оор ышкаш, хенертен кедеп кээр. Дээр ынчан дааш-шимээн-биле чиде бээр, дээрниң чырымалдары отка эстип-хайлыр, а чер болгаш ында бар бүтү чүве илдең апаар. ¹¹Ол бүтү ынчалдыр буступ төнер болганда, боттарыңарны канчаар алдынар болзуңарза экил? Бүтү чүүлдерге Бурганны хүндүлөп, ыдыктыг амыдырал-биле амыдыраар ужурлуг силер. ¹²Бурганның шииткел хүнүн манап, ооң кээрин бар шааңар-биле дүргедедип турар-дыр силер. Ол хүн кээрге, дээрни от узуткап каар болгаш дээрниң чырымалдары чалынныг оттан эстип-хайлы бээр. ¹³Ынчалза-даа бис Бурганның аазааны чаа дээр биле чаа черни манап турар бис. Аңаа улус чөптүт-шынныг амыдырал-биле амыдыраар. ¹⁴Ынчангаш, ханы ынак эш-өөр, Бурганның ээп кээрин манаан болзуңарза, Ооң мурнунга арыг, кем-бурууга бораппаан боорунче база Ооң-биле эптежип амыдыраарынче чүткүңер. ¹⁵Дээрги-Чаяакчының шыдамык манап турары биске камгалалды хүлээп алыр арганы бээрин сактып чоруңар. Силерге ол дугайында ханы ынак эживис Павел аңаа өрүтен берген мерген угаанның ачызында бижип турган. ¹⁶Павел ындыг чүүлдер дугайында бодунун шупту чагааларында бижип турар. Оларда билип аары ындыг амыр эвес чүүлдер бар, ооң кадында бүдүүлүк болгаш туруш чок улус, өске-даа Бижилгелерни ышкаш, ооң бижээн чагааларын хажыдып, оозу-биле бодунун өлүмүн тып аар-дыр. ¹⁷Ынчангаш, ханы ынак эш-өөр, ону баш удур билир болганыңарда, сагындырып каайн: хоойлу-дүрүм чоктарның частырыглары силерни орууңардан астыра бербезин дээш база камгалалдыг туружуңардан кээп ушпас дээш, серемчилелдиг болуңар. ¹⁸Авыралга база Дээрговис болгаш Камгалакчывыс Иисус Христосту билип аарыңа улам өзүп-мандыңар. Ам-даа, кезээ мөңгөде-даа Аңаа алдар доктаазын! Аминь.

1 John

Chapter 1

¹Эң эгезинде бар турган, Ооң дугайында дыңнаанывыс, боттарывыстың караавыс-биле көргенивис, хайгаарап шинчилээнивис база холдарывыс-биле тудуп билгенивис амыдырал хайырлаар Сөстүң дугайында силерге бижип олур бис. ²Амыдырал биске көстүп келген, бис Ону көргөн бис, Ооң херечилери болган бис. Ынчангаш Адазы-биле кады тургаш, оон биске база көстүп келген ол мөңгө амыдыралдың дугайында силерге медеглеп турарывыс бо. ³Силерни база биске каттыжып, сырый харылзаалыг болзуннар дээш, боттарывыстың көргөн база дыңнаан чүүлүвүстү медеглеп тур бис. А бис Бурган Ада болгаш Ооң Оглу Иисус Христос-биле каттыжып, харылзаалыг апарган болгай бис. ⁴Бистиң өөрүшкүвүс эгээртинмес долу болзун дээш, силерге бо бүгүнү бижээнивис бо. ⁵Иисустан дыңнаанывыс база ам силерге медеглээнивис Буянның Медээ бо-дур: «Бурган дээрге чырык-тыр, Ында кандыг-даа кара чок». ⁶«Ооң-биле сырый харылзаалыг болдувус» деп тургаш-ла, боттарывыс караңгыда азып чоруур болзувусса, мегелеп турарывыс ол-дур база алыс шынның аайы-биле кылбайн турарывыс ол-дур. ⁷Ынчаарга Ооң чырыкта боору дег, бис база чырыкка амыдыраар болзувусса, аравыста сырый харылзаалыг апаар бис, Ооң Оглу Иисустун төккөн ханы бисти кандыг-даа бачыттан арыглаар. ⁸«Бачыт чок бис» дээр болзувусса,

боттарывысты мегелеп турарывыс ол-дур база Бурганның шынының бисте чогу ол-дур. ⁹А бачыттарывысты ажыы-биле миннир болзувусса, Бурган Боду сөзүңге шынчы база чөптүг болгаш, бачыттарывысты өршээр база кандыг-даа чөптүг эвес херектерден бисти арыглаар. ¹⁰А «Бачыт үүлгетпедивис» дээр болзувусса, Бурганны «Мегечи сен» деп турарывыс ол, ындыг болганда, Ооң сөзү бисте чок-тур.

Chapter 2

¹Ажы-төлүм! Бачыт кылбазыннар дээш, мен силерге бо дугайында бижип олур мен. А кайы-бирээңер бачытка борашкан-даа болза, Аданың мурнунга Болчукчувус, чөптүг-шынныг Иисус Христос бар болгай. ²Христос дээрге чүгле бистиң-даа эвес, а бүгү делегейниң бачыттарын арылдырар өргүл-дүр. ³Ооң чагыгларын сагыыр болзувусса, Ону угаап билгенивис ол-дур. ⁴«Мен Ону билир мен» дээр хирезинде, Ооң чагыгларын сагывас кижиге – мегечи болгаш алыс шынны сагывас кижиге-дир. ⁵А Ооң сөзүнүң аайындан эртпес кижиге Бурганның ынакшылы эчизинге чедир боттанган-дыр; ⁶Бурган-биле сырый харылзаалыг бис дээрзин оон билип алыр бис. «Бурган-биле харылзаалыг амыдырап чор мен» дээр кижиге Иисустуң амыдырап чорааны дег амыдыраар ужурлут. ⁷Ханы ынак эш-өөр, мен силерге чаа эвес, а эң эгезинден-не силерге билдингир турган биеэги-ле чагыг дугайында бижип олур мен. Ол эрги чагыг дээрге силерниң эң эгезинде-ле дыңнааныңар сөс-түр. ⁸Ындыг-даа болза, ооң-биле чергелештир ол чагыг чаа болур. Ооң алыс шынныг Иисустуң база силерниң амыдыралыңар бадыткаан, чүге дээрге караңгы тарап чидип турар база алыс шынныг чырыгы чырыда берген. ⁹Чырыкка хамааржыр мен деп турар кижиге Бурганга бүзүрөөн акы-дуңмазын көөр хөңнү чок болза, ол караңгыда турар хевээр-дир. ¹⁰Бодунуң акы-дуңмазынга ынак кижиге чырыкта артып калган база ону бачытче кирип шыдаар кандыг-даа чүүл ам чок. ¹¹А бодунуң акы-дуңмазынга хөңнү чок кижиге караңгыда хевээр чурттап турар база кайнаар бар чыдарын боду безин билбес, чүге дээрге караңгы ону согурартып каан-дыр. ¹²Ажы-төл, силерге ол дугайында бижидим, чүге дээрге Христостуң ачызында бачыттарыңар өршээттинген-дир. ¹³Ада-иелер, силерге бижидим, чүге дээрге эң эгезинде бар турган Кижини билип алган-дыр силер. Аныяк оолдар, силерге бижидим, чүге дээрге эрликти тиилээн-дир силер. Уруг-дарыг, силерге бижидим, чүге дээрге Аданы билип алган-дыр силер. ¹⁴Ада-иелер, силерге бижээн мен, чүге дээрге эң эгезинде бар турган Кижини билип алган-дыр силер. Аныяк оолдар, силерге бижээн мен, чүге дээрге күштүг-дүр силер, Бурганның сөзү силерде артып калган-дыр база эрликти тиилээн-дир силер. ¹⁵Бо делегейниң бүгү чүвезинге-даа, ооң бодунга-даа ынак эвес болуңар: бо делегейге ынак кижиниң сеткилинде Адага ынакшыл чок. ¹⁶Чүге дээрге бо делегейде бар бүгү чүве, бачыттыг бүдүжүвүстүң күзээни бүгү чүве, бистиң көрүжүвүстүң олчалап алыксааны бүгү чүве, улустуң бо амыдыралынга адыргаары хамык чүве – ол бүгү Ададан эвес, а бо делегейден келген-дир. ¹⁷Бо делегей ооң тывылдырганы хамык күзээшкени-биле катай-хаара эстип-хайлы бээр, а Бурганның күзел-соруун күүседип чоруур кижиге мөңгө амыдыраар. ¹⁸Ажы-төлүм! Сөөлгү шаг-үе келген-дир. Христостуң удурланыкчызының кээриниң дугайында канчаар дыңнааныңар дег, Ооң хөй удурланыкчылары амдыгааштан ынчалдыр көстүп келгеннер. Сөөлгү шаг-үе келген дээрзин оортан билип алыр бис. ¹⁹Христостуң ол удурланыкчылары бистиң аравыстан үнген, ынчалза-даа херек кырында биске хамаарышпас чорааннар. Бир эвес олар херек кырында биске хамааржыр турганнар болза, аравыска артып калгайлар эртик. Ынчалза-даа олар дөгере чоруй барган, оларның кайызы-даа биске хамаарышпас чораан деп чүве ынчалдыр билдине берген. ²⁰А Христостуң хайырлааны Ыдыктыг Сүлдө ам силерде бар-дыр, ынчангаш дөгереңер алыс шынны билип алган-дыр силер. ²¹Мен силерге алыс шынны билбес силер дээш эвес, а ону билир бооруңарга база алыс шын мегени төрүвес боорга, бижип олур мен. ²²Иисусту Христос эвес-тир дээр кижиден артык мегечи бар бе? Ындыг кижиге – Христостуң удурланыкчызы-дыр. Ол Аданы-даа, ²³Оглун-даа хүлээп көрбес. Оглун хүлээп көрбес кижиниң Адазы-биле харылзаазы база чок, Оглун хүлээп көөр кижиге Ада база бар. ²⁴Силерге хамаарыштыр алыр болза, ооң дугайында эң эгезинде-ле дыңнааныңар медээ сеткилицерге артар ужурлут. Ооң дугайында эң эгезинде-ле дыңнааныңар ол медээ сеткилицерге артар болза, Оглу болгаш Адазы-биле тудуш харылзаалыг артар силер. ²⁵Оглуңуң биске аазаан чүүлү дээрге-ле мөңгө амыдырал-дыр. ²⁶Силерни дуурайлаарын кызып турар улустуң дугайында мен ол бүгүнү силерге бижээним бо. ²⁷Ынчаарга Христан алганыңар Ыдыктыг Сүлдө силер-биле кады артар, ынчангаш улустуң силерни сургаан херээ чок; харын ол Сүлдө силерни бүгү чүвөгө өөредип турар. (Ол Сүлдениң өөредии меге эвес, а шынныг деп билиңер.) Ооң силерни өөрөткени дег, Христос-биле харылзаалыг артар ужурлут силер. ²⁸Ынчангаш ажы-төлүм, Христос-биле харылзаалыг артып каап көрээлиңер. Ынчаарга Ол ээп кээрге, бис Ооң мурнунга арнывыс кыспайн, Ону коргуш чок уткуур бис. ²⁹Христостуң чөптүг-шынныг амыдыралын билир болзуңарза, чөптүг-шынныг чорук кылып амыдыраан кижиге бүрүзү Оон укталган дээрзин база билип алыңар.

Chapter 3

¹Адавыстың биске кайы хире ханы ынакшаанын бодап көрүңер даан. Ол биске Ооң ажы-төлү кылдыр аданырын чөпшээрээн-дир! Шынап-даа болза, бис Ооң ажы-төлү-дүр бис! А бо делегейниң улузу Ону хүлээп көрбейн турар болгаш, бисти база хүлээп көрбес-тир. ²Ханы ынак эш-өөрүм! Бис ам дээрезинде Бурганның ажы-төлү-дүр бис, келир өйдө кандыг болу бээривис амдыызында билдинмес-тир. Ындыг-даа болза, Христос эеп кээрге, шупту Аңаа дөмей апаарывысты билир бис, чүгө дээрге Ол херек кырында кандыг-дыр, Ону ындыг кылдыр көрүп каар бис. ³Бодунуң идегелин Христос-биле холбаштырган кижиге бүрүзү, Ооң арыы ышкаш, бодун ынчалдыр арыглап алыр. ⁴Бачыт кылып турар кижиге бүрүзү ыдыктыг хоойлуну хажыдып турар-дыр, чүгө дээрге ону хажыдары дээрге-ле бачыт-тыр. ⁵Христос улустуң бачыдын чайладып апшаар дээш келгенин, Ооң Бодунда бачыт чогуу билир силер. ⁶Ооң-биле харылзаалыг апарган кижиге бүрүзү бачыт кылбастай бээр. Бачыт кылырын уламчылап чоруур улустуң аразындан кым-даа Ону көрбээн база билип албаан. ⁷Ажы-төлүм, силер кымга-даа дуурайлатпаңар. Чөптүг-шынның чорук кылып чоруур кижиге, Христостуң чөптүү дег, чөптүг болур. ⁸Бачыт кылырын уламчылап чоруур кижиге эрликке хамааржыр, чүгө дээрге эрлик эң эгезинден-не бачыт үүлгедип келген. А Бурганның Оглу эрликтинг ажыл-херээн дазылындан тура тыртар дээш чедип келген. ⁹Бурганның ажы-төлү болу берген улустуң кайызы-даа бачыт кылырын уламчылавыс, чүгө дээрге Бурганның Үрезини ол кижиге артып каар база Бурган ооң Адазы апарган ужурунда, ол оон ыңай бачыт кылып шыдавастай бээр. ¹⁰Кым – Бурганның ажы-төлү, а кым – эрликтинг ажы-төлү боорун мынчаар билип ап болур: чөптүг-шынның чорук кылбас болгаш бодунуң ха-дуңмазынга ынак эвес кижиге Бурганга хамаарышпас. ¹¹Бот-боттарывыска ынак болур ужурлуг бис деп медээни эң эгезинден-не дыңнап келдиңер. ¹²Эрликке хамааржы бергеш, бодунуң дуңмазын өлүрүп каан Каинге дөмейлешпес ужурлуг бис. Ол чүгө дуңмазын соп алганыл? Чүгө дээрге ооң ажыл-үүлөзү бузуттуг, а дуңмазының ажыл-үүлөзү чөптүг-шынның болган-дыр. ¹³Бо делегей силерни көөр хөңнү чок болза, элдепсинмейн көрүңер, ха-дуңма. ¹⁴Өлүмдөн амыдыралче шилчээнивисти билир бис, чүгө дээрге ха-дуңмавыска ынак-тыр бис. Кым ынак эвезил, ол өлүг бооп артар. ¹⁵Бодунуң ха-дуңмазын көөр хөңнү чок кижиге бүрүзү – өлүрүкчү-дүр, а кандыг-даа өлүрүкчү мөңгө амыдыралдыг болбас дээрзин билир-ле болгай силер. ¹⁶Христос Бодунуң амы-тынын бис дээш берген, бис ынакшыл деп чогуу чүл ол дээрзин оон билир апарган бис. Ынчангаш бис база боттарывыстың амы-тынывысты ха-дуңмавыс дээш бээр ужурлуг бис. ¹⁷Бир эвес бо делегейге бай-шыдалдыг чурттап-даа чорааш, эжи түрегдеп чоруурун көргөш, ону кээргеп, дузалавыс кижиге бар болза, ындыг кижиге Бурганның ынакшылы бар деп канчап чугаалап шыдаар бис?! ¹⁸Ажы-төлүм! Бистиң ынакшылывыс чүглө сөс, чугаа кырында эвес, а херек кырында бар, ёзулуг ынакшыл болур ужурлуг. ¹⁹Ханы ынак эш-өөрүм, сеткиливис бисти буруудатпайн турар болза, Бурганче коргуш чок чоокшулап шыдаар бис. ²⁰Бургандан дилээн чүвевисти дөгerezин ап турар-дыр бис, чүгө дээрге Ооң чагыгларын сагып, Аңаа таарымчалыг херектерни кылып чоруур-дур бис. ²¹Ооң ачызы-биле алыс шындан төрүттүнгенивис билдине бээр база арын-нүүрүвүс бисти буруудадып-даа турар болза, Бурганның мурнунга дөмей-ле сорук кирип шыдаар бис, чүгө дээрге Бурган бистиң арын-нүүрүвүстен артык улуг база Ол бүгү чүүлдү билир. ²²Бурганның биске чагыгы бо-дур: Ооң Оглу Иисус Христостуң адынга бүзүрээр база, Иисустуң биске чагааны дег, бот-боттарывыска ынак болур ужурлуг бис. ²³Бурганның чагыгларын сагып чоруур кижиге Ооң-биле тудуш харылзаалыг амыдыраар база Бурган ол кижиге-биле харылзаа тудар. Бурган-биле харылзаалыг болганывысты Ооң биске хайырлааны Сүлдениң ачызында билип ап шыдаар бис.

Chapter 4

¹Ханы ынак эш-өөр, «Өттүр билип медеглээр сүлделиг мен» дээр кижиги бүрүзүңге-ле бүзүревеңер, харын оларның сүлделери Бургандан келген бе дээрзин үргүлчү хынап көрүңер. Чүгө дээрге бо делегейге хөй санныг меге медээчи келгеш, тарай берген-дир. ²Бурганның Сүлдезин мынчаар билип ап болур силер: Иисус Христостуң чер кырынга ёзулуг мага-боттут чедип келгенин хүлээп көөр сүлдө бүрүзү Бургандан келген сүлдө-дир. ³А Иисусту хүлээп көрбөс өттүр билип медеглээр кижиги бүрүзүңүң сүлдези Бургандан келбээн-дир. Ол дээрге Христостуң удурланыкчызының сүлдези-дир. Силер ооң чедип кээриниң дугайында дыңнаан силер база ол амдыгааштан-на бо делегейде бар-дыр. ⁴Ажы-төлүм! Силер Бурганга хамааржыр силер, ол меге медээчилерни баскан силер, чүгө дээрге силерде бар Бурганның Сүлдези бо делегейге хамааржыр улуста бар сүлдеден арта бээр-дир. ⁵Меге медээчилер бо делегейге хамааржыр. Ынчангаш оларның чугаалап турар чүүлү бо делегейден үнөр база бо делегейниң улузу оларны дыңнап турар. ⁶А бис Бурганга хамааржыр бис. Бурган кымга билдингир апарганыл, ол кижиги бисче кулак салып, дыңнаар. Кым Бурганга хамаарышпазыл, ол кижиги бисти дыңнабас. Улуска алыс шынны эккээр Сүлдени база улусту мегелээр сүлдени бис ынчалдыр ылгап шыдаар-дыр бис. ⁷Ханы ынак эш-өөр! Бот-боттарывыска ынак болуп көрээли, чүгө дээрге ынакшыл Бургандан кээр-дир, а ол ышкаш ынакшаан кижиги дээрге Бурганның төлү апарган база Бурганны билип алган кижиги-дир. ⁸Кымда ынакшыл чогул, ол кижиги Бурганны угап билбээн-дир, чүгө дээрге Бурган – ынакшыл-дыр. ⁹Улус Ону дамчыштыр амыдыралды алзын дээш, Бодунуң эр чаңгыс Оглун бо делегейге чорудупкаш, Бурган ооң-биле биске Бодунуң ынакшылын көргүскен-дир. ¹⁰Ёзулут ынакшыл бистиң Бурганга ынакшый бергенивисте эвес, а Ооң биске ынакшылын көргүзүп, бачыттарывысты арылдырар өргүлдү – Бодунуң Оглун бисче чорутканында болдур ийин. ¹¹Ханы ынак эш-өөр, Бурган биске ынчалдыр ынакшаан болганда, бис база бот-боттарывыска ынак болур уjurлуг бис. ¹²Бурганны кым-даа, кажан-даа көрүп көрбээн, ынчалза-даа бот-боттарывыска ынак болзувусса, Бурган бис-биле тудуш харылзаалыг амыдырай бээр база Ооң бисте бар ынакшылы эчизинге чеде бээр. ¹³Бурган-биле харылзаалыг амыдырай бергенивисти база Ооң бистиң-биле кады амыдырай бергенин Ооң биске Бодунуң Сүлдезин хайырлаанындан билип ап болур бис. ¹⁴Бурган Ада Бодунуң Оглун бо делегейниң улузун камгалазын дээш чорудупканын көргөн бис, ону херечилеп тур бис. ¹⁵Иисусту Бурганның Оглу-дур деп хүлээп көөр кижиги-биле Бурган тудуш харылзаалыг-дыр, ол кижиги база Бурган-биле харылзаа тудар. ¹⁶Бурганның биске ынакшылын билип алгаш, аңаа бүзүрөп, ону хүлээп алдывыс. Бурган дээрге ынакшыл-дыр, ынчангаш ынакшылга бүргедип амыдырап чоруур кижиги Бурган-биле харылзаалыг артар болгаш, Бурган база ооң-биле кады амыдыраар. ¹⁷Бистиң ынакшылывыс эчизинге чеде берген болганда, шииткел хүнүндө коргуш чок болур бис, чүгө дээрге бо делегейге Христоска дөмейлешкен-дир бис. ¹⁸Ынакшыл бар болза, коргуушкун шуут турбас. Харын-даа эчизинге четкен ынакшыл коргуушкунну үндүр сывырыштар. Коргуушкун кеземче-биле харылзаалыг, а коргуп чоруур кижиги ынакшылдың эчизинге четпээн кижиги болур. ¹⁹Бурган баштай биске ынакшаан боорга, бис ынак-тыр бис. ²⁰«Бурганга ынак мен» – дээр, а бодунуң ха-дуңмазын көөр хөңнү чок кижиги – мегечи-дир, чүгө дээрге көрүп чорууру эжинге ынак эвес кижиги көрүп көрбээни Бурганга канчап ынак боорул? ²¹Христостуң биске арттырып каан чагы бо-дур: «Бурганга ынак кижиги бодунуң ха-дуңмазынга база ынак болур уjurлуг».

Chapter 5

¹Иисусту Христос -тур деп бүзүрээр кижиге бүрүзү Бурганның ажы-төлү болур. Адазынга ынак кижиге бүрүзү Ооң ажы-төлүгө база ынак болур. ²Бурганга ынак база Ооң чагыгларын сагып чоруур болзувусса, Бурганның ажы-төлүгө ынаавысты оон билип алыр бис. ³Бурганга ынаавысты Ооң чагыгларын күүсеткенивис-биле көргүзөр бис, а Ооң чагыгларын күүседир берге эвес. ⁴Чүгө дээрге Бурганның ажы-төлү болур кижиге бүрүзү бо делегейни тиилээр, а ол тиилелге бистиң бүзүреливис ачызында чедип алдынар. ⁵Ынчангаш Иисус – Бурганның Оглу деп бүзүрөөн кижиден өске, кым бо делегейни чаалап алырыл? ⁶Кым бисче суглут база ханныг келген ийик? Иисус Христос-ла болгай. Ол бисче чүгө суглут эвес, а суглут база ханныг келген. Ооң херечизи – Сүлдө -дир, чүгө дээрге Сүлдө алыс шынныг болур. ⁷Ындыг-дыр деп херечилээн үш херечи бар: ⁸Сүлдө, суг база хан ол-дур. Олар шупту чаңгыс-ла ол чүүлдү херечилеп турар. ⁹Бир-тээ бис улустуң херечилээнин хүлээп алыр болганывыста, Бурганның херечилелин оон оранчок чугула кылдыр хүлээп көөр ужурлут бис. А Бурганның херечилээни мындыг: Ол Бодунуң Оглуңуң дугайында херечилээн-дир. ¹⁰Бурганның Оглуңга бүзүрээр кижиге ол херечилелди бодунуң сеткилинге шыгжап чоруур. А Бурганның чугаалаан чүвезинге бүзүрөөс кижиге Ону мегечи кылдыр көргүзөр, чүгө дээрге ол Бурганның Бодунуң Оглуңуң дугайында херечилелинге бүзүрөөс-тир. ¹¹А ол херечилел мындыг: Бурган биске мөңгө амыдыралды хайырлаан, ол амыдырал Ооң Оглуңда бар. ¹²Кым Оглу-биле харылзаалыгыл, ол кижиде амыдырал бар, а кымда Бурганның Оглу-биле харылзаа чогул, ол кижиде амыдырал чок. ¹³Бурганның Оглуңуң адынга бүзүрөөш, шуптуңар мөңгө амыдыралдыг бооруңарны билип алзыннар дээш, мен бо бүтүнүң дугайында силерге биждим. ¹⁴Ооң күзел-соруунга чүүлдештир кандыг-бир чүүлдү Оон мөргүп дилээр болзувусса, Ол бисти дыңнаар деп, Бурганга ыяк бүзүрээр бис. ¹⁵Оон чүнү-даа дилээр болзувусса, Ол бисти дыңнаар деп билир болганывыста, Оон чүнү-даа дилезивиссе, ол чүүлдү алырывысты база билир-дир бис. ¹⁶Кандыг-бир кижиге өлүмгө чогул чедирбес бачыт үүлгедип турар эжин көрүп кагза, ол эжи дээш мөргүүр ужурлут, Бурган ынчан демги эжинге амыдыралды хайырлаар. Мен өлүмгө чогул чедирбес бачыт-биле холбашкан улус дугайында чугаалап тур мен. Өлүмгө чедире бээр бачыт база бар болгай. Ындыг бачытка борашканнар дээш мөргүңөр дивейн тур мен. ¹⁷Бурганга шынчы эвес үүлгедиг бүрүзү-ле бачыт болур, ынчалза-даа дорт-ла өлүмгө чедирбес бачыт база бар. ¹⁸Бурганның ажы-төлү апарган кижиге бачыт үүлгедирин уламчылавас дээрзин билир бис. Чүгө дээрге Бурганның Оглу ону кадагалаар база эрлик аңа хора чедирип шыдавас. ¹⁹Бүгү делегей эрликтин чагыргазының адаанда-даа турар болза, Бурганның ажы-төлү болурувусту билир бис. ²⁰Ол ышкаш Бурганның Оглуңуң келгенин база алыс шын Бурганны билип алзыннар дээш, биске угаап билиишкинни эккелгенин билир бис. Ынчангаш бис алыс шын Бурган-биле сырый харылзаалыг амыдыраар бис, чүгө дээрге Ооң Оглу Иисус Христос-биле харылзаалыг-дыр бис. Ол дээрге алыс шын Бурган-дыр, Ол дээрге мөңгө амыдырал-дыр. ²¹Ажы-төлүм, дүрзү-бурганнарга мөгейбейн, оюп чоруңар.

2 John

Chapter 1

¹Бурганның шилип алганы Душтуу Кыска база Ооң ажы-төлүгө алыс –шынга бүзүрөөн ажы-төлүгө, алыс-шын-биле силерге ынак Эң улуңардан. Чуг-ле мен эвес база алыс шынны билип алганнардан. ²Бисти бүргеп чоруур мөңгөдө бистиң биле кады алыс шынның ачызында. ³Бурган Адавыстан база Ооң Оглу Иисус Христостан келген авырал, ачы-буян, тайбың силерге алыс шын база ынакшыл - биле болзунам. ⁴Сээң ажы-төлүң аразында Адавыстан алганывыс алыс шынның чагыгларын сагып чоруур ажы-төлүңү тып алганым дээш аажок өөрдүм. ⁵Ам силерге Душтук Кыска чаа чагыг эвес, а эгезинден турган чагыгны биждим. Бот - боттарывыска ынак болурувусту диледим. ⁶Ынакшыл ол дээрге Бурганның чагыгларын сагып амыдыраары болгай. Эң - не эгезинден дыңнаанывыс сагыр ужурлут чагыглары ол-дур. ⁷Иисус Христос чер кырынче кижиге мага-боттуг чедип келгенинге бүзүрөөс хөй санныг мегечилер бо делегейде чедип келгеннер. Олар Иисус Христостуң удурланыкчылары болгаш мегечилер. ⁸Бот бодуңарны көрүңер, чүнү кылганывыс ону чидирбейн бүрүн шаңналды алырывыс дээш. ⁹Кым Христостуң өөредиин хажыдып, ол өөредигден өскээр барганыл ында Бурган-биле харылзаа чок. А кым Христостуң өөредиинге шынчы бооп артканыл ол кижиде Адазы-даа Оглу-даа бар. ¹⁰Кым ол өөредигни суртаалдавайн чоруурул, ооң амыр-мендизин айтырбаңар база бажыңыңарже хүлээвеңер. ¹¹Чүгө дизе ындыг кижиниң амыр-мендизин айтырар болзуңарза ооң каржы үүлгедиглериниң киржикчизи апаар

сен.¹²Силерге хөйүнү бижикседим, ынчалза-даа будук-биле саазынга биживейн, бот-боттарывыстың арыннарывысче көржүп алгаш чугаалажып чеде бээримге идегээр-дир мен ынчан өөрүшкүвус долу болзун дээш. ¹³Бурганга шилиттинген угбавыстың ажы-төлүндөн сеңээ байыр чедирип олур мен.

3 John

Chapter 1

¹Мээң сеткилимден ынак эргим Гаийге эң улууңардан байыр. ²Эргимим! Сеткил-чүрээңниң кадыы дег, мага-бодуңуң кадык болуру дээш база бүгү-ле чүүлдерге чедишкинниг болуруң дээш мөргүп тур мен. ³Чамдык бүзүрөөн акы-дуңмавыс биске келгеш, алыс шынга бердингениңни база алыс шынның оруу-биле бар чыдарыңны херечилээрге, аажок өөрүдүм. ⁴Ажы-төлүм алыс шынның оруун эдерген деп билип аарындан артык өөрүшкү меңээ турбас! ⁵Эргимим! Олар-биле танышпас-даа болзуңза, бүзүрөөн акы-дуңмавыстың чаагай чоруу дээш ак сеткилдиг ажылдап чоруур-дур сен. ⁶Олар сээң ынакшылың дугайында бүгү чыыштың мурнунга чугааладылар. Ам оларның чорук-херээн уламчылаарыңга дузалажыр болзуңза, ол чорууң Бурганның мурнунга төлөптиг болур. ⁷Чүгө дээрге олар Христоска бараан болуп, өске чоннар улузундан чүнү-даа албайн чоруур улус-тур. ⁸Ындыг улусту деткиир ужурлуг бис. Ынчангаш бис оларның алыс шынның тарадыкчыларының киржикчилери боор бис. ⁹Мен христиан ниитилелче чагаа бижидим, ынчалза-даа оларны удуртуксап турар Диотреф дээрзи бистиң чугаалаан чүвевисти хүлээп албас-тыр. ¹⁰Ылап-ла ынчангаш, мен ынаар чеде берзимзе, ооң чүнү кылып турарының дугайында сагындырар мен. Ол бистиң дугайывысда каржы хоп чугааны тарадып турар. Ынчалза-даа ол безин аңаа эвээш болган, боду-даа акы-дуңмавысты хүлээп албайн турар, өске улустуң-даа ону кылырынга шаптык кадып, хүлээп алыр күзелдиг улусту хоруп, оларны церковьдан үндүр сывыртап турар! ¹¹Ханы ынак дуңмам! Кандыг-даа бузутту эвес, а чүгле буянны өтгүнүп көр. Буянныг херектер кылып турар кижилер Бургандан укталган болур. Бузут үүлгедип турар кижилер Бурганны көрбөөн боор ¹²Димитрийни шупту улус эки кижилер деп үнөлээр болду, алыс шын боду-ла ол дугайында херечилеп турар-дыр; бис база ол дээш дагдындывыс, а херечилеливис шынның дээрзин билир болгай сен. ¹³Оон-даа хөй чүве дугайында сеңээ бижип, чугаалап болур турдум, ынчалза-даа ону демир-үжүк-биле саазынга бижиир хөңнүм чогул, ¹⁴удавас сээң-биле арын көржүп ужуражырымга база аравыста хөөрежи бээривиске идегеп тур мен. ¹⁵Амыр-тайбыңны күзедим. Сээң өңнүктерин байыр чедирип тур. Шупту эш-өөрүвүске, кижилер бүрүзүңге тус-тузунда, байырдан чедирип көр.

Jude

Chapter 1

¹Иисус Христостуң чалчазы, Иаковтуң дуңмазы Иудадан байыр. Бурган Аданың кыйгырып алганы, Иисус Христостуң кадагалап чорууру улуска бижидим. ²Бурганның авыралы, амыр-тайбыңы болгаш ынакшылы силер бүгүдеге өзүп көвүдесин. Меге башкылар! Ханы ынак эш-өөр! Силерге шуптувустуң ап турарывыс камгалап дугайында бижиирин бодап турзумза-даа, Бурганның Бодунуң улузунга чаңгыс удаа болгаш кезээ мөңгөде хайырлааны бүзүрөл дээш чаныш-сыныш чок туржууруңарны күштүү-биле дилеп, чагаа бижииримниң эргежок чугулазын билдим. ⁴Чүгө дээрге Дээрги-Чаяакчыны хүндүлевес, боттарының самыын чуртталгазын чажырып, Христостуң авыралын самыралга орнап алгаш, Бижилгениң баш удур чугаалааны шийткелге төлөптиг улус силерниң араңарже бүдүү кире берген-дир. Олар дың чаңгыс Чагырыкчывысты, Дээргивис Иисус Христосту хүлээвейн турарлар. ⁵Ол бүгүнү билир-даа болзуңарза, Дээрги-Чаяакчы Бодунуң чонун Египеттен үндүрүп эккелгеш, камгалаанын база Аңаа бүзүрөөн улусту сөөлүндө барып узуткап каанын силерге сагындырар боладым. ⁶Бурганга чагыртпас дээш, алдар-атка бүргедип чурттаар ужурлуг боттарының черин каапкаш чоруй барган дээрниң төлээлерин өндүр улут шийткел хүнүндө кезедири-биле кинчилээш, алды оранның дүмбейинде тудуп турар. ⁷Содом биле Гоморраның болгаш оларның чоогунда хоорайларның чурттакчылары самыралга алзып, бужар хевир-биле бирикшижип тургаш кезээ мөңгөде чалбыштыг отка өртенир салым-чолга таварышкан. ⁸Араңарже бүдүү кире берген улус база шак ынчаар мага-боттарын бужартадып, дээди эрге-чагырганы хүлээп көрбөстөп, өндүр улут күштерни бак сөглөп турарлар. ⁹Дээрниң дээди төлээзи Михаил Моисейниң мага-бодунуң дугайында эрлик-биле маргыжып тура, ону шиидерин дидинмейн: "Дээрги-

Чаяакчы Боду сени хоругдазын"- дээн. ¹⁰А олар боттарының билбес чүвезин бак сөглөп турарлар. Адыгуузунар ышкаш согур меделеринге чагыртып тургаш, алызы барып узуткаттырар. ¹¹Ол улус ат болур! Олар Каинниң шилип алган оруун эдергеш, Валаам ышкаш ажык-кончаа сүргеш, Корактың тура-халыышкынынга киришкен улус дег, шупту узуткаттырып каарлар. ¹²Силерниң ынакшылыңар илерээр дой-чыыштарга ындыг улус дүлгээзинниг күткүкчүлөр болу бээр, коргуш чок дойлап, тоттур чемненирлер. Олар хатка сывыртаткан чаъс чок булуттар дег, күзүн безин дүжүдү чок, дазылындан тура тырттырган, ийи дакпыр өлгөн ыаштар ышкаш. ¹³Оларның чүдек-бужар херектери далайның көвүктелип калчаараан чалгыы-даа дег, дүмбей караңгыны кезээ мөңгеде кадагалаан, улчуп-тоян сылдыстар-даа дег. ¹⁴Өгбевис Адамның чедиги салгалы болур Энох база оларның дугайында өттүр билип медеглээн болгай: "Дыңнаңар даан, Бодунуң сая-түмен ыдыктыг төлээлерин эдерткен Дээрги-Чаяакчы чедип кээр. ¹⁵Ол чедип келгеш, Дээрги-Чаяакчыны хүндүлевес бачыттыг улусту Аңаа удур сөглээн сөстери дээш база Аңаа таарымча чок ажыл-херектери дээш сойгалап, оларның шуптузунга шииткел онаар". ¹⁶Ындыг улус үргүлчү химиренир, өскелерни буруудадыр, боттарының бачыттыг күзээшкиннериниң аайындан эртпес улус-тур. Улуургап чугааланыр, амы-хууда ажык-кончаа алыксааш, чамдык улуска чашпаалап чоруурлар. Иисус Христостуң келири ¹⁷А силер ханы ынак эш-өөр, Дээргивис Иисус Христостуң Элчиннериниң эң баштай чугаалап турган чүүлдерин сактып чоруңар. ¹⁸Олар силерге: "Сөөлгү үе кээрге, Бурганны хүндүлевес, бачыттыг күзээшкиннериниң аайындан эртпес кочуургактар тыптып кээр"- деп чугаалааннар. ¹⁹Ындыг улус аңгылажыг эккээр, олар бо делегейге хамааржыр, оларда Ыдыктыг Сүлдө чок. ²⁰А силер, ханы ынак эш-өөр, амыдыралыңарны эң-не ыдыктыг бүзүрелиңерге быжыглап тургузуңар, мөргүлдериңерни Ыдыктыг Сүлдө Боду башкаар болзун! ²¹Бурганның ханы ынакшылының ачызында, бодуңарны шынчы кадагалап, Дээргивис Христос Иисустуң силерни мөңге амыдыралга чедире бээр өршээлин хайырлаарын манаңар. ²²Чигзинип чоруур чамдык улуска өршээлден көргүзүңер. ²³Чамдык улусту оттан ушта соп камгалаңар, а бир чамдыктарыңа өршээл көргүзүп тура, кичээниңер. Оларның бачыттыг мага-боду бужартадып каан хевинге безин дегбейн, чүдексинип чоруңар. Түңнел байыр чедиришкени ²⁴Силерни илдигип кээп дүжеринден кадагалап, Бодунуң алдарының мурнунче кем-буруу чок, өөрүшкүлүг улус кылдыр чедире берип шыдаар Камгалакчывыска, ²⁵Дың чаңгыс мерген угаанныг Бурганга, Дээргивис Иисус Христосту дамчыштыр алдар, өндүр чаагай чорук, күчү-күш, эрге-чагырга эрткен бүгү үелерден бээр, амгы үеде болгаш кезээ мөңгеде доктаазын! Аминь.

Revelation

Chapter 1

¹Удавайн болур ужурлуг бүгү чүүлдү Бурганның, Аңаа чалчаларыңа көргүссүн дээш, Бурган Иисус Христоска ажыдыышкын берген. Ол Бодунуң чалчазы Иоаннче дээрниң төлээзин таварыштыр, ол ажыдыышкынны, аңаа көргүскен, ²Бурганның сөзүн болгаш Иисус Христостуң бадыткап база бодунуң чүнү көргенин дугайында ол херечилээн. ³Өттүр билген бо медеглелди номчуп турар кижиге база ону дыңнап, ында бижээн чүүлдү сагып турар улус амыр-чыргалдыг, чүте дээрге үези чоокшулаан-дыр. ⁴Ол Бодунуң Чагыргазын бистен тургускаш, бисти Бодунуң Адазы Бурганның бараалгакчылары кылып кагды. Алдар болгаш күчү-күш кезээ мөңгеде Аңаа доктаазын! Аминь! ⁴⁻⁵Асия девискээринде чеди христиан ниитилелге Иоанндан байыр: ам бар, черле турган, оон чедип кээр Ооң дүжүлгезиниң баарында турар чеди сүлдеден база шынчы Херечи, өлүтлөр аразындан катап дирилген улустуң баштайгызы, черниң хамык хааннарының Чагырыкчызы Иисус Христостан келген авырал биле амыр-тайбың силерге доктаазын. Аңаа, Кым биске ынак, Ол бисти бачыттарывыстан Бодунуң ханы-биле арыглады Иисус булуттар-биле бүргеттип алган чедип кээр. Ынчан карактыг кижиге бүрүзү, Ону өттүр шанчып кааннар безин, көрүп каар. Ооң мурнунга черде бүгү чоннар Ооң ажыын ажып ыглажыр. Ылап-ла ындыг, аминь! ⁸«Мен дээрге Альфа болгаш Омега-дыр мен, Мен Эгези болгаш Төнчүзү –Мен ам бар мен, черле турган мен, оон чедип кээр мен, Күчү-Күштүт мен» - деп, Дээрги-Чаяакчы чугаалаан. ⁹Мен-Иоанн акыңар, Иисус-биле харылзаалыг болгаш, Ооң Чагыргазыңа хамааржыр бүгү улуска таваржыр хилинчекти деңге шыдажып эртип турар бирээңер мен. Бурганның медээзин база Иисусту шынныы-биле херечилээним дээш, Патмос деп ортулукче шөлүдүпкен турдум. ¹⁰Дээргиниң хүнүнде Сүлдениң күжүңге башкартышкан тургаш, артымда труба үнү дег ыткыр үннү дыңнап кагдым, «Мен дээрге Альфа болгаш Омега-дыр мен, Мен Эгези болгаш Төнчүзү Мен. ¹¹Ол үн мынча дээн: «Көрүп турар бүгү чүүлүңнү номга бижээш, Асияда чеди христиан ниитилелдерже: Эфес, Смирна, Пергам, Фиатира, Сардис,

Филадельфия болгаш Лаодикияже чорудувут». ¹²Мен ынчан чүү мындыг үн мээң-биле чугаалажып турар чоор деп, хая көрүнгөш, чеди алдын чырыткы көрүп кагдым, ¹³Ол чеди чырыткының ортузунда Кижиги Оглунга дөмей Кижини көрүп кагдым. Ол узун эдектерлиг хептиг база хөрээнде алдын кур куржанган болду. ¹⁴Ооң бажының дүгү хар дег болгаш дүк дег ак, а карактары оттуң чалбыраажы ышкаш чайнап турду. ¹⁵Ооң буттары эзилдирер суугуда хүлер дег чайынналды, а үнү шапкын агым сутнуң даажынга дөмей болду. ¹⁶Ол Бодунуң оң холунда чеди сылдыс туткан, а Ооң аксындан аажок чидиг хылыш уштунуп органзыг көстүр болду. Ооң арын-шырайы чайыналган чырык хүн дег болду. ¹⁷Кажан Мен Ону көрүп кааш, өлүг кижиги дег, Ооң мурнунче доңгая кээп дүштүм. Ол оң холун эктимге салгаш, мынча диди: «Кортпа. Мен Баштайгызы болгаш Сөөлгүзү-дүр мен, ¹⁸Мен дириг мен. Өлген турдум, ынчалза-даа: ам кезээ мөңгедө дириг-дир мен! Тамы болгаш өлүмнүң дүлгүүрлери – Менде. ¹⁹Ынчангаш көрүп турарың, ам болуп турар болгаш ооң соонда болур хамык чүүлдү бижип каг. ²⁰Мээң оң холумга көргениң чеди сылдыстың болгаш чеди алдын чырыткының чажыды мындыг: чеди сылдыс болза дээрниң чеди төлээзи-дир. Дээрниң ол чеди төлээзи чеди христиан ниитилелге хамааржыр, а чеди чырыткы дээрге чеди ниитилел боттары ол-дур».

Chapter 2

¹«Эфесте христиан ниитилелдин төлээзинге бижи: Оң холунда чеди сылдыс туткан база чеди алдын чырыткы аразында кылаштап турар Кижиниң медеглээн сөстери бо-дур. ²Силерниң чүнү кылганыңарны, аар-берге ажил-херээңерни, үр шыдажып келгениңерни билир мен. Бузуттуглар-биле эптеш чогуңарны-даа база боттарын элчиннер бис дижир, ынчалза-даа ындыг эвес улусту хынап көргөш, оларны мегечилер деп тодаратканыңарны-даа билир мен. ³Силерниң шыдамыңар, Мени дээш хөй бергени ажып эрткениңер база ол бүгүден могап-шылавааныңар меңээ билдингир. ⁴Ынчалза-даа силерге удур сагыжым база бар: Меңээ баштайгы ынакшылыңарны ам чидирипкен-дир силер. ⁵Ынчангаш кайыын, андарлып дүшкениңни сактып кел! Бачыттарыңарны миннип, эгезинде кылып турган ажил-херээңерни кылыңар. Ынчанмас болзуңарза, Мен сеңээ удавас келгеш, бачыттың билинмес болзуңза, сээң чырыткыңны туружундан чайладыр идиптер мен. ⁶Ындыг-даа болза, Мээң оларны көөр хөңнүм чогу дег, николаиттерниң үүлгедиглерин көөр хөңнүңер чогу силерни эки талазындан көргүзүп кээр-дир. ⁷Дыңнаар кулаа бар кижиге бүрүзү Сүлдениң христиан ниитилелдерге чүнү чугаалаанын дыңназын. Мен тиилээн кижиге Бурганның дываажан-сесерлиинниң ортузунда турар амыдыралдың ыяжындан чимис чиир эргени хайырлаар мен». ⁸«Смирнада христиан ниитилелдин төлээзинге база бижи: Баштайгының болгаш Сөөлгүзүнүң, өлгөш, оон катап Дирилген чугаалап тур. ⁹Мен силерниң хилинчээңерни, яды-түреңиңерни база херек кырында бай-даа болзуңарза ажил-херээңерни билир мен, Боттарын „иудейлер бис“ дижип турза-даа, херек кырында ындыг эвес, а эрликке чагырткан бөлүк улустуң силерни куду-көрүп, карартып турарын база билир мен. ¹⁰Шыдажып эртер ужурлуг хинчектен кортпаңар. Эрлик силерни күткүүр дээш, кара-бажыңче кирип октаптар, аңаа он хонук иштинде хинчектенер силер. Өлгүжеге чедир Меңээ шынчы болуңар, Мен оон силерге шаңнал кылдыр мөңгө амыдыралды бээр мен. ¹¹Дыңнаар кулаа бар кижиге бүрүзү Сүлдениң христиан ниитилелдерге чүнү чугаалаанын дыңназын: Тиилээн кижиге ийиги өлүм хора чедирбес!» ¹²«Пергамда христиан ниитилелдин төлээзинге бижи: Аажок чидиг хылыш Эезиниң чугаалаан сөстери бо-дур. ¹³Билер мен: эрликтин дүжүлгези бар черде чурттап турар силер. Мээң шынчы херечим Антипаны эрликтин чурттаан черинге-силерниң хоорайыңарга өлүрүп каан үеде безин Меңээ бүзүрелиңерден ойталавааныңарны, Меңээ шынчы бооп артканыңарны билир мен. ¹⁴Ындыг-даа болза, Мээң силерге удур чугаалаар каш чүүлдерим база бар: силерниң араңардан чамдыыңар Валаамның өөредииң эдерген-дир. А ол израиль чонну бачытче канчаар будаарын Валакты өөредип каан болгай. Олар дүрзү-бурганнарга өргөөн чем чип, самырап турганнар. ¹⁵Мээң көөр хөңнүм чок николаиттерниң* өөредииң эдерип чоруур улус база бар. ¹⁶Ынчангаш бачыттарыңар минниңер, ынчанмас болзуңарза, Мен удатпайн чедип келгеш, аксымдан үнүп орап хылыш-биле ындыг улуска удур дайылдажыр мен. ¹⁷Дыңнаар кулаа бар кижиге бүрүзү Сүлдениң христиан ниитилелдерге чүнү чугаалаанын дыңназын:»¹⁸«Тиилээн кижини Мен манна деп чажыт чем-биле чемгерер мен. Оон ыңай тиилекчи бүрүзүңге ак дашты бээр мен: ында ону алган кижиден өске, кымның-даа билбези чаа атты бижээн». ¹⁸«Фиатирада христиан ниитилелдин төлээзинге бижи: Карактары оттуң чалбыгы дег, буттары чайыннаан кылагар хүлер дег Бурганның Огунуң чугаалаан сөстери бо-дур. ¹⁹Силерниң ажил-херээңерни, ынакшылыңарны болгаш бүзүрелиңерни, бараан болуушкунуңарны база үр шыдажып келгениңерни билир мен. Эгезинде кылып турганыңардан хөйүнү кылып турарыңарны-даа билир мен. ²⁰Ынчалза-даа силерге удур сагыжым бар: медээчи мен деп адаттыңан Иезавел дээр херээжен-биле эптежип турар-дыр силер. А ол бодунуң өөредии-биле Мээң чалчаларымны мегелээрге, олар самыраарынче база дүрзү-бурганнарга өргөөн чем чииринче сундугар-дыр. ²¹Мен ол херээженге бачыттарын минниңер үени бердим, ынчалза-даа ол бодунуң самыраан амыдыралындан ойталап мининмеди. ²²Мен ам ону ооң-биле кады самырап турганнарны база олар бачыттарын билинмес болза, аажок улут хинчекиң дөжөөнче октаптар мен. ²³Иезавелди эдерген улусту узуткаар мен. Улустуң чүректерин, угаан-бодалын, Шенеп турар Кижиге дээр-ле Мен-дир дээрзин бүгү христиан ниитилелдер билип алзын. Мен кижиге бүрүзүңге ооң кылган ажил-херээңер эзугаар бээр мен. ²⁴Фиатирада арткан улуска – шак ол бузуттуг өөредигни эдербейн, эрликтин ханы чажыттары дижир чүүлдерни шинчилевейн чоруур силерге чугаалап каайн: силерге өске кандыг-даа аар-чүк чүдүрбес мен. ²⁵Чүтле Мен келгичемге чедир силерде бар чүүлдү шыңгыы эдериңер. ²⁶Тиилээн база Мээң ажил-херээмни эчизинге чедир кылып келген кижиге, аңаа чоннарны чагырар эргени бээр мен, ²⁷Мээң Адамдан алган эргем ышкаш, дой савалар ышкаш олар буступ каар, оон оларны демир мерге-биле башкаар мен, ²⁸база Аңаа эртенги сылдысты бээр мен. ²⁹Дыңнаар кулаа бар кижиге бүрүзү Сүлдениң христиан ниитилелдерге чүнү чугаалаанын дыңназын».

Chapter 3

¹«Сардисте христиан ниитилелдин төлээзинге бижи: Бурганга бараалгаан чеди сүлдени чагырган, чеди сылдысты туткан Кижиниң медеглээн сөстери бо-дур. Мен ажыл-херээңерни билир мен. Сен бодуну дириг мен дээр сен, херек кырында өлүг сен. ²Кичээнгейлиг бол, база өлүм бо чоокшулаан-деп быжыглан. Чүте дээрге, кылган ажыл-херээң ам-даа Мээң Бурганымның мурнунга чедимчелиг эвезин көрдүм. ³Сактып кел, чүнү хүлээп, дыңнааныңны, база бачыттың миннип камгала. Ынчангаш, кичээнгейлиг болбас болзуңза Мен сенче, оор ышкаш, хенертен чедип кээр мен. А кайы үеде кээримни билбес сен. ⁴Ындыг-даа болза, Сардисте силерниң араңарда боттарының хевин хирге бораваан каш кижиге бар-дыр. Олар Мээң-биле кады ак хептерлиг чоруур, чүте дээрге төлептиин көргүскеннер. ⁵Тиилээн кижиге ак хеп кетер. Мен ооң адын амыдыралдың номундан кажан-даа балавас мен. Харын Адамның болгаш дээрниң төлээлериниң мурнунга ону хүлээп көөр мен. ⁶Дыңнаар кулаа бар кижиге бүрүзү Сүлдениң христиан ниитилелдерге чүнү чугаалаанын дыңназын». ⁷«Филадельфияда христиан ниитилелдин төлээзинге бижи: Давид хаанның дүлгүүрүн эдилээн ыдыктыг болгаш шынның Ээниң медеглээн сөстери бо-дур. Эжикти ол ажыдыпса, кым-даа ону хаап шыдавас, а хаапса, кым-даа ону ажыдып шыдавас. ⁸Силерниң ажыл-херээңерни билир мен. Ынчангаш кымның-даа хаап шыдавазы эжикти силерниң мурнуңарга ажыттым, чүте дээрге силерниң күжүңер шоолуг эвес-даа болза, Мээң сөзүмнү камгалап база Мээң адымдан ойталавадың. ⁹Херек кырында ындыг эвес хирезинде, иудейлер бис дижи мегелээр, эрликке чагырткан бөлүк улус бар-дыр. Мен оларны силерниң мурнуңарга доңгая кээп дүжөрүнчө албадар мен, олар оон Мээң силерге ынаамны билип алыр. ¹⁰Сен Мээң сөзүмге шыдамың көргүстүң. Ынчангаш шенелде үезинде, Мен сени камгалаар мен, бо делегейге хөмө кээр халаптыг шенелделер үезинде Мен силерни кадагалаар Мен. ¹¹Мен удавас чедип кээр мен. Кым-даа силерден тиилекчилерниң шаңналын хунаай бербезин дээш, бодуңарда бар чүүлдү шыңгыы эдериңер. ¹²Тиилээн кижиге Мээң Адамның өргээзинге адагаш апаар база оон кажан-даа үнүп чорбас. Мен ол адагашка Бурганымның адын база Бурганым чурттап турар дээрден бадып кээр чаа Иерусалимниң – Бурганымның хоорайының адын бижип каар мен. Аңаа ол ышкаш Бодумнуң чаа адымны бижиир мен. ¹³Дыңнаар кулаа бар кижиге бүрүзү Сүлдениң христиан ниитилелдерге чүнү чугаалаанын дыңназын». ¹⁴«Лаодикияда христиан ниитилелдин төлээзинге бижи: Бурганың бүгү чаяалгазының эге дөзү, алыс шынның болгаш шынчы херечи Аминь деп аттыг Кижиниң медеглээн сөстери бо-дур. ¹⁵Силерниң ажыл-херээңерни билир мен. Силер соок-даа, изиг-даа эвес силер. Шуут соок азы шуут изиг бооруңарны дыка-ла күзээн мен! ¹⁶Ынчалза-даа изиг-даа, соок-даа эвес, а чылбай болганыңарда, Мен силерни аксымдан үндүр дүкпүрүптейн! ¹⁷Мынча дээр-дир силер: „Мен бай мен, эртин-байлаам эгээртинмес, меңээ ам чүнүң-даа херээ чок“. Ынчалза-даа кижик чогуңарны, чөгенчиг ядыңарны, согуруңарны болгаш шалдаңыңарны билбес-тир силер. ¹⁸Байыңар деп бодазыңарза, сүмем бо-дур: от-биле арыглаан алдынны Менден садып алыңар. Силерниң ыянчыг шалдаңыңар көзүлбезин дээш, ак хептен база садып алыңар. Карааңар көрзүн дээш, каракка чаар эмден база садып алыңар. ¹⁹Ынак улузумну чемелээш, кездир мен. Ынчангаш чүткүлдүг болуңар база бачыттарыңар минниңер. ²⁰Бо Мен эжик артында соктап тур мен. Мээң үнүмнү дыңнааш, эжиин ажыдыптар кижиниң бажыңынче киргеш, ооң-биле кады чемненир мен. ²¹Тиилээш, Ачамның дүжүлгезинге Ооң-биле кады орупканым дег, тиилээн кижиге Мээң дүжүлгемге Мээң-биле кады орап эргени бээр мен. ²²Дыңнаар кулаа бар кижиге бүрүзү Сүлдениң христиан ниитилелдерге чүнү чугаалаанын дыңназын».

Chapter 4

¹Мен ооң соонда көрнүп келгеш, дээрже кирер ажык эжикти көрүп кагдым. Ооң мурнунда мээң-биле чугаалажып турган, труба эткени дег дыңналыр үн меңээ: «Бээр үнүп кел, алызы барып чүү боорун сеңээ көргүзейн» – диди. ²Ол дораан Сүлдениң күжү мени башкара берген. Дээрде, мурнумда турар дүжүлгени база ында саадаан Бурганны көрүп кагдым. ³Ооң арны яшма болгаш рубин деп эртин даштар ышкаш чырып турду, а дүжүлгени изумруд дег челээш шыва алган болду. ⁴Ол дүжүлгени дескиндир ак хептерлиг, баштарында алдын оваадайлар кеткен чээрби дөрт ирей олулар чээрби дөрт өске дүжүлге барын көрдүм.

⁵Кол дүжүлгеден кызаңнааштар кызаңайнып, диңмирээшкин диңмиреп, дааш дыңналды. Ооң баарында Бурганның чеди сүлдези болур чеди оттуг кезек хып турду, ол дээрге Бурганның чеди сүлдези.

⁶Дүжүлгениң мурнунда кристалл дег өттүр көстүр шилдең далайга дөмөй бир чүве бар болду. А хамыктың төвүндө, дүжүлгени долгандыр арты-мурнунда хөй карактыг дөрт дириг амытан турду.

⁷Оларның биргизи арзылаңга, ийигизи бугажыкка дөмөй, үшкүзүнүң арны кижинии дег, а дөрткүзү ужул чоруур эзирге дөмөй чорду. ⁸Дөрт дириг амытанның кайызында-даа алды чалгын бар, бүгү мага-боду, чалгыннарының адаандан бээр, карактар-биле шыптынган болду. Олар хүндүс-даа, дүне-даа могаг чокка: «Черле турган, ам бар, оон чедип кээр Бүрүн Күчүлүг Дээрги-Бурган-Чаяакчы ыдык, ыдык, ыдык!» – деп ырлажып турдулар. ⁹Дөрт дириг амытан дүжүлгеде саадаан мөңгө дириг Бурганны алдаржыдып, алгап-мактап, Аңаа өөрүп четтирип ырлаан санында-ла, ¹⁰чээрби дөрт ирей дүжүлгеде саадаан, мөңгө дириг Бурганның мурнунга доңгая кээп дүжүп мөгөөр чорду. Олар боттарының баштарында оваадайларын дүжүлгениң баарынче салгылааш:

¹¹ «Бистиң Дээрги-Чаяакчы-Бурганывыс, алдарны, мактал-хүндүнү, эрге-чагырганы хүлээп аарыңга төлөптиг сен, чүгө дээрге Сен бүгү чүвени чаяаган сен, ынчангаш бүгү чүве Сээң күзел-сорууңга дүүштүр чаяаттыңган база амыдырап турар» – деп турдулар.

Chapter 5

¹Мен оон дүжүлгеде саадаан Бурганның оң холунда дүрүг-ном көрүп кагдым. Ооң артыгы, иштии талаларын долдур бижээш, чеди таңма-биле аңгылай таңмалаан болду. ²Оон дээрнийң бир күчүлүг төлээзин көрүп кагдым, ол ыыткыр үн-биле: «Таңмаларны адыргаш, дүрүгнү чазарынга төлептиг кым барыл?» – деп айтырды. ³Ынчалза-даа үстүү, ортаа болгаш алдыы ораннарда дүрүгнү часкаш, ооң иштинде чүү барын көөр кым-даа чок болду. ⁴Дүрүгнү часкаш, ооң иштинде чүү барын көөр төлептиг кижиге тывылбас боорга, ишкирнип ыглапкан мен. ⁵Ирейлернийң бирээзи ынчан меңээ: «Ыглава! Давидтийң Дазылы, Иуданың аймаандан үнген Арзылаң тиилээн-дир! Ол чеди таңманы адыргаш, дүрүгнү чазып шыдаар-дыр» – диди. ⁶Мен оон дөрт дириг амытан, ирейлер болгаш дүжүлгениң ортузунда турар Хураганны көрүп кагдым. Ону өргүлгө салган ышкаш көзүлдү. Хураган чеди мыйыстыг база чеди карактыг (Бурганның бүгү чер-делегейже айбылап чорудупканы чеди сүлделиг) болду. ⁷Ол чоокшулап келгеш, дүжүлгеде саадаан Бурганның оң холундан дүрүгнү ап алды. ⁸Ол дүрүгнү ап аары билек, дөрт дириг амытан болгаш чээрби дөрт ирей Хураганның мурнунга доңгая кээп дүштү. Кижиге бүрүзүнүң холунда чадаган база Бурганның улузунуң мөргүлү болур чаагай чыттыг чүүлдер-биле долдурган алдын сава бар болду. ⁹Олар чаа ырыны ырлажы берди: «Дүрүгнү холга туткаш, таңмаларны адырарынга төлептиг сен! Чүгө дээрге Сен өргүлгө салдырткаш, Бодунуң ханың-биле төлээш, янзы-бүрү дылдарлыг аймак, чон, сөөк-язы бүрүзүндөн улусту Бурганга дээш хостап алган сен!

¹⁰ Сен олардан Бурганывыстың бараалгакчыларының чагыргазын тургускан сен, ынчангаш олар чер кырынга хааннаар».

¹¹Мен ооң соонда көрнүп келгеш, дүжүлгө, дириг амытан болгаш ирейлерни хүрээлей турупкан дээрнийң дүк-түмөн төлээлерин көрүп кагдым. ¹²Олар ыыткыр ырлажып турду: «Өргүлгө салган Хураган төлептиг! Ол эрге-чагырганы, эртинге-байлакты, мерген угаанны, күчү-күштү, мактал-хүндүнү, алдарны база алгыш-йөрээлди алырынга төлептиг!» ¹³Мен ооң соонда өртемчейде амылыг чүве бүгүдөзін – үстүү, ортаа болгаш алдыы ораннарда база далайда дириг амытан бүрүзүн дыңнап кагдым. Олар: «Дүжүлгеде саадаан Бурганга база Хураганга кезээ мөңгөдө алгыш-йөрээл, мактал-хүндү, алдар болгаш эрге-чагырга доктаазын!» – деп ырлажып турдулар. ¹⁴Дөрт дириг амытан: «Аминь!» – деп харыылады. Ирейлер оон доңгая кээп дүшкеш, Кезээ Мөңгөдө Дириг Бурганывыска-мөгөйдилер.

Chapter 6

¹Мен оон көөрүмге, Хураган чеди таңманың биргизин адырыпты. Дөрт дириг амытанның бирээзи дээр диңмирээн дег үн-биле: «Чедип кел!» – дээнин дыңнап кагдым. ²Көрүптеримге, мурнумда ак аът турду. Аъттың мунукчузунуң холунда ча бар база аңаа оваадайны тывыскан болду. Ынчангаш ол тиилекчиниң түрүн тыртынып, тиилээр дээш бар чытты. ³Хураган оон ийиги таңманы адырыптарга, ийиги дириг амытанның: «Чедип кел!» – дээнин дыңнап кагдым. ⁴Ынчан өске, шилги аът үнүп келди. Ооң мунукчузунга чер кырындан тайбыңны хунаар база улусту бот-боттарын өлүржүрүнче ыдалаар чөпшээрелди тывыскаш, улуг хылышты берген болду. ⁵Кажан Хураган оон үшкү таңманы адырыптарга, мен үшкү дириг амытанның: «Чедип кел!» – дээнин дыңнап кагдым. Көрүптеримге, мурнумда дас кара аът турду. Ооң мунукчузу холунда деңзи туткан болду. ⁶Дөрт дириг амытанның аразындан үнген, кижин үнүңгө дөмей бир-ле ыт дыңналып: «Бир хуннун ажыл төлевири дээш – кызыл-тастың биче хемчээлин, база бир хуннун ажыл төлевири дээш – арбайның үш биче хемчээлин, а үс биле арагага хора халдатпа!» – диди. ⁷Хураган оон дөрткү таңманы адырыптарга, мен дөрткү дириг амытанның: «Чедип кел!» – дээн үнүн дыңнап кагдым. ⁸Көрүптеримге, мурнумда бора аът турду. Ооң мунукчузун «Өлүм» дээр база ону өлүм оранының ара-албатызы эдерип чорду. Дайын-чаа, аш, аарыг-аржык азы черлик амытаннар дузазы-биле черниң дөрттүн бир кезининиң девискээринге өлүрер эргени оларга берген болду. ⁹Хураган оон бешки таңманы адырыптарга, мен өргүл салыр бедигээш баарында турар улус көрүп кагдым, оларны Бурганның сөзүн медеглээн дээш база шынчы херечилели дээш, өлүрүп каан турган. ¹⁰Олар ыткыр үн-биле алгыржып турдулар: «Ыдыктыг болгаш шынныг Чагырыкчы, ам чеже чылзыр сен?! Бисти өлүргени дээш, черниң улузундан өжээн негээр шииткелин кажан болурул?!» ¹¹Оларның кижин бүрүзүңгө ак хеп берди. Христоска база ынчаар бараан болган чалчаларның – олар ышкаш өлүрткен акы-дуңмазының саны доктааткан хемчээл четкижеге чедир, ам-даа элээн манаарын оларга чугаалап кагды. ¹²Хураган оон алдыгы таңманы адырыпты. Көрүптеримге, чер коргунчуг шимчей берди. Хүн караа качыгдал хеви дег карарып, ай хан дег кыза берди. ¹³Дээрниң сылдыстары, күштүт хат силгээн ыяштан чиг чимис дүшкен дег, черже кээп дүштүлөр. ¹⁴Дүрүт дег дүрүлгөш, дээр ажытталып чиде берди. Даг болгаш ортулук бүрүзү туружундан шимчей берди. ¹⁵Черниң хааннары база чагырыкчылар, шериг баштыңчылары, байлар, эргетеннер база арткан улус – кулдар-даа, хостуглар-даа куйларже болгаш дагларда хаялар аразынче чашты бердилер. ¹⁶Олар даглар болгаш хаяларга: «Бисче кээп дүжүңер, дүжүлгеде саадаан Бургандан база Хураганның килеңинден бисти чажырыңар!» ¹⁷Оларның килеңиниң өндүр улуг хүнү келген-дир, кым ону шыдажыр харыктыгыл?» – деп чаннып турдулар.

Chapter 7

¹Мен ооң соонда черниң дөрт булуңунда турар дээрниң дөрт төлээзин көрүп кагдым: олар чаңгыс-даа хат черже, далайже азы кандыг-даа ыяшче хадывазын дээш, черниң дөрт хадын тудуп турар. ²Оон дириг Бурганның таңмазын тудуп алган, чөөн чүктен кел чыдар дээрниң бир төлээзин көрүп кагдым. Ол кургаг чер болгаш далайга хора чедирер эргени Бурганның берип кааны дээрниң демги дөрт төлээзин кый деп, ыткыр алгырды: ³«Бурганывыстың хамык чалчаларын демдектеп, хавактарыңа таңма баспаан шаавыста, черге, далайга азы ыяштарга хора халдатпаңар». ⁴Бурганның таңмазын базып, демдектээн улустуң саны 144 000 болганын дыңнап кагдым. Олар Израильдин аймак бүрүзүндөн үнгөн улус болган: ⁵Иуданың аймаандан – 12 000, Рувимниң аймаандан – 12 000, Гадтың аймаандан – 12 000, ⁶Асирниң аймаандан – 12 000, Неффалимниң аймаандан – 12 000, Манассияның аймаандан – 12 000, ⁷Симеоннуң аймаандан – 12 000, Левийниң аймаандан – 12 000, Иссахарның аймаандан – 12 000, ⁸Завулоннуң аймаандан – 12 000, Иосифтиң аймаандан – 12 000, Вениаминниң аймаандан – 12 000 кижилер болган. ⁹Ооң соонда көрүптеримге, мурнумда кымның-даа санап күш четпези мөөң чон турду. Янзы-бүрү дылдарлыг сөөк-язы, аймак, чон улус ында бар чорду. Олар дүжүлгениң база Хураганның баарында ак хептерлиг турдулар, а холдарында пальма ыяш будуктары тудуп алган болдулар. ¹⁰Олар ыткыр үн-биле: «Камгалал дүжүлгеде саадаан Бурганывыстан болгаш Хурагандан кээр!» – деп алгыржып турдулар. ¹¹Дээрниң шупту төлээлери дүжүлге, ирейлер болгаш дөрт дириг амытанны долгандыр турдулар. Олар оон дүжүлгениң баарынче доңгая кээп дүшкөш, Бурганга мөгейип: ¹²«Аминь! Алгыш-йөрээл, алдар, мерген угаан, өөрүп четтиришишкин, мактал-хүндү, эрге-чагырга болгаш күчү-күш кезээ мөңгөде бистиң Бурганывысты болур! Аминь!» – деп турдулар. ¹³Оон ирейлерниң бирээзи менден: «Ак хептер кеткен бо чүү улузул? Олар кайыын келгенил?» – деп айтырды. ¹⁴Мен аңаа: «Дээрги, силер бодуңар билир-ле болгай силер» – деп харыыладым. Ол ынчан меңээ мынча диди: «Бо дээрге коргунчуг хилинчекти көрүп эрткен улус-тур. Олар боттарының хевин Хураганның ханынга чутташ, агартыр арыглап алган. ¹⁵Ынчангаш олар ам Бурганның дүжүлгезиниң баарында турупкан, дүн-хүн дивейн, Ооң өргээзинде Аңаа бараан болуп турарлар-дыр. Дүжүлгеде саадаан Бурган олар-биле кады чурттап, майгын-биле дег шутлаар-дыр. ¹⁶Олар моон соңгаар кажан-даа аштап-суксавас. Хүн-даа, оя чиир изиг-даа оларны өрттендир чиртпес. ¹⁷Чүге дээрге дүжүлгениң ортузунда олулар Хураган оларның кадарчызы апаар база амыдырал хайырлаар сут бажынче алгаш баар. Бурган улустуң караанда чаш бүрүзүн чодуп бээр».

Chapter 8

¹Хураган оон чедиги таңманы адырыптарга, дээрге чартык шак иштинде ыржым апарды. ²Мен ынчан Бурганның мурнунда турар дээрний чеди төлээзин көрүп кагдым. Оларга чеди трубаны берген болду. ³Айдызаар алдын сава туткан бир төлээ келгеш, өргүл салыр бедигээштиң мурнунга туруп алды. Бурганның бүгү улузунуң мөргүлү -биле катай дүжүлгениң мурнунда өргүл салыр бедигээшке кывыссын дээш, аңаа эңдерик хөй чаагай чыттыг чүүлдү берген болду. ⁴Чаагай чыттыг чүүлдүң ыжы Бурганның улузунуң мөргүлдери-биле катай дээрний төлээзиниң холдарындан Бурганче көдүрлүп турду. ⁵Дээрний төлээзи оон айдызаар савазын алгаш, ону өргүл салыр бедигээштиң изиг көзү-биле долдургаш, черже шывадапты. Ол дораан черге дааш-шимээн көңгүрөп, диңмирээшкин диңмиреп, чаңнык кызаңнап, чер шимчей берди. ⁶Чеди труба туткан дээрний чеди төлээзи этсиринге белеткенип алды. ⁷Бирги төлээ трубазын этсиптерге, хан-биле холушкак долу болгаш от дүшкеш, черний үштүң бир кезии, ыяштарның үштүң бир кезии база хамык оът-сиген өрттенип калды. ⁸Ийиги төлээ трубазын этсиптерге, чалбырааштыг улуг дагга дөмей бир чүве далайже дүже берди. Далайның үштүң бир кезии хан кылдыр хуула берди. ⁹Далайда амылыг амытаннарның үштүң бир кезии кырылган, корабльдарның үштүң бир кезии узуткаттынган болду. ¹⁰Үшкү төлээ трубазын этсиптерге, чырыткы дег чалбыышталган улуг сылдыс дээрден хемнерний, суг баштарының үштүң бир кезиинче кээп дүштү. ¹¹Сылдыстың адын Ажыг чашпан дээр. Сугларның үштүң бир кезии кужурзуг амданныг апарган. Ол ажыг сугну ишкен эңдерик хөй улус өлгүлээн. ¹²Дөрткү төлээ трубазын этсиптерге, хуннүң үштүң бир кезии, айның үштүң бир кезии, сылдыстарның үштүң бир кезии узуткаттынган, ынчангаш оларның чырыыр үези үштүң биринге кызырлып калган. Хуннүң үштүң бир дуртунда хун караа, а дүннүң үштүң бир дуртунда ай биле сылдыстар чырываस्ताан. ¹³Мен оон көрнүп келгеш, шаары дээрде кылайткан эзирни көрүп кагдым. Ол ыткыр эдип чорду: «Черде чурттаан улуска халаптыг кара халап келди, качыгдал-ла, качыгдал! Этсиринге белең дээрний өске үш төлээзиниң трубалары удавас эде бээр-дир!»

Chapter 9

¹Дээрний бешки төлээзи трубазын этсиптерге, мен дээрден черже кээп дүшкен сылдысты көрүп кагдым. Ол сылдыска тамыже эртер өдүгнүң дүлгүүрүн берген болду. ²Сылдыс тамыны ажыдыптарга, өдүгден ыш, улуг суугудан үнген дег, бүлгүрлүп эгеледи. Ол ыштан хүн караа болгаш дээр кара хөө апарды. ³Ыш аразындан эндерик шартылаа чер кырынче үнүп келди, а оларга скорпионнарны дег күштү берген болду. ⁴Оът-сигенге, ыяштарга база өске-даа үнүшке хора халдатпазын оларга чугаалап каан. Ынчалза-даа хаваанда Бурганның таңмазы бастынмаан улусту шартылаа шап болур турган. ⁵Шартылаага ол улусту өлүрбес, а беш ай дургузунда чүгле аарышкы-биле хинчектээр эргени берген. Ол аарышкы скорпионнар шакканының аарышкызы кара олчаан. ⁶Ол хүннерний дургузунда улус өлүмнү дилей бээр, ынчалза-даа тышпас, өлүм оларның холунче кирбес. ⁷А мөөң шартылаа дайын-чаага белеткеп каан дайынчы аъттар ышкаш көзүлдү. Оларның баштарында алдын оваадайлар дег чүүлдер бар, а арын-шырайы кижин арын-шырайынга дөмейлежир. ⁸Оларның бажының дүгү херэеженнерний чажы дег, а диштери арзылаң азыглары дег. ⁹Шартылааларның хөректеринде демир дег куяк хеп бар, а оларның чалгыннарының даажы дайын-чааже дывыржаан аъттар сөөрткен эндерик хөй дайынчы тергелерний даажы дег дыңналды. ¹⁰Олар скорпионнарны ышкаш шагар кудуруктарлыг боорда, улуска беш ай иштинде хора чедирер күш ол кудуруктарда бар болду. ¹¹Тамының ээзи оларның хааны боор, ооң адын еврейлеп Аввадон, а гректеп Аполлион дээр. ¹²Баштайгы халап эрте берзе-даа, ам-даа ийизи кээр ужурлуг турган. ¹³Дээрний алдыгы төлээзи трубазын этсиптерге, Бурганның мурнунда турар өргүл салыр алдын бедигээштиң дөрт мыйызындан үнген үннү дыңнап кагдым. ¹⁴Ол үн труба туткан дээрний алдыгы төлээзинге мынча диди: «Өндүр улуг Евфрат хемний чанында бектеп каан дээрний дөрт төлээзин хоста». ¹⁵Кижин төрелгетенний үштүң бир кезиин чок кылыры-биле, ол шак, хүн, ай болгаш чыл ужун белен тудуп келген дээрний дөрт төлээзин хостапты. ¹⁶Аъттыг шеригний саны түмөн катап ийи түмөн чеде бээр деп дыңнадым. ¹⁷Аъттарны база оларның мунукчуларын Бургандан ажыдышкынымга көрүп турдум. Олар от ышкаш кызыл, сапфир ышкаш караңгы көк болгаш күгүр дег сарыг куяк шывыгларлыг чорду. Аъттарның баштары арзылаң баштары дег, а оларның аксындан от, ыш болгаш күгүр бүлгүрлүп үнүп турду. ¹⁸Аъттарның аксындан бүлгүрлүп үнген үш халап: от, ыш болгаш күгүр кижин төрелгетенний үштүң бир кезиин кырып кагды. ¹⁹Аъттарның күжү аксында база кудуруунда чоруур болду. Ол кудуруктар улусту шап, хора халдадыр баштарлыг чыланнар дег чорду. ²⁰Кижин төрелгетенний ол халаптарга кырдырбайн арткан кезээ бодунуң үүлгеткен херээ дээш, бачыдын билинмээн. Олар буктарга-даа, көрүп, дыңнап, кылаштап шыдапас алдын, мөңгүн, хүлер, даш болгаш ыяш дүрзү-бурганнарга -даа мөгеерин соксатпааннар. ²¹Арткан ол улус боттарының өлүрүкчү, караң көрнүр, самыраар болгаш ооржу чоруу дээш бачыдын миннип, Бурганче ээлбээн.

Chapter 10

¹Мен ооң соонда Бурганның дээрден бадып олурар бир күчүлүг төлээзин көрүп кагдым. Ол булутка бүргөткөн болду, а ооң бажының кырында челээш чайнап турду. Дээрниң төлээзиниң арны хүн дег, а буттары оттуг чагылар дег болду. ²Ооң холунда ажыдып каан бичежек ном бар чорду. Ол оң буду-биле далайга, а солагай буду-биле кургаг черге туруп алды. ³Ынчангаш арзылаң алгызы дег ыткыр үн-биле алгыра кааптарга, аңаа харыылап, чеди диңмирээшкин диңмирээр болду. ⁴Чеди диңмирээшкин диңмирей кааптарга, мен бижииринге белеткени бердим, ынчалза-даа дээрден мынча дээн үн дыңналды: «Чеди диңмирээшкинниң чугаалаан чүвезин таңмалап, шыгжап ал, ону биживе». ⁵Оон кургаг чер болгаш далайда хары угда турар кылдыр көргеним дээрниң төлээзи оң холун дээрже көдүрүпкеш, ⁶дээрни, черни база далайны оларда бар бүтү чүве-биле катай-хаара чаяаган мөңгө дириг Бурганның ады-биле даңгыраглады. Ол мынча диди: «Моон соңгаар хуусаа чылзыр деп чүве турбас. ⁷Дээрниң чедиги төлээзи трубазын этсиптерге, Бурган Бодунуң чалчалары – медээчилеринге дыңнадып кааны дег, чажыт бодалын төндүр боттандырат!» ⁸Ооң соонда мооң мурнунда дээрден дыңнааным үн база катап меңээ мынча диди: «Баргаш, далай болгаш кургаг черде хары угда турар дээрниң төлээзиниң холундан ажыда салган номну ап ал». ⁹Мен дээрниң төлээзинге чеде бергеш, бичежек номну бээрин диледим. Ол меңээ: «Номну алгаш, чивит. Ону ажырыптарыңга, ол иштиңге ажыг боор, ынчалза-даа аксыңга ары чигири дег амданныг боор» – диди. ¹⁰Мен дээрниң төлээзиниң холундан бичежек номну алгаш, чиптим. Аксымга ооң амданы, шынап-ла, ары чигири дег болду. Ынчалза-даа ону ажырыптарым билек, ол иштимге ажыш диди. ¹¹Оон ол меңээ мынча диди: «Янзы-бүрү дылдарлыг хөй чоннар, аймак-сөөктер, база хааннар дугайында Бурганның медээзин ам база катап суртаалдаар уjurлуг сен».

Chapter 11

¹Оон меңээ даянгыышка дөмей хемчээр мерге бергеш, мынча деп чугаалады: «Барып, Бурганның өргээзин база өргүл салыр бедигээшти хемчээ, ында тейлеп турар улусту сана. ²Ынчалза-даа даштыкы шөлдү хемчээве, чүгө дээрге ону өске чоннар улузунга берипкен-дир. Олар ыдыктыг хоорайны дөргөн ийи ай дургузунда чаза басып кээр. ³Оон Мен Бодумнуң ийи херечимге күштү бээримге, олар качыгдал хевин кеткеш, 1260 хүн дургузунда Бурганның медээзин суртаалдап кээрлер». ⁴Ол херечилер дээрге ийи олива ыяжы болгаш черниң Дээрги-Чаяакчызының мурнунда турар ийи чырыткы ол-дур. ⁵Оларга хора халдадыр дээн кандыг-бир кижиге турар болза, херечилерниң аксындан от аттыккаш, дайзыннарын өрттендир чиптер. Ынчангаш кым оларга хора халдадыксааныл, ынчалдыр өлүртүп каар. ⁶Олар Бурганның медээзин суртаалдап чоруур үеде чаъс чагбазын дээш, дээрни хаар эргени оларга берген. Херечилерде ол ышкыш сугларны хан кылдыр хуулдуруптар база черни кандыг-даа айыыл-халап-биле, кажан күзей-дир, кезедир эрге бар. ⁷Ийи херечи боттарының медээзин төндүр суртаалдаптары билек, тамыдан бир араатан оларже халдаар. Араатан оларны тиилээш, басып каар. ⁸Херечилерниң өлүг мага-боттары оларның Дээргизиниң хере шаптыртканы улуг хоорайның кудумчуларынга чыдар. Ол хоорайның ойзу демдектээн ады – Содом азы Египет. ⁹Янзы-бүрү дылдарлыг чоннарның, аймактарның, сөөк-языларның улузу оларның өлүг мага-боттарынче үш чартык хүн кайгап кээр болгаш оларны хөөржүдерин чөпшээревес. ¹⁰Оларның өлүрткени дээш, черниң чурттакчылары өөрүп-хөглээр база дойлаар, аразында белек солчур, чүгө дээрге ол ийи медээчи кижиге төрөлгөтөнгө хөй хилинчекти эккелген. ¹¹Ынчалза-даа үш чартык хүн эрткенде, Бурганның чорутканы амы-тын медээчилерже сиңниге берген, оон олар бут кырынга туруп келген. Оларны көргөн хамык улус аажок корткан. ¹²Ийи медээчи оон дээрден дыңзыг үннүң оларга: «Бээр үнүп келиңер!» – дээнин дыңнап каан. Олар дайзыннары көрүп турда, оларның мурнунга булут кырынга дээрже көдүрлүп үнө бергеннер. ¹³Таптыг-ла ол өйдө чер аажок күштүг шимчээш, хоорайның оннуң бир кезии буступ калган. 7000 кижиге өлгөн, арткан улус коргуп-сүртеп, дээрде саадаан Бурганны алдаржыдып турган. ¹⁴Ийиги халап ынчалдыр эрткен, ынчалза-даа үшкү халап кел чыткан. ¹⁵Дээрниң чедиги төлээзи трубазын этсиптерге, дээрден: «Бо делегейни чагырар эрге ам Дээргивистиң, Ооң шилээн Христозунуң эргезинде апарган, Ол ам кезээ мөңгөдө хааннаар-дыр!» – дээн ыткыр үннөр дыңналды. ¹⁶Бурганның мурнунга боттарының дүжүлгелеринде олурган чээрби дөрт ирей доңгая кээп дүшкеш, Бурганга мөгөйдилер. ¹⁷Олар мынча деп турду: «Ам бар, черле турган Бүрүн Күчүлүг Дээрги-Бурган-Чаяакчы, Сээң өндүр улуг Чагыргаңны Бодуңнуң холуңче ап, чагырып эгелээниң дээш, Сеңээ өөрүп четтирдивис.

¹⁸ Бүгү аймак-чоннар килеңнеп турду, а ам Сээң килеңиңниң шагы келген-дир. Өлүглерни шиидер болгаш Сээң чалчаларыңны, медээчилериңни база Сеңээ шынчы улусту, Сээң адыңны хүндүткөп көөр улут, биче бүгү улусту шаңнаар үе келген-дир. Черни узуткап турарларны чок кылыр үе келген-дир!»

¹⁹Ынчан дээрде Бурганның өргээзи ажыттынып, көстү берди. Чагыг-керээниң аптаязы ында турарын көрдүм. Ооң соонда кызаңнааштар кызаңнап, диңмирээшкин диңмирөп, чер шимчей берди база улуг долү дүжүптү.

Chapter 12

¹Оон дээрге өндүр улуг кайгамчык демдек – хүн кеткен херээжен көстүп келди. Ооң буттарының адаанда ай бар, а бажында он ийи сылдыс-биле каастаан оваадай кедип алган чорду. ²Ол херээжен сааттыг болду. Ооң божуур ай-хүнү үнген, эъди аарыырга, алгырып турду. ³Дээрге ооң соонда өске кайгамчык демдек – чеди баштыг, он мыйыстыг аажок улуг кызыл улу көстүп келди. Ооң баштарында чеди оваадай кедирген болду. ⁴Ооң кудуруу дээрден сылдыстарның үштүң бир кезиин дүжүр ширбээш, черже шывадапты. Херээжен божуптары билек, ооң Чаш төлүн сыырыптар дээш, улу ооң баарынга турду. ⁵Херээжен бүгү чоннарны демир мерге-биле башкарап Оол божуп алды. Ынчалза-даа Бурган ооң Оглун алгаш, Бодунуң чанында дүжүлгезинче аппарды. ⁶А херээжен ээн ховуже, Бурганның аңаа белеткеп кааны черже дезипти, орта ол дээш, 1260 хүн дургузунда сагыш салып кээр ужурлуг турган. ⁷Дээрге ооң соонда дайын эгеледи: Михаил база дээрниң аңаа чагырткан төлээлери улуга удур, а улу бодунуң төлээлери-биле оларга удур демисежиң үндү. ⁸Ынчалза-даа улу күш четпейн барып, бодунуң төлээлери-биле кады дээрге турар черин чидирипти. ⁹Бүгү делегейни дуурайлаан, эрлик база удурланыкчы деп адаткан ол аажок улуг улу, шаандагы чылан бодунуң төлээлери-биле кады черже дүжүр октаттырыпты. ¹⁰Мен ынчан дээрден ыткыр үннү дыңнап кагдым: «Ам камгалал келди. Ам бистиң Бурганывыс Бодунуң хаан күжүн көргүстү! Ам Ооң шилээн Христозу Бодунуң эргезин көргүстү! Бурганывыстың мурнунга туруп алгаш, ха-дунмавысты хүндүс-даа, дүне-даа буруудадып келген буруудадыкчы дээрден дүжүр октаткан-дыр.

¹¹ Бистиң ха-дунмавыс ону Хураганның ханының ачызында алыс шынны херечилээни-биле тиилээн-дир. Олар өлүрүнден-даа чалданмаан, амы-тынын харамнанмаан-дыр.

¹² Ынчангаш өөрүп-байырлаңар, дээрлер база дээрлерниң чурттакчылары! А чер биле далай, ат болур силер, чүге дээрге эрлик силерже бадып келген-дир! Ол хөлчок килеңнээн, чүге дээрге ооң үези көңгүс эвээш артканын билир-дир».

¹³Черже дүжүр октадыпканын билип кааш, улу Оолду божаан херээженни истеп-сүрүп эгелээн.

¹⁴Ынчалза-даа херээженге ээн ховуга турар чер белеткеп каан, ынаар ужупсун дээш, аңаа улуг эзирниң ийи чалгынын берген болду. Орта ону үш чартык чыл дургузунда ажаап-карактап, улудан дестирип кээр турган. ¹⁵Улу ооң соонда, херээженни чууй шаап аппараттын дээш, аксындан сугну хемгилештир үндүр бүлгүрүптү. ¹⁶Ынчалза-даа чер херээженге дузалашты: ол бодунуң аксын ажыткаш, улунуң аксындан аккан сугну ажырыпты. ¹⁷Улу херээженге медээжок килеңнээш, ооң артып калган ажы-төлү-биле – Бурганның айтышкыннарын сагаан, Иисусту шынны-биле херечилээн улус-биле чаалажыр дээш чорупту.

Chapter 13

¹Улу далай эриинге туруп алды. Мен ынчан далайдан үнүп орар араатанны көрүп кагдым. Ол он мыйыстыг болгаш чеди баштыг, а мыйыстарында он оваадайлыг болду. Ооң баштарында Бурганны дорамчылаан аттар бижээн. ²Мээң көрүп кааным араатан ирбишке дөмей, ооң аспактары адыгны дег, а аксы арзылаңны дег чорду. Улу ол араатанга бодунуң күчүзүн, бодунуң дүжүлгезин база бодунуң аажок улуг эргезин дүжүп берипти. ³Араатанның бир бажында өлүмнүг балыг-даа бар ышкаш көзүлдү, ынчалза-даа ол балыы экирий берген чорду. Бүгү делегейниң улузу кайгап-харап, араатанны эдерип турду. ⁴Араатанга бодунуң эргезин дүжүп бергени дээш, кижини бүрүзү улуга мөгөйдү. Улус араатанга база мөгөйип: «Бо араатан-биле кым деңнежирил, ооң-биле кым демисежиш шыдаарыл?» – дижиш турду. ⁵Бурганны дорамчылаан, турамык сөстөр эдерин аңаа чөпшээрээн болду. Ол дөргөн ийи ай дургузунда чагырар эргени алган. ⁶Араатан аксын ашкаш, Бурганны, Ооң адын, Ооң чурттаан черин база дээрниң чурттакчыларын одап, кармап эгеледи. ⁷Бурганның улузу-биле чаалажыр болгаш оларны тиилээр эргени база аңаа берген. Ол ышкаш янзы-бүрү дылдарлыг аймак, чон база шупту сөөк-языны чагырар эргени аңаа берген. ⁸Чер кырында чурттаан хамык улус-өртемчейни чаяарының бетинде-ле өргүлгө салган Хураганда бар амыдыралдың номунче аттарын кири бижээннеринден өскелери, араатанга мөгөйдилер. ⁹Дыңнаар кулаа бар хамык улус дыңназын! ¹⁰Тудуп алгаш баар ужурулут кижини тудуп алгаш баар. Хылыштан калыр ужурулут кижини хылыш шанчып каар. Ынчан Бурганның улузундан шыдамык чорук болгаш бүзүрел негеттинер. ¹¹Мен оон черден үнүп орар база бир араатанны көрүп кагдым. Ол хураганны дег ийи мыйыстыг, ынчалза-даа улу ышкаш чугаалаар болду. ¹²Ол бирги араатанның өмүнээзинден ооңуу ышкаш бүрүн эргени эдилеп, бүгү бо делегейни база ында чурттаан хамык улусту өлүмнүг балыы экирий берген бирги араатанга мөгөөринче албадап турду. ¹³Ийиги араатан өндүр улуг кайгамчык чүүлдерни кылды: улус көрүп турда, отту безин дээрден бадырып турду. ¹⁴Ийиги араатанга биргизиниң өмүнээзинден кайгамчык чүүлдер кылып арганы берген турган. Ынчангаш ол оозу-биле чер кырында чурттаан хамык улусту дуурайлап каапкан. Черниң чурттакчыларына хылыш-биле өлүмнүг балыглатса-даа, өлбөй барган бирги араатанның дүрзүзүн шуткуурун ийиги араатан дужаады. ¹⁵Ийиги араатанга биргизиниң дүрзүзүн тынгарар арганы бээрге, ол дүрзү чугаалаар база аңаа мөгөйбээн хамык улусту өлүрүп шиидерин дужаар харыктыг апарды. ¹⁶Ийиги араатан бүгү улусту: улут, бичии, бай, яды, хостуг, кул деп ылгал чокка, оң холунга азы хаваанга таңма бастыртып, демдектедиринче албадай берди. ¹⁷Ындыг демдек чок кижини чүнү-даа садып аар азы садар эрге чок турган. А ол демдек дээрге араатанның ады азы ол атты көргүскен сан болур. ¹⁸Борта мерген угаан херек. Угаанныг кым-даа болза араатанның санын санап үндүрүп шыдаар, чүгө дээрге ол сан кижини амытанның адынга дүтжүр 666 деп сан болур.

Chapter 14

¹Мен оон көөрүмге, Сион дагда Хураган турду. Хураганның болгаш Ооң Адазының адын хавактарында бижип демдектээн 144 000 кижиге Хураган-биле кады турар болду. ²Шапкын агым сугнуң дагжааны дег, диңмирээшкынниң диңмирээни азы хөгжүмчүлөргө чадаганнарга ойнаан аялгазы дег, дээрден дыңналган үннү дыңнап кагдым. ³Дүжүлгениң баарынга, дөрт дириг амытан болгаш ирейлерниң мурнунга улус чаа ырны ырлажы берди. Ол ырны чүгле черниң улузундан адыргаш, хостап каан 144 000 кижиге өөренип ап шыдаар турган. ⁴Олар дээрге херээжен кижиге дээп көрбээн, боттарын арыг хевээр кадагалап арттырып алган улус-тур. Олар дээрге, Хураган кайнаар-даа баар болза, Ону эдерер улус-тур. Оларны бүгү кижиге төрөлгөтөнниң иштиңден адыргаш, хостап каан; Бурганга база Хураганга өргүп салган баштайгы дүжүт дег улус ол-дур. ⁵Оларның аксы меге сөстү кажан-даа этпээн, оларда кемниг, бужар чүү-даа чок. ⁶Мен оон Бурганның шаары дээрде ужуп чоруур база бир төлээзин көрүп кагдым. Ол төлээ чер кырында чурттаан бүгү улуска: янзы-бүрү дылдарлыг сөөк-язы, аймак-чон бүгүдөзиге медеглээр дээни мөңгө Буянның Медээлиг болду. ⁷Ол ыткыр мынча диди: «Бургандан коргуп, Ону алдаржыдып мактаңар, чүгө дээрге Ооң шииткелиниң үе-шагы келген-дир. Дээрниң, черниң, далайының болгаш суг баштарының Чаяакчызынга мөгөйиңер!» ⁸Дээрниң ол төлээзиниң соондан ийигизи эдерип: «Ол буурады! Өндүр улуг Вавилон буурады! Хамык чоннарны ооң арагазын – ооң самыралының ажыг арагазын ижеринче албадапкан турган хоорай буурады!» – деп бар чытты. ⁹Дээрниң баштайгы ийи төлээзиниң соондан үшкүзү эдерип, ыткыр мынча деп чорду: «Араатанга азы ооң дүрзүзүңгө кажан-бир шагда мөгөөр база хаваанга азы холунга ооң таңмазын бастыртып алыр кижиге ¹⁰Бурганның килеңиниң дашказынче куткан Ооң хорадаан сагыжының чалаң арагазын ижер. Ындыг кижини дээрниң ыдыктыг төлээлериниң база Хураганның мурнунга отка кыпкан күгүргө хилинчектээр. ¹¹Оларны хинчектээн оттуң ыжы кезээ мөңгөдө өрү көдүрлүр, ынчангаш араатанга азы ооң дүрзүзүңгө мөгөйгөн база ооң ады-биле демдектеткен улуска хүндүс-даа, дүне-даа амыр-дыш турбас». ¹²Ийе, Бурганның улузундан – Бурганның айтыышкыннарын сагыр болгаш Иисуска бүзүрээр бүгү улустан шыдамык чорук негеттинер. ¹³Мен ынчан дээрден мынча дээн үннү дыңнап кагдым: «Мону бижип каг: амдан эгелээш, Дээрги-Чаяакчыга бараан болуп тура, өлгөн улус – амыр-чыргалдыг. Сүлдө мынча деп турар: „Олар ам боттарының аар-берге ажил-херектеринден дыштанып ап болур, а ажил-херектери оларны эдерер-дир». ¹⁴Мен оон көөрүмгө, мурнумда ак булут тур. Ында кижиге оглу ышкаш Кижиге саадап олур, Ооң бажында алдын оваадай, а холунда чидиг хол кадыыры бар болду. ¹⁵Ооң соонда Бурганның өргээзинден дээрниң өске төлээзи үнүп келгеш, булутта саадаан Кижиге: «Хол кадыырын туткаш, кес-ле, чүгө дээрге черде дүжүт быжып, ажаалда үези келген-дир» – деп алгырды. ¹⁶Оон булутта саадаан Кижиге хол кадыырын черже карбаш кылгаш, черниң дүжүдүн ажаап каапты. ¹⁷Оон Бурганның дээрде өргээзинден өске бир төлээзи үнүп келди. Ол база холунда чидиг хол кадыырлыг болду. ¹⁸Ооң соонда өргүл салыр бедигээштен отту чагырар эргелиг база бир төлээ үнүп келди. Ол чидиг хол кадыырлыг төлээге: «Хол кадыырың туткаш, черниң виноград шөлүндө салбактарны кес-ле, чүгө дээрге виноград быжа берген-дир» – деп ыткыр алгырды. ¹⁹⁻²⁰Дээрниң төлээзи хол кадыырын черже карбаш кылгаш, виноградты ажаагаш, ону хоорай даштында чулук сы базар оңгарже октапты. Виноградты, Бурганның өндүр улуг килеңин көргүзүп, сы базыш кааптарга, оортан хемгилештир агып баткан хан агт бажы-биле деңнештир тереңнеп, 1600 стадий черже ага берди.

Chapter 15

¹Мен ооң соонда дээрге база бир өндүр улуг болгаш кайгамчык демдекти көрүп кагдым: чеди халап эдилээн дээрний чеди төлээзи аңаа көзүлдү. Ол чеди халап халаптарның сөөлгүлери болду, чүгө дээрге Бурганның килеңи ооң-биле төнөр чүвө-дир.²Мен оон от-биле холушкан шилдең далайга дөмөй бир чүвө көрдүм, а ол ышкаш тиилекчилерни – араатанны, ооң дүрзүзүн база ооң сан-адын тиилээн улусту көрдүм. Олар Бурганның берген чадаганнын тудуп алгаш, шилдең далай чанынга туруп алгаш,³Бурганның чалчазы Моисейниң ырын база Хураганның ырын ырлажып турдулар: «Бүрүн Күчүлүг Дээрги-Бурган-Чаяакчы, Сээң ажил-херээң өндүр улуг, кайгамчык-тыр! Сээң оруктарың чөптүг болгаш алыс шынныг-дыр, бүгү чоннарның Хааны!

⁴ Сенден кортпас кижиге бар бе, о, Дээрги-Чаяакчы? Сээң адыңны алдаржытпас кижиге тыптыр бе? Чүгө Сен ыдыктыг сен! Хамык чоннар Сеңээ кээп мөгөөрлер, чүгө дээрге Сээң чөптүг ажил-херээңни шупту улус көрүп турар».

⁵Мен ооң соонда дээрде Бурганның өргээзиниң – херечилелдин майгынының – ажыттына бергенин көрүп кагдым. ⁶Оон Бурганның өргээзинден сөөлгү чеди халапты эдилээн дээрний чеди төлээзи үнүп келди. Олар чайынналчак ак арыг лён хеп кедип алган, хөректеринде алдын курлар куржанган болду.

⁷Дөрт дириг амытанның бирээзи ынчан мөңгө дириг Бурганның килеңи долган чеди алдын саваны дээрний ол төлээлеринге үлөп берди. ⁸Бурганның өндүр чырыының болгаш күчү-күжүнүн ыжы Ооң өргээзин бүргөй апкан, дээрний чеди төлээзиниң эккелгени чеди халап төнмээн шаанда, Бурганның өргээзинче кым-даа кирип шыдаваан.

Chapter 16

¹Мен оон Бурганның өргээзинден үнген ыткыр үннү дыңнап кагдым. Үн дээрнийң чеди төлээзинге: «Баргаш, Бурганның килеңи долган чеди саваны черже тө чажыптыңар!» – диди.²Бирги төлээ чоруткаш, савазының иштинде бар чүвени черже тө чажыпты. Араатанның таңмазы-биле демдектеткен, ооң дүрзүзүңге мөгейген улус коргунчуг болгаш аарышкылыг оюлган балыгларлыг апарды.³Ийиги төлээ савазының иштинде бар чүвени далайже тө чажыпты. Суг өлүг кижиги ханы дег хан бооп хуула бээрге, далайда амылыг амытан артпады.⁴Үшкү төлээ савазының иштинде бар чүвени хемнер болгаш суг баштарынче тө чажыптарга, олар хан бооп хуула бердилер.⁵Дыңнаарымга, суг дээш харыылаар дээрнийң төлээзи мынча деп чугаалады: «Ам бар, черле турган Ыдыктыг Бурган, Сээң үндүрген шииткелиң чөптүг-дүр.⁶Чүге дээрге кижилер Сээң улузуңнун база медээчилериңниң ханын төккен-дир. Ынчангаш Сен оларга ханны ижиртиптиң. Олар чогуур кеземчени алды». ⁷Мен оон өргүл салыр бедигээштен: «Бүрүн Күчүлүг Дээрги-Бурган-Чаяакчы, Сээң шииткелдериң чөптүг болгаш алыс шынныг-дыр!» – дээн үннү дыңнап кагдым.⁸Дөрткү төлээ савазының иштинде бар чүвени хүнче тө чажыпты. Улусту от-биле оя чиртир эргени хүнге берген болду.⁹Оларны шыдажыр аргажок от өрттендир чип турду, а олар халаптарны чагырар эргелиг Бурганның адын одап, каргап турдулар. Олар боттарының бачыттарын миннип, Бурганче ээлбедилер база Ооң адын алдаржытпайн бардылар.¹⁰Бешки төлээ савазының иштинде бар чүвени араатанның дүжүлгезинче тө чажыптарга, ооң чагыргазы дүмбейже дүлнү берди, а улус аарыг-хилинчектен дылдарын ызырып турду.¹¹Олар аарышкызы болгаш балыг-бышкыны дээш, дээрде Бурганны одап, каргап турдулар, ынчалза-даа боттарының бачыттыг оруктарын кагдадылар.¹²Алдыгы төлээ савазының иштинде бар чүвени улуг Евфрат хемче тө чажыпты. Чөөн чүктен кээр хааннарга орук ажыдып, хемнийң суу кадып калды.¹³Мен ынчан бөзүр пагаларга дөмей үш бук көрүп кагдым. Олар улунуң, араатанның болгаш меге медээчинийң аксындан үнүп келдилер.¹⁴Ол буктар кайгамчык чүүлдерни кылыптар болдулар. Олар чер-делегейнийң хамык хааннарын эргий кезип, чаалажыры-биле чыып алыр дээш чоруптулар. Ол дээрге Бүрүн Күчүлүг Бурганның өндүр улуг шииткел хүнүнде боор дайын-чаага белеткел-дир.¹⁵«Дыңнаңар, Мен, оор дег, хенертен кээр мен. Улус мурнунга бужартап, шалдаң үне халып келбес дээш, хевин белеткеп алган, одут чыдар кижиги амыр-чыргалдыг».¹⁶Буктар хамык хааннарны еврей дылда Армагеддон дээр черже чыып эккелдилер.¹⁷Оон дээрнийң чедиги төлээзи савазының иштинде бар чүвени агаарже тө чажыпты. Бурганның өргээзинде дүжүлгеден ыткыр үн дыңналып: «Боттанган-дыр!» – диди.¹⁸Ынчан чаңныктар кызаңнап, дааш дагжап, диңмирээшкин диңмирээш, коргунчуг чер шимчээшкини болду. Кижини чаяаган үеден бээр чер ындыг күштүг шимчеп көрбээн! Халаптыг-ла чер шимчээшкини!¹⁹Өндүр улуг хоорай үш кезекке чарлы берген база бүгү чурттарның хоорайлары буступ дүшкен. Бурган улуг Вавилон хоорайны бодап келгеш, Бодунуң савазындан килеңинийң арагазын аңаа ижиртипти.²⁰Хамык ортулуктар чиде берди, даглар артпады. Дээрден улусче бирээзи-ле бир талант деңзилиг долу дүжерге, улус долу халавы дээш, Бурганны каргап турду, чүге дээрге ол халап шуут коргунчуг болган.

Chapter 17

¹Ооң соонда чеди сава туткан дээрний чеди төлээзиниң бирээзи меңээ чедип келгеш, мынча диди: «Бараалы, мен сеңээ улуг хемнер чанында олурган сурагжаан самыыраан херээженниң канчаар кеземче алырын көргүзүп берейн. ²Черниң хааннары ооң-биле самыырап турган, а бо делегейниң улузу ооң самыыралының арагазын эзиртир ижиپ турган». ³Мени оон Сүлде башкаргаш, ээн ховуже ашпарды. Мен аңаа кызыл араатан мунуп алган херээженни көрүп кагдым. Ол араатан Бурганны дорамчылаан аттар-биле үпчү бодун шыптынган, чеди баштыг болгаш он мыйыстыг болду. ⁴Херээжен кып-кызыл болгаш хүрең-кызыл хааннар кедер хептиг, алдын болгаш үнелиг эргине даш база ак шуру каасталгаларлыг болду. Ол холунда самыыраар чоруунуң бужар-багы болгаш хир-чуду-биле долган алдын савалыг чорду. ⁵Херээженниң хаваанда: «Өндүр улуг Вавилон, бо делегейниң хамык самыырааннарының база бужар-багының иези» – деп чажыт уткалыг атты бижээн. ⁶Ол херээжен Бурганның улузунуң база Исусту херечилеп, Аңаа шынчызы дээш өлүрткен улустуң ханын ишкеп, эзирээн болду. Мен ону көргөш, аажок кайгадым. ⁷«Чүгө кайгаарың ол? – деп, дээрний төлээзи менден айтырды. – Мен сеңээ бо херээженниң база ооң мунганы чеди баштыг, он мыйыстыг араатанның чажыдын чугаалап берейн. ⁸Сээң көргөниң араатан кажан-бир шагда дириг турган, а ам өлүг. Ынчалза-даа ол тамыдан ам бир катап туруп кээр, оон ылап шын өлүмүнче чоруптар. Аттарын бо делегейни чаяар бетинде-ле амыдыралдың номунче киир биживээн черниң чурттакчылары араатанче көргөш, кайгап каарлар: ол кажан-бир шагда дириг турган, ам өлүг, ындыг-даа болза, катап чедип кээр. ⁹Ол бүгүнү билип аар дизе, мерген угаан херек. Чеди баш дээрге херээженниң оары чеди тей-дир, ол ышкаш чеди хаан-дыр. ¹⁰Оларның бежи дүжүп калган, бирээзи ам-даа чагырбышаан, өскези ам-даа келбээн, а чедип келгеш, маңаа көңгүс үр эвес үеде турар. ¹¹Кажан-бир шагда дириг турган, а ам өлүг араатан – сески хаан-дыр. Ол баштайгы чеди хаанга хамааржыр база бодунуң өлүмүнче бар чыдар. ¹²Сээң көрүп турарың он мыйыс дээрге ам-даа чагырып эгелевээн он хаан-дыр. Ынчалза-даа оларга араатан-биле кады бир-бир шак чагырар эргени бээр. ¹³Олар шупту чаңгыс сорулгалыг, а боттарының күжү биле эргезин араатанга бериптерлер. ¹⁴Олар Хураган-биле чаалажыр, ынчалза-даа Ол Ооң шилээш, кый деп алганы, Аңаа шынчы улус-биле кады оларны базып каар. Чүгө дээрге Ол дээргилерниң Дээргизи болгаш хааннарның Хааны-дыр». ¹⁵Дээрний төлээзи оон меңээ мынча диди: «Самыыраан херээженниң олурар черинде хемнер көргөн болгай сен. Ол дээрге янзы-бүрү дылдарлыг аймактар, чоннар, сөөк-язылар-дыр. ¹⁶Сээң көргөниң он мыйыс болгаш араатан боду самыыраан херээженни көрбөстей бээр. Олар ону хоозураткаш, шалдаң-чанагаш кааптарлар, ооң мага-бодун сыырып, от-биле чиртирлер. ¹⁷Бурган демги он хаанның чүректеринге, Ооң сөстери бүтпээн шаанда, чагырар эргезин араатанга бээр деп күзелди тывылдырган. Олар ынчалдыр Ооң күзел-соруун күүседир. ¹⁸А сээң көргөниң херээжен дээрге чер-делегейниң хааннарын чагырган өндүр улуг хоорай ол-дур».

Chapter 18

¹Мен ооң соонда Бурганның дээрден бадып орап өске бир төлээзин көрүп кагдым. Ооң эрге-чагыргазы кончуг улуг база ооң өндүр чырыы черни шыва хаяаландыр чырыдыпты. ²Дээрнийң төлээзи ыткыр алгырды: «Ол буурады! Өндүр улуг Вавилон хоорай буурап дүштү! Ол ам буктарның, четкерлернийң чурттаар чери, чүүл-бүрү арыг эвес куштарның база араатан аңнарның хоргадалы апарган. Чүге дээрге бүгү чоннар ооң самыралының калчаалыг арагазын пактааннар. ³Чернийң хааннары ооң-биле кады будалып, бүгү делегейнийң садыгжылары ооң самын каас-коюзындан байып турганнар». ⁴Мен оон дээрден өске үннүң мынча дээнин дыңнап кагдым: «Мээң чонум, ооң бачыдынга киришпес дээш база ооң кеземчезинге таварышпас дээш, ол хоорайдан үнүп чоруңар. ⁵Ооң бачыттарының дугайында сураг дээрде чеде берген-дир, а Бурган ооң хамык кемниг херектерин утпаан-дыр. Ооң силерни аажылап келгени дег, аңаа база ыңдыг хамаарылгалыг болуңар, ооң кылган херектерин ийи дакпыр аар кылдыр эгидиңер. ⁶Ооң силерге берип турган арагазындан ийи дакпыр ажыг араганы ооң дашказынче кудуп бериңер. ⁷Ол кайы хире алдарны, каас-коя чуртталганы бодунче хаара тыртып туржук, ынча хөй хилинчекти, ажыг-шүжүгнү аңаа бериңер. Чүге дээрге ол: „Дүжүлгеде кадын ышкаш саадап ор мен! Дулгуяк кадай эвес-тир мен. Кажан-даа ажыг-шүжүг көрбөс мен!“ – деп бодунга боду мактанмышаан-дыр. ⁸Ындызы дээш, ону бир-ле хүн эңдерик айбыл-халап: өлүмнүг аарыг-аржык, ыы-сыы болгаш аш-чут таварыыр. Ол отка өрттенип каар, чүге дээрге ону шиидер Дээрги-Бурган-Чаяакчы күчүлүг-дүр». ⁹Ооң-биле кады будалып, мага ханып турган чернийң хааннары хоорайны хуюктаан өрттүң ыжын көргөш, ооң ажыын ажып, ыглажы бээрлер. ¹⁰Ооң хилинчээн үлежиринден коргуп, ырадыр туруп алгаш: «Кара халап! О, өндүр улуг хоорай, аа халак! О, күчүлүг Вавилон! Чаңгыс шак иштинде Бурган сени кезетти!» – деп халактаарлар. ¹¹Бо делегейнийң садыгжылары база ооң ажыын ажып, ыглажырлар, чүге дээрге оларның бараанын ам кым-даа садып албас апаар. ¹²Ам кым-даа оларның алдынын, мөңгүнүн, үнелиг эртинге даштарын база ак шурузун, лён пөстерин, хүрең-кызыл хептерин, торгузун база кып-кызыл пөстерин, ховар ыяжын, чаан азыындан янзы-бүрү кылыгларын, үнелиг ыяжын, хүлерин, демирин база маны дажын, ¹³чемге каар үнелиг холуксааларын, чаагай чыттыг айдызаар чүүлдерин, арагазын, үзүн, далганын база кызыл-тазын, бода малын, хойларын, аъттарын база тергелерин, кулдарын база улустуң мага-бодун, амы-тынын хереглевестей бээр. ¹⁴Садыгжылар Вавилонга: «Сээң аажок эдидексээнийң хамык үнелиг чүүлдер ам сенде чок-тур. Хамык эртинге-байлааң, каас-коюң эстип чиде берди, сен ам оларны кажан-даа эгидип ап шыдапас сен» – дээрлер. ¹⁵Хоорай-биле садыглажып тургаш, ооң ачызында байый берген садыгжылар ооң хилинчээн үлежиринден корткаш, ырадыр туруп аарлар. Олар ооң ажыын ажып, ыглажып, ¹⁶мынча дээрлер: «Кара халап! О, өндүр улуг хоорай, аа халак! Ол үнелиг чуга лёндан, хүрең-кызыл база кып-кызыл пөстерден каас-кою хептер кедер, алдындан, үнелиг эртинге даштардан база ак шурудан каасталгаларлыг турган. ¹⁷Ол хире эртинге-байлаакты чаңгыс-ла шак иштинде узуткап каапты!» Шупту корабльдар башкарыкчылары, корабльдарда эжиндирип чоруур улус, далайжылар база далай ачызында амыдырап чоруур шупту улус ырадыр турупкан турду. ¹⁸Олар хоорайны хуюктаан өрттүң ыжын көргөш: «Бо өндүр улуг хоорай-биле өске кандыг хоорай деңнежирил?» – деп алгыржып турдулар. ¹⁹Олар качыгдалдан баштарын доозун-довурак-биле бызап, ыы-сызын төп, алгыржып турдулар: «Кара халап! О, өндүр улуг хоорай, аа халак! Далайга эжиндирген хамык улус ооң эртинге-байлаа-биле байып чорду. Ол чаңгыс-ла шак иштинде хоозурады». ²⁰Дээрлер, өөрүп-байырлаңар! Бурганның бүгү улузу, элчиннери болгаш медээчилери, өөрүп-байырлаңар! Чүге дээрге силерге кылган хамык бузуду дээш, Бурган ону кезеткен-дир! ²¹Ооң соонда дээрнийң күчүтен төлээзи хемчээли дээрбе дажы дег улуг дашты көдүргөш, ону далайже киир октапкаш, мынча диди: «Өндүр улуг Вавилон хоорайны база шак ынчаар чылчырылдыр октаптар, ол олчаан ону кым-даа көрбөс! ²²Моон соңгаар борта ыраажылар үнү, чадаганнарга ойнаан хөгжүм үнү, лимбилер, трубалар үнү кажан-даа дыңналбас. Хамык ус-шеверлер борта кажан-даа турбас база дээрбе даштарының даажы кажан-даа дыңналбас. ²³Чырыткылар борта кажан-даа чырыпас, күдээлер болгаш келиннернийң үннери кажан-даа дыңналбас. Чүге дээрге сээң садыгжыларың бүгү бо делегейнийң дээргилери турган болгаш, бо делегейде бар чоннарны бодунуң илби-шидиң-биле дуурайлаан сен. ²⁴Бурганның медээчилеринийң, Аңаа шынчы хамык улустуң база чер кырынга өлүрткен бүгү улустуң ханы дээш буруулуг сен, Вавилон».

Chapter 19

¹Меңээ ооң соонда дээрде турар мөөң чоннуң үннери ышкаш ыт-шимээн дыңналды. Олар мынча деп ырлажып турду: «Бурганны алгап-мактаңар! Камгалал, алдар болгаш күчү-күш бистиң Бурганывыста!

²Ооң шииткели шынныг болгаш чөптүг. Бодунуң самыралы-биле черни будаан самыыраан херээженни Ол шиитти. Бодунуң чалчаларының ханы дээш, Бурган оон өжээн негеп, кезетти!»

³Олар база катап ырлажып үндү: «Аллилуйя! Өндүр улуг хоорайның ыжы кезээ мөңгедө ооң кырынче көдүрлүр-даа!»

⁴Чээрби дөрт ирей болгаш дөрт дириг амытан ынчан доңгая кээп дүшкөш, дүжүлгедө саадаан Бурганга мөгейдилер. Олар: «Аминь! Аллилуйя!» – деп кыйгырып турдулар.

⁵Оон дүжүлгеден: «Бурганның хамык чалчалары, Ону алдаржыдыңар! Бургандан коргар улуг-биче улус дөгере Ону алдаржыдыңар!» – дээн үн дыңналды.⁶Оон эңдерик улустуң үннеринге, шапкын агым сугнуң коолаанынга база диңмирээшкинниң диңмирээринге дөмей ыт-шимээнни дыңнап кагдым. Олар мынча деп кыйгырып турду: «Аллилуйя! Бистиң Бүрүн Күчүлүг Дээрги-Чаяакчы-Бурганывыс хааннай берген-дир!

⁷Өөрүп-хөглээли, Бурганны алдаржыдаалы! Хураганның өгленир үези келген-дир. Ооң душтуу бодун белеткеп алган-дыр.

⁸Аңаа арыг ак чайынналчак хепти кедирген-дир». (А ол хеп – Бурганның улузунуң чөптүг-шынныг ажыл-херээ-дир.)

⁹Дээрниң төлээзи оон меңээ мынча диди: «Бижи: куда доюнче чалалга алган улус амыр-чыргалдыг». Ол оон аңаа немей: «Бо дээрге Бурганның шынныг сөстери-дир» – диди. ¹⁰Мен ооң буттарынче доңгая кээп дүжүп, мөгөөр деп чыттым, ынчалза-даа ол меңээ мынча диди: «Ынчанма, мен база-ла, сен дег, Иисусту шынны-биле херечилээн акы-дуңмаларың дег, Бурганга бараан бооп чор мен. Бурганга мөгей!» (Иисусту шынны-биле херечилээри – Бурганның медээчилерин сорук киирер чүве ол-дур.)¹¹Мен ажыттына берген дээрни база ак аътты, ооң мунукчуну көрүп кагдым. Мунукчуну Бүзүрелдиг болгаш Шынныг деп адап каан, чүгө дээрге Ол чөптүү-биле шийдип база дайылдажып турар. ¹²Ооң караа – оттун чалбыраажы-ла, а бажында хөй оваадайлар кеткен. Ооң Бодундан өске кым-даа билбес атты Ында бижээн болду. ¹³Ол ханче суп, кызыткан шыва тон кеткен, а Ооң адын «Бурганның Сөзү» дээр. ¹⁴Дээрниң ак аъттар мунган база арыг ак чуга хептерлиг аг-шерии Ону эдерип бар чытты. ¹⁵Ооң аксындан чидиг хылыш уштунуп орду. Ол ооң-биле бүгү чоннарны кыргып-хыдыыр. Ол демир мерге-биле оларны башкарар болгаш Бүрүн Күчүлүг Бурганның калчаалыг килеңин күүседип, улустуң оңгарга виноградтан арага үндүр сы базары дег, оларны чылча базар. ¹⁶Ооң дөңмээнде болгаш ак хевинде: «Хааннарның Хааны база дээргилерниң Дээргизи» деп ат бижиттинген болду. ¹⁷Мен оон шуут-ла хүн кырында турар дээрниң бир төлээзин көрүп кагдым. Ол шаары дээрде ушкан хамык куштарже ыткыр алгырды: «Бээрлеңер! Бурганның өндүр улуг доюнче чыгыңар!» ¹⁸Хааннарның, шериг баштыңчыларының, бо делегейниң күштүг улузунуң мага-бодун, аъттарның болгаш мунукчуларның мага-бодун, кулдар биле хостугларның, улуглар биле бичелерниң – шупту улустуң мага-бодун хөндөп чиңер!» ¹⁹Мен оон араатанны база черниң хааннарын аг-шерии-биле катай-хаара көрүп кагдым. Олар аъттыг Мунукчу-биле база Ооң аг-шерии-биле чаалажыр дээш, чыгыш турдулар. ²⁰Ынчалза-даа араатанны болгаш ооң өмүнээзинден кайгамчык чүүлдер кылып турган, араатанның таңмазы-биле демдектеттирген база ооң дүрзүзүңгө мөгейген улусту дуурайлап келген меге медээчини тудуп хорутдап кагды. Араатан биле меге медээчи күтүр кыпкан оттут хөлче диригте киир октаттырыпканнар. ²¹Оларның аг-шерии аъттыг Мунукчунуң аксындан уштунуп органзыг көстүр хылышка кыргыдып-хыдыдып алган. Хамык куштар оларның мага-боттарын хөндөп, мага хандыр дойлааннар.

Chapter 20

¹Оон Бурганның дээрден бадып орап төлээзин көрүп кагдым. Ол холунда тамының дүлгүүрүн болгаш аар илчирбе тудуп алган болду. ²Ол төлээ улуну – эрлик база удурланыкчы болур шаандагы чыланн – тудуп хоругдааш, ону илчирбе-биле муң чыл дургузунда кинчилеп кагды. ³Дээрнийң төлээзи улуну тамыже киир октааш, үнер черин хаггаш, таңмалап кагды. Ынчаар орта демги улу муң чыл төнмээнде, делегейнийң чоннарын оон ыңай мегелээр харыы чок апарган. А ооң соонда ону үр эвес үеде хостаар ужурлуг. ⁴Оон мен хөй дүжүлгелер көрдүм. Ында саадааннарга шиидер эргени берген болду. Иисусту шынны-биле херечилээн дээш база Бурганның медээзин суртаалдаан дээш, бажын кестиртип өлген улусту база көрдүм. Олар араатанга-даа, ооң дүрзүзүнге-даа мөгейбээннер, ооң таңмазын хаваанга-даа, холунга-даа бастыртпааннар. Оларга амы-тынны катап эгидип берген, ооң соонда олар Христос -биле кады муң чыл иштинде хааннааннар. ⁵Өлүглернийң бир дугаар катап дирилгени ол-дур. Арткан өлүг улуска муң чыл төнмээн шаанда, амы-тынны катап эгитпээн. ⁶Баштайгы катап дирлиийшкинге киржир улус амыр-чыргалдыг база Бурганның чонунга хамааржыр; ийиги өлүм оларны чагырар эрге чок. Олар Бурганның база Христостуң бараалгакчылары болур, Ооң-биле кады муң чыл дургузунда хааннаарлар. ⁷Бир муң чыл эрткен соонда, эрликти кара-бажыңындан хостаптар. ⁸Ол чер кырында тоо быдараан Гог биле Магогту дуурайлап чоруп каар. Эрлик оларны чаалажыры-биле чыып аар, олар далай эриинде элезин дег хөй болур. ⁹Чернийң чүк-чүгүнден сөктүп келгеш, олар Бурганның улузунуң турлаан база Ооң ынак хоорайын бүзээлелтерлер. Ынчалза-даа дээрден от дүшкеш, оларның аг-шериин хуюкталдыр чиптер. ¹⁰Оларны дуурайлаан эрликти, ооң мурнунда араатан биле меге медээчини дег, кыпкан күтүр долган хөлче киир октаптар. Олар аңаа дүн, хүн дивейн, кезээ мөңгедө хилинчек көөрлер. ¹¹Мен оон кончуг улуг ак дүжүлгени база ында саадаан Бурганны көрүп кагдым. Ооң түрлүг көрүжүндө дээр биле чер ис чок чиде берген. ¹²Мен ынчан дүжүлгениң мурнунда турар улуг, биче өлүг улусту көрүп кагдым. Ажып каан номнар база бар болду. Оон база бир номну – амыдыралдың номун – ажыдып кагды. Өлүглерни оларның кылган херектерин барымдаалап, номнарда оларның дугайында бижээнин ёзугаар шииткен. ¹³Далай аңаа чораан өлүг улусту үндүр чалгыпкан. Өлүм болгаш Тамы боттарының өлүг улузун берипкен. Оон оларның кижини бүрүзүн черге кылган херектерин барымдаалап шииткен. ¹⁴А оон Өлүм биле Тамыны оттуг хөлче киир октапкан. Ол оттуг хөл ийиги өлүм болган. ¹⁵Амыдыралдың номунче адын киир биживээн кижини бүрүзүн оттуг хөлче киир октапкан.

Chapter 21

¹Мен оон чаа дээрни болгаш чаа черни көрүп кагдым. Биеэги дээр болгаш биеэги чер чиде берген, далай база оон ыңай чок болду. ²Мен ыдыктыг хоорайны, чаа Иерусалимни, база көрүп кагдым. Ол дээрде Бургандан дүжүп орду база душтуу оолга бээри-биле белеткээн душтук кыс дег шиметтинген болду. ³Дээрде дүжүлгеден ыыткыр үн мынча дээнин дыңнадым: «Бурганның турар чери ам улус аразында доктаап турупкан-дыр. Бурган ам кижилер-биле кады чурттай бээр, Ол ам оларның Бурганы, а олар Ооң чону болур. ⁴Бурган кижилерниң караанда чаш бүрүзүн чодуп бээр. Моон соңгаар өлүм-даа, ыы-сыы-даа, ажыг-шүжүг-даа, аарышкы-даа турбас, чүгө дээрге бүгү эрги делегей чиде берген». ⁵Дүжүлгеде саадаан Бурган ынчан меңээ: «Көр! Хамык чүвени чаартып тур мен!» – диди. ⁶Ол ооң соонда: «Ону бижи, ол болза шынныг болгаш бүзүрелдиг сөстөр-дир» – деп немеп кагды. Ол ооң соонда меңээ мынча диди: «Боттанган-дыр! Мен Альфа болгаш Омега, эгези болгаш төнчүзү-дүр мен. Кагып-суксаан кижиге амыдырал хайырлаар суг бажындан халаска ижиртир мен. ⁷Тиилээн кижиге бо бүгүнү Менден салгап аар. Мен – ооң Бурганы, а ол – Мээң оглум болур. ⁸А кортуктар, шынчы эвестер, бужартааннар, өлүрүкчүлөр, самырааннар, караң көрнүрлөр, дүрзү-бурганга мөгөөрлөр болгаш хамык мегечилер боттарының хуу-салымын күгүр кыпкан отгут хөлден тып аарлар. Ийиги өлүм ол-дур». ⁹Сөөлгү чеди халап-биле долдурган чеди савалыг дээрниң чеди төлээзиниң бирээзи меңээ чедип келгеш: «Дуу ынаар бараалы, мен сеңээ Хураганга кадай боор душтукту көргүзейн» – деп чугаалады. ¹⁰Сүлдө мени башкара берген болгаш, дээрниң төлээзи мени кадыр бедик дагның бажынче апарды. Ол меңээ дээрде Бургандан дүжүп орап ыдыктыг хоорай Иерусалимни көргүстү. ¹¹Хоорай Бурганның өндүр чырыы-биле бүргеттинген турган. Ол өттүр көстүр арыг яшма деп эртин даш ышкыш чырып турду. ¹²Ону долгандыр он ийи хаалгалыг улуг бедик хана бар, а хаалгалар чанында дээрниң он ийи төлээзи турар. Хаалгаларда Израильдин он ийи аймааның аттарын бижээн. ¹³Чүк бүрүзүндө үш-үш: чөөн чүкте – үш, соңгу чүкте – үш, мурнуу чүкте – үш, барыын чүкте – үш хаалга бар. ¹⁴Хоорайның ханаларын он ийи даш тавак кырында туткан база Хураганның он ийи элчининиң аттарын даш санай бижээн. ¹⁵Мээң-биле чугаалажып турган дээрниң төлээзи хоорайны, ооң хаалгаларын болгаш ханазын хемчээринге херек алдын мергелиг болду. ¹⁶Хоорайны дөрбелчинней туткан, а ооң дооразы узунунга кезе дең. Дээрниң төлээзи мергези-биле ону хемчээрге, ооң узуну 12 000 стадий болду. А дооразы болгаш бедии узунунга кезе дең. ¹⁷Дээрниң төлээзи оон хананы хемчээрге, ооң ажыглааны кижиге хемчээлин ёзугаар, хана 144 кыры дурту кылын болду. ¹⁸Хананы яшма деп эртин даштан, а хоорайның бодун ары кылагар шил ышкыш алдындан туткан. ¹⁹Хоорай ханазының турар даш тавактарын янзы-бүрү үнелиг эртин даштар-биле каастаан: биргизин – яшма-биле, ийигизин – сапфир-биле, үшкүзүн – халцедон-биле, дөрткүзүн – изумруд-биле, ²⁰бешкизин – оникс-биле, алдыгызын – сердолик-биле, чедигизин – хризолит-биле, сескизин – берилл-биле, тоскузун – топаз-биле, онгузун – хризопраз-биле, он биргизин – гиацинт-биле, он ийигизин – аметист-биле. ²¹Он ийи хаалга он ийи борбак ак шуру болур: бир хаалганы-ла бир борбак ак шурудан кылган. Хоорайның кудумчуларын ары кылагар шил ышкыш алдын-биле дөжей салган. ²²Хоорайда Бурганның өргээзин көрбедим, чүгө дээрге ында Бурганның өргээзи – Бүрүн Күчүлүг Дээрги-Бурган-Чаяакчы биле Хураган олар боттары болур. ²³Хоорайга хүннүң-даа, айның-даа херээ чок, ону Бурганның өндүр чайынналчаа чырыдып турар, а Хураган – ооң чырыткызы-дыр. ²⁴Бүгү делегейниң чоннары Ооң чырыының адаанга чурттаар база черниң хааннары боттарының бай-байлаан ол хоорайже эккээр. ²⁵Хоорай хаалгаларын хүндүс кажан-даа хагбас, чүгө дээрге дүн орта черле дүшпес. ²⁶Чоннарның бай-байлаа болгаш эртинелерин ынаар эккээр. ²⁷Хоорайже чүдек-бужар чүү-даа кирбес, ыянчыг чүүлдер үүлгедикчилери азы мегечилер кирбес, чүгле Хураганда бар амыдыралдың номунда аттарын бижээн улус кирер.

Chapter 22

¹Дээрний төлээзи оон меңээ амыдырал хайырлаар суглуг хемни көргүстү. Кристалл дег шилдең арыг хем Бурганның база Хураганның дүжүлгезинден үндүр аккан турган. ²Ол хем хоорайның улуг кудумчузунуң ортузу-биле агып бадып чытты. Хемний ийи эриинде амыдыралдың ыяжы үнген. Ол айда-ла бир катап, чылда он ийи удаа дүжүдүн бээр. Ооң бүрүлерин бүгү чоннарның кадыкшылын эгидеринге хереглээр. ³Бурганның каргыжы четкен чүү-даа чүве ол хоорайга артпас. Аңаа Бурганның болгаш Хураганның дүжүлгези турар. Ооң чалчалары Аңаа бараан болуп тура, ⁴Ооң арын-шырайын көрүп каар, Бурганның адын оларның хавактарына бижээн болур. ⁵Моон соңгаар орта дүн дүшпес. Оларга чырыткыларның азы хун чырыының херээ чок, Дээрги-Бурган-Чаяакчы оларның чырыы боор, олар кезээ мөңгедэ хааннаар. ⁶Дээрний төлээзи меңээ мынча диди: «Бо дээрге шынныг болгаш бүзүрелдиг сөстөр-дир. Медээчилерниң угаан-медерелин башкарган Дээрги-Бурган-Чаяакчы удавас болур чүүлдү Ооң чалчаларына көргүссүн дээш, Бодунуң төлээзин чоруткан». ⁷«Дыңна, Мен удавайн чедип кээр мен! Бо номда бижээн, өттүр билип медеглээн сөстөрни сагыр кижиге амыр-чыргалдыг». ⁸Ол бүгүнү дыңнап, көргөн кижиге – Иоанн мен мен. Бүгүдени дыңнап, көрүп дооскаш, ону меңээ көргүскен дээрний төлээзиниң баарынче доңгая кээп дүжүп, аңаа мөгөөр деп бардым. ⁹Ынчалза-даа ол меңээ: «Ынчанмайн көр. Мен база сен дег, сээң ха-дуңмаң медээчилер дег, бо номда бижээн сөстөрни сагып чоруур хамык улус дег, шак ыңдыг бараан болган чалча-дыр мен. Меңээ эвес, Бурганга мөгөй!» – дээн. ¹⁰Ол меңээ чугаалаан чүвезинге немей: «Сен бо номнуң өттүр билип медеглээн сөстөрүн чажырып, таңмалава. Ол бүгү боттаныр үе чоокшулаан-дыр. ¹¹Каржы, бак чүүлдер кылып чоруур кижиге оозун уламчылазын, чүдек-бужар улус хирге улам бораашсын. А чөптүг-шынныг чурттап чоруурлар ынчалдыр чурттазыннар-ла. Ыдыктыг улус ыдыктыг хевээр артсын» – дээн. ¹²«Дыңна! Удавас чедип келгеш, шаңналды Бодум эккээр мен. Кижиге бүрүзүңгө ооң кылганын барымдаалап бээр мен. ¹³Мен Альфа болгаш Омега, биргизиге болгаш сөөлүзү, эгези болгаш төнчүзү мен. ¹⁴Амыдыралдың ыяжындан чимис чиир база хоорайже хаалга дамчыштыр кирер эрге алып дээш, идик-хевин аштап-чуп алган улус амыр-чыргалдыг. ¹⁵А хоорай даштынга бужартап будалганнар, караң көрнүрлер, самырааннар, өлүрүкчүлөр, дүрзү-бурганга чүдүүрлер болгаш мегеге ынакшып, ооң аайы-биле кылып турар улус артып каарлар. ¹⁶Мен, Иисус, бо бүгүнү христиан ниитилелдерге херечилезин дээш, дээрден төлээмни чоруттум. Мен дээрге Давидтиң Дазылы база үре-салгалы мен, эртенги чырык сылдыс мен. ¹⁷Сүлдө -даа, душтук кыс-даа: „Чедип кел!“ – деп чугаалап тур. Ону дыңнап турар кижиге база: „Чедип кел!“ – дээн. Суксаан кижиге база чедип келзин. Күзээн-не кижиге бо халас белекти – амыдырал хайырлаар сугну дозуп алзын». ¹⁸Иоанн мен бо номнуң өттүр билип медеглээн сөстөрүн дыңнап турар кижиге бүрүзүңгө сагындырып тур мен: бо сөстөргө бир-ле чүве немээр кижиге тыптып келзе, Бурган олче бо номда бижээн хамык хай-халапты салыштар. ¹⁹А бо номнуң өттүр билип медеглээн сөстөрүндөн бир чүве кааптар кижиге тыптып келзе, Бурган ооң амыдыралдың ыяжындан чименир үлүүн-даа, бо номда бижээн ыдыктыг хоорайга чурттаар үлүүн-даа казып кааптар. ²⁰Кым бо бүгүнү херечилээнил, Ол: «Ийе, Мен удавас чедип кээр мен» – деп тур. Аминь! Дээрги Иисус, чедип келем! Дээрги Иисустуң авыралы силер бүгүдөгө доктаазын.